

శ్రీ హయగ్రీవాయనమః.

శ్రీమదఖిలజగజ్జేగీయమాన శ్రీభోజభూపాల సమ్మానిత

ప్రావీణ్య విస్వదగ్గణ్య

శ్రీబాణభట్ట తత్రయవిరచిత స్థూరోష్ణోత్తరభాగః

* కాదస్పర్యాఖ్యగ్రంథః

సంస్కృతభాషాధ్యే తృజనానా మత్త్యంతోఽపకారాయ

ఉభయవేదాంతప్రవీణగ్రంథ్య

మండయం - చక్రవర్తి - నృసింహాచార్యేణ సమ్యక్సంశ్లేష్య

చన్నపత్తనాం తద్భూతరామానుజపురవర్తినామ్

సూర్యలోక

మంత్రాక్షరశాలాయామ్

తచ్ఛాలాధికారిణా

విద్వత్సూర్య

వేణుగోపాలనాయకేన

సిద్ధాద్రిసంవత్సరఫాల్గునశుద్ధదశమ్యాం

మంత్రాక్షరై రంకయిత్వా

ప్రకటితః

అహయగ్రీవాయనమః

కాదమ్బరీ.

ప్రదమభాగః

రజోజుషేజన్మనిసత్త్వవృత్తయేస్థితో ప్రజానాం ప్ర శయేతమః
స్పృశ | అజాయస్థస్థితినాశహేత వేత్రయూనుయాయ త్రిగుణాత్మ
నైవమః || జయన్తిబాణాసురమాళిలాలితాదశాస్యచూడామణితక్రమ
మృనః | సురాసురాధీశశిఖాన్తశాయినోభవచ్ఛిగస్త్యక్రమకపాదపాం
శవః || జయత్యుపేన్ద్రః సచకారదూరతో విభత్సయాయః క్షణలబ్ధత్య
యా | దృశైవకోపారుణయారిపోరురస్వయంభయాద్భిన్నమివాస్ర
పాటలమ్ || నమామిభర్వోశ్చరణామ్మజన్వయంసశేఖరైర్కౌశిభిః కృ
తార్చనమ్ | సమస్తసామస్తకీరిటవేదికావిలజ్కపీతోల్లరితారుణాబ్జలి ||

చుర్జననిన్నా సజ్జనస్తుతీ-

అకారణాఽమృతవరదాగుణాదసజ్జనాత్ కస్య భయంనజాయతే |
విషంసుహాహేరివయస్యచుర్జనస్సుచుస్సహంసన్నిహితంసదాముఖే ||
కటుక్స్వణశ్లోమలదాయకాఃఖిలాస్తుదన్త్యలరిబన్ధనశృంఖలాశ్చవ |
మనస్తుసాధుధ్వనిభిఃపదేపదేహరన్తినన్తోమణిసూపురాశ్చవ ||
సుఖాపితంహరివిశత్యధోగలాన్నయ్యుర్జనస్యార్కరిపోరివాన్మృతమ్ |
తదేవధత్తేహృదయేనసజ్జనోహరిర్మహాత్మమివాతినిర్మలమ్ ||

కథాప్రశంసా

స్థూరతగ్గలాలాపవిలాసకౌముదాకరోతిరాగంహృదికాతుకాధిక్యమ్ |
రసేనశయ్యాంస్వయమభ్యపాగతాకథాజనస్యాభినవావధూరివ ||

హరన్తికంఠోజ్జ్వలదీపకోపమైర్నవైఃపదార్థైరుపపాదితాఃకథాః
నిరన్తరశ్లేషఃసనాస్సుజాతయోమహాస్రజశ్చమ్మకకుట్టలైరివ ॥

కవీవంశ విరసమ్.

బహువవాత్స్యాయచవంశసమ్మహోద్విజోపగద్ధితగుణోఽగ్రణీస్సతాతి
అనేకగుప్తార్చితపాదపఙ్క-జఃకుబేరనామాంశభవస్వయమ్భవః ॥
ఉవాసయస్యశ్రుతిశాన్తకల్పషేనదాపురోడాశపవీత్రితాధరే ॥
సరస్వతీసోమకషాయితోదరేసమస్తశాస్త్రస్సృతిబంధరేముపే ॥
జగుర్సహేగ్రస్తసమస్తవాఙ్మయైస్ససారికైఃపఞ్జరవర్తిభిశ్చుకైః ॥

నిగృహ్యమాణావటవఃపదేపదేయజాంషిసామానిచయస్యశబ్దితాః ॥
హిరణ్యగర్భోబువనాణ్ణికాదివక్షపాకరఃక్షీరమహాఙ్గవాదివ ॥
అభూత్సుపర్ణోవినతోదరాదివద్విజన్మనామర్థపతిఃపత్నిస్తతః ॥
విప్రస్త్వతోయస్యవిసారివాఙ్మయందినేదినేశేవ్యగణాననానవాః ॥
ఉషస్సులగ్నాశ్రవణేఽధికాంశ్రీయంప్రచక్రిరేచద్దనపల్లవాభవ ॥
విధానిసమ్పాదితదాచశోభితైస్సర్వరత్నహాఙీరసనాథమూర్తిభిః ॥
మృతైరసంత్యైరజయత్సురాలయంసుప్తేరయోయూపకరైరజైరివ ॥ సది
త్రభానుంతనయంమహాత్మనాంసుతోత్తమానాంశ్రుతిశస్త్రశాలినామ్ ॥
అవాచనుద్యేస్ఫటికోపలామలంక్రమేణకైలాసమివక్షమాభృతామ్ ॥
మహాత్మనోయస్యసుదూరనిర్గతాఃకలజ్కముకేన్దుకలామలత్విషః ॥
ద్విషన్తనఃప్రావివిశుఃకృతాన్తరాగుణాన్మసింహస్యసఖాఙ్కుశాభవ ॥
దిశామలీకాలకభజ్జతాంగతస్త్రయివధూకర్ణతమాలపల్లవః ॥
చకారయస్యాధ్వరధూమసంఘయోమలీమసశ్శుక్లతరంగిజంయశః ॥
సరస్వతీపాణినరోజసహృటప్రమృష్టహేమామశ్రమసీకరామ్భనః ॥
యశోఽశుశుక్లీకృతసప్తవిష్టపాత్తతస్సులోబాణభివ్యజాయత ॥
ద్విజేనతేనాక్షతకణ్డకాణ్డయామహామనోమోహమలీమసాన్దయా
అలబ్ధవైదగ్ధ్యవిలాసముగ్ధయాదియాచిబద్ధేయమతిన్దయాకథా ॥

కథాముఖమ్.

అసీదశేషనరపతిశిరస్సుభ్యుత్పిత శాసనః పాతశాసనప్రవాపరః చ
శుగురధి మాలా మేఖలా యాభువోచరతా ప్రతాపాను రాగా వనత
సనుస్త సామస్తచక్రః చక్రవర్తిరిలక్షణా పేతః చక్రధరశ్చవ కరకమ
లోషలక్ష్యమాణశ్శుభచక్రలాఞ్చనః హరశ్చజితమన్వధః గుహశివాప్ర
తిహతశక్తిః కమలయోనిధిః విమానీకృతరాజ హంస వజ్రలః జలధిరివ ల
క్ష్మీప్ర సూతిగిక్ష్ణా ప్ర వాహశ్చవ భగీరథ పథ ప్రవృత్తః రవిరివ ప్రతి
దివసోప జాయమానోదయః శేరురివ సకల భువన తలో ప జీవ్య మాన
పాదచ్ఛాయేదిగ్గజశ్చవానవరత ప్రవృత్తదావాద్వీకృతకర్షకర్తామ
హేశ్చర్యాణామ్ ఆహర్తాక్ర తూనామ్ ఆదర్శః సర్వ శాస్త్రాణామ్ ఉ
త్పత్తిః కలానాం కుల భవనం గుణానామ్ ఆగమః కావ్యా మృత రసా
నామ్ ఉదయశైలో మిత్ర మణ్డలస్య ఉత్పాదకేతు రహితజనస్య ప్ర
వర్తయితా గోప్తృబంధనామ్ ఆశ్రయోరసికానామ్ ప్రత్యాదేశోధన
ష్టతాన్ ధౌరేయస్స హపికానామ్ అగ్రణీర్విదగ్ధానాం వై నలేయ
శ్చవినతానస్త జననః వైఖ్యిశ్చవ చాపకోటి సముత్సారిత సకలారాతికు
లాచలో రాజాశూద్రకోనామ

నామైవ యోనిర్విన్నారాతి హృయో విరచితనరసింహరూపా
డన్బురమ్ ఏకవిక్రమాక్రాంత సకల భువన తలో విక్రమ త్రయా
యాసిత భువనత్రయం జహాసేవ వాసుదేవీమ్ ఆతిచిర కాలలగ్న మతి
క్రాంతకున్యపతిసహస్ర సన్న ర్గి-కలజ-మివ తౌళయస్త్రీయస్య వి
మలేకృపాణధారాజలే చిరమువాస రాజలక్ష్మీః । యశ్చనునసి ధర్మే
ణకో పేయమేనప్రసాదేధన దేనప్రతాపేవహ్నినాభుజేభు
వాద్భిశిశ్రియా వాచి నరస్యత్యా ముఖేశశినా బలే మరుతాప్రజ్ఞా
యాం సురగురుణానామేనునసిజేన తేజసిసవిత్త్రాచ వసతా సర్పదే
వమయస్య ప్రకటితవిశ్వరూపా కృతేరనుకరోతి భగవతో నారాయ
స్య - యస్యచ మదకల కరికుమ్భపీత పాటనమావరతాలగ్నస్థూల ము

క్షౌభలేన దృఢముష్టి నిష్పిడన నిష్కృత తథారా జలవిన్దు గన్తురేణేవ కృ
పాణే నాకృష్యమాణాసుభి టోరఃఃటోట ఘటితకవచ సహ సాన్దకా
ర మధ్యవ్తరినీ కరికరట తటగళిత మదజలా సారదుర్ది నా స్వభిసారికేవ
నమరని శాసు సమీప మసకృ దాజగామా రాజలక్ష్మీయస్యచహృదయ
స్థి తానప పతీక్షా దిధతురివ ప్రతాపానలో వియోగినీనామపి రిపుసున్ద
రిణా మన్తర్దనిత దాహా దివావిశంబజ్వా ల-యన్తింశ్చ రాజనిజితజ
గతి పరిపాలయతి మహీంచి త్రకర్త సు వర్ణసజ్క-రాః ర తేషు కేశ గ్ర
హః కావ్యేషు దృఢబద్ధాః శాస్త్రేషు చిన్తాః స్వ ప్నేషు వి ప్రలమ్భాః
చ త్రేషు కనకదణ్డాః ధ్వ జేషు ప్రకమ్పాః గీతేషు రాగవిలసితానిక
రిషు మదవికారాః చాపేషు గుణచ్ఛేదాః గవాక్షేషు జాలమార్గాశశి
కృ పాణకవచేషు కలఙ్కాః రతికలహేషు దూతసమ్ప్రేక్షణాని సార్య
క్షేషు శూన్యగృహః ప్రజానామాసక్ -యస్యచ పరలోకాద్భయమ్
అన్తఃపురికాల కేషు భణ్ణః నూపురేషు ముఖరతా వివాహేషు కరగ్రహ
ణమ్ అనవరత మఖాగ్ని ధూమేనాశ్రు పాతః తురగేషు కశాభిఘాతః మ
కరధ్వజే చాపధ్వనిరభూత్

తస్యచ రాజ్య కలికాలభయపుజ్జేభూత కృత్యం గాను కారిణీ త్రిభు
వన ప్రసవ భూమిరివ విస్తీర్ణా మజ్జన్తాశ్చ వ విలాసినీ కుచ తటా స్ఫాలవ
జర్జరతిోర్మిమాలయా జలావగాహ నావ తారిత జయకుశ్జరకుమ్భ సీన్దూ
ర సన్ధ్యాయమాన సలీలయా ఉన్మదకలహంస కుల కోలా హల ముఖరిత
కూలయా వేత్రవత్యాగ రి గతా విదిశా భిధానా నగరీ రాజధా
న్యా సీత్

సతస్యౌత్సవ విజితాశేష భువనమణ్డలతయా విగత రాజ్య చిన్తా
భార నిర్వృతో ద్విపాన్తరాగతా నేకభూమి పాలమాళి మాలాలాలిత
చరణయుగలో వలయమివ లీలయా భుజేన భువనభార ముద్వహా ఆ
మరగురుమపి ప్రజ్ఞయోప హసద్భి రనేకకులత్ర మాగతై రసకృదా
లోచిత నీతిశాస్త్ర నిర్మలమనోభి రలుబ్ధైః స్నిగ్ధైః ప్రబుద్ధై శ్చామా
త్యైః పరివృతః సమాన వయోవిద్యా లజ్కారై రనేక మూర్ధాభిషిక్త

పార్థివ కులార్థమై రక్షింప కలూ కలూపా లూచనక రోర ముఖి రత్తి ప్రగ
 లైఁకా లవిద్భిః ప్రేమానురక్త హృదయై రగ్రాహ్య పరిహాస కుశలై
 రిశ్రితాకార వేదిభిః కావ్యనాట్య కావ్యాని కాలేఖ్య వ్యాఖ్యానాదిక్రియా
 నిపుణై రతికరిన పీఠరస్కంధు బాహుభి రసక్య దవదళిత సవదరిపుగ
 జ ఘటా పీఠబద్ధైః కేసరికళోర్వకైరివ విక్రమైక రసైరివ వినయవ్య హరి
 భి రాత్మనః ప్రతివిమ్బైరివ రాజపుత్రైః సహ రమమాణః ప్రథమే వ
 యసి సుఖమతిచిర మువాస-తస్య చాతివిజిగ్మతయా మహాత్మ త
 యాచ తృణమివ లఘువృత్తి సైనిమాకలయతః ప్రథమే వయసి వర్త
 మానస్యాతి రూపవతోఽపి సంతానార్థిభి రమాత్యై రపేక్షితస్యాపి సుర
 తసుఖిన్యోపరి ద్వేష ఇవాసీత్-సత్యప రూపవిలాసోప హసితరతి వి
 భ్రమే లావణ్యవతి వినయవ త్యన్వయవతి హృదయహారిణి చావరోధ
 జవే స కదాచి దనవరత దోలాయమాన రత్నవలయోఘ్నరీ కాస్ఫాలన
 ప్రకమ్ప రుణరుణాయమాన మణి కర్ణ పూరః స్వయమార్భ మృదజ
 వాద్యః సగ్గీతక ప్రసజ్జేన కదాచి దవిరళ విముక్తశ రాసారశూన్యీకృ త
 కాననోక్తా మృగయావ్యాపారేణకదాచి దాబద్ధ విదగ్ధ మణిలః కావ్య
 ప్రబంధ రచనేన కదాచి చ్ఛాస్త్రా లాపేన కదాచి దాఖ్యాన కావ్యాయ
 కేతి హాస పురాణాకర్ణనేన కదాచి దాలేఖ్య వినోదేన కదాచి ద్వీణయా
 కదాచి ద్వర్క నాగత ముసిజన చరణశు శ్రూ వయా కదాచి దక్షరమృత
 క మాత్రామృతక బిందుమతీ గూఢచతుర్థ పాదప్ర హేళికా ప్రదా
 నాదిభి ర్వనితాసమ్భోగ సుఖపరాఙ్ముఖః సుహృత్పరివృతో దివస మ
 నయత్ యక్తై వచ దివసమేవ మారబ్ధవివిధ క్రీడాపరిహాస చతు రైః సు
 హృద్భి రుపేతో నిశా మనైషీత్

ఏకదాతు నాతిహారోదితే నవనళినదళనముటుభిది కిశ్చిదున్ముక్త
 పాటలిమ్ని భగవతి మరీచిమాలిని రాజాన మాస్థాన మణ్ణపగత మజ్జ
 నాజన విరుద్ధేన వామపార్శ్వావలమ్బినా కాశ్చేయకేణ సన్నిహితతి
 వధరేవ చన్దనలతా భీమణరమణీయాకృతి రివిరళ చన్దనానులేపన దవ
 లిత సనతటా ఉన్మజ్జ దై రావత కున్భమణ్ణలేవ మన్దాకినీ చూడామణి

సంక్రాంత ప్రతివిష్ణుచ్చలేన రాజాజ్ఞేవ మూర్తిమతీ రాజభి స్సిహ్ని
 రుహ్యమానా శరదివ కలహంసధవళామ్బరా జావ దగ్ధ్య పరశుధా
 రేవ వశేకృత సకలరాజగుణ్ణలా విన్ధ్యవనభూమిరివ వేత్ర లతావతి రా
 జ్యానిదేవ తేవ విగ్రహిణీ ప్రతీహారీ సముపసృత్య క్షీతితలనిహిత జా
 నుకరికనులా సవినయమబ్రవీత్ - దేవద్వారస్థితాసురలోకమారోహ
 త స్త్రీశక్తోరివ కుషితశతమఖి హుక్ఖారనిపతితా రాజ-క్షీర్నక్షిణాప
 నా దాగతా చణ్డాలకన్య కా పక్షరస్థం శుకమాదాయ దేవం విజ్ఞాపయ
 తి సకలభువతల సర్వరత్నానా ముదధిరివైక భాజనం దేవః విహజమ
 శ్చాయ మాశ్చర్యభూతో నిఖిలభువనతల రత్నమితి కృత్వా దేవపాద
 మూల మాదాయా గతాహ మిచ్ఛామి దేవదర్శనముఖమనుభవితమితి
 ఏతదాకర్ణ్య దేవః ప్రమాణమిత్యక్త్వా విరరామ

ఉపజాత కుతూహలస్తు రాజా సమీపవర్తినాం రాజ్ఞా మషలో
 క్య ముఖాని కొదోమః ప్రవేశ్యతా మిత్యాదిదేశ - అథప్రతిహారీ నత
 పతివచనాన్తర ముత్థాయ తాంమాతజ్జకుమారీం ప్రా వేశయత్ ప్రవి
 శ్యచసానరపతినహస్రమధ్యవర్తినమ్తశనిభయపుష్కిత కులశైలమధ్య
 గతమివ కనకశిఖరిణమ్ అనేకరత్నాభరణ కిరణజాల కాన్తరితా వయవ
 మ్ ఇంద్రాయుధ సహస్రసంచ్ఛాదితాష్ట దిగ్భాగమివ జలధరసమయది
 వసమ్ ఆలమ్బిత స్థూలముక్తాకలాపస్య కనకశృంఖిలాని యమితమణిద
 ఙ్జికా చతుష్టయస్య గగనసింధుశేన పటలపాణ్డరస్య నాతిమహతో దు
 కూలవితాన స్యాధస్తా దిస్తు కాన్తమణి పర్యజ్ఞికా నిషణ్ణిమ్ఉహాయమా
 న కనకదణ్డచామర కలాపమ్ ఉర్క్యయాముఖకాన్తి విజితే పరాభవ
 ప్రణతేశశీనీవ స్ఫాటికే పాదపీఠే విన్యస్త వామపాదమ్ ఇన్ద్రనీల మ
 ణికుట్టిమప్రభాసమ్మర్క శ్యా మాయ మాన్దై ప్రకృతరిపునిశ్వాస ము
 లినీకృతైరివ చరణసఖ మయూఖి జాలకై రుపశోభమానమ్ ఆస నోల్లసి
 త పద్మ రాగకిరణ పాటలీకృతేనా చిరన్మూడిత మధుకైటభ రుధిరారుణే
 న హరిమివోరు యుగలేన విరాజమానమ్ అమృత ఫేపధవ లే గోరో
 చనాలిఖిత హంసమిధుర సనాధపర్యస్తే చామరపవనప్రగూర్జితాన్త
 ర్దేశే ముకూలే వసానమ్ అతిసురభి చన్దనాను లేపన ధవళితోర్ధ్వలవ్హ

ఉపరివిన్యస్త కుట్టును స్థానకమ్ అన్తరానిపతిత బాలాతప చేదమివత్తై
 లాసగిఖరిణమ్ అపరశశేషజ్జయ నక్షత్రమా లయేవ హరిలతయార్ప
 తముఖపరివేశమ్ అతిచపల రాజలక్ష్మీ బన్ధనసిగడ శక్తాముపజన యతే
 స్త్రీ నీలకేయూర యుగళేన మలయజరనే గన్ధ లుభేన భుజజ్జగ్వయేనేవ
 వేష్టిత బాహుగిఖరమ్ ఈషదాలమ్మి కన్యోత్పలమ్ ఉన్న తఘాణమ్ ఉ
 త్పల్లపుణ్డ రికలోచనమ్ అమలకలధౌత పట్టయిత మస్తమీచన్త్ర శకలా
 కార ము శేషభువన రాజ్యా భీషిక సలిలపూత మూర్ధ్నాసనాధం లలాట
 దేశ ముగ్యహస్తమ్ ఆమోదిత మాలతీకుసుమ శేఖరమ్ ఉషసి శేఖరపర్య
 స్త తారకాపుష్పమివపశ్చిమా చలమ్ ఆభరణ ప్రభా విశగ్ని తాజ్జతయా
 లగ్న హర హుతాగ మివ మకరధ్వజమ్ ఆసన్న వ రిసీభిఃసర్ప తః సే
 వాస జ్ఞతాభిరిప దిగ్విధూభి ర్వాగవిలాసినీభిః పరివృతమ్ అమలమణికు
 ట్టి ము సంక్రాంత ప్రతిబిమ్బితయా పతి ప్రైమ్నా వసున్ధరయా హృగ
 యే నేవోహ్య మానమ్ ఆ శేషజన భోగ్య తా ముపనీత యాప్య సాధారి
 ణయా రాజలక్ష్మ్యై సమావిర్జితమ్ అపరిమిత పరివారి జనమ పృద్వి
 యమ్ అన న్తగజ తురగ సాధనమపి విశ్వమా త్ర సహాయమ్ ఏకదేశ స్థిత
 మపి వ్యాప్రభువన మణ్డలమ్ ఆసనగతమపి ధనుష నిష్కణ్డమ్ ఉత్సాదితా
 శష ద్విషడ్ధినమపి జ్వల త్ప్రతాపానలమ్ ఆయితలోచనమపి సూక్ష్మ
 దర్శనం మహోదోషమపి సకలగుణాధిస్తానం కుపతిమపి కలత్రచయవల్లభ
 మ్ అవిరతప్రవృత్త దానమప్య మనమతిశుద్ధ స్వభావమపి కృష్ణచరితమ్
 అకరమపి హ స్తస్థిత సకలభువనతలమ్ రాజాన మద్రాక్షీత్ - ఆలోక్య
 చ సా దూర స్థితైవ ప్రచలితరత్న వలయేన రక్తకువలయనళ కోమలేన
 పాణినా జర్జరితముఖభాగారి వేణులతామాదాయ నర పతిప్రబోధనా
 ర్థం సకృత్ సభాకుట్టిమ మాజమాన యేన సకలమేన తద్రాజక మేకపదే
 వనకరియూధ మివ తాలశబ్దేన తేన వేణులతా ధ్వనినాయుగపదా వనిత
 వదనమవనిపాల ముఖాదాకృష్య చతుస్తదభి ముఖమాసీత్

అవనిపతి స్తు దూరాదాలోకయే త్య భిధాయప్రతీహార్యా నిర్విశ్య
 మానాం తాం వయఃపరిణామ పాణ్డరశిరసా రక్త రాజీ వేతుణా పాశ్చే
 శానవరత కృత వ్యాయామతయా యావనాపగమేఽప్యశిధిలశగీర సద్వి

నా సత్యపితృహతజ్ఞత్వే నాతిన్యశంసా కృణా అనుగృహీతార్య వేశేనభ
 వశవాఽసా పుగుషేణాధిస్థిత పురోభాగాన్ ఆసులాకుల కాకపక్షధారి
 శాకనకశలాకా నిర్మిత మప్యస్తర్గత శుకప్రభా శ్యామాయమానం మర
 కతమయమివ పక్షరముద్వహతా చాణ్డాలదారకేణానుగమ్యమానామ్
 అనురగృహీతా మృతాపహరణ కృతకపట పటువిలాసిని వేశస్య శ్యామ
 తయా భగవతోహరేరివాను కుర్వతీంసఞ్చారిణీమి వేన్ద్రనీల మణిపుత్రి
 కాన్ ఆగుల్పాలమిమినా నీలకఞ్చకేనా వచ్చన్నశరీరామ్ ఉపరిరక్తాం
 శుక రచితావశుణ్ణనాంనీలోత్పలస్థలీమివ నివతిత సన్ధ్యతపామ్ ఏకక
 ణ్ణాపముక్త దిన్దపత్ర ప్రభాధవళిత కపోలమణ్డలామ్ ఉన్యదిన్దువిమ్బా
 కిరణ చుర్రిత ముఖమివ విభావరీమ్ ఆకపిల గోరోచనారచిత తిలక తృతీ
 యలోచనామ్ ఈశానుచరితకరాత వేశామివ భవానీమ్ ఉరగిన్ద్రలనివా
 స సంక్రాంతనారాయణ దేహప్రభాశ్యామలితామివ శ్రియంకుపితహర
 హుతాశన దహ్యామాన మదన ధూఘమలిన్ కృతామివరతిమ్ ఉన్ద్రహ
 లిహలాపకర్ణభయ ప్రపలాయితామివ యమునామ్ అతిబహుపిన్డాల
 క్త కరసరాగపల్లవిత పాదపజ్జ-జామ్ అచిరమృదిత మహిషాసుర రుధి
 రరక్త చరణామివ కాత్యాయనీమ్ ఆలోహితాఙ్గుళి ప్రభాపాటలిత నఖ
 మయూఖామ్ అతికరిరమణికున్ఢిను స్పర్శసంహమానాం క్షీతితలే పల్లవ
 భక్తానివ నిధాయసఞ్చరన్తీమ్ ఆపిఞ్చరేణోత్సర్పిణా నూపురమణీనాం
 ప్రభాజాలకేనానురజిత శరీతయా పావకేనేవ భగవతా రూపైకపక్ష
 పాతినా ప్రజాపతిమప్రమాణీకుర్వతా జాతినంగోధనార్థ మాలిన్జితదే
 హమ్ అన్యవారణ శిరోనక్షత్ర మాలాయమానేన రోమరాజిలతాల
 హలకేన మేఖలా దామ్నా పరిగతజఘనస్థలామ్ అతిస్థల ముక్తాఫలఘ
 టితేన శుచినాహరేణ గచ్ఛాత్తీత సేవ కాల్పిన్ శిశుయాకృతకణ్ఠగ్ర
 హం శరదమివ వికసిత పుణ్డరికలోచనాం ప్రావృషమివ ఘనకేశజా
 లాం ముఖయమేఖలామివ చన్దనపల్లవావతంసాం నక్షత్ర మాలామివచి
 త్ర శ్రీవణాభరణభూషితాం శ్రియమివ హస్తస్థిత కమలశోభాంమూ
 ర్పామివ మనోహరామ్ అరణ్యభూమిమి వాక్షతరూపసమ్పన్నాం దివ్య
 యోషిత మివాకులీనాం నిద్రామివ లోచన గ్రాహిణీమ్ అరణ్యకమ
 లినీమివ మాతల్గ కులదూషితామ్ అమూర్తామివ స్పర్శవర్జితామ్ ఆలేఖ్య

గతామిత దర్శనమాత్రఫలాం మధుమాసకుసుమ సమ్మద్దీప్తివ విజ్ఞామ్
అనన్తకుసుమచాపలేఖామివ ముష్టిగ్రాహ్యమధ్యాం యథాధిప లక్ష్మీ
మివాళకోద్భాసినిమ్ అవిరోపరూఢ యావనామ్ అతిశయరూపాన్మతి
మ్అనిమిషలోచనో దదర్శ . . .

నృప్త్యా చ తాం సముపజాత విన్నయస్యాభూత్సనిష హీచ తేఽపహూ
విధాతురస్థానే రూపనిష్పదన ప్రయత్నః తథాహి యదినామేయ మా
త్కరూపో పహసితాశేష రూపసమ్మ దుత్పాదితా కిమర్థ మపగతస్పర్శ
సమ్మోగ సుప్తే కృతం కులే జన్మ - మన్యేచ మాతృజ్ఞజాతిస్పర్శ దోషభ
యా దస్పృశ తేయ ముత్పాదితా ప్ర జాపతినా అన్యధా కథమియమక్లిష్ట
తాలావణ్య స్య నహికరతల స్పర్శ క్లేశితానామ వయవానా మీదృశీ భ
వతి కాన్తిః సర్వధా ధిగ్వీధాతార మసర్వశ సంయోగకాగిణిమ్ అతిమనో
హరాకృతిరపి క్రూరజాతిజా యేనేయమసురశ్రీరివ సతతనిర్దితసుర
తా రమణీయా పున్యదేవజయతీతి - ఏవమాది చింతయంతేవ రాజాన
మీష దవగళిత కర్ణపల్లవావతంసా ప్రగల్భావతేవ కన్యకా ప్రణా
మ! కృతప్రణామాయాఞ్చ తస్యాం హణికుట్టమోప విష్టాయాం స
పురుషస్తం విహజ్జమాదాయ పృష్ఠగతమేవ కిచ్చిమపస్పృత్య రాజ్ఞే
న్యవేదయ ద బ్రవీచ్ఛ దేవ విదితపకల శాస్త్రార్థో రాజనీతి ప్రయో
గ కుశలః పురాణేతి హేన కథాలాప నిపుణో వేదితా గీత శ్రుతీనాం
కావ్యనాటకాఖ్యాన కప్రభృతీనా మపరిమితానాం సుఖాపీతానా
మధ్యేతా స్వయంఞ్చ కర్తా పరిహాసాలాప పేళలః వీణావేణమురజ
ప్రభృతీనాం వాద్యవిశేషాణా మసమః శ్రోతా నృత్య ప్రయోగ
దర్శన నిపుణః చిత్రకర్తాని ప్రవీణః మ్యూతవ్యాపారే ప్రగల్భః ప్ర
ణయకలహ కుపిత కామినీ ప్రసాదనో పాయచతురః గజతురగ పు
రుష స్త్రీలక్షణాభిజ్ఞః సకలభూతల రత్నభూతోఽయం వై శంపాయ
నోనామ శుకః సర్వరత్నానా ముదధిరివ దేవోభాజసమితికృత్యైవన
మాదాయాస్తత్సాస్వి మిదుహితా దేవపాదమూల మాయాతా తద
య మాత్మీయః శ్రీయతా మిత్యుక్త్వా నరపతేః పురోనిధాయ పృష్ఠ
మసా వశపసార-

అపస్య తేచ తస్మిన్ విహజ్జరాజో రాజాభిముఖో భూత్వా సము
న్నమయ్య దక్షిణం చరణ మతిష్ఠవత్సవర్ణ స్వర సంస్కారయా గిరాక్య
తజయశబ్దో రాజాన ముద్దిశ్యా ర్యామిమాం పపార . . .

స్తనయుగమశ్రు స్నాతంసమీపతరవ ర్విహృదయశోకాగ్నేః!

చరతివిముక్తాహారంప్రతమివభవతోరిపున్రీణామ్॥

రాజాతు తాం శ్రుత్వా సజ్జాత విన్తయః సహర్ష మాసన్న వ
ర్తినమ్ అతిమహర్వా సనోపవిష్టమ్ అనుర గురు మివా శేషనీతి శా
స్త్రపారగమ్ అతివయ సమగ్ర జన్తాన మఖిల మన్త్రి మణ్డల ప్ర
ధాన మమాత్యం కుమార పాభిత నామాన ముబ్రవీత్ శ్రుతా భ
వద్ధిరస్య విహజ్జమస్య స్పష్టతా వర్ణోచ్ఛారణే స్వరేచ మధురతా ।
ప్రదమం తావదిక మేవ మహదాశ్చర్యంయదయమసశ్శిర్ణవర్ణప్ర
విభాగా మభివ్యక్త మాత్రానుస్వార స్వరసంయోగ విశేష సంయు
క్తా మతిపరిస్ఫుటాక్షరారం గిర ముదీరయతితత్రపురరపర మభిమత
విషయే తిరశ్చోఽపి మనుజస్యేవ సంస్కారవతో బుద్ధిపూర్వా ప్ర
వృత్తిః తథాహి అనేన సముష్ఠిప్త దక్షిణ చరణే నోచ్ఛార్య జయశ
బ్ద మియమార్యా మాముద్దిశ్యాతి పరిస్ఫుటాక్షరం గీతా ప్రాయేణ
హి పక్షిణః పశవశ్చ భయాహర మైఘరనిద్రా సంజ్ఞామాత్ర వే
దినో భవన్తి ఇగన్తు మహద్భిత్రమ్ ఇత్యుక్తవతి భూభుజి కుమారపా
లితః క్షిప్చిత్ స్థితవదనో నృపమవాదీత్ దేవ కిమత్రచిశ్రమ్ ఏతే
హి శుకశారికా ప్ర భృతయో విహజ్జవిశేషా యథాశ్రుతారవా
చ ముచ్ఛారయన్తీ త్యధిగతమేవ దేవేన తత్రాప్యస్య జన్తోపాత్త
సంస్కారాన బన్ధేనవా పురుష ప్రయత్నేనవా సంస్కారాతిశయ
ఉపజాయత ఇతినాతి చిత్రమ్-అన్యచ్ఛ ఏతేషామపి పురా పురుషాణా
మివాతి పరిస్ఫుటా భిధానా వాగాసీత్ అగ్నిశాపా దపరి స్ఫుటా లా
పతా శుకానా ముపజాతా కరిణాశ్చ జిహ్వపరివృత్తి ఇత్యేవ ముచ్ఛా
రయత్యేవ తస్మిన్న శిశిర కిరణమమ్బురతలస్య మధ్యమారూఢ మావేద
యన్ నాడికాచ్ఛేద ప్రహత పటు పటహ నాదానుసారి మధ్యాహ్న
శ్శుభ్రని రుదతిష్ఠత్-తమాకర్ణ్యచ సమాసన్నస్నాన సమయో విస్మరిత

రాజ్యంః ఖితిపతిరాధాన మణ్ణపా దుత్తప్తే

అథ చలతి మహీపతా వనోన్య మతిరభస సశ్చలన చాలితాజ్ఞద
 పశ్రభజ్జ నుకరకోటి పాటితా నేకపటానామ్ ఆత్మేష దోలాయమా
 న కణ్డదామ్నామ్ అంసస్థలో ల్లసిత కుజ్జు-మపటవాస ధూళిపిజ్జరితది
 శామ్ ఆలూలమాలవీకుసుమ శేఖరోత్పతదళికదన్నకానామ్ అర్ధావ ల
 మ్మిభిః కర్ణోత్ప లై శ్చుస్పృహన గణ్ణస్థలానాం గమనప్రణామ లా
 లసా నా మహా మహామికయా వక్షస్థల ప్రేక్షోలితహార లతానామ్
 ఉత్తిష్టతా మాసేదతి మహా సమ్మృమో మహీపతీనామ్ ఇతశ్చేత
 శ్చ నిష్పతనీనాం స్కన్ధదేశావసక్త చామరాణాం చామర గ్రాహణీ
 నాం కమల మధుపాన మత్తజర త్కల హంసనాద జ్వరరేణ పదేపదే
 రణితమణీనాం మణనూపురాణాం వినాదేన వారవిలాసిని జనస్య స
 శ్చరతో జఘన స్థలాస్థలన రసితరత్న మాలికానాం మేఖలానాం
 మనోహరిణా ఝక్తారేణ నూపుర రవాకృష్టానాశ్చ ధవళితాస్థానమ
 ణ్ణప సోపానఫల కానాం భవచచ్ఛికా కలహంసకానాం కోలాహలే
 న రసనా రసితో త్సుకానాశ్చ తారతర విరావిణా ముల్లిఖ్య మాన
 కారి స్యక్రేక్షార దీర్ఘేణ గృహసారసానాం కూజితేన సరభస ప్రచ
 లిత సాహస్రశత చరణతలాభి హతస్య శాస్తాన మణ్ణపస్య నిర్హత ని
 ర్హోష గమ్భిరేణ కమ్పయతేవ వసుమతీంధ్వనినా ప్రతీ హరిణాశ్చపు
 రిస్ససమ్మృమ సముత్సరిత జానపదానాం దజ్జినాం సమారభహేల
 ముచ్చైరుచ్చారయతా మాలోకయతా లోకయతేతి తారదీర్ఘేణ భవ
 నప్రాసాద కుజ్జేషా చ్చరిత ప్రతిశబ తయా దీర్ఘ తరతా ముపగతే
 నాలోకశబ్దేన రాజ్ఞాశ్చ ససమ్మృమా వర్జిత మాళిలోల చూడామ
 ణీనాం ప్రణమతా మమలమణి శలాకా దన్తురాభిః కిరిట కోటిభి రు
 ల్లిఖ్య మానస్య మణికుట్టిమస్య నిస్సనేన ప్రణామ పర్యస్తానా మతిక
 తిన మణికుట్టిమ నిపతిత రణరణాయితానాశ్చ మణికర్ణ పూరాణాం
 వినాదేన మజ్జళ పాతకానాశ్చ పురోయాయినాశ్చ జయజీవేతి మజ్జళ
 మధుర వచనాను పాతేన పరతాం దిగంత వ్యాపిన్కలకలేన ప్రచ
 లిత జనచరణ శతసంయోభ భయూ దపహాయ కుసుమ ప్రకర ము

త్వత్తాత్మ వధులిహం హుయ్యతేన సంక్షోభా దతి త్వరిత పసంప్ర
వృత్తై రివని పతిభిః కేయూర కోటి తాడితానాం క్వణిత ముఖరతన్న
దామ్నాఞ్చ మణిస్తంభానాం రణితేన సర్వతః యుభితమివ తదాస్థా
న భవన మభవత్ ||

అథ విసర్జిత రాజలోకో విశ్రవ్య తామితి స్వయ మేవాభిధా
యతాం చిహ్నాల కన్యకాం వైశమ్పాయనః ప్రవేశ్యతా మభ్యంతరం
స్నాన పానాశనాదినాచ సుఖసమేనం కారయేతి తామ్నూల కర
జ్ఞ- వాహినీమాదిశ్య కతిపయా పురాజపుత్ర పరివృతో నరపతి ర
భ్యంతరం ప్రావిశత్ - అపనీతా శేషభూషణశ్చ దివసకర ఇవ విగళి
త కేరణ జాలః చంద్రితారకా సమూహశూన్య ఇవ గగనాభోగః స
ముపాహృత సముచిత వ్యాయామోపకరణాం వ్యాయామ భూమి
మయాసిత - సతస్యాఞ్చ సమాన వయోభిః సహ రాజపుత్రైః కృత
మధుర వ్యాయామః శ్రమవశా దుచ్చిష్టనీభిః కపోలయో రిషదవగళి
త సితసింధువార కుసుమ మజ్జరీ విభ్రమాభిః ఉరసి నిర్దయ రతిశ్రమ
చ్చిన్న హరివిగళిత ముక్తాఫల ప్రకరాను కారిణీభిః లలాట పట్ట కే
ప్త మేదన్ద్రశకలతలలోల్లసదమృత బిస్టువిడమ్పినీభిః స్వేదజల కణికా
సంతతి భిరలంక్రియ మాణమూర్తిః ఇతస్తతః స్నానోపకరణ సమ్పాద
న సత్వరేణ పురః ప్రధావినా పరిజనేన తత్తాలం విరళత రేపి రా
జకులే సముత్సరిణాధికార ముచిత మాచరద్భి రణిభి రుపదిశ్యమాన
మార్గః వితత సిత వితానామ్ అనేక చారణ గణాబధ్యమాన మణ్డ
లాం గన్తోదక సూర్జకనక మయద్రోణీసనాథ మధ్యామ్ ఉపస్థాపిత
స్ఫాటిక స్నానపీఠామ్ ఏకాంతనిహితైః అతిసురభి గన్ధ సలిల పూర్ణైః ప
రిమళౌ వకృష్ట మధుకర కులార్ధకారిత ముఖైః ఆతప భయాన్నీల కర్ప
టావ గుణిత ముఖై రివ స్నానకలశై రుపశోభితాం స్నానభూమి మగ
చ్చత్ - అవతీర్ణస్య జలద్రోణీం వారవిలాసినీ కరమృదిత సుగృధామ
ల కోపలిప్త శిరసో రాజ్ఞః సమంతాత్ సముత స్థరీం శుకనిబద్ధ స్తన
పరికరాః దూరసముత్సరితవలయబాహులతాః సముత్త్రిప్త చరణాభర
ణాః కర్ణోత్పన్నా త్సరితాలకాః గృహీత జలకలశాః స్నానార్థ మభి

మేక దేవతాభవ వారయోపితః-తాభిశ్చ సమున్నత కుచకుమ్భమ
 ణ్ణలాభిర్వాగిషధ్య ప్రవిష్టః కరిణీభిరివ వరకరీ పరివృత స్తత్త్రణం ర
 రాజ రాజా-ద్రోణీసలిలా చుత్థాయచ స్నానపీఠ మమలస్ఫటికధ
 వళం వరుణభవ రాజహంస మారురోహ-తతస్తాః కాశ్చన మరకత
 కలశ ప్రభా శ్యామాయ మానా నలినభవ మూర్తిమత్యః పశ్రపుటైః
 కాశ్చేద్రజత కలశహస్తా రజశ్శభవ పూర్ణచంద్ర మణ్డల వినిర్దతేనజ్యో
 త్సా ప్రవాహేన కాశ్చేత్ కలశో త్తేష శ్రమస్వేదార్ద్రగరిరా జల
 దేవతాభవ స్ఫాటకై కలశైః స్తీర్థజలేన కాశ్చేత్ మలయ సరిత భవ
 చందన గంధ మిశ్రేణ సలిలేన కాశ్చేదుత్త్తిష్ఠ కలశపార్శ్వ విన్యస్త
 హస్తపల్లవాః ప్రకీర్యమాణ నఖమయూఖ జాలకాః ప్రత్యజ్ఞాళి వివ
 ర వినిర్దత జలధారాః సలిలయన్త్ర దేవతాభవ కాశ్చేజ్జాడ్య మపనే
 తు మాక్షిప్త బాలా తపేనేవ దివసశ్రియభవ కనక కలశహస్తాః
 ఘ్రుమజలేన వారాఙ్గానాః క్రమేణ రాజాన వభిషిషిచుః అనంతరము
 దపాదిద స్ఫోటయన్నివ శ్రుతిపద మనేక ప్రహత పటు పటహర్ష
 ల్లరీమృదజ్ఞ వేణు వీణాగీత వినాదాను గమ్యమానో వన్నిబృన్త కోలాహ
 లాకుల భవనవివర వ్యాపీ స్నానశఙ్ఖ నామాపూర్య మాణానాం
 ముఖరో ధ్వజాః

ఏవశ్చ క్రమేణ నిర్వర్తితాభిషేకో విషధర విరోక్త పరిలఘునీ
 ధవలే పరిధాయ ధౌతే వాసనీ శరదమ్బురైక దేశభవ జలత్రాశన విను
 లతసురభిధవళ జలధరచ్ఛేద శుచినా చుకూలపట పల్లవేన తుహినగిరిరి
 వ గగనసరితోన్మితసా కృతశిరోవేష్టనః సమ్పాదిత పితృజలక్రియో ము
 న్ద్రపూతేన తోయాశ్జలినా దివసకర మభిప్రణమ్య దేవగృహ మగ
 మత్-ఉపరచిత పశుపతి పూజశ్చ నిష్క్రమ్య దేవగృహాత్ నిర్వర్తి
 తాగ్ని కార్యో విలేపన భూమా రుక్మాదిభి రళికదమ్బుకై రనుబధ్యమా
 న పరిమలేన మృగమద కరుషార కుంకుమ వాస సురభిణా చందనో వా
 నులిప్త సర్వాజో విరచితామోది మాలతీకుసుమ శేఖరః కృతామ్బుర ప
 రీవర్తో రత్నకర్ణపూర మా త్రాభరణఃసముచితభోజనైఃసహజూపతిభి
 రాహారమభిమతరసాస్వాదజాత ప్రీతిరసవిపో నిర్వర్తయామాస...

పరిశీత ధూపవర్తిరుపస్పృశ్యచ గృహీత తామూర్జులస్తన్నాత్ప్రీ
హ్యస్త మణి కుట్టిను ప్రదేశా దుత్థాయనాతిహార వర్తనా ససమ్భు
మప్రధావితయా ప్రతీహార్యా ప్రసారితం బాహుమవల బ్యాన
వరత వేత్ర లతాగ్రహణ ప్రసక్తా దతిజరర కిసలయానుకారి కర
తలం కరేణ మభ్యస్తర సజ్జా రసముచితేన పరిజనే నానుగవ్యమానో
భవత్కాంశుః జవనికాపరిగత పర్యంతయా స్ఫటికమణి మయభిత్తి బ
ద్ధమహోప లక్ష్మమాణిమ్ అతిసురభితా మృగనాభి పరిగతే నామోది
నా చందనవారిణా సిక్తశిరమణి భూమిమ్ అవిరళ విప్ర కీర్ణేన విను
తిమణి కుట్టిను గగనతల తారాగణేనేవ కుసుమోప హారేణ నిరస్తర ని
చితమ్ ఉత్కీర్ణ సాలభాజ్జికా నివహేన సన్నిహిత గృహదేవతేనేవ గన్ధ
సలిల తూర్పితేన కలధౌతమయేన స్తన్నుసజ్జయేన విరాజమానమ్ అతి
బహులా గురుధూప పరిమళమ్ అఖిలవిగళిత జలనివహ ధవళ జలధర
తకలానుకారిణా కుసుమామోద వాసిత ప్రచ్ఛదతేన పట్టోప
ధానా ధ్యాసితశిరోధామ్నా మణిమయ ప్రతిపాదుకా ప్రతిష్ఠిత
పాదేన పార్శ్వ స రత్నపీఠేన తుహినగిరి శిలాతల సన్యతేన శయనేన
సనాధీకృత వేషికం భుక్త్వా స్థానమణ్డప మయాసీత్ - తత్రచ శయ
నతల నివణ్ణిక్షితితలోపద్విప్రయాశనైశ్చ నై రుత్సజనిహితాసి లతయా
శిష్టవాహిన్యా నవనలినదళ కోమలేన కర్ణసమ్పూతేన సంవాహ్యమా
వ చరణ సక్తాలోచిత దర్శనే రవనిపతిభి రమాత్యై ర్మిత్రైశ్చ సహ
తాస్తాః కథాః కుర్వన్ ముహూర్తమి వాసాశ్చక్రే - తతోనాతి గూ
రవర్షి మస్తకపురా వై వ్యశమ్పాయన మాదాయాగ ఛేదనముపజాత
తద్వృత్తాన్త ప్రశ్నకుతూహలో రాజా ప్రతీహారి మానిధేశ సాక్షి
తితల నిహిత జానుకరతలా యథాజ్ఞాపయతి దేవ ఇతి శిరసి కృత్వా
జ్ఞాం యథాదిష్టమకరోత్.

అథముహూర్తా దేవ వై శమ్పాయనః ప్రతీహార్యా గృహీతపజ్జ
రః కనకవేత్ర లతావలమ్బినా కిశ్కిదవనత పూర్వకాయేన సితకళ్ళు
కా వచ్చన్న వపునా జరాధవళిత మాళినా గర్భగన్ధర్వరేణ హస్తమన్త స

జ్ఞానితా విహజ్జజాతి ప్రీత్యా జరత్కల హంసేనేవ కఙ్కుకినాను
గమ్యమానో రాజానిక మాజ గాను- ట్టితలనిహిత కరతలస్తు కఙ్కు
కి రాజానం వృజ్ఞాపయిత్ దేవ దేవ్యో విజ్ఞాపయన్తి దేవాదేశాదేవ
వై శమ్పాయనః స్నాతః కృతావళిశ్చ దేవపానమూలం ప్రళేహా
ర్యా నీతః ఇత్యభిధాయ గతేవ తస్మిన్ రాజా వైశమ్పాయన మపుచ్ఛ
త్ కచ్చిదభిమత మాస్వాదిత మభ్యంతరే భవతాకిచ్ఛిదశన జాతమితి
సప్రత్యువాచ దేవకేంవా నా స్వాదితమ్ ఆవృత్తోల
లోచనచ్ఛవి ర్మిలపాటలః కషాయ మధురః ప్రకాశ మూపీతోజమ్నా
ఫల రసః హరినఖరభిన్న మత్తమాతజ్ఞః కుహ్న ముక్తరక్తార్ద్ర ముక్తాఫల
త్వింషి ఖణ్డితాని దాడిమీ బీజాని నలినీదళహరిన్తి ద్రాక్షాఫల స్వా
దూనిచ దళితాని స్వేచ్ఛయా ప్రాచీనావలకీ ఫలాని కింవా ప్రలపి
తేన బహునా సర్వమేవ దేవీభిః స్వయంకరతలోప నీయమాన మమృ
తాయతఇతి-ఏవంవాదినో వచనమాక్షిప్య నరపతి రబ్రవీత్ ఆస్తాంశా
వతి సర్వమేవేగమ్ అపనయతునః కుతూహల మావేదయతు బహవా
దిశః ప్రభృతికా ర్దేన్య నాత్మనో జన్మకస్మిన్ దేశే భవాన్ కథం
జాతః కేనవానామకృతం కామాతా కస్తేపితా కథం వేదానామాగమః
కథం శాస్త్రాణాం పరిచయః కృతః కలాః సమాసాదితాః కిం జన్మాన్త
రానుస్మరణమ్ ఉత వరప్రదానమ్ అదవా విహగవోధాని కచ్చిచ్ఛ
న్నో నివససి క్వవా పూర్వముషితం కియద్వా వయః కథం పజ్జరబద్ధః
కథం చణ్డాలహ స్తగమనమ్ ఇహవా కథమాగమన మితి .

వైశమ్పాయనస్తు స్వయ ముపజాత కుతూహలేన సబహు మాన
మవనిపతినా పృథ్వీ మహూర్తమివ ధ్యాత్వా సాదర మబ్రవీత్ దే
వ మహతీయం కథాయది కాతుక మాకర్ణ్యతామ్,

అస్తి పూర్వాపర జలనిధి వేలావలగ్న మధ్య దేశా కిక్కారభూ
తా మేఖలేవ భువః వనకరికుల ముదజల సేక సంవర్ధితై రతివికచ ధవళ
కుసుమానికర మత్కుచ్ఛతయా తారాగణమివ శిశిర దేశ లగ్న ముగ్ధ
హద్భిః పాదపై రుపశోభితా మదకల కురర కులదశ్యమాన హరిచషల్ల
వా కరికలభ కరమృదిత తమాల కిసలయామోదినీ మధు మదోపరక్త

శేరలీకహం కోమలచృపివా సజ్జరన్వనదేవతాచరణాలక్ష్మకరసరజ్జీ
 తేనేవ పల్లవచయేన సంఘాదితా శుకకులదళిత దాడిమీ ఫలద్రవా
 ద్రీకృతతలైః అశివపల కపికుల కమ్పిత కమ్పిల్లచ్యుత పల్లవఫలశబ
 దైః అనవరత నిపతిత కుసుమ రేఖ పాంసులైః పదికజన రచిత లవ
 ఙ్గపల్లవ సంస్తరైః అతికఠోర నారకేశ కేశకీ పరిగతప్రాప్తైః తా
 మ్బులీలతా వనస్థసూగ వణ్ణమణ్ణితైః వనలక్ష్మీవాస భవనైరివ విరాజి
 తా లతామణ్ణపైః ఉన్నదమాతల్య కహలస్థల ప్రసవణ సలిల సిక్తేనేవ
 నిరంతరమేలాలతావనైః మదగన్ధినాన్ధకారితా నఖముఖలగ్న భకుమ్భ
 ముక్తాఫలలుబ్ధైః శవరసేనాపతి భిరభిహన్యమానకేసరితా ప్రేతాధి
 పనగీవ సదా సోహితమృత్యుభిషణా మహిషాధిష్ఠితా చనమరో
 ద్యుతపతాకినీవ బాణాసనాగోపితశిలీముఖావి విక్రసింహనాదా చ కా
 త్యాయినీ వ ప్రచలితబద్ధభిషణా రక్తచన్దనాలంకృతా చ కర్ణికుత
 కభేవసన్నిహితవిపులాచలాశశోషగతాచకలబద్ధప్రదోషసన్దేవప్ర
 నృత్య స్త్రీలకణా పల్లవారుణా చఅమృతమథనవేలేవ శ్రీద్రుమోష
 శోభితావారుణపరిగతాచప్రావృడివఘరశ్యామలా అనేకశతహ్రదాల
 లంకృతాచ చన్ద్రమూర్తిరివసతతమృతసార్ధానుగతా హరిణాధ్యాసి
 తాచరాజ్యస్థితి రివచమరమృగవాల వ్యజనోప శోభితానమదగ జఘ
 టాపరిపాలితాచగిరితనయేవస్థామ సజ్జతామృగపతి ఘేవితాచజాన
 కీవప్రసూతకుశల వానిశాచరపరిగృహీతాచ కామినీవచన్దనమృగమ
 వపరిమళవాహినీ రుచిరాగురు లిలకభూషితాచ సోత్కణ్ఠేవవివిధపల్ల
 వానిలవీజితా సమదనాచబాలగ్రీవేవవ్యాఘ్ర నఖప్రజ్జీమణితాగ
 ణ్ణకాభరణాచపాన భూమిరివప్రకటితమధుకోశ శతాప్రకీర్ణవివిధకు
 సుమాచక్వచిత్ప్రళయవేలేవమహావరాహదరిష్ట్రసముత్థాత ధరణి
 మణ్ణలాక్ష్మచిన్దశముఖ సగరివచటులవానరబృన్దభజ్యమానతుల్య శాలాకు
 లాక్ష్మచిదబిర నిర్వృత్తివివాహభూమి రివహరితకుశసమి తుగ్ధసుమ శ
 మీపలాశశోభితావ్విదున్దత్తమృగపతినాద భీలేవకణ్ణకీతాక్వచిన్దతే
 వకోకిలకుల ప్రలాపినికృచిదున్దత్తేవవాయువేగకృతతాలశబ్దాక్వ చిద్వి
 ధవేవఉన్నుక్తతాలపత్రాక్వచిత్ సమరభూమిరివ శరశతనిచితాక్వచి

దమరపతితన రివనేత్ర సహస్రసజ్జుల క్వచిన్నా రాయణమూర్తి రివ
తమాలనీలాక్వచిత్ పార్ధరథపతాకేవ వానరాక్రాంతా క్వచిన్వనిపతి
ద్వారభూమిరివ వేత్రలతాశత దుష్ప్రవేశా క్వచిద్విరాట నగరివ కీ
చకావృతా క్వచిన్మృత శ్రీరివ వ్యాధానుగన్య మానతరిశ తారక
మృగా క్వచిన్దృహిత శ్రుతేవదర్శచీరజటా వల్కలధారిణీ అపరిమిత
బహుళ పత్రసంఖ్యయాపి సప్తపల్ల భూషితా - క్రూరసత్వాపి ముని
జన సేవితా పుష్పవత్యసి పవిత్రా విధ్యాటినీనామ-

తస్యాశ్చ దణ్డకారణ్యాన్తఃపాతి సకలభువనఖ్యాతమ్ ఉత్పత్తితే
త్రమివ భగవతో ధర్మస్య సురపతిప్రార్థనా నీపితసకల సాగర స
లిలస్య మేరుమత్సరా దమృత తలప్రసారిత ఒకటశిరః సహస్రేణది
వసకర రథగమన పథమపనెతు మభ్యుద్యతే నావగణిత సకలసురస
మూహ వచసా విధ్వగిరితా పృథుల్లజ్జితాశ్చ స్య జరరాసలజ్జీర్ణవాతా
పదాసవస్యసురాసురముమట తటఘటిత మరకత ముకరపత్ర భజ్జకోటి
సుమ్మిత చరణరజసో దక్షిణాశా వధూముఖ విశేషకస్య సురలోకా
దేక హుక్తారనిపతిత నహుష ప్రకట ప్రభావస్య భగవతో మహా
మునే రగస్యస్య భార్యయా లోపాముద్రయా స్వయముపరచితాల
వాలకైః కరపుట సలిల సేకసంవర్ధితైః సుతనిర్వి శేషైరుపకోభితం
పాదపైః తత్పుత్రేణావ గృహీత వ్రతేనాషాఢినా పవిత్ర భన్తవిర
చిత త్రిపుణ్డ్రకా భరణేన కుశచీర పాససా మోక్షానుజ్ఞా లాకలితమధ్యే
న గృహీత హరితపద్మపుటేన ప్రత్యుటజమటతా భిక్షుందృఢగన్యనా
మ్నాపవిత్రీకృతాంతిప్రభూతేర్ధాహరణాచ్ఛయస్యేర్ధావాహితాపి
నాద్వితీయం నామచకార్పదిశిశుకహరితైశ్చ కదళీవనైః శ్యామరీ
కృతపరిసరం సరితాచ కలశయోవి పరిపీతసాగరమార్గానుగతయేవ
బద్ధవేణికయా కావేర్యా పరిగతమాశ్రమపదమాసీత్ - యత్రచ దశ
రథవచనమనుపాలయన్ముత్ సృష్టరాజ్యోదశపదనలక్ష్మీవిభ్రమవిరా
మో రామోనుహమునిమగస్త్యహనుచరన్ సహ సీతయా లక్ష్మణో
పరచితరుచిరపద్మశాలః పశ్చిమట్యాం కశ్చిన్ద్రాలం సుఖమువాస- చిర
శూన్యేఽద్వాపి యత్ర శాఖానిలినభృతపాణ్డుకపోలపద్మయలగ్న

తాప సాగ్నిహూత్రధూమరాజయ ఇవ లక్ష్మ్యం తరవః బలికర్తృ
కుసుమాన్యద్ధరన్త్యాః సీతాయాః కరతలాదివసంత్రాన్త్రోయత్రరా
గః స్ఫురతి లతాకిసలయేషు - యత్రచ పీతోద్గీర్ణం జలనిధిజలమివ ము
నినా నిఖిలమాశ్రమోపాన్తవ ర్తిషువిభక్తం నుహాహ్రదేషు-యత్ర
దశరథసుతనిశితశరనికరని పాతనిహతరజనీచరబల బహుశరుధిరసిక్త
మూలమ్ అద్యాపి తద్రా గానువిద్ధనిర్గతపలాశమివాభాతి నవకిసల
యమరణ్యమ్ - అథునాపియత్ర జలధరసమయే గచ్ఛిరమభినవజలధర
నివహనినాదమాకర్ణ్యభగవతోరామస్య త్రిభువనవివరవ్యాపిసశ్వాప
ఘోషస్య స్తరన్తోనగృహ్లాన్తిశష్పకబలమజస్తమశ్రు జలలులితదీనదృష్ట
యోవీత్యశూన్యా దశదిశోజరాజర్జరితవిషాణకోటయో జానకీసంవర్ధి
తా జీర్ణస్మృగాః యస్మిన్ననవరతమృగయానిహతని శ్శేషవనహరిణ
ప్రోత్సాహితఇవ కృతసీతావిప్రలమ్భః కనకమృగోరాఘవమతిదూ
రం జహార యత్రచ మైథిలీవియోగదుఃఖదుఃఖితౌదశవదననివాశపిశు
నా చస్త్రసూర్యావివ కబన్ధగ్రస్తౌసమంతరామలక్ష్యశౌత్రి భువనభ
యంమహచ్ఛక్రతుః-అత్యాయతశ్చ యస్మిన్ దశరథసుతశరనిపాతితో
యోజనబాహూర్పాహుః అగస్త్యప్ర సాదనాగతనహుషాజరకా
యశఙ్కామకరోద్విషిజనస్య-జనకతనయాచభర్తా విరహావినోదనా
ర్థముటజాభ్యంతరలిఖితా యత్రరామనివాసదర్శనోత్సుకా పునరివధ
రణితలాద్గుల్లసంతీ వనచరైరద్యాప్యలోక్యతే,

తస్యచైవం విధస్య సమ్ప్రత్యపి ప్రకటోప లక్ష్మమాణ పూర్వ
వృక్షాన్తస్యా గస్త్యాశ్రమస్య నాతిదూరే జలనిధి పానప్రకుపిత
రుణో త్సాహితే నాగస్త్య మత్సరా త్తదాశ్రమ సమీపవర్తీ అపర
ఇవ వేధసా మహాజల్లినిధి రుత్పాదితః ప్రశయకాల విఘట్టితాష్టది
గ్భాగసన్ధి బన్ధం గగనతల్పమివ భువివిచితితమ్ అదివరాహ సముద్భృత
ధరామణ్డలస్థాన మివ ఫలిలపూరితమ్ అనవరత మజ్జదున్తద శబర కా
మినీ కుచకలశ లులిత జలమ్ ఉత్ఫుల్లకుముద కువలయ కల్పారమ్ ఉన్ని
ద్రావన్ద మధుబిన్ద నిష్కన్దబద్ధ చస్త్రకమ్ అళికుల పటలాన్ధ కారిత

సాగ్గిమ్ ఆసిత సమద సాసమ్ అమ్మరుహ మధుసానమత్త కల
హంస కామినీకృత కోహాలమ్ అనేక జలచర పతజ శతసజ్జలన
చజ్జలిత వాచాల వీచిమాలమ్ అనిలోల్లాసిత కల్లల చిరసేకరార
బ్బ దుర్గమ్ అశక్తితావశీర్ణాభి రమ్మః క్రీడారాగిణిభిః స్నానసమ
యే వనదేవతాభిః కేశకుసుమైః సురిభీకృతమ్ ఏదేశావర్ణ మునిజ
నా పూర్వమాణ కమణ్ణలు కలధ్వని మనోహరిమ్ ఉన్నిమ దుత్పలవ
నిమగ్ధ్య చారిభిః సవర్ణతయా రసితానుమేయైః కాదమ్మ కదమ్మ కై
రాసేవితమ్ అభిషేకా వశీర్ణ పుల్లిన రాజసున్దరీ కుచచన్దనధూళి ధవ
ళితతరజమ్ ఉపాస్తజాత కేశకీరజః పటలబద్ధ కూలపులిరమ్ ఆసన్నా
శ్రమాగత తాపసంతృళితార్ద్ర వల్కలకషాయ పాటలతటజలమ్
ఉపతటవిటప పల్లవావిల వీజితమ్ అవిరళ తమాల వీధి కాన్ధకారితా
భిః వానినిర్వాసి తేన చసజ్జరతాప్రతిదిన నృష్యమూకవాసినా సు
గ్రీవేణా ఎలుప్తఫలపరిలఘు లతాభిః ఉదవాసి తాపసానాం దేవ
రార్చనో పయక్త కుసుమాభిః ఉత్పతజ్జలచర పతజ్జ పక్షపుటపిగళిత
ఒలవిన్దుసేక సుకుమార కిసలయాభిః లతామణ్ణపతల స్థితశిఖిణీ మ
ణ్ణలారబ్ధ తాణ్ణవాభిః అనేకకుసుమ పరిమళ వాహినీభిః వనదేవతా
నిశ్వాస వాసితాభిగవ వనరాజిభి రుపరుద్ధతీరమ్ అపరసాగరా శక్తి
భిః సలిలమాదాతు మవతీర్ణైః జలధరైరివ బహులపజ్జ మలినై ర్వ
సకరిభి రనవరతమాపీయమానమ్ అగాధనునన్త మప్రణిమమపాం ని
ధానం పమ్పాభిధానం పద్మసరః యత్రచ వికచకువలయ ప్రభాశ్వా
మాయ మానపక్ష పుటాశ్చ ద్యౌసి మూర్తిసు ద్రామశాపగ్రస్తానీవ
మధ్యచారిణా మాలాశ్చ్యస్తే చక్రనామ్నాం మిదునాని,

తస్యైవం పద్మసరసః పశ్చిమే తీరే రాఘవ శరప్రహర జర్జరి
తజ్జిర్ణ తాలతరుషణ్ణస్యచ సమీపే దిగ్గజ కరదణ్డానుకారిణా జరదజగ
రేణసతతమావేష్టిత మూలతయా బద్ధమహాలవాలభివ తుజ్జస్కంధావ
లమ్మిభి రనిష్టవేల్లితై రహినిర్మితై ర్ధృతోత్తరియ ఇవ నికృతవాళ
పరిమాణమివ గృహ్లాతా భువనాన్తరాళ విప్రకీర్ణేన శాఖాసజ్జయేన
ప్రళయకాల తాణ్ణవ ప్రసారిత భుజసహస్రముడుపతి శకల శర

మివ విడన్పుయితు ముద్యతః పురాణతయాప తచభయాదివ గగన
 సున్ధలగ్నః నిఖిలశరీర వ్యాపిసీభి రతిదూరోన్నతాభి ర్ద్వితయా శిరా
 భిరవ పరిగతో వ్రతణిభిః జరాతిలక విన్దుభిరివ కణ్ఠకైరాచితతనుఃశ్చ
 తస్తతః పరివీతసాగర సలిలైర్దగనాగతైః పత్రరథైరివ శాఖాన్తరేషు
 నిలియమానైః క్షణమమ్ము భారాలనై రార్ధిక్రిత పల్లవైర్దలధరప
 టలై రప్యన్మన్వ శిఖరదేశః తుజ్జతయా నన్దనవశ్రియమివా వలంక
 యితు మభ్యుద్యతఃసమీచవర్తినాముపరి సశ్చారతా మమ్మరత లగనుచఖే
 డాయాసితానాం రవిరధతురజ్జమాణాం సృక్క పరిస్మృతైః ఘేనపట
 లైః సన్దేహిత తూలతాశిభిర్ధవలీకృత శిఖరశాఖః వనగజకపోల కన్ఠా
 యనలగ్న మదనిలీన మత్తమధుకర మాలేన లోహశృంఖలా బద్ధనిశ్చలే
 నేవ కల్పసాయినా మూలేన సముపేతః కోటరాభ్యంతర నివిష్టైః సుభ
 రద్భిః సజీవశ్చవ మధుకరపటలైః దుర్యోధన ఇవోపలక్ష్మిత శకునీపక్ష
 పాతః నలిననాభశ్చవ వనమాలోపగూఢః నవజలధరః స్రావహాశ్చవ నవ
 సి దర్శితోన్నతిః అఖిలభువన తలావలోకన ప్రా సాదశ్చవ వనదేవ
 తానామ్ అధిపతిరివ దణ్డకారణ్యస్య నాయకశ్చవ సర్వవనస్పతీనాం స
 ఖేవ విన్యస్య శాఖాబాహుభి రుపగూహ్యైవ విన్ధ్యాటవీ మవస్థితో
 మహాః జీర్ణశాల్మలీవుడు.

తత్రచశాఖాగ్రేషు కోటరోదరేషు పల్లవాన్తరేషు సున్ధసన్ధి
 షు జీర్ణవల్కల వివరేషు మహావకాశతయా విశ్రబ్ధవిగచిత కులాయ
 సహస్రాక్షి దురాతోహతయా విగళితవినాశభయాని నావాదేశస
 మాగతాని శుకశకునికులాని ప్ర తివసన్తిన్తయైఃపరిణానువిరళ దళ
 సంహతిరిపి సవనస్మృతి రవిరళ దళనిచయ శ్యామల ఇవోపలక్ష్మ్యతే ది
 వానిశనిలీనైః - తేజతస్త్రి వనస్పతా వతివాహ్యా రజనీమాత్మనో
 నీదేషు ప్రతిదినముత్థా యోత్థాయా హారాన్వేషణాయ నభస విర
 చితపక్షుయో నుడకల హలధర హలముఖోత్తేప విక్రీర్ణ బహు స్త్రోత
 స మమ్మరతలే కళిన్తకన్యామివ దర్శయన్తః సురగజోన్మూలిత విగళ
 డాకాశ గణ్ఠాకమలినీ శశ్కాముప జనయన్తః దివ సకర రధ
 తురగ ప్ర భానులిప్రమివ గగనతల ముపపాదయన్తః సశ్చారి

అమివ వరకతస్థం విదమ్బయన్తః శైవల శల్లవావ లీమివా
 స్ఫురససే ప్రసారయన్తః గగనవీతలైః శత్రుపుటైః కదళీదళైరివ ది
 నకరకరనికర పరిపేదితా న్యాశాముఖాని వీజయన్తః వియలి విసారిణీ
 శష్పవీధీ మివారచ యన్తః సేన్ద్రాయుధ మివాన్తరి త్త మాదధానా
 విచరన్తిన్త శుశకునయః । కృతాహారాశ్చ పునఃప్రతి నివృత్తాశ్చ
 కులాయా వస్థితేభ్యః శాబకేభ్యో వివిధాన్ ఫలరసాన్ కలమమగ్గి
 వికారాశ్చ ప్రహతహంస రుధిరాసురత్త శార్దూలరఖి కొటిపాలులే
 న చఱ్ఱుపుటేన దత్వాదత్వా అధరికృతసర్ప సేహా నాసాధారిణేన
 గురుణా పత్యప్రేక్షాతస్మి సేవా ప్రోదానన్నిహిత తనయాః త్త
 పాః త్తపయన్తిన్త

ఏకస్మిన్ శ్చ జ్యేష్ఠకోట రే జాయయాసహ నివసతః పశ్యేమే వయ
 సి వర్తమానస్య కథమపి పితరహ మేవైకో విధివశాత్ మూసురభప
 మ్ - అతిప్రబలయా చామిభూతా మమైవ జాయమాసస్య ప్రసవవే
 దనయా జనసిమేలోకాన్తరమగమత్ - అభిమతజాయా వినాశశోక
 దుఃఖితోఽపి ఖలు తాతనిమితస్నేహ దన్తర్నిగృహ్య పటు ప్రసరమ
 పి శోకమేకాకీ క్షుత్సంవర్ధన పరపవాభవత్ - అతిపరిణత వయాశ్చ
 కుశవీరానుకారిణీ మల్పావశిష్ట జ్యేష్ఠ పిచ్చజాల జర్జరా మవస్రస్తాం
 సదేశశిధిలా మపగతో త్వతనసంస్కారాం పక్షసంహతి ముగ్యహా
 ద్దాపారూఢకన్పతయాచ సంతాపకారిణీ మజ్జలగ్నాం జరామివ విధు
 న్వన్ అకరోర శేఫాలికా కుమమనాళ పిష్టరేణ కలమమగ్గిదళన మ
 సృణిత ట్రినోపాన్త లేపేన స్ఫుటితాగ్రకోటినా చఱ్ఱుపుటేన పర
 సిద నిపతితాభ్యః శాలివల్లరిభ్య స్తన్జులకణానాదాయాదాయ తరు
 మూలనిపతితానిచశుకకులూవరళితాని ఫలశకలాని ఫమాహృత్య పరి
 భ్రమితు మశక్తో మహ్య మాహార మదాత్ ప్రతిదివస మాత్మనా
 వ మదుపయక్త శేషమకరో దశనమ్ - . . .

ఏకదాతు ప్రభాత సన్ధ్యారాగలోహితే గగనతలే కమలినీ మ
 ఘరక్త పక్షసమ్ముటే వృద్ధహంసశివ మవ్దాకినీ పులినాదపరజల విధిత
 ట మవతరతి చన్ద్రమున పరిణతరజ్జు రోమపాణ్డుని వ్రజతి విశాల

తా మాతా చక్రవాల్లే గజరుధిర రక్తహరి సటాల్ను లోహినిభి
రాతప్త లాఠీక తన్తపాటలాభి రోయామినీభి రశిశిరకరణవీధిభిః ప
క్షరాగరత్న శలాకా సమ్మగ్ధనీభిరివ సముత్సార్యమాణే గగనకుప్తిను
కుసుమ ప్రకరే తాగాగణే సన్ధ్యాముపాసిత ముత్తరాశావలమ్మి ని
మానససరస్వర మివావతరతి సప్రస్నాణ్మలే తటగతవిఘటిత శుక్తిసమ్ము
ల విప్రక్షేగ్ధనో అరుణకర ప్రేరణా ధోగళిత ముకుగణమివ ముక్తాఫలని
కర ముద్వహతి ధవళిత పులిరతల మునవ్వతి పూర్వేతరే తుషారవి
ద్రోషదీణి విబుధశిఖిమలే విజృంభమాణ కేసరిణి కరిణీకదమ్మక ప్రబో
ధ్యమాన మదకరిణి స్పష్టేవ జాతే ప్రభాతే క్షపాజలబడకేసరం కు
సున నికర ముదయగిరిశిఖరస్థితం సవితారమివోద్దిశ్య ప్లలవాఙ్మలిభిః
సముత్సృజతి కావనే రాసభరో మధూసరాసు వనదేవతా ప్రాసా
దానాం తరుణాం శిఖరేషు పారావతమాలాయమానాసు ధర్మప
తాకాన్వి వసమున్మిషస్తీ ముతసోవ నాగ్ని హేమా శ్రధూమలేఖాసులవ
శ్చాయసీకరిణి బులితకమలవనేరతిఖన్నశబరసేమ వ్రీధి స్వేద కణికాప
హారిణి వసమహిష రోమన్ధఫేర బిన్దువాహిని చలితపల్లవ లతాలా
సోప దేశవ్యసనిని విఘటమాన కమలపద్మసుధుశీకరా నారవర్షిణి కు
మమామోగతర్పితాళిజాలేనిశావసానజాత జడిమ్మి మన్దమన్దసృష్టిరిణి
ప్రవాతి ప్రాభాతికే మాతరశ్వని కమలవన ప్రబంధ మజ్జశపార
కానామ్ ఇభగణ్ణడిణ్ణిమానాం మధులిహం కుముదోదగేషు ఘటమాన
దశపుట నిరుద్ధపక్ష సంహతీనామ్ ఉచ్ఛరత్నుహుక్తారేషు ప్రభాతశిశి
ర మారుతాహత ముత్తప్తజతురసా శ్లిష్ట పక్షమాలమివ సశేష నిద్రా
జిహ్వా తతారం చతురుస్తీలయత్తు శనైశ్చనై రూషర శయ్యాధూసర
క్రోడరోమరాజిషు వసన్మృగేషు ఇత స్తతః సజ్చరత్ను వనచరేషు వి
జృంభమాణే శ్రోత్ర హారిణి పమ్పాసరః కలహంస కోలాహలే స
ముల్లసిత నర్తితశిఖిణీమణ్డలే మనోహరే వరగజకర్ణతాళశబ్దే క్రమే
చ గగనమార్గమవతరతో దివసకరవారణ స్యావచూల చామరకలాప
ఇవోపలక్యమాణే మజ్జిష్టారాగలోహితే కిరణజాలే శనైశ్చనైరుదితే
భగవతి నవితరి పమ్పాసరః పర్యంతరుసిఖర సజ్చరిణి అధ్యాసితసి

రిసిఖరే దివసకరజన్మని హృతతారె పురవి కవీశ్వరే వనమభివతతి
బాలాతపే స్పష్టేజాతే ప్రత్యాపసి నచిరాదివ దివసాప్తమభాగ
భాజి స్పష్టభాసి భాస్వతిభూతే ప్రయాతేషుచ యథాభిమతాని ది
గంతరాశీశుక కులేషు కులాయ నిలీచనిభృత శాబక సనాధేఽపి నిశ్శబ్ద
తయా శూన్యభవ తస్మిన్వనస్పతౌ స్పనీడావస్థితవవ తా తేనుయిచ
వైశవాదసంజ్ఞాత బలే సముద్భిద్యమాన పక్షపుటే తాతసమీపవ ద్వి
కోటరగతే సహనైవ తస్మిన్మహావనేసం త్రాసితసకలవనచరః సరభ
సముత్పతత్పత త్రిపక్ష పుటశబ్దస న్తతః భీతకరిపోత చీచ్ఛారపీవరః
ప్రచలితమల్తాళికుల క్వణితమాంసలఃపరి భ్రమదుద్ధోణ వనవరాహ
రవఘర్ష్టరః గిరిగుహాసుప్త ప్రబుద్ధసింహ నాదోపబృంహితః కన్మ
యన్నివ తరూఃభగీరథావర్యమాణ గడ్డాప్ర వాహకలకల, బహుళః
భీతవనదేవతాకర్ణితః మృగయా కోలాహలధ్వని రుదచరత్/ఆకర్ణిత
మహాను శ్రు త పూర్వముపజాతవేపక్షు రర్భకతయా జర్జరితకర్ణవివ
రో భయపిహ్వలః సమీపవర్తినః పితుః ప్రతీకారబుద్ధ్యా జరాశిధిల
పక్షపుటా న్తర మవిశమ్||

అనంతర్భచ్చ సర్వభసమ్ ఇతోగజయాధపతిలులిత కహానినిపరిమ
ళః ఇశః క్రోడకుల ద్యవ్యమాన భద్రముత్సారసామోదః ఇతః కరికల
భ భజ్యమాన నల్లకీకషాయగన్ధః ఇతోనిపతిత శుష్కపత్ర మర్కధ్వ
నిః ఇతో వనమహిష విషాణకోటికులిశ భిద్యమాన వల్మీకధూళిః ఇ
తోమృగకదమ్బకమ్ ఇతోవనగజకులమ్ ఇతోవరాహయాధమ్ ఇతో
వనమహిషబృన్దమ్ ఇతశ్శిఖణీనుణ్ణుల విరుతమ్ ఇతఃకపిష్ఠాలకుల కలహ
జిహ్వ ఇతఃకురరకుల క్వణితమ్ ఇతో మృగపతి నఖభిద్యమాన కున్మ
కుళ్ళర రసితమ్ ఇయమార్ద్రపక్షుమలి నా వృరాహకులపద్ధతిః ఇయ
మభినవశష్ప కవలరసిశ్యామలా హరిణరొమన్ధఫేన సంహతిః ఇవము
న్నద గర్ధగజగణ్ణ కణ్ణాయన పరిమళాలీన ముఖరమధుకర విరుతిః ఏ
షానిపతిత గుధిరబిన్ద సిక్తశుష్కపత్రపాటలా రురుపదవీ ఏతద్విరద
చరణమృదిత విటపపల్లవపటలమ్ ఏతత్ఫణికులక్రీడితమ్ ఏషనఖకోటివి
లిఖిత వికటపత్రలేఖో గుధిరపాటలః కరిమాక్షికద్రువోమ్మృగపతిమా
ర్గః ఏషాప్రత్యగ్రప్రసూత వనమృగీగర్భగుధిర లోహిణీ భూమిః ఇ

యమటచీ వేణి కానుకారినీ పక్షచరస్య యూహపతే ర్నదలజలమలినా
సజ్జారవీధీ చమరీపజ్జిరియనుగుగన్యతామ్ ఉచ్చుషగమృగకరిష
పాంసులా త్వరితతర మధ్యాస్యతామియం వనస్థలీ తరుశిఖర మారు
హృతామ్ ఆలోక్య తాందిగియమ్ ఆకర్ష్యతానుయం శబ్దః గృహ్యతాంధ
నుః ఆవహితైః స్థీయతాం విముచ్యతాం శ్వానః ఇత్యన్యోన్య మభివద
తో మృగయా సక్తస్య మహతో జనసమూహస్య తరుగహనా న్తరితవి
గ్రహస్య ట్టభితకాననం కోలాహల మశృణవమ్ .

అధనాతివిరా దేవానుతోపనా ర్ద్రవృద్ధభృద్భవనిధీరేణ గిరివిశ
ర విజృమ్భితప్రతినా దగభీరేణ శవరశతతాడితానాం కేసరిణాం ని
నాదేన సంత్రస్తయూధ ముక్తానామేకాకినాళ్ళు సజ్జారతా మనవర
త కరాస్ఫోటమి శ్రేణ జలధరరసితానుకారిణా గజయూధపతీనాం క
ణ్ణగరి తేన సరభససారమేయవిలుప్యమానా వయవానా మాలోలకా
తర తరళతరతారకాణా మేణకానాళ్ళు కరుణమాజితేషు నిహతయూ
ధపతీనాం వియోగినీనామనుగత కలభానాళ్ళు స్థిత్యాస్థిత్యా సమాక
ర్ణ్య కలకలముతకర్ణ పల్లవానామితస్తతఃపరిభ్రమన్తీనాం ప్రత్య
గ్రచతివినాశ శోకదీర్ఘేణ కరిణీనాం చీత్కృతేన కతిపయవివస ప్ర
సూతా నాళ్ళు ఖణ్డిధేనుకానాం త్రాసపరిభ్రష్ట పోతా నేపిణీనా
మున్నక్త కణ్ణకరుణ మారసన్తీసా మాత్రన్దితేన తరుశిఖర ముత్పతి
తానా మాకులకుల చారిణాళ్ళు పత్రరథానాం కోలాహలేన రూ
పానుసారప్రధా వితానాళ్ళు మృగయూహం యుగపదతిరభస పా
దపాతాభి హతాయాభువః కష్పమివ జనయతా చరణశబ్దేన కర్ణా
న్తాకృష్ట జ్యానాళ్ళు మదకల కురరకామినీకణ్ణకూజిత కలేన శరనికరవ
ర్షిణాం ధనుషాం నినాదేన పవనాహతిక్వణిత భారాణా మసీనాళ్ళు క
తినమహిషస్కంధ పీతపాతినాంరణి తేన శునాళ్ళు సరభసవిముక్తఘ్నర
ధ్వనీనాం వశాన్తతవ్యాసినా ధ్వానేన సర్వతః ప్రచలితమివ తదరణ్య
మభవత్ అవిరాచ్చ ప్రశాన్తే తస్మిన్ మృగయాకలకలే నిర్వృష్ట
మూకజలధర బృన్దానుకారిణిమధనావసానో పశాన్తవారిణి సాగరభవ
న్తిమితతా ముపాగతే కానసై మన్దీభూత భయోఽహముపజాతకురూ

హలః పితురుత్సజ్ఞా దీక్షదివ నిష్క్రమ్య కోటరస్థపవ శిరోధరాం
ప్రసార్య సంత్రాస తరళతారక శైశవాత్ కిమిదమితి సముపజా
తవిస్తయో దివ్యఋస్తామేవ దిశంచతుః ప్రాహిణవమ్ . .

అభిముఖ మాపత న్తజ్ఞ తస్మాద్వనా న్తరా దర్శనభుజదణ్డ సహ
ప్ర విప్రక్షీర్ణమివ నర్మ దాప్ర వాహమ్ అనిలబలచలితమివ తమాలకానన
మ్ ఏకీభూతమివ కాలరాత్రిణాం యామసజ్ఞాతమ్ అజ్ఞనశిలాస్తమ్భ స
మ్భారమివ క్షీణిక్ష్మవిమూర్ఛితమ్ అన్ధకారస్ఫారమివ రవికిరణాకులితమ్
అన్తకపరివారమివ పరిభ్రమన్తమ్ అవదారిత రసాతలోద్ధతమివ దాన
వలోక్తమ్ అశుభకర్త సమూహమివైకత్ర సమాగతమ్ అశేషదణ్డకారణ్య
వాసి మునిజనశాపసార్ధమివ సశ్చరన్తమ్ అనవరత శరనికర వర్షరామ
నిహత ఖరదూషణబలమివ తదపథ్యానాత్ పిశాచతా ముపగతం కలి
కాలబన్ధవర్ణమివ సముద్గతమ్ అవగాహ్యాత్థిత ప్రస్థితమివ వనసుహి
షయూధమ్ అచల శిఖరస్థిత కేసరికరాకృష్టి పతనశీర్ణమివ కాలమేఘ
పటలమ్ అఖిలరూపవినాశాయ ధూమకేతుజాలమివ సముద్గతమ్ అన్ధ
కారితాశేషకాననమ్ అనేకసహస్రసంఖ్య మతిభయ జవకముత్పాతవే
తాశ వ్రాతమివ శబర సైన్యమ ద్రాక్షమ్,

మధ్యేచ తస్మాతిహాతః శబర సైన్యస్య ప్రధమేవయసి వర్తి
మానమ్ అతికర్కశ త్వాదాయ సమయమివ నిర్మితమ్ ఏకలవ్యమివ జ
న్మాన్తరగతమ్ ఉద్భిద్యమాన శ్చ శ్రు రాజితయా ప్రథమమద లేఖా
మణ్డ్యమాన గణ్డభిత్తిమివ గజయూధపతికుమారమ్ అసితకువలయ శ్యా
మలేన దేహప్రభాప్రవాహేణ కాళిన్దీజలేనేవపూరయన్తమరణ్యమ్
అకుటిలాగ్రేణ సున్ధావలమ్బినా కున్తలభారేణ కేసరిణమివ గజమద
మలినీకృతేన కేసరకలాపే నొపేతమ్ ఆయత లలాటమ్ అతితుఙ్గఘోర
ఘోణమ్ ఉపనీత సైన్యక కర్ణాభరణతాం భుజగఢణామణేరాపాటలై
రంశుభిరాలోహితీకృతేన శర్ణశయనాభ్యాసాల్లగ్నపల్లవరాగేణేవ వా
మపార్యేష్వన విరాజమానమ్ అచిరాహత గజకపోలగృహీతేన సప్తచ్ఛ
దపరిమళవాహినా కృష్ణాగరుపజ్యేణేవ సురభిణా మదేన కృతాజ
రాగమ్ ఉపరిపత త్పరిమళాన్దేన పరిభ్రమతామామూర పిఞ్చాతప

త్రానుకారిణా మధుకరకులేన తమాలపల్లవేనేవ నివారితాతపమ్ ఆ
 లాలకర్ణపల్లవ వ్యాజేన భుజబలనిర్జితయాభయప్రయుక్తసేవయా వి
 ధ్యాటవ్యేవ కరతలేనాపమృజ్య మానగణ్ఠ స్థలస్వేదలేఽపి ఆపాటల
 యా హరిణకులకాలరాత్రి సన్ధ్యాయమానయా శోణితార్ద్రయేవ దృ
 ష్ట్యో రజ్జయన్తమివాశావిభాగాః ఆజానులమ్మి శావనకుజ్జరకరప్రమా
 ణమివ గృహీత్వా నిర్జితేన చణ్డికారుధిర వలిప్రదానర్థ మసకృన్నిశిత
 శస్త్రోల్లేఖ విషమితశిఖరేణభుజయుగలే నోపసాధితమ్ అన్తరాన్తరా
 లగ్నాశ్యాన హరిణరుధిర బీష్టునా స్వేదజలకణచితేన గుఞ్జాఫలమిశ్రైః
 కరికుమ్భ ముక్తాఫలైరివ విరచితాభరణేన విన్ధ్యశిలాతల విశాలేన వక్ష
 స్థస్థలేనోద్భాసమానమ్ అవిరత శ్రమా భ్యాసాచుల్లిఖతోదరమ్ ఇభమన
 మచిన మాలాన స్రస్సుయుగళ ముపహసన్త మివోరుగ్గజ్జ్వయేన లా
 త్కూలోహిత కాశేయ పరిధానమ్ అకారణేఽపి కూరజాతితయాబద్ధ
 త్రిపతాకో గ్రభ్రుకుటికారాళే లలాటపట్టే ప్రబలభక్త్యా రాధితయా
 మత్పరిగ్రహేనాఽయమితి కాత్యాయన్యా త్రిశూలేనేవాఞ్చితమ్ ము
 పజాతపరిచయై రనుగచ్ఛన్ భృగువశాన్సూర వినిర్గతాభిఃస్వభావపా
 టలతయా శుష్కాభిగపి హరిణకోణితమివ క్షరస్త్రీభిర్నిహ్వభిరావేద్య
 మానభేదైః విపృతముఖతయా సుప్తదృష్టదం ప్రాంతూక దంతాన్తరాళ
 లగ్నకేసరి సటానివసృక్ష్మభాగానుద్వహాభిః స్థూలవరోటిక మాలికా
 పరిగత కణ్ఠైః మహావరోహదుష్టప్రహరజర్జరైః అల్పకాదైరిపి మ
 హాశక్తిత్వాదనుపజాత కేసరైరివ కేసరికిరీరజైః స్ఫుగవధూ వైధ
 వ్యదీత్యాదాన దత్తైరనేకవర్ణైఃశ్వభిః అతిప్రకూణాభిశ్చ కేసరిణామ
 భయప్రదానయావనార్థ మాగతాభిః సింహీభిరివ కాలేయకుటుమ్మి
 వీభిరనుగమ్యమానం కైచ్చిదాగృహీత చమరవాలగజదన్తభారైః కై
 శ్చిదచ్చిద్ర పద్మబద్ధ మధుపుటైః కైచ్చిత్సృగపతి భిరివ గజకుమ్భ ము
 క్తాఫలనికర సనాధపాణిభిః కైచ్చిత్కాతుధానైరివ గృహీతపిశితాహా
 రైః కైచ్చిత్ప్రమదైరివ కేసరికృత్తిధారిభిః కైచ్చిత్త పణికైరివ మయూ
 రపిచ్చివాహిభిః కైచ్చిచ్ఛుభిరివ కాకపక్షుధరైః కైచ్చిత్కృష్ణచరిత

మివ దర్శయద్మిః సముత్థాత విధృతగజదంతైః కైశ్చిజ్జల దాగమ దివ
 నైరివ జలధరచ్ఛాయావలినావృతై రనేకవృత్తానైః శబరబృన్తైః ప
 రివృతమ్ అరణ్యమివ సక్షిప్తధేనుకమ్ అభినవజలధరమివ మయూరపి
 త్చ చిత్రచాపధారిణం బకరాక్షసమివ గృహీతైకచక్రమ్ అరుణాను
 జమివో ధృతానేక మహానాగదశనం భీష్మమివ శిఖిశ్శత్రుం నిదాఘు
 దివసమివ సతతావిద్యూత మృగతృష్ణం విద్యాధరమివ మానసవేగం ప
 తాశరమివ యోజనగన్ధానుసారిణం ఘటోత్కచమివ భీమరూపధారి
 ణమ్ అవలరాజకన్యకా కేశపాశమివ నీలకణ్ఠవస్త్రకాభరణం హిర
 ణ్యాక్షదానవమివ శుభవరాహదంష్ట్రా విభన్న వతుస్థలమ్ అతిరాగి
 ణమివ కృతవద్దిపరిగ్రహం పిశితాశనమివ రక్తలుబ్ధకం గీతకలావిలా
 సమివ నిషాదానుగతమ్ అమ్బికాత్రిశూలమివ మహిషరుధిరాద్వైకా
 యమ్ అభిరవయావనమపి క్షయితబహువయనం శృతసారమేయ సం
 గ్రహమపి ఫలమూలాశినం కృష్ణమప్యసు దర్శనం స్వచ్ఛవస్త్రచారమ
 పి దుర్దైకశరణం క్షిణ్భృత్యా దానువర్తినమపి రాజసేవానభిజ్ఞమ్ అ
 పత్యమివ నిన్యస్య అంశావతారమివ కృతా న్తస్య సహూదరమివ
 పాపస్య సారథిమివ కలికాలస్య భీషణమపి మహాసత్వతయా గమ్భీ
 ర మివాపలత్యమాణమ్ అనభిభవనీయాకృతిం మాతజ్ఞకనామానం శ
 బర సేనాపతి మపశ్యమ్ అభిధానస్తు తస్య పశ్చాదమా మశ్రౌషమ్ ,

అసీచ్చ మేమనసి అహూ మోహ ప్రాయమేహం జీవితం సా
 ఘజనవిగర్హితఞ్చ చరితం తథాహి పురుషపితోపహారే ధర్మబుద్ధిః
 ఆహారః సాఘజనవిగర్హితో మధుమాంసాదిః శ్రమోన్మగయా శా
 స్త్రం శివా రుతమ్ ఉపదేష్టారః సగసతాం కాశికాః ప్రజ్ఞా శకు
 నిజ్ఞానం పరిచితాః శ్వానః రాజ్యం శూన్యాస్వటవీషు ఆపానకముత్స
 వః మిత్రాణి కూరకర్కాశి ధనం ధనూంపి సహాయో విషదిగ్ధము
 ఖా భుజజ్ఞమాత్రివ సాయకాః గీతముత్సాదకారి ముగ్ధమృగాణాన్ కశ
 త్రాణి బిన్దగృహీతాః పరయోషితః కూరాశ్శుభిః శార్దూలైః సహ
 సువాసః పశురుధిరేణైవ దేవతార్చనమ్ మాంసేన బలికర్మ చౌర్యే

ణ జీవితమ్ భూషణాని భుజ్య భణామణయః వనగజసుదైరజ్జరాగః
 యస్మిన్నేవ కాననే నివసన్తి తదేవోత్థాత మూలమశేషతః కుర్వన్తితి
 చిన్తయత్యేవ మయి శబర సేనాపతి రటవీపరి భ్రమణ సముద్యవం శ్ర
 మసుష్మనీషురాగత్య తస్యైవ శాల్మలితరో రథశ్చాయాయామవతా
 రిత కోర్ణాస్తస్వరిత పరిజనాపనీతే పల్లవాసనే సముపావిశత్ - అన్య
 తమస్తు శబరయువా సస మ్భ్రమమవతీర్య తస్మాత్ కరయుగళపరిక్షో
 భితాన్భుసః సరసో వైదూర్యద్రవాను కాః ప్రళయదివసకర కిరణా
 ప తాపాదవృరైకదేశమివ విలీనమ్ ఇన్ద్రమణ్డలాదివ ప్రస్యన్తితం
 ద్రుతమివ ముక్తాఫలనికరమ్ అత్యచ్ఛతయా స్పర్శానుమేయం హిమజ
 డమ్ అర విన్దకోక్షరజః కషాయమహ్మః కమలినీప త్రసంపుటేన ప్రత్య
 గ్రోద్ధృతాశ్చకౌతపజ్కనిర్మలా మృణాలికా. సముపాహరత్ ఆపీ
 తసలితశ్చ శబర సేనా పతిస్తా మృణాలికాశశికళాశ్చ సైంహికేయః
 క్రమేణాదశత్ - అపగత శ్రమశ్శీతాయపరశీతామ్భుసా సకలేనతేన
 శబర సైన్యే నానుగమ్యమానశ్శనైశ్చ నైరభిమతం దిగ్ధరమయాసీత్.

ఏకతరస్తు జరచ్ఛబరస్తస్మాత్ పులిన్దబ్బనా దనాసాదిత
 హరిణవిశితః పిశితాశనశ్చివాతి వికృతదర్శనః పిశితార్థ తస్మిన్నేవ తరు
 మూలేముహూర్తమివ వ్యలన్భుత-అన్తరితేచతస్మిన్ శబర సేనాపతౌ స
 జ్యేష్ఠశబరః పిబన్నివాస్తా కమాయూంషి రుధిరబిన్ద్ర పాటలయా కపిల
 భ్రూలతా పరివేశభీషణయా దృష్ట్యా గణయన్నివ శుకకులకులాయ
 ఘానాని శ్యేనశ్చవ విహగామిషా స్వాదలాలస సువిరమారురుక్షు స్తం
 వనస్పతిమామూలాదపశ్యత్ - ఉత్క్రాన్తమివ తస్మిన్ త్తనే తదాలో
 కనభీతానాం శుకకులనా మసుభిః కిమివ హి దుష్టరమకరుణానాం
 యతః సతమనేకతాలతుజ్గమ భ్రుజ్కషశాఖాశిఖరమపి సోపానై రివా
 యత్నే నైవ పాదప మధిరుహ్య తాన నుపజాతోత్పతనశక్తీన్ కాం
 శ్చేదల్పదివసజాతాన్ గర్భచ్ఛ విపాటలాన్ శాల్మలికుసుమ శక్తాము
 పజనయతః కాంశ్చిదుద్భిద్యమాన పక్షతయా నల్లినీ సంవర్తికానుకారి
 ణః కాంశ్చిదర్క-ఫలసదృశాన్ కాంశ్చిల్లహితాయమాన చఙ్చుకో
 టినీషద్విఘ్నపితదశపుటపాటల ముఖానాం కమలముకుళానాం శ్రియ

ముద్వహతః కాంశ్చేదనవరతశిరః కన్పవ్యాజేన నివారయత ఇవ ప్ర
తీకారా సమర్థాన్ ఏకైకశః ఫలానీవ తస్య వనస్పతే శ్శాఖాసద్భిభ్యః
కోటరా న్తరేభ్యశ్చ శుకశాబకానగ్రహీత్ అపగతాసూంశ్చకృతావ
క్షితావసాతయత్-తాతస్తుతం మహాన్త మకాణ్డపవ ప్రాణహరమ
ప్రతీకార ముపప్లవ ముపనతమవలోక్య ద్విగుణతరోపజాతవేపఘః
మరణభయాదు ద్భ్రాంతరళతారకాం విషాదశూన్యా మశ్రు జలపు
తాం దృశమిత స్త్రోదీక్షు విక్షిపన్ ఉచ్చుష్కతాలు రాత్ప్రప్రతీకారా
క్షమఃత్రాన త్రస్తసనిధిధిలేన పక్షపుటేనాచ్ఛాద్య మాం తత్త్రాలో
చిత ప్రతీకారం మన్యమాన స్నేహపరవశో మద్రక్షాకులకర్తవ్య
తా విమూఢఃక్రోడభాగేన మామవప్తభ్యతస్థేఅసావపి పాపః క్ర
మేణశాఖాన్తరైః సజ్చరమాణః కోటరద్వారమాగత్య జేర్ణా సి త భుజ
జ్జభోగభీషణంప్రసార్యవివిధవనవరాహవశావిస్రగద్వికరతల మనవరత
కోదణ్డగుణాకర్షణ వ్రణాఙ్గీత ప్రకోశమన్తకదణ్డానుకారిణంవామబా
హుమతిన్మశంసో ముహుర్ముహుర్నత్తచఙ్చప్రహారముత్కూజస్తంత
మాకృవ్య తాత మపగతాసు మకరోత్ మాన్తు స్పల్బశరీరత్వాత్
భయసమ్మిణ్ణితాఙ్గత్వాత్ సావశేష త్వాచ్ఛాయపః కథమపి తత్పక్ష
పుటాన్తరగతం నాలక్షయత్-ఉపరతఙ్చ తాత మవనితలే శిథిలశిరో
ధరమధోముఖ మముఙ్చత్ అహమపి తచ్ఛరణాన్తరాల్లేశ్ర వేళితశిరో
ధరో నిభృత మఙ్కురేశనిలీన స్తేనైవ సహాపతం అయుషోఽవశిష్టత
యాతు పవనవశాత్ పుజ్జితస్య మహత శ్శుష్కపర్ణరాశేరుపరి నిపతి
తమాత్మాన మపశ్యమ్ అఙ్గాని మేయేవ నావాశీర్యన్త యావచ్ఛాసౌ
తస్మాత్తరుశిఖరా న్నావతరతి తావదహ మవశీర్ణపర్ణసవర్ణత్వా దస్ఫు
టోపలక్యమాణ మూర్తీపితరముపరత మత్స్రప్య నృశంసగ్రవప్రా
ణపరిత్యాగయోగ్యేఽపి కాలే బాలతయా కాలాన్తరభవః స్నేహరస
స్యోనభిజ్ఞోజన్తసహభువా భయేనై వకేవలమభిభూయమానః కిఞ్చిదు
పజాతాభ్యాం పతౌభ్యా మీషత్ కృతగమనావప్తమౌఘ టతస్మితస్త
తః కృతాన్తముఖకుహరాదివ వినిర్గతమాత్మానం మన్యమానో నాతిహూ
రవర్తినశ్శబరసుందరీకర్ణపూరతచనోప యుక్తపల్లవస్యసఙ్కర్షణపట వీలద

శలచ్ఛాయ యోజహసతశ్చవ గదాధరచ్ఛవి హస్తైః కాళిన్దీజలచ్ఛేదై
 రివ విరచితచ్ఛ సస్య వనకరిమదపలిలై రివ సంసిక్తకిశలయస్య విన్ధ్యాట
 వీ కేశపాశశ్రియముస్వహతో దివాప్యన్త కాఠితశాఖాన్తరస్యాప్రవి
 ప్త సూర్యకిరణ మతిగహన మపరస్యేవ పితురుత్పజ్జమతిమహత స్తమాల
 విలుపిన్ మూలదేశమవిశమ్॥ . . .

అవతీర్ణచ సతేన సమయేన ఊణితలవిప్రకీర్ణాః సంహృత్తతాః
 శుకశిశూననేక లతాపాశ సంయతానాబధ్య పర్ణప్రతేఽణిత్యర్థిత గమ
 న స్సేనాపతిగతేనైవవర్తనా తామేవ విశమన్వగచ్ఛత్ - మామ్న లబ్ధజీ
 వితాశంప్రత్యగ్రపితృమరణశోక శుష్కహృదయ మతిమారపాతా
 దాయాసిత శరీరం సంత్రాస జాతవేషధుం సర్వాన్జ్యోపతాపనీ బలవతి
 పిపాసా పరవశమకరోత్ - తినయాచకాలకలయా సుసూర మతిక్రా
 న్త స్సపాపకృదితి పరికలయ్యకిళ్ళియన్నమిత కన్ధరోభయ చక్షితయా
 దృశా దిశోఽవలోక్య తృణేఽనీ చలతిపునః ప్రతీనివృత్త ఇతితమేవ
 పదేపదే పాపకారిణ ముత్ప్రేక్షమాణో నిష్క్రమ్య తస్మాత్తమాల
 తరుమూలా త్సలిలసమీప ముపసర్తుం ప్రయత్నమకరవమ్॥ . . .

అనుపజాత పక్షతయా నాతిస్థిర చరణసञ్చారస్య ముహుర్ము
 హు రథోముఖే నాపతతో ముహు స్త్రియ స్తీపతన్త మాత్మానమేక
 యా పక్షపాల్యా సన్ధారయతః క్షీణితల సంస్కర్షణ శ్రమాతురస్యా
 నభ్యాస వశాదేకమఫ దత్వా పదమనవరత ముమ్మఖస్య స్థూలస్థూలం
 నిశ్వసతో ధూళిధూసరస్య సంసర్పతో మమాభూ న్తనసి అతికష్టాను ద
 శాస్వపి జీవితనిరపేక్షానభవన్తి ఖలుజగతి ప్రాణీనాంవృత్తయః నా
 స్తిజీవితా దన్యదభిమత తరమిహ జగతి జన్మానామ్ ఏవముషరతే సు
 గృహీతనామ్ని తాతే యదహ మవికలేన్ద్రియః పునరేన ప్రాణీని
 ధిక్త్వా మకరుణమ తి నిష్ఠురం విసోధపితృమరణశోక దారుణం యేనను
 యా జీవ్యతే ఉపకృతమపి నాపేక్షతే ఖలంహి ఖలుమేహృదయన్ -
 అహంహి లోకాన్తర ముపగతా యామహ్మయాః నియమ్య శోకావే
 గమాప్రసవ దివసాత్ పరిణతవయసాపి సతాతాతేనతైస్త్వి రుపా
 యై స్సంపర్ధనక్లేశ భుతిమహాన్తమపి స్నేహవశా దగణయతా యత్పరి

పాలిత స్తత్యర్ష మేకపదే విస్తృతమితి - అతికృపణాః ఖల్వమీ ప్రా
 నాః యమచకారిణమసి తాతమద్యాతిగచ్ఛంతం నానుగచ్ఛంతి - సంప్ర
 ధాన కళ్ళిన్న ఖలీకరోలిజీవితత్వస్థా యదీదృశా వస్థనుపి మామా
 యాసయతి జలాభిలాషః - మన్యే చాగణిత పితృమరణ శోకస్య ని
 ర్ఘ్నిణతయైవ కేవలమియం మమ సలిలపానబుద్ధిః అద్యాపి దూరతప
 వసరస్త ధాహి జలదేవతా నూపురరవాను కారిమాగేఽద్యాపి కల
 హంసవిరుతమ్ అస్ఫుటాని శ్రూయతైసారసరసితాని అయశ్చ విప్ర
 కర్తూ దాశాముఖ విసర్పణవిరళః - పశ్చరతి నళినిషణ్ణపరిమళః దివసస్యై
 యనుతిక ప్రాచదశావరతే తథాహిరవితన్బురితలమధ్యవర్తి స్ఫుటై
 మాతపమనివరతమనలధూళినికరమివవికిరతికరైః అధికాముచజనయతి
 తృషన్మితపస్పర్శసన్నప్రపాంసుపలదుర్గమాభూమిః అతిప్ర బలపిపా
 సావసన్నానిగ స్త్రమల్పనుపి మేశాశ్చ మజ్జకానితిలమప్రభు రస్త్యైత్త
 నః సీదతి మేహృదయమ్ అన్ధకారతా ముచయాతి చక్షు రపి నామ ఖలం
 విధిరనిచ్ఛతోఽపి మేమరణమ్ దైవ్య వోపపాదయేత్

ఇత్యేవం చింతయత్యేవ మయితస్మాత్స రసోనాతిదూర వర్తిని
 తపోవనే జాబాలిర్నామ మహాతపామునిః ప్రవేశతి తత్రనయశ్చ
 హరితనామా మునికుమారక, సనత్కుమారభవ సర్వవిద్యావదా తచేతా
 స్సమానవయోభిరపరైస్తపోధన కుమారై రనుగమ్యమాన, ప్రేనైవ ప
 ధా ద్వితీయభవ భగవాన్ విభావసురతి తేజస్వతయా చుర్నిరీత్యమూర్తి
 రుద్యతోదయ సకరమణ్ణలాది వోత్తీర్ణస్తడిద్భిరీవ విధచితావయవస్త
 ప్తకనక ద్రువేణేవ బహిరుపలిప్త మూర్తి రాపిశక్తో వదాతయా దేహ
 ప్రభయా స్ఫురన్త్యాసజాలాతపమివ, దివసం సదావానలమివ వన
 ముపదర్శయన్న త్రైపులోహలోహినీ నామ నేకతీర్థాభిషేకపూతావా
 మ సంస్థలా వలమ్మినీనాంజటానానికరేణోపేతః స్తమ్భితశిఖాకలా
 పః బాణ్ణవవరదిగ్ధయోః కృతకపటపటు వేగభవ భగవాన్ పావకస్త
 పో వనదేవతానూపురాను కారిణా ధర్మశాసనకటకేనేవ స్ఫాటికే
 నాకువలయేర దక్షిణ శ్రవణానులమ్మినా విరాజమాన స్సకలవిషయోప
 భోగ నివృత్త్యర్థ ముపపాదితేన లలాటపట్టకే త్రిసత్యేనేవభస్మత్రిపు

జ్ఞానేనాబజ్జుతః గగనగమనోన్ముఖబలా కానుకారిణా స్వరమార్గ
మివ దర్శయతా సతతముద్గ్రీవేణ స్ఫోటికకమణ్ణలు నాధ్యాసిత వా
మకరతల స్సృన్ధదేశావలమ్బినా కృష్ణజినేన నీలపాణ్ణుభాసాతపస్త్ర
ష్టానిపీతేనాన్తరపగచ్ఛతా ధూమపటలేనేవ పరితమూర్తి రభినవవి
హూత్రనిర్మితేనేవ పరిలఘుతయా పతనలోలేన నిర్మాంసవిరళపా
ర్శ్వ పక్షరమివ గణయతా వామాంసావలమ్బినా యజ్ఞోపవీతే నో
ద్భాసమానా దేవతార్చనార్థమాగ్రహీత వనలతాకుసుమ పూర్ణ పర్ణ
పుట సనాధ శిఖరేణామాఢదణ్డేన వ్యాపుతసవ్యేతరపాణిః విషాణశిఖ
రోత్థాతా ముద్యహతా స్నానమృద ముపజాత పరిచయేన నీవారము
ష్టి సంవర్ధితేన కుశకుసుమ లతోపాస్యమాన లోలదృష్టివా తపోవనమృ
గేణాను గమ్యమానః విటపశ్చవకో మలవల్కలా వృతశరీరః గిరివిస
మేఖలః రాహురివాస కృదాస్వాదిత సోమః పద్మనికరభవ దివసకరమ
రీదిపః నదీతటతరురివ సతతజల త్రౌళన విరళజటః కరికరభక్తవ విక
చకుముదదళశకల సీతదళనః ద్రోణిరివకృపానుగతః నీక్షత్రరాశిరివ
చిత్రమృగకృత్తికాశ్లేషోపశోభితః ఘర్షకాల దివసభవక్షుయితదోమః జ
లధరసమయభవ ప్రశ మితరజఃప్రసరఃవరుణభవక్షుతోదవాసః హరి
రివ అపనీతనరకభయః ప్రదోషారమ్భభవ సన్ధ్యాపిజళతారకః ప్రభా
తకాలభవబాలాతప కపిలః రవిరధభవ దృఢనియమితాక్షచక్రః సురా
జేవ నిగూఢమన్త్రసాధన క్షుయితవిగ్రహాఃజలధిరివక రాళశఙ్ఖమణ్ణలూ
వర్తనాభిగర్తః భగిరథభవ దృష్టగజ్జావతారః మధుకరభవా సక్పరనుభూ
త పుష్కరవనవాసః వనచరోఽపి కృత మహాలయ ప్రవేశః అసంయ
తోపి మోక్షార్థి సామప్రయోగ పరోఽపి సతతావలమ్బిత గణ్ణఃసు
ప్రోఽపి ప్రబుధః సన్నిహిత నేత్రద్వయోఽపి పరిత్యక్త వామలోచ
నస్తదేవ కమలసర స్సిస్రా సురుపాగమత్ - - -

ప్రామేణాకారణ మిత్రాణ్యుతకరుణార్ద్రాణి సతాంఖలు భ
వన్తిసదా చేతాంసి - యతస్సమాం తదవధనమాలోక్య సముపజాతన
యః సమీపతరవన్తివ మృషికుమారక మన్యతమ మబ్రవీత్ అయంక
థమపి శుకశిశు రసజ్ఞాత పక్షపుటపవతరుశిఖరా దస్మాత్పరిచ్యుత
శ్చేనముఖపరిబ్రష్టేన వానేన ప్రాయో భవితవ్యం తథాహ్వాస్య

ల్పశేషం జీవితమ్ అయమామీలిత లోచనో ముహుర్ముహు రత్యుల్ప
ణం నిశ్వసితి ముహుర్ముహుర్ముఖేన పతతి ముహుర్ముహుశ్చచ్ఛిస్తుపు
టం వివృణోతి నశక్నోతి శిరోధరాం ధారయితుం తదేహి యావదేవా
య మనుభిర్న విముచ్యతే తావదేవ గృహాణైవ మవతారయ సలి
సమీప నిత్యభిధాయ తేనమాం సరస్తీరమనాయయత్ - ఉపస్మత్యచ
జలసమీప మేకదేశ నిహితగర్జ కమణ్ణిలురాదాయ స్వయం మాం
ముక్తప్రయత్న ము త్రానిత ముఖమజ్ఞుశ్చాస్య కతిచిత్సలిల చిన్దూనపా
యయత్ - అమృత్యోద కృతశేకశ్చ సముపజాత ప్రజ్ఞముపతట ప్ర
రూఢస్య నళినీపలాశస్య జలశిశిరాయాం ఛాయాయాం నిధాయ య
ధాసముచిత మకరోత్ స్నానవిధిమ్ - అభిషేకావసానేచ అనేకప్రా
ణాయామ పూతోజపన్నఘ మర్జణాని ప్రత్యగ్రభగైరున్ముఖోర
క్తా విన్దైనళినీపత్ర పుటేన భగవతే సవిశ్రే దత్వార్హ ముదతిష్ఠత్ -
అగృహీతధవళ వల్లభశ్చ సజ్యోత్సాహివ సన్ధ్యాతపః కరతలనిర్భా
త విశదజటః కమణ్ణిలు మాపూర్య కమలకిల్బు సురభిణా శుచినా స
రోవారిణా ప్రత్యగ్రస్నానార్త జటేన సకలేన తేన మునికుమారక
కదమ్బకే నానుగమ్యమానా మాంగ్యసీత్వా తపోవనాభిముఖం శనై
శ్శనైరగచ్ఛత్

అసతిదూరమివ గత్వా దిశిదిశి సదాసన్నిహిత కుసుమ పటలై
స్తాలితలకతాలీ తమాల హిస్తాల వకుళ బహులై రేలాలతాకులిత నారి
కేశకలాపైః ఆలోలలోద్ర లవలీలవజ్ర పల్లవైరుల్లసమ్మృత రేణుపట
లై రళికుల ఝుక్తార ముఖర సహకారై రున్మదకోకిల కులకలాలాప
కోలాహలిభి రుత్కుల్ల కేతకీకుసుమ మజ్జరీరజః పుష్పపిష్టరైః పూగీలతా
ఊలాధిరూఢ వనదేవతై స్తారకా వర్ష మివాధర్మ వినాశపిశునం కుసు
మనికర మనిలచలిత మరవరత మతిధవళ సుత్యజిప్తిః సౌసక్తపాద
పైః కాననై రుపగూఢమో అచకిత ప్రచలిత కృష్ణసారశత శవలాభి
రుత్కుల్ల స్థలకమలినీ లోహినీభి ర్మారీచమాయామృగావటాన ప్ర
రూఢ వీరుద్దలాభి ర్దౌశరధి చాపకోటి కుతకనగ ర్తవిషమితలలాభిర్ద్వితా

రణ్యస్థలిభిరుపశోభితప్రాంత మాగృహీతసమి త్కుశకుసుమన్మద్భి
 రధ్యయనముఖరశిష్యానుగతైస్సర్వతః ప్రసరద్భిర్మునిభిరశూన్యోపకణ్డ
 ముత్త శ్రిత శిఖణ్డిమణ్డలత్రాయమాణజలకలశ పూరణధ్వాన మనవర
 తాజ్యాహుతిప్రేతైశ్చిత్ర భానుభి స్సశరీరమేవ మునిజన మమరలోకం
 నినిషుభిరుద్ధూయమాన ధూమలేఖాచ్చలే నాబధ్యమాన స్వర్ణమార్గమన
 సోపానసేతుమిహోపలక్ష్మ్యమాణ మాసన్న వర్తినీభి స్తపోధన సంపర్కాది
 వాపగతకాలుష్యాభి స్తరంగపరంపరాసంక్రాంతరహిష్ణుపక్షిభిస్తా
 పన దర్శనాగతనప్తమాలావిగాహ్యామానాభిరి వాతివికచ కుముదవన
 మృషిజన ముపాసితమవతీర్ణం గ్రహగణమివ నిశాసూర్యహస్తీ భిదీర్షి
 తాభిః పరివృత మునిలావనమిత శిఖాభిః ప్రణవ్యమానమివ వనలతాభి
 రనవరత ముక్త కుసుమైరభ్యర్చ్యమాన మివ పాదపై రాబద పల్లవ పు
 ట్టాజ్జలిభి రుపాస్యమానమివ విటపై రుట జాజరప్రకీర్ణ శుష్య చ్ఛాప్య
 మాకముపసంగృహీతా మలకలవలీ లవంగ కర్కశ్లాక దళీలి కుచ చూత
 తాళఫలమధ్యయన ముఖరవటుజన మనవరతశ్రవణగృహీతవష ట్టార
 వాచాలశుకకుల మనేకసారికో ధ్నుష్యమాణసు బ్రహ్మణ్య మరణ్యకుక్తు
 ట్టోపభుజ్యమానవై శ్వదేవ వలిపిణ్డ మాసన్న వాపీకల హంససోతభుజ్య
 మాననీవార వలి మోశి జిహ్వో పల్లవోపలిహ్యమాన మునిబాలక మగ్న
 కార్యార్థసగ్ధ సిమసిమాయమానకుశసమిత్తు సుమ ముపలభగ్న నారికే
 శరసన్నిగ్ధశిలాతల మచిరక్షుణ్ణవలకల రస పాటల భూతలం రక్తచంద్ర
 నోపలిప్తాదిత్యమణ్డల నిహిత కర వీర కుసుమమి త సత్తోవిక్షి త్తభస్మలే
 ఖాల శ్మితమునిజన భోజన భూమి భాగం పరచితశాఖామృగక రాకృష్ట
 యష్టి నిష్ఠాశ్చ మానప్రవేశ్యమాన జరదన్ధతాపన మిభకల భకార్థోప
 భుక్తపతితై స్సరస్వతీభుజలతావిగళితై శ్శృంఖలయైరివమృణాళశకలైః
 కల్పాషిత మృషిజనార్థమేణ కైర్విషాణశిఖరోతన్యమానవివిధకన్దమూల
 మమ్బుపూర్ణపుష్కర పుటై ర్వనకరిభిరా పూర్వమాణ విట పాలవాలక
 మృషికుమారకాకృష్టమాణవనవరాహదం ప్రాంతరాళలగ్నశాలూక
 ముపజాత పరిచయైః కలాసిభిః పక్షుపుటపవన సంధుత్వ మాణ ముని

హిమవహుతాశన మారభ్యామృత చరుచారుగన్ధ మర్చపక్వపురోహా
 శఫుశ్యపరిహితామోదిత మవిచ్ఛిన్నా జ్యధారా హుతి హుత భుక్తా
 జ్వారముఖిత ముపచర్యమాణాతిధివర్తం పూజ్యమాన పితృదైవత మ
 ర్చ్యమాన హరిహరపితామహముద్దిశ్యమాన శ్రాద్ధకల్పం వ్యాఖ్యాయ
 మానయజ్ఞవిశ్వనూలోద్భవమాన ధర్మశాస్త్రం పర్యమాన వివిధపుస్త
 కం విచార్యమాణ సకలశాస్త్రార్థ మారభ్యమాణ పర్ణశాల ముపలిప్య
 మానాజిర మపహృష్యమానోటజాభ్యంతర మాబధ్యమానధ్యానం సా
 ద్యమానమస్త్ర మభ్యస్యమాన యోగ ముపప్రీయమాణ వనదేవ
 తావళిం నిర్వర్త్యమాన ముజ్జ మేళిలం ప్రత్యుశ్యమాన వల్కల ముప
 సంగృహ్యమాణ సమిధం సంప్రీయమాణ కృష్ణాజినం గృహ్యమాణగ
 వేధుకం శోష్యమాణపుష్కరబీజం గ్రధ్యమానాక్షమాం గృహ్యమా
 ణత్రిపుణ్డ్రకం న్యస్యమాన త్రిదణ్డకమ్ ఆపూర్యమాణ కమణ్డులుమ్ అ
 దృష్ట పూర్వం కలికాలస్యా పరిచిత మన్వతస్య అశ్రుత పూర్వవనజ్ఞ
 స్య అబ్జయోని మివ త్రిభువనవన్దితమ్ అసురాని మివ ప్రకటిత వరా
 హ నరసింహ రూపం సాంఖ్యమివ కపిలాధిష్ఠితం మధురోపవన మివ
 బలావలీధ దర్పిత ధేనుకం ఉదయనమివానన్దిత వత్సకులం కింపురుషాది
 రాజ్యమివ మునిజనగృహీత జలకలశాభిషిచ్యమాన ద్రుమం నిదాఘస
 మయావసానమివ ప్రత్యాసన్న జలప్రపాతం జలధర నమయమివ వ
 నగహన మధ్యసుఖప్రసుప్తహరిమ్ అనిల సుతమివ శిలాశకల ప్రహ
 రసంమార్జితా త్కౌస్థిసంక్చయం ఖాణ్డవ వినాశోన్యతార్దున మివ ప్రార
 ఙ్గాగ్ని కార్యం సురభి విలేపనధరనుపి సతతావిచ్ఛాతధూమగన్ధం మా
 తజ్జకులాధ్యాసితమపి పవిత్రమ్ ఉల్లసిత ధూమకేతు శత మపి ప్రశా
 న్తోపద్రవం పరిపూర్ణద్విజపతిమణ్డల సనాధమపి సదాసన్నిహితతరు
 గహనాన్త కారమ్ అగ్నిరమణీయమ పర మివ బ్రహ్మలోక మాశ్రమమ
 శశ్యమ్

యత్ర చమలినతాహ విధూమేషునచరి తేషుముఖరాగ శృకేషు
 నకోపేషు తిష్ఠతా కుశాగ్రేషు న స్వభావేషుచచ్చలతాకదళీద లేషు

నమన స్సుచక్షూరాగః కోకిలేషున పరకళ త్రేషు కణ్ఠగ్రహః కమణ్ణ
 టుషు నసుర తేషు మేఖలబద్ధో వ్రతేషు సేద్యైకల హేషు స్తనస్పర్శో
 హేమ ధేనుషు న వనితాసు పక్ష పాతః కృకవాకుషు న విద్యావి
 వాదేషు భ్రాన్తిర నల ప్రదక్షిణేషు నశాస్త్రేషు వసు సజ్జీర్తనం
 దివ్యకథాసునధనతృణాసుగణనారుద్రాక్షువలయేషునశరీరేషు మునిబా
 లనాశః క్రితుదీక్షయానమృత్యునారామానురాగో రామాయణేననయా
 వసేన ముఖభజ్ఞవికారో జరయాన ధనాభిమానే నయత్ర చమహాభార
 తే శకునిబద్ధః పురాణేనాయుప్రలపితం వయః పరిణామే ద్విజ పత
 నం ఉపవనచనస్తేషు జాడ్యమ్ అగ్ని నాం భూతిమత్వం ఏణక్తానాం గీ
 తవ్యసనం శిఖిణీనాం నృత్య పక్షపాతః భుజంగ మానాం భోగః కపి
 నాం శ్రీఫలాభిలాషః మూలానామధోగతిః .

తస్యచైవం విధస్య మధ్య భాగమలం కుర్వాణస్య అలక్త కాలో
 హ్నితలోల పల్లవస్య మునిజనావలమ్బిత శృష్టాజివజలకరజ్ఞు సనాధశా
 ఖస్య తాపసకస్య కాభిర్మా లభాగదత్తపీతపిష్టత కానేక పశ్చాద్భుశస్య
 హరిణశిశుభిః పరిపీయ మానాలవాల సలిలస్య మునికుమార కాబద్ధకుశ
 చీరదామ్నుః హరితగోమయోపలిప్త వివిక్తభూతలస్య తత్త్వ ణరచిత కు
 సుమోపహర రీమణీయస్య నాతి మహతః పరిమణ్ణలతయా విస్తీర్ణావ
 కాశస్య రక్తాకోకతరో రధశ్చాయా యాముప విష్టమ్ అత్యుగ్రతపోభి
 ర్భువన మివ సాగరైః కనకగిరిమివకు లావలైః క్రతు మివ వైతానవ
 హ్నిభిః కీల్పాన్త దివసమివ రవిభిః కాలమివక లైః సమన్తాన్తహర్షి
 భిః పరివృతమ్ ఉగ్రశాపభీతయేవ కమ్పిత దేహయా ప్రణయి స్యవ
 విహిత కేశ గ్రహయా క్రుద్ధయేవ కృతభూభజ్ఞయామ త్రయేవాకులితగ
 మనయా ప్రసాధితయేవ ప్రకటితతిలకయా జరయాగృహీత వ్రతియేవ
 భస్మధవళయా ధవళీకృత విగ్రహం ఆయామినీభిః పలిత పాణ్డురాభిః
 తపోభిర్విజిత్య ముని జనమఖిలం ధర్మ పతాకాభి రివోపార్జితాభిః అమ
 రలాక్షమారోఢుం పుణ్యైర్జురజ్జుభిరివోప సంగృహీ తాభిః అతి దూర ప్ర
 వృత్తస్య తపస్తరోః కుసుమమృగ్జరి భిరివోద్ధతాభిర్జటాభి రుపశోభిషూ

నమ్ ఉపరచితభస్మ త్రిపుణ్ణికేణ తీర్థక ప్రవృత్తగజాస్తోత్ర
యేణ హిమగిరిశిలాత లేసేవ లలాట పట్టే నోపేతమ్ అధోముఖవ
స్త్ర కలాకారాధ్య మవలమ్బితవలిశేచిలాభ్యాం భ్రూలతాభ్యామవ
ప్తభ్యమానదృష్టిమ్ అనవరతమస్త్రాభ్యాస వివృతాధరపుటతయా ని
ష్పతద్భిరతిశుచిభిః సత్యప్రసో హైరివ స్పృశ్యేద్ద్రీయవృత్తిభిరివ వి
ద్యాగుణైరివ కరుణారసప్రవాహైరివ దశన మయూర్ధ్వార్థవళిత పురో
భాగమ్ ఉద్వమద మలగజాప్రవాహమివ జహన్నమ్ అవిరళ సోమో
ద్ధారసుగంధిశ్వాసావకృష్టైర్హృత్తిమద్భి శ్వాపాక్షరైరివ సదా ముఖ
భాగసన్నిహితైః పరిస్ఫురద్భిరభిభిరవిరహితమ్ అతికృశతయా నిమ్న
తరగంధ గర్తమ్ సమున్నత హనుఘోణమ్ అకరాళ తారకమ్ అపశీర్య
మాణ విరళనయనపక్ష్యమాలమ్ ఉద్గతవీర్ణరోమ రుద్ధశ్రవణ వివరమ్
అనాభిలమ్బిత కూర్చకలాపమాన నమాదధానం అతిచపలానామి స్త్రి
యాశ్వానామస్త స్థంయ మనరజ్జువిరి వాత తాభిః కణ్ఠవాడిభిర్నిరస్త
రావనద్ధ కన్ధరమ్ ఉన్నత విరళాస్థి పశ్చరమ్ అంసాలమ్బిత భవళయ
జ్ఞోపవీతమ్ అనిలవళజనిత తనుతరజ్జభజ్జ ముత్సలవమాన నవమృణాళ
మివ మన్దాకినీప్రవాహమకలుషమృజముద్వహ న్తమ్ అమలస్ఫటికశకల
ఘటితాక్షవలయముజ్వలస్థూలముక్తాఫలగృధితం పరస్పటిహారణివ చల
దఙ్గులివివరగతమావ ర్తయన్తమ్ అనవరత భ్రమిత తారకాచక్రమపర
మివ ధ్రువం ఉల్లసతా శిరాజాలకేన జరత్తైల్పతరుమివ పరిణతలతా
సజ్జయేన నిరస్తరవిచితమ్ అమలేన చస్త్రాం శుభిరివామృత ఫేనైరివ
గుణ సంతానత స్తుభిరివ నిత్తిలేన మావస సరోజ లతా శన శుచినా మ
మాలవల్కలేన ద్వితీయేనేవ జరాజాలకేన పంచాదితం అశన్నవత్తి
నా మన్దాకినీసలిలపూర్ణేన త్రిదణ్డోపవిష్టేన స్ఫాటికకమణ్ణునా వి
క్షచకమలరాశిమివ రాజ హంపేనోపశోభమానమ్ అవసేః స్థైర్యేణ
సాగరాణాం గాఢ్భ్యుర్యేణ తేజసాసవితుః ప్రశమేన తుషారరత్నైః ని
ర్మలతయామ్బరతలస్య సందిభాగమివ కుర్వాణం కైనలేయమివ స్వ

ప్రభావోపాత్తసకలద్విజాధిపత్యంకమలాసన మివాశ్రమగురుం జర
చ్ఛందసతరుమివ భుజగనిర్దేకధవళ జటా కులం ప్రశస్త వారణమివ
ప్రలంబకరతాళం బృహస్పతి మివ ఆజ్య సంవర్ధితకచం దీప సమివో
ద్యుదగ్గ-బిమ్బ భాస్వరముఖం శరత్కాలమివ క్షీణవర్షం శాస్త్రను మివ
ప్రియసత్యవ్రతం అమ్మికాకరతలమివగుద్రా శుగ్రహాణిపుణం శిశిరస
మయి సూర్యమివకృతో త్రరా సజ్జమ్ బౌర్వానల మివ సతత పయో భ
క్త్యం శూన్యనగర మివ దీనానాథవి పన్న శరణం శశుపతి మివ భన్త
పాణ్డురోమాన్దేష్టశరీరం బిగవ న్న జాబాలిమాపశ్మయే . . .

అవలాక్య చాహమ ద్వియమ్ అహూ ప్రభావస్తప సామ్
ఇయమస్య శాస్తాపి మూర్తిరుత్త ఫలకన కావ దాతా పరిస్ఫురస్తీ సౌ
దామినీవ చతుషః ప్రతిహన్తి తేజాంసి సతతముదాసీనాప మహా
ప్రభావతయా భయమివోప జనయతి ప్రథమోపగతస్య శుష్కన
లకాశకుసుమని పతితా నల చటులవృత్తి నిత్యమసహిష్ణు తపస్వినాం
ప్రతసుతపసామపి తేజఃప్రకృత్యాదుః సహం భవతి కిముతసకలభు
వన వన్ధితచరణా నామనవరతతపఃసలిలత్రౌళిత మలానాం కరకమల
తలామలకఫలవదఖిలం జగదాలాకే యతాం దివ్యేన చతుషా భగవ
తామేవం విధానామ ఘోషయకారణాని పుణ్యాని నామగ్రహణాన్య
ప మహామునీనాం కిం పునర్దర్శనాని ధన్యమివ మాశ్రమపద మయ
మధి పతిర్యత్ర అధవా భువన తల మేవ ధన్యమఖిల మననాశిస్థిత
మవనితలకమలయోనినా పుణ్యభాజః ఖిల్వమీ మునయః యదహర్షి
శే మేనమశరమివ నళినా సనమపగతాన్యవ్యాపారా ముఖకమలా
వలాకననిశ్చలదృష్టయఃపుణ్యాః శ్రధాః శృణ్వంతః పర్యుపాసతేనరస్వ
త్వపి ధన్యా యదస్మిన్ సతత మతిప్రసన్నైకరుణాజల నిస్యన్తి న్యగా
ధగామ్భిర్యే రుచిరద్విజ కులపరిచరే ముఖకమల సమ్పర్క సుఖమ
సుభవస్తీ నివసతి రాజహంసీవ మానసే చతుర్ముఖముఖకమలవాసిభి
ర్వేదైః సుచిరాదిద మశర ముచిత మాసా నితం స్థానమ్ ఏనమాసా
ద్యుశరత్కాలమివ కలికాలజలధర సమయకలుషితాః ప్ర సాద ముప
గతాః పునరపి జగతి సరితత్తవ సర్వవిద్యాః నియతమిహ సర్వా త్త

వా కృతావస్థివా భగవతా పరిభూత కలకాల విలసిలేన ధర్మేణ
 స్వర్యతే కృతయుగస్యధరణీతల మనే నాధిష్ఠిత మాలాక్య నవ హతి
 నూనమిదానీంస పురినుణ్ణల నివాసాభి మానమమ్బురతలమ్ - అపహా
 మహాసత్వేయం - జరా యాస్య ప్రళయరవికర నికర మర్నిరీ
 తే రజనికరనికరపాణ్ణురే జటాభారే ఘన పుష్పధవళా గజేవ పశు
 పతేః క్షీరాహుతిరివ శిఖాకలాపే విభావసారిన్ని ష్పతస్తీనభీతా బహు
 భాజ్యధూమ పటలమలినీకృతాశ్రమపదస్య భగవతః ప్రభావాద్భీత
 భీతమివరవికిరణజాలకమపిచూరతః పరిహరతి తపోవనమ్ పతేవ పవనలో
 లశిఖా జటిలా రచితాఞ్జలయశ్చవాత్రమస్త్రపూతాని హవీంషి ప్ర
 తిగృహ్ణాన్వైత స్త్రీత్యాశుశుక్షణయః - తరళితదుమాలవల్లలోయఞ్చా
 శ్రమలతాకుసుమసురభిపరినుళోమద్ద మద్దసఞ్చారీ సశశ్చ ఇవాస్యసమీ
 పముపసర్పతిగన్ధవాహః - ప్రాయోమహాభూతానామపమరభిభవాని
 భవద్వి - తేజాంసి యతః సర్వ తేజస్వినా మయఞ్చాగ్రణేః ద్విసూ
 ర్యమివాభాతి జగదవేనాధిష్ఠితం మహాత్మనా నిష్ణ మ్మేవక్షితిరేతవ
 ష్టమాభిత్ - పషప్రవాహః కరుణారసస్య సత్తరణసేతుః సంసారి
 స్తోః ఆధారః క్షమామ్బుసాం పరశుస్త్రస్త్రై తాగహనస్య సాగరః స
 న్నోహన్యుతస్య ఉపదేష్టాసిద్ధి మార్గస్య అస్తగిరిరసన్త్రహస్య మూల
 ముపశవతురోః నాభిః ప్రజ్ఞాచక్రస్య ప్రాపాదోధత్తధ్వజస్యతీరః
 సర్వవిద్యావతారాణాం బడబానలోలభార్ణవస్యనికపోపలః శాస్త్ర
 రత్నానాం దావానలోరాగపల్లవస్యమహామన్తః క్రోధభుగళునస్య
 వసకరోమోహాన్ధకాకస్య పుష్కలస్థో రుక్మవాహరాణాం కుంభావన
 చారాణాం అయతన మజ్జళానామ్ అభూమిర్నదవికారాణాం దర్శకః
 సత్పథానామ్ ఉత్పత్తిః సాధు తాయాః శేమిరుత్సాహ చక్రిస్య ఆ
 శ్రయః సత్వస్య ప్రతిపక్షః కలకాలస్య శివస్తపనః సఖా సత్వ
 స్య తే త్రమార్జవస్య ప్రభవః పుణ్యసఞ్చయస్య అదత్తావకాశో మ
 త్సరస్య అరాతిర్యపతేః అస్థానం పరిభూతేః అననమూలభీమానస్య
 అసన్ముతోదైవ్యస్య అనాయత్తోరోషస్య అనవకాశో విషయాణామ్ అ

నభిముఖః సుఖానామ్

అస్య భగవతః ప్రభావా దేవోపశాంతా వైరమపగత మత్సరం
తపోవనమ్ అహూ ప్రభావో మహాత్మనామ్ అత్ర హి శాశ్వతికమ
పహాయ విరోధముపశాంతాంతరాత్మానస్తిర్యచ్ఛోపి తపోవనవసతిసుఖ
మనుభవన్తి - తథాహి ఏష వికచోత్పలవన రచనానుకారిణ ముత్పత
చ్ఛారుచస్త్ర కశతం హరిణలోచనద్యు తిశవల మభినవశాద్వ లమి
వాధివసతి శిఖినఃకలాపమాత పాహ తోనిఃశఙ్క మహిః అయము
త్సృజ్య మాతరమనుపజాతకేసరైః కేసరిశిఖభిః సహూపజాతప
రిచయః ప్రక్షరత్ క్షీరధార మాపింతి కురక్ల శాబకః సింహీ స్తనమ్
ఏష మృణాళకలాపాశ్శక్తిభిః శిశిరకర ధవళం సటాభారమామీలితలో
చనోబహు మన్యతే ద్విరదకలభైరాకృష్య మాణం మృగ చటిః ఇదమి
హ కపికులమపగతచాపలముపనయతి మునికుమారకేభ్యః స్నాతేభ్యః
ఫలాని - ఏతే చ న నివారయన్తి మదాన్ధా అపి మణిస్థలీభాజ్జీ మదజల
పాననిశ్చలాని మధుకరకులాని జాతదయాః కర్ణ తాల్పైః కరిణః కిం
బహునా తాపసాగ్ని హూత్రధూమ లేఖాభిః సర్పన్తి భిరహర్షిత
ముప పాదిత కృష్ణా జవోత్తరా సజ్జ శోభాః ఫలమూల భృతో వల్లలి
నో నిశ్చేతనాస్తరవోప సనియమాఇవాస్య భగవతః సమీపవర్తనోత్ర
లక్ష్మ్యస్తే కిం పునః సచేతనాః ప్రాణినః

ఇత్యేవం చింతయన్త మేవ మాం తస్యైవ రక్తా శోక తరోశ్చా
మాయామేకదేశే స్థాపయిత్వా హాకితః పాదా వృషగృహ్య కృతా
శ్చాదనః పితురనతిసమీపవర్తినీ కుశాస్తనే ప్రముపావిశత్ అలోక్య
తుమాం తమునయః సర్వఏవకుతోయమాసాదితశ్శుకశిశు రాతపజనిత
క్లాన్తిరుత్తప్తపాంసుపటలమధ్యగతోదూరనిపతిత విహ్వలతనురల్పావ
శేషాయురాసాదితః తపస్విదురా రోహతయా చతస్య వనస్పతేర్ను
శక్యతే స్వనీడ మారోపయితు మితి జాత దయేనానీతః తద్యావదయ
మప్రరూఢపక్షతిరక్షమో న్తరిక్షముత్పతితుం తావదత్రైవ కస్తింశ్చి
దాశ్రమతరుకోటరేముని కుమారైరస్తాభిశ్చోపనీతేన నీవారకణని
కరేణ వివిధఫలరసేనచ సంవర్ధ్యమానోధారయతు జీవితమ్ - అనాథ

భరిచాలం హిందూస్థానీ స్వరగానామ్ ఉద్భవము గగన
 ల సజ్జరణ సమర్థియాపయిత్రా స్వైరోచిష్యతే ఇహైవ వా
 సముపజాతపరిచయః స్థాస్యతే త్యేవమాదికమస్తత్సన్నద్ధాలాపమా క
 ర్ణ్యకేశ్చిదుపజాత కుతూహలా భగవాన్ జాబాలిరిషదావలితకన్యః
 పుర్యగలైః ప్రత్యుశయన్నివ మానుతి ప్రశాంతయా దృష్ట్యా సువిహ
 విజాత ప్రత్యక్షజివ నః పుర్యిలోక్యస్త నైవావిసయిస్య ఫలమ నే
 నానుభూయత ఇత్యవోచత్ సహిభగవాన్ కాల త్రయక్షి తపః ప్ర
 భావాన్తివ్యేనచక్షుషాసర్వ మేవ కరతలగతమివజగదాంకయతి వే
 న జన్మాన్తరాణ్యుప్యతానికదయల్యా గామిరమపృథ్విం ఈక్షణగో
 చరగదానాశ్చ ప్రాణినామాయుషః ప్రామాణమావేదయతి తతః
 సత్వైవతాపసపరిషత్ శ్రుత్వావిదితతత్ప్రభావా కీర్తనో నై నా
 యః కృతః కిన్తనమ్ వా కృతః క్వ వా కృతోజన్మాన్తరేవా కో
 య మానసి కుతూహలిస్యజువత్ అసక్యమపయాదితపచితం భగ
 వన్తమ్ అవేదయప్రసగభగవన్ కీర్తనస్యా విసయస్య ఫల మనైనాను
 భూయతే కశ్చాయమాసీజ్జన్మాన్తరే విహగజాతేవా కథనస్య సమ
 వః కిన్తనీ ధానో వాయం అపనయతునః కుతూహలమ్ అశ్చర్యాణాం
 హి సర్వేషాం భగవాన్ ప్రభవః॥

ఇత్యేవ ముపయాచితస్తసోధనపరిషదాసహహామునిరవదత్ అ
తిసూహదిన మాశ్చర్యమాఖ్యాతప్యమ్ అల్పశేష మహాః ప్రత్యాసీరితి
చనః స్నానసనుయో భవతామప్యుక్రామతి దేవార్చనవిధి వేదా త
దుత్తిష్టన్తు భవన్తః సర్వపవ తావదాచరన్తు యథో చితమ్ దివసవ్యా
పారమ అపరా హ్నసమయే భవతామ్ పునః కృతఫల మూ లాశనా
నాం విశ్రభ్యోపవిష్టానామాదితః ప్రశ్నృతి స్వమావేదయిష్యామః
యోఽయం యచ్చ కృతమనేనాపరస్మిన్ జన్మ ఇహలోకేచ యథా
స్య సమ్మూతిః అయచ్ఛతావదపగతక్లమః క్రియతామాహారేణ నియత
మయమప్యాత్తనో జన్మాన్తరవృత్తం స్వస్థోపలబ్ధమివ మయికథయతిస
ర్వమశేషతః స్మరిప్యోక్త్యభిగధదేవోద్ధాయ సహతైర్మునిభిః స్నానా

దికం నిససవ్యాపారనుకరోత్ ||

అన సమయేన పరిణతో దివసః స్నానోద్ధితేనమునిజనైర్నార్లభి
ముపపాదయశాయః క్షీణిత లేద తస్తమన్బరతలగతః సాక్షాదివరక్తచ
న్దనాజ్ఞరాగం రమిరుదవహత్ ఊర్ధ్వము తైరరగ్రవిష్ణునిహితదృష్టిభిరు
ష్మనైస్తపోద్ధనైవ పరిసీయమానతేజః ప్రసరో విరళాతపస్తనిమాన
మభజత్ ఉద్యశ్చప్తర్షిసార్థస్పర్శపరిజహీర్షయేనాంపశ్యతపాదః పార
వతచరణపాటల రాగోరవిరన్బరతలాదలమ్మత ఆలోహితాంశుజాలర
జలశయనమద్యగతస్యమధుభిదోవిగళన్తధుధారమివనాభినళినప్రతిమా
గతమపరార్ధవే సూర్యమణ్డల మాలత్యత-విహాయ ధరాతలమున్నుచ్య
కమలినీ వనాని శకునయభవదివసావసానే తపోవన తరు శిఖరేషు ప
ర్వతాగ్రేషుచ రవికిరణాః స్థితిమకుర్వత-అలగ్నరక్తాతపచ్ఛేదా ముని
భిరాలమితలోహితవల్కలా ఇవాశ్రమతరవః క్షణమశోభన్త-అస్త
ముపగతేచ భగవతి సహస్రదీధితావ పరగ్లవతటాదుల్లనస్త్రీవిద్రును
లలేవా పాటలాసన్ధ్యా సమదృశ్యత-యాస్యమాబధ్యమానధ్యావ మ్
ఏకదేశమహ్యమాన హిమామదేనుచుగ్ధధారాధ్వని మనోహరమ్ అగ్ని
హిమాత్రవేదివిప్రకీర్యమాణహరిక్ కుశమ్ ఋషికుమారి కాభిరి త
స్తతోవిక్షిప్యమాణదిగ్దైవతార్చనబలిసిక్ ధకమా శ్రమపదమభవత్
కాపి విహృశ్యదివావసానే లోహిత తారకా తపోవన ధేనురివ కపి
లా పరివర్తమానాసన్ధ్యా ముద్దితైస్తపోధనైరదృశ్యత-అవిరప్రోషితేచ
సవితరి శోకవిధురా కమలముకుళకమణ్డలు ధారుణీ హంససిత దుకూ
లపరిధానామృణాళధవళయజ్ఞోపవీతినీ మధుకరమణ్డలాక్ష మాలావల
యముద్వహస్తీకమనిరవిసమాగమవ్రతమివాచరత్ - అపరసాగరామ్భు
సిపతితేదివసక రేపతనవేగోత్థితమమ్భః శీకరనికరమివతారాగణమమ్భు
రమధారయత్ అచిరాచ్ఛస్థికన్యకావిక్షిప్తసద్యోగ్చనకుసుమశవలమివ
సతారంబియదరాజతక్షణేన చోన్ముఖేనమునిజనే నోర్ధ్వవికీర్త్యై ప్రణా
మాజ్ఞలి సగ్రైః ప్రత్యాశ్య మానభివాగళదళిలః సన్ధ్యారాగః ||

క్షయముపగతాయాజ్ఞ సన్ధ్యాయాం తద్వివాశదుఃఖితా కృష్ణా

జిరమివ విభావరీతిమిరోద్ధనునుభినవనువహతి - అపహాయ మునిహృ
దయా సర్వమనృదన్ధకారతాం తిమిరమనయత్ - క్రమేణచ రవిరస్త
ముపాగణభిత్వదన్తముపలభ్యసముపజాతవై రాగ్యోధౌతదుకూల్య
లధవళామ్బురస్సతారాన్తఃపురః పర్యన్తస్థితనుతిమిరతమాలవసలెఖం
సప్తక్షినుణ్డలాఢ్యుషితమ్అరున్ధతీసన్జురణపవిత్రమేడపహితాషాఢమ్ ఆ
లక్ష్మ్యమాణమూలమ్ ఏకాన్తస్థితచారుతారకామ్యగమ్అమరలోకాశ్రమ
మివ గగనమమృతదీధితిరధ్యతిష్ఠత్ - చంద్రాభరణశ్చుతస్తారకాకపాల
శకలాలఙ్కృతాదమ్బురతలాత్ - త్ర్యంబకోత్తమాఙ్గాదివగఙ్గా సా
గరమాస్ఫారయన్తీ హంసధవళా ధరణ్యానుపతత్ జ్యోత్స్నాహిమక
రసరసివికచపుణ్డరికిసితే చన్ద్రికాజలపానలోభా దవత్తిర్నిశ్చలమూ
ర్తిరమృతపఙ్కలగ్న ఇవాలక్ష్మ్యతహరిణః - తిమిరఙ్కలధర సమయాపగ
మానన్తరనుభవ సితసెన్ధువారకుసుమ పాణ్డరైర్లవగతైర్గృహ్యన్త
హంఘ్రివ కుముదసరాంసి చన్ద్రపాదైః - విగళిత సకలోదయ రాగం
రజనికరవిమ్బమ్ అమ్బుతాపగావగాహదౌతసిన్ధూరమైరావతకుమ్భస్థ
లమివ తన్న ఇమలక్ష్మ్యత-శ్చనైశ్చనైశ్చదూరోదితే భగవతిహిమ స్రుతి
సుధాధూళిపటలేనేవధవళీకృతే చంద్రాతపేన జగతి అవశ్యాయజలబి
న్దుపతనశీ తేషునున్దగతిషువిఘటమాన కుముదవనకషాయపరిమళేషు స
ముపోఢని ద్రాభరాలసతారకైరన్యోన్యగ్ర ధితపక్షపుష్కైరారబ్ధిరోమ
న్దమన్దరముఖైః సుఖాసీనైరాశ్రమమ్బురైరభి నన్దితాగమనేషు ప్రవహ
త్సు నిశాముఖసమీరేషు అర్ధయానుమాత్రావఖ్లిణితాయాం విభావ
ర్యారి హారీతః కృతాహారం మామాదాయ సర్వైస్తైః సహ మునిభి
రుపసృత్యచన్ద్రాతపోద్భాసిసీ తపోవనైకదేశే వేత్రాననే సుభాష
విష్టమనతిహరవర్తినా జాలపాదనామ్నా శిష్యేణ దర్శపవిత్రపాణి
నా మనసన్దముపవీజ్యమానమ్ పితరమువాచ - తాతనకలేయమాశ్చ
ర్య శ్రవణకుతూహలాకులితహృదయాసముపస్థితా తాపసపరిషదాబ
ద్ధమణ్డలాప్రతీక్షితే వ్యపనీతశ్రమశ్చక్రతోఽయం పతత్రిపోతస్తదా
వేద్యతాం కిమనేన కృతమచ్యున్తిన్ జన్త ని కోవాయమశ్శున్ బవి

వ్యతి వేత్త్యేవ ముక్తస్తునమహామునిగ్రతః సీతం మానవలోక్యతాం
శ్చ సర్వానేకాగ్రాన్ శ్రవణతత్పరాన్తునీన్ బుధ్వా శనైరబ్రవీ
త్ శ్రూయతాం యదికుతూహలమ్||

అస్తి సకలప్రభువనలలాసు భూలా ప్రసవభూమిరివ కృతయు
గస్య ఆత్మనివాసోవిధా మహాకాలాభిధానేనభువన త్రయస్సర్వస్థితిసరి
హం కాగశేక ప్రమథనాదేనేవాపరేవ పృథివీ సముత్సాదితా ఇ
తీయపృథివీ శఙ్కయాచ జలనిధినేవ రసాతలగమ్భీరేణ జలఛరిమావ
లయేకపరివృతా పశుపతి వివాసప్రీత్యాచ గగనతలోల్లేఖితరమా
లైసకైలాసగిరిశేవ సుధాసితేన ప్రాకారమణ్డలేన పరిగతా ప్రకట
శంఖశుక్తిముక్తాప్రవాళమరకత మణిరాశీభిశ్చామీక రచూర్ణవాలుకా
నికరనివితై రాయామిభిరగస్త్యపరిపితసలిలైః సాగరైరివ మహావిప
ణిపద్దైరుప శోభితా సురాసురసిద్ధగంధర్వవిద్యాధరో రగాధ్యాసితాభి
శ్చిత్రశాలిభిర నవరతోత్పవావలోకనకుతూ హలాదమ్బరతలా దవతీ
ర్ణాభిర్వివహానపం క్తిభిరివాలఙ్కృతామన్దనోద్ధతమగ్ధసన్ధుధవశమన్త
రద్యుతిభిః కనకమయామలకలశశిఖరైః అనిలఙ్గోలాయితసతద్యజైరు
పరిపతదభ్రగజై రివతుషారగిరిశిఖరై రమరమన్దిరైర్విరాజితశృఙ్గాటకా
సుధావేడికో పకోభితోదపానైరనవరతచలిత జలఘటియన్త్రసివ్య
మానహరిలోపవనాన్ధకారైః కేతకీధూళిధూసరైరుపశల్యకైరుప శో
భితా మదముఖరమధుకరపటలాన్ధకారితనిమ్మటా స్ఫురదుపవనలతా
కుసుమపరిమళ సురభినమీరణారణత సౌభాగ్యఘట్టైరాలోహితాం శు
కపతాకైరాబద్ధ రక్తచామరైర్విద్రునుమయైః ప్రతిభవన ముచ్చి
తైర్మకరాజైర్మదనయష్టికేతుభిః ప్రకాశితమకరధ్వజసూజా సత
తప్రవృత్తాధ్యయధద్వినిధౌతకల్కమా సిమితమురజరవగమ్భీరగర్జితేషు
సలిలశే కరా సార రచిత దుర్జినేషు పర్యస్త దివసక రకిరణ స్రవ కర
చిత సుర చాప చారుషు ధారా గృహేషు మత్తమాయూర మణ్డ
లైరామణ్డలీకృతశిఖరైస్తాణ్డవవ్యసని భిరాబధ్యమానకేకారవకౌలాహ
లావికచకువలయకా నైరుత్కుల్లకుముదధవళోదరైరనిమిషగర్మనరమాశీ

దైవః లిఖన్తులూచనైరివ సహస్రసంస్థైః ఉచ్ఛ్వాసితానైభిః లిఖన్తుః
 దశీవనకలితాభి రమృతభేరపుషా సామృద్ధ్యైశ్చిదేవైః ప్రపలభిః కాశ్చ ర్షభిః
 కృతాయావసనునమత్తమాశవీకుచకం పరుభితసలిలయాగవతో మ
 హాకాలస్య శంకుం సరితమాల్యాం సము షజా లేడ్డయేవ సతతాబ
 ధతరజ బ్రుకుటిలేఽయాజిమివతా శియన్త్యాశేప్రయా పరిక్షిప్తానిభి
 లబువవతలభ్యాశయశసాహరజటాచన్ద్రేణేవకాటనాం మైనాచేనే
 వావిదితపక్షపా తేనున్నాకినీ ప్రవాహేణైవ ప్రకటితం సకం ఉక్తరా?
 నాన్మృతశాస్రేణేవసభావసథమాపస్రపారామయింపం సేతుయస్ర
 ప్రవర్తకేనమద్దరేణేవాద్భుతసనుస్తసాగురత్నసాశేణ సంస్కృతగా
 రుడేనాసిభజశ్శక్త్యభిరుణాసకలోపవివనాపిప్రణయిజనో పజవ్యమాన
 విభవేనవీరేణాపివినయతామ్రయశ్శుడేనాపి సల్యవాచినాల్కియాపే
 ణాపి స్వదారసన్తుష్టేన అతిధిజనాభ్యా గమార్థినాపి పరశ్రా ర్థవాన
 భిజ్జేన కామార్థపరేణాపి భర్తృప్రదానైవ పహాపేనాపి పహాక
 భీరుణా సకలవిజ్ఞాన విశేషవిదా విద్యావదా లేన దానీలేనా వీసే
 న దక్షిణ స్థితస్సూర్యాభిభాషణాపరిహాస శాశలే నొడ్డల్లవేషేషా
 శిక్షితాశేషదేశభాషేష వక్త్రోక్తినిపుణేనాభ్యాం కాభ్యాం పరిచయ
 చతురేణ సర్వలిప్థిజ్ఞేన మహాభారతపురాణ రామాయణానురాగిణా
 బృహత్సాహస్ర లేనమృతామింకలాపపారగేణ శ్రుతరాగిణా సు
 భాషితవ్యసనినా ప్రశానైవ సురభిమానమారుతేనైవ సతితగపిజైవ
 హిమగిరికాననైవేవాన్తఃసర లేన లక్ష్మణేనైవ రామారాదన నిపుణైవ
 శత్రుఘ్నేనైవావిష్కృతభరత పరికయేనదివ సేనైవమిత్రాసువ
 ర్తినాబౌద్ధేనైవ సర్వదానాస్తివాదశూరేణ నాన్యైగమేనైవ ప్రధా
 నపురుషగుణోపేతేన విలాసిజనైనాధిష్టితా సత్తైలేవ ప్రాసాదైః
 శాఖానగరేవ మహాభవనైః సకల్పవృక్షేవ సర్పరుషైః శర్మితవిశ్వ
 మాపేవ చిత్రభిత్తిభిః లమరాధిపమూర్తిరివమఖిలతా సలధూనుపూ
 తా పశుపతిలాస్యక్రీడేవ సుధాదవళాట్టహాసా వృక్షేవ జాతహాప
 ష్టుయా గరుడమూర్తిరివాన్యతస్థిరస శీయా సన్ధ్యేవ పక్షిరాగారు

100 ప్రభాతవేళేవ ప్రబుద్ధసర్వలోకాశబరససతిరివలవలమ్మితశారు
 యామర నాగదస్త్రధవశృహోశేషతనురివ సదాసన్నవసుధాధరా జల
 నిధిమధవవేళేవమహాఘోషపూరితదిగంతరా ప్రస్తుతాభిషేక వేళేవస
 దాసన్నిహితకనకకలశసహ స్రాగౌరివమహాసంహాసనోచితమూర్తితి
 దిరిరివ దేవకులసహస్ర సేవ్యా మహావరాహలీలేవగర్భితహిరణ్యాక్ష
 పాతాళస్త్రీకతనురివానద్వితభుజజ్వలంకా హరివంశకథేవానేక బాలక్రీ
 డారమణీయా ప్రకటాజ్ఞనోపభోగాప్యఖణితచరిత్రారక్తవర్ణాపిసు
 ధాధవభౌ అవలమ్మితముక్తకలాసాపి విహారభూషణా బహుప్రకృ
 తిరప్పస్థిరా విజతామరలోకద్యుభిరవస్తీషూజ్జయినీవామ నగరీ॥

యస్యాముత్తజ్జసౌధోత్పన్నసర్వోతసర్వినీనామజ్ఞనానా మతిమధురే
 జగీతరవేణాకృష్యమాణాథోముఖతురజ్జః పురఃపర్యస్తరథ పతాకా
 పటః కృతమహా కాలప్రణామివ ప్రతిదివసమాంక్ష్యతే భగవాన్
 దివసకరః- యస్యాఞ్చసంధ్యారాగారుణాభవ సిన్ధూరమణికుట్టిమేషు
 ప్రారబ్ధనీలకమలినీపరిఘలనాభివ మరకతవేది కాసుగగనతలప్రస్థ
 తాభివ వైరూర్య మణిభూమిమిమిరపటలవిఘటనోద్యతాభివ కృష్ణా
 గురుధూమమణ్డలేషు అభిభూతతారకాపంక్తయభివ ముక్తాఫల ప్రాలం
 బేషువికచకమలచుమ్మినభవనితమ్మినీముఖేషు ప్రభాతచంద్రికామధ్యభ
 తితాభివస్ఫటికమణిభిత్తిప్రభాసుగగనసిన్ధుతరజ్జనజ్జినభివసితపతాకాంశు
 కేషుపల్లవితాభివ సూర్యకాంతోపలేషు రాహుముఖ కుహరప్రవిష్టాశ్చ
 వ ఇన్ద్రనీలవాతాయనవివరేషు విరాజన్తే రవిగభస్తయః-యస్యాఞ్చ
 సుష జాతతిమిరత్వాద విఘటితచక్రవాకమిధునావృద్ధి కృతసురత
 ప్రదీపాః సజ్జాతమదనానలదిగ్దాహోభివ యాన్తి కామినీనాం భూష
 జాప్రభాభిర్బాలాతపపిళ్లారజన్యః యాఞ్చసన్నిహితవిషమ లోచ
 నామనవరతమతిమధురోరతిప్రలాపభివ ప్రతివాసరమ్ ప్రసర్పన్
 ముఖరీకరోతిమకరకేతుదాహ హేతుభూతోభవనకలహంసకోలాహలః
 యస్యాఞ్చనిశి నిశీషవనవశవిహౌలైర్నకులపల్లవైర్నల్లనద్భిర్నాశవీముఖ
 కమల క్తానిలజ్జితస్యేంద్రోః కలజ్క మివాపన యన్త్రోదూరప్ర

సారిత్రిధిధ్వజభుజాః ప్రాసాదాలయైః - యస్యాశ్చ సాధలిఖరోత్స
 జకాయినాం పశ్యన్ ముఖాన్ పుస్తాకాం సగంధపరవశభవ పరితః
 ప్రతి మాద్యలేన లురత బహుళ పుస్తకం సేకశిరైషు మణికుట్టి మేషు
 మృగలాశ్చనః - యస్యాశ్చనిశావసానైః ప్రబుద్ధస్య తారతరమతిపరతః
 పక్షరభాజః శుకశారి కాసమూహస్య రవేణాభిభూతా గృహసాగ - స
 విరుతేన విస్తారిణా విలాసిని భూషణ రవేణ చావిభావ్యమానా వృద్ధి
 భవన్తి ప్రభాత మగ్గళగితయః యస్యాశ్చనిగ్వృత్తిర్మణిదీ పానాం త
 రళతా హారలతానామ్ సిద్ధి సజిత మురజధ్వనీనాం ద్వన్త వ్యయోగ
 శ్చక్ర నామ్నాం వర్ణపరితా కనకానామ్ అస్థితత్వమ్ ధ్వజానామ్ మి
 త్రద్వేచః కుముదానామ్ కోశగుప్తిసనామ్ కం బహునా యస్యా
 శ్చ సురాసురచూడామణి హరివిదయసువిష్ణు తచరిణసఖ మయాగో
 నితత త్రిమూలదారి తాన్ధ్యమహాపురోగారి నూపురకోటిఘృష్ట శేఖరచన్ద్ర
 శకలః త్రిపురబహురజః కృతాజరాగో మురధ్వజస్త్వంసపిథురయార
 త్యా ప్రసాది యన్త్యా ప్రసారితకరయగళః కళితవలయనిక రాచ్ఛిత
 చంఢః ప్రసరియాలలిఖాకలాపః పిలజూభార భ్రా న్తామరసేన్దురద
 కారిగ్భగవానుశ్చక్రైలాసవాసప్రీతిర్మహాకాలాభిధానః స్వయం ప్ర
 తివసతి ||

తస్యాశ్చైవం విధాయాం నగర్యాం నృగ నల నహుష యయాతి
 ధుచుమార భరత ధగీరధ దశరథ జనమేజ యార్జున ప్రణమోభజబల
 పార్జితభూమణ్డలః ఫలితశక్తి త్రయో మతిమానుతాహసస్పర్షోనీలశా
 స్త్రాజున్నబుద్ధిరథితధర్మశాస్త్రః తృతీయభవ తేజసా కాన్త్యాచసూ
 ర్యాచన్ద్రహసోః అనేకసప్తతన్తప్రాతమూర్తిః ఉపశమితసకలజగదుప
 ప్లవో విహాయ కమలవనాశ్యవిగణయ్య నారాయణవక్షః స్థలవసతిసుఖ
 ముత్కుల్లారవిన్దహస్తయా శూరసమాగమైకవ్యసనిన్యా నిర్వ్యాజమాతి
 శ్చిత్తోలత్కైవ మహామునిజనసంసేవితస్యగుధుపూదనచరణభవ సురసరి
 త్ప్రవాహస్య ప్రభవః సత్యస్య శిశీరస్యాపిరిపుజనసన్తాపకారిణః స్థి
 రస్యాప్యవరతం భ్రమతోసిర్థలస్యాపిష లినీకృతారాతివధితాముఖక

మలమ్యు చేరిధిమల స్యాపిసర్వజనరాగకారిణః సుధాసూతేరివజలనిధిః
 ద్యవోయశసః పాతాళభాగం శ్రితోనిజపక్షతః పిభిశ్చైః షితిభృతాంకు
 లైః గ్రహణయివ బుధానుగతోమకరధ్వజభవోత్పన్నీవి గ్రహణానశర
 ధృవమమిత్రోస్త్రైః పశుపతిరివ మహాసేనానుగతోభుజగరాజభవ
 తుమాదిరగుంజుదాప్రవాహభవ మహావంశప్రభవః అవతారభ
 వ ధర్మస్యప్రేనిధిరివ పురుషోత్తమస్య పరిహృతప్రజాపీఠోరాజా
 చారాపీఠోఽభవత్ ||

యస్తమః స్రవరహలిసవపుసా పాపబ ములేన కలికాలేన చాలి
 తమామూలతోభర్తృరదశాననేనేవ కైలాసంపశు పలిరివావష్టభ్యభుర
 పిస్థిచికార - యజ్ఞచరిత్రలాహోపజనిత దయాద్రిహృదయ హరనిర్మిత
 మపరమివసుకిరకేతునుగుస్తలోకః - యజ్ఞజలనిధితర జఘోతమేఽలా
 త - పత్రాస్తరవిచారితా గాగణద్విగుణితతలతరుసుపుష్పరాత్ -
 ఉద్యదిన్దవిష్ణువిగళదమృతవిన్దుమర్తినాన్చిచన్దనాత్ - అశిశిర కరరథతు
 జ్జఖురశిఖరోల్లేఖఖణ్డితోల్లసల్లవజ్వలల్లాత్ - విరావతకరలూచశ్శల్లకీ కబ
 థాదాశైలాదుదయనామ్నఃకపి బలవిలు ప్తవిరళలవలీలతాఫలాత్ ఉ
 దధివినిర్మితజలదేవ తాభివన్ద్యమానరాఘవపాదాత్ - అవలసిపాతద
 భితశజ్జకులశకలతారకితశిలాతలాత్ - నలకరతలా, లతశైలసహస్రస
 మ్ముతాదాసేతుబద్ధాత్ - అచ్చనిర్మలజలధౌతలాం కాసార్థాత్ - అమృ
 తమధినోద్యతవై కుణ్డికేయూరపత్రమకరకోటికషణమసృణిత గ్రావ్
 ణః సురాసురేహాలవలయిత వాసుకిసమాకర్షణారమ్భచలచరణభరద
 భితనితమ్బాత్ - అమృతసీకరసెక్తసానో రామస్తరాచలాత్ - నరనా
 రాయణచరణముద్రాజ్ఞితబదరికాశ్రమరమణీయాత్ - కుబేరపురసు
 న్దీభూషణరవముఖరశిఖరాత్ - సప్తర్షిసన్ధ్యోపాసనాపూతప్రస్రవ
 శామ్భసోవృకోదరోద్దభితసౌగంధికషణ్ణ సుగంధిమేఖలాదాగ్రనమాదనాత్,
 సేవాఞ్జలికమలమ్మకుళదన్తురైః శిరోభిశ్చరణన ఖమయూఖాగ్రగ్రధిత
 ముకుటపత్రలతాగ్రనయో భయచకితతరళతారకదృశోభుజబలవిజితాః
 ప్రణేమరవసీపతయః యేవచ అనేకరత్నాంశుజాలపల్లవిలేవ్యాలమ్మి
 ముక్తాఫుజాలకే నిర్ణజేనేవకల్పశరా ఆక్రాంతే సింహాసనేభరేణ శి

కీముఖవ్యతికరకమ్మిరా లతాభవ నేమరా యామిన్యఃసగ్వాదిశఃయ
 న్నైచ మన్యేఽచన్యసాధారణతక్తుఃసృజే సురపతి రపి స్పృహయా
 ఇక్ష్వాకౌ యన్తాన్య దవధీకృతభవచతలః సకలలోకహృదయానన్దకా
 రీక్రౌఞ్చాదివ హంసఃవ హేమానిర్జగదామగుగణః యన్యచఅన్యతా
 మోకసరబిపరివశయామన్దరోద్ధాతబహుళమగ్ధిన్యధేన లేఽయేవద
 వధీకృతసురాసురలోక యాకశసుదితుముఖరితభవచమభ్రన్యతకే
 ర్త్యై యన్యచ అఱిదుస్పహప్రతాపసన్తాపఖ్యా మానేఽతిభవపి న
 ముమోహతపత్రచ్ఛాయాం రాజలక్ష్మీః తథాచాస్యద్విప్లవద్విప్లవశు
 శ్రావణపదేశమివజగ్రాహ బహుమన్శశివమేనేమన్తమివరజా
 పఅగమివనవనస్తాం చరితం జనం యన్తింశ్చరాజానిగిరిణాంపిపక్ష
 తాప్రత్యయానాంపరితం దన్వణానామభిముఖావస్థాం శూలపాణి
 ప్రతిమానాంమర్త్యక్షేపఃజలధరాణాంపథాంజలం జల
 దివ్యం ప్రతిహారాణామసిధారణం తైక్షణ్యమసిధారాణాం ధ్వజా
 వామన్నతిః దనుషామచరణః శంఖానాం శిలీమక్షణః దేవతానాం
 యాత్రా కుసుమానాం భవస్థిః ఇన్ద్రియాణాం నిర్మలతా వచ
 కరణాం వారిశ్రవేగ్రహణాం తులారోహణమ్ అగస్త్యగయే వి
 షవిశుద్ధిః కేశసఖానామాయుధిభిర్జో జలదరదివసానాం వలినాన్పుర
 త్వం రత్నోపమానాం భేదః మునీనాం యోగధారణం కుమారస్తుతిషు
 తారకోద్ధరణమ్ ఉష్ణుర్దేర్బ్రహ్మణశ్చాశశినోజ్యేష్ఠాక్రమోమ
 హాబారతే దుష్కాసనాపరాధః వయఃపరిణామే దణ్డగ్రహణమ్ అసి
 ధారాసుశోభగుప్తిః కామినీకుచపత్రభజేషు వక్రతాంరిణాం దాన
 విప్రీతిఃఅక్షక్రీడాసుశూన్యగృహగృహమ్ పృథివ్యామాసత్ తస్యరా
 జ్ఞోసిఖిలశాస్త్ర కలాకలాపావగాహనగభీరబుద్ధిః ఆశైశవాదుపాదూ
 ఙ్గనిర్భరప్రేమరసోనీతిశాస్త్రప్రయోగకుశలో భువనరాజ్యభారైకనా
 కర్షధారోమహత్స్వపి కార్యసజ్కటే వ్యవివణ్ణభీః ధామధైర్యస్యస్థా
 నం స్థితేః సిన్ధుః సత్యస్య గురుర్గుణానామాచార్యఆచారాణాంధాతాధ
 ర్తస్య శేషాహరివ సకలమహీభారధారణక్షమః సలిలనిధిరివ మహాక్ష

త్వ నివాసః జరాసంధ్యవ ఘటితస్సవిగ్రహః త్ర్యంశుకృతవస్ర సో
 ధితమరః యుధిష్ఠిరభవ ధర్మప్రబవః సకలవేగవేదాజవిత్ర అశేష రా
 జ్యమణ్ణలైకసారో బృహస్పతిరివ సునాసీరస్యకవిరివ వృషపర్వణః వ
 శిష్టకవ దశరథస్య విశ్వామిత్రభవ రావస్యధౌవ్యభివాజాతశత్రోః
 దమనకృణ భీనుస్య సుమతిరివ నలస్య సర్వ కాద్యేవశ్రుహతమతిర
 మాత్యో బ్రాహ్మణః శుకనాసోనామాభవత్ యోవరకాసురశస్త్ర
 ప్రహారభీషణేభ్రమన్తన్తరనితమ్భునిర్మయనిష్పేషకరినాంసపీఠే నారా
 యణవక్షఃస్థలేఽపిస్థితామమహర్కరలాభామమన్యతప్రజ్ఞాబలేన లక్ష్మీ
 మ్మయశ్చ సమాసాద్యరర్మితానేక రాజ్యఫలాలతేవసుహాపాదపమనేక
 శ్రుతాచగహనా విస్తారము పయయాశ్రజ్ఞా యస్యచానేకచారపురు
 షసహస్ర సజ్జ్వరనివితే చతురుగధివలయపరిబ్రామ్రమాణేదరణితలేభ
 విసృజవావిదితగుహారహః సముచ్చస్వితవపి రాజ్ఞాం నాసిత * .

సరాజా బాలపవ సురకుశల కరవీవరేణరాఽలక్ష్మీలీలాపధాసేన
 సకలజగదభయప్రదానశౌణ్డేనరణయజ్ఞదీక్షయూపేన స్ఫురదసిలతా
 మరీచిజలజటిలేన నిఖిలారాతికులప్రళయధూమకేతునా బహుదణ్డే
 న విజిత్య సకలద్వీపవలయాం వసుధ్రా తస్మిన్ శుకనాసనామ్ని
 మన్వీణి సుహృదీవరాజ్యభాగమారోప్య సుస్థితాః ప్రజాకృత్వా క
 ర్తవ్యశేషనుపరమపశ్యన్ ప్రశమితాశేషవిపక్ష తయా విగళితాశ
 జగత్కీధిలిత పృథ్వీవ్యాపారః ప్రాయశోయావనసుఖినునుబభూవ త
 ధాహికదావిదుల్లసత్తరోరకపోపులకజర్జరీతకర్కశల్లవానాంప్రణయినీ
 నార చన్దనజలచ్చటాభిరివ స్థితసుధాచ్ఛిభిరభిషిచ్య మానః కర్ణోత్ప
 లైరివలోచనాంశుభిస్తాద్యమానః కుజుగమపటవాస ధూళిభిరివాభర
 ణప్రభాబిరాకులీక్రియమాణలోలలోచనః ధవళాంశురైరివకరనఖరమ
 యూఖజాలకైరాహన్యమానః చవృకకుసుమదళమాలి కాభిరివ భుజల
 తాభిరాబధ్యమానఃగర్హాధరథు తకరతలచలచ్ఛణివలయకలకల రవరమ
 ణీయం రతిరభనదళితదన్తపత్రదళదన్తృతశయనమ్ ఉష్ణిస్తచరణతలగ
 శదలక్తకర్తశేఖరం సరభశకచగ్రహ చూర్ణిత మణి కర్కశూరమ్ ఉ

స్థితః పుష్కలః సుపంకజశ్రుంగాశ్చైత ప్రచ్యుగపటమలచ్ఛత్రహజల
 కశీకాలులితగౌరీచనాంలః పత్రచజమ్లః పుష్కలః సురత మాతతా
 నకదా దిప్తకరకేతుక సకనారాచపరిష్పారాభిరివ కామినీంపుటనిరితా
 భిః పృథుమజలధారాభిః ఎఱుగి క్రయమాణ కాయోలాతౌ జలచ్ఛటాప్ర
 హరపాంశ్చ కృతమూలోమ్మగమజలదన్యవబలవగ్రసాన్దసః కచశ్చ
 జ్ఞాతైశ్చ రంభిశ్చీడ కదాచిత్ కుచచర్షణచార్ధపరితోని చాలర చటు
 లతులాకోటివాచాలవరణాలకకన్తిహం సమిధుః సమలకన్తి
 మనికరసారిం శ్లవమానకన్యకువలయగమశ్చేన్నతలతన్య సంతోభ
 తతరజ్జమ్లదృశితనాలపర్యస్తనధిన నిపతిత ధూళిపటలమ్ అనవరిత కర
 తలాస్థానైః స్ఫురత్ప్రేవబిన్దుచన్ద్రతం సావరొదపనో జుశ్చీడయా
 గృహద్భిః కాణామస్ఫుల్పకార కదాళి నైశ్చలవశ్చిత్తాభిః గ్రూయా
 నీభిరాదద్ధ భజ్జుగమ్రాకుటిభిరారణితమణిపారిహార్యము ఖరభుజల
 లాభిః పశుశరసుమావరీ సంయతచరణౌ నక్షిరరావివిశ్రేః కుసుసు
 దామభిః క్షత్రాపరావో నివసనుశాస్త్రత కదాచిన్దుత పరివ కా
 మీనీగజ్జామనగధారా నాన్దపముద్రో పిరామభజత కదాచిన్దు
 పానపథివమువతిచరణతలప్రహరసంక్రాంతాలక్తరసో రాగ మువా
 హ- కదాచిన్దు సలాయుధభవచన్ద్రధరళ- కణ్ణావస్త్ర లాలకు సునుమా
 లః పానమ సేవత- కదాచిన్దుగజభవ ముగరిక్తకపోలహోలాయమాన క
 ర్తృపల్లవో కుసులః కానం పిచవలతాయసుమసురభిపరిమళం జగా
 హే- కదాచిన్దు కన్దంత్తః నిసూపురన నాదానన్దికనాన సోహంభవ కను
 లవనోమరేమే కదాచిన్దు పరివహ- నావః నిన్దిత కేసరనాలః శ్రీ
 దాపర్వతేషు విచచార- కదాచిన్దుగజభవ విజృ గ్గమాణ కుసుమ
 ముకుళరసురేషు లతా గృహేషు బ బ్రా ను కదాచిన్దులచుబరవి లావ
 గుణ్ణనోబహుచనిశాప్రదీపకన్తనజ్జేతాః సురగిరీచర- కదాచిన్దు
 విఘటితకనకపాటప్రకటవాతాయ నేవచన్ద్రచహ్లామానకృష్ణాగురు
 ధూమరక్తైవ పారావదైరిధ్యాసితపిటభృషు గుహాప్రా సామకుడి
 ఘృతపయాస్తసు హృష్పరివృతోవీణోవేణుము రజమనోహగోమన్దః

రస్యోత్తరం దదర్శ-కింబహునాయస్యనతిగుహశీయనుభినతమనిర్దుశసూ
యత్యాం తదా త్వేచ తత్తగనాక్షిప్తచేతాః పరిసమాప్తత్వానస్యే
షాం సృష్టివ్యాపారాణాం సిపేవే నతువ్యసనితయా ప్రముదితప్ర
జన్యహి పరిసమాప్తనకలమహీమణ్ణలప్ర యో జనస్య నరపక్షేన్విష
యసమ్యోగీ యోభూషణమితరస్యతువిడన్బునా- ప్రజానురాగహేతో
జ్ఞాన్తరాన్తరాగర్భినం దదాసింహాసజ్జనిమిత్రేష్వీరురహం ||

శుకనాసోఽపనుహంతరి తం రాజ్యభారమనా యాసే నైవ ప్ర
జ్ఞాబలేనభభార యదైవ రాజాన్వకార్యాణ్యకార్షిత్ తద్వదసావపి
ద్విగుణీకృతప్రజానురాగశ్చకార - తహపి చాఖిలితచూడామణిమరిచి
మంజురిజాలభిర్నౌళిభిరావర్జితకుసుమశేఖరచ్యుతమధుశీకరసిక్తసభం
దూరావనతిప్రేక్షితమణిమణ్డలకోటిసజ్జటితాజ్ఞదంరాజకమాననాను-
తస్త్వస్మిచలచటలతురజ్జబలముఖరఖురరవబవీరకృతఘనాన్తరాళా
బలభరప్రచలవసుధాతలదోలాయమానగిరయోగశ్చన్ద్రదాన్తగన్ధగజదాన
ధారాన్తకారాఃసంసర్పదతిబహుళధూళిపటలధూనరితస్థివఃప్రచలప
దాతిబలకలకలస్పృటితకర్ణివివరాఃసరభసోఽష్టువ్యమాణజయశబ్దవిరంత
రాః ప్రోఽథ్ఘాయమానధవళచామరసహస్రసంచాదితాః పుష్కీతనరే
న్ద్రబ్రహ్మకనకగణాతపత్రసంఘట్టవన్దదివనాః దశదిశోబహువుః ||

ఏవంతస్యరాజ్ఞోనున్ద్రినివేశితరాజ్యభారస్యయావనసుఖమనుభవ
తః కాలోజగామ-భూయసాచ కాలేనాన్యేషామపిజేవలోకసుఖానా
మ్ప్రాప్తాయః సర్వేషామన్తమ్యయా ఏకస్తు తనయముఖదర్శనసు
ఖం న లేభే - తథాసమ్భుజ్యమానమపేనిష్ఫలపుష్పదర్శనం శరవణమి
వాన్తః పురమభవత్ యథా యథాచ యశావనమతితక్రామ తథా
తథా విఫలమనోరథన్యానపత్యతా జన్మామహానవర్ధతాస్యసన్తాపః
విషయోపసోగసుఖేచ్ఛాభిశ్చ మనోవిజహే - నరపతిసహస్రపరివృత
మప్యసహాయమివచతుష్కన్తమప్యన్తమివభువనావలమ్బనమపేనిరాతి
మ్బునమివాత్మానమనపత్యమనున్యత ||

అథాస్యచన్ద్రలేఖేవ హరజటా కలాపస్య కాన్తుభప్రభేవకైట

భారివకుః సులస్యవనమాలేవముసలాయుధస్యవేలేవ సాగరస్యమనలేవ
 వదిగజస్యలలేవకల్పపాదపస్యకుసుమోన్నరీవసు భిమానస్యచంద్రికే
 వచంద్రచాసంకమలసింహుః తారకాస్య రిచనభసంహంసమాలవమాన
 సస్యచంద్రనవనరాజిరీవమలయస్యపతాపణింపశేషస్యభూషణంభూ
 త్ ప్రభువనస్త్రియజననీజననీవ వనిరావిభ్రమాణాంసం లాంతఃపురప్ర
 దాసభూతామహిషీ విలాసవచనాసు - ఎకదాచనతదానా సముపగ
 తస్తాం చిన్తాస్తిమితడిన్స్పృష్టనా శోకమూకేన పరికరేన చరివృత్తం -
 ఆరాద వస్థితే శృఙ్గా నానిమిషలోచనైః కల్పక్రిభిరుపాస్యమానాం
 అనతిదూరవర్తిభిశ్చాంలఃపురవృద్ధాభిరాన్వాస్యమానాం అదిరితాశ్రువి
 స్థపాతాన్ద్రోణిమీకూలాం అచలజ్ఘ్రతాం వానకరతలపిహిత ముఖ
 కమలాం అసంయరాకులాలకాంని బిడపర్యగ్నికొపః స్థూరదేవీం దనర్క
 కృత ప్రత్యభ్యుత్థానాశ్చితం తస్యామేవ పర్యగ్నికా యాముపవే
 శ్య స్వయంజ్యోపవిశ్య అవిజ్ఞాత బాష్పవేగకాః పోశితచిత్రవ కరతలేన
 విగత బాష్పస్ఫులికశైవర్పన్ సహజా భూమి పాలస్తామవాదీత్ - జేవి
 కిమర్థమనరతగురుశోక భారమన్ధరమశబ్దం రుద్యతే గ్రధాన్ద్రహిముక్తా

ఫలజాలకమివ బాష్పవిన్దు నికరమేతా స్రవ చక్షుశం క్రయః - కిన్ధర్వశ్చ
 కృశోదరినాలద్భూతాసంబాలాతపయివ రక్తారవిన్దకాశయోః కిమితిస
 పాతశ్చరణయోరిల క్తకరసః - కుసుమశరసరః - కలహంసకా కస్తూ
 త్ పాదపద్మజస్పర్శేన నానుగృహీతా పణిసూపురౌ కింనిమిత్తమ
 యమపగతమేవిలాకిలాపమూర్తోమద్యభాగః కిమితచ - హరిణశ్రవహ
 రిణలాశ్చనేన విభితః కృష్ణాగురుపత్రభజః పయోధరభారే శేన
 కారణేన తన్వీయంహరిముకుట చంద్రలేఖవ గజాన్ద్రాతసా నభూష

తా హారేణ ఎరోరు శిరోధరా కింవృధా వహసి బిలాసినీ స్రవద
 శ్రుజలలవధౌతమబ్జుమప శ్రులతం కసోలయ గళమ్ - ఇదశ్చ కో
 వలాఙ్గుళదళనికరం రక్తోత్పలమివ కరతలం కిమితి కర్ణపూరతామా
 రోసితమ్ ఇమాశ్చ కేన హేతునామాని నిధారియస్యనుపరచితగోరో
 చనాబిన్దుతిలకామనంస్కృతాలకినీమళిక తేభామ్ అయశ్చలే బహుశ

పక్షప్రదోషభవ చన్ద్రలేఖావిగ్రహితః కరోతి మే దృష్టిబేదనులిబహు
 తలనుపటలాన్ధకారః కేశపాశః ప్రసిద్ధ - నివేగయ దేవీదక్షిణిమి త్త
 మ్ ఏకేహి పల్లవమి వసరాగం మమ హృదయం కన్వయంతి తరళీ
 కృతస్తనాం శుకాస్తవాచుతానిశ్వాసమారుతాః - కచ్చిత్తయా పరా
 ర్థసున్యేనవాకేనచిగ్రస్తదుప జీవినా పరిజనేన అతిపుణమపివిస్తయ
 న్నపశ్యామి ఖలుస్తలితవల్పగుప్త్యాన్ నస్త్యద్విషయే - త్వదాయత్తం
 హిమజీవితం రాజ్యశ్చ కథ్యతాం సున్దరిశుచః కారణం ఇత్యేవమభి
 ధీయమానాసియదాంకిశ్చిత్ ప్రతివచనం ప్రపేదే విలాసవత తదా
 పివృద్ధబాష్పహేతునుస్యః పరి జనుమపుచ్ఛత్ ||

అతస్యాస్తామన్యైకరజ్జువాహినీసతతప్రర్యాసన్నామకరికా
 నామరాజానమువాచ దేవకుతోదేవాదల్పమపపరి స్థితం అభిమతేవ
 దేవేకాశక్తిః పరిజనస్యాన్యస్యవాకస్యచిదపరాధ్ధం కినుమహాగ్రహ
 గ్రహేవ విఫలనరేన్ద్రసమాగమా స్తీత్యయ మస్యాదేవ్యా - స్సస్తాప
 స్సుమహాంశ్చ కాలస్సనప్యమానాయాః ప్రథమమపి స్వామినీదా
 నవశ్రీరివ సతత నిద్రిత సురతా శయనాసన స్నానబోజన భూషణప
 దిగ్రహాదిషు సముచితేషు దివసవ్యాపారేషుకథంకథమపి పరిజనప్ర
 ముత్సాత్ప్రవరమానా సరోకేవాసేత్ దేవహృదయఫీడా పరిజహీర్ష
 యాచ నదర్శితవతి వికారమ్-అద్యతు చతుర్శతీ భగవన్తం మహాకాల
 మర్చితు మితాగతయా తత్రమహాభారతే వాచ్యమానే శ్రుతమ్ అ
 పుత్రాణాంకిల గతిర్నాస్తి నవాసన్తి లోకాః శుభాః పున్నామ్నో
 నరకాత్త్రియతగ్గతిపుత్రగతి - ఏతచ్ఛ్రుత్వా భవనమాగత్య పరిజనేన
 సశిరప్రణామ మభ్యర్థ్యమానాపి నాహారమభినందతి నభూషణ పరి
 గ్రహమాచరతి నోత్తరం ప్రతిపద్యతే కేవలమవిరళ బాష్ప బిన్దు
 దుద్దినాన్ధకారిత ముఖిరోదితి ఏతదాకర్త్య దేవః ప్రమాణ మిత్యేత ద
 భిధాయ విరరామ ||

విరతవచనాయాం తస్యాంభూమిపాల స్తూష్ణీం ము హూర్త
 మివ స్థిత్వాద్ధీర్ఘముష్ణశ్చ నిశ్వస్య నిజగాద దేవి కిమత్ర క్రియతా

దైనాయ లే వస్తు న్యల వరుచుడిలే నవయవను గ్రాహ్యః ప్రా
యోదేవతా నామాత్మ ఒ పరిష్కృతా నృనాస్వాద సుఖస్య నూనమ
భాజం వస్త్యకం హృదయమ్ - అప్యస్మిన్ జన్మని నకృతమవిదాతం :
ర్క - జనా ౨ పిహితంహి కర్మ ఫలము పరయతి పురుష స్వేహ జ
న చ - అహింసయతి దైవస్యధా కర్తవ్యమ్ అభియ్యుక్తేనాపి - యావత్తు
మానుస్యకే శక్త్యము పపాదయితం తానస్సిగ్య ముపపాస్యతాం - అ
ధికారం కురుదేః గురుమభ క్తిం ద్విగుణా ముపపాదయ దేవరాసుపూ
జామ్ యుపిజన పరిచర్యాను దర్శితారరా భవమంహి దైవతస్య
షయో యన్నేనారాధితా యథాసమిహిత ఫలానామతి మల్లభా నా
వపి వరాణాం దాతారో భవన్తి శ్రూయతేహిపురా చక్రాకాశిక
ప్రసాదార్కగణేసు బృహద్రథోనాను రాజా జనార్దనస్య జేతారను
తుల బలపరాక్రమం జరాసంధి నామతనయంలేభే - దిశరధశ్చరా
జా పరిా తవయా ఆపి విభాణ్ణకమహాముని సుతస్య యుశ్శ్రేష్ఠ
స్య ప్ర సాదాన్నా రాయ యజుజాని వా అప్రతిహతా - ఉ
దధీని వాక్షోభ్యా న వా ప చ తు రః పుత్రా అన్యే చ రా జ
గ్గయ స్తపోధనా నారాధ్య పుత్రదర్శనా మృతస్వాగ సుఖిబాజ్ఞో
బూవుః - అమోఘఫలాహిమహామునిజన సేవా - అహమపిఖిలుకదా స
యపాహుఢ గర్భభరాలసా మాపాణ్ణర ముఖిమాసన్న చస్త్రోగయా
మివ పార్వమాసి నిశాం దేవీం గ్రత్యౌమి - కదామేతన యజన్త మ
హిమాత్సవానన్త నిర్భరో హరిష్యతి పూర్ణపాత్రం పరిజనః పదాహ
రిత్ర వసనధారితీ సుతసనాధోత్సజ్ఞా ద్యౌరివోదిత రవిమణ్ణలా సబా
లాతపా మామానన్దయిష్యతిదేవీ - కదాసర్వాషధి పిశ్గర జజ్జిలకేశోని
హిత రత్యౌఘృత వాధువిన్మతాలు విన్యస్తశౌర సర్వపోన్మిత్ర భూతలే
ఖోగోరోచనాచిత్రిత కల్పసూత్రగ్రన్థి రుత్తానశయో దశనశూన్యస్త్రి
తాననః పుత్రకోజనయిష్యతి మేహృదయాహ్లాదమ్ కదాగోరోచనా
కపిల ద్యుతీరన్తఃపురికా కరతల పరస్పరాసంశ్చార్యమాణమూర్తి రశే
షజనాభినన్దితో మజ్జతప్రదీపభవ మేశోకాన్ధకార మున్ముల యిష్యతి
చతుఃషోః - కదాచ క్షితితల రేణుధూసరో మాణ్ణయిష్యతి మమహృద

యేన దృష్ట్యాచ సహ పరిక్రమా భవనాజ్ఞనమ్ - కదా కేసరికిశో
 రకభవ సజ్జాత జానుచక్ర మణారమ్భః సచ్చిరిష్యతేత స్తతః స్ఫుటి
 కనుజిమయ భిత్త్యంతరితా న్భవనమ్మగ శాబకానాజ ఘృత్యుః కదా
 త్తః పురికానూపుర నివాద సజ్జతా గృహకలహంసకా ననుసరకా క
 యో న్తర ప్రధావితః కనక మేళిలా ఘట్టికారవాను సారణీ మాయా
 సయిష్యతి ధాత్రీమ్ - కదాకృష్ణాగురు పజ్కలిఖత మద లేఖాలక్ష్మ
 త గణ్ధస్థః కోమలముఖరవ డిణ్డిమ ధ్వనిజాత ప్రీ తిరూర్ధ్వకరవిప్రకీ
 ర్ణ చందన చూర్ణధూళి ధూసరః కుంభితా జుగ్ధి శిఖరాజుగ్ధా కర్ష
 ణ విధూతశిరాః కరిష్యతి మదనుత్తగజ రాజలీలామ్ - కదామాతుశ్చ
 రణ రాగోపయుక్త శేషేణ ప్లక్షాలక్తకరసేన వృద్ధకల్పకినాం విడ
 వ్పయిష్యతి ముఖాని - కదా కుతూహల లోల లోచనో వణికుట్టిమే
 వ్యధోదత్త దృష్టిరనుసరిష్యతి స్థలద్గతి రాత్నః ప్రతిబిమ్బాని - కదా
 నరేంద్రసహస్ర ప్రసారిత భుజయుగళాభి నన్ద్యమానాగహనో భూష
 ణమణి మయూఖ లేఖా కులీక్రియ మాణిలోలనృప్తిః ఆన్ధాససితవృష
 మ పురః పర్యటిష్యతి సఖాన్తరేషు - ఇత్యేతాని చాన్యాని మనోరచశ
 తాని చిన్తయతః అన్తస్సన్తప్యమానస్య యా నిర్దజన్యః - మామపి దహ
 త్యేవాయ మహర్షిశ మనల ఇవానపత్యతాసముద్భవః శోకః - శూ
 న్యమేవ మేప్రతిభాతి జగత్ - అఫలమివాఖిలం పశ్యామి జీవితంగా
 జ్యజ్ఞా అప్రవిధేయేయ విధాతరికిం కరోమి త్థన్మి చ్యవతాం దేవి శో
 కానుబంధః అధీయతాంధై ర్యే ధర్మేచధీః ధర్మసంయతానాం హిస
 దా సమీపసచ్చారిణ్యః కల్యాణ సమ్మదోభవన్తి - ఏవ మభిధాయ స
 లిలమాదాయ స్వయం కరతలే నాభినవ పల్లవేనేవ వికచ కమలతు
 ల్య మాననమస్యాస్మాశ్రు లేఖం మమార్జ్య పునః పునశ్చ ప్రి యశత
 మధురాభిః శో కాపనోదన నిపుణాభి ర్ధర్మోపదేశ గర్భాభిర్వాగ్ధిరా
 శ్వాస్య సుచిరం స్థిత్యా నరేన్ద్రా నిర్జగము-

నిర్దేశచ తస్మిన్ మన్దీగూత శోకావేగా విలాసవతీ యధాత్రి

యమూణా భరణపరిగ్రహాదికం సముచితం వాసరవ్యాపార ముక్తి
 రోత్ - తతఃప్రభృతి సుతరాందేవశారాధనైషు బ్రాహ్మణపూజా
 సు గురుసనపరివర్యాసుచ ఆదరవలీ బహువ - యశ్యచ్చ కిన్చిత్తుక
 తశ్చి చ్చుగ్రావ వ్రతం తతదర్భక తృప్తయా సర్పించ కారనమ
 హస్తను ధ్వజమజగణత్ - అనవరత దహ్యమాన గుగులు బహుళదూ
 పాన్ధకారితేషు చిణ్డికాగృహేషు ధవళావృరా శుచిమూర్తి రుపోషి
 తా హరితకుశోపచ్యన్తేషు భూతలశయనైషు సుహృద - పుణ్యనిల
 పూరితై ర్వివిధకుసుమ ఫలశేతైః ధీరతరువల్లవ లాఞ్చనైః స్వర
 త్నగైర్చి శాతమష్టకుమ్భైః గోమలేషువృద్ధగోపవనితా కృతసంజ
 తాలక్షణసంపన్నానాం గవాసంధః సన్నా - ప్రసిద్ధివన ముష్ణాయో
 ధ్యాయ సర్వరత్నోపేతానిహైమాని తిలపాత్రాణి బ్రాహ్మణేనోఽ
 దదౌ - మహాచర్యేన్ద్రలిఖిత మణ్డలమధ్య వరినీ వివిధబలి దానానన్విత
 దిగ్వేతాని బహుళ చతుర్దశేనిశాసు చతుష్పదేషు స్నానసంజతానిభే
 జే - సిద్ధాయతనాని కృతవివిధ దైవతోప దాదిత కాని సిషేవ - గ
 ర్భిత ప్రశ్నాదే శాని సన్నిదాన మాతృభ వనాని ఒగామ ప్రసిద్ధేషు
 నాగకులహ్ర దేషు మమజ్జ అశ్వత్థ ప్రభృతీ నుపపాదితసూజాన్త
 హావన స్పటిక కృతప్రగక్షిణా వవస్నే దోలాయమాన మణివలయేన
 ప్రాణియగ లేన కృతస్నానా స్వయమఖిణిత సిద్ధ కుసుమ సమ్పా
 దితం రజతపాత్ర పరిగృహీతం వాయసేభ్యో దధ్యోగర బలిసదా
 త్ అపరిమిత కుసుమధూప విలేనాశ్లాప పల్లవప్రాయస లాజకలి
 లా మహారహ జ్యేష్ఠా దేవీసపర్యా మాతతాన్ స్వయముపాహితపి
 ణ్డిపాత్రాక భక్తిప్రవశేర మనసా సిద్ధాదేశా నగ్నక్షపణకాకప
 ప్రచ్ఛ విప్రశ్చికాదేవ వచనాని బహుమేన నిమిత్తజ్ఞానుపచచార
 శకునజ్ఞాన విదామాదర మదర్శయత్ అనేకవృద్ధపరమ్పరా సమాగ
 తాని రహస్యాని చకారదర్శనా గతద్విజ గణానా త్తజదర్శనో త్సు
 కా వేదశ్రుతీరకారయత్ అనవరతవాష్యమానాః పుణ్యాః కథాః శు
 శ్రావ గోరోచనాలిఖిత భూగ్దపత్రగర్భాన్త న్త్రగణకానువాహర

తూ పరిసరోపేతా న్యోషధి సూత్రాణి బబన్ధ పరిజనోఽపి ఛా
స్యోః సతతముప శ్రుత్యై నిర్జగము తన్నిమిత్రాని చజగ్రహ శి
వాభ్యో నిశిగూంస బలిపిణ్డమనుదినం సము త్ససర్జ స్పష్మదర్శనా
శ్చ ర్యాణ్యాచార్యాణా మాచచత్వే చత్వరేషు శివావలి ముపజ
హార||

ఏవంగచ్ఛతి కాలే కదావి ద్రాజా క్షీణభూయిస్తాయాం రజన్యా
మల్పవ శేషపాణ్డమితారకే జరత్పరావత పక్షధూసరే నభసి స్వ
ప్నే సాధశిఖర స్థితాయా విలాసవత్యాః కరిణ్యాభవ విషపల్లవమా
ననే సకలకలాపరి సూర్ధమణ్డలం శశినం ప్రవిశన్త మద్రాక్షీత్ ప్ర
బుద్ధోచ్చితాయ హర్షవికాస స్థితతరేణ చతుషా ధవళీకృత వాసభ
వన స్తస్మిన్నేవ తుణే సబహుమానం శుకనా సమాహూయ తరిస్వ
ష్మ మకదయత్ - సముపజాతహర్షః సతంప్రత్యువాచ దేవసమ్మ
న్నాః సుచిరాదస్తాకం మనోరథాః కతిపయైరేవా హూభిరసం
శయ వాసుభవిష్యతి స్వామీ సుతముఖకమలావలోకన సుఖమ్ అన్య
ఖిలు మయాప నిశిస్వప్నే ధౌతధవళవాససా ప్రశాన్తమూర్తినా ది
వ్యాపృతినా ద్విజేన వికచచన్ద్రకలా వదాతదలశతమ్-ఓలాలకేసరస
హస్ర జటిలమకరన్త విన్దుసన్దోహవర్షిపుణ్డరీకముత్సజ్జే దేవ్యా మనోర
మాయా నిహితం దృష్టంత-ఆవేదయన్తిహి ప్రత్యాసన్నమానన్త మగ్ర
జాతాని శుభాని నిమిత్తాని కింవాన్యప్రియతరం పరమానన్త కారణ
మతోవిద్యతే అవితథపలాహి ప్రాయో నిశావసాన సమయే దృ
ష్ట్యై భవన్తిస్వప్నాః శర్వథా నచిరేణైవ మాన్ధాతారమివ ధౌరేయం
రాజ్జీతాం భవనానన్తహేతు మాత్మజరి జనయిష్యతి దేవీ శరత్కమ
లిని వాభినవ కమల్గర్గమేన గర్ధగజ మాహ్లాదయిష్యతి దేవమ్ - యేనే
యం దిగ్గజమదనేభే వావిచ్ఛిన్న సన్తానాక్షితి భారధారణో చితాభ
విష్యతి కులసన్తతిః స్వామినత్యత్యేవమభిదధానమేవ తంకరేణ గృహీ
త్వా నరేన్ద్రః ప్రవిశ్యాభ్యన్తర ముభాభ్యామపి తాభ్యాం స్వప్నా
భ్యాం విలాసవతీమానన్దయాఞ్చకార-కతిపయదివసాపగమేవ దేవతా

ప్రసాదాత్ సమీమ ప్రమా శరీరార్థే వివేక విలాసవంశమ్ యే
 సచ నర్తనవరాదయ పాతిజాలేన హధుమూనన వతుంసలీవ కాస్త్రుభ
 మణినా సుతరా మరాఽత దేవీర్పణశ్రీరివ చగర్భచ్ఛలేన సంక్రా
 న్తనువనిపాల ప్రతిబింబ మువాహ శనైశ్చనైశ్చ ప్రుదిపన ము
 పవీయమాన గర్భా నిర్భరపరిపీత సాగరిసలిల భరిమాన్దరేవ మేఘ
 మాలాకున్దం మన్దం సభచార ముహుర్ముహురనుబంధ బృమ్మిక మాజి
 హిత లోచనం సాలసు నిశశ్వాస సతధావన్ధాఽచ్చ తానునభినన్దిత
 పానభోజనాం ప్రాప్తమమివ శ్యామాయమాన పయోధరముఖం కే
 తకీమివ గర్భపాణ్డురా మాలాప్యేజ్జిత కుశలః పరిజనో విజ్ఞాతవాన్

అతస్యాఃస్వపరిజనప్రధాన భూతా సదా రాజకులసంవా
 స చతురా సర్వదాచ రాజసన్నికర్ష ప్రగల్భా సర్వసమగ్ర శకులాకు
 లవర్ధనా నామ మహత్తరికా ప్రశస్తే దివసే ప్రదోషవేళాయామ
 భ్యంతరాస్థాన మణ్ణపగతం గన్ధతైలాభిషేక జ్వలితదీపికా సహస్రప
 రివృతమ్-ఉమనికరమధ్యవర్తిన మివ పార్వమాసే శశినమ్ - ఉరిగ రాఽఫ
 ణామణి సహస్రాంతరాళ స్థితమివ వారాయణం మూర్ధాభిషిక్తైః
 ప్రధానరేత్రైః పరిమితైః పరివృతమ్ అనతిదూరావస్థిత పరిబస
 మ్అనరముత్తుజవేత్రాసనో పవిష్టేన ధౌతధవళా మ్భురపరిధానే
 న నాత్మ్యుత్పణ వేషేణ జలనిదినేవాగాధ గామ్భిరేణ సముపాయాఢ
 విశ్రమ్భనిర్భరా స్తాస్తాః కథాః శుకనాసేన సహ కుర్వాణం భూమి
 పాలముపసృత్యరహః కర్ణమూలేబిదిత విలాసవత్గర్భ వృత్తాన్తంతుకా
 ర్షీత్ ||

తేనతు తస్యావచనే నాశ్రుతపూర్వే తానమ్భావ్యే నామృత
 రసేనేవ సిక్తసర్వాజ్ఞస్యసద్యః ప్రకటరోమాఙ్కుర నికరికణ్ణకిత త
 నో రానన్తరసేన విహ్వలీక్రియమాణస్య స్థితవికసిత కపోలమూలస్య
 పరిపూరిత హృదయాతి రిక్తహర్షమివ దశనాంశువితాన చ్చలేన వి
 కిరతో రాజ్ఞః శుకనాసముఖే లోలతారకమానస్య జలబిన్దుక్షిన్న పక్ష
 మూలం తత్త్రణంపపాత చతుః - అనాలాకిత పూర్వ స్త హర్షప్రకర్ష

మభిసంవీత్య భూషణేకులవర్ధనాం స్థితవికసితముః మాగతాం దృష్ట్వా తస్యచార్థస్య సతతం మనసి వర్తమానత్వా దవిదిత వృత్తాంతోఽప తత్కాలోచితమపర మతిమహతో హర్షస్య కారణ మపశ్యత్ శుకనాసఃస్వయ ముత్ప్రేక్ష్య సముత్సర్పితాసః సమీపతరముపస్సత్య నాతిప్రకాశ మావభాషే దేవకిమ స్తి కిశ్చిత్ స్వప్నదర్శనే సత్యమ్ ఉత్సుల్లలోచ నాహి కులవర్ధనా దృశ్య తే దేవస్యా పీఠం ప్రియవచనశ్రవణపరూహలా దివ శ్రవణమూల ముపస్పృశ్య దుపరచయదివ నీలకువలయ కర్ణపూర శోభా మానస్త జలపరిప్లుతం తరళతారకం వికస దావేదయతే మహాత్మ హర్షకారణ మీక్షణయుగళమ్-ఉపారూఢ మహాబాత్సవశ్రవణ కుతూహలముత్సుకం క్లాన్యతి సేమనస్త దావేదయతు దేవకిమిద మిత్య క్తవతి తస్మిన్ రాజా విహస్యాబ్రవీత్-యదిసత్యమనయా యథాకిధితం తథాసర్వమపితథ-స్వప్నదర్శనమ్ అహంతు నశ్రద్దధే కుతోఽస్మాకమియతీ భాగ్యసంపద భాజనం హివయమీశ్వ శానాం ప్రియవచన శ్రవణానా మవితథవా దిని మప్యహం కులవర్ధనామ్ ఏవంవిధానాంకల్యాణానామసమ్భవిత మాత్మానం మన్యమానో విపరీతా మివాద్య పశ్యామి తదుత్తిష్ఠ స్వయమేవగత్వా కిమత్ర సత్యమితి దేవీం దృష్ట్వా జ్ఞాస్యామీత్యభిధాయ విసర్జ్యసకలనరేంద్రలోకమ్ ఉన్మచ్చ్య స్వాజ్ఞేభ్యో భూషణాని కులవర్ధనాయై దత్వా తయాచ దత్తప్రసాదానంతర మవనితలా శ్లేష్టలలాటలేఖయా శిరఃప్రణామే భ్యర్చితః సహశుకనాసే నోత్థాయ హర్షవిశేష నిర్భరేణత్వర్యమాణో మనసా పవనచలిత నీలకువలయదళలీలా విడన్చుకేన దక్షిణేనాత్మో పరిస్ఫురతాభి నన్ద్యమాన స్తత్కాలసేవా సముచితేన విరళవిరలేన పరిజననానుగమ్యమానః పురస్సంసర్పిణీనా మనిలలోల స్థూలశిఖానాం ప్రదీపికానా మాలోకేన సముత్సార్యమాణకత్తో న్తరతిమిర మన్తఃపురమయాసీత్॥

తత్ర వసుకృతరత్నాసంవిధానే నవసుధానులేపన ధవళితేప్రజ్వలితమణ్ణప్రదీపే పూర్వకలశాధిష్ఠిత ద్వారపక్షకే ప్రత్యగ్రలి

శివః జల్యాయో స్వ-భిక్షాగ వాసోహరిణి సముపరచితసిత వి
 రాగళ్యైర్దా వబద్ధ ముక్తాగుణైః పశిప్రసీషప్రకూత నిమిలే వాస
 బవనే - సువిహసప్ర లరాకృత రతాపరితేపరి శయఃశిరోభా
 గ విశ్వరూప సవనద్రామశశి కలఃప లబ్ధవిశ్వాసః మూలగు
 శ్రేష్ఠమైవ అవస్థాపితరతాశక్తి వలయిమ్ ఇతస్త్రో విప్రక్ష్ణైః
 సర్వపమ్మలమ్మిత బాలయో క్రుగ్రిత లోహపిష్టలపత్రమ్ లస
 త్తిహారి కార్తివ్య పల్లవమ్ ఉత్తుజ్జపాపిసర గ్రోష్ఠితమ్ ఇస్త్ర దీపిత ధవళ
 ప్రచ్ఛపటమ్ అచలరాజశేలాతల విశాలం గర్భోదలం శియనతుమ
 దిశయానాం కనకపాత్రపరిగృహీతై రందిచ్చిన్న పింశాంఘసేత దశు
 వైః జలతరగ్గతరీశ సితశాలి సిక్ధకరైః అగ్రగత మసుమాఖ్యలిననా
 దైః పూర్వభాజనైః అఖణ్ణితానన మత్స్యపటలైశ్చ ప్రత్యగ్గపిశిత
 పిణమి శ్రైః అవిచ్చిన్నసలధారా గమ్యమానమార్తైః పటలకప్రస్వ
 లితైశ్చ శీతలప్రదీపైః గౌరొచనామిశ్ర గౌరసర్వైశ్చ సలిలాఖలి
 భిశ్చ ఆచారకుశలే నాన్తఃపుర జరతీజనేన క్రియమాణావతారణకమ
 జ్జలం ధవళామ్బురవివిక్త వేషేణ ప్రముదితేన ప్రస్తుతమజ్జళప్రా
 యాలాపేన పరిజనేనోపాస్యమానామ్ ఉపాహుఢగర్భతయా స్తర్గత
 కులశైలామివ షీతిం సలిలనిమగై ర్న రావతామివ మన్దాకనీం గుహాగ
 తసంహామివ గిరిరాజమేఖలాం జలధరపటలానరిత దివకరామివ ది
 వసశ్రియమ్ ఉదయగిరి తిరోహిత శశినుల్లామివ విభావరీమ్ అభ్య
 ర్ణబ్రహ్మకమల వినిర్గమా మివ నారాయణనాభిమ్ ఆసన్నాగస్త్రోద
 యామివ దక్షిణాశాం ఘేణావృతా నృతకలశానిపిడిలోపవేలాంగో
 రోచనాచిత్రిత దశమసుపహత మతిధవళమ్ దుకూలయుగళం వసా
 నాం విలాసవతీం దగర్క - ససన్న్భు మపరిజన ప్రసారితకరతలా వల
 మ్బునా వప్తమేఘిన వామజానువిన్యస్త హస్తపల్లవారి ప్రచలితభూ
 మణ మణిరవ ముఖరముత్తిస్తంత్రీం విలాసవతీ మలమల మల్యాదరేణ
 దేవినో ధౌతవ్య మిత్యభిధాయ సహతయా తస్మిన్నేవశయినీయేపా
 ర్థిసస్సమపావిశత్ - ప్రవృష్టచామీకర చారుపదే ధవళోపచ్ఛనే చా

సన్నే శయ నాస్తరే శుకనాసోఽపి న్యషేదత్ ||

అథతా ముపాకూఢ గర్భామూలోక్య హస్తగ్రాసస్థరేణ మన
సా ప్రస్తుత పరిహాగో రాజా దేవి శుకనాసః పృచ్ఛతి యదాహి
కులవర్ధనా కిమపి తత్కిరీ తక్షైవ ఇత్యువాచ - అధాత్మక్త స్త్రీతఃపు
రిత కపోలాధర లోచనాలజ్జయా దశనాంశుజాల కావ్యా జేవాంశు
కేనేవ ముఖమాచ్ఛాదయన్తీ విలాసవతీ త్త్రణమధోముఖీ తస్థాపురః
పునశ్చాగ్రురుధ్యమానా కింనామ మామతి మాత్రం త్రపాపరవశాం
కరోషి నాహం కిఞ్చిదపి వేత్తి ఇత్యభిదధానా లిర్యగ్నలిత తారకేణ
చక్షుషా అవతముఖీ రాజారం సాభ్యసూయమివా పశ్యత్ - అప
రిస్పృటహాస జ్యోత్సా ౨ విశదేర ముఖశశనః భూభుజాం పతిరేనాం
భూయోబభాషే - సుతనుయది మదీయేర వచసాతవ త్రపావితస్య
తే తదయమహం స్థితోనిభృతమ్ అస్యతుకిం ప్రతివిధాస్యసి విఘట
మాన దళకోశ విశదచమ్పకద్యుతేః సవర్ణతయా పరిమళానుమీయ
మాన కుంకు-మాఙ్గ రాగస్య పాణ్డరతా మాపశ్యమానస్య వర్ణస్య అ
నయోశ్చ గర్భసమ్మవా మృతావనేక నిర్వాప్యమాన హృదయశో
కానల ప్రభవం ధూమమివ వమతోః గృహీతనీలా త్వలయోరివ చ
క్రవాకయోః తమాలపల్లవ లాఙ్ఘిత ముఖయోరివ కనకకలశయోః
సకృదివాలిఖిత కృష్ణాగురుపఙ్క-పత్రలతయోః శ్యామాయమాన
చూచుకయోః పయోధరయోః అస్యచ ప్రతిదినమతిగాఢ తామా
శద్యమానేన కాఞ్చీకలాపేన దూయమానస్య నశ్యత్రిబలి లేఖావల
యస్య క్రశిమాన ముష్ణతో మధ్యభాగస్య - ఇత్యేవం బ్రువాణ మవ
నిపాల మన్తగ్మబ ఓనిగూఢహాసశుకనాసః దేవ కిమాయాసయసి
దేవీ మియ మనయా కథయాప లజ్జతే త్యజ కులవర్ధనా కథితవా
రై సమ్బుద్ధమాలాప మిత్యబ్రవీత్ - ఏవంవిధాభిశ్చ నర్తప్రాయా
భిః కథాభిస్సుచిరం స్థితా శుకనాస స్వభవన మయాసీత్ నరే
న్ద్రోఽపి తస్మిన్నేవ వాసగృహే తయాసహతాం నిశామ త్యవాహా
యత్.

తతః ప్రమేణ యశాసమీహత స్ఫురదోహద సమ్మనన ప్ర
ముడిలా పూర్వే ప్రసవసమయే పుణ్యేహని ఆనవరత గతన్నాడికా
కంఠ కాలకలే ర్మహి రాగృహీత కాచయై ర్ణకై ర్మహీతే లగ్నే
ప్రశస్తాయాం వేలాయా మిరన్ముగమివ జలధర మాలా సంలంక
హృతఃకాచన కాగిణి విలాసవతీ సుతమసూత - తస్మిన్జాతే సరభ
సనిః స్తతః ప్రధావితస్య పరిజనస్య చరణశతసంఖ్యేభిః చలిత షీత
లో భూపాలాభిః పుష్ప ప్రసృతస్థల స్థితివికల కళ్ళు క్రి సహస్ర్రాజన
సమ్మర్దనిష్పిష్య మాణ పతిత కుబ్జవామన కిరాతగణో విస్ఫూర్ణమా
ణాంతపుర జనాభరణర్ముక్తార్చన నోహరః పూర్ణపాత్రహరణ విలు
త్యమాన వసనభూషణః సంఖ్యేభిః నగరో రాజకులే పృష్టివృద్ధి స
మ్మమోఽతి మహానభూత్ - అనంతరఞ్చ మందరమధ్యమానజల నిది
మోష గమ్భీరమస్తభి ధావనపురస్సరేణ ప్రహతమృదుమృగజ శ్చ
కాహళా నకనివహా నినాదనిర్బ రేణ వస్త్రశపటహ పటరవ సంవర్ధి
తేనానేక జనసహస్ర కలకలబహుధేన త్రిభువనమాస్థానయతాఽఽ
త్సవకోలాహలేన ససామంతాః సాంతపురాః సప్రకృతయః సబాల
వృద్ధాః నవృత్తు రాగోపాల ముత్సత్తాళివ హర్షస్పృహాః ప్రజాః-ప్ర
తితణమగ్రత చ స్త్రోగయేనేవ జలవిధిః కలకలముఖిరో రాజసూ
నోర్జన్తనా మహిమాత్సవః - పార్ధివస్తు తనయాచనదర్శనో త్సవ
హృతహృదయోఽసి దివసవశేన మాహూర్తిక గణోపదిష్టేప్రశస్తే
ముహూర్తే నివారిత నిఖిలపరిజనః శుకనాసద్వితీయో వణిమయమ
జ్జల కలశయుగళాశూన్యేనతంత్ర బహుపుత్రికా లజ్జామ్రతేన విభ
వనపల్లవ నివహనిరంతర నిచితేన సన్నిహిత కనకమయ హల ముసల
యుగేన విరళగ్రధిత సితకుసుమ మిశ్రదూర్వా ప్రబాల మాలాల
జ్జుతేచలలమ్పితావిరళవ్యాఘ్రచర్మణావన్దనమాలా న్తరాళ ఘటిత
ఘట్టాగణేనద్వారదేశేన విరాజమానమ్ ఉభయతళ్ళు ద్వారపక్షక
యోః మర్యాదానిపుణేన గోమయమయ్యాభి రుత్తానవినిహిత వరాట
కప్రకర దన్తురాభి రన్తరాన్తరా బద్ధవివిధవర్ణరాగ రుచిరకార్పాస

కుసుమలేశ లాఙ్ఘితాభిః ఐసుమ్మకేసర లవాన్లేష లోహితాభి ర్లేఖా
భి రాలిఖత స్వస్తికభక్త జాముపరచయతా హరిత్రుద్రవ విష్ణు
రణ పరిపిష్టరామ్బురి ధారిణిం భగవతీం షష్ఠీదేవీం కుర్వతా విశచప
క్షు పుటవికట శిఖిశ్చిస్రస్త్వ హణ్డలాధిరాధ మాలోల లోహిత పటఘ
టిత పతాకముల్లసిత శక్తిః క్షుప్రచణ్డం కారికేయం సజ్జ ట్టయతా వి
న్యస్తాలక్తక పటల పాటలమధ్యభాగో సూర్యాచన్ద్ర, నుసావా బ
ధ్నతా కుంకుమ పద్మ పిష్టరీకృతా మూర్ధ్వప్రసూతి మయయ
వనిక రక్షణ్డతా మవిరళ లగ్న గౌరిసిద్ధార్థక ప్రకరతయా కాఞ్చనరస
ఋచితా మివన్మయ గుటికాకదమ్బమాలాం విర్యస్యతాచ చన్దనజ
లదవళి తేషు భిత్తి శిఖరభాగేషు పఞ్చరాగవిచిత్ర చేలదీరకలాప చి
హ్నీమ్ ఆపీతపిష్టాతక పచ్చాఙ్గి-తాం వద్ధమానకపరస్పరామ్ అ
న్యనిచ ప్రసవగృహనుణ్డన మృతాని సమ్పదయతా పురస్థివర్ణే
ణ సమధిష్ఠితమ్ ఉపద్వార సంయతవివిధ గన్ధకుసుమ మాలాలజ్జు
త జరచ్ఛాగమ్ అఖిలవ్రీహి మధ్యావస్థాపితా ర్యవృద్ధా భృశితశ
యన శిరోభాగమ్ అరవరత దహ్యమానా జ్యమిశ్ర భుజగనిర్భోగ
మేషవిషాణ త్కోశమ్ అనల ప్లుష్య మాణారిష్టతరు ప్లువోల్లసిత రత్నా
ఘానుగన్ధమ్ అధ్యయనముఖర ద్విజగణవిప్రకీర్యమాణ శాస్త్ర్యుదకలవ
మ్ - అభిరవలిఖత మాతృపటపూజా వ్యగ్రధాత్రిజనమ్ అనేకవృద్ధా
జ్ఞానా రభసూతికా మజ్జశగీతికామనో హరమ్ ఉపపాద్యమాన స్వ
స్త్వయనం క్రియమాణశిశిరత్నా బలివిధానమ్ ఆబధ్యమానధవళ కు
సుమదానుశతమ్ అవిచ్ఛన్నపర్యమాన నారాయణనామసహస్రమ్.
అమలహాటకయష్టి ప్రతిష్ఠాపితైరస్త్రశుభశతానీవ నిశ్చ లశితై ర్ధ్యో
యద్భి ర్మజ్జశప్రదీపై రుద్భాసితమ్ ఉత్తాతా శీలతాసనాధ పాణిభి
స్సర్వతో రత్నాపురుషైః పరివృతం సూతికాగృహ మపశ్యత్-అమ్మః
పావకఞ్చ స్పృష్టేష్వ వివేశ॥

ప్రవిశ్యచ ప్రసవపరితా మాపాణ్డమురై రుత్పజ్జతంబి
లాసవత్యాః స్వప్రభా సముదయో పహతగర్భ గృహప్రదీప ప్ర

శివ లపరిత్యక్త గర్భరాగ త్వాదుదయశుః పాటలమణుల మివ సవి
తారమ్ అపరసన్ధ్యాలోహిత బిల్బమివ చంద్రమసమ్ అసుపజాత
కారిన్యమివ కల్పతరుపల్లవమ్ ఉత్పల్లమివ రక్తరవిద్వరాశిమ్ అవనిదర్శ
నావతీర్ణమివ లోహితాజ్ఞం విద్రుమకేసలయగళైరివ బాలాతపశ్చేదై
రివ పద్మరాగరశ్మిభిరివ విరచితావయవమ్ అనభివ్యక్త ముఖపద్మకమి
వ మహాసేనం సురవనితాకరతల పరిభ్రష్టమివా హరపతికుమారమ్
ఉత్త ప్రకల్యాణ కార్తస్వరభాస్వరయా స్పదేహప్రభయా సూరయ
న్తమివ వాసభవనమ్ ఉద్భాసమానై సుహజభూషణైరివ మహాపుగు
వలకుడై రుపేతమ్ - ఆగామికాలఫాలన ప్రహృష్టయా శ్రీయా స
మాలింగితమ్ ఆప్లవహేతు మాత్మజం దదర్శ - విగతనిమేష శిశ్చలవ
క్షుణాచ ముహుర్ముహుః ప్రనృప్త సజ్జటితానన్త బాష్పపటల ప్లుత
తారకేణ దూరవిస్ఫూితేన స్నిగ్ధేన చతుషా పిబన్ని వాల పన్నిన
స్పృశన్ని వ మనోఽధసహస్రప్రాప్తవర్కం సస్పృహమీక్ష మాణ
స్తనయాననం ముముదే - కృతకృత్యభ్యాత్మానం మేనే- సమృద్ధమనోర
ధ శృకనానస్త శనైశ్శనై రజప్రత్యాజ్ఞాన్యస్య నిరూపయాః ప్రీతి
విస్ఫూరిత లోచనోభూమిపాల మవాదీత్ - దేవపశ్య పశ్యాన్య కు
మారస్య గర్భసమీడన వశాదపరిస్పృటా వయవనో భస్మాపి మాహా
త్య మావిర్భావయన్తి చక్రవర్తివిహ్నిని తథాహ్యస్య సన్ధ్యాంశుర
క్త బాలశశి కలాకారే లలాటపట్టే- నవనభిన నాశభజ్ఞ తన్తతన్వీయ
మూర్ధ్నా పరిస్ఫురిత-పతద్వికచ పుణ్డరీకధవళం కర్ణాన్తాయతం ముహు
ర్ముహు రున్నిషితైర్దవళయతీవ వాసభవనమ్ అరాశపత్మలోచనయు
గళమ్ విజృమ్భమాణ కనులకోశ పరినుళమనోహర మియసున్య సహ
జమాననా మోదమాజి స్మృతీవ దూరాయతా కనకశేఖేవ నాసికా-
రక్తోత్పలనికార ముద్వహతీవ చాస్యాధరకమ్-రక్తోత్పల కలికాలోహి

తతః భగవతో విష్ణుర స్రవస ఇవ శబ్దచక్రచిహ్నా ప్రశస్తే లేఖా
 లాఙ్ఘితౌ కరౌ-అభినవకల్పతరు పల్లవకోమలం లేఖామయైర్ధ్వజ ర
 ధతురగాతపత్ర కమలైరలంకృతమ్ అనేకనరేంద్ర సహస్రచూడా
 మణి చక్రచుక్కు నోచితం చరణయుగళమ్ - ఏషచ దున్దుభేరివాతి గ
 మ్భీరః స్వరయోగోఽస్య రుదతః శ్రూయతే॥

ఇత్యేవం కథయత్యేవ తస్మిన్నస మ్భూతా పస్పతేన రాజలోకే
 న ద్వాదిధితేన దత్తమార్గ స్తద్విరిత గతిరాగత్య ప్రహర్షోద్ధమ పులికత
 తనుః స్ఫూరిభవ ల్లోచనౌ మృజ్జశకనామా ప్రహృష్టవదనః పురుషః
 పాదయోః ప్రణమ్యరాజానంవ్యజ్ఞిజ్ఞపత్ దేవ దిష్ట్యైవర్థసే ప్రతిహ
 తాస్తే శత్రవశ్చిరం జీవజయ పృథివీం త్వత్ప్రసాదాదత్ర భవ తః
 శుకనాసస్యాపి జ్యేష్ఠాయాం బ్రాహ్మణ్యాం మనోరమాభిధానాయాం
 తామివ రేణుకాయాం తనయోజాత శ్శ్రుత్వా దేవః ప్రమాణమితి

అధన్యపతి రమృత వృష్టిప్రతిమ మాకర్ణ్య తద్వచనం ప్రీతివి
 స్ఫూరితాః ప్రత్యవనత్ అహహాకల్యాణ పరమ్పరా సత్యే యం
 జనప్రవాదో యద్విప ద్విపదం సమృత్సమ్మద మనుబధ్నాతీతి
 సర్వధా సమానసుఖదుఃఖతాం దర్శయతా విధినాపి భవతేవ వయమ
 నువర్తితా ఇత్యభిధాయ ప్రీతివికసితము ఖః సరభసమాలింగ్య విహ
 సన్ స్వయమేవశుక నాసస్యోత్తరీయంపూర్ణపాత్రంజహరతస్తేచ ప్రీ
 తమనాః ప్రియవచన శ్రవణానురూపం పురుషాయాపరిమితంపారితో
 పికమాదిదేశ ఉత్త్రాయచ తద్దేవతేన చరణవిఘట్టన క్వణితనూపుర
 సహస్రముఖరిత దిగన్తరేణ సరభసోత్తేప వలితమణి వలయావలీ వా
 చాలితభుజలతేన ఉర్ధ్వైక్యతై రుత్తానతలైః కరపుటైరనిల లుణ్ఘితామా
 కాశ కమలినీమివ దర్శయతా పర్యస్తమృదిత కర్ణపల్లవేన పరస్పరాఙ్గ
 దుఃఖోఽస్థిజ్ఞుట్ట దష్టపాటితో త్తరీయాంశుకేన శ్రమజల ధౌతాఙ్గరాగ

రజిత చీనవాససా కిచ్చిగవశిష్ట తమాలపత్రేణ విలసద్వారవిలాసి నీ
హసితైరున్నిద్రకై రవవరానుకారం ప్రధయతా సరభసవల న స్థల
స్థూలహార లతాస్ఫుట కుచస్థలేన సిన్ధూరతిలకలులితా లకలెఘేనవి
ప్రక్రిర్న్వ పిష్టాలకపాంశుపుష్పపిష్కరిత కేశపాశేన ప్రణుత్యవికలమూక
కుబ్జకిరాత వామన బధిర జడజన పురస్సగేణ ఉత్తరియాంశుక గ్రీవా
బద్ధావకృష్టపిలవిభిత జరతక్రశ్చికికదమ్బకేన వీణావేణుమురజ కాం
స్యతాలలయానుగతేన కలమధుర ముద్గాయతా హర్షనిర్భరతయా మ
త్రేనేవోన్నత్రేనేవ గ్రహగృహీతేనేవ వ్యపగతవాచ్యావాచ్యవివేకేన
నృత్యగీతక్రీడా ప్రసక్తేనాన్తపురికాజనేన ప్రచలమణికుణ్డలా హ
తకపోత భిత్తినాచ విఘ్నార్ణమాన కర్ణోత్పలే నాధోగళిత విలోలశేఖ
రేణ దోలాయమానవ కక్షకకుసుమ మాలేన నిర్దయప్రహతభేరిమృ
దజ్జ మర్ధలపటహా నినాదానుగత కాహళా శఙ్ఖరవజనిత రభ సేన చ
రణసన్నిపాతై ర్విదారయతేవ పసుచాంరాజపరిజ నేన ప్రవృత్తనృ
త్యేనచ చారణగణేనవివిధముఖ హద్యకృత కోలాహలేన పరతా గా
యతా వల్లతాచాను గమ్యమానశ్శుక నాసభవనం గల్వా ద్విగుణతర
ముత్సవనుకారయత్ ।

అతిక్రాంతేచ షష్ఠీజాగరే ప్రాప్తే దశమే హవి పుణ్యేము
హూరే గాస్సువర్జృచ్చ కోటిశో బ్రాహ్మణ సాత్కర్మా మాతురస్య
మయాపరిపూర్ణమణులచ్చన్త్ర స్వప్నేముఖ కమలమాషికాదృష్ట ఇతిస్వ
ప్నానురూపమేవరాజాసూనోశ్చన్త్రపీడఇతినామచ కార అపరేమృశ్శు
క నాసోఽపికృత్యా బ్రాహ్మణోచితాస్సకలాః క్రియారాజానుమతమా
న్యజస్యవిప్రజనోచితం వైశమ్పాయనఇతి నామచ క్రే క్రమేణకృతమా
డాకరణాదిక్రియాకలాపస్యశైశవమతిచ క్రామచన్త్రా పీడస్య॥

తారాపీడః క్రీడావ్యాసజ్ఞ విఘ్నతార్ధర బహిర్న గరా దనుశి
ప్రమర్ధక్రీశ మాత్రాయామమ్ అతిమహతా తుహినగిరిశిఖరాన్ధ

కారిణా సుధాధవ తీన ప్రాకారసుణ్ణలేన పరివృతమ్ అను ప్రాకార
మాహితేన మహతా పరిఖావలయేన పరివేష్టితమ్ అతిదృఢక పాట
సముటమ్ ఉద్వృటి తైకద్వార ప్రవేశమ్ ఏకాంతోపరదిత తురగ బా
హ్యోలీవిభాగమ్ అధఃకల్పిత వ్యాయామశాలమ్ అమరాగారాకారం
విద్యామన్దిర మకారయత్-సర్వవిద్యాచార్యాణాం సంగ్రహే యత్న
మతి మహాంత మన్వతిష్ఠత్ ||

తత్ర స్థాపితం కేసరికిరీరకమివ-పజ్జరగతం కృత్వా ప్రతిష్ఠి
రమ్ ఆచార్యకులపుత్ర ప్రాయ పరిజన పరివారమ్ అపసీతాశేష శి
శుజనక్రీడన వ్యాసజ్ఞమ్ అనన్యమనసమ్ అఖిలవిద్యోపాదానార్థమా
చార్యేభ్యశ్చ స్త్రాపీడం శోభనే దివసే వైశమ్పాయనద్వితీయ మర్ష
యామృభూవ ప్రతిదినఞ్చ త్థాయోత్థాయ సహఃకలాస వత్సా విరళ
పరిజన సత్రైవ గత్వేన మాలోకయామాస రాజా ||

చంద్రాపీఠోఽప్యనన్య హృదయతయా తథానియన్త్రితో రా
జ్ఞా అదిరేణైవ కాలేన యథాస్వమాత్కా కాశలం - ప్రకిట యద్భిః
పాత్రవశాదుపజాతో త్స్నిహై రాచార్యై రుపదిశ్యమానః సర్వా
విద్యా జగ్రాహ - మణిదర్పణావతి నిర్మలే తస్మిన్ శాస్త్రాశ్రమ స
కలఃకలాకలాపః-తథాహి పదేవాక్యే ప్రమాణే ధర్మశాస్త్రే రాజ
నీతిషు వ్యాయామవిద్యాసు చాపచక్రచర్మ కృపాణశక్తి తోమరపర
శు గదాప్రభృతిషు సర్వే ష్పాయుధ విశేషేషు రథచర్యాసు గజ
పుష్పేషు తురజ్జమేషు వీణావేణమురజ కాంస్యతాల దర్దుర పుట
ప్రభృతిషు వాద్యేషు భరతాదిప్రణీతేషు నృత్యశాస్త్రేషు నారదీ
యప్రభృతిషు గాంధర్వవేగవిశేషేషు హస్తీశితాయాం తురగవయో
జ్ఞానేషు పురుషలక్షణేషు చిత్రకర్తృణి యన్త్రచేద్యే పుస్తకవ్యా
పారే లేఖ్యకర్తృణి సర్వాసుదూతకలాసు గంధశాస్త్రేషు శకునిరుత్తజ్ఞా
నే గ్రహగణితే రత్న పరీక్షాసు దారుకర్తృణి దస్తవ్యాపారే వాస్తువి

ద్యాసు ఆయుర్వేదమంత్రప్రయోగే విమాపహరణే సురుజ్ఞోపభేదే
తరణే లఙ్ఘనే ప్లుతిషు ఆరోహణే రలిత ప్రేషు ఇన్ద్రజాలే కథాసు
నాటకే మ్వాఖ్యాయికాసు కావ్యేషు మహాభారత పురాణేతి హాసరా
మాయణేషు సర్వలిఫిషు సర్వదేశబాషాసు సర్వసంజ్ఞాసు శిల్పేషు చన్దః
స్వస్యేషుపి కలావిశేషేషు పరం కాశలమవాప॥

సహజా శ్రమనభ్య స్యతోష్ట కో దర స్వేవ శైవ ఏవావిష్ట
భూవసర్వలోక విస్తయ జననీ మహాప్రాణతా-యదృచ్ఛయా క్రీడ
తాప్యనే కరతలాల మ్బితకర్ష పల్లవావనతా జ్ఞాస్నిహాకిశోరక క్ర
మాక్రాంతా ఇవగజకలభకాశ్చలి తుమపి నశేకుః ఏకైకేనకృపాణ
ప్రహరేణ బాలవవతాశతయాన్మృణాళ దణ్డానివలులావ సకలరాజ
స్య వంశవన దావాగలస్య పరశురామ స్వేవాస్య నారాచాః శిశిరి
శిలాతల భిదో బహుళిః దశపురుష సంవాహన యోగ్యేన చాయో
దండేన శ్రమచుకరోత్ - ఋతేచ మహాప్రాణతాయాః సర్వాభిర
న్యాభిః కలాభి రనుచకారతం వైశమ్పాయనః-చన్ద్రా పీడస్యతు సక
లకలాకలాపపరిచయ బహుమానేన శుకనాన గౌరవేణ సహపాంసు
క్రీడనతయా సహసం వృద్ధతయాచ సర్వవిశ్రంభస్థానం ద్వితీయమివ
హృదయం వశమ్పాయనః పరమిత్ర మాసిత్ నిమేషమపి తేనవినా
స్థాతుమేకాకీ నశశాక వైశమ్పాయనోఽపి తముష్కరమివ వాసరోఽ
నుగచ్ఛన్న ఊణమపి విరహయాఞ్చకార॥

ఏవంతస్యసర్వవిద్యాపరిచయమాచరత చన్ద్రా పీడస్య త్రిభువ
నవిలోభనీయోఽమృతరస ఇవసాగరస్య సకలలోక హృదయనయనాన
స్తజనన శ్చన్ద్రోదయఇవ ప్రదోషస్య బహువిధరాగవికార భజ్జురః
సురధనుఃకలాప ఇవజలధర సమయస్య మకరధ్వజాయుధభూతః కుసు
మప్రసవఇవ కల్పపాదపస్య అభినవాభి వ్యభృమానరాగ రమణీయః

సూర్యోదయభవ కమలవనస్య వివిధలాస్యవిలాసయోగ్యః కలాపః కవ
శిక్షిణో యావనారంభః ప్రాచుర్భవః రమణీయస్యాపి ద్విగుణాం
రమణీయతాం పురోష - లభ్యావసరోఽనుసేవక భవ నికటి బహువాస్య
మన్యదః-లక్ష్మ్యోనహ వితస్తార వక్షస్థలం బంధుజనమనోరధైః సహ
పూర్వలోరు దణ్డద్యయమ్ ఆరిజనెన సహతంనిమాన వ భజత మధ్య
భాగఃత్యాగేన సహప్రధిమాన మాతతాన నితవృథాగః ప్రతాపేన
సహారురోహరోమరాజిఃఅహితకళ త్రాలకలతాభిఃసహప్రలవృతా
ముపయియా భుజయుగళంచరితేనసాహ ధవళతావభజత - లోచన
యుగళమ్ ఆజ్ఞయాసహ గురుర్భూవా శిఖరదేశః స్వరేణ సహగచ్ఛిర
తా మాజగామ హృదయమ్॥

ఏవంక్రమేణసమారూఢ యావనారంభంపరిసమాప్తనకల
కలావిజ్ఞాన మధితాశేష విద్యజ్ఞానగమ్యాను మోదిత మాచారైః
చంద్రపీఠమానేతుం రాజా బలాధిక్యతం వలాహకనామాన మాహూ
య బహుతురగబల పదాతిపరివృత మతిప్రశస్తేఽహని ప్రాహిణో
త్-సగత్వా విద్యాగృహం ద్వారైః సమావేదితః ప్రవిశ్యక్షితితల
విలంబితచూడామణినా శిరసా ప్రణమ్య స్వభూమిసముచితే- రాజస
ఖీపభవ-సవినయమాసనే రాజపుత్రానుమతో- న్యపీఠత్ - స్థితాచ
ముహూర్తమాత్రంవలాహకశ్చంద్రపీఠ - ముపసృత్య దర్శితవినయో
వ్యజ్ఞపత్ - కుమార మహారాజః సమాజ్ఞాపయతిపూర్ణానోమనోరథా
అధీతాని శాస్త్రాణి శిక్షితాః సకలాఃకలాః గతోఽసి పర్వాయుధవి
ద్యాను పరాంప్రతిష్ఠామ్ అనుమతోఽసి నిర్మమాయవిద్యాగృహోత్ స
ర్వాచారైః ఉపగృహీత శిక్షం గర్హజకుమారకమివ వారిబన్ధాద్విని
ర్లతమ్ అధిగత సకల కలాకలాపకం పార్థమాసీ శశినమివోద్ధతం పశ్య
తోత్వాం జనో వ్రజస్తు సఫలతామతిచిర దర్శనోత్కణ్ఠితాని లోకభ్రా

చనాని దర్శనంప్రతితే సముత్పత్త్యావసరమైనపురాణి-అయి
మత్ర భవతోదశమో వత్సరో విద్యాగృహమధివసతః ప్రవృత్తోఽసి
వస్తవనుభవక వర్షమ్ ఏవంసంపీడితేనాథునా పోడతేన ప్రవృత్తే త
దత్యప్రభృతినీత్య దర్శనోత్సకాభ్యో దత్త్వా దర్శనమఖిలాభ్యో
మాతృభ్యః అభివాద్యచ గురూక్ అపగతనియస్త్రో యథాసుఖ
మనుభవ రాజ్యసుఖాని నవయావన లలితానిచ సమ్మానయ రాజలో
కం పూజయద్విజాక్ ప్రరిపాలయ ప్రజాః ఆనందయ ఒన్ఘవర్ణమ్- అ
యచ్ఛతే త్రిభువనైక రత్న మనిలగరుడ సమజవ ఇంద్రో యథనా
మా తురజఃః ప్రేషితోమహారాజేన ద్వారీత్యుతి - ఏషఖిలదేవస్య
పారసీకాధిపతినా త్రిభువనాశ్చర్యమితి కృత్వాజలనిధి జలామగ్నిత మ
యోనిజమిర వశ్యరత్న మాసాదితం మయా మహారాజాధిరోహణ
యోగ్యమితి సన్దిశ్య ప్రహితోదృష్ట్యా నివేదితచ్ఛి లక్షణవిధిః దేవ
యా నృపైశ్చైత్రవసః శ్రూయ నై లక్షణాని తైరయ ముపేతో వై
వంవిధో భూతోభావీ వాతురజ్జ మితి తదయ మనుగృహ్య తామధి
రోహణేన-ఇదచ్ఛి మూర్ధాభిషిక్త పార్థివకులప్రసూతానాం వినయో
పపన్నానాం శూరాణామభిరూపాణాం కలావతాఞ్చ కులక్రమాగ్
తానాం రాజపుత్రాణాం సహస్రం పరిచారార్థ మనుప్రేషితం
తురజ్జమాధిరూఢం ద్వారీప్రణామలాలసంప్రతిపాలయతి॥

ఇత్యభిధాయ విరతవచసి వలాహకే చంద్రావీడుః పితౄరాజ్ఞాం
శీరసి కృత్వానవజలధర ధ్వానగమ్భీరయాగితా ప్రవేశ్యతామింద్రా
యథ ఇతినిర్దిగమినురాదిదేశ॥

అథవచనానంతరమేవ ప్రవేశిత ముభయతః ఖలీనకనక కటకా
వలగ్నాభ్యాం పదేపదే కృతాకుఞ్చన ప్రయత్నాభ్యాం పురుషా
భ్యా మవకృష్య మాణ మతిప్రమాణ మూర్ధ్వకరపురుష ప్రాప్త్య

పృథ్వీభాగ మాపిబంతమివ సమ్ముఖాగత మఖిలమాకాశ మతినిష్ఠురేణ
 ముహుర్ముహుఃప్రసమ్నితో దరరస్థేణ హేషారవేణ పూరిత భవ
 నోదర వివరేణ నిర్భర్త్యయంత మివాళిక వేగదుర్విదగ్ధం గరుత్మంత
 మతిదూర వావనమాతా ప్రతిక్షణమతిదూర మున్న మతాచ జవనిరోధ
 స్థితరోష ఘరఘురాయమాణ ఘోరఘోషేన శిరోభాగేణ నిజజవ
 దర్పవశా దుల్లబ్ధనార్థ మాకలయంతమివ త్రిభువన్ మసిత పీతహరిత
 పాటలాభిరాబ్జణల చాపానుకారిణీ భిర్లేఖాభి కన్యాషిత శరీర మాస్త్రీ
 ర్హస్యమిల మివకుంజర కలభం కైలాసతటాఘాత ధాతుధూళిపాటల మి
 వహరవృషభ మసురరుధిర పక్షు లేఖాలోహిత సటమివ పార్వతీసిం
 హం రంహస్వక్షాత మివమూర్తిమంత మనవరతపరిస్ఫుర త్వోధపు
 ట్టోన్ముక్త సూత్రాకే తాతిజవాపీత మనిలమివ నాసికావివరే ణో
 ద్వమంత మంతస్థస్థిత ముఖర ఖలీన ఖరశిఖరయోభ జన్మనో లాలా
 జలభవః ఘనపల్లవాః ఉదధినివాసపరిపీతా మృతరసగంఢామానివోద్గి
 రంత మత్యాయతనిత్వాంసతయా సమత్కీర్ణమివ వదనముద్వహంత
 మానసమణ్డలనిహితారుణగుణి సముద్గతైరంశుకలాపైరుపేతే నావస
 త్కరత చామరేణేవ నిశ్చలశిఖరేణ కిర్ణయుగళేన విరాజమాన ము
 జ్జ్వలకనక శృంఖలారచిత రశ్మికలాపకలితయా లాఘాలోహితలమ్బు
 లోలసటాసవ్తానయా జలనిధిసజ్చరణలగ్న విద్రుమపల్లవయేవ శిరో
 ధరయోప శోభిత మతికుటిలకనక పత్రలతాప్రతాన భజ్జురేణ ప
 దేపదేరితరత్నమాలేన స్థూలముక్తాఫల ప్రాయేణ తారాగణేనేవన
 భ్యారాగమరుణే నాశ్వలక్ష్మారే తాలజ్యోతమ్ అశ్వలక్ష్మారనిహిత
 మరకతరత్న ప్రభాశ్యామాయ మానదేహతయా గగనతలనిపతిత ది
 వసకరరథ తురగశక్తావినోప జనయంత మతితేజస్వితయా జవనిరోధ
 తోప వశాత్ప్రతిరోమ మాపాత్సముద్గతాని సాగరపరిచయలగ్నాని

ముక్తాఫలానీవ స్వేదజలలవ జాలకాని వర్షవ మిస్త్రసీలమణి పాదపీ
రానుకారిభి రజ్జున బిలాఘుచిత్రైరివ అవరతపతనోత్పతం జనితవిషను
ఖరముఖరవైః పృథుభిః ఖురపుతై ర్దర్శిత వచన్తరై ర్మిరజవాన్మి
వాబ్యస్యస్త ముత్కీర్ణమివజక్షాను విసారితమిన్ద్రో శ్శక్తీకృత మివ
ముఖే ప్రసారితమివ కన్దరాయా ముగ్ధితమివపాన్వయోః ద్విగుణీ
కృతమివ జఘనభాగై జవప్రతి పక్షమివ గరుత్మతః త్ర్యంబుసచ్చర
ణ సహాయమివ మారుతస్యఅంసౌవతార మివోదై శ్శ్రవసః వేగస
బ్రహ్మచారిమివమనఃహరిచగూమివ సకలవసున్ధర్మోన్ముఖమరి వ
రుణహంసమివ మానసప్రచారిం వధుమానదివసమివ వికాశీరాశోక
పాటలం ప్రతీనమివ భన్తుసత లుణ్ణికాజ్జితముఖం కమలవనమివమ
ధుపఙ్క-పిఙ్గకేసరం గ్రీష్మదివసమివ మహాయానుముగ్రతేజ సఞ్చభు
జ్జమివ సదాగత్యభిముఖ మగదిప్రుచమిన శబ్దమాలికా భరణం భీత
మివ స్తబ్ధకర్ణం విద్యాధరరాజ్యమివ చక్రవర్తినిరవాహనో చితంసూ
ర్యోదయమివ సకలభువనార్హార్థ మశ్వశ్శి శయ మిన్ద్రాయుధ మ
ద్రాక్షీత్ ||

దృష్టాచ తమదృష్టపూర్వ మమానుష లోకోవిజాకార మఖిలత్రిభు
వన రాజ్యోచిత మశేషలక్షణౌ పపన్న మశ్వరూపాతి శయనుతిపర
ప్రకృతేరపి చన్ద్రాపీడస్య పప్పుర్భ విస్తయో హృగయమ్ ఆసిచ్ఛాస్య
మనసి సరభసవివర్త నవలిత వాసుకిభ్రమిత మన్దరేణ మధ్నలా జల
నిధిజల మిదమశ్వరత్న మనుద్ధరతా పూర్వం కిన్నామరత్నముద్భృతం
సురాసురలోకేణ అనారోహతాచ మేరుశిలాతల విశాల మన్యపృష్ఠ
మాఖణ్డలేన కిమాసాదితం త్రైలోక్యరాజ్యఫలముచ్చైశ్శ్రవశా విస్త్రి
త హృదయో వశ్చీతఃఖలు జలనిధినా శతమఖః మన్యేచభగవతోనా
రాయణస్య వత్సుర్గోచరమియతాపి కాలేన నాయముపగతః యేనా

ద్యాపితం గరుడారోహణవ్యసనితానపరిత్యజతి-అజానా బిల్వతిశయిత
 త త్రిదశరాజసమృద్ధిరియం తాతస్యరాజ్యలక్ష్మీః యదేవంవిధాన్యపి
 సకలత్రిభువన దుర్లభాని రత్నాన్యపకరణతా మాగచ్ఛన్తిఅతితేజస్వ
 తయా మహాప్రాణతయోచ సదైవ తేవేయ మస్యాకృతిః యత్సత్య
 మా రోహణేశజ్జామివ మేజనయతి-నహిసామ్యావాజినా మమా
 నుషలోకో చితాస్సకల త్రిభువనవిన్తయ జన్యో యోగ్యో భవన్త్యా
 కృతయః దైవతాన్యపిహి మునిశాపవశా దుష్టిత నిజశరీరకాణి శాప
 వచనబలో పసితా న్యేతాని శరీరాన్తరాణ్య ధ్వాసతవీవ-శ్రూయ
 తేహి పురా స్థలశిరా నామ మహాతపా మునిరఖిల భువనలలామ
 భూతామప్సరసం రమ్భాభిధానాం శశాపసా సురలోకమపహాయా
 శ్వ హృదయే నివేశ్యాన్తానమశ్వహృదయేతి విఖ్యాతా బడబా భూ
 త్వా మృత్తికా వత్సాం శతధన్వానం నామరాజాన ముపసేవమా
 నా మర్త్యలోకే మహాన్తం కాలమువాస-అస్యచమహాత్మానో మునిజ
 నశాపపరిపీత ప్రభావా నానాకారాభూత్వా బ్రహ్మూరిమం లో
 కమనంశయ మనెనాపిమహాత్మనా కేనాపిశాపభాజా భవితవ్య మా
 వేదయతీవ మదన్తఃకరణమస్య దివ్యతామ్॥

ఇతివిచిన్తయన్నేతాగురుయు రాసనాదుదతిస్థతో-మనసాచ తంతు
 తజ్జమ ముపసృత్య మహాత్మన్నర్వయోఽసి సోఽసి నమోఽస్తు తేన
 ర్వధా మర్షణీయోఽయ మారోహణాతి శ్రమోఽస్మాక మపరిగ తా
 ని దైవతాన్యవ్యను చితపరిభవ భాగ్నో భవన్తీత్యామస్త్రయా మ్మ
 భూవ విదితాభిప్రాయ ఇవసత మి ద్రోయధశ్చటులశిరః కేసరసటా
 హతి కూశితా కేకరతారకేణ తిర్యచ్ఛయమా విలోక్యముహూర్తహు
 స్తాడయతా క్షీతితల ముత్తాతధూళి ధూసరిత క్రోడరోమరాజినా ద
 క్షిణఖురే తారోహణాయాహూయన్నివ స్ఫురిత ప్రాణ వివరఘ్న

రి ద్వారా మహాత్మ్యం పరమమైనదిగాను బద్ధమతిమనో
 హరి హేమచంద్రుని మధుర హేమితేన ద త్రారోహ
 తాభ్యను బి ఇవ ఇ న్నా యుధమాయాహ చ న్నా పీడః సమారుహ్య
 తం ప్రా దేశమాత్రమివ త్రై లోక్యనుఖిలం మర్యమానో నిర్లత్య
 ప్రశయజలధరవిముక్తో పలాసారపరుషేణ జర్జరయ చేవ రసాతలమ
 తినిష్ఠురేణ ఖురపుటానాం రవేణ ఖురరజోనిరుద్ధ మ్రాణఘోర ఘో
 షేణచ హేమితేన ఒగిరికృత సకలభువనవివర మశిశిర కిరణదీప్తి ప
 రామర్మస్ఫురిత విమలఫలకేన డిర్భీష్టతేన కున్దలతావనే నొన్నా
 ల నీలోత్పల కలికావన గహనం సంభవ గగనతలమలఙ్గుర్వాణ ముద్ద
 జ్జ మాయూరాతపత్ర సహస్రాన్ధకారితాప్త దిక్కుఖతయా స్ఫురిత
 శతమన్య చాపకలాప కల్పావమివ జలధరబృన్ద ముద్వమితేన పుష్ప
 ధవళిత ముఖతయా అనవరత వర్షన చటులతయాచ ప్రశయసాగర
 జలకల్లోల సక్షాతమివ సముద్భత మృష్టపర్యంత మప్రమేయ మశ్వ
 పైన్య మపశ్యత్ - తచ్చసాగరజలమివ చన్ద్రోదయేనేవ చ న్నా పీడ
 నిర్గమేన సకలనేవ సజ్చచాలాశ్వేయ మహమహా మికయాచ ప్రణా
 మలాలసాః సరభసాపనీ తాతపత్ర భువ్యశిరసఃపరస్ప రోత్పీడన కు
 పితతురజ్గమ నివారణాయాయ స్తా రాజపుత్రాస్తం పర్యవారయంత-
 ప్తకైశశ శ్చ ప తినామగ్రహణ మావేద్యమానా వలాహకేన విప్ర
 చలితముకుట పద్మరాగకిరణోద్గమ చ్చలేనానురాగ మివోద్వమద్భిః స
 జ్జ టిత సేవాజులి ముకుళతయా యావరాజ్యాభిషేక కలశావరిత స
 లిలగ్న కమలైరివ దూరావనతైఃశిరోభిఃప్రణేమిః॥

చంద్రా పేడస్తు తానర్వాక సమ్మనయిత్వా యథోచితమన వ్రగం
తురజ్జమాధిరూఢే నానుగమ్యమానో వైశమ్పయినేన, రాజలక్ష్మీనివా
శయోగ్య పుణ్ణరీకాకృతినా సకలరాజన్యకుల కుముదపట్న చంద్ర మణ్ణ

లేనేవ తురజ్జమసేనా స్రవస్తీపులినాయ మానేన క్షీరోదధేన ధవళిత
వాసుకిభణామణ్డలప్చవినా స్థూలముక్తాకలాప జాలకావృతే నోపరి
చిహ్నికృతంకేసరిణ ముష్పహ తాతిసుహతా కార్తస్యరదజ్ఞేన ద్రియ
మాణే నాతపత్రేణనివారితాతపఃఉభయతస్సముద్ధాయమాన చాను
రకలాపపవన నర్తితకర్ణ్యపల్లవః పురః ప్రధావతా తరుణవీరపురుష
ప్రాప్తయేణానేక సహస్రసంఖ్యేన పదాపరిజణేన జయజీవేతివ మ
ధురవచసా మృగశ ప్రాయమనవరతముచ్చైఃపరతావప్తిజ తన స్త్రాయ
మానో నగరాభిముఖః ప్రతప్తే||

క్రమేణచతం సమాసాదితవిగ్రహమ్ అనన్తమివావతీర్ణం నగరమా
ర్జనును ప్రాప్త మవలోక్య సర్వపవ పరిత్యక్త సకలవ్యాపారో రజ
నికరోదయ పరిబుద్ధ్యమా నకుము దవనానుకారిజనఃసమజని సత్యస్త్రికా
స మ్మతి ముఖకుముద కదమ్బకవికృతాశృతిః కార్తికేయో విడమ్బ
యతికుమారశబ్దమ్ అహూవయమతిపుణ్యభాజః యదిమామమానుషీ
మస్యాకృమ్ అనస్సమారూఢప్రీతిరసనిష్పన్న విస్తారి తేనకుతూహలా
త్తాని తేనలోచనయుగలే నానివారితాః పశ్యామఃసఫలానోఽద్యజా
తాజన్మవత్తా సర్వథా నమోఽస్త్యై యాపా న్తిరధారిణేభగవతేచ ద్రా
పీడచ్ఛత్తనే పుణ్డరీకేక్షణాయేతి వదంతరచిత ప్రణామాఞ్జలి నగరలో
కఃప్రణనామ సర్వతశ్చ సమపావృత కపటపుటప్రకటవాతాయన
సహస్రత యా చ ద్రాపీడదర్శనకుతూహలా న్నగరవస్థి సమున్నీ
లిత లోచననివహ మివాభవత్ అనన్తరం సమాప్తసకలవిద్యో వి
ద్యాగృహాన్నిర్దతోఽయమాగచ్ఛతి చ ద్రాపీడభిసంమాకర్ణ్య ఆలో
కన కుతూహలీన్యః సర్వస్మిన్నేవ నగరే ససమ్భ్రమ ముత్సృష్టార్థ
ఫరిసమాప్తప్రసాధన వ్యాపారాకాంక్షిద్వామకర తలగతదర్పణాః
స్థిరితసకల రజనికరమణ్డలాభివ వ్హర్తమాసిరజన్యఃకాంక్షిత్ ఆద్రా

లక్ష్మకరసంకలనచరణపుటాః కమలపరిసేత జాలాతపాభవనలన్యః
కాశ్చిత్సనన్భ్రమగ్నిగళితమేషాం కలాపాకులిత చరణకి సల
యాః శృంగులా సన్యాచమన్తమన్తసజ్జా రిణ్యక్రవకరిణ్యః కాశ్చిత్సలధరసమ
యదివన శ్రీయత్రవే ద్రాయుధరాగరువిరాఘ్పరధారిణ్యః కాశ్చిత్స
సితధవళనఖమయూఖపల్లవాః నూపురరవాశృప్తగృహకలహంస కా
నివ చరణపుటా నుష్పహస్తన్యః కాశ్చిత్సర తలస్థిత స్థూలహరియన్త
యోరతిమివ మృగవినాశశోకగృహీతసృటికాక్షవలయాం విడమ్బియ
న్యః కాశ్చిత్సయోధరా న్తరాళగళితముక్తాలతాతనువిమల శ్రోత్రో
జలాన్తరితచక్రవాక మిధునాభవ ప్రయోష శ్రీయః కాశ్చిత్సనూపుర
వణిపముత్తితే ద్రాయుధతయా పరిచయానుగత గృహమయూరికా
భవ విరాజయన్తన్యః కాశ్చిత్సద్ధవీతోజ్జితహణి చక్షుకాః స్ఫురితరాగై
ర్తమసమివా ధరపల్లవైః యరన్యోహర్తృతలూనిలనాః సమారుగు
హః-అన్యాశ్చ మరకతవాతాయన వివరివినిర్గత ముఖమణ్డలా వికచ
కమలకోశ పుటామన్బుర తలసజ్జా రిణీం కమలినీమివ దర్శయన్యో
దన్యః॥

ఉరపాదిచ సహసా సరభససజ్జలనజన్తా మధురసాధారణా
స్ఫులితవీణారవ కోలాహలబహుళో రసనారవాహిత గృహసార
స రసిత సంభర్షః స్ఫులితచరణతల తాడితసోపాన జాతస్ఫురదృవి
ప్రహృష్టానా మవరోధశిఖిణ్ణినాం కేకారవై రనుగమ్యమానో నవజ
లధరరవ భయచకిత కలహంసకులకోలాహల కోమల మకరధ్వజవిజ
యఘోష తానుకారి పరస్పరవిఘ్ననారణిత తారతర హారమణీనాం
రమణీనాం శ్రోత్రహరి హర్షకుటీషు ప్రతిరవ నిద్రాదీ భూషణ
వినాదః॥

మ హర్షాద్ధావ యువలి జననిగర్త రతయా నారీనుయా ఇవ
ప్రాసాదాః సాలక్తకపదకమలవిన్యాసైః పల్లవగయమివ ఖీతితల
మ్ అజ్జప్రభాప్రవాహేణ లావణ్యగయమివ నగరమ్ ఆననమబ్జలని
వహేన చంద్రవిస్ఫునుయమివ గగనతమ్ ఆతపనివారణా యోత్తా
నిజేని కరతలజాలకేన కమలవనమయమివ నిక్షప్తవాళమ్ ఆభరణాం
శుకలాపేనేన్ద్రాయుధ మయ ఇనాతపః లోచననుయాఖలేఖా స
న్తానేన నీలోత్పలగళమయ ఇవ దివసోబభూవ - కాతుకప్రసారిత ని
శ్చలలోచనానాజ్ఞా పశ్యన్తీనాం తాసామాదర్శమయానీవ సలీలమ
యానీవ స్ఫటికమయానీవ హృదయాలి వివేశ చంద్రాపీఠాకృతిః॥

ఆవిరూత మగనరసానా జ్ఞాన్యోగ్యతః సపరిహాసాః సవి
శ్రమ్భాః ససన్నమాః సేర్ష్యాః సోత్ప్రాసాః సాభ్యసూయాః
పవిత్రాసాః సమన్తధాః సస్పృహశ్చ తత్త్వణ మతిరమణీయాః ప్రసన్న
దాలాపాశతథాహితవ్విరగమనే మామపిప్రతిపాలయ - దర్శనోన్మ
తే గృహాణోత్తరీయమ్ చపలేడ్లసంకల కలతామాన నావలమ్బి
నీమ్ మూఢేచంద్రలేఖాముపాహర-ఉపహరకుసుమ స్థలితచరణా ప
తసిమదనాస్థే సంయమయ మదనిశ్చేతనే కేశపాశమ్ - ఉతిపచ
ంద్రాపీఠదర్శన వ్యసనిని కాశ్చీదామకమ్ - ఉత్పర్పయ పాపే కపోల
ఢోలాయితం కర్తృపల్లవమ్ - అహృదయే గృహాణ నిపతితం దంతపత్రమ్ -
యావదానోన్మతే విలోక్య సే జనేన స్థగయ పయోధరభారమ్ - అపగత
లజ్జే శిధిలీభూతమాకలయ దుకులమ్ - అలీకముగే ద్రుతతరమాగమ్యతా
మ్ కుతూహలిని దేహిదర్శనాంతరమ్ - అసన్తుష్టే కియదాలోకయ సే త
రళహృదయే పరిజనమపేక్షస్వ - విశాచిగళితోత్తరీయా విహస్య సే జనే
న - రాగావృతనయనే పశ్యసీ - నసఖిజనమ్ అనేకభజ్జి వికార పూర్ణే దుః
ఖినుకారణా యానితహృదయా జీవసి మిధ్యానినీ లేకంవ్యపదేశనీక్ష్మితే

ద్విస్త్రబహుళాకయా యోవనకలిని కింపీషయసి పయోధరభారేణ అ
 ల్కొపనే పురతోజవ మత్సరిణి కిమేకాశిని గుణ్యి వాతాయనమ్-అనన్త
 పరవశే మదీయముత్తరీయాంశుక ముత్తరీయచాంశయసి- రాగానవహ
 త్రే నిహరయాత్మానమ్ ఉజ్జితదే ర్యే కథాపసి గురుజనసహక్షమ్-ఉ
 ల్లసత్స్వభావే కిమేవ మాకులీ భవసి- ముద్భేదగ్రహస్వ మననజ్వరజనిత
 పులకజాలకమ్- అసాధ్వాచరణే కనే వముత్తావ్యసి- ఒహువి కారే-వివి
 ధాశ్వలనా యాసితమధ్యభాగా వృథాఖిచ్ఛసే శూన్యహృదయే స్వభా
 వనాన్నిర్గతమప నార్కారణవగచ్ఛసి కౌతుకావిష్టే విస్మృతాసి నిశ్చసి
 తుమ్ అన్తస్సక్తిర్బరచితసురత సమాగమసుఖర సనిమీలితలోచనే సము
 న్మీలయ లోచనయుగళమతిక్రామజ్యయమ్-అనన్తశర ప్రహారమార్చితే
 రవి కిరణనివారణాయకురుశిరస్య మ్మరీయాంశుక పల్లవమ్ అయినలిస్త్ర త
 గ్రహగృహీతే గ్రహవ్యసపశ్య స్తీవజ్యయసిలోచనయుగళమధస్యేహ
 తాసి పరపురుషకర్మ పరిహర వ్రతేన ప్రసీదోజ్జ్వల శశిపశ్య రవి
 రహితం సాక్షాదీవ భగవన్తమగృహీత మకరధ్వజం మకరధ్వజమ్ ౩
 యమస్యసి తాతపత్రానలేణ ఉళికులనీలే శిరిసితిమిరశజ్జా- నిశ్చ
 తదవశశి కరకలాపా మాలరసుమ శేషి రోఽభిలత్య తే ఏతదన్య కిన్దా
 భరణమర కతప్రభాశ్శామా యతసుపరఙ్గత వికచరేషకుసుమ కర్ణ
 పూరమివ కపోలశలమాభాతి అయమస్య హారాన్తర్నివిష్టామణిమణి కి
 రణకలాపచ్ఛలేన హృదయంవివిత్సురభి నవయావనరాగద్రవ బహిఃప
 రిస్ఫురతి ఏతదలక చామరకలాపాన్తరే రితవిఠళపీఠీతమ్ ఏతత్క్రిమపి
 వైశమ్పాయనేనస హసమామస్త్రయతో దశనమయూఖలేఖా ధవళీ
 కృత దిచ్ఛక్రవాళమ్ హసితమ్ ఏషోఽన్య శుకపక్షతిహరిత రాగోహో
 మ్మరీయాంశుక ప్రాన్తైర వలాహకస్తురగ ఖుర చలనజన్మాన మాలగ్న
 మ్మగ్ర కేశేషు రేణుమపహరతి అయమనేనలక్ష్మీకరకమలకోన లతలి

సముత్పత్త్య తిర్యక్తురజ్ఞమస్కంధే నిక్షిప్తశ్చరణ పల్లవః సలీలమయమసే
 న చలామ్బులయాచ నార్థముత్తానిత కరతలోకోమల దీర్ఘాఙ్గుళిరా
 తామ్రపుష్కరకోశగోభి గజేనేవ శైవాలక బలలాలసః ప్రసారితః
 కరః ధన్యాసాయా లక్ష్మీరివ నిర్జితకమలమ్ కరతలనుస్య వసున్ధరాసప
 త్నీ గ్రహీచ్యుతి-ధన్యాచడేవీ విలాసవలీనకల మహీమణ్ణులభాఽధారణ
 త్నమః కకుభాదిగజభిర గ ర్శేణయయాచ పూర్వః॥

ఇత్యేవంవిధాని చాన్యానిచ వదంతీనాం తాసామ్ ఆపీయమాన
 భవ లోచనపుత్రైః ఇహమాయమానభవ భూషణర్పణైః అనుగమ్యమాన
 భవహృదయైః నిబధ్యమాన ఇవాభరణ రత్న రత్నైరబ్జభిః ఉపహ్రియ
 మాణభిః నవయావనబలిభిః శిథిలభుజలతావిగళితధవళ వలయనికరైః
 పదే పదే వివాహోనలభవకుసుమమి శ్రే ధ్లాజాఙ్గులిభిరవకీర్యమాణశ్చ
 వ్రాహ్మణో రాజకులసమీప మాససాదక్రమేణచ యామావస్థితాభిః
 అనవరతకరటస్థల విగళిత మగమసీపజ్గు కరిభిరజ్ఞాన గిరిమాలా మలి
 నాభిః కుఞ్జరఘటాభిరన్ధ కాఠితదిఙ్ముఖతయాజలధర దివసాయమానమ్
 ఉద్దణ్డవళాతపత్రసహస్ర సజ్గుటమ్ అనేకద్వీపాన్తరాగత దూతశ
 తసమాకులం రాజద్వారమాసాన్య తురజ్ఞమా దవతతార॥

అవతీర్యచకరతలేన కరేచైశమ్పాయన మవలన్వృ పురస్సవిన
 యం ప్రస్థితేనవలాహాకే నోపదిశ్యమానమార్దః త్రిభువనమివ పుష్క
 భూతమాగృహీతకనకవే త్రలతైః సితవారబాణధారిభిః సితాజ్వరా
 నైః సితకుసుమశేఖరైః సితోష్ణిషైః సితవేష పరిగ్రహతయా శ్వేత
 ద్వీపసన్నవైరివ కృతయుగ పురుషైరివ మహా ప్రమాణైర్నివానితమా
 లిఖితైరివ ఉత్కీర్ణైరివ తోరణ స్తన్ననిష్కణ్డైర్నావరపాలై రనుష్ణితద్వా
 రదేశమ్ - అనేకసంయమనచంద్ర శాలికావిటజ్గు వేదికా సజ్గుటశిఖ
 రై రభ్రజ్గుషై రుపహసితకైలాస శైలశోభై రమలసుధావదానైస్స

సంప్రదించుచున్నాను. మహాప్రసాదై రనేకవాతాయనవివర వినిర్వత
యవలిఖామణిరణ సహస్రతయనకశృజ్జలాజం కేనేవోపరివిత్తా
నేన విరాజమానమ్ అన్తర్భూతాయుధనివహాభిరాశీవిషకులసమగ్రలాభిః
పాతాళగుహాభి రివాతిగమ్భీరాభి రాయుధశాలాభి రుపేతమ్ అబ
లాచరణాలక్ష్మ కరసరక్తవణిశకలైః శిఖరనిలచరిత్రుల కృతకేకారవ
కలకలైః శ్రీడాపర్వత కైరుపగోభితమ్ ఉజ్జ్వలవర్జకమ్మరావగుణితక
నకపర్యాణాభిః ప్రలమ్బచామర కలాపచుమ్పిత చలార్ధిపల్లవాభిః
కులయువలిభి రివోపాహుడ శిఖావిరయ నిభృతాభిర్యాపక కరేణ
కాభిరీశూన్యకర్తృనైవ అలానైవస్మిన్మణ్యేనచ నవజలధరఘోష గ
మ్భీరమనుగత వీణావేణరవ రమ్యమాస్ఫాలిత ఘర్షరికా ఘర్షరమనవ
రత మృదుమృదజ్జ ధ్వనిమామీలిత లోచనత్రిభాగేణ వామదశనకోటి
నిజన్మహస్తేన నిశ్చలకర్తృతానేనాకర్షయరా సలీల ముభయపార్శ్వ
వలమ్బివర్జకమ్మశతయా విన్ధ్యగిరిశేవావిష్కృత ధాతువిచిత్రిత పక్ష
సమ్మతే నాభోరణగీతానస్తకృతమస్త్రకణ్ఠగర్జితేన మనజలశవలశబ్దకో
భిత శ్రవణపుటేన రజనికరబిమ్బచుమ్పితా వర్తకామ్బుద విడమ్బుకే
న కర్ణాంతలమ్పివా కాఞ్చనమయేన కృతకర్షపూర్ణమివాఙ్ముఖేన ము
ఖముద్వహతా మదజలమలినేన ద్వితీయేనేన కర్ణచామరేణ కపోలత
లఙ్ఘోలాయమానేన మధుకరకులే నాలక్ష్మియమాణేన అత్యుదగ్రత
యా పూర్వకాయస్య అతివాచునతయాచ జఘురభాగస్య పాతాళత
లాదివ ఉత్తిష్ఠతా నిశాననుయే నేవపరిస్ఫుర త్సార్గభక్తస్త్రనక్షత్రమా
లేన శరదారమ్భేణేవ ప్రకటితారుణ చారుపుష్కరేణ వామనరూపే
జేవకృతప్రిపది విలాసేన స్ఫుటికగిరితటేనేవ లగ్నసింహముఖప్రతి
మేన ప్రసాధితేనేవాలాల కర్ణపల్లవాహత ముఖేన గర్జనాధననా
మ్నాగర్జనాస్త్రినా సనాధీకృతైక దేశముజ్జ్వల పట్టకమ్మశపటప్రా

వారితప్తపైశ్చ రసిత మధుర ఘట్టికారవముఖర కణైర్నజ్జిస్తాలోహిత
 సున్దరేశ్వరబాలపల్లవై ర్ని హతవనగజ రుధిరపాటలసత్పై రివ కేశసరిభిః
 పురోనిహిత యవనతాళిశిఖరోపవిష్ట మద్దురాపాలైరా సన్న మజ్జగీ
 తధ్వని దత్తకన్దై రస్తకపాల ధృతమధుర సలవలులిత లాజకబలై
 ర్ఘృపాల వల్లభైర్నన్దురాగతై స్తురజ్జమై రుద్భాసితమ్ అధికరణమణ్ణి
 ప గతైశ్చార్పవేళై రత్యుచ్చవేత్రాసనోప విష్టై ర్ధర్మ మయైరివ ధ
 ర్మాధికారిభిర్నవోపురుషై రధిష్ఠితమ్ అధికతనకల గ్రామకర్వట న
 గరనామభిరేక భవనమివ జగదఖిలమాలోకయద్భి రాలిఖితనకలభువ
 నవ్యాపారతయా ధర్మరాజవగరవ్యతికరమివ దర్మయద్భిరధికరణ లేఖ
 కై రాలిఖ్యమాన శాసనసహస్రమ్ అభ్యస్తరావస్థిత నరపతినిర్గమప్ర
 తీక్షణపరేణచ స్థానస్థానైషు బద్ధమణ్ణలేన కనకమయార్ధచంద్రతారా
 గణశతశవలై శ్చర్మఫలకైర్ని శాసమయమివ దర్మయతా స్ఫురితనిశిత
 కరవాలకరప్రరోహ కరాలితాతపేన ఏకశ్రవణ పుటఘటిత ధవళ
 దంతపత్రేణ ఊర్ధ్వబద్ధ మాళికలాపేన ధవళచందనస్థానక ఖచిత భు
 జోరుదణ్డేన బద్ధాసిధేనుకేన అన్త్రప్రవిడసింహళ ప్రాయేణ సేవకజ
 సేన ఆస్థానమణ్ణిపగతేనచ యథోచితాసనో పవిష్టేన ప్రసారయతా
 మురోదర శ్రీడామ్ అభ్యస్యతాష్టాపదవ్యాపారమ్ ఆస్ఫాలయతా ప
 రివాదినీమ్ ఆలిఖతా చిత్రఫలకే భూమిపాలప్రతిబిమ్బమ్ ఆబధ్న తా
 కావ్యగోష్ఠీమ్ ఆతన్వతా పరిహాసకథావిన్దతా విన్దుమతీం చిన్తయతా
 ప్రహేలికాం భావయతా నరపతికృతకావ్య సుఖాపితాని పరతా
 ద్విపదీః గృహ్యతాకవిగుణాః ఉత్కిరతాపత్రభక్త్యా ఆలపతా వా
 రవిలానినీజనమ్ ఆకర్షయతా వై తాళికితమ్ అనేకసహస్రసంఖ్యేన ధ
 వళోష్ఠీషపటాశ్చిప్త వికటకిరీటసజ్జట శివసా సనిర్ధర శిఖరాలగ్న బా
 లాతప మణ్ణిలేనేష కులశర్వత చక్రవాళేన మూర్ధాభిషిక్తేన సామ

న్నలోకే నాధిష్ఠితమ్ అస్థానో ధీతభూమిపాల సంచరితానాం శుభా
 ధానాంతానానాశ్చరాశిభిసైక వర్జై రింద్రాయుధ పుష్కరివ
 విరాజితసభాపర్యంతమ్ అమలమణిభూమి సక్రాంత ముఖనివహస్రతి
 బిష్ణుతయా వికచకమలపుష్ప ప్రకరమివ సమ్పాదయతా గతివశరణి
 త నూపురపారిహార్య రసనాస్పన ముఖరేణ స్కన్ధావసక్త కనకదణ్డ
 చామరేణ విర్లచ్ఛతా ప్రవిశతా చానవరతం వారవిలాసినిజనేనాకు
 లితమ్ ఏకదేశనిష్కణ్డచామీకర శృజ్జలాసంయత శృంగణమ్ ఇతస్తతఃప్ర
 చులితపరిచితా మితకస్తూరి కాకురజ్జ పరిమళవాసిత దిక్కుఖిమ్-అనె
 కకుజ్జకిరాత వర్షవర బధిర వామనకమూక సజ్కుంభమ్ ఉపాహృతక
 న్నరమిఘనమ్ ఆనీతవనమానుషమ్ అబద్ధఘేషకుక్కుటకురరకపిఞ్జల లా
 వకవర్తికాయుధమ్ ఉత్కూజితచకోర కాదమ్మహారిత కోకిలమ్ ఆలప్య
 మానశుక సారికమ్ ఇ భపతిమదపరిమళౌవర్ణజ్యమ్మితైశ్చ నిఘ్నాజన్ఘిః
 శిఖరిణాంజీవితై రివ గిరిగుహానివాసి భిర్ద్రవీపీ తైః పజ్జరకేసరిభి రు
 ద్భాస్యమానమ్ ఉత్త్రాస్యమావైః కాశ్చినభవప్ర భాజనితదావా
 నలశజైర్గర్జితారక్తై ర్భ్రమద్భిర్భవనహరిణ కదమ్మకైర్గోచనప్రభ
 యాశవలీకృతదిగ న్తరమ్ ఉద్దామకేకారవానుమీయమాన మరకతకుట్టి
 మస్థితశిఖిణీమణ్డల మతిశిశిర చందనవిటపి చ్ఛాయా నిష్కణ్డవిద్రాయ
 మాణగృహసారసమన్తపురేణచ బాలికాజవప్రస్తుత కన్దరపఞ్చలికా
 క్రీడేన అవిరతసంవాహ్యమానదోలాశిఖరక్వణిత ఘణ్టాఽక్షర పూ
 రితాశాముఖేన భుజగనిర్మోకశక్తి తమయూరప్రియమాణహారేణ
 సౌధశిఖరావతీర్ణ ప్రచలిత పారావతకులతఱ్ఱా స్థలోత్పలినీవ నశో
 భితేనేవాన్తఃపురికాజవప్రస్తుతనరపతి చరితవిడమ్మనక్రీడేన అశ్వమ
 మ్మరా పరిభ్రష్టాగతై రవలు ప్తభవనదాడిమీఫలై రాఖణ్డితాజ్ఞనసహ
 కారపల్లవైరభిభూత కుబ్జవామనకిరాత కరతాలాచ్ఛిన్నానిభూషణాది

వికిరద్భిః కపిభిరాకులీ తేనశుకసారికాశ్ర కాశితసురతవిశ్రమ్భా లా
 పులజ్జితావరోధజనేన ప్రా సాదసోపానస మారోహణ చలిశైరబలా
 నాం చరణావసంతైర్దగ్ధినుమైర్విభూషణైః పదేపదేరణద్విస్తులాకోటివ
 లమైర్ద్వి గుణీ కృతకూజితరుతాభిర్భవన కలహంసమాలాభిర్ధవళితాజ్ఞ
 శేరద్భృతధౌతధవళదుకూలౌ త్తరీయైః కలధౌతదణ్డావలమ్బిభిః పలితపా
 కపాణ్ణుర మాళిభిరాచాగమయైరివ వినయమయైరివ మర్యాదావయై
 రివ మజ్జళమయైరివగమ్భీరాకృతిభిః స్వభావగీరై రుష్టిపిభిర్వయః పరి
 ణామేఽపి జరత్సింహౌ రివాపరిత్యక్త సత్వావప్తమైభిః కఞ్చికిభిరధి
 ప్తితేన సముపేతాభ్యన్తరమ్ జలధరసనాధమివ కృష్ణాగురుధూ మపట
 లైః సనిహారమివ యాచుకృజ్జర ఘటాకరచీకరైః సనిశమివ తమాలవీ
 ధికాన్ధకారైః సబాలాతపమివ రక్తాశోకైః సతారాగణమివముక్తాకలా
 హైఃసవర్ణాసమయమివధా రాగృహైః సతడిల్లతమివ హేనుమయ్యాభిర్వ
 యూరయష్టిభి స్సగృహదైవతమివసాలభజ్ఞికాభిః శివభవనమివ ద్వా
 రావస్థిత ద్విపాణి ప్రతీహారగణముతకృష్టకవిగద్యమివవివిధవర్ణశ్రే
 ణీప్రతిబాద్య మానానేకాభి నవార్ధసఞ్చయమపురోగణమివ ప్రకట
 మనోరమారహ్సం దివసకరోదయ మివోల్లసత్పద్మాకరకమలామోదము
 స్థకిరణమివ నిజలక్ష్మీకృతకమలౌ పకారం నాటకమివ ప్రకటపతాకా
 జగ్గశోభితంకోణిత పురమివ బాణయో గ్యావాసోపేతం పురాణమివ
 యథావిభాగావస్థాపితసకలభవనకొశం సమూర్ధధ్రువస్థోదయమివమృ
 దుకరసహస్ర సంవర్ధితరత్నాలయరిదిగ్గజమివావిచ్ఛిన్న మహాదానసన్తా
 నంబ్రహ్మాణ్ణమివ సకలజీవలోకవ్యవహారకారణోత్పన్నహిరణ్యగర్భమ్
 ఈశానబాహు వనమివ మహాభోగి మణ్డలసహస్రాధిష్ఠిత ప్రకోశం
 మహాభారతమివానన్త గీతాకర్ణనా నన్దితనరం యదువంశమివకులత్ర
 మాగత శూరభీమపురోహితమబలపరిపాలితం వ్యాకరణమివ ప్రథమ

మధ్యమోత్తమపురుషవిభక్తిస్థితానేకాదేశ కారకాఖ్యాత సప్తదా
సక్రియావ్యయప్రపञ్చస్థిత మధిమివ భయాన్తప్రవిష్టసంక్షభూ
మి భృత్యహస్త సజ్కులము పానిరుద్ధసమాగమమివ చిత్రలేఖా దర్శి
త విచిత్రసకలత్రిభువనాకారమ్ బలియజ్జమివ పురాణపురుష వాసు
నానిష్ఠితాభ్యంతరంశుక్లిషక్షుప్రదోషమివ వితశశశికిరణ కలాపధవళా
వృద్ధివితానం నరవాహనదతచరిత మివాసస్సంవర్ధితప్రియక్షర్మన రా
జదారిరాగనర్పదతోత్కణ్ఠం మహాత్పీర్థమివసద్యో నేకపురుష ప్రాప్తా
భిషేకఫలం ప్రాగ్భవమివ నానాసవపాత్ర సజ్కులరి నిశాసమయ
మివానేకక్షత్రమాలాలక్ష్మితం ప్రభాతసమయమివసూర్యదిగ్భా
గరాగానుషేయ మిత్రోదయం గాఢ్వికభవనమివ స్నానధూపలేపన
వర్ణకోజ్జ్వలం తామూర్జులికభవనమివ కృతలవలీలవజ్రేలాకకోకలవత్ర
సంజ్ఞాయం ప్రసమవేద్యాచూఽను మివావిదిత హృదయాభి ప్రా
యశ్చేస్తావికారం కాముకజనమివ బహుచాటుసంలాప సుభాషితరిసా
స్పద దత్తతాళశబ్దం ధూర్తగుణ్ణులమివ దీయమానమణిత సహస్రా
లజ్జురణకృతలేఖ్యపత్రసంజ్ఞాయం, ధర్మార్థవృత్తి మివాశేష జనమనః
ప్రహ్లాదనం మహావనమివ వివిధశ్వాపన ద్విజోపఘృష్టం రామాయ
ణమివ కపికథాసమాసలం మాత్రీకులమివ నకులాలక్ష్మితం సజీతభా
వనమివానేక స్థానావ సాపితవృద్ధం రఘుకులమివభరతగుణాన్దితం
జ్యోతిషమివగ్రహమోక్షులలాభాగనిపుం నారదీయమివ ఆవర్ణ్యమా
సరాజధర్మం యంత్రమివవివిధశబ్దసంభాస్పదం మృదు కావ్యమివా
న్య చిన్తితస్వభావాభి ప్రాయావేదకం మహానదీప్రవాహమివసర్వ
దురితతాపహరం ధనమివ నకస్యచిన్నకాఙ్క్షణీయం సన్ధ్యాసమయమివ
దృశ్యమానచంద్రాపీఠోదయం నారాయణవక్షస్థలమివశ్రీరత్నప్రభా
భాసితదిగ్దంతం బలభద్రమివ కాదమ్మరీరసవిశేషవర్ణనాకులమతిం బ్ర

మ్యేణమివపద్మాసనోపదేశదర్శితభూమణ్డలం స్కన్ద మివ శిఖి క్రూర
 మ్భుచచ్ఛలం కులాజ్ఞనాప్రచారమివ సర్వదోష జాతశఙ్కం వేశ్యాజ
 నమివ ఉపచారచతురం దుర్జనమివాప గతపరలోక ధయమన్య జనమి
 వా గమ్యవిషయాభిలాషమ్ అగమ్యవిషయాసక్తమపి ప్రశం సనీయ
 మ్ అంతభటగణమివ కృతాకృతసుకృత విచారనిపుణం మకృతమి వా
 దిమధ్య వసానకల్యాణకరం వాసరారమ్భమివ పరిస్ఫురత్పర్మ రా
 గారుణీక్రియ మాణనిశాన్తందివ్యము నిగణమివ కలాపిననాధశ్వేతకే
 తుశోభితం భారతసమరమివకృతవర్తశిలీముఖ చ క్రసమ్భారభీషణం
 పాతాళమివమహాకల్పకసహస్రాధ్యాసితం వర్షపర్వతసమూహ మి
 వా నైస్థితాపరిమాణశృజహేమకూటం మహాద్వారమపి దుష్ప్రవే
 శమవన్తివిషయగతమపి మాగధజనాధిష్ఠితమ్ స్థితమపి భ్రు మన్నగ్న
 లోకం రాజకులంవివేశ||

సప్తమ్భ మోపగతైశ్చ కృతప్రణామైః ప్రతీహారమణ్డలైరుపదిత్యమా
 వమార్గః సర్వతఃప్రచలితేనచ పూర్వకృతావస్థానేన దూరపర్యస్తమా
 శిశిధితచూడామణిమరిచి చుమ్మితవసుధాతలేన రాజలోకేన ప్రత్యే
 కశః ప్రతీహారివేద్యమానేన సాదరం ప్రణమ్యమానః పదేపదేచా
 భ్యస్తర వినిర్గతాభిరాచారకుశలాభిర నైఃపురవృద్ధాభిః క్రియమాణావ
 తారణ మజ్జతోభువనాంతరాణీవ వివిధప్రాణినహస్ర సమ్కులావిన
 త్తకతాంతరాణ్యతిక్రమ్యఅభ్యంతరావస్థిత మనవరతశస్త్ర గ్రహణ
 శ్యామికాలీఢకరతలైఃకర చరణలోచన వర్జమసిత లోహజాలకావృత
 శరీరైఃఆలానస్తమైర్చివగజమదపరిమళ లోభానిరస్తర నిలీనమధుకరప
 టలజటిలైఃకులక్రమాగతై రుదాత్మాన్వయైరసుర కైర్మహాప్ర మాణత
 యా తికర్కశతయాచదా న్నవైరివాతిశ యాకారం సమ్భావ్యమానష
 ఠాక్రమైః సర్వతశ్శరీరరతాధికారనియుక్తైః పురుషైః పరివృతముభా

యతో హరవిలాసి నీభిశ్చాన్విత ముగ్ధాయమాచక్షిత చాపర మమ
లపులినతలశోభిని సురకుంజరమివ హస్తాకినీవారిణి హంసభవళళయనత
లేనిషణ్ణంపితరనుచశ్యత్ ||

అలోకయేతి చ ప్రతీహతి వచనానంతర మతియారావచతే చ
లతిచూడామణినా శిరసాకృత ప్రణామపహేహిత్యభివధానో దూ
రాదేవ ప్రసారితభుజయుగళః శయనతలాదీన దుచ్ఛస్థితమూర్తి
రానన్దజలాస్పార్యమాణలోచనః సముగ్రతపులక కణ్డకతయాసివ్యన్నివై
కీకుర్వన్నివతంపితావినయావనత మాలిలింజ ఆంజితోస్తు క్షృణ్వపితుశ్చర
ణవీరసమీపే పిణ్డోత్త ముత్తరీయమాత్మతా ముఖ్యలకరజగ్వాహిన్యాయ
సత్వరమాసనీకృతమ్ అపనయేతి శ్చనైర్వదన్న గ్రచరణేన సముత్సార్య
క్షీణితలపవనిషసాచ అనంతరనిషితే చాస్యాసనే రాజ్ఞా సుతనిర్విశేష
ముపకూఢోవైశమ్బయనో న్యషీదత్ - ముహూర్తమివ విస్తృతచా
మరోత్తేష నిశ్చలానాం వానిలాలసిసినాం సాభిలాషై రనిలచలితకువ
లయ దళదామద్భిరైరాజిష్టతరళతరతారశారై రవలుప్యమానభవద్భ
ష్టిపాతైఃస్థితా వ గచ్ఛవత్సపుత్రవత్సలాం మాతరమభివాద్య దర్శనలా
లసా యథాక్రమంసర్వాజననీః దర్శనేనానన్దయేతివిసర్జితఃపితౄసవి
నయ ముగ్ధాయ నివారితపరి జనో వైశమ్బయనద్వితీయోఽస్తోమః
ప్రవేశయోగ్యేన రాజపరిజనేనోపదిశ్య మానవర్తూలస్తః పురమా
యయా ||

తత్రధవళక ఖచ్చికావచ్ఛన్న శరీరైరనేక శతసంఖ్యైః శ్రీయ
మివక్షీరోద జలకల్లోలైః సమన్తాత్పరివృతాం శుద్ధాన్తాన్తర్వంశికైః అ
తిప్రశాన్తాకారాభిశ్చకషాయరక్తామ్బరధారిణీభిః సన్ధ్యాభిరవసకలలో
కవన్ద్యాభిః ప్రలమ్బ శ్రవణ పాశ్వాభిః విదితానేక కథాలాపవృత్తా
న్తాభిఃభూతపూర్వాకథాకథయన్తీభిః వాచయన్తీభిరిహాసపుస్తకాని

దక్షిణీభిర్ధర్మోపదేశాన్ నివేదయన్తీభిః పుణ్యాఃకదాః ఒరత్ప్రవజితా
భిర్విసౌచ్యమానామ్ ఉపరచిత స్త్రీవేషభారేణ గృహీత వికటప్రసాధ
నేన వర్షనరజనేన సంసేవ్యమానామ్ అనవరతవిధూయమాన బాలవ్య
జనకలాపామ్ అజనాజనైరచ ఎసనాభరణసునుమపటవాస తామ్బూ
ల తాళపృష్టాఞ్జరాగ భృజారధారిణా మణ్డలోపవిష్టే నోపాస్యమా
నాంపయోధరాన్తరావలమ్బిత ముక్తాగుణామ్ అచలద్వయమధ్యప్ర
వృత్తగణ్డా ప్రవాహామివ మేరినీమ్ ఆనన్దనర్పణపతిత ముఖప్రతి
బిమ్బ మర్కటగృహప్రవిష్టశశిమణ్డలామివవివం సముపసృత్య మా
తరంప్రణ నాను॥

సాతుతం ససమ్మముముత్తాయ సత్యప్యాజ్ఞా సమ్పాదన దత్తే
పార్శ్వపరివర్తిని పరిజనె స్వయమేవ కృతావతరణసుజ్ఞతా ప్రసృత
పయోధరక్షరత్నయోబిన్దుచ్ఛలేన ద్రవీణాయ స్నేహాకులేన నిర్లచ్చ
లేవ హృదయేన అన్తశ్శుభశతానీవాభిధ్యాయన్తీ మూర్ధస్యపామా
య తంసుచిరమాశిక్లేష-అరన్తరఞ్చ తద్దేవ కృతయథోచిత సముపచార
మాణిష్టవైశమ్పాయనా స్వయంపవిత్ర్య వినయావసనితలే సముపావిశ
న్తమాకృప్య బలాత్ అనిచ్ఛన్తనుపి చన్ద్రాపీడముత్సజ్జమా రోపితవతీ
ససమ్మముపరిజనోపనీతాయా మాసన్యాముపవిష్టేచ వైశమ్పాయ
నేచన్ద్రాపీడం పురఃపునరాలిజ్య లలాటదేశే వక్షసిభుజ శిఖరయోశ్చ
ముహుర్నుహుః కరతలేన పరామృశన్తీవిలాసవతీ తమవాదీత్ - వత్స
కరినహృదయస్తే పితాయేనేయ మాకృతిరీదృశీ త్రిభువనలాలనీయా
క్షేతమతిమహాన్త మియన్తంకాలరీ లమ్మితాకథమసి సోధవారతిదీర్ఘా
మిమాం గురుయన్త్రణామ్ అహూ బాలస్యాప సతఃకరోరస్యేవతే
మహద్దైర్య మహూవిగతశిశుజన క్రీడాకాతుక లాఘవమర్భక స్యా
నీతే స్మాదయమహూగురుజన స్యోపరిభక్తి రసాధారణీ సర్వధాయ

ధా పితుః ప్రసాదాత్ సమస్తాభిరపేలో విద్యాభిరాలోకితోఽసి ఏవ
మవిరేదైవ కాలేనానురూపాభి ర్వధూభి రుపేతమాలోక యిమ్యోమీ
త్యేవ మభిధాయ లజ్జాస్తిశావనత మాత్మముఖ ప్రతి బివచ్చి ర్భేదక
చకమలకృతకర్మఫలవావ తంసత్తవ కపో లేప్యుచుమ్బుదేనమ్ ఏవశ్చిత
త్రాప నాతివిరమేవ స్థితాక్రమేణ సర్వాన్తఃపురాణి దర్శనేన నన్ద
యామాస - నిర్గత్యచ రాజకులద్వారా వస్థితమిద్రా యుజమారుహ్య
తదైవ తేన రాజపుత్రలోకేనానుగమ్యమానశుకనానంద్రష్టుమయాసీత్

యామావస్థితవివిధ గర్భగజఘటాసజ్గుట మనెకతురజ్గసహస్ర
సమ్బుధ మపరిమితజనసమూహసన్న్వర్తసజ్గుల మేకదేవోపవిష్టైః స
హస్ర శో నిబద్ధ చక్రనాటైరనేక కార్యగతై ర్మనోత్సుకైః సమన్త
లోపవిధ శాస్త్రానినోస్తీలిత బుద్ధిలోచనైశ్చేవరచ్చర్తనా పన యాసు
రాగిభిః దర్శపటైరివావగురై తై శ్శాశ్వమునిశాసనచప ధౌరేయైః రక్త
పటైఃసాశుపత్కైర్వజైశ్చ దివానిశ మాసేవ్య మాన వభ్యస్తర ప్రవి
ష్టానాశ్చ సామంతాంజఘనోపవిష్ట పురుషోన్మద్ధస్థిత్వనిగుణకుఢాభిః
అశివిరావస్థాన నిర్వేగప్రసుప్తా ధోరణాభిః ఆప ర్వాణాభిః సపర్యా
ణాభిశ్చనిశ్చలావస్థాన ప్రచలాయితాభిశ్చతసహస్రశఙ్ఖరిణీభిరాక్షీర్ణం
శుకనాసగృహద్వారమాసాగృహతప్తర ప్రధావితై ర్ద్వారదే శావస్థితైః
ప్రతీహారపూరుషై రనివార్యమాణోఽపి రాజకులశ్రవ రాజపుత్రో
బాహ్యోజ్ఞానివీరతుర జ్ఞానవతతార ద్వారదేశావస్థాపిత తురగశ్చ వైశ
మ్బాయనమవలమ్బ్య పురఃప్రధావితైః సమతానిత పరిజనైస్తత్ప్ర
తీహారమణ్డలై రుపదిశ్యమానమార్గస్తదైవ చలితము కుట కోటిభి ర్మరే
స్తబ్ధస్త్రిః సేవాసముపస్థితై రుత్థాయోత్థాయ ప్రణమ్యమాన స్తథై
వచ ప్రచణ్డప్రతీహార హుజ్జార భయమూకీభవత్పరిజనాని ప్రచ
లితవేత్రలతా త్రాసనచకిత సామన్తచక్ర చరణశతచలిత వసున్ధరా

జీకఁతానైరాని నిరీక్షమాణ సదైవచ నవనవసు ధావదాత ప్రా సాదన
హస్త నిరత్తరం ద్విలీయమివ రాజకులం శుకనాసభవనం వివేశ - ప్ర
విశ్వ చానేనరే స్ర సహస్రమథ్యో పవిష్ట మపరమివ పితర ముపద
ర్శిత వినయో గూరావనతేన మాళినా శుకనాసంవవన్దే॥

శుకనాసస్తంసన హృ మ ముత్థాయాచుస్తా ద్వేఞ్ఞోత రాజులో
కఃసాగరమభిముఖపత్తావిరళపదః ప్రహర్షవిస్ఫారిత లోచనాగతానంద
జలకణః సహవైశమ్పాయనేన ప్రే మ్నా గాఢమాలిలిజ - అస్థిశ్శోన్మ
క్తశ్చసాదరో పనీతమపహాయ రత్నానన గుణ నావేవ రాజపుత్రఃస
ముపావిశ త్తనచవైశమ్పాయనః సముపవిష్టేచ రాజపుత్రే శుకనా
సవర్షమన్యగభిలన వనిపాలచ క్రముజ్ఞ తనిజాసరమవనితలగుభజత - స్థి
త్యాచరుష్టిం క్షణమివ శుకనాసస్య ముగ్ధత ప్రే పులకైరణ్డై రావేగ్య
మానహృదయహర్షప్రకర్షస్తనుబ్రవీత్॥

తాతచంద్రో పీడ అద్యఖలుదేవస్య తారాపీడస్యసమా స్తవిద్య
ముపారుఢయావన మాలోక్య భవంతం సుచిరా ద్యవనరాజ్య ఘ
ప్రాప్తి రుపజాతా-అద్యసన్పద్ధాః సర్వాగురుజనాశిషః - అన్యఫలిత
మనేకజన్మాన్తరో పాత్తనవదాతంకర్మ - అన్యప్రసన్నాః కులదేవ
తాః-నహ్యపుణ్యభాజాం భవాగృశాఃసకలత్రిభువన విస్తయహేతవః
పుత్రతాంప్రతిపద్యంతే క్షేదం వయః క్షేయమమానుషీక క్షిక్వచేద
మశేష విద్యాగ్రహణసామర్థ్యమ్ - అహూధన్యాః ప్రజాః యా
సాంభరతభగీరథప్రతిమోభవాసు త్పన్నఃపాలయితాకింఖలుకృతమ
వదాతం కర్మవసుధరయా యయాసి భగ్తాసమాసాదితః- హరివక్షఃస్థ
ల నివాసాసర్గ హ వ్యసనినీ హతాఖలులక్ష్మీః యావిగ్రహవతీ భవ
ంతంనాపసన్పతి-సర్వధాకల్పకోటిర్న హావరాహాశ్చరణం స్త్రావలయేన వ
మా బాహునా వసుధరాభారం సహపిత్రా శిత్యభిధాయ స్వరు

మాభ్యుదయ వసవసుమాన్తా రాగాదిభి ర్భిర్భ్యుచ్చ్య విసర్జయాభ్యుకార పి
స్థితశ్చోక్తాయా నైపురం ప్రవేశ్యచ్ఛ్వాప్త వైశమ్పాయన మాతరం మ
నోరమాభిధానాం నిర్ణత్య సమారు హ్యే న్నాయుధం పిత్రాపూర్వక
ర్పితం ప్రతిచ్ఛన్తికమివ రాజసులస్య ద్వారాపక్ష్మిత సితపూర్వకలశమ్
అబద్ధసూరిచర్తన మాలమ్-ఉల్లసితసితపతా కాసహ స్ర మ అభ్యాహత ఘ
జ్జశతూర్వరవపరిపూరిత దిగ న్తగముపరచిత వికచకి వలకుసుసు ప్రకర
మచిర కృతాగ్ని కార్య ముజ్జ్వలవివిక్త పరిజన ముపపాదిరా శేషగృ
హప్రవేశన శ్శం కుమారోభవచం జగామ గత్వాచ శ్రీవణ్ణిపావస్థి
తే శయినేముహూర్త ముపవిశ్యసహతే రాజపుత్రలోకేన అభిషే
కాదినుశసావసా నమకరోద్ధివసపిధిసుభ్య న్భరేచ స్వశయనీయగృహ
ప వే న్నాయుధప్యోవస్థానమకల్పయత్ ||

ఏవం ప్రాయే శచాస్యే నైవ తదహఃపరిరామిషయయా గగ
నతలాదవ తర న్త్యాదివస శ్రీయః పద్మరాగనూపురమివ స్వప్రభాపి
హిత ర న్ధ్రం రచినుణ్ణలమున్ముక్త పాదంపపాత సలిలప్రవాహావర
ధవక్ర మార్గానుసారేణ దివసకిరస్య వాసరాలోకః ప్రతీచీం కకుభ
మగాత్-అభివపప్లవలోహితత లేన కరేణేవాధోముఖ ప్రస్థతేన ది
వసకరచిష్టేన వాసరకింకుల రాగమ శేషం మమార్గ కన్యలీనపరిమళ
పరివయాగతా భిమాలా కులితకణ్ఠం కాః పా శ్చేరివ చక్ర వాకమిధు
న మాకృష్యమాణం విజఘటే - కరపుత్రై రాదివసాన్త మాపీతహరవిద్వ
వధురసమివ రక్తాతపచ్చలేన గగనగమన భేదాదివ దివసకిరచిష్టం వ
హమ||

క్రమేణ చ ప్రతీచీకర్ణపూర రక్తోత్పలే లోకాన్తరముపగతే భ
గవతి గభస్తిమాలిని సముల్లసితాయా మహ్మరతటాక వికచకమలి
న్యాయం సన్ధ్యాయాం కృష్ణగురుపజ్ఞ- పత్రలతాన్విత తిమిరరేఖాను

స్ఫురన్తీషు దిశాం ముఖేషు అలికులవ లినేన కవలయవ ననేవ రక్తక
 మలాకరే తిమినికరే నోన్సార్యమాణే సన్ధ్యారాగే కమలినీనిపిత
 మాతపమున్నుల యితుమన్త కారకరపల్లవే ప్షివ విశత్సు రక్తకమల
 దరాణి మధుకరకులేషు శనైశ్శనై శ్చ నిశావిలాసినీ ముఖావతంసపల్ల
 వే గలితేసన్ధ్యారాగే దితువిషి ప్తేషు సన్ధ్యాదేవతార్చన బిపిణ్డేషు
 శిఖరదేశలగ్న తిమిరాసు అనారూఢ మయూరాస్వపి మయూరాధిష్ఠి
 తాస్వివ నయూరయష్టిషు గవాక్షవివర నిలీనేషు ప్రా సాగలక్ష్మీక
 ర్ణోత్పలేష్వివ పారావతేషు విగతవిలాసినీ సంవాహన నిశ్చలకాళ్చ
 న పీరాసు మూకీశ్చత ఘణ్టారవా స్వంతఃపురదోలాసు భవనసహకార
 శాఖావలమ్బిత పళ్లరేషు విగతాలాపేషు శుకసారికానివహేషు సశ్లిత
 కవిరామ విశ్రాంత రవాసూత్సార్యమాణాసు వీణాసు యువతినూపు
 రశబ్దో పశమని భృతేషు భవనకలహంసేషు అపనీయమానకన్ద శ్చ
 చానర నక్షత్రమాలా మణ్డలేషు మధుకరకులశూన్య కపోలభిత్తిషు
 మత్తవారణేషు ప్రదీప్యమానేషు రాజవల్లభతురజ్జ మమన్తరా ప్ర
 దీపేషు ప్రవిశన్తీషు ప్రధనురూమకుక్షర ఘటాసు కృతరాజస్వస్త్వ
 యనేషు నిమగ్న మత్సు పురోహితేషు విసర్జిత రాజలోక విరళపరిజ
 నేషు విస్తారితేష్వివ రాజకులకఠాంతరేషు ప్రజ్వలిత దీపికాసహస్ర
 ప్రతిబిమ్బచుమ్మితేషు కృతవికచచమ్పక దళోపహారే ప్షివవణి
 భూమికుట్టిమేషు నిపతితదీపాలోకాసు రవివిరహోర నలినీ వినోదనాగ
 త బాలాతపాస్వివ భవనదర్శికాసు విద్రాలసేషు శుజ్జరకేసరిషు స
 మారోపిత కార్కుకేగృహీతసాయకే యామికళవాన్తఃపురప్రవిష్టేషు
 కరకేతో అవతంసపల్లవేష్వివ సరాగేషు కన్దేక్రియమాణేషు సురత
 దూతీవచనేషు సూర్యకాంతమణిభ్యుత్సవ సక్రాంతానలేషు ఒప్పత్సు
 మూనినీనాం శోకవిధురేషు హృదయేషు ప్రవృత్తేప్రదోషసమయే ష

స్త్రా పీఠః ప్రజ్వలితదీపికా చక్రవాళచరివారి శ్చరణాభ్యామేవ
రాజకులం గత్వాసితః సమీపే మహూర్తంస్థిత్యా దృష్ట్వాచవిలాసవ
లీ మాగత్య స్వభవనమనేకరత్న ప్రభాశవలమురగరాజ ఘణామణ్డల
మివ హృషీకేశః శయనతల మధిశేష్యే॥

ప్రభాతాయాఞ్చ నిశీధన్యాంసముత్తాయ సమభ్యనుజ్ఞాతః పి
త్రాత్రభిరవ వృగఁకౌతుకా వక్రవృక్షమాణ హృదయో భగవత్య
నుదితపవ సహస్రరశ్మౌ వారుహ్యేన్ద్రాయధనుగ్రతోబాలేయ ప్ర
నూనానాకర్షుద్భిశ్చామీకర శృష్టలాభిః కాలేయకాఞ్ జరద్వ్యోమ
చర్మశవల వసనకఞ్చుక ధారిభిరనైక వర్ణపట్టచీరకోద్భుద్ధమాళిభి రుప
చితశ్శత్రుగహనముఖై రేకకర్ణావసక్తహేను తాళీపుష్పై రాబద్ధనివిడ
కత్తైరనవరర శ్రమోపచితో రుపిణ్డకైః కోదణ్డపాణిభిఃశ్చసోషకైరన
వరత కృతకోలాహలైః ప్రధావశ్చః ద్విగుణీ క్రియమాణ గమనోత్సా
హయా బహుగజతురగ పదాతిపరివృతో వనంయయా - తత్రచకర్ణా
నావక్రవృక్షము క్షైర్వికచ కువలయపలాశ కాన్తిభిర్భుజైః మదుకలకలభ
కుమ్భభిత్తిభిరురైశ్చ వారాఙ్ఘైః చాపటఙ్కార రవభయచకిత వన
దేవతా ధ్వాక్షవీక్షితో వనవరాహాఞ్ కేసరిణః శరభాంశ్చమరాననేక
విధకురజ్జకాంశ్చసహస్రకో జమాన-అన్యాంశ్చ జీవతపవ మహాప్రా
ణతయా స్ఫురతోజగ్రహా॥

సమాకూఢేచ మధ్యమహ్నః సవితరి వనాత్స్నానోద్ధితేనేవ
శ్రమసలిల బిందువర్షకునవరత ముగ్ధతా ముహూర్తుహుర్దశన విఘట్ట
నైఃఖిణఖిణాయిత ఖరఖిలీ వేన శ్రమశిధిల ముఖగళిత ఫేనిలరుధిరి ల
వేన పర్యాణపట్టకానుసారోద్ధిత ఫేనరాజివా కర్ణావతంసకృత ము
త్పుల్ల కుసుమశ వలమలిపటలర్పుంకార ధవముఖరం వనగమన చిహ్నం
పల్లవ స్రవక ముద్వహ తేన్ద్రాయధేనోహ్యమానః పముద్గతస్వరత

యావదావదాన్తరాన్త్రీ కృతవణ్ణలేన మృగమధిరలవశతశబదేన వాచా
 శాద్విగుణతర ముపజనితకాన్తిః అనేకరూపానునాం స మునుప
 రిభ్రష్టచృత్రధాంతయా చ త్రీకృతేన వచపల్లవేన నివాన్యూనాణాత
 పో నివిధవలతామసును కైఋఘాసరో వస్తన్తర్థవ విగ్రహవానశ్వఖు
 ర్జుజ్ఞో న లివలలాటాభి వ్యక్తావదాత స్వేగిలేఖా సూరవిచ్చిన్నేన ప
 దావిజనేన శూన్యృత పురోభాః ప్రజవితురజ్జమాధిపాన్తై రల్పవ
 శిష్టైస్సహరాజపుత్రైః ఏవం మృగపక్షః ఏవంవరాహః ఏవంవనమ
 హిమః ఏవంశరభః ఏవం హరిణశ్చి తమేవ మృగయామృతాన్తము
 చ్చారయన్స్వభవనమాజగాను॥

అవోర్యచ తురజ్జమాన్సన శ్రద్ధా ప్రధానిత పరిజనోపనీతే
 సముపవిశ్యాసనే వారవాణన వత్యాం అపనీయ చాశేషం తురజ్జాధి
 రోహణా చితం వేశపరిగ్రహ నిత సతః ప్రచలితతాళవృన్త పవ
 నాపనీయమానశ్రమో ముహూ గం విశ శ్రాగ్మనిశ్రమ్యచ నణిరజ
 తకనకకలశశతసనాథా మునర్చ్యస్త కాక్ష్మిపరాం స్నానభూమి
 మగాల్ నిర్వర్తితాభిషేక వ్యాపాన్య చ విచ్చివనన పరిన్యవృవపు
 షః స్వచ్ఛదకుంపల్లవాంలిత మాళేర్హృహిత వాపసః కృతదేవతా
 ర్చనస్యాజ్జరాగభూషా సముపవిష్టస్య రాజ్ఞా విసర్జితా మహాప్రతీ
 హారాధిష్ఠితా రాజకులపరివారికాః కులవర్తనాసనాథాశ్చ విలాసవతీ
 ధాన్యఃసర్వాన్తఃపుర ప్రేష్ఠితా శ్చాన్తఃపురపరివారికాః పటలకవిసిహి
 తాని వివిధాన్యాభరణాని మూల్యవృజరాగాన్ వాసాంసి చాదా
 య పురత ప్రస్థోప తన్ధః ఉపనిన్యశ్చ యధాక్రమమ్. ఆదాయచతా
 భ్యః ప్రధనం స్వయముపలిప్య వైశమ్పాయన ముపరచితాజ్ఞరాగో
 దత్తాచ సమీపవర్తిభ్యోయధార్థమాభరణ వసనాజ్ఞరాగకుసుమానివివి
 ధవణిభాజనహ స్రశారం శారసమద్భుతలమివస్థరిత తారాగణమా
 హోరమణ్ణప మగచ్ఛత్ ॥

తత్ర గద్విగ్గుణోక్త మనారో చవిష్టః సమీరోపవిష్టేన తస్య
 పోషవల్లన చరణైః వైత్రమ్పాయినైః యథాహ్వానిభాగోపావేశితేన
 రాజపుత్రలోకేణనుస్మై దీయమాని ప్రసాదవిశేష ద్భూతసావర్తి
 త సేవాసేవన సహాహరవిధిసకరోత్ - ఉపస్పృశ్యచ గృహీతచా
 మ్బులస్తస్త్రిమహారామివ సిద్ధా ఇద్ద్రాయశసమిష నగనుత్ -
 తత్ర చానుపవిష్టపవ తస్యగోపవల్లన ప్రాయాగాపాః కథాశృంషా
 సత్యవ్యాజ్ఞా ప్రతీక్షణస్తవే పార్శ్వపరినిర్దిని పరినినై తస్యదాప
 హృతహృదయః స్వయమేవేన్ద్రాయుధశ్యపురోయవసమాకీర్తి నిర్ది
 త్య రాజకులసయాసీత్ - తేనైవచ త్ర మేనావలాక్య రాజానమాగ
 త్య నిశానునైషీత్ ॥

అప రేహ్యచ్చ ప్రభాతసమయపవ సర్వాద్రుపురాదికృత మప
 నిపతేః పున సన్ముఖమ్ అనుమాగ్నా తంచూ చక్ర ధమే ఏయసే వ
 ర్తమానయా రాజకులసంవాస ప్రల్భయా ప్యనుజ్ఞత విచయయా
 కిశ్చిదుపాహుడ యావనయా శత్రుగోపకాలాహిత రాగేణాంశుకే
 న రచితావగుణవయా సబాలాతపదేవ పూర్వయా కమభా ప్రత్య
 గ్రదళితమనః శిలాచారవర్ణేనా లావణ్యప్రభా ప్రవాహే తాన్మృ
 త రసనదీపూరేణేవ భవసమాచారయన్త్యో జ్యోత్సన్నయేవ రాజు
 గ్రాసభయా దపహయ రజనికరమృదైలం గమవశ్శిగ్గ యారాజకుల
 గృహదేవతయేవమూర్తిమత్పాక్షిణితమణిసూపురాకరిత చరణయగ్ర
 యా కూజత్కలహంసాకులిత కమలయేవ కమలిన్యా మహర్హ్మ హే
 మమేఖలా కలాపకలిత జఘనస్థలయా నాతినిర్భరౌ ద్విన్న పయోద
 రయా మన్దమన్ద భుజలతాపితేప ప్రేక్షితసఖ మయాభుచ్చలైవ ధా
 రాభిరివ లావణ్యరసమవరతం తురన్త్యా దిబ్బు పిసర్పిణి హారల
 తానాంరత్నజాలే నిమగ్న శరీరతయా క్షీరసాగరోన్మగ్న వదనయేవల

త్యైవహుతామ్బుల కృష్టికాన్ధకారితాధరలేఖయా సమసువృత్త
తుజ్జనాసకయా వికిసితపురీకధవళ లోచనయా మణికుణ్డల మరకత
మకరపత్రభజ కొటికిరణాతపాహతకపోలతయా సకర్ణపల్లవమివ ము
ఖమున్వహన్త్యా పర్వపితధూసర చన్దనరసనిలకాలజ్కృతలలాట ప
ట్టయా ముక్తైఫలప్రాయాఽఙ్కార యా రాధేయ రాజలక్ష్మ్యేవో
పపాదితాజరాగయా నవవనలేఖయేవ కోమలశనులతయా త్రయ్యే
వ సుప్రతిష్ఠితచరణయా ముఖశాలయేవ వేదిమధ్యయా మేరువనలత
యేవ కనకపత్రాలజ్కృతయా మహానుభావాకారయా అనుగమ్య
మానరి కన్యకయా కైలాసనామానం కఙ్కుకినమాయాన్త మచశ్యత్

సకృతప్రణామః సముపస్మశ్య క్షీలితలనిహిత దక్షిణకరో వి
జ్ఞాపయామాన కుమారమహాదేవీ విలాసవతీ సమాజ్ఞాప యతి ఇయం
ఖలు కన్యకా మహారాజేన పూర్వం కులూతరాజధానీ హవజిత్య కు
లూ లేశ్వర దుహితా పత్రలేఖాభిధానా బాలికానతీ వన్దిసేవసహా
నీయాన్తః పురపరిచారికా మధ్యముపసీతా సామయా విగత నాథా
రాజదుహితేతిచ సముపజాత స్నేహయా దుహితృనిర్విశేషమియన్తరి
కాలముపలాలితా సంవర్ధితాచ తదియమిదానీ ముచితా భవ తస్మా
మ్బుల కరణ్ణవాహినీతి కృత్వా మయా ప్రేషితా నచా స్యామా
యుష్మతా పరిజన సామాన్యదృష్టినా భవితవ్యం బాలేవ లాలనీయా
స్వవితృవృత్తిరివ చాపలేభ్యో నివా రణీయా శిష్యేవ గ్రష్ట వ్యాసు
హృదివ సర్వవిశ్రమ్భేష్వభ్యన్తరికరణీయా దీర్ఘకాలసంవర్ధిత స్నేహత
యా స్వసతాయామివ హృదయసస్యానుస్తి మేబలవారస్యాంపక్ష
పాతో మహాభిజనరాజవంశప్రసూతా చార్వరీయ మేవంవి ధానిక
త్వాణి నియతంస్వయమేవేయ మభివినీతతయా కతిపయోరేవ దివసైః
కుమార మారాధయిష్యతి కేవలమతిచిర కాలాప చిత్రబలవతీమే ప్రే

మ ప్రవృత్తి రస్యన్ అవిదితనీలస్యాః కుమారభగిసందిశ్యతే సర్వ
థా తథా కల్యాణినా ప్రయతితవ్యం యథేయపరిచిము చిరా ప
రిచారికా తే భవతీతి త్యభిధాయ పరితపచసి వైలాసే కృణాభిజా
తప్రణామాం పత్రలేఖామ్ అనిమిషలా చననవిరమాలోక్యవస్త్రా
పీఠో యథాజ్ఞాపయత్యమైవ ముక్తావ్ కళ్ళుకిం ప్రేషయామాన్॥

పత్రలేఖాతు తతఃప్రభృణిర్యు నేనైవ సముపజాత సేవార
సా నదివా నరాత్రా నమస్త్య నాసీరస్య నోద్ధితస్య నభ్రమతోవ
రాజకుల గతస్య ఛాయేవ రాజసూనోః పార్శ్వంముమోచ-చంద్రా
పీడస్యాపి తస్యాంధర్యనాదారభ్య ప్ర విక్షణ ముపవీయమానా ము
హతీప్రీతిరాసీత్ - అభ్యధికశ్చప్రతిదివససాః ప్రసాదమురోత్
అత్తహృదయానవ్యతిరిక్తామివచైనాంసర్వవిశ్రమ్భేష్వనుర్యత -ఏవంస
మతిక్రామత్సు కేమచి ద్విసేషు రాజాచంద్రాపీడస్య యావ రా
జ్యాభిషేకం చికింక్షుః ప్రతీహారాః ఉపకరిణ సమ్భూరి సగ్రహార్థ
మాదిదేశ-సముపస్థిత యావరాజ్యాభిషేకశ్చ తం కదాచి ద్దర్శనార్థ
మాగ తమ్ ఆరూఢవి నయమపి వినీతత రమిచ్ఛన్ శుక నాస స్సవిస్త
ర ము వాచ॥

తాతచంద్రాపీడ విదితవేదిత త్యస్యాధీత సర్వశాస్త్రస్య తేనా
ల్పమప్యుదేష్టవ్య మస్తి కేవలశ్చ నిసర్గతపవలభానుభేద్యమరత్నాలా
హచ్ఛేషమప్రదీపప్రభాప సేయను తిగహనం తమో యావనప్ర
భవమ్ అపరిణామోప శమోదారుణో లక్ష్మీనునః కష్టమనన్జనవర్తి
సాద్యమపరమై శ్వర్యతిమి రానత్వమ్ అశిశిరో పచార హార్యోఽతితీ
వ్రో దర్పదాహజ్వరోష్ణాసతతమమూలమస్త్రగమ్యో విషమో వి
షయవిషో స్వాదమోహః నిత్యమస్నాన శౌచబాఢ్యో బలవాన్ రా
గిమలావలేపః అజస్త్రమక్ష పావసానప్రబోధా ఘోరాచ రాజ్యసు

ఖసన్నిపాత నిద్రాభవతి ఇత్యుతో విస్తరేణాభిధీయసే-గర్భేశ్వరత్వ
మభినవయావనత్వమప్రతిమ రూపత్వ మమా సుషశక్తిత్వ ఖేచితిమ
హతీయం ఖల్వనర్థపరమ్మరా సర్వావినయా నామేకై కమప్యేషామా
యతనం కిముతసమవాయః - యావనారమ్భేచ ప్రాయః శాస్త్రజ
లప్రత్యక్షననిర్మలాపి కాలుష్యముపయాతి బుద్ధిః అనుష్ఠితధవళతాపి
సర్వగైవ భవతియూనాం దృష్టిః - అపహరతిచ వా త్యేవ శుష్కప
త్రంసముద్భూత రజో భ్రాన్తిరతిదూరమాత్మేచ్ఛయా యావనసమ
యే పుగుషంప్రకృతిః-ఇన్ద్రియహరిణ హరిణీచసతతమతి దురస్తేయ
ము పభోగ మృగత్పక్షికా-నవయావనకషాయితా త్మనశ్చ సలిలానీవ
తాన్యేవ విషయస్వరూపా శ్యాస్వాస్య మానాని మధురతరా శ్యా
పతన్తి మనసః-నాశయతిచ దిజ్ఞోహ ఇవోన్మార్గప్రవర్తకఃపురుషమ
త్యానజ్ఞో విషయేషు - భవాదృశాపవ భవన్తి భాజనా న్యుపదేశా
నా మపగతమలేహి మనసిస్ఫటిక మణాదివ రజనికర గభస్తయోవి
శన్తి సుఖముపదేశగుణాః - గురువచనమమలవపి సలిలమివ మహదు
పజనయతి శ్రవణస్థితం శూలమభవ్యస్య ఇతరస్యతు కరిణిశ్చ శఙ్ఖ
భరణమ్ ఆననశోభాసముదయ మధికతరముపజనయతి - అపహరతి స
కలమతిమలినమపి అన్ధకారమివ దోషజాతం ప్రదోష సమయ నిశాక
రశ్చివ గురూపదేశః ప్రశమహేతుః పరిణామశ్చివ పలితరూపేణ శి
రసిజజాల 'మమలీకుర్వ' గుణరూపేణ తదేవ పరిణమయతి॥

అయమేవ చానాస్వాదిత విషయరసస్య తేకాల ఉపదేశస్యకు
సుమశర ప్రహరజర్జరితే హృదయే జలమివ గళత్యుపదిష్టమ్ అకారణ
ఞ్చ భవతిదుష్ప్రకృతే రన్వయః శ్రుతంవా వినయస్య చన్దనప్రభ
వో నదహతి కిమనలః కిమ్వాప్రశమహేతునాపి నప్రచణ్డతరీ భవతి
బడబానలో తూరిణా గురూపదేశఞ్చ నామపురుషాణా మఖిలమలప్ర

యోగన క్షమజలం స్నానమ్ అనుపజాత పలితాది వైరూప్యమజరంవృ
ద్ధత్వమ్ అనారోపిత వేదోదోషం గురూకరణమ్ అనువర్ణ విరచన మ
గ్రాన్యం కర్మాభరణమ్ అపనీలజోతరాలోకః నోద్వేగకరః ప్రజా
గరః విశేషేణః రాజ్ఞాం విరళాహి తేషాముపదేష్టారః ప్రతిశ బ్దక
శివరాజవచన మనుగచ్ఛతి జనోభయాత్ ఉద్దామదర్పశ్చయతు స్థగి
త శ్రవణవివరా చాపదిగ్యమాన మపితేన శృణ్వన్తి శృణ్వన్తోపిత గ
జనిమీలితే నావధీరయన్తః టేరయన్తి హితోపదేశదాయినో గూరుణా
అహఙ్కారదాహజ్వర మూర్ఛన్త కారితా విహ్వలాహి రాజప్రకృ
తిః అర్థ కాభిమానో న్నాకకారిణిధనాని రాజ్యవిష వికార తస్మిన్ప్ర
జారాజలక్ష్యేః॥

అలోకయతు తావత్కల్యాణాభి నివేళి లక్ష్యమేవ ప్రథమ మి
యంహి సుభటబద్ధ మణ్డలోత్పల వనవిభ్రమ భ్రమరీ లక్ష్యః ఊర
సాగరాత్పారిజాతపల్లవేభ్యోరాగ మిన్ద్రశకలా దేకాన్తివక్త్ర తా ము
ఘ్నైః శ్రవనశ్చచ్ఛలతాం కాలమాటాన్తోహనశ క్తిం మదిరాయా మదం
కౌస్తుభ మశేరత్తనైషుర్యమ్ ఇత్యేతాని సహవాసపరిచయ వశాద్వి ర
హవినోద చిహ్నని గృహీత్వే వోద్ధతానహ్యేవం విధమప రమపరి చి
తమిహ జగతికిచ్చిదస్తి యథేయమనార్యా లభ్యాపి ఖలుదుఃఖేన పరి
పాల్యతే దృఢగుణపాశ సన్యాన నిష్పన్నీకృతాపి నశ్యతి ఉద్దామదర్పభ
టసహస్రోల్లాసితాని లతాపక్షర విభృతాపి అపక్రామతి మదజలదు
ర్దినాథ కారగజఘటిత ఘనఘటాటోప పరిపాలితాపి ప్ర పలాయ తే
వ పరిచయం రక్షతి నాభిజర మీక్ష తేన రూపమాలోకయతే న కుల
క్రమ మనువర్తతే నశీలం పశ్యతి న వైదగ్ధ్యం గణయతి న శ్రుతమాక
ర్ణయతి న ధర్మమనురుధ్యతే నత్యాగ మాద్రీయతేన విశేషజ్ఞ తాం వి
జ్ఞానయతి వాచారం పాపయతి న సత్యమను బుధ్యతే న లక్షణం ప్ర

మాణిక్యో గర్భర్వరగరలేఖవ పశ్యశవవ నశ్యతి అద్యాప్యరూఢ మ
 స్థరపరివ ద్రా వర్తభ్రాన్తి జనితసంసారేవ పరిభ్రమతి కమలినీస
 జ్జ్వరణవ్యాధికర లగ్న నళిన నాశకణ్ణకక్షతేవ నక్వచ్ఛిన్ని ర్భర మాబ
 థ్నాతి శరమ్ అప్రప్రయత్న విధృతాపి పరమేశ్వర గృహేషు వివిద
 గర్వగజగర్జ్జ వాధుపానమ త్తేవ శరిస్థలతి పారుష్యమివోపశిక్షితు మసి
 ధారాసు నివసతి విశ్వరూపత్వమివ గ్రహీతుమాశ్రితా నారాయణ
 మూర్తి నాప్రత్యయ బహుళాచ దివసాంతకమలమివ సముపచితమూ
 లదణ్ణకోశచూణలమప ముజ్జతి భూభుజం లతేవ విటపకానధ్యారో
 హతి గృజేవ వసుజరన్యపి తరజబుద్ధుద చచ్ఛలా దివసకరగతిరివ ప్ర
 కటితవిధిసంక్రాంతిః పాతాళగుహేవ తమోబహుళా హిడిమ్పేవ
 భీమసాహనైక హర్యహృదయా ప్రాప్తృడేవ అచిరద్యుతికారిణీ దు
 స్ప్రపితాచీవ దర్శితానైకపురుషో ద్రాప్తా యా స్వల్పసత్వమున్నతీ కరోతి
 సరస్వతీ పరిగృహీత మీర్దయేవ నాల్పజతి జనంగుణవస్తమపవిత్రమివ
 నస్పృశతి ఉదారసత్వ మమజ్జళ మివనబహుచున్యతే సుఙనమనిమిత్ర
 మివ నపశ్యతి అభిజాతమహిమివ లఙ్ఘయతి శూరంకణ్ణకమివ పరిహ
 రతి దాతారంమఃస్వన్న మివ నన్తరతి వినీతంపాతకినమివ నోపసర్పతి
 మనస్వినమున్నతమివ హసతి పరస్పరవిరుద్ధచ్ఛ ఇంద్రజాలమివ దర్శ
 యస్తీ శ్రుకటయతి జగతి నిజం చరితమ్-తథాహి సతతముష్ణాణ మా
 రోవయన్త్యపి జాడ్యమపజనయతి ఉన్న తిమాద ధానాపి నీచస్వభా
 వ తామావిష్కరోతి తోయరాశి సమ్భవాపి తృప్తాం సంహర్థయతి ఈ
 శ్వరతాం దధానాప్యశివప్రకృతి తస్మిమాతనోతి బలోపచయ మాహా
 రన్త్యపి లమిమానమాపాదయతి అమృతసహూదరాపి కటువిపాకా
 విగ్రహవత్వపి అప్రత్యక్షదర్శనా పురుషోత్తమరతాపి శిలజనప్రియా
 రేణు మయీవ స్వచ్ఛనుప కలుషీకరోతి యథాయథా ఛేయం చప

లా దీప్యతేతథా తథా దీప్యతే కర్ణలవలననేవ కర్మ కేపలము
దృశ్యమ్॥

తథాహీయం సంవర్ధనవారిచారా తృప్త్యావిషవల్లీనాం వ్యాధగ్
రిరిప్రియన్ముగతాం పరావర్షదూమరేఖా సచ్చరితచిత్రాణాం వి
భ్రమశయ్యా మోహదీర్ఘనిద్రాణాం నివాసజ్యోవలభీ ధనమనవిశా
చికానాం తిమిరోద్ధతిః శాస్త్రదృష్టినాం పురస్సరిప తాకా సర్వావిన
యానామ్ ఉత్పత్తిగుణా శ్రోధా వేగగ్రాహణామ్ లసానఘా
మి రిషయసుకూనాం సనీతశాలా శ్రువికార నాట్యానామ్ ఆవా
సకరి దోహదీవిషాణామ్ ఉత్సాహవేత్తలతా సత్పుగుష చ్యాహారా
ణామ్ అకాలప్రావృత్ గుణకలహంసకానార విరహభూమిర్లోకా
పవాద విస్ఫోటానాం ప్రస్తావనా కపటనాటకస్య కదళికాకా మకరి
ణః వధ్యశాలా సాధుభావస్య రాహుజహ్వ ధర్మేస్తున స్థలస్య॥

సహితంపశ్యామియోహ్యపరిచిత యాచయాచసర్వరము పశూ
ఢో యోవాచ విప్రలబ్ధః-నియతమియమాలేఖ్య గతాపి చలతి పుస్త
మయ్యపి ఇంద్రజాలమాచరతి ఉక్తిర్-ర్థాపి విప్రల భ కే శ్రు తాప్య
భిసన్ధతే చిన్తితాప వశ్చయితే-పవంవిధయాపిచానయా దురాచారయా
కించపి దైవవశేన పరిగృహీతా విక్లవి భవ నిరాజాసస్పర్శావినయా
ధిస్తావ తాళ్చ గచ్ఛన్తి తథాహి అభిషేకసమయపవ చైసాం వజశక
లశజలైరివ శ్రుత్యాశ్య తే దాక్షిణ్యమ్ అగ్నికార్యధూమేనైవ మలినీభ
వతి హృదయం పురోహిత మశాగ్రసమ్మార్జనీ భిరివాపనీయతే ట్టాన్తి
ఉష్ణేషపట్టబన్ధేనేవావచ్చాద్యతే జరాగమనస్థరణమ్ ఆతపత్రమణ్డలే
నేవా పవార్యతే పరలోకద్యుచంచామరపవనైరివాప హ్రియతేసత్య
వాచితా వేత్తదణ్డైరివ ఉత్సార్జన్తేగుణాః జయశ బృకలకలైరివ తిర
స్క్రియన్తే సాధువాదాః ధ్వజపటపల్లవై రివపరాహ్మస్య కే యశః

తదాహి దేవి చ్ఛనువశశిది శకునిగళ పుటచపలాభిః ఓద్యోతో నై
 షముహూర్త మనోహరాభి ర్మగ్నస్వి జనగర్జితాభిః సన్నుద్భిః ప్రలూ
 బ్యమావా ధసంపలాభావలేపవిస్తృత జన్మానోనేకదోషో పచితేన
 చుష్టాస్యజేవ రాగావేశేన బాధ్యమానాః విధవిషయరసగ్రాస లా
 లనైః పశ్చభి రప్యసేక సహస్రసంఖ్యై రివేంద్రియై రా యస్యమా
 నాః ప్రృతి చక్షులతయా లబ్ధప్రసరై శైకేనాపి శతసహస్రతామి
 వోపగతేన మనసాకరీ క్రియమాణాః విహ్వలరాముపయాన్తి - గ్ర
 హైరివ గృహ్యంతే జూతైరివా భిఖూయంతే మత్తై రివావేశ్యంతే సత్త్వై
 రివావప్తభ్యస్తే వాయునేవ విడన్మ్యుంతే పిశాచైరివ గ్రస్యంతే మదన
 శ్చరై ర్మర్తాభిహతాశ్చ ముఖభగ్గసహస్రాణి కుర్వతే ధనోన్మతా ప
 చ్యమానాశ్చ పిశేష్టస్తే గాఢప్రహారాభిహతాశ్చవాఙ్మాని నధారయన్తి
 కుశీరా ఇవతిర్యక్పరిభ్రాసున్తి అధర్మభగ్న గతయఃపశ్చనాశ పరేణ స
 త్కార్యస్తే మృషావాద విషవిపాకసంజాతముఖ రోగాశ్చవాతి కృచ్ఛ్రే
 ణ జల్పన్తి సప్తచ్ఛరతరవశ్చ కుసుమరజోవికారైరా సన్నవర్తినాం శిరః
 మూలముత్పాదయన్తి అసన్నమృత్యువశ్చ పురఃస్థితం బన్ధుజ ననుపి నాభి
 జానన్తి ఉత్కుపితలోచనా ఇవ తేజస్వినో నేక్షంతే కాలదష్టా ఇవ
 మహామన్తై రపి న ప్రతిబుధ్యంతే జాతుషా ఇవ సోష్ణాణం నసహస్తే
 దుష్టవారణా ఇవ మహానాల్లస్సనిశ్చలీకృతాపినగృహ్యన్త్యుపదేశమే
 తితితృష్ణావిషవేగమూర్ఛితాః కనకమయమివ సర్వంపశ్యన్తి అసయశ్చ
 షానవర్ధితతైర్ణ్యైః పరప్రేరితా వినాశయన్తి దూరస్థితాన్యపి ఫలావీ
 వ దణ్డవిత్తేపై ర్మహాకులాని శాతయన్తి అకాలకుసుమ శ్రుసవా ఇవ
 మనోహరా కృతయోపి లోకవినాశహేతవఃశ్శతానాగ్నయ ఇవాతి
 రౌద్ర భూతయః తై మిరికా ఇవాదూరదర్శినః ఉపస్పష్టా ఇవ యుద్రాశి
 క్షిత భవనాః శ్రూయమాణా అపి ప్రేతపటహా ఇవోద్వేజయన్తి చిన్త్య

మానా అపిహహాత కా గ్యససానూత్తవ ఉప గ్రవముజవయన్తి అ
సుదివసమాపూర్వ మాణాః పాపేనె వాగ్మతము క్తయో భవన్తి తన
వస్థాశ్చ త్యసనశతశతన్యరా ముపలా ప్రియతా గ్రావస్థరా జలవి
స్తవత్తవ పతితమప్యాత్మానం నావగచ్ఛన్తి

అప రేతుస్సార్థనిష్పాదన పరైర్థనపిత గ్రాస్మ కై రాస్థానన
లీనీధూ ర్తవక్తై ద్యూతం వినోదత్తలిపర దారా క్షిపసనం వైన్యమితి
మృగయా శ్రమత్తి పానంవిలాసత్తి ప్రసుత్తరా శౌర్యమితిస్వదారప
రిత్యాగోఽవ్యసని తేతి గురువచ నావధీరిణమపర ప్రశేయత్వమితి అజి
తభృత్యతా సుఖోప సేవ్యత్వమితి నృత్యగిత వాగ్య వేశ్యాభినక్తీ రసి
కతేతి మహాపరాధానాకర్ణనం మహానుభావతేతి పరిభవసహత్వం
మేతి స్వచ్ఛన్యతా ప్రభుత్వమితి దేవావమాననం మహాసత్వతేవన్తి
జనఖ్యాతిర్యశ త్తి తరళతా ఉత్సాహత్తి అవిశేషజ్వరా అపక్షిపాతి
త్వ మితి దోషావపి గుణపక్షమధ్యరోప యద్భిఃకన్తస్వయమపివిహ
సద్భిః ప్రతారణకుశలైర్హూరై రమానుషోచితాభిః ప్రతిభిః ప్రతార్యమా
ణా విత్తనదమత్త చిత్తానిశ్చేతనతయా తథేత్యాశ్చన్యా రోపితాలీ కా
భిమానాఃసర్వధర్మాగోపి నివ్యాం శావత్సరివ సదైవత మీవాతిమా
నుష మాత్మాన ముత్ప్రేక్షమాణాః ప్రారబ్ధనివోచితచేష్టానుభావాః
సర్వ జనశ్యోపహాస్యతాముపయాన్తి ఆత్మవిడవన్మ నాశ్చాను జీవినా జ
నేన క్రియమాణామభినన్దన్తి మనసా దేవతాధ్యా రోపణప్రకారణా
సమ్భూతసమ్భవ నోపహతా శ్చాన్తఃప్రవిష్టా పరభుజన్వయమివాత్మ
బాహుయుగళం సమ్భావయన్తిత్వగన్తరితత్వతీయ లోచనం స్వల లాట
మాశజ్జన్తే దర్శనప్రదాన మప్యనుగ్రహం గణయన్తి దృష్టిపాత మ
ప్యపకారపక్షే స్థాపయన్తి సమ్భాషణమపి సంభాగమధ్యే కుర్వన్తిఆ
జ్ఞామపి వరప్రదానం మన్య నైస్పర్శనుపిపావసమాకలయన్తిమిధ్యానూ

హాత్మ్య గ్రహిణిర్గు రాశ్యచప్రణవన్విదేవతాభ్యోఽపూజయన్విద్విజాన్
 సమానయన్తిమాన్యాన్ నార్చయన్త్యర్చనీయాన్ నాభివాదయన్త్యభివా
 దనార్హాన్ నాభ్యున్తిన్త్య గురూన్ అనర్థకాయాసాన్తరితవిషయోప భోగ
 సుఖమి త్యుపహసన్తి విద్వజ్జనం జరావైక్లవ్య ప్రలపితమితి పశ్యన్తివృ
 ధ్ధనోపదేశమ్ ఆత్మప్రజ్ఞాపరిభవ ఇత్యసూయన్తి సచివోపదేశాయ
 కుప్యన్తిహితవాదినే సర్వథా తనుభివన్తన్తి తమాలపన్తి తం పార్శ్వే
 కుర్వన్తి తం సంవర్ధయన్తి తేన సహ సుఖమవతిష్ఠన్తే తస్మాదతితం మిత్ర
 తా ముపజనయన్తి తస్మై వచనం శృణ్వన్తి తస్మాద్వన్తి తం బహుమన్య
 న్నేతమాప్తతా మాపాదయన్తి యోఽహర్నిశ మనవగత ముపరచితా
 జ్ఞాం రదిదైవతమివ విగతాన్యకరవ్యః స్తౌతియోవా మాహాత్మ్య ము
 ద్భావయతి కింవా తేషాం సామృతం యేషామన్యశంస ప్రాయోప
 దేశ నిర్ఘృణంకాటిల్యశాస్త్రం ప్రమాణమ్ అభిచారక్రియాక్రూరై
 కప్రకృతయః పురోధసోగుగవః పరాభిసన్ధాన పరామస్త్రిణఉపదేశ
 ష్టారః నరపరిసహస్రభ్యోఽన్యైతాయాంలక్ష్మ్యామాసక్తః మారణాత్మ
 కేషు శాస్త్రేష్వభియోగఃసహజ ప్రేమాద్ధృహృదయాసురక్రాభ్రా
 తర ఉచ్చేద్యాః - తదేవం ప్రాయాఃకుటిల కష్టచేష్టాసహస్రదారుణే
 రాజ్యతన్త్రే అన్తికా మహానోహాన్ధకారిణిచ యావనేకుమార తథా
 ప్రయతేధాః యథానోపహస్యసే ఒన్తైః సనిన్ద్యసేసాధుభిఃసధిక్రై
 యసే గురుభిః నోపాలభ్యసే సుహృద్భిః సశోచ్యసే విద్వద్భిఃయథా
 చన ప్రతార్థ్యసే విత్తైః సప్రహస్యసే కుశలైః నాస్వాద్యసే భుజ
 జ్ఞైః నావలుప్యసే సేవకవృక్షైః సవశ్చ్యసేధూరైః సప్రలోభ్యసేష
 నితాభిః సవిడమృత్యుసే లక్ష్మ్యాననర్య సేమదేవ నోన్త్రీక్రియసేమ
 దనేన నాక్షిప్యసేవిషయైః నావకృప్యసే రాగైః నాపమ్రాయ సేసు
 ఘ్నేన కామం ధవాన్ ప్రకృత్యైవ భీరః పిత్రాచ వహతాప్రయ

తేన సమారోపితసంస్కారః తంత్రహృదయ వాప్రతిబుద్ధ్యా మద
యన్తి ధవాని తథాపి భవద్గుణ సంతోషో మామేవం ముఖిర్యతవాన్
ఇకమేవచ పురఃపున రభిధీయసే విద్వాంసమపి సచేతనమపి వ హాస
త్వనుప్యభిజాతమపి ధీరమపి ప్రయత్నవైద్యమపి పురుషమియం చు
ర్విసీతా లింగకరోతి లక్ష్మీరితి సర్వధా కల్యాణైః పితృక్రీ యమాణ
మనుభవతు భవాన్ సవయావరాజ్యాభిషేకమజ్ఞశమ్ - కుల క్రమాగ
తాముద్వహ సూర్వ పురుషైరూఢాం ధురమ్ అవసహయ ద్విషతాం
శిరాంసి ఉన్ననుయస్వబస్థువక్తమ్ అభిషేకావస్తర్యా ప్రారబ్ధ దిగ్విజ
యఃపరి భ్ర మ్భవిజితామపి తవపిత్రా సప్రదీప సముద్రభూషణాం
పురస్విజయస్వ వసుస్థరామయన్త్య తేకాలః ప్రతాపమారోప యితు
మారూఢ ప్రతాపో రాజా త్రై లోక్య నక్తిచక్రద్భాదేశో భవతి ఇత్యే
తావ దభిధా యో పశశామ||

ఉపశాన్తవచసి శుకనా సే చ న్త్రా పీఠస్తాభిరమలాభిరుపదేశ వాస్థిః
ప్రత్యుళిత ఇవ ఉన్మీలితకవ స్పచ్ఛీకృతకవ అభిషిక్తకవ అభిలిప్తకవ
నిర్మిష్టకవ అలక్ష్మకృతకవ పవిత్రీకృతకవఉద్భాసితకవ ప్రీతహృద
యోము హూర్తం స్థిత్యా స్వభవన మాజగాన ||

తతఃకతిపయ దివసాపగమేచ రాజా స్వయము త్త్రిప్త వజ్రశ
కలశః సహ శుకనా సేన పుణ్యోఽహని పురోధసా సమ్పాదితాశేష
రాజ్యాభిషేక మజ్ఞశమ్ అనేనరపతిసహస్ర పరివృతః సర్వేభ్యస్తీ
ర్ధేభ్యః సర్వాభ్యో నదీభ్యః సర్వేభ్యశ్చ సాగరేభ్యః సమాహృతేన
సర్వోపధిభిః సర్వఫలైః సర్వమృద్ధిః సర్వరత్నైశ్చ పృథ్వీహితేన ఆన
న్దబాష్పజల మిశ్రేణ మస్త్రసూతేన వారిణా సుతమభిషేషేచఅభి
షేక సలిలార్ద్ర దేహాచ్ఛతం ల తేవ పాదపాన్తరం నిజపాద పమము
చ్ఛత్యపి తారాపీఠంత త్త్రణమేవ సచ్చక్రామ రాజలక్ష్మీః -అనన్తర

మఖిలాస్తోత్ర పరివృతయాచ ప్రేమార్ద్రస్పృశయయా విలా సవ
త్యా స్వయమాపాదతలా దామోదినా చంద్రోతపథవల్లీచ చంద్ర నే
నాను లిప్తమూర్తిః అభిరవవికసిత సితకుసుమ కృతశేఖరః గౌ రోచ
నాచ్ఛురిత దేహః దూర్వాప్రబాల రవితక్కర్ణపూరో దీర్ఘదశ మనుష
హత మింద్రధవళం దుకూల యుగళం వసానః పురోహితప్రతిబద్ధప్ర
తిసరప్రసాధితపాశిః అభిరవరాజలక్ష్మీ కమలినీమృణాల్ నాభిషేకద
ర్శనార్థ మాగతేన స్తప్తమింద్రలే నెవ హరేణాల్లికిత వక్షస్థలః సితకు
సుమగ్రధితాభి రాజానులమ్బి నీభిరిన్దురకలాప కొమలాభిరైక్వకక్ష
కస్రగ్ని ర్విరస్తర విచితశరీరతయా ధవళవేశపరిగ్రహ తయాచ న
రసింహభవ విధృతకేరసనికరః కైలాస భవస్రవత్ స్తోత్రస్విదీ స్తో
తోరాశిః విరావతభవ మందాకనీమృణాళ జాలజటిలః క్షీరోదభవ స్ఫు
రితశేనల వాకులః తత్కాలప్రతిపన్నవేత్ర దక్షేన పత్రాస్వయం
పురఃప్రార్థనముత్సారణ సృభామణ్డప ముపగమ్య కాంచనపయంశ
శీవ మేరుశృంగం చంద్రోపీడః సింహాసనమాయురోహ॥

ఆరూఢస్యచాస్య కృతయథోచిత సకలరాజ లోకసమ్మానస్యము
హూర్తం స్థిత్యా దిగ్విజయప్రయాణశంసీ ప్రశయఘనఘటా ఘో
షఘుర్ఘర్ఘ ధ్వ నిః ఉగధిరివ మన్దరఘాతైః వసున్ధరాపీరమివ యుగాన్తని
ర్ఘాతైః ఉత్పాతజల ధరభవ తడిన్ద్రణపాతైః పాతాళకుక్షిరివ మహావరా
హ ఘోణాభిమాతైః కనకకోణై రభిహన్యమానః ప్రస్థానదన్దుభి రా
మన్దరం దధ్యాన-యేనధ్వనతా సమాధ్వాతానీవ ఉన్మీలితానీవ ముఖి
కృతానీవ పృథక్కృతానీవ విస్తారితానీవ గర్భికృతానీవ ప్రదక్షిణీకృ
తానీవ బధిరీకృతానీవ రవేణ భువనాన్తరాణ విశ్లేషితాభవ దిశా మ
నోన్య బన్ధసన్ధయః యన్యచ భయవశవిషమ చలితోత్తాన ఘణాసహ
క్రీణ ఆలింజ్యమానభవ రసాతలే శేషేణ ముహుర్ముహు రభిముఖద

తననొద్దిమాత్రై రాహుయమానభవ దిహుదిక్కుజ్జరైః సన్తాన
రవిత రేవితనురైః స్రుగక్షిణక్రియమాణభవ నభిదివసక రరిధతు
రగైః అపూర్వ శర్వాహిహోసజ్జాహహ్నిహుజ్జుతేనాశ్రుతపూర్వ
అభాష్యమాణభవ క్రౌంచశిరిశి త్యగ్భుక వృషభేణ కృతగమ్భీరక
ణగర్జితేన ప్రత్యుద్గమ్యమానభవ మేరావైరావ తేన అశ్రుతపూర్వ ర
వరోషా వేశవిర్య గవమిత విషణమణ్ణ లేన ప్రణవ్య మానభవ వి
బుధసర్వని కృతాస్త వహిషేణ సస్త్రస్తలోకి పాలా కన్దితో బభ్రా
మి త్రిభువన నభిలం నినాచః శత్రోదున్ముభి రవమాకర్ణ్య జయజయే
తివ సర్వతః సమం ధ్వమ్య మాణ జయశబ్దః సింహాసనాత్ సహ ద్వి
షతాం శ్రీయా సజ్జచాల చన్ద్రాపీడః సమన్తాత్ ససన్న్య మోధితై
శ్చ పరస్పర స్ఫుట్టివిఘటిత హారసూత్ర విగళితా అనవరిత మాశా
విజయప్రస్థాన మౌళి లాజానివ ముక్తాప స్రుగరా తురద్భిః పా
రిజాతభవ నితకుసుమ ముకుళ పాచిభిః కల్పపార్శ్వైః విరావతభవ వి
ముక్త కరశేకరై రాశాగజైః గగనాభోగభవ తారా గణ వర్షిభి ర్నిగస్త
రైః జలదకాలభవ స్థూలజలలవాసారస్యస్థిభి ర్బలధరైః అను గమ్యమా
నో నరపతిసహస్రైః అస్తావషణ్ణపా నిరగల్గే ॥

నిర్వత్యచ పూర్వాపాథి యాపత్రలేఖయా సహధ్యాసిరాస్తరా
సనాముషపాదిత ప్రస్థాన సముచిత మౌళి లాజానాం ససన్న్య
మా ధోరణిపనీతాం కరేణుకా మధిగుహ్యా అచలచే చక చక్రీకృ
తక్షీరో ధావర్త పాణ్డు గేణ శశ వదన బాహురణ్ణావస్థితకైలాసకా
న్తినాముక్తాఫలజాలినాశతశలాకేన ఆతప త్రేణ నివార్యమాణా తపో
నిర్గస్త మారేభే నిర్గచ్ఛంశ్చ అభ్యస్తరా వస్థితవ ప్రాకారా న్తరి త
దర్శనానాం ద్వారావస్థితానాం ప్రతిపాలయతాం రాజ్ఞామున్మయూ
జ్ఞానాం చూడామణీనామలక్ష్మద్రవ ద్యుమమౌ బహుళీ నా లోక

జాలాతపేన రాజ్యాభిషేకా నస్తరప్రస్పృతేన స్వప్రతాప వహ్నినే
వాత్యర్థం పిఞ్జరిక్రియమాణా దశదిశో యావరాజ్యాభిషేక జన్మనా
నిజానురాగే శేవ రఙ్గమానమవనితల మాస్పరిపువినాశ పిశునెన
ద్విద్వాహేనెవ పాటలీ క్రియమాణమస్పృతల మభిముఖాగత భువనత
లలక్ష్మీచరణాలక్తకరసే నేవ లోహితాయమా నాతపం దివసందదర్శ||

వినిర్జితశ్చ ససమృద్ధమప్రచలిత గజఘటాసహస్రైః అన్యో
న్యసంఘట్టజర్జరాతపత్ర మణ్డలైః ఆదరావనతమాళి శిధిం వణిముకు
ట పంక్తిభిః ఆవర్జితరత్నకర్ణపూరైః కపోలస్థస్థలిత రత్నకు ణ్డలైః ఆఙ్గ
ప్రసేనా పటన్దిశ్యమాననా మభిరవ నిభుజాం చక్రవాళైః ప్రణమ్య
మానః బహుశ సిన్ధూరరేఖ పాటలేన క్షీతితలదోలాయమాన స్థూల
ముక్తాకలాపా వచూలేన సితకుసుమమాలాజాల శవలశిరసా సంల
గ్నసన్ధ్యాతపేన తిర్యగావర్జిత స్వేతగజాప్రవాహేణ తారాగణదస్తురి
త శిఖరశిలాతలేన మేరుగిరిశేవ గన్ధమాదనే నానుగమ్యమానః కనకా
లజ్జాగర ప్రభాప్రతాన కల్కాషితావయవేనచ దత్తకుఙ్కుమ స్థా
సకేనే వాక్యమ్యమాశే నేన్ద్రాయుధేన సనాధీకృత పురోభాగః శనై
శ్శనైః ప్రథమమేవ శాతక్రత వీమాశా మభిప్రతస్థే-అధవలిత గజ
ఘటాకమ్పితధవళా తపత్రవనమ్ అనేకకల్లోలపరమ్పరా పతితచ
క్రమణ్డల ప్రలిబిమ్మసహస్రం మహాప్రళయజలధిజలమివ ప్లావిత
మహీతల మద్భుతోద్భుతకలకల మఖిలం సఞ్చచాల బలమ్||

ఉచ్చలితస్య చాస్య స్వభవనా దుపపాదిత ప్రస్తాన మజ్జల్లో
దుకూలవాసాః సితకుసుమాఙ్గరాగో మహతా బలసమూహేన నరే
న్ద్రబృన్దై శ్చానుగమ్యమానౌ ధృతధవళాతపత్రో ద్వితీయశ్చయ
వరాజః త్వరితపదసఞ్చారిణ్యా కరిణ్యా వైశమ్పాయనః సమీపమాజ
గామ-అగత్యచరజనికరశ్చవ రవే రాసన్నవర్తి బభూవ అనస్తరమితశ్చే

తత్త్వ నిర్ణయమువరాజుగారి సమాక్ష్య ప్రసావతారి బలానాం భారే
 ణచలిత కులశైలకీర్తిత జంభిసలశంక గతేవ తత్త్వణమాన కష్టేమేదిన్
 సమ్ముఖాగతైరన్యై శాచ్చినైశ్చ ప్రణమన్తి ర్భూమిపాలైః అంబు రా
 జాల జంబిలమాలికానాం మణి ముకుటానా మాలాకే నొన్మిషిత ఏ
 హుళి రోచిషాశ్చ పత్ర భణినినారి కేయూరమణ్ణినాం ప్రభాసంతా
 నేన క్వచిద్వికీర్తమాణ చాపపక్ష్యోదాగ్రవ క్వచిదుత్పత్త శిఖికుచ
 ల చ్చంద్ర కశత శారాగ్రవ క్వచిదకాలజలధర తడి శరభాగ్రవక్వచిత్స
 కల్పతరు పల్లవాగ్రవ క్వచిత్ శతయజ్ఞచాపాగ్రవ క్వచిత్స బాలాతపగ్ర
 వా క్రియస్త దశదిశః ధవళాన్యపి విషధవ నిసర కర్మామైరుత్సర్పిభి
 శ్చుడావ నిసురీచిభిర్తాయూరాణీవారాజస్తరాజ్ఞామాతపత్రాణి॥

క్షణేనచ తురగమయమివవ హీతలంకుశర మయమివ దిక్పక్త
 వాళ మాతపత్ర మణ్ణలమయమివాన్తరిక్షం ద్వజవనమయమివాన్ద్ర
 రతల మిభమద గన్ధమయగ్రవ సమీరిణః భూపాల మయీవ ప్రజాస్థ
 ప్తిః ఆభరణాంశుమయీవదృష్టిః కిరీటమయగ్రవాతపః చామరమయగ్ర
 వ దివసంజయశబ్దమయమివ త్రిభువన మభవత్ సర్వతత్త్వ కులపర్వ
 తాకారైః ప్రచలన్తి ర్నతవారణైః ఉత్పాతచన్ద్రమణ్ణలనిభైశ్చప్రే
 జ్ఞభిరాతపత్రైః సంవర్తకామ్నోద గమ్భీర భీమనాదేన చద్వనతాదు
 న్దుభినా తారకావర్ష సదృశేన విసర్పతాగజశీకిరనికరేణ భూమ కేతు
 భూసరై శ్చోల్లసన్భి రవనిరజోదణ్ణకైః నిర్వాత పాతచరుషగమ్భీర ఘో
 షైశ్చ కరికణగర్జితైః తుతజకణవర్ష బభ్రుణాచ భ్రమతామతజ్జజకు
 మ్భసిన్దురరేణునా సంయుభితజలధిజలకల్లోలచక్కలా భిశ్చ విసర్ప
 న్దీభిస్తు రజ్జమాలాభిః అర్ధకారితదిగన్తరేణ చానవరత తురతా గజమద
 జలధారా దుర్దినేన కలకలేనచ భువనాన్తరవ్యాపినా మహాప్రళయ
 కాలగ్రవసంకర్షణే॥

బహుళబల కోలాహలభీతాభివ భవశ్చ్యవసంహ నిరస్తరావృ
తా యయుః క్వాపిరదిశః వ లినావనిరజంస్పర్శింకితిమివ సనుక
గజ ఘటావహుః సహస్రసంరుద్ధ మలిహారమున్నగ మపససార ప్ర
చుత్రవే శ్రుతానము ల్సార్వమాణాశ్చ తురగఖురిరిజోఘా సరమర్క
కిణ్దా మురుచుః పురోభాగమ్ ఇభకర శిరఃనిర్వాపణ శ్రుస్తథివ ఆత
పత్రసంఘాదితాతపో దివసో ననాశబహుళబలభర నిర్దర్శరా మదక
లకరిచరణశతతాడతా ద్వితీయేవ ప్రమాణభేరిశైరవం భూమిరరాస
గుల్పన్వయ సేచ తురజముఖ వినిస్ఫుత సితఫేఘ పల్లవితే మదపయసి
మసస్రతాం కరిణాం ప్రచస్తయః పదేపదేపదాతయః హరితాళప
రిమళనిభేః చాతిపటునా గజమదామోదే నానిప్రస్య సామబస్యే
వాపయయా లిఖిన్యగ్ధ గ్రహణసామర్థ్యం ప్రాణేంద్రియస్య॥

శ్రమేణచ ప్రసర్పతోబలస్య పురఃప్రథావతాం జనకగమ్భ కా
నాం కోలాహలేన తారతరస్థేణచ కాహళానానినాదేన ఖురరవ
ఽమిశ్రేణ చవాళినాం హేమరవేణ అవరతకర్ణతాళస్పన సమ్మృ
తేనచ దన్తినా మాడమ్మరరవేణ గ్రైవేయకకిశ్కిణీ క్వణితా నుస్మ
తేనచ గతివశాఽద్విషమ విరాజిణీనాం ఘట్టా నాంటజ్జమ్మ తేన మజ్జ
శశభ్ర శబ్దసంవర్జిత ద్వసీనాంచ ప్రయాణపటహానాం నినాదేన ము
హుర్ముహు రితస్తతస్తాడ్యమానానాశ్చ డిణ్డిమానానిస్సవ్వసేన జర్దరి
కృతశ్రవణ పుటస్యమూర్ఛేనాభవతోజనస్య॥

శనైశ్చనైశ్చ బలసంయోభజన్మాక్షితేరి నేకవర్ణతయాక్వవిజ్జీర్ణశఫ
ర క్రోడధూమ్రః క్వచిత్క్రమేళకనటాసన్నిభః క్వచిత్పరిణ తర్లలక
రోమ పల్లవమలిః క్వచిత్ప్రోర్ణతన్తపాణ్డరః క్వచిజ్జరర మృణాళ
దణ్డ భవళః క్వచిజ్జరత్రాపికేసరకపిలః క్వచిద్ధరవృషభరోమన్ధఫేనపణ్డ
పాణ్డరః త్రిపథగాప్రవాహాభివ హరిచరణప్రభవః కుషితభవము

ఇట్లు నామామరభి పరిహారభవ రుప్తస్థయనాని తృప్తిలభవవిభా ర
రికరీశీకర జలాని పక్షువారివొత్పతక గగనతలములనివ హృదయ మున్న
న్నదలేఖాం నృగపరివ రచయకారిమన్నన్తేను పదముపాత్రయ
ఇవ గృహనపతాకా జరాగవ ఇవ పాణ్డరిమర్కశేరానియైయ
న్నివ పత్నాప్రసంధిలోన్మష్టి మాణిమ్రున్నివ సురక్షసాధు నిమలగ్నః
కర్మోత్పలానిమగకల కరికర్ణగారాడత ప్రస్తభవావిక స్పష్టోక
వివరాణి పీయూసానభవ ఉన్నతభిరవనిపలి ముసలవని జజనుకరికా
భిః అభ్యర్త్యమానభవ తురగములవదే పవపుడైః శేవపల్లవమమస్త
బడైః అనుగమ్యమానభవ నత్తజఘటాకున్న భిద్దినన్నచేరధాత్యసూ
ళివలయేర ఆర్ద్రమానభవచలస్సానురకలాప విధుతేరపటవాసపాం
శునా ప్రోక్తాహ్యమానభవ సరపశేషేకరహస్ర చరిష్యతైః కుసు
మకేసురజోభిః ఉత్పాతరాహునివ దివసకరహణ్డల మకాపీవ ప
బా నృపప్రస్థానమజ్జత ప్రసరవలయ మాలికానుగొలొచనా చూ
గ్గాయనానః త్రకచక్రతచన్దర త్కోదధూసరోలేణు రుప్తపాత అవది
మాణబలసజ్జట్టనము పవీయ మానశ్చ శనైశ్చనైస్సంహర నివశ్చను
శేష మకాలకాలమేను పులమే చురో చిస్తారముపగస్తుమారేభే॥

తేనచ క్రమేణోపవీయమాన బహుళమూర్తినా నిగ్విజయసు
జ్జళభ్యజేన రిపుకులకమలప్రళయ నీహారేణ రాజలక్ష్మీలొనపటహా
సచూర్ణేన లహితాతపత్ర పుణ్డరీకషణ్డతుషారేణ సేనాధరపీడిత సు
హితలమూర్చాన్త కారేణచలద్భవమళ జలదకాంఠదన్య కుసుమోద్భ
మేన దివసకరికిరణ కమలవనోద్భవన ద్విపయూదేన గగనమహీతలస్థా
వన ప్రళయపయోచిహారేణ త్రిభువనలక్ష్మీశిరోవ గుణసపటేన మ
హారాహకేసర నికరకర్పరేణ ప్రళయానలధూమరాజ మాంసలే
న పాతాళతలాదివోన్మిష్టతా చరేకేభ్యభవ నిర్విచృతా లోచనైభ్యతై

వ నిష్పతతా దిగ్భ్యైశ్చ వాగచ్ఛతా నభస్తలానివ పతతా పవనాదివ
 ల్లసతా రవికిరణేభ్యశ్చ సమ్భవతా అనపహృతచేతసేన నిద్రాగమే
 న అనవగతీతనూర్వే శాన్తకారేణ అఘర్తకాలోపస్థితేన భూమిగృ
 హేణ అనుదితతారాగణ నివహేన బహుళనిశాప్రదోషేణ అపతిత
 సులేన జలధరసమయేన అభ్రాన్తభుజజేన రిసాతశనహరిచరణేనేవ
 సంవర్ధమానేన త్రిభువనమలఙ్ఘ్యత రౌజసా॥

వికచకుమలయవనమివ నవోనకేన గగనతలమవప్తభ్య మానమ
 లత్యుత త్తణాత్ క్షీరో దశ్చేనపాణ్ణునా క్షితితోదేన-బహుళరజోధూ
 సరిత మశిశిర కిరణ విచ్ఛమవచూల చామరమివ నిష్ప్రభమ భవత్
 దుకూలపట్టధవళాకదళికేవ కలుషతామాజగామ గగనాపగా - నర
 పాలబలభర మతిగురుమ సహమానా పునరివ భారావతార శార్ధమ
 మర లోకమారుహోహ రజోనిభేన మహీనిశ్చేషనివీతాతప మన్తర్ద
 హ్యమానమివ జలశిఖలేషు ధూసరిత రవిరధధ్వజ పటమపత దవనిర
 జః-ము హూర్తేనచ గర్భవాసమివ సంహార సాగరజలమివకృతా నజ
 రరమివ మహాకాలముఖమివ నారాయణోదరమివ బ్రహ్మాణ్డమివ వి
 వేశపృథివీ హృణ్మయశ్చవ బభూవదివసః ప్రస్థమయ్యశ్చవ చకాశిరే క
 కుభః రేణురూపేణేవ పరిణతమన్పరతల మేకమహాభూతమయ మి
 వ త్రైలోక్యమాసీత్॥

అధనిజమదోష్ట సన్తప్తానాం దిశిదిశి కరవివిర వినిస్సృతైః త్త
 రద్భిః క్షీరోదక్షోద ధవలైః శీకరాసారైః కర్ణపల్లవప్రహతి విప్లుతేన
 చవిసర్పతా దానజలబిన్దుదుద్ధినేన హేషారవప్రక్షిణ్దైశ్చవాజినాంలా
 లాజలలవ జాలకై రుపశమితే రఙ్గసి పునరుపజాతా లోకాసు దిక్షు
 సాగరసలిలాదివో న్నగ్న మాలోక్య తదపరిమాణం బలము పజాతవి
 స్త్వయః సర్పతోదత్త దృష్టిర్వైశమ్పాయనశ్చన్ద్రావీడ మాబభాషే॥

స్వయః సర్వతోదత్త దృష్టిరై వ్యశమ్నాయం శ్చ స్త్రాపీడ మాబభాషే॥

యవరాజింజితం దేవేనవ హారాజాధిరాజేన తారాపీడేన
యజ్ఞేష్యసి కాదిశోన వశీకృతాయా వశీకరిష్యసి కానిదుర్గాణి నప్ర
సాధిలాని యాం ప్రసాధయిష్యసి కానిద్విపాంతరాణి నాత్మీకృతాని
యాన్యాత్మీకరిష్యసి కానిరత్నాని నోపార్జితాని యాన్యపార్జయిష్య
సి కేవాన ప్రణతా రాజానః కైర్న విరచితః శిరసిబాల కమలకుట్ట
ల కోమలః సేవాజ్ఞలికైర్న మస్మణీకృతాః ప్రబిబద్ధహేమపద్మైర్గ
లాటై స్సబాభువః కైర్న స్ఫుస్తాః పావపేరే చూడామణయః కైర్న
ప్రతిపన్నా వేద్రయష్టయః కైర్నో ధూతాని చాసురాణి/కైర్నో
చ్ఛారితా జయశబ్దాః కేషాంన పీతాః కిరీటపత్రమకరైః సలిలధారా
భవ నిర్మలాస్తవ్యచ్ఛరణసఖమయూఖరాజయః పతేహి తేచతురుదధిజ
లావగాహ దుర్గిత బల వాదావలిప్తా దశరథబగీరధ భరతదీవిపాల
ర్క మాన్దాత్య ప్రతిమాః కులాభిమానశాలినః సోమపానినో మూ
ర్ధాభిషిక్తాః పృథివ్యాం పర్వపార్థివా రత్నాభూతి మివాభిషేక పయః
పాతస్మాతైః చూడామణి పల్లవై రుద్వహన్తి వర్ణల్యాం భవచ్ఛర
ణరజఃసంహతి మేభిరియ మాదిపర్వతై రివాపరై ర్ధృతా ధరత్రీప
తాని చాప్యమీషా మాప్లావిత దశదిగంతరాళాని సైన్యాని భవంత
ముపాసతోతథాహి పశ్య యస్యాంయస్యాం దిలిపీషీష్యతే చతుఃత
స్యాంతస్యాం రసాతల మివోద్ధరతి వసుధేవ సూతేక కుభభవ వసున్దిగ
గనతలమివ వర్షతి దివసభవ సృజతి బలాని - అపరిమిత బలభారాత్త్రా
త్రా మన్యే స్తరతి మహాభారత సమరసంక్షోభ స్యాన్య ఊతః పవశి
ఖరదేశేషు పరిస్థలితమణ్డలో భవజాగరణయన్ని వ కుతూహలా
గ్నమతి కదలి కావనాంతరేషు మయూఖమాలీ సర్వతశ్చ మదీజలము
చాం కరణామేలా పరిమళసురభిణి వేణికాచాహిని మదవారిణి నిర

స్తరసుగ్ధా నిపతితమధుకర కులకలకలకలితాకాళిన్దీ జలకల్లాల కలితే
వ భాతి మాతధాత్రి- సైన్యభరసంక్షోభభయాత్ సరితభవ గగనత
లముత్పతితాః సంచచ్చదయ వ్యేతా దిచ్ఛక్రవాళ మిన్దధవళా ధ్వజ
పంక్తయః సర్పధాచిత్రం యన్నాద్య విఘటితసకలకులశైలసన్ని బద్ధా
సహస్రశః శకలీభవతి బలభారేణ ధరిత్రీ యద్వా బలభరపీడిత వసు
ధాధారణ విధురాన దళన్తి ఫణినాం పత్యుఃఫణాబిత్రయభి॥

ఏవంవగతపవ తస్య యువరాజః సముచ్చితానేక తోరణాం
తృణశాయప్రాకార మన్దిరసహస్ర సమ్పాదామల్లాసిత ధవళపట
మణ్ణిపశత శోభినీ మావాస భూమిమవాప తస్యాఞ్చావతీర్య రాజవ
త్పర్వాః త్రియాశ్చకార- సరై వశ్చ తైస్సమేత్య సరపభిరమాత్యై
శ్చ వివిధాభిః కథాభి ర్విసౌద్యమానస్తం దివసమశేష మభినవపితృవి
యోగ జన్మనా శోకావేగే నాయాస్యమాన హృదయో దుఃఖేనాత్య
వాహయత్ - అతివాహిత దివసశ్చ యామినీమపి స్వశయనీ యస్య
నాతిదూరే నిహితశయన నిషణ్ణేన వైశమ్పాయనేన అచ్యుతశ్చ సమీ
పే క్షితితలవిన్యస్త కుధప్రసప్తయా పత్రలేఖయా సహ అన్తరా
క్షిత్తసక్తమన్తరా మాతృసమ్బద్ధమ్ అన్తరాశుకనాసమయం కుర్వన్నా
లాపగ నాత్యుపజాత నిగ్రఃప్రాయేణ జాగ్రదేవ నివే- ప్రత్యుష
సి చోడ్ధాయ తేనైవ క్రమేణానవ రతప్రయాంకైః శ్రుతిప్రయా
ణ కముషదీయ మానేన సేనాసముదాయేన జర్జరయన్ వసున్ధరా
మాకన్పుయన్ గిరిన్ ఉత్పిఞ్చున్సరితః రిక్తీకర్షన్ పరాంసి చూర్ణ
యన్ కాననాని ధమీకుర్వన్ విషమాణి దళయన్ ధుర్గాణి పూరయ
న్ని మ్నాని నిమ్నయన్ స్థలాని ప్రాతిష్ఠత్ శవైశ్చవైశ్చ సేవ్య
యా పరిభ్రమ స్మృన్నతాన్ సమయన్ ఆశ్వాసయన్ భీతాన్ ర
క్షన్ శరణాగతాన్ ఉన్మూలయన్ విటపకాన్ ఉత్సాదయన్ కణ్ఠికాన్

అభిషిక్తుః స్థానస్థావేశు రాజపుత్రా సమర్థయ రత్నా నిప్ర
 తీర్థ స్తుపాయనాని గృహా క రా ఆదిశః దేశవ్యవస్థాః స్థాప
 యా స్వనిహ్నాని కుర్వ కీర్తనాని లేఖయా శాసనాని పూజయా
 స్మ గ్రజన్తనః ప్రణమ మనీ పాలయ న్నా శ్రమూ జనయ
 జనానురాగం ప్రకాశయ విక్రమ మారోపయ ప్రతాప ముప
 చిన్వ యశః విస్తారయ గుణా ప్రఖ్యాపయ సచ్ఛరీత ము
 ద్యోతయ పౌరుష మావృన్న వేలావనాని బలరేఖ భిరాధూన
 రీక్రత సకలసాగర సవీలః పృథివీం విచచార ప్రధనుం ప్రాచీం త
 త స్త్రిశంశు తిలకం తతో వరుణలాంబానా మనస్తరీంశ్చ సప్తర్షి
 తారాశబలాం దిశర విజౌగ్యే - వర్షేత్రయేణ చాత్మీకృతాశేష ద్వీపా
 న్తరం సకలమేవ చతురమ్భాధి ఖాతవలయ పరిఖాప్రమాణంబభ్రా
 మ మహిమన్జులమ్ తతః క్రమేణ నిర్దితసకల భవనతలః ప్రక్షిణీకృ
 త్య వసుధాం పరిభ్రమ కదాచిత్కైలాస సమీపచారిణాం హేమ
 జటనామ్నాం కిరాతానాం శుభ్రపురం నామనివాసస్థానం నాతివి
 ప్రకృష్టం పూర్వజలనిధేర్దిత్వా జగ్రహ తత్రచ నిఖిలధరణితల
 పర్యటనఖిన్న స్య నిజబలస్య విశ్రావహేతోః కతిపయా దివసానో
 త్థితః ॥

ఏకదాతు తత్రస్థ ఏవేంద్రాయుధ మారుహ్య మృగయానిర్గతో
 విచర కాననం శైలశేఖరా దవతీర్ణం యశుచ్ఛయా కిన్నరమిథు
 న మద్రాక్షీత్ - అపూర్వసర్వసతయాతు సముపజాతకుతూహలః కృ
 తగ్రహణాభిలాష తత్సమీప మాదరాదుపసర్పిత తురగ స్సముపసన
 ర్హా అదృష్టపూర్వ పురుషదర్శన త్రాసప్రధావితంబ తత్పలాయమా
 న మతవరతపాన్తి ప్రహరద్విగుణీకృత జవేనేంద్రాయుధేన ఏకాకీర్ణ
 త్య నిజబలసమూహ త్సుగూరమనుససార. అత్రగృహ్యతే అత్రగృహ్య

తే ఇదంగృహీతమిదం గృహీతమిత్యతి రభసాకృష్ట చేతా మహాజవత
యా తురజనుస్య ముహూర్తమాత్రే నైకపద మివాసహాయ స్తస్మా
త్ప్రదేశా తృత్పదశ యోజన మాత్ర మధ్యానం జగామ- తచ్చా
నుబధ్యమానం కిన్నరమిధున మాలోకయత ఏవాస్య సమ్ముఖాపతిత మ
చల తు జ్ఞశిఖరమారురోహ ||

అహాధేవ తస్మిన్ శనైశ్శనై స్తదను సారిణీం నివర్త్య దృష్టి
మచలశిఖర ప్రస్తరశకల ప్రతిహతగతి ప్రసరో విధృతతురజ శ్చ
స్త్రాక్షిడ స్తస్మిన్కాలే సముపాయాథ శ్రమస్వేదార్ద్ర శరీరమిన్ద్రా
యుధ మాత్మాన ఇచ్చవలోక్య క్షణమివ విచార్య స్వయమేవ విహ
స్యావినయతో కిమితినిరర్థక మయమాత్మా మయాశిశునే వాయాసి
తః కమనేన గృహీతేనాగృహీతేన వాకన్నర యుగ లేన ప్రయోజనం
గృహీతమిదం తతఃకిమ్ అధనగృహీతం తతోఽపికిమ్ - అహూ మే
మూర్ఖతాయాః ప్రకారః అహూయత్కించ న కారి తాయా మాద
రః అహూ నిరర్థకవ్యాపారే ష్చభినివేశః అహూ బాలిశచరి తే
ష్వాసక్తిః సాధుఫలం కర్తక్రియమాణం వృధాజాత/నవశ్యకరవ్యా
క్రియా ప్రస్తుతావిఫలీభూతా సుహృత్సార్య ముపపాద్యమానం నౌ
పపన్న రాజధర్మః ప్రవర్తితోన నిష్పన్నః గుర్వర్థః ప్రారభోన ష
తినమాప్తః విజిగీషు వ్యాపార ప్రయతోన్న సిద్ధః - కస్మాదహమావి
ష్ట ఇవోత్సృష్ట నిజపరివార ఏతావతీం భూమిమా యాతః కస్మాచ్ఛను
యా నిప్ప్రయోజనమిద మనుసృత మశ్వముఖ ద్వయమితి విచార్య
మాణే యత్సత్య మాత్మైవ మేపరశ్చివ హాసముపజనయతి- నజానే కియ
లాధ్వనా విచ్ఛిన్నమితో బలమన్వయాయ మేహహాజవా పీన్ద్రా
యుధో నిమిషమాత్రేణాతి దూరమతిక్రామతి నచాగచ్ఛతామయా
తురగోదేగ వశాత్కిన్నరమిధునే బద్ధదృష్టినా అస్మిన్ననిరళ తరుశతత్రా

ఖా గుల్మలతాననాన గహం నిరస్తర నిపతిత శుష్కపర్ణావక్షిణ్యశలే మ
హావనై పద్మానిరూపితః యేనప్రనివృత్య యాస్యామి సచాన్త్రికప్ర
దేశే ప్రయత్నేనాపి పరిభ్రమతా మర్త్యధర్మా కశ్చిదాసాద్యతే
యస్సువరపురగామినం పద్మానముపదేష్యతి- శ్రుతంహిమయా బహు
శః కథ్యమాన ముత్తరేణ సువర్ణపురం సీమాంతలెఖా పృథివ్యాః సర్వ
జనపదానామ్ - తతఃపరతో విర్మానుషమరణ్యం తచ్ఛాన్తిక్రమ్య కై
లాసగిరితి-అయచ్ఛ కైలాసః తదిదానీం ప్రనివృత్యై కాకేశా స్వ
యముత్ప్రేక్ష్యోత్ప్రేక్ష్య దక్షిణామాశాం కేమమశ్లేకృత్య గనవ్య
మ్- ఆత్మకృతానాంహి దోషాణాం నియతమనుభవితవ్యం ఫలమాత్మ
నై వేత్య వధార్య వామకరతల బలిత రశ్మిపాశ స్తురద్ధమ్ వ్యా
వర్తయామాస॥

వ్యావర్తిత తురజశ్చ పురశ్చ నితవాక్ అయముద్భాసిత ప్ర
భాభాస్వరో భగవాన్ భానురధునా దివసశ్రయో రసనామణిరీవ మ
ధ్యమలజ్జరోతి ఫరిశ్రాన్త శ్చాయ మింద్రాయదః తదేనం తావదా
గృహీత కఠిపయ దూర్వా ప్రబాలక బం కన్తింశ్చై త్సరసి శిలాప్ర
స్రవణే వాసరి దమ్భసివా స్నాత పీతోదక మపనీతశ్రవణం కృతాష్ట
స్వయంశ్చ సలిలం పీత్వా కిస్య చిత్తరోరధచ్ఛాయాయాం ముహూర్త
మాత్రం విశ్రమ్య తతోగమిష్యామీతి చింతయిత్వా సలిల మన్విష్యన్
ముహూర్తము రితస్తతో దత్తదృష్టిః పర్యటన్ నలినీజల వగాహూ
తితస్యా చిరాపక్రాన్త స్యచ మహతో గిరిచరస్య చరణోత్తారితైః
పక్తపటలై రాద్రీ కృతం కరావకృష్టైశ్చ సమృణాశ మూలనాళైః
కమలకలాపైః కల్కాపితమ ఆద్రా ద్రైశ్చ వైవిలప్రబాలైః శ్వా
మలితో ద్వేష ముద్దళితైశ్చ కమల కుముదకువలయ కల్పార కుట్టలై త
స్తరాస్తరా విచ్ఛురిత ముత్పాతైశ్చ సకర్దమై శ్కాలాకన్దై రాకీర్ణం ఖ

జ్ఞితైశ్చ కుసుమస్తంభక పాతై ర్వనపల్లవై రాచ్ఛాదిత మాటానాః.
శ్చ కుసుమోపవిష్ట నిష్పిష్టో చ్ఛ్విసత్ పట్పదాభి ర్వనలతా భిరా
కుతిత మభిరవ పకుకుసుమ పరిమళ వాహినాచ తమాలపల్లవ రస
శ్యామేన మదజలేన సర్వతః సిక్తం మార్గమద్రాక్షీత్ ॥

ఉపజాతజలాశయ శశ్చశ్చ తం ప్రతీప మనుసరణ ఉక్తీ వ
దృశ్యైరుపరి ఛత్రమణ్డలాకాతైః సరళసాల సల్లకీప్రాప్తై రవిరతై
రప విశ్వావితయా విరళై రివోపలక్య మాణైః పాదపై రుపేతేన
స్థూలకపిల వాలుకేన శిలాతల బహుళ తయా విరళ తృణోలపేన
వనద్విప దశనదళిత మనశ్శిలా ధూళికపి లేన అభజినీభి రుత్తీర్ణాభిరవ
చక్రభజ్ఞ కుటిలాభిః పాషాణ భేదక మశ్లరీభి ర్జటిలీకృత శిలాస్తరా
లేన అనవరత గళద్దుగ్ధులు క్రుమ క్రవాద్ద్రీకృత దృషదా శిఖర
స్మృత శిలాజతుర పపిచ్ఛలోపలేన టక్టనఖర ఖురఖణిత హరితాళ
క్షోదపాంసు లేన అఖునబ రోత్థాత విలవిప్రక్రీర్ణ కాశ్చానమూర్తేన సి
కతానిమగ్న చమరక సూరికా మృగీఖురపంక్తినా సంశీర్ణ జీర్ణ రజ్జురల్లక
మోమప్రకర నివితేన విషమ శిలాచ్ఛేదో పవిష్టజీవ జ్జీవక యుగళేన
వనమానుష మిధునాధ్యాసిత తటగుహానువేన గర్భపాషాణపరిమళా
మోదినా వేత్రలతాప్రతాన వతా ప్రరూఢవేణునా కైలాసతలేన
కశ్చిదధాన్యం గత్వాతస్యైవ కైలాసశిఖరిణః పూర్వోత్తరే ది
గ్భాగే జలభారాలస జలధరవ్యూహమివ బహుళపక్షపాన్థ కార
మివ పుష్పీకృతసత్యాయతం తరుషణ్డరిదదర్శ తత్త్వా సమ్ముఖాదాగతేన
కుసుమరజఃకషాయా మోదినా జలసంస్థ శిశిరేణ శీకరిణాచన్దనరస
స్పర్శేనావిజ్ఞానమానభవ జలతర జ్ఞ మారుతేన కమలమధు పానమత్తా
శాశ్చ శ్రోత్రహరిభిః కలహంసానాం కోలాహలైరాహూయమా
నోభవ ప్రవివేశ ॥

ప్రవిశ్యచతస్యతరుషణ్ణస్య హధ్యభాగే హణిదర్పణమివ త్రై
 లోక్య లక్ష్మ్యైః స్ఫటికభూమిగృహమివ వసున్ధరాదేవ్యా నిర్గమనమా
 ర్గమివ సాగరాణాం నిస్సర్థమివ దిశామవతార మివ జలాకారం గగన
 భలస్య కైలాసమివ ద్రవతామాపన్నగుతుషారగిరిమివ విలీరం చంద్రా
 తపసు రసతాముపేతం హరాట్టహాసమివ జలీఘ్రతం శ్రీభు వనపు
 ణ్యరాశిమివ సరోరుపేణావస్థితం వైషూర్య గిరి జా మిన సలిలాకా
 రేణ పరిణతం శరదభ్రబృన్దమివ గ్రవీఘ్రాయైకత్ర నిస్సనితం అశ్వ
 భవనమివ ప్రచేతనః స్వచ్ఛతయా ము నినునోభిశవ స్వనగుడై రి
 హరిణలోచన ప్రభాభిరవ ముక్తాఫలాంశుభిరవ నిర్మిత మాపూర్వపర్య
 వైనుపి అన్తస్పృష్ట దృష్టసకల వృత్తాన్తత యా రిక్తమివోపలక్ష్మ్యన
 ణమ్ అనిలోన్ఘాతజలతరజ్ఞ శీతర ధూళిజర్కభి స్సర్వత స్సము త్థితై
 రక్ష్మమాణ మివేన్ద్ర చాపసహస్రైః ప్రమానిభేనాన్తఃప్రవిష్ట సు
 తాననశైల నక్షత్ర గ్రహచక్రవాళం శ్రీభువనయున్యిన్న పజ్జా జేన
 దరేణ నారాయణమివ విభ్రాణ మాసన్నకైలాసా వతీర్ణస్యచ శత
 శో భగవతః ఖణ్ణపరశో ర్మజ్జనోన్మజ్జన యోభచలిత చూడా హణి చ
 న్ద్ర ఖణ్ణచ్యుతే వామృతరసేన జలయైలిత వామార్ధకపోల గతితలావ
 ణ్య ప్రవాహానుకారిణా సమ్మిశ్రిత జల ముపహులతిమాల వనప్రతి
 విమృన్ధకారిణా భ్యన్తరై ర్మృశ్యమాన రసాతల ద్వాదశివసలిలప్రదే
 వై ర్గమ్భీరతరం దివావృషపజాత నిశాశజ్జై శ్చక్ర వాకిమి సువైః ప
 రిప్రాయమాణ వీలోత్పలవన గహన మసక్ష్మృతామహ పరిపూర్ణ
 కమణ్ణలుపరిపూత జల మువేక్షశో వాలఖిల్బకదన్దక కృతసేవో
 పవం బహుశః సలిలావతీర్ణ సావిత్రి భగ్నదేవతార్చన కమలం సద్
 ప్రశ స్తు పక్షిమణ్ణలస్నాన పవిత్రీకృతం సర్వదా సిద్ధవధూత్తోత క్షౌ
 లతావలగల పుణ్యోతో దకముదక క్రీడాదోహ దాగతావాఙ్మ

హ్యకేశ్వరాంతః పురకామినీనాం మకంకేతుచాపచక్రాకృతి భిరతివి
 కతై రావర్తిభి ర్నాభిగుణై రావీతసలిలం క్వచిత్స్వరుణహంసాక్రా
 న్త వికచకమలవసషణ్డు క్వచిద్దిగ్గజ మజ్జనజర్జరిత జరన్మృణాళ జాల
 దణ్డు క్వచిత్త్రైస్సుక వృషభవిషాణకొటి శిఖితతటశీలాఖణ్డుక్వచిన్య
 మ మహిషశృంగభిర విక్షిప్తఫేనపిణ్డుం క్వచిదైరావత దశనమాక్షతఖ
 జ్జిత కుముదషణ్డుం యావనమివోత్కలికా బహుళ ము త్కణ్ణ తమివ
 మృణాళవలయాంజ్మృతం మహాపురుషమివ మీనహకరకూర్మ చక్ర
 స్రుకటలక్షణా షష్ఠ్యఖచరితమివ శ్రూయమాణక్రాంజ్మి వనితాప్ర
 లాపం భారతమివ పాణ్డుధార్తరాష్ట్ర కులపక్షకృత త్తోభ మన్యు
 తమధనసమయమివ తీరావస్థిత శితికణ్ణపీయ మానవిషం కృష్ణ బాలవ
 రితమివ తటకదమ్బ శాఖాధిరూఢ హరికృతజల ప్రపాతక్రీడం మద
 నధ్వజమివ మకరాధిస్థితం దివ్యమివా నిమిషలోచన రమణీయ హర
 ణ్యమివ విజృంభమాణపుణ్ణరీక మురగకుల మివానన్త శతపత్ర పద్మే
 ద్భాసితం కంసబలమివ మధుకరకులోపగీయమాన కువలయాపీడం క
 రున్తనయుగళమివ నాగసహస్రపీతపయోగణ్ణాషర మలయమివ చ
 న్దనశిశిరవన మసత్సాధన మివాన్మస్తాన్త మతిమనోహర మాహ్లాదనం
 దృష్టేరచ్ఛేదంనామసరో దృష్టవాః॥

అలోకమాత్రే జైవాపగత శ్రమో దృష్టాన్త మనస్యకరో ద
 హేలూ నిష్ఫలమపి మేచురగ ముఖమిధునానుసరణ మేతదాలాకయ
 త సురస్సఫల తాముపగతమ్! అన్యపరిసమాప్తమీక్షణయుగళస్యద్రష్ట
 వ్యదర్శనఫల మాలోకితః ఖలురమణీయానామన్తగృప్త అష్టోదనీ యా
 నామవిధిః వీక్షితా మనోహరాణాం సీమాన్తలేఖాప్రశస్యక్షిక్య తా
 ప్రీతిజరనానాం పరిసమాప్తిః విలోకితా దర్శనీయానామ వసానభూ
 మిః శ్చదముత్స్వాన్య సరస్సలిలం అమృతరసము త్పానయతా వేధ సా

పునరుక్తతామివ నీతా స్వస్వప్తిః ఇదహపిఖల్వమృతమివ సర్వేన్ద్రి
యాహ్లాద నసమర్థ మతివిమలతయా చతుషఃప్రీతి ముపజనయతి శి
శిరతయా స్పర్శసుఖముపాహరతి కమలసుగంధితయా పూణమాప్య
యయతి హంసముఖరతయా శ్రుతిమానందయతి స్వాదుతయారసనా
మాహ్లాదయతి నియతం చాన్యైవ దర్శనతృప్తయ నపరిత్యజతి భగ
వాన్ కైలాసనివాస వ్యసము మాపతిః నఖిలుసామృత మాచరితి
జలశయన దోహదం దేహ రథాజ్ఞాపాణిః యదిదమమృత రససురభిర
లిలనపహాయ లవణరసపరుష పయస్యకీన్ద్రతి స్వపితి నూనంచేకన
ప్రథమమాసీ త్సరఃయేవ ప్రళయవరాహఘోరా భిమాతభీతా భూ
తధాత్రీ కలశయోని పానపరి కలితసకల సలిలం సాగరమవతీర్ణా అ
న్యధా యత్రాగాధా పాతాళగమ్భీరామ్భుసి నిమగ్నభవేత్తహం
సరసి కిమేకేవ మహావరాహసహస్రై రపినాసాదితా భవేత్ నూ
నఞ్చాస్మాదేవ సలిలలేశ మాదాయాదాయ మహాప్రళయేషు ప్రళ
యపయోదాః ప్రళయదుర్దినాన్ధకారిత దిశః స్థావయన్తి భువనాన్త
రాణి మన్యేచ యత్తత్సలిల మాయం బ్రహ్మాణ్ణరూపమాదౌ భువనమ
భూ త్తదిగం ప్లిణీభూతం సరోవ్యపదేశే నావస్థితమ్॥

ఇతివిచారయన్నైవ తస్యశిలాశకల కర్కశ్శాలుకా ప్రాయం
విద్యాభరో ధృత సనాశకుముద కలాపార్చితా నేకచారు సైకత లిజ్జ
మరున్ధతీ దత్తదిన కర్పూర్వ పయఃపర్యస్తరక్తకమలశోభిత ముపహూల
శిలాతలం పవిష్టజల మానుషనిషేవ్య మాణాతప మభ్యర్థతయాచక్షా
లాసస్యో సానాగతమాత్మ మణ్ణలపదపక్షి ముద్రాజ్ఞిత మవక్తిర్
భష్టసూచితమగ్నో ధితగణ బృన్దోద్ధూలన మవగాహ వత్సర్గణ పతి
గణ్ణస్థల గీళితమద ప్రస్రవణ సిక్త మతిప్రమాణ పాదానుమీయమా
నత్పషిత కాత్యాయనీసింహావతార మార్గం దక్షిణం వీరమాసాద్య తు

రగాదవతతార- అవశీర్యచ వ్యపనీత పర్యాణమింద్రాయుధ మకరో
 త్- షీతితలలురితోణితజ్జు గృహీతకతిపయ యవసగ్రాసం సరోవ
 తార్య షీతసలిమిచ్చయా స్నానం చోణాప్య అన్యతనుస్య సమీపవ
 ర్తిగ సరోద్మూల శాఖాయా మపగతఖలీరం హస్తపాశశృంభణ యా
 కనకమయ్య చరణేబద్ధా కృపాణికావలూనాః షీత్రాస్య శాగ్రతః
 కతిదిశ్శర స్తీరప్రహుథ దూర్వా ప్రబాలకబలాన్ స్వయంపి సలి
 లనవతతార తతశ్చప్ర త్రాళితకరచరణయుగళశ్చాతక ఇవక్యత్వాజ
 లమయమాహారం చక్రాచక్రాయ ఇవాస్వాద్య మృణాళశకలానిశి
 రాంశురివ కరాక్రైః స్పృష్టా కుముదాని ఫణీవాభివ్యజ జలతరజ్జ
 వాతా ననజ్గ శరప్రహారాతుర ఇవోరసి నిధాయ నలిసీదళో త్తరీయ
 మరణ్యగజఇవ శీకరాద్ద్రి పుష్కరాచోపశో భిత కరః సరస్సులిలా మద
 గాత్-ప్రత్యగ్రభగ్న శిశిరైశ్చ సమృణాళకై ర్లలకణికాచితైః కమలి
 నీపలాశైర్లతామణ్డపపరిషీప్తై శిలాతలే సంస్తర మాస్తీర్య నిధాయ
 శిరిసి పిణ్డీకృశము త్తరీయం నిషసాద ముహూర్తంవిశ్రాంతశ్చ తస్యస
 రస ఉత్తరేతీరప్రదేశే సముచ్చరంత మున్మత్తకబలే ననిశ్చల శ్రవణ
 పుటేన తన్మఖిసూతే నోన్మీవే శేన్ద్రాయుధేన ప్రధమమాకర్షితం
 శ్రుతిసుభగం వీణాతస్త్రీ యుజ్కార మిశ్రమమానుషర గీత శబ్దమ
 శృణోత్- కుతోఽత్ర విగతమర్య సమ్పాతే ప్రదేశే గీతధ్య నేః స
 మ్భూతిరితి సముపజాత కాతుకః కమలినీపత్ర స్తస్తరాదుత్థాయతా
 మేవ గీతసమ్పాతమాచితాం దిశం చక్షుః ప్రాహిణోత్- అతిదవీ
 యస్తయా తుతస్య ప్రదేశస్య ప్రయత్న వ్యాపృత లోచనోఽపి
 విలోకయన్ నకిచ్చిద్ధదర్శ తమేవ కేవల మనవరతంగీతశబ్దం శృణౌ
 వ కుతూహలవశాచ్చ గీతధ్వనిత ప్రభవజిజ్ఞాసయా కృత గమనబుద్ధి
 ర్భ్రత్య పర్యాణ మింద్రాయుధ మారుహ్య ప్రియగీతైఃప్రధమప్రస్థితై

రస్మాద్ధితైరపి వసహరితై రుపదిశ్యమాన వస్తా సప్తచ్ఛగ వకు ల్లే
లాలవశ్చ లవలీలతా లోలకుసుమ సురభిపరిమళ యా అలికుల విగుతి
ము ఖరితయా తమానీలయా దిక్షా గమదవీ ధ్యేవపశ్చినుయా సర
స్తీర వసలేఖయా నిమి స్తీకృత్య తం గీతధ్వనిమభి ప్రత స్థే।

క్రమేణచ సమ్ముఖాగతైః అచ్చ నిర్దరజల కణజాలజనిత జడి
మఖిః జర్జరిత భూర్జవల్కలైః ధూర్జటి వృషభరోమన్ధ ఘనవిన్నవాహి
భిః షష్మఖ శిఖిణి శిఖాచుమ్పిభిః అమ్మికాకర్పూర పల్లవోల్లాస న
దుర్గలితై రుత్తరకురు కామినీ కర్ణోత్పల ప్రేక్ష్యాలన దోహదిభిఃఆకమ్పి
త కకోలైః నమేరుకుసుమ పాంశుపాలిభిః పశుపతిజటాబన్ధారవా
సుకిపరిసీత కేష్టై రాష్ట్రాదిభిః పుణ్యైఃకైలాసమారుతై రభివర్ద్యమానో
గత్వాచ తంప్రదేశం సర్వతో మరకతహారతైః హరిహరిత రుతీరను
శీయైః భ్రమద్భృజ రాజసఖర జర్జరిత జరరకుట్టులైః ఉర్మకొకిలసు
లకబళీకృత సహకారకోమలాగ్ర పల్లవైః ఉర్మదపట్పురణ చ క్ర వాళ
వాచాలిత వికచమూత కలితైః అచకితచకోర చక్రచ్చుమమ్మిత మరీచా
బుగ్గైః చమ్పకపతాగ పుష్పపిష్కర కపిష్ఠల జగ్ధపిప్పలీఫలైః ఫలభర ని
కరనిపీడితనిబిడదాడిమినీడప్రసూత కలవి జైగ్రఃప్రక్రీడితచఫలకపిల
కపికులకరతల తాడన తరలిత తాడీపుత్రైః అన్యోన్యకలహ కుపితకపో
త పోత సంహతలోల పక్షపాలీ పాలితకున్నమైః కుసుమరజో రాశి
శారసారి కా శ్రీతశ్శిఖరైః శుకశతముఖసఖ శిఖిరశకలిత ఫలస్సీతైః జ
లధరజలబుద్ధ విప్రలబ్ధ ముగ్ధ చాతకధాన్వన ముఖరితతమాల షడ్జైః ఇ
భికలభ కోల్లూన పల్లవవేల్లిత లవలీ వలమైః ఆలీయనూన నవయావ
న మదమత్తపారావత పక్షతేష పర్యస్తకుసుమ స్తబ్ధకైః తనుపనన
కమ్పిత కోమలకదళి దళవీజితైః అవిరళ ఫలనిక రావనతనావికేరవనైః
అకరోరపత్రపుటపూగ విటపి పరివృతైః అనివారిత విహజ్జతున్ద్ర ఖణిత

పిష్టిఖర్జూర జాలకైః మదముఖరమయూరీ హధరరవ విరావితాన్తరైః అ
 కలిత కలికాకలాపకన్తరైః అన్తరాన్తరా కైలాస తరణిణీతరణిత్ర సీకతి
 లతల భూమిభాగైః వనదేవతాకరతల నివహనిభ మలక్తకజల లవసి
 క్తమివ కిసలయనికర మతిసుకుమార ముగ్ధహృద్విః గ్రన్థి పర్లక గ్రాస
 సముదితచనురీ కులనిషేవిత మూలైః కర్పరాగురుప్రా యైః ఇన్ద్రో
 యుధైరివ ఘనావస్థానైః కుముదైరివాదత్త దినకరప్రవేశ శిశిరాభ్య
 న్తరైః దాశరథిబలై రివాజ్జననీల నలపరిగత ప్రాప్తైః ప్రాసాదైరి
 వ సపారావతైః భవనతాపనైరివ సన్నిహితవేత్రాసనైః రుద్రైరి
 వ నాగలతాబద్ధ పరికరైః ఉదధికులపులి నైరివనిరన్తరోద్భిన్న ప్రబా
 లలతాఙ్కురజాలకైః అభిషేకసలిలైరివ సర్వాషధి కుసుమ ఫల కిసల
 య సనాదైః ఆతేఖ్యగృహైరివ బహువర్ణచిత్ర పత్ర శకునిశతశోభితైః
 కురుభిరివ భారద్వాజద్విజోప సేవితైః మహా సమరముఖైరివ పున్నా
 గసమాకృష్ట శిలీముఖైః మహాకరిభిరివ ప్రలన్యబాలపల్లవస్పృష్టభూ
 తలైః అప్రమత్త పార్థివైరివ పర్యన్తావస్థిత బహుగుల్మకైః దంశి తైరివ
 భ్రమరసమ్పాతక వచావృత కాంతైః ప్రయాణాభిముఖైరివ వానరక
 రాజులి స్పృష్టగుఱైః అవనిపాలశయనైరివ సింహపాదాంకితతలైః ఆ
 రభపశ్చుతపః క్రియైరివో చ్ఛిఖశిఖ మణ్ణులపరివృతైః దీప్తితైరివ కృత్
 కృష్ణసార విషాణకణ్ణూయనైః జరద్గ్రహమునిభిరివ జటాలవాల కమ
 ణ్ణులుధరైః ఇన్ద్రజాలికైరివ గృప్తిహారిభిః పార్శ్వైః పతివృతం చన్ద్ర
 ప్రభనామ్నః తస్యసరసఃపచ్చిమేతీరే కైలాస పాదస్య జోతస్మివ
 దాతయా ప్రభయా ధవళయతన్తం ప్రదేశం తలభాగసన్నివిష్టంభ
 గవతః శూలపాణేః శూన్యం సిద్ధాయతన మవశ్యత్ ॥

తచ్చపవనోద్ధాతైరితన్తతః సమాపత్య్విః కేతకీగర్భ ఘం చిభి
 క్షణీ క్రియమాణ కాంతః పశుపతిసర్వకహేతో ర్మలాదివ ప్రతిపా

ద్యునూనో భస్మవ్రత మాయతన ప్రవేశపుడై యివపరిగృహ్యమాణః
 ప్రవిశ్యాద్రాక్షీత్ చతుస్సస్ఫటికవణ్ణ పికాతల ప్రతిష్ఠిత మవి
 రోధ్యతై రాద్రాస్త్ర శిరగళజ్జల విష్టుఖిణ్డార్థవిపాటిత చస్త్రవి
 మ్బుద శ్లేరివ నిజాట్టహాసా వయవైరివ శేషఫణాశ కలైరివ పాశ్చజ
 న్య సహూదరైరివ క్షీరోదహృదయా కారైరుప పాదితమాక్షికము
 కుట విభ్రమైః శువిభిర్నవ్దాకనీ పుణ్డరీక్షైః కృతార్చన హమలము క్రాశి
 లాఘుటిత లిజ్జ మశేషత్రిభువన వద్దితచగణం చరాచరగురుంచతుర్ము
 ఖం భగవంతం త్ర్యమ్బకమ్॥

తస్యచదక్షిణాంమూర్తి మాశ్రిత్యాభి ముఖమాసీనా ముపరవి
 త బ్రహ్మానవా మతివిస్తారిణా సర్వదిజ్ముఖ స్థావకేన ప్రళయపరిప్లుత
 క్షీరపయోధి పయఃపూరచాణ్డరేణ అతిదీర్ఘ కాలసంశ్చితేర తపోరాశి
 నేవ సర్వతోవిసర్పతా పాదపా నైః త్రిస్తోత్రోజలనిభేర పిశేఘా
 యి వహ తేవ దేహప్రభా వితానేన సగిరి కౌననంహతభయమివ తం
 ప్రదేశం కుర్వతీ మన్యతైః ధవళయ స్త్రీ కైలాసగిరి మన్తర్రమ్భ
 రపి లోచనపథప్రవిష్టేన శ్వేతిమాన మివ మణోనయ స్త్రీ మతిధవళ
 ప్రభాపరిగత దేహతయా స్ఫటిక గృహగతామివ దుగ్ధవేణినిమగ్నా
 మివ విమలచీనాంశుకాన్త రితామివ ఆదర్శ తలస క్లాన్తామివ శరద
 భ్రమటత తిరస్కృతామివ పరిస్ఫుట విభావ్యమాహవయవాంశుశ్చ
 మహాఘాత మాయమౌషహాయద్రవ్యాత్మక మజ్జశనిష్పద నొపకరణ
 కలాపం ధవళగుణేనైవ కేవలేనోత్పాదితాం దక్షాధ్వరక్రియా మి
 వోద్ధతగణ కచగ్రహ భయోప సేవిత త్ర్యమ్బకాం నిర న్తరభస్మోల్లా
 ణేన సితాక్షీరతిమివ మదనదేహనిమి త్తం హర ప్రసాదనార్థ మాశ్ర
 హీత హారారాధనాం క్షీరోదధి దేవతామివ సహవాసపథివిత హర
 చస్త్ర లేఖాత్మకైకప్రసామిస్తమూర్తిమివ స్వర్భానుభయకృత త్రినయ

న శరణగమనా మైరావత దేహచ్ఛవిమివ గజాజి నావగుణనో త్క
 నిత శేకణ్డచిన్దితో పవతాం పశుపతి దక్షిణముఖహాన చ్ఛవిమివ నిర్ల
 త్యకృతావస్థానాం శరీరణీమివ రుద్రోద్ధూలన విభూతిమావిర్భూతాం
 జ్యోత్సామివ హరకణ్డాన్ధకార విఘట్టనోగ్యనుప్రాప్తాం గౌరీతపస్సి
 ధిమివ కృతదేహపరిగ్రహంకార్తికేయకౌమార వ్రతక్రియామివమూ
 ర్తినుతీం గిరిశంకషభ దేహచ్యుతిమివ పృథగవస్థితా మాయతన తరు
 కుసుమ నమృద్ధిమివ శంఖరాభ్యర్చనాయ స్వయముద్యతాం పితామ
 హ తపస్సిధిమివ మహితలమవతీర్ణా మాదియుగ ప్రజాపతికీర్తిమివ న
 త్తలోక భ్రమణ భేదవిశ్రాంతాం శ్రయిమివ కలియుగధ్వస్త ధర్మగో
 కగృహీత వనవాసామాగామికృత యుగబీజకలామివ ప్రసూదాయాపే
 ణావస్థితాం దేహవతీమివ మునిజవధ్యాన సర్పర మసురగజబీధిమివా
 భ్రగజ్ఞా భ్యాగమవేగ పతితాంకై లానశ్రమిమివ దశముఖోన్మూలన
 త్సోభనిపతితాం శ్వేతద్వీప లక్ష్మీమివాచ్య ద్వీపా నైరావలోకన కు
 శూహాలాగతాం కాశకుసుమ వికాశకాన్తిమివ శరస్సమయ ముదీక్ష
 మాణాం శేషశరీరచ్ఛాయా మివ రసాతలమపహాయ నిర్గతాం ముఖ
 లాయుధ దేహప్రభామివ మధునుద విఘ్నాగ్ణనాయకాన విగళితాం శు
 క్లపక్ష పరస్పరామివ పుష్కళకృతారి సర్వ హంసైరివ ధవళతయా కృ
 తసంవిభాగాం ధర్మహృగయాదివ నిర్గతాం శక్త్యాదివోత్కృష్టాం ముక్తా
 భలాదివా కృష్టాం వృణాలై రివ విరచితావయవాం దన్తదలై రివశు
 తితామిన్సుకరకూర్చకై రివ ప్రతౌళితాం వర్ణసుధాచ్ఛటాభిరివ చురి
 తాం అన్యతఃపిణ్డైరివ పాణ్డరీకృతాం పారవరసధారాభిరివ ధౌ
 తాం రజతద్రవేణైవ స్థిరైవ చన్ద్ర మణ్డలాది షోటీగ్ణాం కుటజ
 కున్దసిన్ధువార కుసుమచ్ఛవిభి రివోల్లాసితా మియత్రామివ ధవళిష్ఠుః
 సుఖావలంబినిభి రుదయతటగతా ర్క-విమ్బాదుద్ధృత్య బాలరత్నైశ్చ

భాభిరివ నిర్మితాభిః నిష్ప త్తడి త్త సుతరశ తేజస్తామ్రా భిః బిరిసా
 నావస్థిత విరళవారికణతయా ప్రణామలగ్నపశుపతి చరణభస్మచూ
 ర్ణాభిరివ జటాభి గుహ్వాసితశిరోభాగాం జటాపాశగ్రధితము త్రమా
 జేన మణిసుయం నామాజ్ఞామీశ్వర చరణస్వయమద్వహ స్త్రీం రవిరథ
 తురగ ఖరముఖ తుల్యనృత్రయోదవిశదేన భస్మనాలంకృత లలాటప
 ట్టికాం శిఖరశిలాశ్లిష్ట శశాజ్ఞాకలామివ శైలరాజమేఖిలా నుతులభ
 క్తిప్ర సాధితయా లక్ష్మీ కృతవిజయాద్వితీయయేవ పుణ్డరికమాయా
 దృష్ట్యా సమాభవయ స్త్రీ భూతనాథ మనవరత గీతపరిస్ఫురితా ధరళు
 టవశా దలిశుదిభిః శుద్ధహృదయమయూతై రివ గీతగుణై రివ స్వరైరి
 వ స్తుతివర్ణైరివ మూర్తిసుద్ధిర్ముఖాన్నిపుత ద్భిర్దశనాంశుభిః పునరివ
 స్మపయ స్త్రీంగారిపతిమతివిమలైశ్చ వేదార్ధైరివ సాత్మాత్పితామహ
 ము బాదాకృష్టైః గాయత్రీవర్ణైరివ గ్రన్థనాముపగతైః నారాయణనా
 భిపుణ్డరికవీజై రివోద్ధృతైః సప్తర్షిభిరివ కరతలస్పర్శ పూతమాత్మాన
 మిచ్ఛద్భిస్తారకాయాశ్చ తాగతైః ఆచలకీఫల ధూతై ర్ముక్తాఫలై రుపర
 చితే నాకువలయే నాధిష్ఠిత కణభాగాం పరివేశపరిగత చంద్రమణ్డ
 లామివ పార్శ్వమాసీ హధోముఖహర శిరఃకపాల మణ్డలాకారేణ మో
 క్షపురద్వార కలశకాన్తినా స్తనయుగళేన ఏకహంసమిధున సనాథా
 మివ శ్వేతగచ్ఛాం గౌరిసింహసటామయేనేవ చామరరుచి రాకృతినా
 స్తనయుగళమధ్య నిబద్ధగ్రన్థినాకల్పతరులతాచలలేనకృతో త్తరీయ
 కృత్యానుయుగ్మలోజనసకాశాత్ ప్రసాదలజ్ఞేన చూడామణిచంద్రమ
 యూఖజాలేనేవ మణ్డలికృతేన బ్రహ్మసూత్రేణపవిత్రతరీ కృతకా
 యా మాప్ర పదీనేన చ స్వభావసి తేనాపి బ్రహ్మసనబద్ధోత్తానపరణత
 లప్రభాపరిష్కృజాల్లోహితాయమానేన దుకులపటేన ప్రావృతసిత
 మ్బుంయావనేనాప స్వకాలోపసర్పితా నిర్వికారవనీ తేన శేషేణేవో

పాస్యమానాం లావణ్యేనాపి కృతపుణ్యేనైవ స్వచ్ఛాత్మనా చరిగృహీ
తాం రూపేణాపి రుచిరలోచనేన విగతచాపలే నాయతన మృగేశేవ
నిషేవితా ముత్సజగతాశ్చ స్వసుతామివ సూక్ష్మశబ్దజుష్టికా జులీయక
పూరితాశ్చలినాత్రిపుణ్డ్రకావశేషభస్మపాణ్డురేణ ప్రకౌఠ్యబద్ధశబ్ద
ణ్డ్రకేన నఖమయూఖ దన్తురతయాగృహీతగన్తకోశేనేవదన్తమయీం
దక్షిణ కరేణ వీణా మాస్పా లయ స్త్రీం ప్రత్యక్షామివ గన్ధర్వవిద్యాం
మణిమణ్డపికాస్తవస్థు లగ్నాభిరాత్మానురూపాభిః సహచరీభి రివ సవీ
ణాభి ర్విలాసవతీభిః ప్రతిమాభిరుపేతాం స్వపనార్ద్రలింగస జ్ఞా
న్తప్రతిబిమ్బతయాతిప్రబలభక్త్యారాధితస్యహృదయమివ ప్రవిష్టం
హరస్యహారలేఖయేవ ప్రాప్తకణ్డయోగయా గ్రహపంక్త్యేవ ధ్రువ
ప్రతి బద్ధయా క్రుద్ధయేవర క్తముఖవర్ణయా మత్తయేవ ఘూర్ణితమ
న్దతారయా ఉన్మత్తయేహానేక కృతతాళయా మీమాంస యేవానేక
భావనానువిధయా గీత్యా దేవంవిరూపాక్ష ముపవీణయన్తీ మతినాథు
రగీతా వకృత్తైర్ధ్యానమివాభ్యసృష్టి ర్నిచ్చలకరపుటై ర్మృగవరాహ
వానరవారణ శరభసింహ ప్రభృతిభి ర్వనచరై రాబద్ధమణ్డలై రాక
ర్ణ్యమాన గీతానువిధ విపక్ష్యే ఘోషా మమరాపగామివ నభసోఽవతీ
ర్ణాం దీక్షిత వాచమివా ప్రాకృతాంత్రిపురారి శరశలాకామివ తేజో
మయీం పీతామృతామివ విగతతృప్తా మీశాన శిరశ్యశికలామివా సుప
జాతరాగా మమధితో దధిజలసమ్పదమివాన్తఃప్రసన్నామసమస్తపద
వృత్తి మివాద్వన్ద్యాం బాద్ధబుద్ధిమివనిరాలన్య నాం వైదేహీమివ ప్రా
ప్తజ్యోతిఃప్రవేశాం దూతకలాకుశలామివ వశీకృతాక్షుచ్ఛృదయాం మ
హీమివ జలమృతదేహం హిమసమయదివసముఖ లక్ష్మీమివ చరిపీత భా
స్కరాతపా మార్కామివ సముపాత్తయతిగుహోచితమాత్రమాలిఖ
తా మివాచలావ సానా మంశుమయీమివ తనుచ్ఛాయానులిప్త భూత

లాంనిర్మలాం నిర్మమాంనిరహజ్కారాం నిర్మత్సరా మమానుషాక్షిణిం ది
వ్యత్సాగపరిజ్ఞాయమానవయః ప్రమాణామప్యష్టాదశవర్ష దేశీయా మి
వోపలక్ష్యమాణాం ప్రతిపన్నపాశుపత వ్రతాం కన్యకాం దదర్శ ||

తతోఽవతీర్యతరుశాఖాయాం బద్ధాత్మరగముపసృత్యభగవతేభక్త్యా
ప్రణమ్య త్రిలోచనాయతామేవదివ్యయోషితమనిమిషపక్ష్యణానిశ్చల
నిబద్ధలక్ష్మ్యేణచ కుమారునర్నిరూపయామాస ఉదపాదిచాస్యతస్యారూ
పసన్నుదాకాన్త్యా ప్రశాన్త్యాచాఽరూఢితవిస్తయస్యనుసే అహవా
జగతి జన్తూనామ సమర్చితో పనతా న్యాపత నివృత్తాన్తాన్తరాణి త
థాహిమయా మృగయాయాం యదృచ్ఛయా నిరర్థకమనుబద్ధతాతు
రగముఖమిసుర మయసుతి ఘనోహరో మారవానామగమ్యోదివ్యజ
నసజ్చరణోచితః ప్రదేశోవీక్షితః క్షితేః అశ్రచ సలిల మన్వేషమాణే
నహృదయహరి సింధజనోపప్పుష్ట జలం సరంగృష్టమ్ - తక్షీరలేఖా వి
శ్రాన్తేన చామానుషం శీతమాక్లిర్జితమ్ తచ్ఛానుసరత్కా మానుషదు
ర్లభదర్శనా దివ్యకన్యకేయ మాలోకితా నహిమేసం శీతిరస్యాదివ్య
తాం ప్రతిఆకృతి రేవానుమాపయ త్యమానుషతాం కుతశ్చ మర్త్య
లోకేసమ్భూతి రేవంవిధానాంగన్ధర్వధ్వనివిశేషాణాంతద్యదిమేసహసా
దర్శనపథాన్నాపయాతినారోహతివాక్తైలాసశిఖరం నొత్పతతివాగగ
నతలంతతఃకాత్వం కిమభిధానావా కిమర్థంవా ప్రథమేవయసి ప్రతిప
న్నావ్రతమితిసర్వమేవై తదేనాముపసృత్యపృచ్ఛామి అతిమహానయ
మవకాశ ఆశ్చర్యాణా మిత్యవధార్య తస్యామేవస్ఫుటికమణ్ణపికాయా
మన్యతమం స్తన్నభూమశ్రిత్య సముపవిష్టో గీతసమా త్య వసరం ప్రతీ
క్షమాణస్తస్మై ||

అథగీతావసానేమూక్తిభూతవీణాప్రశాన్తమధుకరమధురమతేవ
కుముదినీసాకన్యకాసముత్థాయ ప్రదక్షిణీకృత్యకృతహర ప్రణామాపరి

వృత్తస్వభావధవళయాతపః ప్రభావప్రగల్భయాద్యమ్యసమాశ్వాసే
యస్తీవపుశ్చైవ్యరివస్పృశస్తీర్థజలైరివప్రత్యుశయస్తీతపోభిరివ సో
వయస్తీశుద్ధిమివ కుర్వాణావరదానమివోపపాశయస్తీపవిత్రతామివ
నయస్తీచంద్రోపీడమాబభాషే- స్వాగతనుకీధయేకధమిమాంభూమిమ
నుప్రాప్తోనుహోభాగఃతదుత్తిష్టానుగమ్యతానునుభూయతానునిధిసఞ్జా
రభ్రతి-ఏవముక్తస్తతయాసమ్భాషణమాత్రేనైవానుగృహీతమాత్మా
సంమన్యమాసంఉత్థాయభక్త్యాకృతప్రణామోభగవత్యియధాజ్ఞాపయ
సీత్యభిధాయదర్శితవినయఃశిష్యభవతాంవ్రజస్తీననువవాజ||

వ్రజంశ్చ సమర్థయామాస/హస్తతాపన్నేయం మాంద్యప్రోతి
రోభూతా కృతహి మేకుఠాహలేన ప్రశ్నాశయా హృదిపసంయ
ధాచేయ మస్యాస్తవస్వ జవచుర్లభ దివ్యరూపాయా అపిహాతీణ్యాతి
శయా ప్రతిపత్తిరభిజాతా విభావ్యతే తథాసమ్భావయామి నియత
మియమాత్మో దస్తసుభ్యర్థ్య మానామయా కథయిష్యతీ త్వేవశ్చ కృ
తమతిః పశశతమాత్రమివగత్వానిరంతరై ర్నివాపి రజనీ సమయమివస
ర్మయద్భి స్తమాలతరుభి రథకారితపురోభాగామ్ ఉత్కుల్ల కుసుమేషు
లతానికుష్మేషు కూజతార మన్త్రంమన్త్రం మదనుత్తమధులిహంపిరు
తిభిర్ముఖరీకృతపర్యవ్తా మణిమారపాతినీనాఙ్చ ధవళశిలాతలప్రతిఘా
తోత్పతన ఘేనిలానామపాం ప్రస్రవశై రుత్కోటిగ్రావ విటఙ్క
విపాట్య మానైరుచ్చర ధ్వనిభిరవశేర్యమాణ తుషారశిశిరశీకరా సారై
రాజభ్య మానసీహరగాం హిమహరహరహాస ధవల్లైశ్చోభయతః త
రద్భిర్నిర్మలైర్ద్రావరూపలమ్బిత చారుచలచ్ఛానుర కలాపామివోప ల
త్యమాణా మస్తఃస్థాపిత మణికనుజ్జలు వజ్రలా మేకాంతా వలమ్బిత
యోగపట్టికాం విశాఖకాశిఖర నిబద్ధనారికేళీఫల వల్కలమయధౌతో
షానద్యగోపేతా మవశీర్ణాఙ్గ భస్తధూసరవల్కలశయనీయ సనాక్షే

కదేశా మిన్దుమణలేనేవ, బజ్జోగ్గోర్నేన, శబ్దమయేరభిత్తాకపాలే నా
 ధిస్థితాం సన్నిహితభస్మాలాగ కాంగుహమద్రాక్షీత్ తస్యాశ్చ
 ద్వాదశిలాతలే సము పవిష్టో విల్కలశయన శిరీభాగవిన్యస్త వీణాం
 తతః శర్మపుత్రేన స్థిరరాదాగృహీత వర్ణ్యసలిల మాదాయ తాంకన్య
 కాం సముపస్థితా మలమలమతియన్త్రణయా కృతమతిప్ర సాదేన భ
 గవతిప్ర సీదవిము చ్యతా మయమత్యా దరఃతదీయమాలాకనమపినర్వ
 పాపప్ర శమనమఘమర్షణమివపవిత్రీ కరణాయాల మాన్యతామిత్య
 బ్ర వీత్ అనురధ్యమానశ్చతయాతాంసర్వామతిధిసపర్యామతి దూరా
 వనతేనశిరసాస ప్ర శ్రయంప్రతిజ గ్రాహ॥

కృతార్థయాచతయాద్వితీయ శిలాతలోపవిష్టయాతుణమివ
 తూక్ష్మీం స్థిత్యా క్రమేణఋషిపుష్టోద్విజయాదారభ్య క్షీరమిధునా
 మసరణ ప్ర సక్లేనాగమనమాన్త్యనః సర్వమాచచత్వే - విదితసకలవృత్తా
 వ్రాచోద్ధాయసాకన్య కాభిత్తాకపాలమాదాయ తేషామాయతనతరూణా
 రుతలేషువిధచార అచి రేణచతస్యాఃస్వయంపత్తితైఃఫలైరపూర్వతభిత్తా
 భాజనమ్-అగన్యచ తేషాంఫలానాముపయోగాయనియుక్తవక్త్రచంద్రాప్రీధ
 మిసిచ్యతస్యచేతసినాస్థిఖల్పసాద్యంనామతపసాం కేకుతఃపరమౌశ్చ
 త్యంబురత్రవ్యపగతచేతనా అపినచేతనాభివాస్యైభగవత్యై సమతి
 సృజన్తఃఫలాన్యాత్మాను గ్రహము పపాదయన్తి వనస్పతయఃఃచిత్రవి
 ద మాలాకితమష్టాభిరదృష్ట పూర్వమిత్యధిక తరోపజాతవిన్యయోచ్చ
 ణ్ణాయ తమేవ ప్రదేశమిన్ద్రాయథ మానీయ వ్యపనీతపత్యాణాంనా
 తిదూరేసంయమ్య నిర్న్యరజలనిర్వర్తితస్నానవిధి ప్రాన్యమృత రసస్వా
 తూన్యశయుజ్యఫలానివీణ్యాచ తుషారశిశిరం ప్రప్రవణజలమ్మపస్పృ
 శ్య చైకాస్తే తావదవత స్థేయాఫత్రయావికన్యయాకృతోజలఫలమూల
 మయే ష్వాహారేషుప్రణయః॥

ఇహిపరిసమాపితాహారాం నిర్వర్తితసన్ధ్యోచితాచారాం శిలాతలే
 విశ్రద్ధముపవిష్టానిభృతము పసృత్య నాతిగూరే సముపవిశ్య మహా
 ర్తమివస్థిత్యాచన్యాప్రీడః సవినయమవాదీత్ - భగవతి త్వత్ప్రసాద
 ప్రాప్తిస్సోత్సాహితేన కుతూహలేనాకులీక్రియమాణః మనుషతా
 సులభో లఘిమా ఒలాదనిచ్చ న్ననుపమాం ప్రశ్నకర్తృణినియోజయతిజ
 నయతిహిప్రభుప్రసాదఃవోఽపిప్రాగల్భ్య మధీరప్రకృతేః స్పల్వా
 ిప్యేకదేశావస్థాన కాలకలాపరిచయము త్పాగయతి అమరప్యపచార
 పరిగ్రహః ప్రణయమారోపయతి-తగ్యది నాతివేదకరమివతతఃకథనే
 నాన్యై న మనుగ్రాహ్యమిచ్ఛామి అతిమహాశయభవద్దర్శనాత్ ప్రభు
 తిమేకాతుకమస్మి విషయోక్తరక్తగుతామృషీణాం గద్దెర్వాణాం గు
 హ్యకానా మపురసాంవాకుల మనుగృహీతం భగవత్యాజన్త నాకిమర్ధం
 వాస్త్వికుసుమసుకుమారే నవేవయసిప్రతగ్రహణం క్షేదంవయః క్షే
 దంతపఃక్షేయమాకృతిః క్షౌచాయంలావణ్యాతిశయఃక్షేయ మిన్ద్రియా
 ణాముపశాన్తిః తదద్భుతమివ మేప్రతిభాతి కిరినిమిత్తంవా అనేకసి
 ధ్ధసాధ్య సమ్బాధాని సురలోకసుభగాన్య పహాయ దివ్యాశ్రనుప దా
 ని ఏ కాకినీ వనమిరమమానుష మధివససి కశ్చాయంప్రకారోయతైరే
 వ పఞ్చభి ర్తహాభూతై రారభమీదృశేంధవళతాంధతేశరీరం నేద మ
 స్తాభి రన్యత్రదృష్టశ్రుతపూర్వంవా అపనయతునః కాతుక మావేద
 యతుభవతీసర్వమిదమి త్యేవమభిహితాసాకిసుప్త న్తర్థాయస్తీ తూష్ణీం
 ము హూర్తమివస్థిత్యాచన్యాస్యస్థూలస్థూలైరన్తర్గతాంహృగయ శుద్ధి మి
 వాదాయనిర్దచ్చద్భిః ఇన్ద్రియప్రసాదమివ వర్షద్భిః తపోరస నిస్యన్తమి
 వ స్రవద్భిః లోచనవిషయం ధవళిమానమివ గ్రవీకృత్యపాతయద్భిః
 అచ్ఛాచ్చైరనుల కపోలస్థలప్థలితైః అవశీరహార ముక్తముక్తాఫల తరళ
 పాతైః అనుబద్ధ చిన్ద్రభిః వల్కలావృతకుచ శిఖరజ్వరతిత శీకరైరశ్రుభి
 రామీలితలోచనా నిశ్శబ్దరొదితు మారేభే॥

తాళ్ళుప్రగుడితాండ్రున్న చన్ద్రాపీఠ స్తతః సమచింతయత్ - ల
 హేమా మర్నివాగతా వ్యసనోపాపాలానాం యదీదృశీమప్యాకృతిమ
 నభిభవనీయా మాత్మీయా కుర్వన్తి సర్వధాననకళ్ళన స్మృత నిశ్చరీరథ
 ర్మాణ ముపతాపాః - బలవతీహిద్వద్వానాం ప్రవృత్తిః - ఇగమపర మధి
 కతర ము పజనితమతిమహన్మనసి మేకాతుకమస్యా బాష్పసలిల పాతేన
 నహ్యల్పీయసా నోక కారణేన తే ప్రీత్యై నై ఏవంవిధా మూర్తయః న
 హితు ద్ర నిద్వితపాతాభిహతా చలతి వసుధా - ఇతిసంవర్ధిత కుతూహ
 లశ్చకోకస్తరణహేతుతాముపగతమపరాధిసమివాత్మానవ వగచ్ఛన్న
 ధాయ ప్రసవణాదజ్జలి నాముఖ ప్రత్యక్షనోదకము పనిశ్యే-సాతుత
 దనురోధాదవిచ్ఛిన్న బాష్పజల ధారాసంతాపసిగ్ధి తక్ష్మ ఘాయితోదరే
 ప్రత్యక్షలూచ నేవల్కలూపాస్తేనవదనమపమృజ్యదీర్ఘము స్థానిశ్చ
 స్యశనైః ప్రత్య వాదీత్ - రాజపుత్రకిమసేనా తస్మిన్నిలహృదయా చూ
 మమమస్తభాగ్యాచూపాపాయాజన్మనః ప్రభవోవై రాగ్యవృత్తా నే
 నాశ్రవణీయేన శ్రుతేనతథాపియదిమహాత్ముతూహలం తత్కథయా
 మిశ్రూయతామ్ ||

ఏతత్ప్రాయేణ కల్యాణాభినివేశనః శ్రుతివిషయమాపతితమేవ యథా
 విబుధ సదృశ్య పురసోనామకన్య కాఃసంతి-తాసాంవతుర్దశ కులూనిఏకం
 భగవతః కనులయో నేగ్మనసఃసముత్పన్నమన్యదేదేభ్యఃసమ్భూతమ
 న్యదగ్నైరుచ్ఛాతమన్యత్సవ నాత్ప్రసూతమన్యదమృతాన్తద్యమానాదు
 త్థితమన్యజ్జలాజ్జాతమన్యదర్క-కిరణేభ్యోనిర్దతమచ్యుత్ సోమర త్త్యేభ్యోని
 ష్పతితమన్యచ్ఛామేరుచ్ఛాతమన్యత్యేదామినీభ్యః ప్రవృత్తమన్యన్య
 త్యునానిర్మితమపరంసుకర కేతునాసము త్పానితమన్యత్తునత్తున్య ప్రజా
 పతేరతి ప్రభూతానాంసుతానాంమధ్యే ద్వేషు తేషుని రరిష్టాచబభూవ
 తుఃతాభ్యాంగధరై స్తేనహకులద్వయంజాతంపవ మేతాన్యేకత్రచతుర్ద

శకులారి గర్భరాస్యనాయకత్వాత్తజాద్వితయసమ్భవంతదేవకులద్వయం
 జాతంత్రము నే స్త్రయ శ్చిత్త సేనాదీనాం పశ్చిమశానాం భ్రా
 తృణామధికోగుణైఃపృథ్వీశ్చిత్తరథోనామసముత్పన్నః సకలసకలమి
 భువనప్రఖ్యాతపరాక్రమోభగవతాసమ సమరమాళిమాలాలితచ
 రణలి నెనాఖణ్డలేననుహృచ్చభేనోపబృంహిత ప్రభావఃసర్వేషాం గన్ధ
 ర్వాణామాధిపత్యమసలతావరీచినిచయమేదకి తేనబాహునాసముపా
 ర్శితం శైశవపవాస్తవాక-ఇతశ్చనాశిదూరేతస్యాస్తాద్భారతవర్షాదు
 త్రరేణాననరే కిమ్ముగుషనామ్నివర్షే వర్షపర్వతో హేమకూటోనా
 వనివాసః తత్రచ తద్భుజయుగళపరిపాలితా న్యనేకాని గన్ధర్వశతస
 హస్రాణి ప్రవసన్తి-తేనైవ చేనం చైత్రరథంనామాతిమనోహరం
 కాననం విర్జితమ్ ఇదఞ్చచ్చిదాభిధాన మతిమహత్సరో నిజానిత మ
 యఞ్చ భవానీపతి రుపరచితో భగవాన్-అరిష్టాయాస్తు పుత్ర స్తమ్భు
 రుప్రభృతీనాం సోదర్యాణాం వణ్ణాంజ్యేష్ఠాంసోనామజగద్విదితో గ
 న్ధర్వః తస్మాద్విద్యోయే గన్ధర్వకులే గన్ధర్వరాజేన చిత్రరథే వైవాభిషి
 క్తోబాలపవ రాజ్యపదమాసాదితవాన్-అపరిమిత గన్ధర్వబలచరివార
 స్య తస్యాపి సపవగిరిరధివాసః-యత్తుతత్సోమ మయాజసమ్భవమస్తు
 రసాం కులం తస్మాత్ కరణజాలాను సారగళితేన సకలేనేవ రజనికర
 కలాకలాపలావశ్యేన నిర్మితా త్రిభువన నయనాభిరామా భగవతీద్వి
 టీయేవ గౌరీగౌరీతి నామ్నా హిమకరకిరణా వదాతవర్ణా కన్యకాప్ర
 సూతా తాఞ్చద్విటీయగన్ధర్వకులాధిపతిర్హస్తోమనాకినీమితీరసాగరః
 ప్రణయివీమకరోత్ - సాతుభగవతా మకరకేతనైవేవ రతిః శరత్సమ
 యేనేవ కమలినీ హంసేన సంయోజితా సదృశసమాగమోపజనితామ
 తిమహతీంసుదముచగతవతి నిఖిలాన్తఃపురస్వామినీచతస్యాభవత్ ||

తయోశ్చతాగృశయోర్మహాత్మనాతహమీదృశీ విగతలక్షణా తో

కాయకేవల మనేకదుఃఖ సహస్ర భాజనమే కై వాత్సజానముత్పన్నా -
తాత స్తవనపత్య తయాసుతజన్మానిరి క్తేమహావాన్స వేనమమనన్తా
భిన్నతైవా అవాప్తచ దశమేహనికృత యథోచితసమాచారోమ
హశేష్తేతియదార్థ మేవనామకృతవాక్ - సాహం పితృభవనే బాలత
యాకలనుధురప్రలాపివీశేవగ న్ధర్వాణాన జ్ఞానకృంసంస్కారస్తీ అవిది
తస్నేహకో కాయాసమనోహరంతైశవమతీతవతీ- క్రమేణచక్రతంమే
వపుషిచస్తత్తవనుధుమానేన మధుమాసత్తవ నవపల్లవేననవపల్లవత్తవకు
సు మేనకుసుమత్తవనుధుక రేణనుధుకరత్తవవాదననవయశావ నేనపదమ్॥

అథవిజృన్ముమాణనవనలివసెషుఅకతోరచూతకలికాకలాపకృ
త కాముకోత్కలికేషు కోమలమలయ మాయతావతారతరజ్జితానశ్శభ్య
జాంసు కేషునుగకలిత కామినీగణ్ధాసనీధునే కపులకితపకు శేషునుధుకర
కుల కలజ్జుకాళికృతకాలేయకకుసుమకుట్టలేషు అకొకతరులాడవార
ణితరమణీయమణినూపురయజ్జ్వారసహస్రముఖ రేషువికసన్తు కుశపరి
మళపుష్పితాలిజాలమృగ్ధునిజ్జితమభగనహకారేషుఅవిరత్త కుసుమ ధూళి
వాలుకాపులిచదవళితధరాతలేషునుధున దవిడమ్బిత నాధుకరికదమ్బక
సంవాహ్యమానలతాడోలేషుఉత్పల్లవల్లవలవనీలీయమానమృత్తకోకిలీ
ల్లాసితన ధునీక రోద్ధమమర్దితేషు ప్రో పితజనజాయాజివోపహరహృష
మన్త్యధేషుమర్తృధాస్ఫులితచాపరవభయస్ఫులితపథికి హృదయరుశిరా
ర్ద్రమా రేషుకింశకసమాక్షిణేషు అవిరతపతత్కుసుమశరపతత్రి పత్ర
సూతాగరబదిరికృతడిమ్బులేషు దివాపి ప్రవృత్తానర్కదనరాగాధాభి
సారికా సార్ధసమ్మలేషు ఉద్వేలరతి రససాగరసూరస్లావి తేషుసకలజీ
వలోకహదయాన్యరేషునుధుమాసనివ సేషుఏకదాహమన్యయాసహ
నుధుమాసవిస్తారితగోభంప్రోత్ఫుల్ల నవనళిన కుముదకువలయకల్లారమి
ద మచ్ఛదనసరశిన్నా తుమభ్యాగమమ్- అత్ర చసన్నివార్థమాగతయా

భగవత్వ్యాసార్చ్యత్యాతలగిలాత లేముఁలిఖి తానిసభృజరిటీని పాంశునిను
గ్న కృతపదమణ్ణలాను మితమునిజరప్రణామ ప్రదక్షిణాన్ధి త్వత్త్రిన్ముక
ప్రతివిన్ముకానివస్తమానాభ్రమరభర భుగ్నగర్భ కేసరజర్జరకుసుమాప
హార రమ్యోఽయంలతామణ్ణపఃపరభృతనకికోటిపాటితకుట్టల నాశవి
వరగళితమధునికరధారః సుపుష్పితోఽయం సహకారతరుః ఉన్నద మ
యూరకలకలభీతభుజక్లముక్తతలా శిశి రేయంచస్తవనవీధికామికచకుసు
మపుష్పపాత సూచితవచదేవతాప్రేక్షోలన శోభనేయం లతాడోలాబ
హుళకుసుమరజఃపటలముగ్నకలహంసపదలేఖమతిరమణీయమిదంతీత
రుతలమృతిస్నిగ్ధమనోహరతరోద్దేశదర్శనలోభాక్షిప్తహృదయాసహ
సఖిజ సేవవ్యచరన్॥

అదైకస్మింశ్చ ప్రదేశే యుతితవనానిలేనోపనీతంర్చరవికసితే
ఽపి కాననే అభిఖాతావ్య కుసుమపరిమళం విసర్పస్తమతిసురభితయా
అనులిష్టుస్తమివ పూరయస్తమివ తర్పయస్తమివ ప్రాశ్నేన్ద్రియమహా
మహామికయామధుకరకులైరనుబధ్యమాన మనాప్రాతపూర్వమమా
నుష లోకోచితంకుసుమగన్ధమభ్యజిఘ్రమ్/కుతోఽయమిత్యపారాధకు
తూహలాచాహంముకుళితలోచనా తేనకుసుమగన్ధైర మధుకరీవాకృష్య
మాణా కాతుకతరళాభ్యుధికతరోపజాతనూపురమణిరుక్మా రాకృష్ట
సరఃకలహంసానికతిచిత్పదానిగత్వా హరనయన హుతాశనేనీకృతమ
దనశోకవిధురవనస్తమివ తపస్యస్త ముఖిలమణ్ణలప్రాప్త్యర్థమీశానశిర
శ్శతాక్షమివధృతవ్రత మయుక్త లోచనం వశేక్తుకంమంకామమివస
నియమమతి తేజస్వితయా ప్రచలతడిల్లతాపజ్జరమధ్యగతమివగ్రీష్మదివ
సదినసకరమణ్ణలోదగప్రవిష్టమివ జ్వలనజ్వాలాకలాపమధ్యస్థితమివవి
భావ్యమాన మున్మిషన్త్యా బహుళబహుళయా దీపకాలోకపిఙ్గళయా
దేహాశ్రభయాకపిలీకృతకాననం కనకమయమివ తంప్రదేశంకుర్వా

ఇంద్రోచనాంసలులితప్రతిసరసమానసుకుమార పిద్దళజటం పుణ్యపతా
 కాయమానయాసరస్వతీసమాగమోత్తరైకాకృత చందనలేఖయేవ ఛంద్ర
 లాటికయాబాలపులిసలేఖయేవగజాప్రవాహ ముద్భాసమాన మసేక
 శాపభ్రుకుటిభవనతోరణేన భూలతాద్వయేన విరాజిత మత్యాయత
 శయాలోచనమయీంమాలామివ గృధితాముద్వహంతమ్ సర్వహరిశైరి
 వదత్తలోచనశోభాసంవిభాగ మాయతోత్తుజప్రాణవంశ మప్రాప్త
 హృదయప్రవేశేనవయావనరాగేణేవసర్వాత్మనా పాటలీకృతాధర
 రుచకమనుద్భిన్నశ్శ్రురాజిత్వాదనాసాదిత మధుకరావలీ వలయప
 రిక్షేపవిలాసమివబాలకమలమాననందధాన మనన్తకార్ముకగుణే నేవకు
 ణ్డలీకృతేనతపస్తథాగకమలినీవృణా శీనేవ యజ్ఞోపవీతే నాలక్ష్మ్యత
 మేకేరసనాళవకుళఫలాకారంకమణ్డలుమపరేణ మకరకేతువినాశ శోక
 రుదితాయారతేరివబాష్పజలవిస్తుభిరారచితాం స్ఫటికగుళికాక్ష మాలి
 కాంకరేణకలయంతమనెకవిద్వాపగాన జ్ఞమావర్తనిభయా నాభిముద్ర
 యోపశోభమానమన్తర్జ్జాననిరాకృతస్య మేహన్ధకారస్యాపయాన
 పదవీమివాఞ్జనరజోలేఖాశ్యాగులాంద్రోమరాజిముదరేణ తనీయసా త
 నీయ సీంబిభ్రాణ మాత్మతేజసావిజ్య సవితారమాగృహీతేన పరివే
 శమణ్డలేనేవమాఞ్జమేఖలాగుణేరపరిక్షీప్తజఘనభాగ మభ్రగ్జాన్ప్ర
 తోజలప్రతౌళి తేనజరచ్చకోరలోచనపుటపాటల కాన్తినా మన్దారవ
 ల్లలేనోపపాదితాఘ్నరప్రయోజనమలక్ష్మారమివబ్రహ్మచర్యస్వయా
 వనమివధర్మస్య విలాసమివసరస్వత్యాః స్వయంబురపతిమివసర్వవిద్యా
 నాంస్తజ్జేతస్థానమివసర్వశ్రుతీనాంధిదాఘికాలమివ సాషాఢః హిమస
 మయకాననమివస్ఫుటిత స్రీయజ్ఞుచుఞ్చరీగౌరం హఘమాసమివ కుసుమ
 ధవళతిలకభూతిభూషితముఖమాత్మానురూపేణసవయసా అపరేణదేవ
 తార్చన కుసుమా న్యుచ్చిన్వతా తాపసకుమారేణానుగత మతిమనో

హారంస్నానార్థమాగతంమునికుమారకమపశ్యమ్॥

తేనచకన్యావతంసీకృతాంవసంతక్షత్రినానన్దితాయాః స్థితప్రభా
మివవనశ్రియఃసులయమారుతాగమనార్థలాజాల్లలిమివ మధుమాసస్య
యావనలీలామివకుసుమలత్ప్యైః సురతపరిశ్రమస్యేనజలకణజాల
కావలీమివరతేద్వజదిహ్నచానరపిచ్చికామివ మనోభవజస్య మధు
క్షరకాముకాభినారికాంక్యత్రికాతారాస్తబకానుకారీణీమలగుతబిందునిస్య
ద్దినీమదృష్టపూర్వార్థంకుసుమవళిరీనుద్రాక్షమ్ అస్యాః పరిభూతాన్య
కుసుమామోదోన్వయంపరినశ్యతిమనసానిచ్చిశ్యతంతపోధనయువా
నమీక్షునూతాహమదింతయమ్అపహారావాళయనిష్పాననోపకరణ
కాశలస్యాక్షీణతావిధాతాః యత్ ప్రభువనాచ్ఛతరూపసమ్భారంభగ
వంతంకుసుమా యుధముత్పాద్యతదాకారాఃరిక్తరూపరాశిరయమచ
రోమునిమాయామయోమకశకేతుర్నాన్వరితః । మన్యేచసకలజగన్నయ
నానన్దకరంశశిబిమ్బంవిరచయతాలక్ష్మీలీలాధివాసభవనానికవలానిస్య
జతాప్రజాపతినాప్రధనుమేతదాననాకారకరణకాశలాభ్యాసపవ
కృతాన్యదాకిమివహిసదృశవస్తువిరచనాయాఃకారణమ్ అలీకజ్జడం
యథాకిలసకలాః కలాః కలావతోబహుళపక్షేక్షీయమాణస్యసుషు
మ్నానామ్నారశ్శినారవిగాపిబతీతితాఃఖల్వస్యగభస్తయఃసమప్రావపురి
దమావశస్తీతికుతోన్యధాగూపాపహారిణీశ్లేశబహులీతపసివర్తమాన
స్యేదంలావణ్యమివిచింతయస్తీమేవమానుచిచారితగుణదోషవిశేషోరూ
పైకపక్షపాతీనవయావనసులభాకుసుమాయుధఃకుసుమానవమదగ్రవమ
ధుక్రీం పరవశమకరోత్ ॥ .

. . . *

ఉచ్చస్థితైఃసహస్త్వతనిమేషేణకిశ్చిదాముకుళితపక్ష్యాజి
హ్నితతరతరతరతారారోదరేణదక్షిణేచక్షుషాసస్పృహమాపిబనీవకి
షాపియాచమానేవత్పదాయతాన్తివదనీవలభిముఖంహృదయమర్చయ

స్తవసర్వాత్మనానుప్రవిశస్తవతత్త్వయతామివగన్తమీహమానామనో
భవాభిభూతాం త్రాయస్వేతశరణమివోపయాస్తీదేహిమహ్యదయే
వకాశమిత్యర్థితామివదర్శయస్తీహోహాకిమిగమసాన్పుత్రమతిప్రా
ణసుకులకుమారీజనోచితమిగంనుయాప్రస్తుతమితిజానానాప్యప్రభ
వస్తీకరణానాంస్తమ్భితేవలిఖితేవఉత్కీర్ణేవసంయతేవమూర్ఖితేవవిధ్య
తేవనిష్పన్నసకలావయవాతత్కాలావిరూపితేనావప్తమ్యేనఅకథితశ్చి
తేనఅనాభ్యేయేనస్వసంపేద్యేనకేవలం - నవిభావ్యతేకింతద్రూపసన్ను
దాకింనుససాకింనుససజీనకిమభివయావనేనకిమనురాగేశోపాపదిశ్య
మానాకిమన్యేనైవవాకేనాపిప్రకారేణఅహమపినజానామి కథంకథ
మితితనుతిచిరంవ్యలోకయమ్. ఉక్తిప్యనీయమానేవతత్సమీచమిన్ద్రైః
పురస్తాదాకృష్యమాణేవహ్యదయేనపుష్కతఃప్రేర్యమాణేవపుష్పధర్వ
నాకథనువిముక్తప్రయత్నమాత్మానిమధారయమ్ - అననరళ్ళమేత
న్యగనేనావకాశమివదాతుమాహితసంతానానిరీయుఃశ్వాసమగుతః - సా
భిలాషంహృగయమాఖ్యాతుకామమివస్ఫురితముఖమభూత్ - కుచయు
గళమ్ - స్వేగసలిలవలేఖాత్మలితేవాగళల్లజ్జ - మకరద్వజనితశరణి
కరపాతశ్రస్తేవాకస్పృశగాత్రయస్మి - తద్రూపాతిశయం ద్రష్టుమి
వకుతూహలాదాలిజరలాం సేన్యోజేభ్యోనిరగాద్రోమాళ్ళుజాలక
మ్ - అశేషతఃస్వదావృషాభౌతశ్చరణయుగళౌదివహ్యదయమవి
శద్రాగి.

అసిచ్చమమనసిశాంతాత్మనిమూర్తికృతసురతవ్యతికరేన స్త్రిజ సే
మానిషీపతాకిమిగమనార్యేణాసదృశమారభంమనసిజేనపవళ్ళునామా
తిమూఢంహృదయచుక్లనాజసస్యయదనురాగవిషయయోగ్యతామపివి
చారయితుంబాలమ్, క్షేగమతిభాస్వరంధామతేజసాంతభసాంవక్పచ
ప్రాకృతజనాభివద్దితానివన్తధపతిష్ఠన్దితాని నియతమయంమామేవత

మకరలాంబు నేనవిడమ్మమానాముపహసతిమనసా-చి త్ర ఛేదంయద
హ మేవమవగచ్ఛన్తపిసశకోమాత్మనోవికారముపసంహ ర్తుమ్ - అ
న్యాయసికన్యకాస్త్రిపామపహాయస్వయముపయాతాఃపతీనన్యాయా
నేనదుర్విసీతేనమన్తధేనోన్మత్తతాంసీతానార్యఃనపునరహ మేకాయథా
కథమనేనక్షణేనాకారమాత్రాలోకనాకులీభూతమేవమన్వతన్త్రితా
ముపై త్యన్తఃకరణంకాలాహిగుణాశ్చదుర్నివారతామారోపయ నిమ
దసన్యసర్యథాయావదేవసచేతనాన్తియావదేవచ నపరిస్ఫుటమనేనవి
భావ్యతేమేమదనదుశ్చేష్టితలాఘవమేతత్ తావదేవాన్తాత్ ప్రదే
శాదళసర్పణం శ్రేయః - కదాచిదనభిమతస్తర వికారదర్శనకుపితోఽ
యంశాపాభిజ్ఞాకరోతిమామదూరకోపాహిమునిజనప్రకృతిః ఇత్యవ
ధార్యాపసర్పణాభిలాషిణ్యహమభవమ్ - అశేషజనపూజనీయాచేయం
జాతిరితికృత్వాతద్వదనాకృష్టదృష్టిప్రసరమచలితపత్మమాలమ్అగృప్త
భూతలమ్ఈషధుల్లసితకర్త పల్లవోన్ముక్తకపోలమణ్ణలమ్ఆలోలాలకలతా
లసత్కుసుమావతంసమంసదే శదో లాయిత ముణికుణ్ణలమస్మై ప్రణా
మమకరవమ్

అధకృత ప్రణామాయాంమయిదుర్లభ్య శాసనతయాభగవతో
మనోభువఃమదజననతయాచ మధుమాసన్య అతిరమణీయతయాచతన్య
ప్రదేశస్యఅవినయబహుళతయా చాభినవయావనన్య చచ్ఛల ప్రకృ
తితయా చేంద్రియాణాం దుర్నివారతయాచ విషయాభిలాషాణాం చ
పలతయాచ మనోవృత్తేః తథాభవితవ్యతయాచ తన్యతన్యవస్తునఃకిం
బహునా మమభాగ్యదౌరాత్మ్యాదన్యచేష్టజన్యక్షేపన్య విహితత్వాదై
మపిమద్వికారదర్శనాపహృతదైర్యంప్రదీపమివపవన స్తరళతామనయ
దశజ్ఞః - తదాతస్యాపిఅభినవాగతంమదనం ప్రత్యుద్గచ్ఛన్నివరోమోక్ష
ముక్తిప్రాదుతభవత్ - మత్సకాశమభి ప్రస్థితస్యసునసోమార్లమివోపశిత

ద్విఃపురః ప్రవృత్తంశ్వానైః వేపభుగృహీతావ్రతభజ్జీ తేవాకమ్పిత
కరతలగతాక్షమాలా ద్వితియేవకర్ణావస క్తకుసుమమంజరీ కపోతలంస
న్దినీసమశృశ్యతస్వేదసలిలశీకరజాలి కా మందర్శనప్రీతివిస్తారితస్యచోత్తా
నతారకస్యపుణ్డరీకమయమివతముద్దేశ ముపకర్మయతో లోచనయుగళ
స్యవిసర్పిభిరంశుసంతానై ర్యస్మచ్ఛయాచ్ఛేదసలిలమపహాయ వికచకువ
లయవనై రివగగనతలసముత్పత్తి తై రరుధ్యన్తదశదిశః - తయాతుతస్య
తిప్రకటనూవికృత్యా ద్విగుణీకృత మదనావేశా తత్క్షణమహామవర్ణన
యోగ్యాంకామప్యవస్థామన్వభవమ్భదజ్ఞామనస్యకరవమ్ అనేకసూరత
సమాగమలాస్యలీలోపదేశోపాధ్యాయో ముకరీ కేతురేవవిలాసానుపది
శతిలన్యధావిదిభరసాసజ్జలలితేష్విద్య శేషా వ్యతికరేష్వప్రవిష్టబుద్ధేర
స్యజనస్యకుతభవేయమనభ్యస్తాకృతీరతిరసనిస్యన్తమివక్షరస్తీలమృతమివ
వర్షస్తీమదముకుళి తేవపేదాలసేవని ద్రాజడేవఆనన్దభరమన్ధరతరళతర
సంజ్ఞారీణీఽనిభృత భూలతాలానినీదృష్టిః - కుతశ్చేదమతితై పుణ్యం
యచ్ఛత్రుషై వానక్షరమేవమన్తరతో హృదయాభిలాషః కథ్యతే॥

ప్రాప్తప్రసరాచోపసృత్య తంద్వితీయమన్య సహవరంముని
బాలకం ప్రణామపూర్వకమపుచ్ఛమ్భగవఃకిమభిధానఃకస్యవాయం
తపోధనస్యయువాకిన్నామ్నశ్చతరోరియ మనేనావతంసికృతాకుసుమ
మంజరీజనయతిహిమేమనసేమహత్ కౌతుకమస్యాః సముత్సర్పన్నసాధా
రణసారభోఽయమనా ప్రాతపూర్వోగన్ధతి - సతుమామీషద్విహస్యా
బ్రవీత్ బాలేకిమనేనపృష్టేనప్రయోజనమథ కౌతుకమావేదయామి
శ్రూయతామ్,

అస్తిఖిలుసకలత్రిభువనప్రఖ్యాతకీర్తిరత్యుదారతపాః సురసిద్ధబృన్దవన్ది
తచరణయోగతోమహామున్దిర్యలోకనివాసిశ్వేతకేతుర్నామ - తస్యభా
గవతఃసురాసురలోకసున్దరీహృదయానన్దకరమ్అశేషత్రిభువనసున్దరమ

అశయితరలకూబరంరూపమాసీత్ - సకదాచిదేవతార్చన కమలాన్యస్థ
 రుమైరావతనుదజలబిన్దుబద్ధచన శ్రీశతఖిచితజలాం హరహసిత
 తనం - నున్నాకినీగవతతార - అవశర స్తజ్జ్వలంతదాకను లవ నేషుసతత
 పన్నిహితాపకచసహస్ర పత్రపుణ్డరికొపవిష్టా దేవీలక్ష్మీర్నద - తస్య
 స్తుతనావలోకయన్తాః ప్రే మనున్దముకుళితేనానన్దబాష్పభరతరజ్జత
 రళతారేణలోచనయుగ భేరూపమాన్వాదయన్త్యాజ్ఞమ్భికారమ్భ మ
 న్ధరముఖవి న్యస్తహ స్తపల్లవాయానున్దభవికృతంమనఃసిత - అలోకన
 మాత్రేణ చసమాసాదిత సురతసమాగమసుఖాయా స్తస్మిన్నేవాసనీ
 కృతేపుణ్డరికే౯తార్థతాసినీ తస్మాచ్ఛకుమారిస్సముదపాది - తనస్థము
 త్సజేనాదాయాసాభగవత్కృపాణిత వాయమాత్మజ ఇత్యుక్త్వా తస్మై
 శ్వేతకేతవేదదా - అనావపి బాలజనోచితాఃసర్వాః క్రియాఃకృత్యావత
 స్యపుణ్డరికసమ్భవతయాతదేవపుణ్డరికఇతి నామచక్రే ప్రతిపాదితప్ర
 జ్ఞాతమాగృహీతసకలవిద్యాకలాపనుకార్షిత్ సోఽయమ్.

ఇయిచ్చసురాసురైర్నధ్యమానాత్ - క్షీరసాగరా దగ్ధశః పారి
 జాతనామాపాదపఃతస్యన జ్జ్వలీయధాచైషాప్ర తవిగుద్ధనస్యశ్రవణసం
 సర్గమాసాదితవతితదపిః ధయామి! అస్య సతుర్దశేతిభగవన్దమమ్మికాప
 తింకైలాసగతము పాసితమనురలో కాన్మయా సహ నన్దనవనస మీపే
 నాయనుసరన్నిర త్యచసాత్మాన్మధుమాసలక్ష్మీద త్తలలితహస్తావలక్ష్మి
 యావకుశమాలికానేఖలయా పారిజాతకుసుమచల్లవగ్రధితాభి రా
 జానులమ్మినీభిః కణ్ఠమాలికాభిర్నిరస్తరాచ్ఛాదిత విగ్రహాయా నవచూ
 తాబ్జుర కర్ణపూరయాపుష్పాసవపాన మత్తయానన్దనవనదేవతయా
 పారిజాతకుసుమమజ్జరిమిచూమాదాయ ప్రణమ్యాభిహితః! భగవత్
 సకలక్రిభువన దర్శనాభిరామాయాస్తవాకృతేదన్యాః సుసద్యోఽయ
 ముజ్జాగ్రః ప్రసాదీక్రియతామియమవతంసవిలాసదుర్లలితా స మా

వ్య సాతుమదచలమ్! ఉచ్చలితాయాళ్ళ మయిద్వితీయో ముని దా
రకస్తథా విధస్తస్య ధైర్యస్థలితమాలోక్య కిళ్ళిత్ప్రకటిత ప్రణయ కో
పశివావాదీత్ ||

సప్తపుణ్డరీక నైతదనురూపంభవతఃతమద్ర జనతఃపణ్డరీక మార్గఃదై
ర్యధనాహిసాధవఃకింయఃకశ్చిత్ప్రాకృతశివ విక్లవీభవస్తమాత్మానం న
రుణత్తి కుతస్తవాపూర్వోఽయమద్యే ద్రియోపశ్లవః యేనాస్యేవక్య
తఃక్వతేతద్దై ర్యం క్వసావి ద్రియజయఃక్వతద్వశిత్వంచేతనఃక్వసాప్ర
శాన్తిః క్వతత్కులక్రమాగతంబ్రహ్మచర్యం క్వసాసర్వవిషయనిరుత్సు
కతాక్వతేగురూపదేశాఃక్వతానిశ్రుతానిక్వతావైరాగ్యబుద్ధయః క్వ
తదుపభోగవిద్వేషితత్వం క్వసాసుఖపరాజ్ఞుభతాక్వాసా తపస్యభి ని
వేశః క్వసాసంయమితాక్వసాభోగా నాముపర్యరుచిఃక్వతద్వ్యవనాను
శాసనమ్! సర్వధానిష్ఫలాప్రజ్ఞాన్సిద్ధునో ధర్మశాస్త్రాభ్యాసః నిర్ధకః
సంస్కారః నిరుపకార కోగురూపదేశ వివేశః సీష్ప్రయోజనా ప్రబు
ద్ధతా నిష్కారణంజ్ఞానంయద్రభవాన్పశాలపి తాగాభిషక్తేః కలుషీ
క్రియస్తేప్రమాదైశ్చాభిగూయస్తే! కథంకరతలాగ్ధళితా మపహృతా
మక్షమాలామపినలక్షయసి అహూవిగతచేతనత్వమ్! అపహృతానా
మేయమిదమపితావదప హ్రయమాణమనయా అనార్యయాని వార్య
తాంహృదయమితి ||

ఏవమభిధీయమానశ్చ తేనకిళ్ళిదుపజాతలజ్జశివ శ్రత్యవాదీత్
సభేకపిఞ్జల కింమామన్యధాసమ్భవయసి నాహమేవమస్యాదుర్విసీ త
కన్యకాయామృతయామృతమాలాగ్రహణాపతాధ మిమమిత్యభి ధా
య అలీకకోపకాస్తేనప్రయత్నవిరచిత భీషణభ్రుకుటిభూషణేనచుమ్మ
నాభిలాషస్ఫురితాధరేణ ముఖేన్యనామామవదత్! చపలేప్రదేశా ద
స్తోదిమామక్షమాలామదత్త్వా పదాత్పదమపి నగస్తవ్యమితితచ్చ శ్రు

త్వా హమాత్మకణ్డౌదున్తుచ్య మకరధ్వజలాస్యా రస్ఫలీలాపుష్పజ్వలి
 మే కావలీంభగవన్ గృహ్యతానుషమాలేఽనున్తు బాసక్తగృహ్యే తూ స్య
 హృగయస్యాస్యప్రసారితపాశౌ నిధాయస్వేకనలిలన్నాకాపి ఘోః
 స్నాతుసువాతరమ్! ఉత్థాయచకథమపిప్రయస్సేననిమ్నగైవప్రతీపరి
 నీయమానాసఖిజనేనబలాదన్యుయాసహతమేవదిన్తయస్తీ స్పభవన మ
 యాసెషమ్గత్వాచప్రపిశ్యకన్యా సఃపురంతతఃప్రభృతద్విరహాః ఘ
 రాకిమాగతాస్కికింతతై గ్రహసితాస్కికింపరివృతాస్కికమే కా క్షిప్యన్తి కం
 తూష్టిగున్తికింప్రస్తుతాలాపాస్కికింజాగర్తికింసుప్తాస్కికింరోదిమి కింన
 రోదిమికిందుఃఖమిదంకింసుఖమిదంకిముత్తగ్రేయంకిం వ్యాధిరయంకం వ్య
 సనమిదంకి ముత్సహోఽయంకిందివసపషకింనిశేయం కానిమ్యాణి కావ్య
 రమ్యాణిఇలీసర్వంనా వాగచ్ఛమ్! అవిజ్ఞాతమదసవృత్తానాచ ఏగచ్ఛా
 మికింశ్రవోమి కింపశ్యామికిమాలపామికన్యకధయామి కోఽస్యప్రతీ
 కారభితిసర్వజ్ఞానాజ్ఞానమే కేపలమారుహ్యకుమారీపురప్రాసాదవి
 సర్జ్యచ సఖిజనంద్వాదినివారితాశేషపరిజనప్రవేశాసర్వవ్యాపారా
 నుత్సృజ్య ఏ కాకనీమణిజాలగవాక్షునిక్షీప్తమఖి తామేవదిశంతత్స నా
 ధతయాప్రసాదితామివ కుసుమితామివ మహారత్ననిధానాధిష్ఠితా
 మివ అమృతరససాగరసూరప్లావితామివ పూర్ణచంద్రోదయాం జగన్మ
 తామివదర్శనసుభగామీతుమాణాతస్మాద్విగతరాదాగచ్ఛన్తనూనిల మసే
 వనకుసుమపరిమళమపి శకునిధ్వనిమపి తద్వార్థాప్రప్టుమీహమానా
 తద్వల్లభతయా తపఃపరిక్లేశాయాపిస్పృహయస్తీ తత్ప్రీత్యేవగృహీ
 తమానప్రతాన్తరజనితపక్షపాతాచతత్పగ్నిగ్రహాన్సునివేశస్యా గ్రా
 మ్యతాంతదాస్పనతయాయశావనస్యచారుతాం తచ్ఛ్రవణసమ్మరాగ
 త్పారిజాతకుసుమస్య మనోహరతాం తన్నివాసాత్సురలోకస్యరమ్య
 రాంతద్రూపసంపదాసుమాయుధస్యమర్దయతామధ్యారోపయస్తీరూ

రస్థాపికమలిసీవనవితుఃసాగరవేలేవ చన్ద్రః సఃమయూరీవజలధరస్య త
 నైవైవాభిష్టుభీతధైవతాం తద్విరహాతురజీవితోద్ధమరత్నావలీమివాత్మా
 వలీంక్తశ్చైవోద్వహస్తీతధైవచతయాప్రస్తుతతద్రహస్యాలాపయేవ కన్య
 లగ్నయా పారిజాతనుజ్జర్యా తధైవచతేన తత్కరతలస్పర్శనుఖజన్మ
 నాకగమ్భము కుళకర్ణపూరాయమాణేన రోమాఞ్చజాలేన కణ్ఠకితైక
 పోలఫలకానిష్పవ్రమతిష్మమ్॥

అథ తామ్బూలకర్పజ వాహినీమదీయాతరళికానామ మయైవన
 హగతాస్నాతుమాసీత్ సాపశ్చాచ్చిరాదివాగత్య తథావస్థితాంశనై
 ర్మానువాదీత్ భర్తృదారికేయాతాతాపసకుమారకౌదివ్యాకారా వ
 స్సాభిరచ్ఛేదనర సీరేదృష్టేతయోరేకో యేనభర్తృమహితురియమవ
 తంసీకృతాసురతరుకుసుమ వజ్జరీసగస్తాద్విలీయా దాత్మనోరక్షాద
 ర్చనమతినిభృతపదః కుసుమితలతాసంతానగహనాన్తరేణోపసృత్యమా
 మాగచ్ఛంతీం పృష్టతోభర్తృదారికామద్విశ్యాప్రాక్షీత్ బాలికేకేయం
 కన్య కాకన్యవాపశ్శృంకిమభిధావాక్ష్వాగచ్ఛతీతి - మయోక్తమేషాఖ
 లుభగవతః శ్వేతభానోరంశుభూతాయామప్సరసిగౌర్యాంసముత్పన్నా
 దేవస్యసకలగన్ధర్వకులము కుటమణిశలాకాశిఖరోల్లేఖసుస్పృశితచరణన
 ఖచక్రస్యప్రణయప్రసుప్త గన్ధర్వకామినీకపోలపత్రలతాలాఞ్ఛిత
 భుజతరుశిఖరస్యపాదపీకృతలక్ష్మీకరకమస్య గన్ధర్వా ధిపతేర్వర్త సస్య
 దుహితామహాశ్వేతానామగన్ధర్వాధివాసం హేమకుటమచలవరమభి
 ప్రస్థితేతికథితేచమయా కిమపిచిన్తయన్ ముహూర్తమివ తూష్ణింస్థి
 త్వావిగతనిమేషేణ చతుషాదిరమభివీక్షమాణోమాం సానునయమర్థి
 తామివదర్శయన్ పురరాహబాలికేకల్యాణినీతవావినమ్బా దిన్యచపలా
 బాలభావేప్యాకృతిరియంతత్కరోషిమేవచ నమేకమభ్యర్చ్యమానెతి-
 తేతోమయాసవినయము పరచితాఞ్జలి పుటయాకర్మితాధరమభిహితః

గవః కి స్తా దేవమభిధ త్సేకాహంష హోక్తా నః సకల శ్రీ భువనపూజనీ
 యాస్తా వ్యధృతాఃపు డైర్వి నానిఖిలకల్మషాపహారిణీమస్తద్వి ధేషుగృప్తి
 మపినపాతయంతికింపున రాజ్ఞాంతద్వి స్రభమాదిశ్యతాంత ర్తవ్యమనుగృ
 హ్యతానుయంజనభిష-వముక్తశ్చమయాన స్నేహయానఖిమి వాపకా
 రిణీమివ ప్రాణప్రదా మివదృష్ట్యే మామభినన్ద్యనికటవ ర్తిర స్తమాల
 పాదపాత్ పల్లవమాదాయసిష్టిత్య తటశీలాత లే తేనగన్ధ గజమదసురభి
 పరిమంత్రిరసేనడ త్తరియవల్కలై కదేశాద్విపాట్యపట్టికాంస్వహ స్త
 కనులకనిష్ఠి కానఖిశిఖరేణాభిలిఖ్యియంప త్రికాత్పయాతనై కన్య
 కాయై ప్రచ్ఛన్న సేకాకిన్యై దేయేత్యభిధాయార్పిత వా నిత్యక్రావ్తచ
 పాతామ్బులభాజనాదాకృత్యతామదర్శయత్ - అహన్తు తేనతత్సమ్మ
 ధినాలాపేరశబ్దమయేనాపిస్పర్శసుఖ మివాన్తర్జనయతా శ్రోత్రవిష
 యేణాపిరొమోద్ధమానుమిత సర్వాజాను ప్రవేశేన వదనావేశమనై
 శేవావేశ్యమానాతస్యాజరతలాదాదాయ తాంవల్కలపట్టి కాంతస్యా
 మిమామభిలిఖితామార్యామశశ్యమ్,

{ గూరంముక్తాలత యావినసిత యావిప్ర లోభ్యమానోమే |
 { హంసశవదర్శితా శోమానసజన్మాత్పయానీతః || }

అనయాచ మేదృష్టయాదిజ్ఞోహ భ్రా న్యేవ ప్రనష్టవ ర్త్తనో
 ఖహుశనిశయే వాన్ధస్యజిహ్వాచ్ఛి త్యేవమూకస్యన్త 9 జాలికపిచ్ఛిక
 యేవాత త్వదర్శిరఃజ్వర ప్రలాప ప్రవృ త్యేవాసమ్మ ధృభాషిణఃమష్ట
 సిద్రఘోవవిషవిహ్వలస్యలోకాయతీకవిద్యయేవాధర్మ రుచేః మదిరయే
 వోన్త త్తస్యదురావేశ క్రియయేవ పిశాచగ్రహస్యదోషవి కానోపచ
 యఃసుత రామక్రియతన్మ రాతురస్య మేమననః యేనాకులీక్రియమాణా
 సరిదివపూరేణ విహ్వలతామభ్యాగమమ్ - తాచ్ఛిద్వితీయదర్శ నేనకృత
 మహాపుణ్యామివఅనుభూతసురలోక వాసామివ దేవతాధిష్ఠిలామివ లబ్ధ

వరామివసీతాన్యకామివ సమాసాదితత్రైలోక్యరాజ్యాభిషేకామివ
మన్యమానాసతతనన్నిహితావపిదుర్లభదర్మనామివ అతిపరిచితామన్య
పూర్వామివసాదరమాభాషమాణాపార్శ్వస్థావపిపర్వలోకస్యోపర్య
వస్థితామివపశ్యన్తీకసోలయోరలకలతాభజేషుచసోపగ్రహంస్పృశన్తీ
విపరిమివపరిజనస్వామినవృన్ధముపదర్శయన్తీతరలికే కథయకథంస
త్పయాగృప్తఃకంకిమభిహితాసి తేకయన్తంకాలమవస్థితాసితత్రకియన
నుసరిన్నన్తాసావాగతశ్చతిపురఃపునఃపర్యపుచ్చమ్ అనయైవచకథయా
తయాసహతస్మిన్నేవప్రాసాదేతధైవప్రతిషిద్ధాశేషపరిజనప్రవే
శాదివసమత్యేవాహయమ్,

అథమనీయేనేవహృదయేచకృతరాగసంవిభాగే లోహితాయత్కి
గనతలోపాన్తావలమ్బిన్కిరవివిష్టేభరాగదివసకరదర్శనానురక్తాయాం
కృతకమలశయనా యానునన్తాతురాయామివ పాణ్డుతాన్త్రజన్త్యా
మాతపలత్కైన్త్యంగైరికగిరినలిలప్రపాతపాటలేషుకమలవనేభ్యఃస
ముత్థాయవనగజయూధేష్వవపుష్కేభవత్సుభాస్కరకిరణేషుగగనావతా
రవప్రాగులాలసానాంరఽరధవాజినాంహర్షహేషారవప్రతిశబ్దకేసన
హరిశతిషేరుగిరిగహ్వరంవాసరే ముకుళితరక్తపజ్జుజపుటప్రవిష్టమ
ధుకరావలీళురవివిరహమూర్చాన్తకారితహృదయాస్పివప్రార్థభగిమీ
లనానుపద్ధిన్మిన్త్రాసీకృతసామాన్యవృణాళలతావివరసజ్జాగ్రమితా
నీవపరస్పరహృదయాన్యాయావిఘటమానేషురధాన్తనామ్నరియు
గళేషుసాచ్యత్రగ్రాహిణీసమాగత్యాకథయత్భర్తృదారిశతయో
గ్నువికుమారయోరన్యతరోద్వారితిష్ఠతికథయతిచాక్షుమాలాముపయా
చితుమాగతోఽస్తీతి॥

అహన్తునునికుమారనామ గ్రహణాదేవస్థానస్థితాపిగతేవద్వార
దేశంసముపజాతతదాగమనాశక్త్యాసమాహూయాన్యతమంకల్పిక్తి

నరగచ్చ ప్రవేశ్య తామిత్యాదిశ్య ప్రా హిణిష్కాదను హూర్తాదివతం
తస్యరూప స్వేవయావనంయావన స్వేవహకరకేతనం హకరకేతన స్వేవ
వన న్తసనుయంవన న్తసనుయ స్వేవదక్షిణా నిలనునుకూపంస్థఖాయన్యూషి
కుమారకంకపిళ్ళల నామాంజరాధవళస్యకళ్ళుకినోఽనుమా రేణచనా
తప స్వేవబాలాతపమాగధననూపశ్యమ్ అన్తికముపగతస్యచాస్యపర్యా
కులమివపరిషాగమివశూన్యమివార్ధినమివాన్తథతాకూతమాకారమలక్ష
యమ్ ఉద్ధాయచక్రత ప్రణామాసాదరంస్వయనూసనము పాహరమ్-
ఉపదిప్తస్యచబలాననిచ్చతోఽపి ప్రత్యక్ష చరణావపగ్నజ్య చోత్తరీ
యాంశుకపల్లవేనావ్యవధానాయాం భూమావేవతస్యాన్తికే సముపావి
శమ్ అథముహూర్తమివస్థిత్యాకినుపివివత్సురినసతస్యాంసుత్సమీపోప
విష్టాయాంతరళికాయాళ్ళుత్సురపాతయత్ - అహస్తు విదిరాభి ప్రా
యాశ్చ ప్త్యైవభగవత్సవ్యతిరి క్తేయమస్త చ్ఛరీరాత్ అశక్తితమభిధీయ
తామిత్యవోచమ్॥

ఏవము క్తశ్చనుయాకపిళ్ళలఃప్రత్యవాదీత్ రాజపుత్రికింబ్రవీ
మివాగేవమేనాభిదేయవిషయనువతరతిత్రపయా క్వకన్తమూలఫలా
శీశాన్తోవనవాసనిరతోమునిజనః క్వ వాయనునుపశాన్తజనోచితోవిష
యోపభోగాభిలాషకలుషోమర్తధవిధవిలాససక్తటోరాగప్రా యః
ప్రచక్షుఃసర్వమేవానుపపన్నమాలాకయకిమారబ్ధం దైవేన అయత్నే
నైవఖిలూపహాసాన్పదతామీశ్వరో నయతిజనమ్ - నజానేకమిదంవల్ల
తానాంసదృశముతాపేహ జటానాంసముచితంకిం తపసోఽనుమాప
మాపేహాస్విగ్ధరోష్ఠదేశాశ్చమిగమసూర్వేయంవిడమ్బనాకేవలమవశ్య
కధనీయమిదమ్ అపరఉపాయోరదృశ్య తేలన్యాప్రతిక్రియానోపలభ్య
తేలన్యచ్చగణంనాలోక్యతేలన్యాగతిర్నాసి అకథ్యమానేచ మహానన
ద్ధోపనిపాతోజాయతే ప్రాణపనిత్యాగేనాపి రక్షణీయః స్వహృదస

వజ్రతికథయగు - అష్టభవత్యాః సమక్ష మేవ సమయా తథానిష్ఠరముప
దర్శిత కోపేనాభిహితస్తథాచాభిధాయ పరిత్యజ్యతంతస్మాత్ప్రదేశా
దుపజాతమన్యగుత్సప్తకుసుమావచయోఽన్యంప్రదేశహగమమ్- అ
పయాతాయాంభవత్యాంముహూర్తమివస్థిత్యా ఏకాకీకమయ మిదానీ
మాచరతీతిసజ్జాతవితర్కః ప్రతినివృత్య విటపాంతరితవిగ్రహస్తంప్రదే
శంవ్యలోకయమ్- యావత్తత్రతంనా గ్రాతమ్అపిచ్చ మేనుచస్యేవం
కిన్నునుదసపరాయత్త చిత్తవృత్తిస్తా మేవానుసర్క గతోభవేత్ గతా
యాఞ్చ తస్యాంలబ్ధచేతనోలజ్జయానశక్నోతిమే దర్శనపథముపగస్తమ్
అహూసిత్ కుపితఃపరిత్యజ్యమాంగతఃఉతాన్వేష మానోమా మేవ
ప్రదేశహన్యమితఃసమాశ్రితస్సాదితిపవంవికల్పయన్ కఞ్చిశ్చాలమతి
ష్టమ్- తేనతుజన్మతః ప్రభృత్యనభ్యస్తేనతస్యక్షణమవ్యదర్శనెనమాయ
మానఃపునరచిన్తయమ్సకదాచిద్ధైర్యస్థలనవిలక్షణకించదనిష్టమపిసమాచ
రేత్ సహికించన్న క్రియ తేహియాతన్నయకమేవ మేకాకి నం కర్తు
మిద్యవధార్యాస్వేష్టుమాదరహకరవమ్- అస్వేషమాణశ్చయథాయథా
నాపశ్యంతంతథాతథాసుహృత్సేహకాతరేణమనసాత్తదగోభనమా
శ్చ మానఃతరులతాగహనానిచన్దనవీధికాలతామణ్డపాన్సరఃకూలాని
శువీక్షమానోసిపుణమితస్తతోదతదృష్టిఃసువిరంవ్యచరమ్॥

అదైకస్త్రికసరస్వమీశవర్తినీర నరతయాకుసుమమయభవషు
కరమయభవపరభృతమయభవమయూరమయ ఇవాతిమనోహరేవసస్త
జన్మభూమిభూతేలతాగహనేకృతావస్థానమత్సప్తసకల వ్యాపారత
యాలిఖితమివోష్ఠీర్ణమివస్తమ్భితమివోపరతమివప్రసుప్తమివ యోగ
సమాధిస్థమివనిశ్చలమపిస్వప్నతాచ్చలిత మేకాకినమపిమన్తధాధిష్ఠితః
సానురాగమపి పాణ్డతామావహస్తం శూన్యాంతఃకరణమపి హృదయని
తాసికధితమదనూష్ఠీకమపి కధితమదనవేదనాతిశయం శిలాతలోపనిష్ఠ

మపిమరణేవ్యవస్థితంశాపప్రదానభయానివాదత్తకర్మనేకకుసుమాయు
 ధేనస్తవ్యమానమనిపిష్టస్థయాహృగయనివాసినీంప్రియాంద్రష్టు
 మస్తఃప్రవిష్టైరివాసహ్యసంతాపసంతాప్రిసప్రచీనైరివమనఃతోభప్ర
 కుపితైరివఉన్మచ్యగతైరిన్ద్రియైశ్శూన్యీకృతశరీరంశిష్టస్థనిమీలితేనాన
 ర్జ్వలత్కనదహనధూమాకులితాభ్యస్తరేవపత్నాస్తరవివరవాస్తానే
 కధారగునవరతపీఠణయగళేనబాష్పజలదుర్నివముత్సృజనమాల్పహి
 నీహధరప్రభామనక్తాగ్నేఃప్రగహతోహృదయమూర్ధ్వసంసర్వినీంశి
 ఖారువాదాయనిష్పతద్భిరుచ్ఛాన్వితైస్తరభీకృతానన్నలతాకుసుమకేస
 రంవాసుకపోలతయనీకృతకరతలతయాసముత్సర్పద్భిరమలైర్నఖాంశు
 భిర్విగళితమచ్ఛాచ్ఛచన్దనరసరచితలలాటికమివలలాటముద్వహన్తమ
 చిరాపనీతపారిజాతకుసుమనాగ్జరికర్ణసూరతయాసశేషపరిగళామో
 దలోభోసర్పిణాకలవిరుతచ్ఛలేనమదనసమ్మోహనమన్త్రమివజపతామ
 ధుకరకులేనసనీలోష్పలమివసతమాలపల్లవమివశ్రవణదేశంధానమృత
 ణ్ణాస్వరరోమాఞ్చవ్యాజేనప్రతిరోమకూపనిపతితానాంమదనశరాణాం
 కుసుమశరకేసరశల్యశకలనికరమివాఙ్మగ్నంబిభ్రాణందక్షిణకరేణచ
 స్ఫురితకిరణనికరాంకరతలస్పర్శుఖిక్టాకితామివముక్తావలీనువినయచ
 తాకామురసిధారయన్తమదనవశేకరణచూర్ణేనేవకుసుమరేణునాతరుభి
 రాహన్యమానమాత్మరాగమివసంక్రామయద్భిరాననైర్నిలవల్లితై
 రకోకపల్లవైఃస్పృశ్యమానంసురతాభిషేకసలిలైరివాభిరవపుష్పస్తబక
 మధునీకరైర్వనశ్రీయాభిషేచ్యమానమభినివహనిపీయమానపరిమళేరు
 చరిపతద్భిశ్చస్పృకకుట్టలైస్తప్తశల్యకైరివసంధుఃపాకకుసుమశరేణతా
 డ్యమానమతిబహుళవనామోదమత్తగధుకరనికరయజ్జ్వలరస్వనైష్టు
 జ్జ్వలైరివదక్షిణానిలేననిర్భర్తన్యమానంమదకలకొకిలకులకోలాహ
 లైర్వనస్తజయశబ్దకలకలైరివమధుమాసేనాకులీక్రియమాణఃప్రభాత

చన్ద్రమివపాణ్ణుతయా పరిగృహీతం నిదాఘగణా ప్రవాహమివ క్రశి
మానమాగతమన్తర్కతానలంచ న్దనపిటపమివ మ్నాయన్తెనుస్యమివాదృష్ట
పూర్వమివాపరిచితమివజన్తాన్తరమివోపగతం రూపాన్తరేణేవఽరిణ
ఃమ్ ఆవిష్టమివనుహోభూతాధిష్ఠితమివగ్రహగృహీతమివోత్పత్తమివభ
లితమివాన్ధమివబధిరమివమూకమివ విలాసమయమివగుదనమయ మివ
పరాయత్తచిత్తవృత్తిరపరాంకోటినుధిరూఢంఘ్నధావేశస్య అనభి జ్ఞే
యపూర్వకారంతమహావద్రాక్షమ్॥

అపగతనిమేషేణచతుషాతదవస్థం చిరముద్వీక్ష్యసముప జాతవి
షాదోవేపమానేరహృగఢేనాచిన్తయమేవంనామాయనుదరిష హ
వేగోనుకరకేతుఃయేనానేరక్షణేనాయమీశ్వశనువస్థాన్తరమప్రతీకార
ముపనీతః కథమేవ మేకపదేవ్యర్థభవేదేవం యోజ్ఞానరాశిఃరహియావ
తమహచ్చి త్రుతధానామాయమాచేశవాధీరప్రకృతిరస్థిత వృత్తిర్మ
మహాస్యేషాఞ్చ మునికుమారకాణాంస్పృహణీయచరిత్రాసీదన్యతుభి
రభివపరిభూయజ్ఞానమవిగణయ్య తపఃప్రభావము న్మూల్యగామ్మీర్యం
మన్త్యధేనజడీకృతఃసర్వధాదర్శభంకావనను స్థలితమితిఃపస్యత్యచ త
స్మిన్నైవశిలాశలైకపార్శ్వే సముపవిశ్యఅంసదేశావసత్సాణిస్తను
స్మీలితలోచనమేవసఖేపుణ్డరీక కదయ కిమిశమిత్యపృచ్ఛమ్ అధసుచిర
సమ్మీలనాలగ్నమివ కథనుపిప్రయత్నేనానవరతరోదనవశాదుపజాతా
రుణభావమశ్రుజాపూరప్లావితము తుగపితమివ సవేదనమివస్వచ్ఛాం
శుకాన్తరితరక్తకమలవనచ్ఛాయంచతురున్నీల్యనుద్ధరయాదృష్ట్యాను చి
రంవిలోక్య మామాయతతరంనిశ్వస్యలజ్జావిశీర్యమాణవిరళాక్షరంసఖే
కపిజ్జలవృత్తాన్తోఽసి కింమాంపుచ్ఛసీతికృచ్ఛ్రీణశఘ్నైరవదత్ । అహన్తు
తదాకర్షితదవస్థమైవాప్రతీకారవికారోఽయం తథాసిసుహృదాను
హృదసన్తారప్రవృత్తో యావచ్ఛక్తితఃసర్వాత్తనానివారణీయభితిమన
సావధ్యాభ్యాసమ్॥

సఖేపుణ్ణరీకసువిదితమేతన్ననుకేవలమిగమేవపుచ్చామి యదేత
 దారబంధవతాకిమిగుగుభిరుపనిష్ఠముత ధర్మశాస్త్రేషుపరికముతభ
 ర్మాన్మోపాయోఽయముతాపర్వస్తపసాం ప్రకారః ఉతస్వర్గమనమా
 ర్గోయముత వ్రతరహస్యమిదముతమోక్షప్రాప్తియక్తిః ఆ హేమా
 స్వీగన్మోనియమప్రకారఃకథమేతమ్యక్తంభవతోమనసాపిచింతయితుం
 కేంపునరాహ్యోతుమీక్షితుంవాకధయకేనుప్రబుద్ధతివానేనమన్తభహళకే
 నోపహాసాస్పృశతాంనీయమాసమాత్మానంనావబుధ్యసే మూఢోహిమ
 దసేనాయాస్యతే! కావాసుఖాశాసాధుజననిన్దితేష్యేవంవిధేషుప్రా
 కృతజనబహునుతేషువిషయేషుభవతః । సఖిలుధర్మబుద్ధ్యావిషలతా
 వనంసిద్ధిమేవలయనూలేతి నిస్త్రిశలతామాలిజ్జతికృష్ణాగురుధూమలే
 ఖేతికృష్ణసర్పనువసూహతేమహారత్నమితిజ్వలంత మజ్జారమభిస్పృశతి
 మృణాళమితిదుష్టవారణదంతము సలము న్ములయతిమూఢో విషయో
 పభోగేష్వనిష్టానుబద్ధిషుయఃపరిణతివిరసేషు సుఖబుద్ధిసూరోపయతి ।
 ధిగతవిషయతత్త్వవికస్మాత్తద్యోతితవ జ్యోతిర్నిర్వర్యమిగంజ్ఞానముద్వ
 హసీయతోననివారయసిప్రబలరజఃప్రసరకలుషితానిస్రౌతాం సీహో
 న్నార్గప్రస్థితానిన్త్రియాణి ననియనుయసివాత్సుభితంమరఃకోఽయమన
 జ్ఞోనామధైర్యమవలమృత నిర్భర్తస్యతానుయంతురాచారకృత్యేవం
 వగతవీవమే వననమాక్షిప్యప్రతిపత్నోన్తరాళప్రవృత్తబాష్పవేణికం
 ప్రస్ఫుజ్యచతుఃకరతలేనపాశౌమామవలమ్బ్యవోచత్సఖేకింబహు
 నోక్తేనసర్వధాసుస్థోఽసి ఆశీవిషవిషవేగవిషమాణామేతేషాం కుసుమ
 ఛాపసాయకానాంపతితోఽసిన గోచరే సుఖము పదిశ్యతేపరశ్శ్రీయ
 శ్యచేన్త్రియాణిసన్దిమనోవావిద్యతేయఃపశ్యతివా శృణోతివా శ్రుత
 మవధారయతివా యోవాసుభమిగం నసుభమిగమితివివేక్షీమలం స
 ఖిలూపదేశమర్హతిమమతుసర్వమేవేద ఘటిదూరాపేతమ్ । అవష్టమ్భా

జ్ఞానంఛైర్యంప్రశ్నిసంఖ్యానమిత్యస్తమిత్రైషాకథా కథనుప్యేవమే వా
యత్పరిధృతాస్తిస్తన్యసహకూరాతీతఃఖిలూపదేశకాలః సమన్విక్తా
నోఢేగ్యావసరఃకతాప్రతినంఖ్యానవేలా అతితోజ్ఞానావష్టస్ససహయః
కేనవాస్యేనాస్తికసమయేభవంతమపహాయోపదేశవ్యమున్నార్ప్రవృ
త్తివారణంవాకరణీయకస్యాన్యస్యవా వచసిమయాస్థాతవ్యంకోవా
పరస్తస్త్వత్సమోమేజగోబన్ధుకింకరోమియన్నశక్నోమినివారయితుమా
త్మానమియనునేనైవక్షణేనభవతాదృష్టావస్థాతద్గతభదానీముపదేశ
కాయావత్ప్రాణిమితావదస్యకల్పాన్తోదితద్వాదశదివకరకిరణా
తపతీవ్రస్యమనసంతాపస్యప్రతీక్రియాంక్రియమాణామిచ్ఛామిప
చ్యన్త్రవమేఽజ్ఞానిఉత్కృష్టతవహృదయంప్లుచ్యతభవత్ప్రప్తిఃజ్వల
తీవశరీరమ్అత్రయత్ప్రాప్తకాంతత్కరోతుభవానిత్యభిధాయ
ఘోషీనుభవత్ ||

ఏవముక్తోఽప్యహమేచంప్రాబోధయంపునఃపునః! యదాశా
న్తోపదేశవిషయైః సదిదర్శనైఃసేతిహాసైశ్చవచోభిఃసానుచయంసో
పగ్రహజ్ఞాన్కీధీయమానోపినాకరోత్కర్ణేతదాహమచింతయమతిభూ
మిసుయంతోనశక్యతే నివర్తయితుమితి ఇదానీరినిరర్థకాఃఖిలూపదేశాః
తత్ప్రాణపరిరక్షణేఽపితావదస్యయత్నమాచరామీతికృతమతిరు
ద్దాయగత్వాతస్మాత్సరసఃసరసాన్పుణాళికాస్సమధ్యత్యకమలినీపలా
శానిజలవలాశ్చీతానిచాదాయగర్భధూళికషాయపరిమళమనోహ
రాశిచకుముగకువలయకమలానిగృహీత్వాగత్యతస్మిన్నేవలతాగృహ
శిలాతలేశయనమస్యాకల్పయమ్తత్రచసుఖవిషణ్ణస్యప్రత్యాసన్న
వర్తినాంచన్దనవిటపనాన్పుగూనికినలయానిష్ఠిష్యతేనస్వభావసురభి
ణాతుషారశిరేణరసేనలలాటికామకల్పయమాచరణతలాదజ్జచర్వా
జ్ఞానరచయమభ్యర్చనాదపస్ఫుటితవల్కలవివరశీర్ణేనచకరసమ్బుటచూ

ర్థితేనకర్పూరరేణునా స్వేగప్రసాదకారమకరవమ్డరోసిహితచన్దన గ్ర
 వార్ద్రవిలగలస్య స్వచ్ఛసలిలకరస్రావిణా కదళీదళేనవ్య జరక్రి
 యామ స్వతిస్త్వమ్! ఏవభిష్మముహుర్ముహు రవ్యదన్యన్నగీనీదళశయము
 పకల్పయయోముహుస్సన్దనచర్పామారచయతోముహుర్ముహుస్స స్వే
 గప్రతిక్రియాంకుర్వతః కదళీదళేనచానవరతంగీజయస్మతముద భూ
 న్నేమనసిచింతానాసి బల్వసాధ్యం నామభగవతోమనోభవః క్షాయం
 హరిణభవవనవాసనిరతః స్వభావముగ్ధోజరఃకృచ వివిధవిలాసరసరాశి
 ర్నన్దర్పరాజపుత్రిమహాశ్వేతాసర్వధాసహికింశ్చ దస్య ధుర్లుటం దుష్క
 రమనాయ తనుక ర్తవ్యం వాజగతిదురుపపాదే ష్వుష్మ ర్శ్వుయమ వజ్ఞ
 యా విచరతి! నచాయం కేవాపిప్రతి కూలయితుం శక్య తేకావా గణ
 వాసచేతనేమ అపతతచేతనాన్యసింఘట్టయితుమలంయద్యస్తైరో చ
 తే! కుముదిన్యసి దినకరకరానురాగినీ భవతికమలిన్యపిశశిః రద్వేషము
 జ్ఞుతినిశాపవాసరేణ సహమిత్ర తామేతిజ్యోత్సా ఉప్యన్ధకారిమను వ
 ర్తతేఛాయాపిప్రదీపాభిముఖమవతిష్ఠ తేతడిదపి జలదేన్ధరతాంవ్ర జతి
 జరాపి యావ నెనసఞ్చార్చినీభవతి! కింవాతస్య దుఃసాధ్యమపరమేవం
 విధోయేనాయమ గాధ గామ్భీర్య సాగర స్త్రాణువలఘు తాముపనీతఃకన్వ
 తత్తపః క్వేయమవస్థాసర్వధానిష్ప్రీతికారేయమాపదుపస్థితాకిమిదా
 నీంక ర్తవ్యం కిమాచేష్టితవ్యం కాందిశంగ ర్తవ్యంకింశరణంకశ్చండపాయఃక
 స్పహాయఃకఃప్రకారఃకాయ క్షింకస్సమాశ్రయోమే నాస్యాసవః సంధా
 ర్యస్తే కేన వాకాశ లేనకతమయావాయుక్త్యాకత రేణప్రకారేణకేన వా
 వప్త మ్బేనకయాప్రజ్ఞయాకతమేన వాసమాశ్వాస నేనాయం జీవేదిత్యే
 తేచాస్యచ మేవిషణ్ణహృదయస్యసజ్జలాఃప్రాదురాసన్! పురశ్చా
 చిన్తయంకిమనయాత్యనాయతయానిష్ప్రయోజనయాచిన్తయా ప్రా
 తాస్తావదస్య దేన కేనచిదుపాయేనశుభేనాశుభేనవారక్షణీయాః తేషా

జ్ఞాత్వత్సమాగమ మేకమపహాయనాస్త్యపరఃసంరక్షణోపాయః బా
లభావాదప్రగల్భాయాచతపోవిరుద్ధమనుచిత ము పత ము పహాస
మివాత్మనోమదనవ్యతికరంనున్యమానోనియత మేకోచ్ఛ్వాప్సావశేష జీ
వితోఽపినాయంతస్యాఃస్వయం భిగమ నేనసూరయతిమనోరథను కాలా
నరక్షనుశ్చాయమన్యమదనవికారస్సతతమతిగన్ధి తేనాకృత్యేనాపిఽరి
రక్షణీయానన్యనైపుహృదసూసాధవఃకరి ప్రాపణకురవ్యను
ప్యేతదస్తాకమవశ్యకర్తవ్యతామాపతితఃకిఞ్చన్యత్ క్రియతేవాకా
న్యాగతిసర్పధాప్రయామి తస్యాస్సకాశమావేదయామిపతామవస్థా
మితి చిత్తయిత్వాచకదా చిదనుచితవ్యాపారప్రవృత్తమంవిజ్ఞాయస
జ్ఞాతలజ్ఞానివారియేషిత్యనివేద్యవతస్సైతత్ప్రదేశాత్సవ్యాజముత్థా
యాగతోఽహమ్తదేవమవస్థితేయదత్రావసరప్రాప్రమీదృశస్యచా
నురాగస్యసదృశమస్తదాగమనస్య చానురూపమాత్మనోవాసమచితం
తత్రప్రభవతిభవతీత్యభిధాయకిమియర వక్ష్యతీతి వస్తుఖాసక్తదృష్టి
స్తూష్టిమాసిత్ ॥

అహస్తుతదాకర్ణ్యసుఖాన్యతమయే హ్రదభవ నిమగ్నరితరస
మయముదిధిమివావతీర్ణాసర్వానన్దానాముపరివర్తమానా సర్వనునోర
థానామగ్రమివాధిరూఢాసర్వోత్సవానామతిభూమిమివాధిశయానా
తత్కాలోపజాతయాలజ్జయాకిఞ్చిరవనన్యమాన వదనత్వాదస్పృష్ట
కపోలోదరైఃగ్రధితే రిహాపర్యపరి పతనానుబంధ దర్శితమాలాక్రమైః
లప్రాప్తపత్మసంశ్లేష తయోపజాతప్రధినుభరైరమలైరానన్దబా
ష్పజలబిష్టుభిఃస్రవద్ధి రావేద్యమానప్రహర్షప్రసరా తత్క్షణమచిత్త
యమ్ - దిష్ట్యాతావదయమనజ్కోమామివతమప్యనుబధ్నాతియత్సత్వమ
నేనమేనన్తాపయతాపికియతాప్యంశేనదర్శితానుకూలతా యదిచసత్య
మేవతస్యేన్మనోదశాతతఃకిమివనోపకృతమనేన కిమ్వానోపపాదితంకో

వానేనాపరస్పరమానోబద్ధః ధంవా కపిభిలస్య స్పష్టేపివితథా భారణీ
 ప్రశాంతాకృతేరస్మాద్వననాన్ని ప్రామినిభిత్తంభూతకేసుయాపిప్ర
 తిష తవ్యంతస్యవా పురఃకేనుభిధాతవ్యమిత్యేవంచారయన్త్యాపవప్ర
 విశ్వసనమ్భ్రమాప్రతీహరిహమాకథయత్ - భర్తృజారికే త్వమస్థస్
 శరీరేతిపరిజనాదుఫలభ్యనుహదేవీ ప్రాప్తేతి - తచ్చ శ్రుత్వా కపిభి
 లోను హాజరసన్మర్శభీరుఃసత్వర మత్థాయ రాజపుత్రినుహారయముపస్థి
 తఃకాలాతిపాతఃభగవాంశ్చభవనత్రయచూడామణీర స్తముపగచ్ఛతేది
 వసకరఃతగచ్ఛామిసర్వధాభినుతసుహృత్వైవ్విజృంభదక్షిణార్ధనుయము
 పరచితోఽభృతీరేష మేపరమో విభవ ఉత్యభిధాయ ప్రవచన కాలము
 ప్రతీతైవపురోయామినాఅమ్బాయాః ప్రవిశతా కనకవేత్రలతాక
 రేణ ప్రతీహరిజనేనకఞ్చక్రిలోకేరగృహీతతామ్బూలకుసుమ పటనా
 సాజరాగేణచామరవ్యగ్రపాణినా క్షుక్తిరాతబధిర వాసునబర్హచికల
 మూకానుగతేనపరిజనేనసర్వతస్సంరుదేద్వారదేశే కథనుప్యవా ప్రసిర్
 మఃప్రయయా - అమ్బాతుమత్సమీపమాగళ్య సుభిరంధిత్యాన్వభవన
 మయాసీత్ - తతఃతతత్రాగత్యకింకృతదికిమభిహితం కిమాచేష్టత
 మితిశూన్యహృదయాఽర్హంబాలకుయమ్ ॥

. . *

గతాయాంచతస్యానుస్తముపగతే భగవదహరితహరితవాజివి
 నరోజనీజీవి తేశ్వరేచక్రవాకసుహృది నవితరిలోహితాయనూసేపశ్చ
 మాశాముఖేహరితాయనూసేషు కమలవిసేషునీలానుమాసే సూర్యది
 గ్భాగేపాతాళపజ్జకలుషేణ నుహోప్రళయజలధివయఃస్థూరేశేవతి
 మిరేణావప్తభ్యమాపేజీవలోకేకింకరవ్యతామూఢా తామేవ తరళికా
 మపుచ్ఛనుయితరళికేకథంనపశ్యసిదృఢమాతులం మేహృదయశశ్రుతి
 చత్తివిహ్వాలానిచేద్రియాశిరస్సయఃసృష్టిజ్ఞాతుము
 పదిశతుమేభవతీయత్ర సామ్మృతమయమేవంతస్సత్సమక్షమేవాభిదా

యగతఃకపిజలఃయదితాఫదితర కన్యకేవవిహాయలజ్జాముత్సృజ్యధైర్య
మున్నుచ్యవినయమచి నయిత్వాజనాపవాదసుతిక్రవ్య సదాచారముల్ల
జ్ఞుశీలమవగణయ్యకులవజ్జీకృత్యాయశోరాగాన్ధవృత్తి రగన్మజ్ఞాతాపి
త్రాఅననుమోదితామాత్రాస్వయముపగన్యగ్రాహయామి పాణి
మేవం గురుజనాతిక్రమా దధర్మోనుహాన్ అధధర్మానురోధాది తర
చత్వావలన్యునద్వా రేణమృత్యునుశీకరోమ్యేవమపి ప్రధమంతావత్స
యమాగతస్య ప్రథమ ప్రణయిరస్తత్రభవతఃకపిజలస్య ప్రణయప్ర
సరభజ్ఞఃపునరపరింయదికదాచి తస్యజనస్య మత్కృతాదాశాభజాత్
ప్రాణవిపత్తిరుపజాయ తేతదపిమునిజనవధజనితంమహాదేనోభవేది త్యే
వముచ్చాయన్యామేవమయితిస్పచన్మోదయజన్మనావిరళిరే నా
ఖోకేనవస నవన రాజరివకుసుమరజసాధూసరతాంచాపవీదిగయాసిత్ ||

తతఃశశికేసరికరనఖతవిద్యార్యమాణతమః కరికున్కుసన్కువేనముక్తా
ఫలత్తోదేనేవ ధవళతాముచనీయమానముదయగిరిసింధుస్థునరికుచమ్యతే
వచన్దనచూర్ణరాశినేవపాణ్డురీక్రియమాణం చలితజలధిజలకల్లాలానిలో
ల్లాసి లేవవేలాపులిసపికతోన్దమే నేవపాణ్డుతామాపాద్యమానంపశ్యిమే
తరదిన్దధామ్నాదిగన్తరగుద్యశ్యత - శనై శనై శనై ద్రుగ్నాన్తనాన్తనగు
న్దస్తితాయా దశనప్రభేవజ్యోత్సానిష్పతస్తీనిశాయాము ఖశోభా
మకరోత్ - తదనురసాతలా దవనీమవదార్యోన్దచ్చతా శేషఫణగణ్డలే
నేవరజనికరవిష్ణేనారాజతరజవీ - క్రమేణచసకలజీవలోకాన్దన్తకేనకా
మినీజనవల్లభేనకిచ్చిదున్ముక్తబాలభావైసమకరధ్వజబన్ధు భూతేనఉపా
రూఢరాగేణసురతోత్సవోపభోగై కయోగ్యేన అమృతమయేరయావ
నైనెవారోహతాశశినారమణీయతామనీయతయామినీ

అధతంప్రత్యాసన్నసముద్రవిద్రుమప్రభాపాటలితమివఉడ
ముగిరిసింహకరతలాహతనిజహరిణశోణితశోణీకృతమివ రతికల హకు

పితరోహణీచరణాల క్తకరసలాఞ్చిశమివాభినవోదయలోహితంరజనిక
 రముదితంవిలోక్యత న్నర్హ్యలితమడనానలాప్యన్ధకారితహృదయా తరళి
 కొత్సజవిధృతశరీరాపిమన్మధహ స్తవరినీచన్ద్రగతవయనాపిన్మృత్యుమా
 లోకయన్తీతశ్చ ణమచిన్తయమ్ - ఏక త్రఖలు మదనమధుమాసగులయ
 మారుతప్రభృతయశుచస్తాఃఏకప్రచాయతపాపకారి చన్ద్రహతకో
 నశత్య తేసోధుమిదనుతిమర్షిషహమగవేదనాతురఞ్చమే హృదయను
 ప్యచోన్మగునమిదరిసదాహజ్జరసా జారవర్షశితార్తస్యతుమారపాతఃవి
 షన్సోపమూక్తికప్యక్ష్మసప్సగంశత్యే వంఙ్చినయన్తీమేవచన్ద్రోదయా
 షసీణాకమలగునమ్లానినిద్రేవమూర్తామూనిమిలితలోచనామకాక్షీ
 దచిరేణచసమ్భ్రాన్తతరళికోపనీతాభిశ్చన్దనచర్చాభిస్తాలవృన్తా నిలై
 శ్చోపబంధసంజ్ఞాతామేవాకులాకులూమూ రేనేవాధిష్ఠితాం విషాదేన
 మల్లలాటవిధృతప్రవచన్ద్రకాన్తహాశలాకామవిచ్చిన్నబాష్పజలధా
 రాన్ధకారితముఖీరుదన్తీం శరళికా మపశ్యమ్ - ఉన్నీలిశలోచనాఞ్చ
 మాంసాకృతపాదప్రణామాదన్దనపక్షాన్ద్రోణకరయుగ లేన బద్ధాజ్జలిర
 చాదీత్ - భర్మదారికేకిరిలజ్జయాగురుజనాపేక్షయావాప్రసీదప్రే
 షయమామానయామి తేహృదయదయితరిజరము త్తిష్ఠన్వయంవా తత్ర
 గన్యతామతఃపరమసమర్థాసి సోధుమిమం ప్రబలచన్ద్రోగయవిజృంభ
 మాణోత్కలికాశతముడధిమివనుకరచిహ్నమి త్యేవంవా నీతానుహ
 మవోచమ్ - ఉన్నతేకిరిమన్త్యధేనన్వయంసర్వవికల్పానపహరణ సర్వో
 పాయదర్శనాన్యతానరయణసర్వానన్తరాయానన్తరయణ సర్వసద్దేహీ
 నపరయణసర్వశక్తాస్తిరస్కుర్వణజ్జామన్తూలయణస్వయమభిగమన
 లాఘవదోషమావృణ్వణకాలాతిపాతంపరిహరణ ఆగతపవన్మత్యోస్త
 న్యైవవాసకాశం నేతాకుముదబాధవః - తదు త్తిష్ఠ యథాకథఞ్చిదను
 ధృతజీవితాసమ్భావయామిహృదయదయితమామాసకారిణం జనమిత్య

భిక్షగానానుకనమూర్త్యాభేదవిహ్వలై రక్షైః కథభిచ్చదవలక్ష్మ్యతామే
వోదోస్తమ్ ॥

ఉచ్చలితాయాఘ్నేమేదుర్నిమిత్త నివేదకమస్పష్టత దక్షిణంలో
చనమ పజాతశశ్శాచావిన్దయమిదమపరంకిన పువ్యపక్షిప్తందై వేనేతి
అననాతికూర్కేంద్రేన శ్రీభువన ప్రాసాదమహాప్రణాలాను కారిణా
సుధాసలిలపూరానివమహతావచ్ఛరసనిర్దురనికరానివక్షరతా శ్వేతగ
జాపు నాహసహస్రాణీవమతా అమృతసాగర పూరానివోద్ధితా
చక్రగుణ్ణలనాస్థావ్యమానేజ్యోత్సన్నయాభువనాన్తరాథేశ్వేతవ్యవ
నివాసమిహ నోకూటోగర్భననుజిమి వానుభవతిజనేనుహావరాహదం
ష్ట్రామణ్ణలనిభేవశశినాక్షీసాగరోదరానివోద్ధియమాణే మహీమణ్ణ
లేప్రభవకూజనాజనేన వికచసుముదగ్ధైచ్చన్మోదకైగుపహ్రియ
మాణేషుచన్ద్రోగయాక్షేషుకామినీప్రహితసురతదూతీసహస్రసజుగ్
లేషురాజమాక్షేషు నీలాంశుకరచితాపగుణ్ణనానుచన్ద్రాలోకభయచకి
తాను కమలవలక్ష్మీష్వివనీలత్పలప్రభాపి హితానుభవస్తతః పలా
యమానాస్వభిసారి కానుప్రతికుముదమాబద్ధగుధుకరమణ్ణలాను ప్రజు
ధ్యమానానుభవనదీర్ఘకాకుముదినీషుస్ఫుటితకుముదవనబహుళధూళిధ
వళితోదగేనిశానదీపులి నాయమానేన్ద్రరీత్యేచన్ద్రోదయానన్దనిర్భరేమ
హిమాదధావివరతిరసమయ ఇవఉత్పవమయఇవవిలాసమయఇవప్రీతిసు
యఇవజీవలోకేశశశిమణిప్రణాళనిర్ధరేప్రమోదము ఖరనుయూరరవ
తమ్యే ప్రదోషసమయోగ్యహీతవివిధకుసుమతామ్బూలాజ్ఞ రాగపటవా
సచ్చాయాతరళికయానుగమ్యమానా తేనైవమూర్త్యానిహితేన కిశ్చి
దాశ్యానచచ్ఛనలలాటి కాలగృధాసరాకుటాలకేనచన్దనరసచర్చాజరాగ
వేశేనార్ధారేణ తరైవచ తయాకణ్ణస్థితయాక్షమాలయాశ్రవణశీ
తరణుమ్మిన్యాచపాతిశాతమిజ్జార్యాపర్కరాగరత్నరత్నీనిర్మితేనైవరక్తా

శుకేనకృతశిరోవస్తునాకేచచిదాత్మీయేనాపిపరిజనేనానుపలక్ష్య మా
తాతస్మాత్ ప్రా సాదశిఖరాదవాతరమ్॥

అవతీర్యచపారిజాతకుసుమమంజరీ పరిమళాకృషేచరి క్షీకృతోప
వనేకముదవనాశ్శపహాయధావతామధుకరజాలేన నీలపటావగుణ్యన
విభ్రమానివసమ్పదయతానుబధ్యమానాప్రమదవనపక్షద్వారేణనిర్గ
త్యతత్సమీపముదచలమ్ - ప్రయాగ్నీచతరళికాద్వితీయమపరిజనమా
త్కానమాలాక్యాచింతయంప్రియతమాభిసరణప్రవృత్తస్య జనస్యకిమి
వకృత్యంబాహ్యేనపరిజనేననేస్తపవ పరిజనలీలా ముచదర్శయ నిత
ధాహిసమారోపితశరాసనాసక్తసాయకోఽనుసరతికుసుమాయుధఃసూ
రప్రసారితకరఃకరమివకర్ణతిశశే ప్రస్థలనభయాత్ పదేపదేఽవలమ్బు
తేరాగఃలజ్జాంపృథ్వితఃకృత్వాపురః సహేన్ద్రియైర్ధావతిహృదయంనిశ్చ
యమాంపృథ్వయత్యుత్కృతైః । ప్రకాశశ్చావదమయితరళికేటిపినా
మమామివాయమిన్ద్రిహతకస్తమపికరేణకచగ్రహాకృష్టమభిముఖమాన
యేదిత్యేవంవాదినీళ్లు మామసా విహస్యాబ్రవీత్ । భర్తృదారికే
ముగ్ధాసికిమస్య తేనజనైః అయమాత్మనైవతావన్నదనాతురభివభర్తృ
దారికాయాంతాస్తాశ్చేష్టాఃకరోతి । తథాహిప్రతివిష్ణుచ్ఛలేన స్వే
దనలిలకణికాచితమమృతీకీపోలయుగళంలావణ్యవతి పయోధదభారే
నిపతతి ప్రస్ఫురితకరస్పృశతిరసవావలిమణీకనిర్మలనఖిలగ్నమూర్తిః
పాదయోఃపతతికిళ్ళాస్యముదనాతురస్యేవ వపుస్తాపాచ్ఛుష్కచన్దనా
నులేపపాఞ్జితాముద్వహతిమ్మతాశవలయధవళాక కరాధతేప్ర
తిమావ్యాజేనస్ఫటికమణికుట్టిమేఘునిపతతికేతకీగర్భకేసరధూళిధూసర
పాదఃకుముదసరాంస్యవగాహతేనలిలశీకరార్ద్రాశశిమణీకకరై
రామృషతిద్వేష్టివిఘటితచక్రవాకమిఘనాని కమలవనాని । ఏతైశ్చా
వ్యైశ్చతత్కాలోచితైరాలాపైస్తయానమా తమ్మదేశ మభ్యుపాగ

మమ్ । తత్రచమార్గలతాకుసుమరజోధూసరం చరణయుగళం కైలాస
తటాచ్ఛన్ద్రోగయ స్తుతచన్ద్రకాన్త మణిప్రసవణే ప్రత్యోకయన్తీ
యస్మిన్ ప్రదేశే సత్యే తస్మిన్నేవ చావ్యసరసఃపశ్చిమేతటేపురుష
స్యేవరుదితధ్వనింవిప్రకర్షాన్నాతివ్యక్త ముపాలత్యయమ్ । దక్షిణేక్ష
ణస్ఫురణేనచ ప్రథమమేవ మనస్యాహితశక్జ్కాతేన సుతరా మవదీర్ఘ
హృదయేవకిమప్యనిష్టసున్తఃకథయ తేవ విషణ్ణే నాన్తరాక్షనాతరళికేకి
మిగమితిసభయనుభిగధాచావేపమానగాత్రయస్తి సరభి ముఖమతిత్వ
రితమగచ్ఛమ్ ॥

..

..

*

అతినిశేధ ప్రభావాగ్ధరాదేవ విభావ్యమానస్య రమన్సుక్తార్థ
నాగంహానతోఽస్మిహాదగ్గోఽస్మిహావజ్ఞితోఽస్మిహాకిమిగ మాపతితం
కింవృత్తముశ్చనోఽస్మిదురాత్మకమదనపిశాచపాపనిర్మలణకిమిదమ
కృత్యనునుష్ఠిత మాఃపాపేదుష్కృతకారిణిమహాశ్వేతేదుర్విసీతే కిమ
నరతేఽపకృత మాఃపాపదుశ్చరితచన్ద్రచణ్ణాలకృతార్థోఽసి । ఇదా
నీనుపగతదాక్షిణ్యదక్షిణానిల హత కపూర్ణాస్తేమనొరథాఃకృతంక
ర్తవ్యం వహేదానీం యదేష్టమ్ । హాభగవత్ శ్వేతకేతోపుత్రవత్సల
నవేష్ఠిముషితమాశ్వానమ్ హాధర్మనిష్ఠురిగ్రహహాఽసి హాతపోనిరా
శ్రయనుసిహాసరస్వతివిధవాసి హాసత్యనునాధమసి హాసురలోకశూ
న్యోఽసి సఖేప్రతిపాలయ మానుహనుప భవన్తమనుయాస్యామి నశ
క్నోమిభవతావి నాక్షణమప్యవస్థాతుమేకాకీ కథమపరచిత ఇవాదృష్ట
పూర్యఇవాద్యమామేకపదే ఉత్సృజ్యప్రయాసికుతస్తవేయ మతినిష్ఠా
రతాకథయత్వదృతేక్వగచ్ఛామికంయాచేకం శరణముపైమి అన్ధోఽస్మి
సంవృత్తశ్శూన్యామేదిశోజాతాః నిరర్థకంజీవితమ ప్రయోజనంతపణి
స్సుఖాశ్చలోకాఃకేనసహపరిభ్రమామికమాలపామి ఉత్తిష్ఠదేహిమే
విలపతః ప్రతివచనంక్వ తన్తమోపరిసుహృత్ప్రేమక్వసాన్తితపూర్వా
భిభాషితాచ ఇత్యేతానిచావ్యానిచవిలపన్తంకపిఞ్జలమశ్రౌషమ్ ॥...*

తద్భ్రాతృత్వపతితై రివప్రాణై ర్దూరాదేవము క్షైతారాక్ర
 న్దాసర సీరలతాశ క్తి త్పుట్యమానాంశుకో త్తరీయాయధాశ క్తిత్వరితై
 రజ్ఞాతనమవిషమభూమి భాగవిన్య స్తైఃపాక ప్రక్షేపైః ప్రస్థల నీప
 దేపదేకేనాప్యృత్తిప్యనీయమా నేవతం ప్ర దేశంగత్వాసర సిరసమీపవ
 ర్నిశిశిరశ్శక్తరాసార స్రా విణిశశిమణిశీలాత లేవరచితం కుముకకువలయ
 కమలవివిధవనకుసుమ కుమారంన్య తాళమయంకుసుమశరసాయకమ
 యమివశయచమధిశయానమ్ అఽనిష్పన్తయామత్పదశబ్దమివాకర్షయ
 న్తమ స్తైఃకోపశమితమదనసంతాపతయాత త్త్వణబద్ధసుఖ ప్ర సు ప్రమివ
 మనఃక్షోభ ప్రాయశ్చిత్త ప్రాణాయామావస్థితమివ అతిస్ఫురిత ప్ర
 భేణిత్వత్కృతేమ మేయమవ స్థేతికథయ న్తమివాధరేణ్యన్తద్వేషప
 రివ రితదేహతయా పుస్తభాగనిపతితై ర్మదనదహనఽహ్వలహృదయ
 న్యస్తహ స్తవఖమయూఖచ్ఛవేనభి ద్రి తమివశశిరశ్చై రుచ్ఛుష్కపాణ్డు
 రతయా స్పదేహానినాశోత్పన్నయా మదనచంద్ర కిశయేవచందనలేఖక
 యారచితలలాటికమ్ మ త్తైఃప్రియతర స్తవాపరోజనోజాతభృతికుపితే
 నేవజీవి తేచపరిత్యక్తం మన్మథవృధయా స హైతానసూక స్వయమిహో
 త్సృజ్య నిశ్చేతనతాసుఖమనుభవ నమ్ అనజయోగ విద్యామివధ్యా
 య న్తమపూర్వప్రాణాయామమివాభ్యాస్య న్త ముపపాదితాన్తదాగ
 మనేన ప్రణయాదివాపహృత ప్రాణపూర్ణపాత్ర మనజ్ఞేనరచితచందన
 లలాటికా త్రిపుణ్డ్ర కంధ్రతసరసవినసూత్రయజ్ఞోపవీతమంసావసక్తక
 దళీగర్భపత్రచారువీరమేకావలీవిశాలాక్షమాల మవిరళామలకర్పూర
 త్తోదభస్మధవళమ్ ఆబద్ధమృతాళవలయరత్నా ప్రతిసరమనోభవవ్రత
 వేశమాన్ధాయమత్సమాగమమ న్త మివసాధయ న్తమవిరతరోదనాతా
 మ్రుతా శ్రుత్యయాదాగతరుధి రేణేవమదనశరశల్యవేదనామూనిశ త్రి
 భాగేనకరిచహృదయే దర్శనమాత్ర కేణాపి నపునరనుగృహీతోఽయమ

నుగతోజరణిసప్రణయంమాము పలభమానమివచతుషాకిశ్చిద్విప్రవ
తాధరతయాజీవితమపహర్తుమన్తఃప్రవప్తైరివేన్దుకిరణైర్నిర్వచ్యద్భిర్ద
గ్గునాంశుభిర్వలితపురోభాగం మన్తధవ్యధయా విఘటమానహృదయని
హితేనవామేనపాణినాప్రసీదప్రాణైస్సమంప్రాణసమేనగన్తవ్య
మితిహృదయస్థితాంమామివధారయన్తమితరేణచనఖన్యూఖదన్తర
తయాచన్తమివప్రవతాడణ్ణానీకృతేనచన్తాతపమివనివారయన్తప
త్నికస్థితేనచఅచిరోద్ధతజీవితమార్మివోద్ధీప్తేన విలోకయతాతపస్సు
హృదాకమణ్ణులునాసముపేతంకణ్ణాభరణీకృతేనచన్మణాళవలయేరజ
నికరకిరణపాశేనేవసంయమ్యలోకాన్తరముపనీయమానం కపిష్ఠాలేనమ
ద్దర్శనాదబ్రహ్మణ్యమిత్యుర్ధ్వహస్తేన ద్విగుణీభూతబాష్పేద్ధమేనా
క్రోశతాకణ్ఠేపరిష్పక్తంతక్షణవిగతజీవితం తమహంపాపకారిణీమన్ద
భాగ్యానుహాభాగమప్రాక్షుమ్॥

ఉద్భూతమూర్ఛాన్ధకారాచ పాతాళతలమివావతీర్ణతదాక్వా
హమగమంకిమకరవంకింవ్యలపమితిసర్వమేవ నాజ్ఞాసిషమ్ అసవశ్చమే
తస్మిన్మాతేకిమతికరినతయాస్య మూఢహృదయస్య కిమనేకదుఃఖసహ
స్రసహిష్ణుతయాహతశరీరకస్య కింవిహితతయాద్భిర్భోకస్య కింభాజన
తయాజన్మాన్తరోపాత్తస్య దుష్కృతస్యకిం దుఃఖదాననిపుణతయాద
గ్ధదైవస్య కిమేకాన్తవామతయా దురాన్యనోమన్తధహతకస్య కేనహే
తునా నోదచ్చన్తిన్తతదపినజ్ఞాతవ తీకేవలమతివిరాల్లబ్ధచేతనాయఃఖిభా
గినీవహ్నివివపతితమసహ్యభోకదహ్యామానమాత్మానమవనా విచేష్టమా
నమపశ్యమ్ అశ్రద్ధధానా చాసమ్భావనీయం తత్తస్యమరణమాత్మనశ్చ
జీవితముణ్డాయ హాహాకిమిదముపనతమితిము త్తార్తనాదాహా అస్సుహా
తాతహాసఖ్యితా వ్యాహరన్తీహానాధజీవి తనిబద్ధన ఆచక్షు క్షమామే
కాకినీమశరణామరుణవిముచ్యయాసిపుచ్చ తరళికాంతత్కృతేన

యాయాచభూతావస్థాయుగసహస్రాయమాణకృచ్ఛ్రేణనీతాదివసః
 ప్రసీదనకృదప్యాలపదర్పయభక్తవత్సలతామీషదపివిలోకయపూరయ
 మేమనోరథమాత్తాస్త్విభక్తాస్త్విఅనురక్తాస్త్విఅనాధాస్త్విబాలాస్త్విఅగతికా
 స్త్విదుఃఖితాస్త్విఅనన్యశరణాస్త్వినుగనపరిభూతాస్త్వికిమితనకరోషిగయాం
 కథయకినుపరాద్ధం కిరీ వానానుష్ఠితమ్ మయాకస్యాం వానాన్జాయా
 మాశ్చుతంకస్త్వికవాత్సదనుకూలేనాభిరతంయేవకుపేతోఽసి దాసీజర
 మకారణాత్ పరిత్యజ్యప్రజన్మభిభేషి కాలీనాదళీ కానురాగప్రతార
 ణకుశలయాకింహమయా వామయాపాపయా! ఆఽఅహమద్యాపిప్రా
 ణిమిహహతాస్త్విమన్దభాగినీకథంమేవత్వంనతాతోనవినయోనబన్ధగర్వో
 నపరలోకఃకథిజ్ఞాం దుష్కృతకారిణీరియస్యాజ్యతేతవేయమీదృశేదశా
 వత్తితే! నాస్తిమత్సదృశస్వశంసహృగయాయాహమేవంవిధం భవన్తము
 త్సృజ్యగృహంగతవత్కింమేగృహేణకినుష్ఠయాకింవాతాతేన కం బన్ధ
 భిక్షింపేరిజవేన! హాకముఖయామిశరణమయిజై వనిర్న్మణదర్శయద
 యాంవిజ్ఞాపయామిత్వాం దేహీదయితదక్షిణాం భగవతిభవితవ్యతేకుట
 కృపాంపాహివనితామనాధాంభగవతోవనదేవతాః ప్రసీదతప్రయ
 చ్ఛతాస్యప్రాణానమ్మవసుర్ధరేసకలలోకానుగ్రహజననికినుర్ధనాను
 కమ్మసేతాతకైలాసశరణగతాస్త్విభేదర్యయదయాళులామిత్యేతానిచా
 న్యానిచ వ్యాకోశ్శనీకియద్వాస్తరామిగ్రహగృహితేవావిష్టేవోత్త
 త్రేవభూతోపహతేవవ్యలపమ్! ఉపర్యుపరిపతితనయనజలధారానికర
 చ్ఛతేనపతీయమానేవద్రవతామివనీయమానాజలాకారేణేవాత్మీక్ర
 యమాణాప్రలాపాక్షరైరపిదశనమయాబిభానుగతతయాసాశ్చు
 థాశ్చైరివనిష్ఠతద్భిగ్నిరోరుహైరప్యవిరళవిగళితకుసుమతయాముక్తబా
 ష్పజలబిన్దుభిరివఆభరణైరపిప్రసృతవిమలమణికిరణాశ్చుతయాప్రరు
 చితైరివోపేతాతజ్జిహ్వానైవాత్మమతాయస్పృహయస్తీమృతస్యాపి

సర్వాత్మనాపశ్యదయం ప్రవేష్టుమివేచ్ఛస్తీకరతలేన కపోలయోరాశ్యా
 నచన్దనశ్వతజటామూలేచలలాటేనిహితసరస విషయోశ్చాంసయోఃసు
 లయజరసలవలులతకమలినీపలాశావగుణ్యతేచహృదయేషరామృశస్తీపు
 జ్ఞాధికనిష్ఠురోఽసి ఏవమప్యార్థాంసగణయసిమామిత్యపాలభమానాము
 హుర్తుహు రేననున్దరయంముహుః పర్యమమ్బంము హుః కణ్ఠేగృహీ
 త్వావ్యాక్ర శమ్ ఆః పాపేత్వయాపిచుత్ప్రత్యాగమనకాలం యావ
 దస్యాసహనరక్షితాశ్చి తామే కావలీమగర్భయమ్ అయిభగవత్ ప్ర సిద
 ప్ర త్యుజ్జీవయై నమితిముహుర్తుహుఃకపిశ్శాలస్య పాదయోరపతంముహు
 శ్చైతరళి కాంకణ్యేగృహీత్వా ప్రా రుదమ్ । ఆద్యాపిచి న్తయ నీనజానామి
 తస్మిన్ కా కాలేకుత సాన్యచినితాన్యశిక్షితాన్య నుపదిష్టాన్య దృష్టపూర్వా
 శిమేహతపుణ్యాయాః కృపణానిచాటునహ స్రాణి ప్రా దురభవత్కు
 త సేసంలాపాఃకుత సాన్యతికరణానివై క్షన్యరుదితానిచన్యవసప్ర కా
 రః । ప్రళయోర్తయితివో దతిష్ఠన్న న్తర్పిష్టవేగానాం జలయన్త్రాణీ
 వాముచ్యన్తాశ్రు ప్రవాహాణాం ప్రరోహేతివనిరగచ్ఛత్ ప్రలాపా
 నాంశిఖరశతానీవావర్ధన్తమః ఖానాం ప్రసూతయ ఇవోదపాద్యన్త
 మూర్చానామ్॥..

ఇత్యేవమాత్మవృత్తా న్తమావేదయన్త్యావీక్షచతస్యాఃసమతిక్రా
 వ్తంకథమపృథిక్ప్రమవస్థాన్తరమనుభవన్త్యాశ్చవచతనాంజహరమూర్ఖా
 వేగాన్నిష్పతస్తీశ్చశిలాతలేతాంససమ్భ్రమప్రసారితకరఃపరిజన ఇవ
 జాతపీడశ్చన్ద్రాగ్నిశోషదృతవాక్ । అశ్రు జలార్ద్రే గ్రిణచతడియేనైవో
 త్తరీయవల్కల ప్రా న్తేనశ నైశ్శనై ర్విజయన్సంజ్ఞాం గ్రాహితవాక్
 ఉపజాతకారుణ్యశ్చ బాష్పసలిలోత్పిడేన ప్రత్యాశ్యమాన కపోలయుగ
 త్థాంలభ్యనేతనామవాదీత్ భగవతిమయాపాపేనతవాయం పునరభినవ
 తాముపనీతఃశోకఃయే నేద్యశీందశాముపనీతాని తదలమనయా కథయా

సం హ్రియతామియ మహామహ్యసమర్థః శ్రోతుమ్ | అతి క్రాంతాన్యపి
హి సస్మిన్ ర్యమానాని అనుభవసమాం వేదనాను పజనయన్ నిసుహృజ్ఞవ
స్యదుఃఖాని తన్నార్హ సికథ కథమపవిధ్యతాని మానసులభానసూక్ష్మ పునః
పునస్త్వ రణశోకానలేన్ధనతా ముపనేతుమితి || *

ఏవముక్తాద్విర్లు ముష్టజ్ఞునిశ్వస్య బాష్పాయమానలోచనోననిర్వే
దమవాదీత్ రాజపుత్రయా తస్యా మతిదారుణా యాంహతనిశాయా
మేభిరతిన్యశం నైరసుభిర్నపరిత్యక్తా సేదానీంపరిత్యజ్యత ఇతి మారాపే
తమేతత్ | నూనమపుణ్యోపహతాయాః పాపాయామమభగవాన్స్త
కోఽపి పరిహరతి దర్శనంకుతశ్చ మేకతిరహృదయా యాః శోకః సర్వమిద
మళీకమన్యదురాత్మనశ్శరహృదయస్య సర్వధా హమ నేనత్యక్త పేణ
నిరపత్రపాణాను గ్రేసరీకృతాయయా చాధిగతమదనవేదనయాపజ్ఞ
మయ్యేవేదమనుభూతంతస్యాః కాగణవాకధనం ప్రతికింవాపరమతఃక
ష్టశరమాభ్యేయమశృణ్వవివృతి యన్నశక్యతే శ్రోతుమాఖ్యాతుంవా
కేవలమన్యవ జ్రపాతస్యానన్తరమాశ్చర్యంయదభూత్తదా వేదయామి
అత్తనశ్చప్రాణధానికారణలవ ఇవావ్యక్తాయస్సముత్పన్నః తద్భిక్షకథ
యామియయాదురాశామృగతృప్తి కయాగృహీతాహమిదము పరతక
ల్పంపరకీయమివ భారభూతమప్రయోజనమకృతజ్ఞాహతశరీరంపహా
మితదలంశ్రూయతామ్ || *

తతశ్చతథాభూతేతస్మిన్నవస్థాన్తరేమరణైకనిశ్చయాతత్తద్భా
హుచిలవ్యతరళికామబ్రువమయిత్తిష్ఠనిష్ఠురహృదయేకియద్రోదిమి
కాష్ఠాన్యాహృత్యవిరచయచితామ్అనుసరామిజీవితేశ్వరమ్ | ఇత్యత్రా
స్తారేర్ముటితచన్ద్రమణ్ణులవినిర్గతోగగనాగవతీర్య కేయూరకోటిలగ్నము
మృతఫేనపిణ్ణుప్లాణ్ణురం పవనతరళమంశుకోత్తరీయ మాకర్షన్సుభయక
థాన్దోళితమణ్ణులమణిప్రభారక్తగణ్ణులఃస్థూలముక్తాఫలతయాతారా

గణమివ గ్రధితమతితారవార మురసాదధానోధవళదుకూలపల్లవకమ్మి
 తోషిష గ్రన్థిఅభిమలనీలకుటిలకు న్తలనికరవికటమాళిఁడుత్పల్లకుముదకర్త
 పురఃకామినీకుచకుఙ్కు మపత్రలతాలాఞ్చితాంగదేశః కుముదధవళదే
 హిమామహాప్ర మాణకపురుషోమహాపురుషలక్షణోపేతో దివ్యాకృణ్ణః
 స్వచ్ఛవారిధవభేన దేహాప్రభావితానేన ట్టాశయిన్నివదిగ న్తరాణిత
 మోదినాచశరీరతఃక్షరతాశిశిరేణశీతజ్వరమివ జనయతాఅమృతశీకరన్ధి
 కరవర్షేణతుషారపటలేనేవానులింపన్ గోశీర్ష చన్దనరసచ్ఛటాభిరివాసి
 ఇన్ద్రావిరావతకరపీవరాభ్యాం బాహుభ్యాం మృణాళధవళామృతభ్యా
 మతీశీతలస్పర్శాభ్యాంతముపరతముక్తిప్యదున్దుభినాదగప్పిరేణ స్పరేణ
 వత్సేనుహశ్వేతేనపరిత్యాజ్యా స్వయాప్రాణాఃపునరిపితవానేనసః భా
 వివ్యటినమాగమిత్యేవ మాదృతః పితేవాభిధాయ సహైవానేనగగన
 తలముకుషత్వత్ అహనుతేవమృతికరేణసభ యాసవిన్మయాసకాతుభా
 వోన్ముఖికిమిరమితికపిఞ్జలనుపుచ్ఛమ్ అశౌతుససమ్ప్రమమదత్తైవో
 త్తరము దత్తిత్ దురాత్మన్న న్తకక్వ మేవయస్యమపహృత్యగచ్ఛసీత్య
 భిధాయోన్మఃసఞ్జాతకోసోబధ్న కాసావేగము త్తరియవల్కలేన పరిక
 రమడత్పత న్తంత మేవానుసన్నన్తరిక్షము దగాత్ పశ్యన్త్యా ఏవచమే
 సర్వఏవ తేతారాగణమధ్యమపిశక ॥ *

మమతు తేనద్వితీయేనేవప్రియతమమరణేరకపిఞ్జలగమనేనద్విగు
 ణీకృతకోకాయాఃసుతరామదీర్యతహృదయమ్ కింకర్తవ్యతామసాధా
 చతరళికామబ్రవమయిజానాసికధయకిమేతదితి । సాతుతదవలోక్య
 స్త్రీస్వభావకాతరతయాతస్మిన్మణేకోకాభిభావినాభయేనాభిభూతా
 వేపమానాజయప్తిర్మమమరణశజ్జయాచవరాక్షిబిషణ్ణహృదయా సక
 రుణమవాదీత్ భర్తృదాకేరజానామిపాపకారిణీకిన్తు మహదిదమా
 శ్చర్యమేతమానుషాకృతిరేషపురుషఃసమాత్వాసిత్తాచానేనగచ్ఛతాసో

నుకమ్పి త్రేవభర్తృదారికా ప్రాయేణచైవ విధాదివ్యాస్వప్నే
 ప్యవినం వాదిన్యోభవన్త్యాకృతయఃకిముతసాతూత్ । నచాల్పమపివిచా
 రయన్తీకారణమస్యమిధ్యాభిధానేషశ్యామి । అతోయుక్తంవిచార్యాత్మా
 నమస్మాత్ ప్రాణపరిత్యాగవ్యవసాయాన్నివర్తయితుమతిమహత్ ఖ
 ల్విదమాశ్వాసస్థానమస్మామవస్థాయామ్ । అపిచతమనుసరణగతవపక
 పిఇలస్తస్మాచ్చకుతోఽయం కోవాయంకిమర్థశ్చాననాయ మపగతా
 సురుక్షి ప్యనీతఃకృవానీతఃకస్మాచ్ఛాసమ్భవనీయేనామునాపునః సమా
 గమాశాప్రదానేన భర్తృదారికాసమాశ్వాసితేతిసర్వమిదముపలభ్య
 జీవితంవామరణంవాసమాచరిష్యసి । అదుర్లభంహిమరణ మధ్యవసితం
 పశ్చాదప్యేతద్భవిష్యతి । నచజీవకపిఇహభర్తృదారికా మధ్యష్టే
 స్థాస్యతితేతత్ప్రత్యాగమనకాలావధయోఽపితావత్ శ్రియన్తామమీ
 ప్రాణాశ్చిత్త్యభిదధానాపాదయోర్దేన్యపతత్ । అహస్తుసకలలోకదు
 ర్లభ్యతయాజీవితత్వప్తాయాఃతుద్రతయావస్త్రీస్వభావస్యతయా
 చతద్వచనోపనీతయాదురాశామ్మృగత్వస్థికయాకపిఇల ప్రత్యాగమన
 కాజ్ఞయాచతస్మిన్ కాలేతదేవయుక్తంమన్యమానానోత్సృప్తవతీజీవిత
 మాశయాహికిమివనక్రియతేతాశ్చపాపకారిణీంకాలరాత్రిప్రతిమాం
 వర్ష సహస్రాయమాణాయాత నామయూమివదుఃఖమయూమివనరక
 మయూమివఅగ్నిమయూమివ ఉత్సన్ననిద్రాతదైవక్షీతితలే విచేష్టమా
 నారేఃకుకణధూనరైరశ్రుజలార్ధృకసోలసనానితైర్విముక్తవ్యాకులై
 శ్శిరోరుద్రాయపరుధముఖీనిర్దయాక్రన్తజర్జరస్వరక్షయతూమేణకణ్ఠేనత
 స్తిన్నేవసరస్తిరేతరభికాద్వితీయాక్షుపాంక్షయతవతీ... .. *

ప్రత్యుపసితాత్థాయతస్తిన్నేవసరసిస్నాత్వాకృతనిశ్చయా
 తత్ప్రత్యాత మేవకమణ్డలుమాదాయతాస్యేవచవల్కలానితామేవాక్షు
 మాలాంగృహీత్వాబుద్ధ్వానిసాగరతాంసంసారస్యజ్ఞాత్వాచమన్తపుణ్య

తామాత్తు నఁసిరూప్యచాప్ర తీకార దారుణతాంవ్య సన్యో పనిపాతా
నామ్ ఆక లయ్యదుర్నివారతాంశోకస్యద్భష్టైచనిష్ఠురతాం దైవస్య చి
స్తయిత్వాచాబహుశదుఃఖతాంస్నేహస్య భావయిత్వాచానిత్యతాంస
ర్వభావానామవధార్య చాకాణ్డభజ్ఞురతాం సర్వసుఖానా మవిగణయ్య
తాతమమ్బుజ్ఞు పరిత్యజ్యసహపరిజ నేనమనసాసకలబంధువర్గనివర్త్యవి
షయసుఖేభ్యోమనస్సంయ మ్యేద్ద్రియాణిగృహీతబ్రహ్మచర్యా దేవం
త్రైలోక్యనాథమ నాథశరణమి మంశరణార్థినీస్థాణుమా శ్రితవత్సస్త్రి
అపరేద్యుశ్చకుతో ౭ పిసముపలబ్ధవృత్తాంతస్తాతఃసహమ్బుయాసహబ
ంధువర్గేణాగత్యసుచిరంకృతాక్రందస్తైస్తైరుచాయైరభ్యర్థనాభిశ్చబహు
భిరుపదేశైశ్చానేకప్రకారైఃపరిసాన్తద్వినైశ్చనానావిధైర్నృపాగమ
నాయమేమహాన్తం యత్నమకరోత్ । యదాచ సేయమస్తాద్వ్యవసా
యాత్ । కథంబిదవీశక్యతేవ్యావర్తయితుమితినిశ్చయమధికతవా త
దానిరాశా౭ పిదు స్త్యజతయాదుహిత్య స్నేహస్యపునః పునర్న యావి
స్సజ్యమానో౭పిబహుళాదివసాన్ధిత్వాసశోకపవాన్తర్గమ్య మానహృ
దయోగృహానయాసీత్ । గతేచతాతేతతఃప్రభృతిదేవస్యకృతేలశ్రు
మోక్షమాత్రకేణకృతజ్ఞతాందర్యయన్తీతదనురాగకృతమిదమ పుణ్యబ
హుళమస్తమితలజ్జమమజ్జళభూతమ నేకక్షేశాయాసహస్ర నివాసందగ్ధ
శరీరకంబహువిధైర్నియమశ తై శ్శోషయన్తీవనైశ్చ ఫలమూలవారి
భిర్వర్తమానాజపవ్యాజేనతద్గుణగణానివగణయన్తీత్రిసంస్థామత్ర సత
సిస్సానముపస్పృశన్తీప్రతిదినమర్చయన్తీదేవంత్య్రిమ్భు కమస్యామే
వగుహాయాంతరళికయాసహ దీర్ఘంశోకమనుభవన్తీసుచిరంన్యవసమ్ ।
సాహమేవంవిధాపాపకారిణీనిర్లక్షణానిర్లజ్జా క్రూరాచన్యశంసాచగ
ర్హన్తీయానిష్ప్రియోజనోత్పన్నానిష్ఫలజీవితానిర్నాధానిరవలమ్బునానీ
స్సృఖాదకీం మయాదృష్టయా పృష్టయావాక్యత బ్రాహ్మణవధమహో

పాతకయాకరోతిమహాభాగభక్త్యుక్తాపాణ్డనావల్కలూపాన్తేనశశి
నమివశరన్తేనుశకలేనాచ్ఛాద్యవదనంచుర్నివారబాష్పవేగమపార
యస్తీనివారయితుమున్నుక్తకణ్డమణిచిరముచ్చైఃప్రారోదీత్ ॥ *

చంద్రాపీడస్తుప్రథమమేవతస్యారూపేణవి నయేనదాక్షిణ్యేన
మధురాలాపతయానిన్నజ్ఞతయాచాతితపస్వితయాచప్రశాన్తిత్యేన
చనిరభిమానతయాచమహానుభావత్యేనచశుచితయాచఉపారూఢగౌ
రవోఽభూత్తదానీస్తుతేనాపరేణదర్శితనద్భావేనస్వవృత్తాన్తకథనే
నతయాచకృతజ్ఞతయాహృతహృదయఃసుతరామారోపితప్రీతిరభా
వత్ । అర్థక్రృతహృదయశ్చశనైశ్శనైరేనామఖాషతభగవత్కేశభి
రురక్తతజ్ఞఃసుఖానజ్ఞలుభ్యులోకస్నేహనదృశంకర్తానుష్ఠాతుమశక్తోని
ష్ఠులేనాశ్రుపాతమాత్రేణస్నేహముపదర్శయన్రోదితిత్వయాతుక
ర్షణైవసర్పమాచరన్త్యాకిమివనప్రేమోచితమాచేష్టితంయేనరోదిషి
తదర్థమాజన్మనఃప్రభృతసముపచితపరిచయఃప్రేయాసంస్తుతభవ
పరిత్యక్తోబాన్ధవజనస్సన్నిహితాఅపితృణావజ్ఞయావధీరితావిషయాఃవి
ముక్తాన్యతిశయితసువాసీరపమృద్ధీన్వైశ్వర్యసుఖానిఘ్నణాళినీవాతి
తనీయస్యపినితరారితనిమాననుచితైస్సంక్లేశైరుపనీతాతనుర్ధ్రువీతం
బ్రహ్మచర్యమాయోజితస్తపసిమహత్యాత్మావనితాజనదుష్కరమతి
కష్టమణ్డేతమరణ్యావస్థానమ్ । అపిచ అనాయాసేనైవాత్మాదుఃఖాభి
హతైఃపరిత్యజ్యతేమహీయసాతుయత్తేనగరియసిక్లేశేనిక్షిప్యతేకేవ
లమ్నాయదేతదనుమరణంనామతదతినిష్ఫలమవిద్వజ్జనాచరిత ఏషమార్గో
మోహవిలసితమేతదజ్ఞానపద్ధతిరియంరభసాచరితమిదంతుద్రదృష్టిరే
షాలతిప్రమాదోఽయంనార్థ్యస్థలితమిదంయదుపరతేపితరిభ్రాతరి
సుహృద్భిర్నైవాప్రాణాఃపరిత్యజ్యన్తేస్వయభేష్టేన్నజహాతి నపరి
త్యాజ్యాః । అత్రహివిచార్యమాణేస్వార్థపప్రాణపరిత్యాగోఽ

యమ్ । అసహ్యశోక వేదనాప్ర తీకారత్వాదాత్మనః ఉపరతస్యతునుమ
 పిగుణమావహతినతావ త్తస్యా యం ప్ర త్యుజ్జీవనోపాయఃచధర్మోపచ
 యకారణంనశుభలోకోపార్జనహేతుః ననిరయపాతప్ర తీకారః నదర్శ
 నోపాయః నపరస్పరసమాగమనిమి త్తమన్యాయమేవ స్వకర్మఫలపరిపాకో
 పచితామసావవశోనీయ తేభూమిమసావస్యాత్మ మాణిః కేవల మేవనా
 సంయుజ్యతే । జీవంస్తుజలాజ్జలిదానాదినాబహూపకరోత్పృ పరతస్యా
 త్మనశ్చమృత స్తునోభయస్యాపిస్తరతావస్త్రియామేకపత్నీంరతింభగ
 వతిభ ర్తరిమకరకేతానకలాబలాజనహృదయహారిణిహర నయనహుత
 భుజాదగ్ధేఽ ప్యవిరహితామనుభిః । పృథాఞ్చ వాన్వేయాంశూరసేనసు
 తామభిరూపేసావజ్ఞవిజితనకలరాజక మాళికుసుమవాసిత పాదపీఠేప
 త్యావళిలభవనబలి భాగభుజిపాణ్డౌ కిన్దమమునిశాపానలేన్ద్రన తాముపా
 గతేఽ ప్యపరిత్యక్తజీవితామ్ । ఉత్తరాఞ్చవిరాటదుహితరంబాలాంబా
 లశశినీవనయనానన్దహేతావినయవతివిక్రాన్తేచపఞ్చత్వ మభిమన్యా
 వుపగతేఽపిదృతదేహమ్ । దుశ్శలాఞ్చధృతరాష్ట్రదుహితరంభ్రాతృ
 శతోత్పజ్జలాలితామ్అతిమనోహరేహరవరదానవర్ధితమహిమ్నిసిన్ధురా
 జేజయద్రధేన్ద్రనేనలోకాన్తరముపనీతేఽప్యకృతప్రాణపరిత్యాగామ్ ।
 అన్యాశ్చరత్సురాసురమునిమనుజ సిద్ధగన్ధర్వకన్యకా భర్తృరహితాః
 శ్రూయన్తేసహస్రశోవిదృతజీవితాః ॥ . .

. *

ప్రాప్త్యుచ్యేతాపిజీవితంసన్నిధోఽప్యస్యసమాగమోయదిస్యాతభా
 గవత్యాతుతతఃపునఃస్వయమేవసమాగమసరస్వతీ సమాకర్ణితాలనుభవే
 చకోవికల్పఃకథఞ్చతాదృశానామ ప్రాకృతాకృతీనాంమహాత్మ నామవి
 తగ్గిరాంగరియసాపికారణేనగిరివై తధ్యమాస్పదంకుర్యాదుప రతేనచ
 సహజీవన్త్యాః కీదృశీసమాగతిః- అతోనిస్సంశయమసావుపజాతకారు
 శోమహాత్మాపునః ప్రత్యుజ్జీవనార్థ మేవై నముక్తి ప్యసురలోకంసీత

వాఁ-అచింత్యోహినుహాత్మనాం ప్రభావఃబహు ప్రకారాశ్చ సంసార
 ప్రవృత్తయఃచిత్రశ్చదైవమాశ్చర్యాతిశయయుక్తాశ్చ తపస్సిద్ధయః
 అనేకవిధాశ్చకర్మణాంశక్తయః అపచసునిపుణమపివిమృశద్భిః కిమి నా
 న్యత్తదపహరణేకారణమాశక్యేతజ్జీవిత ప్రదానాన్యతేనచాసమ్భా
 వ్యమిదమవగన్తవ్యంభగవత్యాచిరప్రవృత్తపక్షపన్థాః । తథాహివిశ్వా
 వసునాగన్ధర్వరాజేన మేనకాయాముత్పన్నాం ప్రమద్వరాం నాషక
 న్యామాశీవిషవిలుప్తజీవితాంధూలకేశాశ్రమేభార్యవస్య నప్రాప్రమతి
 తనయోమునికుమారకొరురుర్నామస్వాయుషోఽర్థేనయోజితవాఁ । ఆ
 ర్జునశ్చాశ్వమేధతురగానుసారిణమాత్మజేనబభ్రువాహననామ్నా స
 మరశిరసిశరాపహృతప్రాణములూపీనామనాగకన్యకాసోచ్ఛ్వాసమ
 కరోత్ । అభిమన్యుతనయశ్చ పరిక్షితనుశ్వులామాస్త్రపావకపరిప్లుప్త
 ముదరాదుపరతమేవనిర్మలముత్తరాప్రలాపోపజనితకృపాభగవాఁవా
 సుదేవోదుర్లభానసూఁప్రాపితవాఁ । ఉజ్జయున్యాశ్చసాన్తీపనిద్విజ
 తనయమన్తకపురాదహృత్యత్రిభువనవన్ధితచరణస్సపవానీతవాఁ । ఆ
 త్రాపికధశ్చిదేవమేవభవిష్యతి । తథాపికింక్రియతేకఉపాలభ్యతేప్ర
 భవతీహిభగవాఁ విభిఃబలవతీచనియతిః । తే చ్చయానశక్యముచ్ఛ్వాసి
 తుమపిఅతపిశునానిచాన్యైకాన్తనిష్ఠురస్యదైవహతకన్యవిలసితానినక్ష
 మనేదీర్ఘకాలమవ్యాజరమాణీయంప్రేమ । ప్రాయేణచనిసరతపవల
 నాయతస్వభావభజ్గురాణిసుఖానితియతస్వభావానిచ దుఃఖాని । తథా
 హికథమప్యేకస్మిన్జన్మనిసమాగమోజన్మాన్తరసహస్రాణిచవిరహః
 ప్రాణినామతోనార్హస్యనింద్యమాత్మానంనితుమాపతన్తిహిసంసారప
 థమతిగహనమవతీరానామేతేవృత్తాన్తాఃధీరాహితరన్త్యాపదమిత్యేవం
 విధైరనైశ్చమృదుభిరుపసాన్తస్వనైస్సంస్థాప్యతాంపునరపినిర్గురజలే
 నాశ్చలపుటోపనీతేనానిచ్ఛన్తీమపిబలాత్ప్రక్షాళితముఖీమకారయత్ ॥

అత్రాన్తరేచ శ్రుతమహాశ్వే తావృత్తాన్తోపజాతశోక ఇవస
ముత్సృష్టదివసవ్యాపారోరవిరిపిభగవానధోముఖతామయాసీత్ । అథ
క్షీణేదివసే పరిణతప్రయజ్ఞమజ్జరీరజోనిభేనపిజ్జరి వ్యూరజ్య మానేవిల
మ్బిని బ్రధ్నమణ్డలేఅవిరళకుసుమ్భకుసుమరసరక్తదుకుల కోమలేనచా
స్తాతపేనము చ్యమానేషుదిజ్ఞు భేషుచకోరనయనతారకాకాన్తినాచపి
జ్జలిమ్నావిలిప్య మానేతిరోహితనీలిమ్ని వ్యోమ్నికోకిలవిలోచనచ్ఛవిబ
భ్రుణీచారుణయతిసాన్ధ్యేభువనమర్చిషీయథా ప్రధానమున్దిషత్సుగ్ర
హగ్రామేషువనమహిషమలీమ స వ పు షి లో చ న ము షి ము
షితతారకాశధ ప్రధిమ్నికాలిమాన మాతన్వతిశార్వ రేతమసి అతనతి
మిరతిరోహితహరిత భాసుగహనతాంయూన్తీషుతరురాజిషు రజనిజలవి
న్దజాలజనితజడిమ్నిబహుళవనకుసుమచరిమళానుమితగమనేచ చలిత
లతావిలపగహనేప్రవృత్తీచపవనేదిద్రానిభృతపతత్రిణీత్రియా
మాముఖేమహాశ్వేతామన్దంమన్దముత్థాయ భగవతీముపాస్యపశ్చిమాంస
ధ్యాయంకమణ్డలుజలేనప్రత్యుభితచరణావలగళయనీయే సభదమున్దం
నిశ్శ్వస్యనిషసాగ । చంద్రాపీఠో ౭ పుష్కతాయసకుసుమం ప్రప్రవణజ
లాంజలిమవకీర్యకృతసన్ధ్యప్రణామఃతస్మిన్కాద్వితీయేశిలాతలేమృదుభిర్ల
తాపల్లవైశ్శయ్యామకల్పయత్ । ఉపవిష్టశ్చ తస్యాంపునః పునస్తమేవ
మనసామహాశ్వేతావృత్తాన్తమన్వభావయత్ । అసీచ్ఛాస్యమనసి పవం
నామాయమప్రతీకారదారుణోదుర్విషహవేగశక్ష్మః కుసుమాయుధః
యదవేనాభిభూతామహాన్తోఽప్యేవమనపేక్షితకాలక్రమాన్స ముతాన్
రితధ్దే ర్భ్యాస్సద్యోజీవితంజహతిసర్వధానమోభగవతేత్రిభువనాభ్యర్చి
తశాసనాయమకరకేతనాయేతిపునఃపప్రచ్ఛచైనాంభగవతిసాతవపరి
చారికావనవాసవ్యసనమిత్రందుఃఖసప్రహ్లాచారిణీతరళికాక్ష్వగతేతి ॥

అథసాకధయత్ మహాభాగయత్తన్తయూ కధితమమృతసమ్మహ

అపురసాక్షులంతస్సాన్యదిరేతినామ్నామదిరాయతేక్షణా కన్యకాభూ
 త్తస్యాశ్చ సానకలగన్ధర్వకులముకుటకుట్టలపీఠప్రతిష్ఠితచరణాదేవ
 శ్చిత్రరథఃపాణిమగ్రహీదపరిమితగుణగణాకృష్ట హృదయశ్చాన్యవని
 తాదుర్లభేనాధఃకృతాశేషాన్తఃపురేణహేమపట్టలాఙ్గానేనఞత్రవేత్ర
 చామరవిహేనమహాదేవీతబ్దేనపరంప్రీతఃప్రసాదమకరోత్ - అన్యో
 న్యప్రేమసంవర్ధనపరయోశ్చ తయోర్యోవన సుఖానిసేవమానయోః
 కాలేనాశ్చర్యభూతమేకజీవితమివపిత్రోఽపిధవాసర్వవైవిధ్యగన్ధర్వకుల
 స్యవాజీవలోకస్యదుహితృరత్నముదపాది కాదన్బురీతినామ్నా - సాచ
 మేజన్మతఃప్రభృత్యేకాసరశయరపానాశనాపరంప్రేమస్థానమఖిల
 విశ్రమ్భధామద్వితీయమివ హృదయంబాలమిత్రమేకత్ర తయామా
 యాచ నృత్యగీతాదికలాసు కృతాఃపరిచయాశ్శిశుజనోచితాభిశ్చక్రీ
 డాభిరనియన్తగ్రీణనిర్భరమపనీతోబాలభావః సాచామునైవమదీయేన
 హతవృత్తాన్తేనసముపజాతశోకానిశ్చయమకార్షిత్ నాహంకథశ్చిదపి
 సశోకాయాంమహాశ్వేతాయామాత్మనఃపాణిగ్రాహయిష్యామితిసఖి
 జనస్యపురతస్సశపథమభిహితవతీయదికథమపిమామనిచ్ఛస్తీమపి బలా
 త్తాతఃకదాచిత్కన్తైచిద్దాతుమిచ్ఛతితదాహమనశనేనవాహుతాశనే
 నవారజ్వావావిషేణవానియతమాత్మానముత్సగ్రహ్యోమీతిసర్వశ్చుత
 దాత్మదుహితుఃకృతనిశ్చయంనిశ్చలభాషితంకర్ణపరమృరయాపరిజనన
 కాశాద్గన్ధర్వరాజశ్చిత్రరథఃస్వయమశృణోత్ గచ్ఛతికాలేనముపాహుః
 ధనిర్భరయావనామాలాక్య సుతాంబలవదుపతాప పరవశఃక్షణమపిన
 ధృతిమలభత-ఏకావత్యతయాచాతిస్త్రియతయాచనశక్తః కిశ్చిదపితా
 మభిధాతుమితిఅపశ్యంశ్చాన్యదుపాయన్తర మిదమత్రప్రాప్తకాల
 మితిమత్వాతయామహదేవ్యామదిరయా సహవధార్య క్షీరోదనామా
 సంకల్పకినంవత్సేవహాశ్వేతేత్వగ్న్యతిరేకేజైవగద్ధహృదయానామిద

మ పరమస్సాక్షాత్కముపనితమిదానీస్తు కాదమ్మరీమను నేతుంత్యంశరణమితిస
నిశ్యమత్సమీపమద్యైవప్రత్యుపసి ప్రేషితవాక్ - తతోమయాగురు
వచనగౌరవేణసఖి ప్రేక్షాచక్షురోదేనసార్థంసాతరళికాపఖి కాదమ్మరి
కిందుఃఖితమపిజనమతితరాందుఃఖయసిజీవ స్తిమిచ్చసిచేన్మాంతత్తురుగు
రువచనమవితధమితిసన్నిశ్యవిసర్జితా - నాతిచిరంగతాయాశ్చతస్యామ స్త
రమేవేమాంభూమిమనుప్రాప్తోమహాభాగ ఇత్యభిధాయతూష్టిమభవత్.

అత్రాస్తరేలాశ్చనచ్చలేనవిడన్మయన్నివశోకాసలదగ్ధమధ్యం
మహాశ్వేతాహృదయముద్వహన్నివమునికుమారవధమహాపాతకందర్శ
యన్నివచిరకాలలగ్నందక్షశాపానలదాహవిహ్నామ్అవిరళభస్మాజ్జరా
గధవళః కృష్ణమృగాజినప్రావృతార్ధోవామస్తనభివామ్మికాయాః
భూర్జటిజటామణ్డలచూడావణిర్భగవానుదగాత్తారకారాజః - క్రమేణ
చోద్గతేగనమహాపయోధిపులినేన ప్తలోకనిద్రామజ్జళకలశేధకుముద
భ్రాన్తవేవిఘటితకుముదవనేధవలితదశదిశి శజ్ఞశ్వేతే శ్వేతాతపత్రా
యమాణేమానీమానశత్రోశుచిశోచిషిశశామణ్డలే శశికరకలితా
సుప్రజనీషుక్రశిమానమకాడవీషుప్రభాసుప్రసవత్సుచకైలాసశశిమణి
శిలానాంసర్వతస్సోతస్సావిషుప్రసవణేషు మృణాళకన్దళినిచావ
స్కన్ధపతితచన్ద్రోరభవవిలుప్తకమలవనశోభేభాత్యచ్ఛదనరఃపయసి
సముపోక్షమోహనిద్రేచద్రాఘీయోవీచిచిచలితవపుషి విరుపతి విర
హిణిచక్రవాకచక్రవాళేనిర్వృతేచచన్ద్రోగయేవిద్రుతేహర్షనయ
నజలకణనీహారిణివియద్విహారిణిమనోహారిణి విద్యాధరాభిసారికాజనే
చక్రావీడస్సుప్తామాలాక్యమహాశేతాంపల్లవశయనేశనైస్సముపావిశ
త్. అస్యాంవేలాయాంకిరనుఖలుమామస్తరేణచిన్తయతి వై శమ్పాయ
నఃకింవావరాకీపత్రలేఖాకింవారాజపుత్రలోకభితిచిన్తయన్నేవని
ద్రాయయా*

అధ్యక్షాణాయాంక్షపాయాముషసినన్ధ్యాముపాస్యశీలాతలోపవి
 ఘోయాంపవి త్రాణ్యుసుసర్వణానిజపన్త్యాం మహాశ్వేలాయాం నిర్వ
 ర్తిత ప్రాభాతివిశౌదన్యాపిడే తులికా పోదశవర్షవయనా సావప్త
 మ్భాక్తితనామస్తఖదాలసగజరాజగమనగురుణిపదానినిషీ పతాపస్య
 షీతచన్దనాజ్ఞరాగధూసరూరుదన్దద్వయేన కుబ్జుమరాగపిళ్ళారారుణేన
 చామీకరశృజ్ఞలాకలాఽనివిషనియమితంక ట్టాబన్ధాతిరి కప్రేక్షత్పల్లవ
 మధరవాసపవకేదలంవసానేచనిరురతయావిభక్తమధ్యేనవిపులవక్షసా
 దీర్ఘానువృత్తచబాహునావామ ప్రకోష్టహోలాయమాన మాణిక్యవల
 యేనకర్ణాభరణము శిర్షిప్రకీర్యమాణసుధోముఖకిరణే ద్ద్రావియభజాలం
 వర్ణాంశుకోతరీయమివై కసున్నతీ ప్రముద్వహతాచూత పల్లవకోమలమ
 నవరతరామ్బులబద్ధరాగార్థకాంక్షధరందధ భాకర్తాన్తాయతస్యస్వభా
 వధాశస్యదవళిమ్బాలోచనయుగళస్వధవళయతేవదిగన్తరాణిసముగ్రవ
 నానీవవర్షతాపుష్కరికమయమివదివసంకుర్వతాకంకపట్టపృథులలాటేన
 అలికులనీలసరళగిరసజేవల గ్రామ్యాకృతినారాజులసమ్మర్కచతురే
 ణగర్భర్షదారికేణ కేయాఽకి నామ్నా నుగమ్యమానా ప్రత్యుష స్వేవ
 ప్రాదురాసిత్ ఆగత్యచకోఽయమిత్యుపజాతకురూహలా చన్ద్రాసీ
 డంసువిరమాలోక్యనుహాశ్వేతాయాస్సమిషము పస్పత్య కృత ప్రకా
 మాసవినయముపావిశత్-అనన్తరజ్ఞాతియాచారతేనో త్తమాక్షేన ప్ర
 ణమ్య కేయూరకోఽపిమహాశ్వేతాకృష్టనిస్పృష్టంనాతినమీప వ ర్తిశీలాత
 లంభేజే నముపవిష్టశ్చతమచ్చస్తపూర్వమధశృతకుసుమాయుధముపహ
 సితసురాసురగన్ధర్వవిధ్యాధరరూపం రూపాతిశయం చన్ద్రాసీడస్యదృ
 ష్టావిస్తయమాపేదే*

పరిసమాప్తజపాతుమహాశ్వేతాపప్రచ్ఛతరళికాంకింత్యయాదృ
 ష్టాప్రియసఖీ కాదన్బరీషశలినీకరిమృతివాతదన ద్వచనమితి-ఆధసాతర

ధి కావినయావనతమాధిరీషదాలమ్మితకర్గపాశమరి హఘనయాగిరావ్య
 జిజ్ఞాపత్ భర్తృదారి కేకృష్టాఖిలుమయాభర్తృదారి కా కాదమ్మరీసర్వ
 తఃకుశలినివిజ్ఞాపితాచనిఖిలం భర్తృదుహితుస్సన్దేశమాకర్ణ్యచయత
 యాసంతముక్తముక్తాస్థాలాశ్రుచిన్సవర్షంరుదిత్వాప్రతిసందిష్టంత
 దేవతయైవవిసరిజ్జతస్యాపవవీణావాహకః కేయూరకః కథయిష్యతీత్యు
 క్తావిరరామ విరతవచసితస్యాం కేయూరకౌబ్రహ్మీత్ భర్తృదారి కేమ
 హశ్వే తేదేవీ కాదమ్మరీదృఢం త్రకణ్డ గ్రహత్యాంవిజ్ఞాపయతి యదియ
 మాగత్యమామవదత్ తరళికాతతగ్రధయకిమయంగురుజనవచనానరో
 ధః కిమిదం మచ్చిత్రపరిక్షణం కింగృహనివాసాపరాధ నిపుణోపాలవ్యః
 కిం ప్రేమవిచ్చేదాభిలాషః కింభక్తజనపరిత్యాగోపాయః కింవాప్రకో
 షః జానాస్యేవమేసహజప్రేమనిష్పన్ననిర్భరంహృదయమేవమతినిష్ఠు
 రంసద్దిశస్త్రీకథమసినలజ్జితాతథామధురభాషిణీ కేనాపి శిక్షితావక్త్రమ
 ప్రియంపరుషమభిధాతుంవాస్వస్థోపతావతోకథివసహృదయః కనీయ
 స్యవసానవిరసేకర్తణీశ్వరేమణిముపసర్పయేత్ కిముతాభిరుజాభి హత
 హృదయోఽస్తద్విధౌజః సుహృద్భ్యః ఖేదితేహిమనసి కైవసుఖాశాకై
 వనిర్వృతికేకృశాస్స మోఘాగాః కానివాహసితాని యేనేదృశీందశాము
 షసీతా ప్రియసఖీకథమతిదారుణం తనుహంవిషమివాప్రియకారిణం
 కామంసకామంకుర్యాన్ దివస కరాంతమనవిధురాసునలినిష్ఠసహవా
 సపరిచయాచ్చక్రవాకయువతిరపసమాగమసుఖానిపరిత్యజతి కిముత
 న్యాః ఆపిచయత్రభర్తృవిరహవిధురాపహృతపరపురుషదర్శనాది
 వానిశంనివసతిప్రియసఖీకథమివతన్మమహృదయమపరః ప్రవిశేజన్జయ
 త్రచభర్తృవిరహవిధురాతీవ్రవ్రతకర్షితాఙ్గీప్రియసఖీమహాత్మచ్ఛ్రీ
 మనుభవతితత్రాహమవగణయైతత్ కథమాత్మసుఖాగ్ధీనిపాణిం గ్రా
 హయిష్యామికథంవామమసుఖంభవిష్యతిత్వత్ప్రేక్షా చాస్త్విన్యస్తుని కు

మారి కాజనవిరుద్ధస్వాత్మ్యములమూర్ఖతమయశస్యమవధీరితోవి
చయఃగురువచనమతిక్రమితంనగణితోలోకాపవాదఃవినితాజనస్యసహ
జమాభరణముత్పన్నాజాసాకథయకదమివపురత్రప్రవర్తలే తదయ
వజ్జలిరుపరచితః ప్రణామోఽయమిదచ్ఛపాదగ్రహణ మనుగృహణ
మాంవనమితోగతాసి మేజీవి తేనసహేతిమాన్యధాఃస్సపేషిపి పునరిమ
మర్ధంనుససిత్తత్యభిధాయతూష్ణీమభూత్.

మహాశ్వేతాతుతచ్ఛ్రితాసుచిరంవిచార్యగచ్ఛస్వయమేవాహ
మాగత్యయధార్థమాచరిష్యామీత్యుక్త్వాకేయూరకంప్రాప్నితోత్ గ
తేచకేయూరకేచద్ద్రావీడమువాచరాజపుత్రరమణయోహేమకూట
శ్చిత్రాచవిత్తరథరాజధానీబహుకుతూహలః కింపురుషవిషయః పే
శలోగద్దర్శనాః స్మరతహృదయామహానుభావాచకాదమ్మరీయదినాని
వేదకరమివగమనంకయసి నావసీగతివాగరుప్రయోజనమదృష్టచరవి
షయకుతూహలివాచేతః మన్వచనమనురుధ్యతేవాభవన్తతిసుఖదా
యివాఅస్తచ్చిరదర్శనమర్హసివాప్రణయమిమమప్రత్యాఖ్యానయో
గ్యంవాజనంమన్యసేనమారూఢోవాపరిచయలేకోఽనుగృహ్యవా
యంజనః తతోనార్హసినిష్ఫలాంకరుమభ్యర్థనామిమాంమయైవసహగ
త్వాహేమకూటమతిరమణీయతానిదానంత్రస్మప్తాచమన్నిర్విశే
షాంకాదమ్మరీమపరీయతస్యాః కుమతిమనోమోహంబలసతమేకమ
హివావిశ్రమ్యకోపీభూతేప్రత్యాగమిష్యసి। మనహింసా-రణబాన్ధ
వరిభవన్తమాలోక్తైవదుఃఖాన్ధకారభారాక్రాంతేనమహతఃకాలాదు
చ్ఛస్వీతమివచేతసాశ్రావయిత్వాస్యవృత్తాంతమిమంసహ్యతామివగ
తశ్శోకః। దుఃఖితమపిజనరంనుయన్తిసజ్జనమాగమాఃపరసుఖోపపాద
నపరాధీనశ్చభవాన్మౌంసుగోదయ ఇత్యుక్తవత్కైచ్చివాంచస్త్రాపీ
తోఽబ్రవీత్। భగవతిదర్శనాత్ప్రభృతిపరవాచయంజనకరవ్యేమయ

ధేన్వమశస్కితయానియుజ్యతామిత్యభిధాయతయాసహైవోదచలత్ ||

క్రమేణచగత్వా హేమకూటమాసాస్య గన్ధర్వరాజులంసమతీ
త్యకాశ్చనతోరణానిసప్తకాయైస్తరాణీకన్యాన్తఃపురద్వారమవాప | మ
హాశ్వేతాశర్మనప్రధావితేనమారాదేవకృతప్రణామేనకనకవేత్తల
తాహస్తేనప్రక్షిహారజనేనోపదిశ్యమానమార్ధః ప్రవిశ్య అసంప్రేయ
నారీశతసహస్ర సమ్బాధంస్త్రీమయమపరమివజీవలోకనియత్రాంగ్ర
హీతమేకత్రైలోక్యస్త్రిణమివసంహృతమపరుషమివ సర్గా న్తరమ
జ్ఞనాద్విషమివాపూర్వమూ త్వన్నరీపశ్చహమివా నారీయుగావతారమప
రమివపురుషద్వేషి ప్రజాపతినిర్మాణమనేకకల్ప కల్పసార్థముత్పాద్య
స్థాసితమివాజ్ఞానాకాశమతివిస్తారిణాయువతిజనలావణ్య ప్రభా పూరే
ణస్థావితదిగన్తరేణసిశ్చతేవామృతరసపిసరేణదివసమాగ్రికుర్వతేవ
భువనాన్తరాళంబహుళ ప్రభావర్షిణామరకతమణిమయేనసర్వతఃపరి
గతతయా తేజోమయమివచన్ద్రమణ్డలసహస్రైరివనిర్మితసంస్థానంజ్యో
త్స్నయేవఘటితసన్నివేశమాభరణప్రభాభిరివనిష్పాదితదిగన్తరంవిభ్ర
మై రివకృతసర్వోపకరణంయావనవిలాసైరివోత్పాదితావయవంరతీవి
లసితై రివవిరచితసశ్చయంమన్తధచరితై రివకల్పితావకాశమనురాగేణే
వానులిప్తసకలజనప్రదేశంశృణోరమయమివ సౌందర్యమయమివసుర
తాధిదైవతమయమివకుసుమశరమయమివ కుతూహలమయమివఆశ్చ
ర్యమయమివసౌకుమార్యమయమివప్రేమమయమివకుమారః కుమారి
పురాభ్యన్తరందదర్శ || . . .

✽

అతిబహుళతయావతస్యకన్యకాజనస్యసమంతాదాననద్యుతిభిరిన్ద్ర
బిన్దువృష్టిమివతపస్తీనుపాజ్యవిత్తేపైశ్చలితకువలయవనమయూమివ
క్రియమాణామవనీమనిభ్రుతభ్రూలతాచిభ్రమైః కామకార్యుకవిలా
సశతానీవప్రచలితానిశేరసిజకలాపాన్ధకారైర్బహుళపక్షప్రదోష

సాధానపన్నత్యే ప్రధానగుత్తుకును వ వలొనివన న్నది
 వసానసచ్చరితశ్చస్థిరానలపరిచైర్లలయమారురానివపరిభ్రమ
 తఃకనోలనాణ్డలాలోదైర్వాణిక్యదృహహస్రాణీవస్ఫురితాః కరతల
 రాగౌర క్తకమలవనవర్షిణమివజీవలోకంకరరుహకిరూర్భురశేవ కుసు
 మాయుధశరసహస్రైరివసంఘాదితదిగన్తరాణిభిగోకంశేష్ట్రాయుధ
 జాలకైరుద్యేయమానాసీవభవనమయూర్భున్వానియానవికాదైగుత్వా
 ద్యమానానీవనున్తధసహస్రాణి అద్రాక్షిత్ । కుచితవ్యాపావృష
 ణీశేవకుమారికాణాంసజిహస్తావలమ్పేషు పాణిగ్రహణానివేలువా
 ద్యేషుచున్నునవ్యతికరాణవీణాసుకరరుహవ్యాసారాణ్యనుక్రీడా
 సుకరతలప్రహారాభవనలతానేకకలశకశ్లేషుభుగలతాపరిష్పక్తా
 లీలాజాలాసునితమ్బుననప్రేక్షితానరామ్బులక్షీకావతి నేషుకశ
 నోపచారాణవకుశపిటపెమనాధుగర్హాషప్రచారానశోకతరుతాడినే
 షుచరణాభిమాతాణడుపహరికుసుమస్థలనేషుసీతా-రాణాలిరిక్రంసు
 రితమివాభ్యస్యస్త్రీనామపశ్యత్ ॥ *

యస్యచస్యకాజనస్యకశోలతలాలోకపవముప్రత్యక్షానంలా
 చనాన్యైవకర్మోత్పలాసివాసిశభవయపవలజ్జరాగానిశ్వానాపవాదివా
 సగర్భప్రయుక్తయః ఆధరిమృతిరేవకుజుగమానులేపసమాలాపాపవ
 తస్త్రీనినాదాఃభుజలతాపవచమ్మకమాలాకిరతలాన్యైవలీలావలాని
 సనాపవదర్పణానిజదేహప్రభైవారిశుకావగునరిజసురస్థలాన్యైవవి
 లాసమణిశిలాతలానికోమలాజుభిరాగపవచరణాలక్రంసఃసఖమణిసు
 రీచయపవకుట్టమోపహరికుసుమప్రకరానియత్రచాలక్రకరసోఽసిచర
 ణాతిభారః వకుళమాలికామేఖలాకలనమపిగమనవిన్నుకరనజ్జరాగౌ
 రవమపృథికశ్వాసనిమిత్తమంశుకభారోపిగ్లానికారిణం మజ్జశప్రతిసర
 వలయవిధృతిరపికరతలవిధుతీహేతుఃపవతంసకుసుమాధారణపశిత్రుః

కర్ణ పూరమధుకరపక్షపవనోపితియాసకరఃతథాచయత్ర సచిర్య నేష్య
కృతహస్తావలమ్బము ధ్ధానమతిసాహసమ్ | ప్రసాధనేషుహుల బారస
హిష్ణుతాస్తనకార్మశ్యప్రభావః | కుసుమాపచయేషున్వితీయకుసుమ
గ్రహణమప్యయువతిజనోచితమ్ | కన్యకావిజ్ఞానేషుమాల్యగ్రధనమ
సుకుమారజవ్యాపారః | దేవతాప్రణామేషుసుధ్యభాగభజ్జ్ఞానా
తివిస్తయకరః ||

తిస్యచై వంవిధస్యకింఞ్చిదభ్యనరమతిక్రమ్యైతశ్చేతశ్చపరిభ్ర
మతఃకానప్పరీప్రత్యాసన్నస్యపరిజనస్యశుశ్రావతాంస్తావతిమనో
హరానాలాపాతథాహి | లవలికేకల్పయకేతకీధూళిభిల్లవలీలతాల
వాలమణ్డలాని | సాగరికేన్ద్రోదకకనకదీర్ఘికామికిరరత్నవాణికామ్ |
మృణాలికేకృత్రిమకమలినీషుకుంజుమరేణుముష్టిభిశ్చరయచక్రవా
కమిషువాని | మకిరికేకర్పూరవల్లవరసేనాధివాసయగ్ధపాత్రాణిరజసి
కేభవనదీర్ఘికాతమాలవీధికాన్ధకారేషునిధేహివణిప్రదీపాః | కుముది
కేస్తగయశకునికులరత్ననాయముక్తాజాలైర్దాడిమీఫలాని | నిపుణికేలేఖ
యమణిసాలభజ్జ్ఞికాస్తనేషుకుంజుమరసపత్రభిజ్జ్ఞా | ఉత్పలికేపరా
మృషకనకసమ్మర్జనీభిఃకదళీగృహమరకతవేదికాః | కేసరికేసింఞ్చమది
రారసేనవకుశకుసుమమాలాగృహాణి | మాలతికేపాటలయసిన్ధూరరే
ణునాకామదేవగృహదస్తవలభికామ్ | నలినికేపాయయకమలకధుర
సంభవనకలహంసాః | కదళికేనయధారాగృహంగృహమయూరాణా
కమలినీకేప్రయచ్ఛచక్రవాకశాబకేభ్యోమృణాలశక్తిరసరిచూతలతి
కేదేహిపంజుగపుంస్కృతిలేభ్యశ్చూతకళికాంజురాహరమ్ | పల్లవికే
భోజయమరీచాగ్రపల్లవదళానిభవనహారితాః | లవణి కవిక్షిపచకోర
పంజరేషుపిగ్నలీతణ్డలశకలాని | వధుకరికవిరచయకుసుమాభరణకాని |
మయూరికేసన్లతశాలాయాంవిసర్దయకిన్నిరమిషువాని | కన్దలికేసమారో

హయ శ్రీ డాపర్వశశిఖరంజీవజ్జీవమిషునాని । హరిణి కేదేహిపక్షరశుక
సారికోపదేశమితి॥

పత్యన్యనిచపరిహాసజల్పి తాన్యశ్రౌషీత్ । తథాహి । నా
మరికేమిధ్యాముగ్ధతాం ప్రకటయ స్తీకమభిననాశుమిచ్చసి । అయియా
వచవిలాసైరుత్త త్తీకృతేవిజ్ఞాతానియాత్వం స్తవకలశభారావనన్యమా
నమూర్తిర్నణ సన్నుమమూరానవలన్బుసే । పరిహాసకాజ్ఞి గరత్పభిత్తి
పతితమాన్యప్రవిష్టుమాలపసి-పవనహృతోత్తరీయాంశుకేహారప్ర
భామానాసతకరతలానజ్కలయసిమణికుటిమేషు-ఉపహారకమలస్థలి
నభీతేనిజము విప్రతివిష్టుకానిపరిహరసి జాలవాతాయనపతితపద్మ
రాగాలోకంప్రతిబాలాతపశజ్కయాకరతలమాతపత్రీకరోషి-వేగగ్ర
స్తహస్తగతితచామరేవఖమణిమయాఖిలాపమాధునోషి - ఇత్యేతా
న్యన్యానిచశృణ్వన్నైవ కాదమ్పురీధవనమీపమాయయా*

పులి నాయమానము పవనల తాగలితకుసుమ రేఖపటలై ఖిమగ్ని
నాయమానమనిభృతపరభృతనఖిషతాజ్ఞనసహకారఫలరసవ రైః నీహా
రాయమానమనిలవిప్రక్తేర్వైకళసేకసీధుధారాఘాళిభిః కాశ్చనద్వి
పాయమానంచన్బుకోపహారైఃనీలాగోకవనాయమానం కుసుమప్రకర
పతితనాధుకరబృన్దాన్ధకారైఃతథాచనజ్జ్వరతః (స్త్రీ) జనన్య రాగసాగరా
యమానంచరణాలక్తకరసవిస రైఃఅమృతోత్పత్తిదివసాయమానమజ్జరా
గామోదైఃచంద్రలోకాయమానంద నశత్రుప్రభామణ్డలైఃప్రియభు
వనాయమానంఠోచనాతిలకభక్తిభిఃనీలాయమానం కృష్ణాగురుపత్రభా
జ్జేఃలోహితాయమానంకన్బాపూరశోకపల్లవైఃధవళాయమానం చందనర
ఫలిలేపనైఃహరితాయమానంశిరిషకుసుమాభరణైః అధసేవార్ధమాగతే
నోభయతఉర్ధ్వస్థితేనస్త్రీజనేనప్రాకారేణేవలావణ్యమయేన కృతదీ
ర్ఘమధ్యానుఖాకారంమారమద్రాక్షీత్ - తేనచా న్తర్నిపతిత మాభరణ

కైరణాలోకం సంపిండతం నదీ వేణికాజలప్రవాహ మివ వహన్తమపశ్య
త్ తస్మిన్ భేచప్రప్రిస్తో తత్తవగత్వా ప్ర లీహారిమణలాధిష్ఠితపురోభా
గం శ్రీమన్మహాపంధరమ్ *

తత్ర చక్షుధ్యభాగేశ్వర్యంతరచితమణ్డలో పవిష్టేన చానేకసహ
స్ర సంఖ్యేన పరిస్ఫురదాభరణసమూహేన కల్పలతానివ హేనేవ కన్యకా
జనేన పరివృతాం నిలాంశుక ప్రచ్ఛదపటప్రావృతస్య మహతః పర్యక్త
స్యాపాశ్రయే ధవలోపధాన న్యస్తద్విగుణ భుజలతావప్తమ్భేనావస్థి
తాంష హోవరాహదంష్ట్రే వలమ్బినీమివ మహీం విస్తారిణి దేహప్రభా
జాలబలైభుజలతావిత్తేన పరిభ్రమైః ప్రతరస్తీభిరివచామర గ్రాహణీ
భిరుపవీజ్యమానాం నిపతిత ప్రతిబిమ్బితయా అధస్తాన్తణికుటిమేషునా
మైరివాపహ్రియమణాముపాస్తేచరత్నభిత్తిమదిక్పాలైరివపు ధక్
పృథక్ నీయమానాముపరిమణిమణ్డపేక్ష్యమలైరివోషీప్యమాణాం హృ
దయమివ ప్రవేశితాం మహామణిస్తమ్భైః ఆపితామివ భవనదర్పణైః అథో
ముఖేన శ్రీమణ్డపసుధ్యోత్క్లిష్టేన విద్యాధరలోకేన గగనతలమివారోప్య
మాణాంచిత్రకర్తృచ్ఛలేనావలోకన కుతూహలేన సంపుష్టితేన త్రిభువనే
నేవ పరివృతాం భూషణరవప్రసూతైః శిఖితచిత్రచంద్రకేణ భవనేనాపి
కాతుకోత్పాదితలోచనసహస్రేణోవదృశ్యమానా మాత్మపరిజనేనాపి
దర్శనలోభాదుపార్జితదివ్యచతుష్టేవానిమిషనయనేన నిర్వర్ణ్యమానాం
లక్షణైరభితాగవిష్టైరివాధిష్ఠితసర్వాజ్ఞామకృతపుణ్యమివ ముఖచ్ఛ్రీం
బాలభావాఘ్నే త్రామపిమన్తధావేశపరవశేనేవ గృహ్యమాణాం యశావ
నేన అతీచలితవరణరాగదీధితిభిరివ నిర్గతాభిః అలక్తకరసపాటలితలావణ్య
జలవేణికాభిరివ గళితాభిః నివసితరక్తాంశుకదళాశిఖాభిరివావలమ్బితా
భిః పాదాభరణరత్నాంశులేఖాసన్దేహదాయినీభిః అతికోమలతయానభివి
వరేణవమస్తీభిరివ రుధిరధారావర్షమణ్డలిభిరుపేతాభ్యాం క్షీణితలతా

రాగణమివనఖమణిమణ్డలమున్నహద్భ్యంవిద్రువరసనదీ మివ చర
 ణాభ్యాంప్రవర్తయన్తీంనూపురమణికరణచక్రవారీశగురునితవ్విభ
 రఖన్నోరుయుగళసహాయతామివకర్తృముగ్ధత్వతాస్పృశ్యమానజఘన
 భాగాంప్రజాపతికరదృఢనిపీడితమధ్యభాగగళితం జఘనశీలాతలప్రతి
 ఘాతాల్లావణ్యజలస్తోత్రవద్విధాంతమూయిన్వయందధానాంసర్వతః
 ప్రసారితదీర్ఘమయూఖమణ్డలేన ఈర్షయాపరిపురుషకృతమి
 వనిరున్ధతామతూహలేనవిస్తారమివతన్వతాస్పర్శసుప్తేనరోమాఞ్చమివ
 ముఞ్చతాకాశ్చీదామ్నానితస్యవిష్పస్యవిరచితపరివేషాంనిపతితసక
 లలోకహృదయభరేణేవాగిగురునితవ్విమున్నతకుచాస్తరితముఖకర్మ
 నదుఃప్తేనేవక్షీయమాణమధ్యభాగాంప్రజాపతేః స్పృశతస్సేకుమా
 ర్యాదభుళిముద్రామివనిమ్నగాంనాభిస్తరీమావరినీయద్వహస్తీత్రి
 భువనవిజయప్రశస్తివర్ణావలీమివలిఖితాంశున్తధేనరొమరాజమఞ్చ
 రీంబిభ్రాణామౌన్దఃప్రవిష్టకర్ణపల్లవప్రతిబిమ్బేనభరఖన్యమార
 హృదయకరతలప్రేర్యమాణేనేవనిష్పతతామకరకేతుపాకపీఠేనస్తర
 భరేణభూషితామధోముఖకర్ణభరణమయూఖాభ్యామివప్రస్పృతా
 భ్యామమలలావణ్యజలమృణాళకాణ్డాభ్యాంబాహుభ్యాంనఃకిరణవిర
 రవర్షితాచమాణిక్యవలయగౌరవశ్రీమవశాత్ । స్వేదజలధారాజాలక
 మివముఞ్చతాకరయుగళేనసముద్భాసితాంస్తరభారావనమ్యమాన
 మానసమివోన్నమయతాహారేణఊర్ధ్వతఃకైర్మహీతదిబుకదేశామభి
 నవయావనపవత్రోభితస్య రాగసాగరస్యతరజాభ్యామివోద్ధతాభ్యాం
 విద్రుమలతాలోహితాభ్యామధరాభ్యాంరక్తావదాతస్వచ్ఛకాన్తినాచ
 మదిరారసస్పృశ్యమాణిక్యశుక్తిసముటచ్ఛవినాకపోలయుగళేన రతీపరి
 వాదినీరత్నకోణచారుణానాసావంశేన చవిరాఘమానాంగతిప్రసరని
 రోధిశ్రవణకోపాదివకశ్చీదారక్తాపాశ్లేననిజముఖలక్ష్మీనివాసచుగ్ధో

దధినాలోచనయుగళేనలోచనమయమివజీవలోకంకర్తృమున్యతామున్న
 దనవయావనకుష్టరమగరాజిభ్యాంభ్రూలతాభ్యాంమనశ్చిలాపజ్జలి
 ఖితేనచరాగాపిష్టేనమన్నధహ్యగయేనేవవదనలగ్నేనతిలకబిన్దునావి
 ద్యోతితలలాటపట్టముత్యప్తహేనుతాళీపట్టభరణమయమాముక్తక
 ర్లోత్పలచ్యుతమధుధారాసన్ధేహకారిణంకర్తృపాశంఙ్గోలాయమానప
 త్రమరకతమాణిక్యకుణ్డలందధతీంపాటలీకృతలలాటేనసిమన్తచుష్పిన్
 శ్చుడానుశేఃక్షరతాంశుజాలేనమదిరారసేనేవప్రత్యాశ్యమానదీర్ఘ
 కేశకలాపాండేహార్ధప్రవిష్టహరగర్వితగౌరీజగీషయేవచసర్వాజ్ఞాను
 ప్రవిష్టమన్నధదర్శితసౌభాగ్యవిశేషామరస్సహారోపితైకలక్ష్మీముదిత
 నారాయణావలేపహరణాయప్రతిబిమ్బకైర్నిజరూపతోలక్ష్మీశతానీ
 వస్యజస్తీముత్తమాజ్ఞనిహితైకచంద్రవిన్దితహరాభిమాననాసౌయవి
 లాసస్తితైశ్చన్ద్రసహస్రాణీవదితుక్షిపస్తీంబిద్దయదగ్ధైకమన్నధప్ర
 మధనానరోషేనేవప్రతిహృదయంమన్నధాయతాన్యతాద్వయస్తీం
 రజసిజాగరఖిన్నస్యపరిదితచక్రవాకమిధునస్యస్వప్తంక్రీడానదికాసుక
 మలధూళివాలుకాభిర్బలపులినానికారయస్తీంపరిజననూపురరవప్రస్థి
 తంవల్లభఞ్చహంసమిధునంవృణాశనిగడకేనబద్ధానయేతిహంసపాళీ
 మాదిశస్తీమాభరణమరకతసుయూఖాలిహతేచభవనహరిణశావకా
 యసఖీశ్రవణాదపనీయయవాఙ్మరప్రసరంప్రయచ్ఛస్తీమ్ఆత్మ
 సంవర్గితలతాప్రథమకుసుమనిర్గమనివేదనాగతాముద్యానపాలీమశే
 షాభరణదానేనసమ్త్తానయస్తీమ్దాపనీతివివిధవనకుసుమఫలపూర్వప
 త్రపుటామవిజ్ఞాయమానాలాపతయాహంసహేతుంపునఃపునఃక్రీడాప
 ర్యతకపాత్యశషరిమాలాపయంతికరతలవినిహతైర్ముహుర్ముహురుత్ప
 తద్భిశ్చముఖపరిమలాన్ధైర్నిలకన్తుకైరివమధుకరైఃక్రీడన్తీంపజ్జరహారి
 తకరుతశ్రవణకృతదుష్టస్థితాంచామరగ్రాహిణీంవిహస్యలీలాకమలేన

శిరసిని ఘట్టయన్తీంముక్తాఫలబదితచన్ద్రలేఖకాప్రసన్నస్వేరజలవినుజాల
చితనఖపదాభిప్రాయేఽతామ్బులకర్కజవాహినీంపయోధ రేపటవార
ముష్టినాతాడయన్తీరతమృణ్మలప్రతిబిమ్బసాన్ద్రితనవనఖపదమణ్ణ
లాశక్కుయాచామరగ్రాహిణీంవిహస్యకనోలెప్రసాదవ్యాజదత్తే
నాత్మకర్ణపూరపల్లవేనాచ్ఛాదయన్తీంపుధివీమివసముత్సారితమహాప
లభూభృద్వరవ్యతిరశేషభోగేషునిషణ్ణాంమధుమాపలక్ష్మీమివషట్పద
పటలాపహ్రియమాణకుసుమరజోదూసరపాదపరాగాంశరదిమివా
త్పాదితమానసజన్మపక్షిరవాపనీతనీలకన్ధానదాంగారిమివశ్వేతాంశుక
రచితోత్తమాణ్ణాభరణామ్ ఉదధివేలావరలేఖామివవధుకరకులనీలత
మాలకాననామ్భ్రముూరిమివోద్దామమన్త్యధవిలాసగృహీతగురుకళ
త్రాంవనరాజిమివసాంబుశ్యామలవలీలతాలజగ్రతమధ్యారిరముఖ
లక్ష్మీమివభాస్వన్తుక్తాంశుభిర్నచన్తరాగప్రసాదనామ్ ఆకాశకమలి
నీమివస్పచ్ఛాన్బురదృశ్యమానమృణాళకొమలారుమూలాంసుయూరా
వలీమివనితస్ఫుచుంబిశేఖణ్ణభారవిస్ఫురచ్ఛన్ద్రకాన్తాంకల్పతరులతామివ
కావఫలప్రదాంశయరసమీపేనమ్ముఖోపవిష్టంకోఽశౌకస్యవాపత్యం
కిమభిధానోవాకీకృతంతస్యరూపకియగ్నావయఃకిమభిధత్తేభవతాకి
మభిహితంకియచ్చిరందృష్టస్తవ్వయాఽధజ్ఞాస్యనుహాశ్వేతయాసహ
పరిచయఉపజాతఃకిమయమత్రాగమిష్యతీతిముహుర్ముహుర్నాస్తి
దసమ్బుధ్ధమేవాలాపంతద్రూపవర్ణనాముఖరంకేయూరంపుచ్ఛన్తీం
శాదమ్బురింగరర్క || .

తస్యతుకాదమ్బురీవదనచన్ద్రలేఖాలక్ష్మీకస్యసాగరస్వేవామృత
ముల్లలాసహృదయమ్ఆసిచ్చాస్యనునసిశేషేన్ద్రియాణ్యపిమేవేధసాకి
మితీలోచనమయాన్యేవనకృతానికివానేనకృతమవదాతంకర్తృచక్షు
షాయగునివారితమేనాంపశ్యన్తిఅపహాదిప్రమేతదుత్పాదితంవేధసా

సర్వరక్షణీయోనామేకంధామకుతవి తేహిపాతిశయపరమాణవః సమా
సాదితాఃతన్నూ నమేనామూ త్పాదయతోవిధేఃకరతలపరావర్క క్లేశే
నయేవిగలితాలోచనయుగళాద శ్రుజలబిన్దవ స్తేభ్యపితానిజగతికుము
దకమలకువలయసౌగంధికవనాన్యత్పన్నానీతి ఏవంచి న్తయతపవాన్యత
స్యానయనయుగళేచిపపాత చక్షుః తదాతస్యాఅపినూనమయంసకే
యూరికేణావేదితఇతిచి న్తయన్త్యాహపాతిశయవిలోకనవిన్త్యయస్థేరం
నిశ్చలనిబద్ధలక్ష్మ్యశ్చక్షుస్తస్మిన్కసుచిరంపపాత- లోచనప్రభాధవళిత
సు కాశ్యపిరీగర్భనవిహ్వలోబలభవతత్త్వణ మరాజత చన్ద్రాపీడః దృ
ష్టాచలంప్రధమరోమోద్ధమఃతతోభూషణరవఃతదనకాదగ్న్య రీసముత్త
స్థా అధతస్యాఃపసుమాయుధపవస్వేదమజనయత్-సన్న్యమ్రాభ్యుత్థాన
శ్రమోవ్యపదేశోఽభవత్-ఊరుకమ్పపవచగతింరురోధనూపురరవాక్య
ప్రహంసమండలమయశోలేభే నిశ్వాసప్రవృద్ధిరే వాంఘికంచలంచకార
చామరానిలోనిమి త్తతాంయయా - అన్తః ప్రవృప్తచన్ద్రాపీడస్పర్శలో
భేనైవనిపపాతహృదయేహస్తపల్లవఃస ఏవ స్తనావరణవ్యాజోబభూవ
అనన్దేవా శ్రుజలమపాతయత్పలితకల్తామతంసకుసుమరజోవ్యపదశ
తాసుయాసీత్ - అజ్జైవవ క్తుంనదదౌముఖ కమలచరిమళాగతాలిబృన్దర
ద్వారతామగాత్ । మదనశరప్రధమప్రహారవేదనైవసీగ్రామకరోత్
కుసుమప్రకరకేతకకణ్ణికక్షుతిఃసాధారణతామవాప । వేపథు రేవకరత
లమకమ్మయత్ ఏవేదనోద్యతప్రతీహారినివారణంకపటమభూత్ । తదా
చ కాశ్యపిరింబిశతోమన్తధస్యాపిమన్తధివాభూత్ ద్వితీయః తయాస
హయోవివేశచన్ద్రాపీడహృదయమతథాహిసావపితస్యారత్నాభరణ
మృతిమపితిరోధానమమన్తహృదయ ప్రవేశనుపపరిగ్రహమగణయత్
భూషణరవమపి సన్న్యాషణమమన్యత సర్వేన్ద్రియూహరణమపిప్రసా
దమద్విన్తయత్ దేహప్రభాసమ్పర్కమఫి సురతసమాగమసుఖము

ల్పయత్ కాకన్పురీతు క్కన్పూరివివర త్తకలపయపదావ హశ్వేతాం
 సేహనిర్భరం చిరనిర్భర జాతోత్కృతాం నోత్కృతం కశ్యేజగ్రాహ
 వహశ్వేతాపద్మజతరస్తకల్ప గ్రహాకానువాసీత్ సఖికానన్పురి శా
 రణేవదై రాజాఅనెవరతురగఖు రముఖోల్లేఖ చ త్తచతుస్యము గ్రము
 ద్రోరక్షితప్రజాపీడస్తారాపీహోనామతస్యాయంనిజభుజిలా స్తన్యవి
 ప్రాప్తా న్నశ్వన్యరాపీడస్తాన్తాప్రీహోనామహానుర్నిగ్విజయప్రసదేనా
 నుగతోభూమిమిమాన్-ఏషచగర్భనాత్ప్రభృతిప్రకృత్యామే యోగర
 ణబద్ధతాగతఃపరిత్యక్తసకలసజ్జానురామపి మేసపి శేషస్వభావసరితై
 ర్గుణై రాకృష్టచి త్తవృత్తింవర్తతేదుర్లభోహిదాక్షిణ్యపరవశోగిరిమి
 త్తమి త్రనుకృత్రిమహృదయోవిగ్ధజనః।యతోగృప్తైస్సవేనుమాహమివ
 త్తనుపినిర్మాణకాలంప్రజాపతేరిన్ద్రపత్నరాజా హపస్యస్థావాభిని
 వేశితస్త్వత్త్వలక్ష్మ్యైఃసచ్చిత్తృతాసుఖిస్సప్తసిద్ధాః పురలోకాః క్రిక్త
 తాళ్చనుర్వలోకస్యసఫలతాళ్చమానుషీలోచనానామేకస్థాన సమా
 గమత్త్వసర్వకలానామైశ్వర్యత్త్వసౌభాగ్యస్య అగ్రామ్యతాళ్చమను
 ష్యాణాంజ్ఞాస్యసితబలాదానీతోఽయమ్ కథిలాచాస్యమయాబహుప్ర
 కారంప్రియసఖితవస్సూర్వద్యుతోఽయమితివిముచ్య లజ్జామనుషజాత
 పరిచయశ్చిత్తుత్ప్రజ్యఅవిశ్రమ్భతామవిజ్ఞాతలీల ఇత్యపహాయశక్తాం
 యథామయితథాత్రాపివ ర్తితవ్యమేష తేమి త్రత్త్వబాధవశ్చ పరిజన
 శ్చేత్యావేదితేతయాచన్తాప్రీడఃప్రణామమకరోత్। ఏతప్రణామ
 త్చతంతదా కాకన్పూర్యాస్తిర్యగ్విలోకయన్తాః స సేహామతిద్గర్భ
 లోచనాయాఃఅపార్థభాగం గచ్ఛతస్తారతారకస్యలోచనస్యశ్రమసతి
 లలవవిసరశ్చివాన్ద్రబాష్పజలబిష్టునికరోనిపపాత।త్పరితపభిప్రధితస్య
 హృదయస్యగూళిరివసుధాధవళాస్త్వజ్యోత్స్నావిసపార।సమ్మాన్యతా
 మయంహృదయరుదిరోజనఃప్రతిప్రణామేనేశిరోవక్త్రమివై కాగ్రూ

లరాసమున్ననాన । అడులివివరవినిస్మృతమరక తాబ్బుళీయకమయూబ
 లేబావిభ్రమగృహీత తామ్బూలవీటికి ఇవకరోబృహ్మార్చమృహ్మార్చరం ము
 ఖముత్ససర్ప । స్రవ త్రేవ్విదబలధౌతలావణ్యనిర్మలేషుచాస్యాఃసక్రాంత
 ప్రతిబిన్నతయా సఖ్చరన్నూర్తిర్మకరకేతురివావయవేష్యదృశ్యత ।
 చన్ద్రా పిడః । తథాహిశిఖ న్నణినూపురపుటేకమణభువమాలిఖతాలజు
 ప్రేనా హూత ఇవచరణనిఖేషునిపపాత । దర్శనాతిరభస ప్రధావితేన
 గత్వాహృదయేనానీతఇవ స్రవాభ్యస్తరే సమదృశ్యత । వికచకువలయ
 దానుదీర్ఘయాచ దృష్ట్యానివీతఇవ కపోలతలేసమలక్ష్యత । సర్వాసామే
 వచ తదాతాసాంకన్యకానాం తిర్యక్పశ్యస్తీనాంతంకుతూహలాదపా
 జ్జమమ్మిన్యో నిరస్తకామా ఇవ కర్ణసూరమధుకరైః సమంబ భ్రముస్త
 రళాసారకాః*

కాదమ్మరీతుసవిభ్ర మకృతప్రణామా మహాశ్వేతయాసహచ
 ర్యజ్జేనిషసాద । సమ్మృమపరిజనోపనీతాయాఞ్చ శయనశిరోభాగ
 నివేశితాయాం ధవళాంశుక ప్రచ్ఛదపటాయాం హేమపాదాఙ్గీతా
 యాంపీరికాయాంచన్ద్రాపీడస్సముపావిశత్ । మహాశ్వేతానురోధేనచ
 విదితకాదమ్మరీచిత్రాభిప్రా యాః సంవృతముఖ్యస్తహస్తదత్తశబ్దని
 వారణసంజ్ఞాః ప్రతీహార్యోవేణురవాః వీణాఘోషాఃగీతధ్వనీః మా
 గధీజయశబ్దాంశ్చసర్వతోనివారయాఞ్చక్రూతస్వరితపరిజనోపనీ తేనచ
 సలిలేన కాదమ్మరీస్వయము త్థాయ మహాశ్వేతాయాశ్చరణౌప్రత్య
 భ్యోత్రరీయాంశుకేనాపమృజ్య పునఃపర్యజ్జమారురోహ । చన్ద్రాపీడ
 స్యాపకాదంబర్యాస్సఖీరూపానురూపాజీవితనిర్వశేషాస్సర్వవిశ్రమ్భభూ
 మిర్మదలేవేతి నామ్నాబలాదనిచ్ఛతోపిప్రత్యుళితవతీచరణౌమహాశ్వే
 తాతుకర్ణాభరణప్రభావక్షిణ్యంసదేశేసప్రేమపాణినాస్పృశస్తీమధుకర
 భరపర్యస్తాద్వికర్ణావతంసముత్త్రిపస్తీచామరపవనవిధుతిపర్యస్తాఞ్చులక

పల్లరినుచుష్పజమానాకాదమ్బురినునామాయంపప్రచ్ఛసాతుసఖిప్రేక్షణా
 గృహనివాసేన్యతాపరాధేవలినామాయేనైవ లజ్జమానా కృచ్ఛాద్రివ
 కుశలమాచచత్తే । సము పజాతశోకాపిచఽస్తికాలేనాహోశ్వేతాము
 ఖినిరీషణితత్పరాపిముహున్న హు ర పా జ్ఞ విత్తేపప్రచలిత తరళతర
 తారశారోదరంచతుర్మణ్ణితచాపేనభగవతా కులుషధన్వనాబలాన్ని
 యమానంచన్ద్రాక్షిడపీడనాయేవసశశాకనివారయితుమ్ । తేనైవక్షణేన
 తేనాసన్నసఖికహాలసంక్రానేన ఈర్ష్యారోమాఞ్చభిద్యమాన కుచతటన
 శృత్ప్రతిబిమ్బేనవిరహవ్యధాం సేదార్ద్రపక్షిస్థలఘటిత సాలభజ్జికా
 ప్రతిమేన సపత్నీరోషం నిమిషతాదౌర్భాగ్యశోక మానస్తజలనిరోహితే
 నాన్ధతాదుఃఖ మభజతసా । ము హూర్తాపగమేచతామ్బులదానోద్య
 తాంమహాశ్వేతాతామభాషతసఖికాదమ్బురిసర్వాభిరేవా స్తాభిరిభి
 వాగతశ్చన్ద్రాగ్రీడ ఆరాధనీయస్తగస్తైరావద్దీయతాంతామ్బులమిత్వై
 క్రాచకిజ్విద్వివర్తితావనమితముఖిశ నైరవ్యక్తమివప్రియసఖిలజ్జే హమ
 నుపజాతపరిచయా ప్రాగల్భ్యేనానైన గృహేణత్వమేవాస్మైప్రయ
 చేత్సృవాచ । కాగమ్బరితామృతపునఃపురభిదీ యమానాచ తయాకథ
 మపిక్రామ్యేవవిరాద్దానాభిముఖం మనశ్చక్రే మహాశ్వేతామఖా
 దానాకృష్టదృష్టిరేవవేషమానాన్తయస్తిరాముకుళితలోచనాస్థూలస్థూ
 లంనిశ్చనతీనిజశరప్రహరమూర్చితామన్తధేనస్మపి తేవ స్వేదజలవిసరై
 స్సేవ్విదజలవిసరనిమజ్జరభయేచహస్తావలమ్బనమివ యాచమానాసా
 ధ్వసపరవశాపతామితి లగితుమివ కృతప్రయత్నాప్రసారయామాస
 తామ్బూలగర్భంహస్తపల్లవమ్ । చన్ద్రాగ్రీడ స్తు జయకుఞ్జరకుమ్భిన్దలా
 స్ఫాలనసంక్రాంతసిన్ధూరమివస్వభావపాటలంధనుర్భూతకర్ణకృత కిణ
 శ్యామలయశగ్రహాకృష్టిరుదితారిలక్షిలోచనపరామర్శ లగ్నాఞ్జనవి
 స్తమివవిసర్పన్నఖిరణితయాతిరభసేన ప్రధావితాభిరివ వివర్ధితాభిరివ

ప్రహసితాభిరివాచులీవిరుపేతంస్పర్శలోభాచ్ఛతత్కాలకృత సన్నివే
 శాస్సరాగాఃపజ్ఞాప్తీయ వృత్తిరివాచులీరుద్యహంతంప్రసారిత
 వాఃపాణిమ్తత్రచసాతత్కాలసులభవిలాసదర్శన కుతూహలిభిరివ
 కుతోఽస్యాగత్యసర్వరసైరధిష్ఠితా తేనానిబద్ధత్యతయాశూన్యప్ర
 సాగితేచచ్ఛాప్తీడహస్తాన్వేషణాయేవపురఃప్రవర్తితనఖాంశునివహే
 నవేషధుచలితవలయాలీవాచాలేన సమ్భవణమివకుర్వతాహసేనస్వే
 దసలిలపాతపూర్వకం గృహ్యతామయంమన్వధేన దత్తోదాసజనశ్చత్యా
 శ్చాసమివప్రతిగ్రాహయన్తీఅద్యప్రభృతిభవతోహస్తేవ రతత్యతిజీ
 వితమివస్థాపయన్తీతామ్బూలవదాత్ ఆకర్షన్తీవకరకసలయంభజలతా
 నుసారేణస్పర్శత్యష్టాగతమనజశరభిన్నమధ్యం హృదయమివపతితమపి
 రత్నవలయం నాజ్ఞాసేత్ గృహీత్వాచాపరం తామ్బూలంవహశ్వే
 తాయైప్రాయచ్ఛత్ *

అథసహస్రైవత్వరితగణః త్రివర్గరాగమిన్ద్రాయుధమివకుణ్డచీకృ
 తంకశ్రేణవహతావిద్రుమాజు-రానుకారిచఞ్చపుటేనవరకతమృతిప
 త్నతినాచుర్ధగతేనశుకేనానుబధ్యమానాకుముదకేసరిపిఞ్జరితయాచరణ
 యుగళస్యచింపకకలికాకారతయాచముఖస్యకువలయదళశీలతయా
 చపత్నద్యుతీనాంకుసుమమయీవాగత్యసారికాసక్రోధమవాదీత్ భర్తృ
 దారికేకాదమ్బురికస్మాన్ననివారయస్యేనమలీకసుభగాభిమానినమతి
 దుర్విసీతంమామనుబద్ధున్త విహజ్ఞాపకదన్యదిమామనేనపరిభూయ
 మానాముపేక్షసేతతోఽహం నియతమాత్మానముత్స్రజామిసత్యంశ
 పామితేపాదపజ్జ-జస్పర్యేనేత్యేవమభిహితాచతయా కాదమ్బురిస్తత
 నకరోత్ ఆవిదితవృత్తాంతామహశ్వేతాకిమియం వదతీతినుదలేఖాం
 పప్రచ్ఛ-సాచాకధయద్యేపాభర్తృదుహితుఃకాదమ్బుర్యాఃకాళిన్దీతినా
 మ్చాసారికాపతస్యపరిహాసనామ్నశ్శుకస్యభర్తృదారికయైవపాణిగు

హానసగార్వక జాయాపదం గ్రహితా । అన్యచాయసునయా ప్రత్యు
 వసే కాశమ్బు ర్వాస్తామ్బులక రణ్ణ వాహినిమిమాంతమాలి కామే కాకినింకి
 న పిపారయన్ దృష్ట్యయతఃతతః ప్రభృ సంజా తేద్దాకాపపరాజుష్ణినై
 నముపసర్పతి నాలపతినస్పృశతినవిలోకయల సర్వాభిరస్తా భిః ప్ర సా
 ద్యమా చాపిర ప్రసీదంతి ఏతదాకర్మ స్ఫుటస్ఫురితక పోల్లకరశ నాస్మి
 షోమన్తంమర్దం విహస్యాబ్రహ్మీత్ - అస్మేషాకథా శ్రూ యతపవై త
 ద్రాజు లేకర్తపరమ్పరయాపరిజనోప్యేవంమన్త్రయతిపవం బహిరిప
 జనాః ధయ నివవందిగ న్తరేష్వప్యయమాలాపోవ రతే ఏవమస్తాభిర
 ప్యేతదాకర్మిత మే వయధాకలదే వ్యాఃకాదమ్బు ర్వాస్తామ్బులదాయిరిం
 తమాలి కాం కామయమానఃపరిహాస నామా శుశోమదన పరవశోగతాన్య
 పిరినానిరవే స్తీ । తరయమాస్తాంతావద్వామాచారః పరిత్యక్తనిజకళ
 త్రోనిస్త్రు పయానయాసహానే వ్యాస్త్రు కాదమ్బు ర్వాః కథమేతద్యుక్తం
 యన్ననివారయతేమాఞ్చ పలాం దుష్టదాసేమధ నాదే వ్యాపకధి తై వని
 స్నేహతాప్రధను మేవవ రాకీమిమూర కాల్పిస్తీమీకృ శాయమర్విరీతాయవి
 హక్తాయప్రయచ్చన్త్యా కిమిదాసీమియంకరోతుయదేతత్సాపత్న యిక
 రణంనారీశా ప్రధానతోపకారణమగ్రణీర్విరాగ హేతుః పరంపరిభ
 వస్థానమియమేవకేవలమతిథీరాయకరయాసన దౌర్భాగ్యగరిమాజాత
 వై రాగ్యయాచిషంవా నాస్వాదితమనలోవా నాసాదితోనశనంవా
 నాజీకృతమీరహ్యేవంపిధనుపరసు స్తియోషితాంలఘిన్నః కారణంయ
 దిచేయమీకృ శేష్యపరోధేననయమానా నేచ ప్ర త్యాసత్తిమేష్యతిత
 దాధిగిమామలనునయా దూరతోవర్జనీయేయ మభిభవనిరాస్యాంకప
 నాంపురాలాపయిష్యతికోవావలోకయిష్యతి కోవాస్యానామగ్రహీ
 ష్యతీత్యేవమభిహితవతితస్మిన్న ర్వాస్తాస్సహకాదమ్బు ర్వాక్రీడాలాపభా
 వితాజహసురజ్జనాః పరిహాసస్తుతస్య సర్విభాషిత మాకర్మ జగదధూ

ర్రరాజపుత్ర నిపుణేయంనత్వయాన్వేసవాలోలాప్రతారయితం శక్య
తేపమాపిబుధ్యతపవై రావతీర్వక్రొక్తీఃఇయమపి జానాత్వేవఛరిహాస
జల్పితానిలస్యాఅపి రాజకులనమ్మర్కచతు రామటికివిరమ్యతామభూమి
రేషాభుజగ్గభగ్గిభాషితానామియ మేవహివేత్తినుజ్జుభాషణీకాలజ్చకా
రణజ్చప్రమాణజ్చవిషయజ్చప్రస్తావజ్చకోపప్రసాదయోరితి*

అత్రాస్తరేణాగత్యకజ్చక్రీ మహాశ్వేతా మహాచదాయుష్కతి
దేవశ్చైత్రధోదేవీచమదిరాత్యాంన్రస్తుమాహ్వయతఇతిపవహభిహి
తాచగస్తుకామాసస్త్విచన్ద్రాప్రీడఃక్వాస్తామితికాదమ్మరీనుపుచ్చత్-అ
సాతునపర్యాప్రనునేకస్త్రీహృగయసహస్రావస్తానెనేతిమనసా వి
హస్యప్రకాశనువదత్సఖుమహాశ్వేతేకింత్యమేవమభిదధాసిదర్శనాదా
రభ్యశరీరస్యాప్యయమేవప్రభుఃకిముతభవనస్యవిభవస్యపరిజనస్యవా
యత్రాస్తైరోచతేప్రియసఖీహృదయాయవాతత్రాయమాస్తామితి
తచ్చుత్వానుమహాశ్వేతావదదతైవత్వత్వాప్రసాదసమీపవర్తినిప్రమద
వనేక్రీడాపర్వతకవణివేశ్కన్యాస్తామిత్యభిధాయగన్ధర్వరాజంన్రస్తుం
యయాచన్ద్రాప్రీడోపితయాసహైవనిర్గత్యవిసోదనార్ధం వీణావాదినీభి
శ్చవేణువాద్యనిపుణాభిశ్చగీతకలాకుశలాభిశ్చకాదమ్మరీసమాదిప్తప్ర
తీహరిప్రేషితాభిఃకన్యాభిరనుగమ్యమానఃపూర్వదృష్టేనకేయూరకే
ణోపదిశ్యమానమారఃక్రీడాపర్వతమణిమందిరమగాల్-IXతేచ తస్మిన్ద
ర్పరాజపుత్రీవిసర్జ్యసకలంపఖిజనంపరిజనజ్చపరిమితపరిచారి కాభిరను
గమ్యమానాప్రాప్తాదమారురోహిత్రశ్చచశయనీయేనిపత్య అదూరస్థి
తాభిర్వినయఃకృతాభిఃపరిచారి కాభిర్పనోద్యమానాకుతోపిప్రత్యా
గతచేతనాచై కాకినీతస్మిన్గా-లేచపలేకిమిదమారంభమితినిగృహీతేవలజ్జ
యాగన్ధర్వరాజపుత్రపదమేతద్యుక్తమిత్యుపాలభ్యేవనినయేన అయమ
సావత్సృత్యనోబాలభావఃకర్వగతఇత్యుపహసి తేవముగ్ధతయాపైస్వరిణి

మాకురుయ దేష్ట మే కాకిన్యవినయమిత్యాహ ॥ ౧ ॥ తేవకుమారి భావేనభీగు
నాయంకులకన్యకానాంక్రమణివిగర్హితేవమహా త్వేనచర్విసీ తేరతూ
విరయమితతర్జితేవాచా రేణ మూఢే నిగృహ్యరాంమద సెనలఘుతాంసీ
తాసీత్యనుశాసితేవాభిజా త్యేనకుతస్తవేయంతరళ తేతిధిక్రమేవై
ర్యేణస్వచ్ఛందచారిణీ అప్రమాణీకృతాహంత్యయేతి నిన్దితేవకులస్థిత్యా
అతిగుర్వీలజ్జామువాహా*

సమచి స్తయచై చ్చవమగణితసర్వశజ్జయాతరళహృగయతాంద
ర్యయన్త్యాన్యమయాకిన్యతమిదం మోహాన్ధయాహతాశయాతధాహి
అన్యస్త్వసూర్వోఽయమితి సాహసికయామయా సశజ్జితంలఘుహృద
యాంమాంలాకఃకలయిష్యతీతినిర్హీక్రయా నాకలితకాన్యచి త్తవృత్తి
రితిమూఢయాచపరీక్షితంగర్య నానుకూలాహమన్య నెతివాతరళయా న
కృతోవిచారక్రమఃప్రత్యాఖ్యానవైలక్ష్యోఽభీతంగురుజనాన్న తస్తం
లో కాప వాదానోద్విగ్మతథాచమహాశ్వేతాదుఃఖి తేతినిర్దాక్షిణ్య
యానాపేక్షితమాసన్నవర్తినఖీజనోఽప్యపలక్షయశీతి మన్తయాపలక్షి
తంపార్శ్వస్థితఃపరిజనఃపశ్యతీతినష్టచేతనయానదృష్టన్మిథ్యులబుద్ధయో
పేతాదృశీంవినయచ్యుతింవిభావయేయః కముతానుభూతమదనవృత్తాన్తా
మహాశ్వేతానకలకలాకుశలాఃసఖ్యోవా రాజకులసంఘ్చారచతురోవాని
త్యమిజ్జితజ్ఞఃపరిజనః-ఈదృశేష్వతినిపుణతరదృష్టయోఽన్యపురదాన్యః
సర్వధాహతాన్మిమన్దపుణ్యామరణంమేఽద్యత్రై యోనలజ్జాకరంజీవిత
మ్। శ్రుత్యైవతంవృత్తాన్తంకింవక్ష్యత్యహృతాహావాగన్ధర్వలోకోవా
కింకరోమి కోఽత్రప్రతీకారఃకేనోపాయేనస్థలితమిదంప్రచ్ఛాదయా
మికన్యవాచాపలమిగమే తేషాంచర్విసీతానామిన్రియాణాంకథయామి
క్వవానేనదగ్ధహృదయేనపఞ్చబాణేనసఖిలుజానామిగృహితాగచ్ఛామి
తథామహాశ్వేతాన్యతీకరేణప్రతిజ్ఞాకృతాతథాప్రియసఖీనాం పురో

మన్త్రికమతధాచకేయూరకస్యహస్తేసన్నిష్ఠంఽఖలుజానామి మద్ధభాగి
 నీశరవిభనావా ఉత్పన్నమన్తధేవవా పూర్వకృతాపుణ్యసంజ్ఞయేనవా
 మృత్యుహతకేవచాలస్యేరవా కేనాప్యయమానీతోమమవిప్రలభ్యక
 శ్చన్యాగ్రీడఃకోఽపివానకదావిద్వప్తోనాను భూతోనచశ్రుతోనచిన్త
 తోనోత్ప్రేక్షితోమాంవిడమ్మయితుముఽఽతఃయస్యదర్శనమాత్రే శై
 వసంయమ్యుదతేవేన్ద్రియైశరపజ్ఞరేనిక్షిప్యసమర్పితేవమన్తధేవదాసీ
 క్పితోఽపనీతేవాచురాగేణనిర్వాతితేవగృహీతమూర్త్యేనగుణగణేనఽక్రీ
 తేవహృదయేఽపకరణీభూతాస్త్రినమేకార్యం తేనచపలేనేతిక్షణమివస
 జగల్పనుకరోత్కృతసంకల్పాచాన్తర్గతేన మిథ్యాఽనీతేయదిమయాన
 కృత్యమేషగచ్ఛామీతిహృదయోత్కమృచలితేనపరిహసితేవచన్ద్రాపీ
 డేనతత్పరిత్యాగసంకల్పసమకాలప్రస్థితేనకణ్ఠలగ్నైన పృష్ఠేవజీవితేన
 అవిశేషజ్ఞే పునరపిప్రత్యుళితలోచనయా దృశ్యతామసౌజరఃప్రత్యా
 ఖ్యానయోగ్యోనవేఽతత్కాలాగతేనాభిహితేవబాష్పేణలపనయామి
 తేనహసుభిర్ధైర్యావలేపమితి నిర్భర్త్రితేవమనోభువాపునరపితధైవ
 చన్ద్రాపీడాభిముఖహృదయాబభూవ తదేవమన్తమితప్రశ్నిసమాధాన
 బలాబలాత్ప్రేమావేశేనాస్తతన్ద్రీకృతా పునరవేహోద్ధాయ జాలవా
 తాయనేతమేవక్రీడాపర్వతమవలోకయన్త్యతివృత్ - తత్రస్థాచసా
 తమానన్దజలవ్యవధానోద్విగ్నేవస్తృత్యాదదర్శనచక్షుషా అఙ్గుళీగళిత
 స్పృహపరామర్శభీతేవచిన్తయాలిలేఖివిత్తతూలికయాఽరోమాఙ్ఘ్రి
 రోధానశక్తి తేవహృదయేనాలిలిజ్జనవక్షసా తత్పజ్జమకాలాతి పాతాన
 హేవమనోగమాగమాయనియు క్తవతీనపరిజనమ్*

చన్ద్రాపీడోఽపిప్రవిశ్యస్పచ్చన్తం కాదమ్మరిహృదయమివద్వితీ
 యం మణిగృహం శిలాతలాస్తీర్థాయాముభయతడపర్వపరినివేశితబ
 హుళాపధానాయాంకుధాయానిపత్య కేయూరకేణోత్పక్లేగ్మహీతచర

ఇయుగళఃతాభిశ్చ ధాగిష్టే చుశూనిభాగేషూపః ప్రాభిః కన్యకాభిః పరి
 వృతో డోలాయమానేన చేతసాచినాః వేశకింతావనస్యోగధర్మరాజమ
 హితుః కాదమ్బుర్యాస్పహభవపతేఽలినాపవేగృశాః సులలోకహృదయ
 హరిణః ఆహూస్వి ననారాధితప్రసన్నేన భగవతామకరలేతునామ
 యినియుక్తాయేరమాంసా ప్రేణ స రాగేణాకూణితప్రిభాగేహృద
 యాంతఃపతత్ స్మరశరకుసుమజోరూపితేనేవ చతుషాః ర్విగ్విల్వాయ
 తినుద్విలాకితాచధవ తేనస్మితాలోకేనదుకూలేనేవ లజ్జయాత్తానమా
 వ్యవృత్తిమల్లజ్జావివరత్తమానవననాచప్రతిచిమ్బుప్రవేశలోభేనేవకపోలద
 ర్పణమర్పయతి మదవకాశదాయినోహృదయస్య ప్రథమావినయలేఖామి
 వకరరుహేణశయనాజ్ఞేలిఖతి మత్రామ్బులవీటకోపయనఞ్చేవిధుతే
 నరకోత్పలభ్రమభ్రమద్భ్రమరబృన్దెనరతలేనస్విన్నంముఖమివగృ
 హీతతమాలపల్లవేనెవవీజయతి పునశ్చాచి నయత్రా యోమానామస్య
 కసులభాలఘుతామిధ్యాసజ్జల్పనహస్రైరేవమాయాస్యమాంవిప్ర
 లభతేలు పవివేకోయావనమదోమదనావా - యత సిమిరోపహతేవ
 యానాంకృష్టిరల్పన పికలుషంసుహృత్పశ్యతి స్నేహలవోఽపివారిశేవ
 వయావనమదేన దూరంపిస్తార్యతేస్వయమత్పాదితానేకచింతాశతా కు
 లాకవినుతిరివ తరళతానకీర్ణిన్నోత్పేక్షితే నిపుణమన్తగృహీతా చి
 త్రవర్తికేవ తరుణచిత్తవృత్తిరీర్ణిన్నోలిఖితసజ్జాతరూపాభి మానా
 కులపేవాత్మసమ్భావనానకృచ్చిన్నాత్తానమర్పయిస్సన్న ఇవానను
 భూతమపిమనోరథోదర్శయతి ఇన్ద్రజాలపిచ్చికేవాసమ్భావ్యమపిప్ర
 త్యాశాపురఃస్థాపయతి భూయశ్చాచి నితవాక్కిను నెనవృత్తైవ మనసా
 భేదితేన యదిసత్యమేవేయం ధవళేక్షణామయ్యేవం జాతవృత్తిస్తదా
 నచిరాత్ స పవైనామప్రార్థితానుకూలోమన్తదః ప్రకటికరిష్యతిస
 పవాస్యసంశయస్యచ్ఛేత్తాభవిష్యతి ఇత్యవధారోచ్ఛేదాయోప విశ్వచ

తాభిఃకన్య కాభిఃసహామైర్లమైశ్చవిపశ్చీ వాద్యైశ్చపాణివికైశ్చస్వరస
సైహవివాదైశ్చసుఖాపితగోష్ఠీభిశ్చానైశ్చత్తైస్తై రా లామైః సుకు
మాదైఃకలావిలాసైః క్రీడన్నాసాంబుక్రే । ముహూర్తాచ్చస్థితాన్పిన్దమ్యో
వవనాలాకనకుతూహలక్ష్మీప్రబిణః క్రీడాపర్వశకశిఖరమారురోహ॥

కాదమ్మరీతుతంద్యష్టావీరిరయలిమహాశ్వేతాయాః కిలవర్త్యవ
లోకయితుంచిమువ్యతంగవాక్షమనన్జక్షి ప్రచిత్రాసాధనోపరితనంశిఖర
మారురోహ । తత్రచవిరళపరిజనానకలశశిమణ్డలపాణ్డురేణాతపత్రే
ణహేమనజ్జేననివార్యమాణాతపాచతుర్భిర్వాంలవ్యజనైశ్చక్లేరశుచిభి
రుష్ణాయమానైరుపవీజ్యమానాశిరసిసుసుగన్ధలుభేన భ్రమతా భ్రమ
రకులేనదివాపినీలావగుణ్డనేవచన్త్రాపీడాభిసరణవేశాభ్యా సమివసుర్వ
తీకైలాసశిఖర ఇవగౌరిము హుశ్చామరిశిఖాంసమానజ్యముహుశ్చ త్ర
దణ్డమవలమ్మ్యముహుస్తమాలికానున్ధేకరాష్ట్రస్యస్యముహుర్నదలఖాం
సఖింపరిష్వజ్యముహుఃపరిజనాన్తరితసకల దేహానైత్ర త్రిభాగేణము
హురావలిత త్రివళివలయాపరివృత్యముహుః ప్రతీహరివేత్తలతాశిఖ
రేకపోలనిధాయముహుర్నిశ్చలకరవిధృతామధరపల్లవేవీటి కాం వినివే
శ్యముహురుగ్ధాన్త కర్ణోత్పల ప్రహరపలాయమానపరిజనాను సరణగ
త్తకతిషయపదాదిహస్యతంవిలోకయస్తీతేనచవిలోక్యమానానుహాన్త
మపికాలమతిక్రాన్తంనాజ్ఞాసీత్ । ఆరుహ్యచప్రతీహార్యానివేదితమ
హాశ్వేతాప్రత్యాగమనాతస్సాదవతతార । స్నానాదిషుషన్దాద రాహి
మహాశ్వతానురోధేనదివ్యసవ్యాపారమకరోత్ । చన్త్రాపిణోఽపితస్సాద
వతీర్య ప్రథమవిన్దితేనైవకాదమ్మరీపరిజనేననిర్వరితస్నానవిధిర్ని
రుపహతశిలాతలార్చితాభిమతదైవతః క్రీడాపర్వతక ఏవసర్వమాహా
తాదికమహాకర్మచక్రే ॥

శ్రమేణచర్మతాపహంతః శ్రీ డాపర్వతక (ప) గ్నా గభాజి మనో,

హరిణిహరితహరి తేహరిణిగోన ప్రియశరాసాదేనిగాయుధ హరిభ
యవిశ్చలకాళిన్యస్త్రిమితరుణచరణాల క్రకరసరోణగోవిషి కుసుమరజ
స్సికతిలతపలతామణ్ణిహపహధేశిఖిణ్ణిగాణ్ణివనభీతగృహీమరకతనిలాశ
లేసముసవిప్రోన్మస్తవాణసహనై వాతిబహుళధామ్నాధవలేనాలాకేవ
జలేనేవనిర్వాప్యమాచందివసంన్యతాళధవలేనేవపీయ మాచమాతపరి
క్షీరోజేనేవస్థావ్యమానాంహపీంచననసర్వేణేవసిద్య మానాదగ
న్తాసువయేవవిలప్యమానమహ్మరతలమ్ । ఆసీచ్ఛాస్య మనసికిముఖలు
భగవానోషధిపణిరకాణ్ణివనీతాంశురుదితోభవేదురయన్త్రవిత్తేచవి
శీర్య మాణపాణ్ణిరజలధారాసహస్రాణిధారాగృహణి ముక్తా ఆ
హవాస్విదనిలవికీర్యమాణశీరధవళితభవనాహ్మరసిన్ధురరాతలమవతీ
ర్ణేతి । కుతూహలాచ్ఛాల్కానుసార ప్రహితచతురద్రాక్షీత్ । అన
ల్పకన్యకాకవన్ముపరివృతాం నియమాణధవళాత పత్రాముద్ధయ
మానచామరద్వయాం కాదమ్భరీ ప్రతీహార్యావామ పాణినావేత్తల
తాగర్వేణార్తవస్త్రనకలావచ్ఛన్నముఖంచద్దనానులేపనసనాథం నా
దికేశసమురకముద్వహన్త్యాగక్షిణ కరేణదత్తహస్తావలమ్బంకేయా
ంకేణచనిశ్వాసహార్యేనిర్మితశుచినీహేతేకల్పలతాదుమాలేకథ తానివే
ద్యమానమాగ్ధాంమాలతీకుసుమాదామాధిష్ఠిత కరతలయాచ తమాలిక
యానుగమ్యనూనామాగచ్ఛన్దీరిమదలేఖామతస్యాశ్చసమీపే తరిళికా
మతయాచసితాంశుకోపచ్ఛదేపటలకేగృహీతంధవళతాకారణమివక్షీ
రోదన్యసహభువమివచన్త్రసుసః మృతాళ ద్దణ్ణమివనారాయణనాభి
పుణ్డరీకస్యమన్తరత్తోభవిక్షీప్తమివాహృతఫేనపణ్డనికరం వాసుకినిర్మేక
మివమన్తనశ్రమోజ్జ్వితంహాసమివశ్రియఃకులగృహవియోగగళితంహన్త
రమధనవిఖణ్డితాశేష శశికలాఖణ్ణసంస్థామివ సంహృతంప్రసిమా
తారాగణమివజలధిజలాదున్మృతందిగ్గజకరశీకరాసారపుష్పాభూతంన

క్షత్రమాలాభరణమివమదనద్విపస్యశరన్తే ఘనకలైరివకల్పితం కాద
 మ్మరీరూపవశీకృతము నిజసహృదయై రివన్తి తం గురుమివసర్వ రత్నా
 నాన్యశోరాశిమివైకత్రఘటితరి ప్రతిపక్షమివచన్ద్రనుసః జీవితమి
 వజ్యోగ్నాన్యాయాఃలక్ష్మీహృగయమివనళినీదళగళజలబిన్దు విలాసశరశ
 ముత్యకృతమివమృతా శవలయధవళకరంశ
 రచ్చశివమివ ఘరము క్తాంశునివహధవళిత దిగ్ముఖం మన్దాకినీ స్రవా
 హమివ సురయువకుచపరిమళవాహినం శ్రుభావర్షిణగుతి శాంతింహరి
 రమ్ । గృష్టా చాయనుస్య చన్ద్రాపీడఃచన్ద్రా తపమ్య తిముషోధవళి
 మ్మింకారణమితిమనసానిచ్చిత్యదూరాదేవ ప్రత్యుజ్జానాదినాసముపచి
 తోపచారక్రమేణ మన లేఖామాపతన్తీం ప్రతిజగ్రాహ । సాతుత
 స్తి నేనమరకత గ్రావణముహూర్తముపవిశ్యస్వయముద్ధాయతేనచన్ద
 వాజ్గరాగేణానుభవ్య తేచద్వేదుకూలేపరిధాప్యతైశ్చమాలతీకుసుమదా
 వభిరారచిత శేఖరంకృత్యాతం హరిమాదాయ చన్ద్రాపీడమువాచ
 కుమారతవేయసుపహస్తితాహజ్కాగకాన్తాపేశలతాప్రీతిపరవశజ
 నంకమివనకారయతి । ప్రశ్రయపవతేదదాత్యవకాశమేవంవిధానామ్
 అనయాచాకృత్యాకస్యాసింజీవితస్వామీ అనేనచాకారణాఃస్కృతవా
 త్సలేన చరితేనకస్యనబద్ధుత్వనుధ్యారోపయసిపషాచ తేప్రకృతగుధు
 రావ్యవహృతిః కస్యనవయస్యతాము త్యాగయతి కిం వాన సమావాస
 యన్త్యమీస్వభావసుకుమారవృత్తయోభవద్గుణాః । త్వన్మూర్తి రేవా
 త్రోపాలమృగమర్హతియా ప్రధనుదర్శక పవ విశ్రమ్భముపజయతి
 ఇతరధాహిత్యద్విధేసకలభువన ప్రధితమహిమ్ని ప్రయుజ్యమానంసర్వ
 మేవాను చితమివాభాః । తథాహిసంభాషణమప్యధఃకరణమివాపతతి
 ఆదరంపిప్రభుతాభిమానమివాను మాపయతిస్తుతిరప్యత్తోత్తేమి
 వసూచయతి । ఉపచారోసిచపలతామివప్రకాశయతి । ప్రీతిరప్యనా

త్వ జ్ఞతామివజ్ఞాపయతి | విజ్ఞాపనాపి ప్రాగల్భ్యమివజ్ఞాయతే | సేవా
పిచాపలమివదృశ్యతే | దానిమపిపరిభవభవభవతి | అపచస్వయంగృహీ
తహృదయాయకిం నీయతే జీవి తేశ్వరాయకిం ప్రతిపాద్యతే | ప్రథమకృ
తాగమనమ హివాపకారస్యకాతే ప్రత్యుపక్రయా దర్శనదత్తజీవితఫ
లస్యసఫలమాగమనంకేవతేప్రీయతే | ప్రణయితాభ్యాసేనవ్యపదేశేన
దర్శయతి కాదమ్బరీనవిభవమ్ | అప్రతిపాద్యహిపరస్వతా సజనభ
వానామాస్తాం తావద్విభవః భవా దృశస్యదాస్యమపృజ్ఞీర్వా
ణానాకార్యకారణీతి నియుజ్యతే దత్వాత్మానివపివజ్ఞితానభవతి జీవి
తమపృథ్వీత్వానపశ్యాత్తత్వతే ప్రణయిజనప్రత్యాఖ్యానపరా
ఙ్ముఖీచ దాక్షిణ్యపరవతీమహత్రాసతామ్ | నచతాదృశీభవాయావ
మానానాంయాదృశీదనతాంలజ్జాయత్యస్య మనునావ్యక్తరణకృతా
పరాధమివత్ప్రయాత్మానమవగచ్ఛతి కావచ్ఛరీ | తనయమమృతమధ
నసమద్యుతావాంసర్వరత్నానామేకః శేషశ్చితి శేషనామాహారోఽము
నైవ హేతునాబహుమతోభగవతామ్భసాంస్పత్యాగృహముపగతాయ
ప్రచేత సేదత్తః పాశభృతాపి గర్ధర్వరాజాయగర్ధర్వరాజేనాపి కాద
మ్బరై తయాపశ్యద్వపురస్యానహపమాభరణస్యేతి విభావయన్త్యా
నభస్తలమేవోచితంసుధాసూతేగ్ధామనభరేత్యవధార్యానుప్రేషితః | య
ద్యపినిజగుణగణాభరణభూషితాఙ్గయష్టయోభ వాన్యశాః క్లేశహేతు
మితరిజరబహుమతమా భరణభారమజ్ఞేషునారోపయన్తీతథాపి కాద
మ్బరీప్రీతిరశ్రకారణమకింన కృతమురసిశిలాశకలంకాస్త భాభిధానం
లత్యైః సహజమితి బహుమానమావిష్కూర్వతా భగవతాశ్లాసాణి
నా | నచనారాయణోఽత్రభవన్తమతిరిచ్యతేనాపికాస్తభవణిరేఖనా
పిగుణలవేనశేషమతిశేతేనచాపి కాదమ్బరీమాకారాను కృతిక్షలయా
పృథ్వీయస్యాత్మీరనుగన్తమలమతోఽర్హతీయమిమం బహుమానం త్వ

త్తః నచాభూమి రేషా ప్రీతి ప్రసరస్యనియతఞ్చభవతాభగృప్రణయా
మహాశ్వేతాముపాలన్కుసహస్రైః ఘోరయిత్వాత్మానముత్ప్రీక్ష్యతిత
వవమహాశ్వేతాతరళికామపీమంహారమాదాయత్వత్సకాశం ప్రేషతవ
తీ! తయాపికుమారస్యసన్నిష్టమేవ నఖిలుమహాభాగన మనసాపి కార్యః
కాదమ్మర్యాః ప్రథమప్రణయప్రసరభజిత్యుక్తాద్విత తారాచక్ర
మివ చామికరాచలస్యతపేతం తస్యవక్షఃస్థలేబబన్ధ॥

చంద్రాపీడనువిన్న యమానః సబహుమానం ప్రత్యవదీత్ మదలేఖేకి
ము చ్యతేనిపుణాసిజానాసిగ్రాహయితుండత్త రావకాశమపహరన్త్యా
కృతంవచసీకాశలమ్ । అయిముగ్ధకేవయమాత్మనః కేవావయంగ్రహణ
స్యాంగ్రహణస్యవాగతాఖిల్వియమస్తంకథా సౌజన్యశాలినీభిర్భవతీభిరు
పకరణీకృతోఽయం జనోయధేష్టమిష్టేష్టవభీష్టేషువావ్యాపారేషువి
నియుజ్యతామసిదక్షిణాయాః ఖిలుదేవాః కాదమ్మర్యానిర్ధాక్షిణ్యమసి
గుణానకఞ్చిన్నదాసీసుర్వనీత్యుక్తాద్విత కాదమ్మరీసప్పథాభిరేవకథాభి
స్సుచిరంస్థితావిసర్జయాన్పుభూవ మదలేఖామ్ । అనతిదూరంగతాయాం
చ తస్యాంక్రీడాపర్వతకగతము దయగిరిగతమివవ స్త్రీమనం చందనదు
కులహారధవళంచంద్రాపీడంద్రష్టుము త్సరితవేతచ్ఛత్రచామరచిన్హాని
షిడ్ధాశేషపరిజనానుగమనా తమాలికాద్వితీయాచిత్రరథసుతాపునరపి
త దేవసౌధశిఖరమారురోహ । తత్రస్థాచపునస్తదైవవిధిలసతరజ్జితై
ర్పిల్వాకితైర్జహారాస్య మనః । తథాహిముహుర్నితమ్బుబిమ్బున్యస్తవామ
హస్తపల్లవాఅంసప్రావృతాంశుకానుసారప్రసారితదక్షిణకరానిశ్చల
తారకాలిఖితేవముహుర్నమ్మి కారమ్బుదత్తోత్తానకరతలతయాతద్దోత్ర
స్థలఽభియానిరుద్ధవదనేవముహురంశుకపల్లవతాడితనిశ్వాసామోదలు
బనుధుకగముఖరశయాప్రస్తుతాహ్వనేవముహురనిలగళితాంశుకసం
వరణసమ్మృమిద్విగుణీకృతభుజయుగళప్రావృతపయోధరతయాద

త్రైలిజ్జనసంక్షేపముహుః పేశపాశాకృష్టకుసుమపూరితాంజలిసమాఘ్రాణ
 వీలయాశ్చతనమస్తా రేవముహురుభయతర్జనీభ్రామితము క్తావలమ్బిత
 యాని వేదితహృదయోక్తలికోద్ధ మేవముహురుపహారకుసుమస్థలనవిధుత
 కంఠలతయాచిత్తకుసుమాముధశరప్రహారవేదనేవముహుర్దళితరసనా
 నివిషనియమితచరణతయాసంయమ్యార్పితేవమన్తధేనముహుశ్చలితోరు
 విధృతశిథిలదుకూలాక్షితలహోలాయమానాంశుక్తకదేశాచ్ఛాదితకుచా
 చకతపరివరనత్రుట్యుత్రివలీలతాలింసస్రస్తచికురకలాపసజ్జలనాకులకర
 కమలాకటాక్షయేపథవలీకృతకర్ణోత్పలంబిలక్ష్యస్థితసుధాధుంభిధూసరి
 తః పోంసాపీకృతవదనమనేక రసభజ్జీభజ్జురంఘ్రిలోకయస్తీతావదవత
 స్థేయావదుపసంహృతాల్మోకోదివసోబభూవ||

అథ హృదయస్థితకమలినీరాగేణేవరజ్యమానేరాజీవజీవితేశ్వ
 రేనకలలోకచక్రవాళచక్రవర్తిని భగవతిపూష్టిక్రమేణచ దినపరిల
 మ్బునరోషరక్తాభిః కామినీసృష్టేభిరివసంక్రమితశోణిమిన్న వ్యోమిన్నసం
 హృతశోచిషి జాతే జరతహాశీతహారితహయేహారితవాజిని రవివిరహ
 మీలితసరోజసంహతిషు హరితాయమానేషుకమలవనేషు శ్వేతాయ
 మానేషు కుముదపక్షేషులోహితాయమానేషుదిబ్దుభేషునీలామయమా
 నే శర్వరీముఖేషనైశనైశ్చపునర్దినశ్రీసమాగమాశాభిరవాను రాగిణీభిః
 సహైవదీధితిభిరదర్శితాముపగతే భగవతిభగవత్ప్రేమానితతక్తాలవిజృమ్భి
 తేనచ కాదమ్బరీహృదయరాగరససాగరేణేవాపూరితేనన్ధ్యా రాగేణ
 జీవలోకేకుసుమాయుధానలదహ్యమాన చక్రవాకహృదయ సహస్ర
 ధూమివజనితమానీనయనాసారవారిణి విస్తీర్ణమాణేతరుణతమాల
 త్విషితిమిరేదిక్రైకరాక్షీర్ణశీకరాసారవశ్వేతాయమానతారాగణే గగ
 నేజాతాయాం చాదర్శనక్షమాయాం వేలాయాం సౌధశిఖరాదవత
 తార కాదమ్బరీశ్రీడాపర్వతకనితమ్బుచ్చచన్ద్రాప్రీడః | తతోనచిరాది

వక్రహీతపాదః ప్రసాద్యమానఇవ కుముదినీభిః కలుషముఖిఃకుపితాఇ
 వప్రసాగయన్నాశాఃప్రబోధాశక్తయేవపరిహరణసుప్తాఃకమలినీఃలా
 ఇచ్చన చ్చలేన నిశామివహ్యగయేన సముద్వహణ రోహిణీచరణ తా
 డవలగ్నమలక్తకరసమివోదయరాగందధానః తిమిర నీలామ్బురారదివ
 ముఖిసారి కామివోపసర్పకతివల్లభతయా వికిరన్నివసౌభాగ్యముదగా
 త్ భగవానీక్షణోత్సవః సుధాసూతిః ఉద్భ్రితే చ కుసుమాయుధాధి
 రాజ్యైకాతపత్రేకుముదినీవధూవరేవి భావరీలాసదనప్రత్యేత
 భానాధవళితదిశిదన్తిగన్తాదివౌత్తీర్జేభవనేచన్ద్రాపీడశ్చన్ద్రాశ్రుతపనిరన్త
 రయైవకుముదనయ్యాఇవ గృహకుముదిన్యాః కల్లోలధౌతసు ధాధవళ
 సోపానేతనుతర్లజకాళవృన్తవాతవాహినిసుప్రహంస మిధునె విరహ
 వాచాలచక్ర వాకయుగళే తీరేకుముదదళావలీభిః పర్యన్తలిఖితదన్త
 పత్రలతనవదాతసిన్ధువాతదామోపహారం హరిచందనరనైఃప్రత్యౌ
 లితం కాదమ్మరీపరిజనోపదిష్టంముక్తాశిలాపట్టంచన్ద్రశీతలనాధిశ్యే
 తత్రస్థస్యచాస్యాగత్యాకధయత్కేయూరకః డేవీకాకమ్మరీ డేవంగ్ర
 హ్మమాగతేతి॥

అథచన్ద్రాపీడఃససమ్మగ్నిముత్తాయాగచ్ఛన్తీమలప్ససఖీజనచ
 రివృతామ్లపనీతాశేషరాజవిష్ణాన్ ఇతరామివై కావలీమాత్రాభర
 ణాంతిచ్ఛాచ్ఛేనచన్దనరసేనధవళీకృతతనులతామ్లకకన్దావసక్తదన్తప
 త్రామిన్దకళాకలి కాకోమలంకర్ణపూరికృతంకుముదదళంరధానాంజ్యో
 త్సాన్మృదినికల్పద్రుమమకూలేబిభృతీంతత్కాలరఘునీయేనవేశేన
 సాతౌదివచన్ద్రోగయదేవతాంముడలేఖయాదత్తహస్తావలమ్బం కాద
 మ్మరీగుపశ్యత్ ఆగత్యచ సాప్రీతిపేళలతాం దర్శయన్తీప్రాకృతేవ
 పరిజనోదితేభూతలేపముపావిశత్ చన్ద్రాపీడోపికుమారలధ్యాస్యతాం
 శిలాతలమేవేత్యసక్తదనుబధ్యమానోపిమడలేఖయా భూమిమేవాభజ

తాత్పర్యముచేసినానుతానుముహూర్తమివ్వినానుకుముపచక్ర
 మేవస్తాపిడఃదేవిర్నష్టి పాతమాప్రప్రీతేదానజ నేనమ్భుషణాదిక
 స్యాపి ప్రసాదస్య నాస్యవకాశఃకముతైతావతోఽనుగ్రహస్యనఖ
 లుదిప్రయగ్నసినిపుణంతమాత్మనోగుణలవమవలోకయామియస్యా
 మనుకూరోఽనుగ్రహణిరేకః అతిసరళాతవేయనుపగతాభిమానమధురా
 సుజనతాయనభిరవసేవకజనేప్యేవమనురుధ్యతేప్రాప్యేణ మాముప
 చారుహార్యమదక్షిణందేవీమన్యతేధన్యః శిలుపరిజర సేయస్యో పరినియ
 న్త్రణాస్యాత్ అజ్ఞానవిభాగకరణాదితేభ్యత్యజనేభివాదరః పదో
 శకారోపకరణంశరీరంతృణలవలఘుచజీవితమప్రయత్నత్ప్రతిపత్తిభి
 రుపాయనీక రుమాగతా సేవయమేతేశరీరమిమమేతజ్జీవితమేతానీన్ది
 యూణిపతేమామన్యతరదారోపయపరిగ్రహేణగర్హియస్వమిలిఅతై
 వంవాచినోఽస్యవచనమాక్షిప్యమదలేఖాసస్థితమవాదితో కుమారభవ
 తుఅతియన్త్రణయాభిద్యతేసఖిలుసవ్రీడాకాదమ్బురికిన్దుర్ధక్షాచవము
 చ్యతేసర్వమేదమన్తరేణావివచనమునయాపరిగ్రహేతంకింపురమునో
 శచారఫల్లనావచసాసన్దేహదోలా మారోప్యతభిః సితాచరశ్చిత్
 కాల్యంతప్రస్తావాధురాజాతారాపీడః కథం దేవీవిలాసవత్తీకథమా
 ర్య శుకనాసకీశ్వరేచోజ్జయినీకియత్యధ్వనిసాచకీశ్వర్కారతంవద్దంరముఖీ
 మోవాసుర్యలోకిత్య శేషంపప్రచ్చప్రవంవిధాభిశ్చాన్యాభిఃకథా
 భిఃసుచిరంస్థితోవృత్తాయకాదమ్బురీ కేయూరకంచన్ద్రాపిడసమీపశాయ
 నంసమాదిశ్యపరిజనత్పాశయనసాధశిఖరమారురోహత్రతచసితమహా
 లవితానతలాస్తీర్ణశయనీయమలఞ్చకారచన్ద్రాపీదోపితస్త్రిన్నేవశిలా
 తలేనిరభిమానతామభిరూపతామతిగమ్భీరతాఞ్చకాదమ్బుర్యాఃశిష్యా
 రణవత్సలతాఞ్చమహాశ్వేతాయాఃసుజనతాఞ్చమదలేఖాయాఃమహా
 ముఖావతాఞ్చపరిజనస్య అనిసమ్పద్ధిఞ్చగన్ధర్వరాజలోకస్యరమ్యతా

ఇక్రమపురుష దేశస్యమనసాభావయకేయూర కేణసంవాహ్యమాన
చరణిఃపాదివక్షణదాంక్షపితవాన్ * *

అథ క్రమేణ కాదమ్బురీదర్శన ప్ర జాగరభిర్మఃస్వప్తమివ తాలత
మాలతాళిఃదళీకన్దళినీం ప్ర విరళకల్లోలానిలశేతలాం వేలా వనరాజిను
వతతార తారాపతిః! అభ్యర్ణ విరహవిధురస్యచ కామినీజనస్య నిశ్చసితై
రివోష్ణైర్హ్లానిమనీయత చన్ద్రి కా ! చన్ద్రాగ్రిడవిలోకనాయాఢ మదనే
జకుమూ దదళో దరినీతినిశాపక్వజేష్టునిపపాతలక్ష్యః ! క్షణదాపగమేచ
స్కృత్వా కామినీకర్ణోత్పల ప్ర హారాణాముతకణితేష్పివతౌ మతాం
ప్రజత్సుపాఃబ్బతనుష్టువాసగృహప్రదీపేష్టులనవరతశరయేపక్షిణ్ణానన్ద
విశ్వాసవి భ్రమేష్టువహత్సుతరులతాకుసుమ పరిమళిష్టుప్రభాతమా
తరిశ్వసుమన్దగిరిల తాగృహగహనానిచభియేవభజన్తీష్వరుణాశయో
పప్లవినీష్టుతారకాసుక్రమేణచనముద్గతతక్రవా కహ్మదయ నివాసల
గ్నానురాగమివాలోహితంమణ్డలమున్దహతిసవితరిచన్ద్రాసీడః శిలాత
లామథ్థాయప్రతౌళితముఖకమలఃకృతసంధ్యానమస్తృత్తిర్మహేత తా
మహ్మలః కేయూరకవిలోకయదేవీ కాదమ్బురీప్రబుద్ధానవాక్వవాతిష్ఠతీ
త్యవోచత్ ! గతప్రతినివృత్తేననుతేనదేవమన్దరప్రాసాదస్యాధప్రాదజ్ఞ
నసాధవేదికాయాంమహాశ్వేతయాసహావతిష్ఠతఇత్యావేదితేగన్ధర్వరా
జతనయామాలోకయితుమాజగమదదర్శచ ధవళభన్తకృతలలాటికా
భిరక్షమాలికాపరివర్తన ప్రచల కరతలాభిః పాశుపత ప్రత చారిణీభి
ర్ధాతురాగారుణాష్టురాభిశ్చపరివ్రాజికాభిః పరిణతతాలఫలవల్క
లలోహితవస్త్రాభిశ్చరతచటప్రతవాహినీభిఃసితభస్మననిబిడనిబద్ధస్తన
పరికరాభిశ్చశ్వేతపటవృష్ణాభిరట్టాజినమాఞ్జీవలలాహాఢధారిణీభి
ర్వర్ణచిహ్నీభిస్తాపనీభిః సాత్రాడివమన్త్రదేవతాభిఃఉతన్తీభిర్భగవతః
శౌద్ధోదవేన్ద్ర్యమ్బుకస్యామ్బుకాయాఃకార్తికేయస్య విష్ణురశ్రవసోజి

సస్యార్యవిలాకితేశ్వరస్యార్థ లోవైశ్వదేవస్యమార్గణ్యస్యవిరిజ్ఞు స్వపు
 ష్యాఃస్తుతీరుపాస్యమానామతస్తాపురాభ్యర్థితాశ్చసాదరం నమస్కా
 రై రాభాషణేర్దుష్టావై రాసన్నవేత్రాసనదానైశ్చదర్శనాగతగ
 న్దర్శరాజబాధవవృద్ధాః సమ్మానయన్తీంమహాశ్వేతాంపుష్పతశ్చసముప
 విష్టేచకిన్నరమిథునేనహధురాభ్యాంపంచాభ్యాందతేతాలే కలగిరాగా
 యన్యనారదదుహిత్రాపర్యమానేదసర్వమజ్జత మహీయసి మహా
 భారతేదత్రావధానాంపురోధృతేచమణిదర్పణేతామ్బులరాగ బద్ధకృ
 ష్టికాధికారితాభ్యన్తరమ్ దశనజ్యోత్సాసీక్త మున్నుష్టమధూచ్ఛిష్ట
 పట్టపాటలమధరంవిలోకయన్తీమ్ శైవలతృష్ణయాచవకర పూర శిరిష
 ప్రేషితోత్తానవిలోచనేనబద్ధమణ్డలం భ్రమ తాభవన కలహంషేవ
 ప్రభాతశశినేవక్రియమాణగమప్రణామప్రక్షాణం కాదమ్బురీ
 జ్చ! సముపపృణ్యకృతనమస్కారస్తస్యామేవ సుధావేదికాయాంపి
 స్యస్తమాననంభేజే స్థితావచకశ్చిత్కాగలం మహాశ్వేతా యావదనంవి
 లోక్యస్ఫురిత కపోలోదరంవృద్ధస్తీతమకరోత్ । అసౌతుతావతైవవిది
 తాభిప్రా యాకాదమ్బురీసుబ్రవీత్ । సఖిభవత్యాగుశై త్వద్వాప్రిడశ్చ
 స్త్రీకాన్తభవచస్త్రమయూతైరార్చ్యైకృతోనశకోవక్తుంజగ మిషతిభి
 లుకుమారఃపుష్టతోదుఃఖ మవిదితవృత్తాన్తంరాజచక్రమాస్తే । ఆపిచ
 యువయోర్హారస్థితయోరపిస్థితేయమిదానీంకమలిసీకమలబాన్ధవ యోరి
 వకుముదిసి కుముదనాథ యోరివ ప్రీతిరాప్రళయాత్ అతోభ్య ను
 జానాత్ భవతీతి ॥ *
 అథ కాదమ్బురీసఖి మహాశ్వేతే స్వాధీనోఽయంసపరిజనః కుమారస్యస్వ
 త్తవాన్తరాత్మాకత్తవాత్రాసురోధత్తత్యభిధాయగన్ధర్వకుమారానాహూ
 యప్రాచయతకుమారం స్వాంభూమిమిత్యాదిదేశ! చన్ద్రాపీఠోఽప్య
 త్తాయప్రణమ్యప్రధమం మహాశ్వేతాం తతః కాదమ్బు రీం తస్మాత్

అథ కాదమ్బురీసఖి మహాశ్వేతే స్వాధీనోఽయంసపరిజనః కుమారస్యస్వ
 త్తవాన్తరాత్మాకత్తవాత్రాసురోధత్తత్యభిధాయగన్ధర్వకుమారానాహూ
 యప్రాచయతకుమారం స్వాంభూమిమిత్యాదిదేశ! చన్ద్రాపీఠోఽప్య
 త్తాయప్రణమ్యప్రధమం మహాశ్వేతాం తతః కాదమ్బు రీం తస్మాత్

ప్రేమన్నిధేనచతుసా మనసాచగృహ్యమాణో దేవి కిం బ్ర వీమి బ
 హుభాషిణో నశ్రద్ధధానిలోకః స్మ ర్తవ్యోఽస్మి యరిజనకథాసు ఉత్పభి
 ధాయకస్యకాంతః పురాన్నిర్జగామ । కాదమ్మరీవర్జమశేషకస్యకాజనా
 గుణగౌరవాకృష్టిః పరవశభవతం వ్రజనమాహహిస్తోరితాదనువ వ్రా జని
 వృత్తే చ క్షన్యకాజనే కేయూరకేణోపనీతం వాజినామారుహ్యగన్ధర్వ
 కుమారకై స్తైరనుగమ్యమానోహేమ కూటాత్ । ప్రవ త్తోఽస్తుమ్ । గచ్ఛ
 తశ్చాస్యవిశ్రాంతతనయా నకేవల ముత్తర్షహిరపినైవ సర్వా శానిబద్ధ
 నమాసీత్ । తదాహితన్మయేచమానసేనాహ్యవిరహదుఃఖానుశయలగ్నా
 మివపుస్తకః కృశమారగమననిరోధామివపురస్తాత్ నియోగాకులహృద
 యోక్షుధికావేశోఽస్త్రిప్తామివనభసి సమ్యగాలూకయితుంవదనం విరహః
 తుర మా నసా మివా వస్థితాము రఃస్థలేతామేవన్యగలోచనాం దద
 న్ । క్రమేణచ ప్రాప్యనుహశేవతాశ్రమమ్ । అవచ్ఛేదసర స్తీరేపన్నివి
 వ్రమిన్ద్రాముధఖురపుటానుసారేణైవాగణమాత్మస్కంధా వార ము ప
 శ్యత్ । నివర్తితాశేషగన్ధర్వకుమారశ్చనానస్యేనకుతూహలేన సవిన్నయే
 నచస్కంధావారవర్తినాజనేనప్రణమ్య మానః స్వభావచంవివేశ । సమ్మా
 వితప్రత్యక్షీకృతాశేషరాజలోకశ్చవైశమ్నాయినేన పత్రలేఖయాచ
 నహాపవం మహాశ్వేతా పవరి కాదమ్మరీపవంమదలేఖాపవంతమాలికా
 పవం కేయూరకభిర్యనయైవ కథయాప్రా యోదివసమనైషిత్ । కాద
 మ్మరీయాచదర్శన ద్విప్రేక్ష్యేన నాస్యపురేవ స్త్రీ తి మకరోత్ రాజలక్ష్మీః
 తామేవచధవశేక్షణామాబద్ధరణరణకేన చేతసా చింతయతోజాగ్రతప
 వాస్యసా జగామ రాత్రిః । అపరేమృశ్చసముత్థితేభగవతిరవౌతస్థాన
 హణ్ణపగతః తద్గతేనైవమరసా సహనైవప్రతీహారేణసహప్ర విశంతం
 కేయూరకందదర్శ । దూరాదేవచక్షిఃతలస్పర్శనామాళినాకృతపాద ప
 తనమ్ పహ్యేహీత్యుక్తా వప్రధమమపాజనిసర్పితాచతుపాతతో హృ

దయేనతతోరోమోద్ధమేనపశ్చాద్భుజాభ్యాం ప్రధావితః ప్రస్ఫుతమాలి
లిజ్జగాఢమపావేశయన్తై నమాత్మనః సమీపపవప ప్రచ్ఛచస్తి తసుధా
ధవళీకృతాక్షరంక్షరప్రీతిర్న వమయమివవచనచూన్యతః। కేయూరకక
ధయకుశలినీదేవీససఖిజనాసపరిజనాకాదన్పురీభగవతీమహాశ్వేతాచేతి
అసౌతు తేనరాజసూనోః ప్రీతి ప్రకర్ష జన్మనాస్తి తేనైవ స్రవిత ఇవా
నులి ప్తఇవసద్యపనాపగతాధ్వభేకః ప్రణమ్యాశ్చ తతరవవోచత్ ।
అద్యకుశలినీయామేవందేవః పృచ్ఛోత్సభిధాయ అప
నీయార్ద్రకర్పటావగుస్థితాభిషసూత్రసంయతముఖమార్ద్రస్వననపజ్ఞ
న్యస్తబాలమృణాళవలయముద్రంచలినీపత్రపుటమదర్శయ దుష్లాట్య
చతత్ర కాదమ్పరీప్రహీతాన్యభిజ్ఞా నాన్యగర్భయత్ । తద్యధామర
కతహరిస్తవ్యపనితత్వజ్ఞోచారుగుజ్జరీభాణ్ణీరీణిపూగీ ఫలానిశుకకా
మినీకపోలపాణ్ణానితామ్బూలీకశానిహరశరశ్చన్ద్రాక్షిణ్ణాలశకలజ్ఞా
కర్పూరమలిబహుళవృగమదామోగమనోహరజ్ఞామలయజవిలేపనమ్।
అబ్రవీచ్ఛచూడామణీమమ్మి నాకోమలాజ్ఞులివివరవీనిగత లోహితాం
శుజాలేనాన్లలి నాదేవమర్షయతిదేవీకాదమ్పరీ । మహాశ్వేతాచసకణ్ణ
గ్రహేణకుశలవచసాపర్యస్తశిక్షణమాణిక్యజ్యోతాన్సప్తపితలలాటేన
చనమస్కారేణమదలేఖాక్షిణితలఘుచితసీమస్తవకరికాకోటికోణేనసక
లకన్యాలోకశ్చసచరణరజః స్పర్శేనచపానప్రణామేరతమాలికా । స
ద్విప్రజ్ఞాతవమహాశ్వేతయాధన్యాఃఖలుతేయేషాం నగతోఽస్మిచతుషో
ర్విషయంతథానామసమక్షంభవతస్తేతుహినశీతలాశ్చన్ద్రసుయా ఇవ
గుణావిరహేవివస్వన్నయాఇవసంవృతాః । స్పృహయన్తిఖలుజనాఃకథ
మపిదైవోపపాదితాయామృతోత్పత్తివాసరాయే వాతీతడివసాయ
త్వయావియం క్లంబినివృత్తమహేలాత్సవాలసమివవ రతేగన్ధర్వరాజ
సగరంజానాసించమాంకృతసకలపరిత్యాగాంతథాప్యకాతణపక్ష పాతి

నంభవ న్నం ద్రష్టుమిచ్ఛామినిచ్ఛన్త్యా అపి మేబలాదివహ్నయమ్ । అపి
చబలవదస్పస్థరీరాకాదమ్మరీన్మరతిచ । స్నేహాననంస్త్వరకల్పంత్యామ
తఃపునరాగమనగౌరవేశార్హసీమాంగుణవదభిమాని నీంకర్తుము దారజ
నాదరొహిబహుమానమారోపయతి అవశ్యం సోఢవ్యా చేయమస్తద్వి
ధజసపరిచయకదర్శనాకుమారేణ । భవత్సుజన తై వజసయత్యనుచితస
దేశప్రాగల్భ్యమ్ । ఏషదేవస్య శయనీయే విస్తృతఃశేషోహరః ప్ర
హితఇత్యుత్తరీయపటాంతసంయతం సూక్ష్మసూత్రవివరనిస్సృతైరం
శుసంతానై సంసూచ్యమానం విముచ్య చామర గ్రాహిత్యాఃకరేసమ
ర్పితవాః ॥

*

అధచ న్నాప్రీడో మహాశ్వతాచరణారాధనతపఃఫల మిదంయదే
వంపరిజనేష్యనుస్మరణాదికం ప్ర సాదభారసుతి మహా న్తమారోపయతి
దేవీ కాదమ్మరీత్యుక్త్యాతత్సర్వంశిరసికృత్యాస్వయమేవ జగ్రాహ । తే
నచ కాదమ్మర్యాఃకసోలూవశ్యేనేవ గళి తేనస్త్రితా వలోకేనేవరసతా
ముపని తేనహృదయేనేవ ప్రు తేనగుణగణేనేవ నిస్సన్ధితేనస్పర్శవతాహ్లా
దినాసురభిణాచవిలేపనేవవిలప్యతమేవకశ్యేహర మకరోత్ । ఆగ్రహీత
తామ్బూలశ్చముహూర్తాదివోఢ్థా యవామబాహునాస్కన్ధశేసమ
వలమ్భ్య కేయూరకమూర్ధస్థితపవకృతయ ధా క్రి యమాణసమ్మానము
దితం ప్రధానరాజలోకంవిస్సృజ్య శనైశ్శనైర్గన్ధమాదనం కరిణం ద్రష్టు
మయాసీత్ । త త్ర చస్థితాత్పాతంమివత స్తైశ్చయమేవ నిజనఖాంశుజాల
జటిలం సమృణాశమివశష్పకబలమవకీర్యవల్లభతురజ్జను మన్దురాభి ము
ఖః ప్రతర్థేగచ్ఛంశోచ్చభయతఃకిఞ్చిత్ప్రీతిఞ్చిదివ తిర్యగ్భులితవదనః పరి
జనం విలోకయా మ్భుభూవ । అధచి త్తజ్ఞైః ప్రతీహరైః ప్రతిషిద్ధా
నుగమనేనిఖిలేసము త్సారి తే పరిజనే కేయూరకద్వితీయపవమన్దురాం
శ్రుతివేశే । ఉత్సారణభయ సమ్భ్రాంతలోచనేషు ప్రణమ్యాపస్యతే

ఘనాన్తరాపాలేషు ఇన్ద్రియధన్యపుష్టావగుణైః పటంకించేకపా
 ర్శ్వగళితంసమీకుర్వన్నుత్సారయంచ కూణితనేత్ర త్రిభాగస్యదృష్టిని
 రోధినీంకుంజు-మకిపిలాంకేసరిసటాం ఖరధోరణీవిన్యస్త చరణాలీలా
 మన్దఃసున్దురాదారుదత్తదేహభరఃసకుతూహలమువాచ కేయూరికకధ
 యనున్నిర్మమాదారభ్యుక్తోవాప్యత్రాన్తోగన్ధర్వరాజకులేకేనవా వ్యాపా
 రేణ వాసరమతినీతవతీగన్ధర్వరాజపుత్రకింవాకి రోన్మహశ్వేతాకిన భా
 షత వామదలేఖాకేవాభవన్నాలాపాఃపరిజనస్యభవతోవాక్తోవ్యాపా
 రలసీదాసీద్వాకాచిగన్ధర్వరాజశ్రయణీకథా । కేయూరకస్త సర్వమాచ
 చత్తే దేవశ్రూయతాం నిర్ధతేత్వయిహృదయసహస్ర ప్రయాణపట
 హకలకలమివనూపురచక్రక్వణితేన కన్యకాన్తఃపురే కుర్వతిదేవీకాద
 మ్భరీసపరిజనాసాధశిఖరమారుహ్యతురగధూళిరేఖాధూసరందేవస్యై
 వగమనమార్గమాలాకితవతీ । తిరోహితగర్భనెచదేవేమదలేఖాస్తన్ధని
 ష్ఠీస్తముఖీప్రీత్యాతందిగన్తంచుగ్ధాదధిధవళైఃప్లావయన్తీవశ్యప్తిపాతై
 స్సితాతపత్రాపదేశేనశశివేవేర్షయా నివార్యమాణరవికరస్పర్శాను
 చిరంతత్రైవస్థితవతీ । తస్మాచ్ఛక్తధమపినఖేగమవతీర్యక్షణమివాస్థాన
 మణ్డపేస్థితోవృత్తాయస్థనభియేన నివేగ్యమానోపహర కుసుమాశబ్దాయ
 మానైర్మధుకరైఃజలధారాధవళనఖసుయూఖోన్ముఖానామనుగళంగ
 శద్భిర్వలయైఃకణబద్ధానివోపపాగయన్తీకేకారవోద్విగ్నాభవన శిఖిణీ
 నాంపదేపదేచకుసుమధవళౌక రేణగృహలతాపల్లవాకామనసాచ
 దేవస్యగుణానావలమ్బుమానాతమేవక్రీడాపర్వతకమాగతవతీయత్ర
 స్థితవాకదేవః । తముపేత్యచదేవేనాత్రమరకతశిలామకరికాప్రణా
 శప్రప్రవణసిన్ధుమానహరితలతామణ్డపేశకరిణిశిలాతలేస్థితమత్రగ
 ణ్ధోదకషరిఘళలీనాలిజాలజటిలశిలాప్రదేశేస్నాతమత్రకుసుమధూ
 భిసేకతిలేగిరిచదీకాననతపేభగవానరిగృతశ్శూలపాణీరత్రప్రేపితశశ

ధరరోవిషసాస్పటికశిలాతలేభుక్తమత్ర సంక్రాంతచంద్రనరలాంబు సేము
 త్రావైలలిలాపట్టెను ప్రమితిపరిజనేనపునర్దుంబివేగ్యమానాని దేవస్యై
 వస్థానవిహ్వోనిపశ్యన్తీక్షపితవతీదివసమ్ । దివసావసానేచ కథమపిమ
 హశ్చేతాప్రయత్నాదనభిమతమపితస్తి న్నేవస్ఫటికమణి వేశ్మన్యాహో
 రమకరోత్ । అస్తముపగతేవభగవతి రవాపుదితేచ స్త్రమసిత త్రవ
 కశ్చిత్తాలంఘితాచ స్త్ర కానివ యీవచన్ద్రోదయే ప్రత్యాగ్దికృత
 తనుఃవన్ద్రానిమ్బ ప్రవేశభయేనేవక రౌఃసోయోః కృత్వాకిమపిచిన్త
 యి న్నిముకుళితేక్షణాక్షణమాశ్రయిత్తోష్ణతాయ విషలన ఖనిపతతశశి
 ప్రతిమాభరగురూణీవకృచ్ఛాదుత్తి పనీ లీలామన్ధర గన నపటూనిప
 దానిశయ్యాగృహమగాత్ । శయననిక్షిప్తగాత్రయష్టశ్చతతఃప్రభృ
 తిప్ర బలయాశిరోవేదనయావిచేష్ట మానాదారుణేనచ దాహహాపిణా
 జ్వరేణభిభూయమానాకేనాప్యభినామజ్గళే ప్రదీపైః కుముదాకరై
 శ్చ సార్థమనిమీలితలోచనాదుఃఖదుఃఖేనక్షణదామనైషీత్ । ఉషసిచ
 మామాహూయదేవస్యవా ర్తావ్యతికరో పాలమ్బా యసో పాలమ్బ
 మాదిష్టవతీ *

చన్ద్రావీడస్తదాకర్ణ్యజిగమిషుఃఅశ్వోశ్వత్సానివదభవనాన్ని
 ర్యయా ఆరోపితపర్యాణాంబుత్పరితతురగపరిచారకోపనీతమిన్ద్రాగ్ని
 ధమారుహ్యపశ్చాదారోపుపత్రలేఖాంస్కన్ధావారేస్థాపయిత్యావై
 శమ్పాయనమశేషంపరిజనంనివర్త్యచఅన్యతురగారూఢేనైవకేయూర
 కేణానుగమ్యమానోహేమకూటంయయా । ఆసాద్యచకాదమ్బరీభవన
 ద్వారమవతతారతురగాత్ । అవతీర్యచద్వారపాలార్పిత తురజ్ఞఃకాద
 మ్బరీప్రథమదర్శనకుతూహలీన్యాచపత్రలేఖ యాచానుగమ్యమానః
 ప్రవిశ్యకవదేవీకాదమ్బరీ తిక్తతీ తసమ్ముఖాగతేమన్యత్రమం వర్షవరమ
 ప్రాప్తీత్ । కృతప్రణామేనచతేన దేవ మత్తవయూరస్యక్రీడాపథ్య

తకస్యాదస్తాత్కమలవనదీర్షకాతీరేవిరచితం హినుగృహమధ్యాస్తయ
 ల్యావేదితే కేయూరికే నౌపదిశ్యమానవర్త్యా ప్రమదవచమద్యేనగ
 త్వాకిశ్చిగ్ధావనమరకతహరితానాగకదళీవనానాం ప్రభయాశస్సే
 కృతరవికిరణంహరితాయమావరితవనందద్భుతేషామధ్యేనిరవ్యస
 లినీశచచ్చన్నంహినుగృహమశశ్యత్త్రస్తాద్భునిష్యత స్తమాత్మాగ్రాశుక
 చ్చలేనాచ్ఛాదజలేనేవసంవీతం బాహులతావిధృతైర్గృణాశమమై
 రాభరణకైరివధవళితావయవమాపాంబుభిశ్చైచక్రవణాశ్రయైసాల
 జ్యోక్యతైఃకేతకీగర్భకళైరుపహసితదస్తపత్రమాలిఖితచరనలలాటి
 కానిముఖారవిందానిబద్ధసౌభాగ్యపదానీవదధానంకృతచందనవిన్నులేష
 కాంశ్చదివాపస్పర్శలూభస్థితేనుప్రతిబిమ్బానివకపోలానుద్వహాన్తనుప
 హృతాశేషశిరీషసౌభాగ్యాభిశ్చైవలనాభిరీగీకృతకరసూరంకర్పూర
 ధూళిధూసరేషుమలయజరసలవలలితేషువకుకాపలీవలయిమస్త నేషు
 న్యస్తపళినీపత్రప్రావరణమనవరతచందనచర్పాప్రణయనపాంబులైః
 సంతాపరోషమృదితచంద్రకైరివకలైఃకల్పితమృణాళదణ్డానిబిసతస్తు
 మయానిచామరాణీబిభ్రాణమున్నాత్రైశ్చకుముదైఃకువలయైఃకదళిక
 లైఃకమలినీపలాశైఃకుసుమస్తంబకైశ్చాతపత్రీకృతైర్నివారితాతపం
 జలదేవతానామివసమూహంవరుణశ్రీయామివసమాగహం శరదామివ
 సమాజంసరసీనామివగోష్ఠీబంధుశిశిరోపచారనిపుణం కాదస్పృశ్యాఃశరీర
 పరిచారకంశరీరప్రాయంపరిజనమద్రాక్షీత్ *

*

తేనచప్రణమ్యమానఃపాదతలపతనభయాదివత్పరితాపస్య
 తేనదీయమారమార్గః చందనపజ్జుకృతవేదికానాంపుణ్డరికకలికాఘటిత
 ఘుణ్డికానాంవికసితసింధువారకుసుమమజ్జరీచామరాణాం లబ్ధితస్థూల
 మల్లికాముకుళహారాణామాబద్ధలవజ్జచందనమాలికానాం శోలాయమా
 నకుసుమదదామధ్వజానాంమృణాళవేత్రహస్తాభిర్నృహీశరుదివకుసు

మాభరణాభిర్నభులక్ష్మీప్రకృతిభిరివద్వారపాలికాభిరదిష్టితానాం కద
 భీతోఽథానాంతతనప్రవేశ్యసర్వతోనిస్సప్తదృష్టిర్నిష్టవాన్ క్వచిదుభ
 యతటాన్తర్నిఖాతతమాలపల్లవకృతవనలేఖాఃకుముదధూళివాలుకా పు
 లినమానినీశ్చన్యనరసేనప్రవర్త్యమానాగృహనదికాః , క్వచిన్నిచుశమ
 జ్జగీరదితరక్తచామరాణాంజలార్ద్రవితానకానాంతలేఘససన్ధార కుట్టి
 మేఘు ఆస్తీర్యమాణానిరక్తపజ్గు-జశయనాని , క్వచిదేలారసేనసిచ్య
 మానానిస్పర్శానుమేయబిల్వీస్ఫుటికభవనాని , క్వచిచ్ఛిరిషపక్ష్యకృత
 శాద్వలానాంమృణాళధారాగృహాణాంశిఖరమారోప్యమాణా నాంధా
 రాకదమ్బధూళిధూసరితానాంయన్త్రమయూరకాణాంకదమ్బ కాని ,
 క్వచిత్సహకారతరుసత్తైర్జమ్బూపల్లవైరాచ్ఛాద్యమానాభ్యన్తరాః పర్ణ
 శాలాః , క్వచిత్క్రిడతకృత్రిమకరికలభయాథకాకులీక్రియమాణాః
 కాళ్పనకమలినీకాఃక్వచిద్దన్తోదకమాపేముబద్ధకాళ్పనసుధాపక్త కామ
 పీరేఘస్థూలవినలతాదన్డఘటితదన్డారకాణికనక కేతక దళజలద్రోణి
 కానికువలయావలీరజ్జభిర్గ్రధ్యమానానికమలపత్రపుటఘటితఘటి య
 న్త్రకాణి , క్వచిత్సఫటికబలాకావలీర్వాన్తవారిధారాలిఖితేన్ద్రాయు
 ధాఃసంజ్ఞాచర్యమాణామాయామేఖిమాలాః , క్వచిదుపాన్తప్రయాథ
 పాణ్డయవాఙ్మూరాసుతరుణమాలసీకుట్టులదన్డరితతరణ్ణాసుహరిచన్త
 శద్రవవాపికాసుశిశిరీక్రియమాణాహరయష్టీః , క్వచిన్తుక్తా ఫలతో
 బరచితాలవాలకా అనవరతస్థూలజలవిన్దుచుద్దినముత్సృజతః పత్ర
 వృక్షకాన్ , క్వచిద్విధుతచక్షునిక్షిప్తశీకరా నీతనీ హతాభ్రమస్తీర్య
 న్త్రమయీఃపత్రశకునిశ్రేణీః , క్వచిన్తధుకరకిక్కిణీపంక్తిపటుతరర
 వాబధ్యమానాఃకుసుమదామణీలాః , క్వచిదుదరారూఢనిర్గతోన్నా
 లవళివీచ్ఛదచ్ఛాదితముఖాన్ప్రవేశ్యమానాశాతకుమ్భకుమ్భాన్, క్వచి
 క్షుణ్ణితకదళగర్భస్తమ్బదన్డానిబధ్యమానశారువంశాకృతీని కుసుమస్తూ

కాతవత్రాణి , కప్పవిత్ర-రమ్యదితకయ్యరపల్లవరసేనాని వాస్యమా
 నానివినతన్నయన్యంశుకాని , కప్పిల్లవలీఫలద్రవేణాద్రిక్రియ మా
 ణాంస్త్రుణమౌకమజ్జరీకర్తసూరాణ , కప్పచిదమోజనికళవ్య జ నైర్వి
 జ్యమానానుపలభాజరభాజః శీతాషవిరసాణ అన్యాం శ్చైవంప్రకా
 రాణ శిశిరోపచారోపకరణపరికల్పనావ్యాపారాణపరిజనే కృతాణ
 క్రియమాణాంశ్చవీక్షమాణోహిమగృ హకస్యమధ్యభా గంహృర య
 మివహినువతః జలక్రీడాగృహమివప్ర చేతనః జన్మభూమిమివసర్వ చ
 స్త్రికలానామ్ కులగృహమివసర్వచన్దనవనదేవతానాంప్రభవమివసర్వ
 చద్భ్రమణీనానివాసమివసర్వమాఘమానయామినీనాంసజ్జేత సకన
 మివసర్వప్రావృషాంగ్రీష్టేష్టాచనోదోద్దేశమివసర్వనిగ్నగానాంబడ
 పానలసంతా పాపనోదననివాసమివసర్వ సాగరాణాంవైద్యుతదహచదా
 హప్రతీకారస్థానమివసర్వజలధ రాణామిస్తువిరహదుస్స హదివసాతివా
 హనస్థానమివకుముదినీవాంహారహుతాశననిర్వాపణత్వే న్నమివసుకర
 భ్వజస్య దినకరకరైరపిసర్వతోజలయన్త్రిధారాసహస్రముత్సారితై ర
 తితస్పర్శభయవివృత్తైరివపరిహృతఃసనిలైరపి కదమ్బుకేసరోత్కర వా
 హిభిః కణ్టికైర్వానుగతఃకదలీవనైరపిపవనచలితదలైర్దాడ్యజలిత వే
 పఘభిరీవపరివారితమళిభిరపికుసుమామోదమనముఖనైరాబద్ధదన్త వీ
 శైరివవాచాలితంలతాభిరపినిరన్తరమధుకరపటలజటిలాభిర్మృహిత నీల
 ప్రావరణకాభిరవవిరాజితమానసాదాక్రమేణచతత్రాన్తర్భహిశ్చ
 తిటహు శీనపిష్టహార్యేణేవోపలిప్యమానోఽ తితేతలేనస్పర్శేవా మన్య
 తతత్తనోమనశ్చన్త్రసుయంకుముగమయానీన్ద్రి యాణి జ్యోత్సా ౨ను
 యాన్యజ్ఞానిమృణాళి కానుయీంధియమగణయచ్ఛనీహాగమయానరగ-
 కిరణాణాచన్దనమయమాతపంకరూప్తరమయంపవనముదక మయంకా లం
 తుషారమయం త్రిభువనమ్॥ * * * * * *

ఏవంవిధస్యచతస్యైకదేశసభేకదన్బుకపరివృతామృతసరిత్స
రిచారామివభగవతోజ్ఞాం హిమవతోగుహాతలగతాం కుల్యాభ్రమి
భ్రమి తేకేర్బురరసస్రోతసాశ్చతపరివేశాయామృతాశన్దణ్డమణ్డపకా
యాస్తలేఽపమశయరమధిశయానాం హారాజగవలయరసనానూపు
తైస్సృశాశమయైర్నిగడైరివసంయతామీర్షయామృతభేరచన్దనధవలే
స్పష్టామివలలాటేశశలాఞ్చనేనబాష్పవారివాహినిచుమ్మితామివ
చతుషసగుణేపరితనిశ్వాసమరుణిదృష్టామివ ముఖేమాతరిశ్పనాన
స్తాపప్రతప్తేష్వధ్వాసితామివాజేషుపతజ్జేకందర్పదాహాదీపితేగృహీ
తామివహృదయేహుతభుజాస్వేదినిపరిష్వక్తామివవపుషీజలేన దైవతై
రపమిలువ్యమానసాభాగ్యామివసర్వశః హృదయేఽసహప్రియతమస
మీషమివోపగతైర్జైరుపజనితదౌర్బల్యాన్ అశ్వానచన్దనపాణ్డపరత్సరో
మాఞ్చమనవరతహారస్వర్గలగ్నముక్తాఫలకిరణపుష్పామివద్వహన్తింస్వే
దసీకరిణీంచకపోలపాలీంపక్షపవనేఽపీజయచ్చిరనుకమ్ప్యమానామివా
వతంసకుసుమమధురైః అవతంసకుసుమమధుకరరవదవదహనదగ్ధమివ
శ్రోత్రమపాఞ్చుర్ధతేనాశ్రుస్రోతసాసింహు నీమతిప్రవృత్తస్య చాశ్రు
శోనిర్వాహపణాళికామివయర్పరేకేతకీకలికాంకర్ణైకలయన్తీమాయ
తశ్వాసవిధుతితరళితేఽచస్తాపభయపలాయమానేనదేహప్రభావి
తానేనేహంశుకేఽవిముచ్యమానకుచకలశామాపతత్ప్రబలచామర
ప్రతిబమ్బంకుచకలశయగళంప్రియాన్తికగమనాత్సుక్యకృతపక్షమివ
కరతలేఽనిరున్ధన్తింముహుర్ముహుర్బుజలతయాతుషారశిలాసాలభాఞ్జికా
మాలిన్జన్తీం ముహుకపోలఫలకేఽకర్బురపుత్రికామాల్లిష్యన్తింముహు
శ్చరణారవిధేనచన్దనపజ్జప్రతియాతనామామృతాన్తింసనసంక్రాన్తే
నాత్మముఖేనాపిసుతూహలికేవపరివృత్యవిలోక్యమానాంకర్ణపూరపల్ల
వేనాపిస్వప్రతిబిమ్బపల్లవశాయినాసోత్కణ్ఠేనేవచుమ్మ్యమానకపోల

భుక్తాం హోరైః పిముక్తాత్కభిర్నగన పరవశైరివ ప్రసారితకరైః రాలిన్య
మానాం నాణిరర్పణమురసి నిహితం నోదేతవ్యమద్యస్పయేఽదివితస్పర్శ
మయం శఙ్ఖం శశిశమివ కారయన్తీంకరిణీమివ సమ్మతాః తప్రమాదవరగ
న్ధవారణప్రసారితకరాః ప్రస్థితామివాచచ్ఛిదక్షిణవాతస్య గాఢమ
నాంనుదనాభిషేకవేదికామివ కరలావృతచన్ద్రసంఘటపయోధరకలశా
వృష్టబ్రహ్మార్కాద్విమాకాశకమలినిమివస్పచ్ఛామ్బరతలస్రశ్యమాంబూశా
శక్తోమలూరుమూలాంసుసుమచాపశాపలేఖామివనుదనారోపితగుణాకో
టికాంతరాంశుధూమాసదేవతామివ శిశిరహృదీం మధుకరీమివసుసు
మార్గశాకులామ్ చందనవిలేపనామనజ్యరాగిణీభృచ్చాలాం హర్షశృంగం
జ్జమ్బుతాగిని మభ్యుర్భితతుషారస్పర్శాజ్జకాదన్బరీం వ్యలంబయత్ ॥

అథ సాయథా దర్శనమగ్ర్యాగత్య చ న్దాగ్రిపేదా గమనమావేశ
యంతం పరిజనము తరళతారకేచతుషాకదయశ్చింత్యమాగతోదృష్ట
స్త్రీయాశయత్యభవనిక్వాసావితప్రతిముఖం నిక్షిప్తనానాక్షరం పప్ర
చ్ఛప్రవర్ధనూనధవళిమ్నూచతుషాశ్చస్త్రాచసమ్ముఖమాపతంతం దూరా
దేవవరారోహణపగ్రాహణరిణీవోరుస్తమ్బుః కృతాపిచేష్టనూనాగ్నిసు
సుమశయపరిమళోపగతైః పరవశాముఖైః హఘికరసులైః శివోత్థా
ప్యమానాసమ్భ్రామ్యతోత్తరీయాంశుకాహారికరణానురసికస్తుమి
చ్ఛస్త్రీమణిసుట్టిమనిహితేనవాసుకరతలేనహస్తావలమ్బనరనిజప్రతిమా
మివయాచమానాస్త్రస్తకేఽపరాపసంయమనశ్రమితేరగత్యేవనసలి
లేనదక్షిణకరేణభ్యుత్క్లేవాత్కాసమర్పయస్త్రీజలితక్రికతామ్రక్రివ
ళితరశ్మితరోమరాజితయాలిప్సీడ్యమానెవసర్వరసాననజ్జ్వలస్త్రాప్రవిష్ట
లలాటికాచన్ద్రసరసమిశ్రమివచతుషాక్షరస్త్రీశశిరమార్గవజలమార్దవ
రిబిన్దువేణికయాఘటితావతంసఘాళిధూపరంప్రియప్రతిమాప్రవేశ
లోభనేవకసోలభకంప్రయోశయస్త్రీలలాటికాచన్ద్రసభరేణేవకిచ్చిరభో

ముఖిత్రైణమపాజ్ఞభాగపుష్కరతా రకయాతన్ముఖం యేవద్దీర్ఘయా
 రృప్త్యైకృప్యమాణాకుసుమశయనాచ తత్తప్తావన్దా గ్రీషిడస్తుసము పస్ప
 త్యసూర్వవదేవతామహాశ్వేతాప్రణామపురస్కరందర్శితవినయః ప్ర
 ణనామకృతప్రతిప్రణామాయాఞ్చతస్యాంపుఃస్తస్మిన్నేవ కుసుమశ
 య నేసముపవిష్టాయాం ప్రణీహార్యాసముపనీతాంజామ్బునదమయీ
 మాస్తస్తి కాంరోచిష్టరత్న ప్రత్యుత్తపాదాంపాదేనైవోత్సార్వక్షితావే
 వోపావిశత్ | అదకేయూగకోదేవిదేవస్యచన్దాగ్రీషిడస్యప్ర సాదభూమి
 రేషాపత్రలేఖానానుతామ్బూలకరజ్జువాహినీ త్య భిధాయపత్రతే
 ఖానుదర్శయత్ | అథ కాదమ్మరీశృష్ట్యాతామహేలూమా నుషీషుపక్షపా
 తః ప్రజాపతేరితిచి న్తయామ్నుభూవకృతప్రణామాఞ్చతాం సాదరమే
 హ్యేహీత్యభిధాయాత్మనఃసమీపేనకుతూహలచరిజనదృశ్యమానాంపు
 స్సతిఃసముపావేశయత్ దర్శనాదేవోపాయాథప్రీత్యతిశయాచముహు
 ర్ముహురేనాంసోపగ్రహంకరకిసలయేనపస్పర్శః *

చన్దాగ్రీషిడస్తుసపదికృతసకలాగమనోచితోపచారః తదవస్థాంచి
 శ్రరథతనయామాలోక్యచింతయత్ | అతిదుర్విదగ్ధంహిషేహృదయమ
 ద్య పినశ్రద్ధధాతిభవతుపుచ్ఛామితావదేనానిపుణాలాపేనెతిప్ర
 కాశమబ్రవీత్ | దేవి జానామికామరతినిమిత్తీకృత్యప్రవృత్తిః ౭ య
 మకిరళనస్తాపతీ వ్రోవ్యాధిః | సుతసుసత్యంన తథాత్వామేషవృధయతి
 యథాస్యాకౌశ్లచ్ఛామిదేహదానేనాపిస్వస్థామత్రభవతీంకర్తవ్యముత్క
 మ్పినీమనుకమ్పమావస్యకుసుమేషువీడయాపతితామవేక్షమాణస్యపత
 తీవమేహృదియమనజ్ఞదేవతనూభూతేతేభుజలతేగాఢనస్తాపయాచక్య
 మ్భౌవహాసిస్థలకమలినీమివరక్తతామరసామ్ | అపిచఅనవరతకృతాశ్రు
 బిందుపాతేనవర్తతేముక్తాభరణతాగ్రహణస్వయంవరాహ్లాణిముజ్జళప్ర
 సాధవాసీనకుసుమశిలీముఖాహికోభతేనవాచితేతి | అథ కాదమ్మరిబాలత

యాస్వభావముద్ధాపక ప్రియోపదిష్టయేవప్రజ్ఞయాతమశేషమస్యా
 వ్యక్తవ్యాహారసూచితచర్చంమనసాజగ్రహమనోరధానాన్తతావ
 లింఘామినుసమ్భవయస్తీశాలీరతాభ్యావలన్చమానాచూషీమేవాసి
 తేకేవలముత్పాదితాన్యవ్యపదేశాత్త్వణంతమాననామోదమధుకరప
 బలాధకారితంగ్రహ్యమివస్తృతాలోకమకరోత్ । తతోమనశేఖాప్రత్య
 వాదీత్ । మూరకింకధయామిదారుణోఽయమకథనీయఃఖిలుసన్తాపః ।
 అపిచనుకుమారభావోపేతాయాఃకిమివాస్యాయన్నసన్తాపాయ । తథా
 హిన్యణాచిన్యాఃశిరకిసలయమసిహతాశనాయతేజ్యోత్సాహస్యాత
 పాయతేననుకిసలయతాలవృన్తవాతైర్త్వనసిజాయమాంకింసపశ్యసి
 వేదంధీరత్వమేవప్రాణసన్ధారణహేతురస్యాత్తికాదన్బురీహృదయేన
 తమేవమగలేఖా లాపమస్యప్రచ్యుత్తరీచకార । చన్ద్రాగ్రీహోమృజయ
 ధాఘటమానార్ధతయాసన్దేవాదోల్కాధేనైవచేతనానుహోహ్వేతయా
 సహస్రీత్యుపదయచతురాభిర్మధురాలాపగర్భాభిః కథాభిర్మహాన్తం
 కాలఞ్చస్థితృప్తధేవమహతాయతేనమోచయిత్వాన్తాన్తస్థావా
 రగమనాయ కాదన్బురీభవనాన్నిర్యయా ॥

.. . *

నిర్గతఞ్చతురర్థమారుగుక్షన్తంశచ్చాదాత్వకేయూరకోఽభిహి
 తవాదేవనుదలేఖావిజ్ఞాపయతిదేవీకాదన్బురీప్రగమదర్శనజనితప్రీ
 తిఃపత్రలేఖాంనివర్త్యమానామిచ్చలిపశ్చాద్యాస్యనీతిప్రత్యాదేవః
 ప్రమాణమిత్యాకర్ణ్యచన్ద్రాగ్రీహిఃకేయూరకథన్యాస్పృహణీయాచప
 త్రలేఖాయామేవమనుబద్ధా తిదుర్లభోదేవీప్రసాదఃప్రవేశ్యతామి
 త్యభిధాయపురఃస్కన్ధావారమేవజగామ । ప్రవిశన్నేవపతుస్యమీపా
 దాగతమభిజాతతరమాలేఖహారమద్రాక్షీత్ ధృతతురజ్జమశ్చప్రీ
 తివిస్ఫురితేనచతుషామారాదేవాప్రచృత్ । అర్జకచ్ఛిత్కుశలీతాతస్స
 మాసర్వేణపరిజనేన ఆమ్బుచనరాస్పద్యపురైరితి । అథాసావుపసృత్య

ప్రణామారూపరందేవయథాతౌపయసీత్యభిధాయలేఖద్వి తయమర్ప
యామృభూవయువరాః మృతేరసిక్యతాస్వయమేవచతదన్తు చ్యక్త
మశః పపార॥

*

స్వత్ప్రజ్ఞయినీతఃసకలరాజ్యశిఖిణ్ణశేఖరికృతచరణావిధః పర
మమాహేశ్వరోమహారాజాదిరాజోదేవ నారాపిడస్సర్వసన్న దామా
యతనంచ న్యాగ్రీడము దశ్చిచ్చాచుమాడానుణినురీచిచక్ర చుమ్మిన్య
త్తమాక్షేమస్పృశ్యద్వయలికుశలిన్యః ప్రజాఃకిన్రుకియానపికాలోభవతో
౨ దృష్టస్య బలవమత్కణ్ణితంనోహృదయం దేవీచసహస్తఃలరైర్లాని
ముపనీతాఅతోలేఖవాచనాదిరతిరేవ ప్రయాణకాలతాంతవ్యేఽశు
కనాసప్రేషితేద్విధీయే౨ పృథుమేవార్ధంలిఖితవ వోచయత్॥ అస్మి
న్నేవావసరేనముపసృత్యవై శమ్పాయనో ౨ లేఖద్వి తయమపరమా
క్లీయమస్మాదభిన్నార్థమేవాదర్యయత్॥ ఆధయథాజ్ఞాపయతేతాయ
త్యుక్తాస్తతదైవతురగాధిరూఢః ప్రయాణపటహమవాదయత్॥ సమీ
పేస్థితశ్చనుహతాశ్వేతాశ్వేయేపరివృతంపవలూఢికృతంబలాహ
కపుత్రమేఘనాదనామారమాదిదేశ॥ భవతాపత్ర లేఖయాసహాగ
స్తవ్యంనియతశ్చకేయూరకస్తామాదాయై తావతీంభూమిమాగమిష్య
తితన్తుప్రేరవిజ్ఞాప్యప్రణమ్యదేవీకాదమ్మరీ॥ నన్యాయంసాశ్రిభువనని
స్సనీహూనిరనురోధానిష్పరిచయాచదుర్గ్రహప్రకృతిర్కర్త్యానాయే
షానుకాణ్ణవినంవాదిన్యఃప్రీతయోరగణయన్తినిషాగరణపత్నలతామ్॥ ఏ
వంగచ్చతామయాత్మనోనీతః స్నేహాకపటకూటజాలికతాం ప్రాపితా
భక్తిరల్లికకాకుకరణకుశలతాంపాతితమపచారమాత్రమధురంధూర్త
తాయామాత్సార్పణంప్రకటితంవాఙ్మనసయోగ్నిస్సార్థత్వమ్॥ ఆస్తాం
తావదాత్మాఅస్థానాహితప్రసాదాదివ్యయోగ్యాదేవ్యపితృవృతాం
నీతాభనయన్తిహింసశ్చాదైవలత్యమభూమిపాతితావ్యరాః ప్రసాదా

శృంగారస్తయోమహానామ్ । నఖయతథాదేవీం ప్రతిప్ర బలలజ్ఞానిభా
 రమన్ధరంమేహృదయంచుభాన హాచ్యేరాం ప్ర లినియత మేనా మళికా
 ధ్యారోపగవత్రితాస్త దుణసమ్భారాసస్థాపక్షిపానీమనకృదుపాల
 స్స్య తేజవి । తల్కింకరొమిగరి యసిగురొరాజ్ఞా ప్ర భవతి హిదేహ
 మాత్రకస్య హృదయేరతు హేహమాటువాసవ్యసనినాని -రంజన్యా నర
 సహ స్తస్య దాస్యపటంజేవ్యాఃనక త్తమస్యాటవికగాల్కిరసేవదేవిప్ర
 సాదేవగ నుంసర్వచాగతోఽస్మిపిరురాదేశాదబ్జయినీమ్ ప్ర సజ్జతోఽ
 సజ్జవకధాకే ర్తినెషుసర్తవ్యఃఖలుచన్ద్రాప్రీడచన్ద్రాలఃసూచై వం సంసాః
 యధాజీవకపుర రేవీచరుణారవిస్తవ్దనాసన్దననసఖాయస్తాస్యోచన్తా
 పీడ ఇతినుహా శ్చేతాయాఞ్చనప్రదక్షిణంశిరసావాచోవస్తనీయా వదిలే
 ఖాయాశ్చకధనీయః ప్ర ణామపూర్వన శిరిఃకంఠగ్రహః గాఢమాలిజనీ
 యాచతమాలికా । అపివలస్త్యర్పచనానశేషః ప్ర స్తవ్యః కుశలం కాద
 వృత్తిఃపరిజరంబితాఞ్చలి నాచభగవానామ స్త్రీశీయోహేనుకూట ఇన్ ॥

ఏవమాదిత్యతంసుహృదాదిసాధనమక్షేపయతాశనైశ్చ నైర్లస్త
 వ్యమిక్తుక్తావైశమ్భయంసంస్కన్ధావారభారేవ్యయు జ్జగ్ర । స్వయమ
 పిడతథాయాజపవ గమనహేలాహ్లాహేహ రవకన్పితకైరాసేఖురవ
 తనకాణ్డవిఖణ్డితభూమణ్డలేనతురగ ప్రాయేణాశ్వనైన్యేనల ను గవ్య
 మానః తమేవ లేఖహేకంపర్యాణలగ్నన భివకాకవృత్తి వియోగశూ
 న్యేనాసహృదయేనోజ్జయివీవారాం పృచ్ఛప్రతస్థే । క్రమేణ చాతి
 స్రవృద్ధిక్రకాణ్డసాదపప్రాయయామాలినీలరానుణ్డపైర్మణ్డలితతరు
 వణ్డయాగజపలిపాతితపాదపపరిహారపక్రీకృ తమార్దయాజనజనితతృ
 ణపర్ణ కాశ్చకోటికూటప్రకటితపీరపుషమాతస్థానయామహా పాదప
 మూలోత్పిర్ణకానారదుర్గుణాతృషితపధికజనఖణ్డితదళో జ్ఞానా మల
 క్షీఘః నికరయాపికసితకరంజుభాగరీరజోవిచ్ఛురితతటైస్తటగద్ధపటచ్చరి క

ర్పటభ్యజవిహైః ఇష్టకాస్థితశుష్కపల్లవవిష్టరానుమితపథి కవి శ్రా
మైః విశ్రాంతకార్పటిప్రస్ఫుటితచరణధూళిధూసరకిసలయ లాఙ్ఘి
తోపకష్టైః పత్రసజ్జరానురభీకృతాశిశిరపక్కిలవివర్ణాస్వాదుజలైః
వ్రతశిగ్రస్థిగ్రధితపర్వపుటతృణపులీచిహ్నానుమేయైర్రతాన్తారకూషై
రనులభసలిలతయా అవభిలషితోద్దేశయామధువిన్దుస్యస్థిస్థవార వన
రాజిరజోధూసరితతీరాభిశ్చకుబ్జకలతాజాలకైర్జటిలీకృతనైక తాభిః అ
భ్యగోష్ఠాతవాలుకాకూపికోపలభ్యమానకలుషస్వల్పసలిలాభిః శుష్క
గిరినదికాభిర్విషమీకృతాన్తరాశయాకుక్కుటకాలేయకరటితానుమీయ
మానగుల్మగహనగ్రామటికయాశూచ్యయాదివసనుటవ్యాగత్వా పరి
ణతేరవిబిమ్బేబిమ్బురుణా తపవిసరేవాసరేనిశ్శాఖీకృతకదంబు శాల్మ
లీపలాశబహుల్లైః శిఖరశేషైకపల్లవవిడమ్బితాతపత్రైః పాదపైరరో
ద్ధృతప్రరోహన్మూలస్థూలస్థాణుగ్రస్థిజటితైశ్చహరితాశకపిల పక్షపే
ణువిటపపటలరచితవృత్తిర్మృగభయకృతతృణపురుషకైః విపాకపాణ్డు
భిః ఫలితైః ప్రియఙ్గుప్రామౌరటవీక్ష్యతైర్విరళీకృతవనప్రదేశే చిర
ప్రయాణస్వరక్తచన్దనతరోరుపరి బద్ధంసరసపిశితపిణ్డనిభైరలక్ష్మకైరభినవ
శోణితారుణేనరక్తచన్దనరసేన ఆర్ద్రజిహ్వలతాలోహినీభిః రక్త పతా
కాభిః కేశకలాపకాన్తినాచకృష్ణచామరావమాలేనప్రత్యగ్రవిశసితా
వాం జీవానామివావయవైరుపరచితదణ్డమణ్డనంపరిణధ్వరాటక ఘటి
తబుద్బుదార్ధచన్ద్రఖిణ్డలఖచితంసుతమహిషరక్షణావత్స్రీర్దినకరావతారి
తశశినేవదిరాజితశిఖరండోలాయితశృంగసగ్ధిలోహశృంఖలావలన్బు మాన
ఘర్షర్షరవఘోరఘణ్డయాచఘటితకేసరి సటారుచిరచామరయా కాఞ్చ
నత్రిశూలికయాలిఖితనభస్థలమితస్తతః పథికపురుషోపహారమార్గ మి
వాలోకయన్తరిమహాన్తరక్తధ్వజందూరతపవదదర్శ||

తదభిముఖశ్చక్రిశ్చిదధ్వానంగ త్వాకేతకీసూచిషణ్డపాణ్డురేణవ
శద్విరదవస్తకవాటేనపరివృతాంలూహతోరణేనచరక్తచామరావలిపథి

కి రారి కాలాయనదర్పణమున లమాలాంశబరము విమాలామివకపిలకేశ
భీషణాంబి భ్రాతృసనాదీకృతద్వారదేశావ భిముఖప్రతిష్ఠితే చచవి
నిహితరక్తచందనహస్తకళయాగుధిరారుణయ నుకరితలాస్ఫాలితేనేవ
శోణితలవల్గోభ లోలశివాలిహ్యమాన లాహితలోచనేనలోహవహి
షేణాధ్యసితాజ్జనశిలావేది కాంక్షవి ప్రకృత్యలై శ్శవరచిపాలితానాం
వనమహిషాణామివలోచనైః క్షవిగత స్త్రీకుసుమకుల్పలైః కేసరిణామివ
కరజైః క్షచిత్రాంశురకుసుమకుల్పలైశ్చాక్షులాలానామివసరుధిరైర్నఖ
రైః కృతపుణ్యపుష్పప్రక రోపహారామన్యత్రాజురీతామివకుటిల
హరిణిమోహనోటికూటైః పల్లవిలామివసంసజిహ్వచ్ఛేదశతైః కుసుమి
తామివరక్తనయనసహస్రైః స్థితామివ ముణ్డముణ్డలైః ఉపహరిహిం
సాందర్యయ నీంశాఖాంతరాళనిర న్తరలింపర క్తకుక్కుటకులైశ్చ బయా
దకాలగర్భితకుసుమస్తబరైరివరక్తాశోణిలపై ర్విభూషితాజ్ఞానాంబలి
రుదిరపానత్యస్తయాసమాగతైశ్చవేతాల్లైరివతాల్లైర్ద్రియమాన ఫలము
జ్ఞోపహారాంశజ్ఞా జ్వరకమ్పితైరివకదళికావనైర్భయోత్కణ్ఠకైర్ది
వశ్రీఫలతరుషణ్డైస్త్రాసోర్ధ్వకేతైరివవిజ్ఞానవనైస్సమన్తా ద్దహనీకృ
తాంవనకరికులకున్కువిదళితముక్తాఫలానిరుదిరారుణాని బిసేక్తలుబ్ధము
గ్ధకృకవాకుగ్రస్తముత్తానిదికిరద్భిరమ్బికాపరిగ్రహచుర్లలైః క్రీడద్భిః
కేసరికిశోరకైశ్శూన్యోద్దేశాంప్రభూతరుధిరదర్శనోద్భూత మూర్ఛా
పతితేనేవ ప్రతివిమ్భితేనాస్తతామ్రేణసవి త్రాతామ్ర తర్కితైః
క్షతజజలప్రవాహైఃపిచ్ఛిలీకృతాజిరామవలమ్బమాచదీపధూపరక్తాం
శుకేసగ్రధితశిఖిగళవలయావలినాపిష్ట పణ్ణపాణ్ణురితఘన ఘణ్టామాలా
భారిణాత్రాపుషసిం హముఖమధ్యస్థితస్థూ లలోహకణ్డకర త్తద న్తద
జ్ఞాంరశంగళత్వీ తనీలలోహిత దర్పణస్థౌ రితబుద్ధ్యదమాలంకపాటపట్ట
క్షయంశభానేనగర్భగృహద్వారదేశేన దీప్యమానామన్తః పిణ్డికాసేర

సాతిభిశ్చ సర్వపశుదీ వి తై రివశరణముపాగతై రలక్తకరసరక్తపత్నై ర
 విరహితచరణమూలాలపతీతకృషచామర ప్రువిమ్బా నాంచశిరశ్చేదల
 గ్నకేశజాలకానామివపరశుపట్టిసప్రభృ^ణ నాం జీవవిశసనశస్త్రాణాం
 ప్రభావిర్భుద్ధబహుళాన్ధకారతయాపాతాళలివాసిసీమివోపమక్షుమా
 తాంతచన్ద్రచక్రితస్పృశ్యలపల్లవకలితై శ్చబిల్వదామభిఃబాల కమణ్ణ
 ప్రాలమైరివృతమణ్డలాంకోణితాతామరసస్పృ స్రవకృతార్ప నై
 శ్చపశూపహరిపటహపసురతిత సోల్లసితరోమాజ్ఞాచ్చరివచాజ్ఞైః క్రూ
 రతామూ గ్వహస్తీంచారుచామీకరపటప్రావృతేనచలలాటేన శబంధు
 ద్దగిరవితసేన్యారతిలకబిన్దునాదాడిమీపసునుకర్ణపూర ప్రభా సేవ లోహి
 తాయమానక సోపభి తినారువిరతామూలానుణితాదరపు టేర భ్రుకుటి
 కుటిలబ భ్రునయనేరముఖేరకుసుమ్భపాటలితచ కూలకలిత యాచదే
 హలతయానుహాకాలాభి సారికావేశవిభ్రుగ్నవి భ్రతీంసమ్మిశితనీల
 గుగులుఘాపఘామానుశోకృతాభిశ్చ ప్రచల నీభిర్భర్తృగృహదీ పికాలతా
 భిరఙ్గుళిభిరీవమహిషాసుర శోణితలవాలోహినీభిఃపూర్ణపిరక ణ్డాయచచ
 లితశ్రీశూలదణ్డకృతాపరాధువచమహిషమివతర్జ్వయస్త్రీప్రలగ్నకూ
 ర్చధరైశ్చగైరపిధృత వ్రతైరివస్ఫురనధరపుత్రైరామభిరిపిశపపరైరి
 వకృష్ణాజిర ప్రావృతాజ్ఞైః కురజ్జై రపి ప్రశీశయితై రివజ్వలిత లోహిత
 మూర్ధ్వరత్నరిశ్మిభిఃకృష్ణసర్వైరపిశిరోధృతమణివీపనై రి వారాధ్య
 మానాం సుర్వతః కరోరవాయస గణేశచ రువతాస్తతి పరేణేవస్త్రా
 యమానాం స్థూలస్థూ లైశ్చి రాజాల కైరౌధార గోధికా కృరలా
 సకు లైరివ దగ్ధస్థా త్వా శఙ్ఖయాస మా బుధ్ధైర్ల వాక్షి తేరతి
 లక్ష్యేనము త్తాత లక్షణ స్థానై రివ విస్ఫోట వ్రణ బిన్దుభిః క
 ల్పాపితసకలశరీరేణకర్ణావతంససంస్థాపితయాచచూడయారుద్రాక్ష
 మాలికాందధానేరతిమ్బికాపాదపతనశ్యామలలాబవర్ధమానార్పు దేన

కువాదికదంతసిద్ధాంతానదానస్పృహితైకలోచనశయాత్రికాలమితర లో
చనాజ్ఞానదానాదరశ్శక్తికృతధారు శలా కేవలప్రత్యహంకటు కాలాపు
న్నేద ప్రారబ్ధనస్తరతాప్రతీకారేణకథ్యైకస్థానగతేష్ట కాప్రహారత
యాశుష్కైక భుజోపశా న్తనుర్దనవ్యసనేరక్షపర్యవిక్రాంతకటుకవత్తిప్ర
యోగవర్ధితమిరేణ అశ్శభే-సంగృహితవరవరాహ దంష్ట్రేణ ఇజ్జుదీ
కోశకృతాషధాజ్ఞానసంగృహేణసూచీయూతశిరాసజ్యో-చిత వామ క
రాజ్ఞులీనా కాశేయకకోశావరణక్షుప్రణికచరణాజ్ఞుష్టకేర అసమ్య
క్కర్మతరసాయనానీతాకాల జ్వరేణజరాంగ తేనాపి దక్షిణాప ధాధి
రాజ్యవర ప్రార్థనాకదర్ధితదుర్గేణధృశ్మీత శ్రమణాదిష్టల కబధవిభ
వప్రత్యాశేనహరితపత్రరసాజ్ఞారమసీమలినాశముష్పక వాహినా ప
ట్టికాలిఖితదుర్గాస్తోత్రేణధూమరకాలక కాక్షరతాలప త్ర కుహకత న్రి
మన్త్రీపున్తికాసంగ్రహిణాజ్ఞేన్ద్రుహాపాశుపతోప దేశలిఖిత మహా
కాలమ తేనఆదిర్భూ తనిధివాదవ్యాధినాసజ్జాతధాతువాదవాయు నా
లగ్నానురవివరప్రవేశపిశాచేనప్రవృ త్తయక్షకన్యకాకామిత్వ మనో
రథవ్యామోహేనవర్ధితాన్తర్ధానమన్త్రీసాధనసంగృహేణశ్రీపర్వ తా
శ్చర్యవార్తాసహస్రాభిజ్ఞేన అసక్యగభిగన్త్రిససిద్ధాత్కప్రహ తిప్ర
ధావితైః పిశాచగృహీతకైఃకరతలతాడనచిహ్నికృత శ్రవణపుటేన అవ
ముక్తశైవాభిమానేనదుర్గృహీతా లావువీణావాదనోద్వేజితపథిక పరి
హృతేనదివసమేవమశక క్వశితాను కారికిచుపి కమ్పితోత్త మాణ్డం గా
యతాస్వదేశభాషా నిబర్ధభాగిరధీభక్తిస్తోత్రవర్తకన్గ్రహీత తురగప్ర
హ్లాచర్యతయా అన్యదేశాగతోషితానుజరత్ప్రవ జితాను బహు కృ
త్వః సమన్వీయైక్తస్త్రివశీకరణమాధేనఅతిరోషణతయాకదాచిద్దుర్న్య
స్తాప్తపుష్పికాపాతోత్పాదిత క్రోధేనచణ్డికామపిముఖభణ్ణివికారైర్భృ
శము పహ సతాకదాచిన్నివార్యమాణావాసరుషితాధ్న గారబ్ధ బహు

బాహుయుద్ధపాతభగ్నపృథ్వీకేరకదాచిత్కరాపరాధబాల కపలా
 యనామర్షపశ్చాత్ప్రధాః తస్థలితాధోఽక్షా ఖపాతస్ఫుటితశిరః క పాబ
 భుగ్నగ్రీ వేణకదాఽజ్జ్వలపదకృతనవాగతాపరధార్మికా దరమత్సరోద్భ
 ధ్ధాత్మనానిస్సంసాగరతయాయత్కి-జ్చనకారిణాఖిజ్జత యామన్దమన్ద
 సజ్చారిణా బధిరతయాసంజ్ఞావ్యవ హరిణా రాత్యన్ధతయాది వావి
 హరిణాలమోద్బదరతయాప్ర భూతాహరిణాలనేకశఃఘం వాతన కుపిత
 వానరనఖోల్లేఖచ్ఛి ద్రితనాసాపు టేనబహుశఃకుసుమాపచయచలితభ్ర
 మరసహస్ర దంశశర్మకృతశరీ రేణసహస్ర శశ్మయనీకృతాసంస్థృ తశూ
 న్య దేవకులకాలసర్పదప్తేనశతశః శ్రీ ఫలతరుశిఖర చ్యుతిచూర్ణితోత్తమా
 జ్ఞేయసకృదుత్సన్న దేవ మాతృగృహవాసి ఋతునఖజర్ద రితకపోతేనస
 ర్పదావసనక్రీడినాజనోన్మితప్రఖిణ్ణఖట్వారోఽతవృద్ధదాసేవివాహప్రా
 త్పవిడమ్మవేనలనేకాయ తనప్రతిశయితనిష్ఫుల్లోక్థానేనదౌస్థిత్యమపేవివి
 ధవ్యాధిపరివృతంస్వకుటుమ్బమివోద్వహతా మూర్ఖతామపిబహువ్యస
 నానుగతాంప్రసూతానేకా పత్యామివదర్శయతాక్రొధమప్యనకద
 జ్ఞామాతనిర్మితబహుగా త్రగణ్ణకం ఫలితమివప్ర కాశయతా క్లేశమపి
 సర్వావయవజ్వలిత దీపికాదాహవ్రణవిభావితం బహుసుఖ మివప్ర
 కటయతా పరిభవమపి నిమగ్నరణాకృష్ట జ్వలదదత్త పదాకృష్టిశతస
 మ్ప్రవాహమివదధానేన శుష్కవనలతావినిర్మితబృహత్కుసుమ కర
 ణ్ణకేవేణులతారచితపుష్పపాతనాఙ్కుశికేర తుణుమప్యాయుక్తకాల
 కమ్బుజఖిణ్ణోలేన జరన్ద్రివిడధార్మికేణాధిష్ఠితాం చణ్డికామపశ్యత్
 తస్యామేవచ వాసమరోచయత్ ॥

అధావతీర్యతురగాత్ ప్రవిశ్యభక్తిప్రవణేనచేతసా తాంప్ర
 ణవామ । కృతప్రదక్షిణశ్చపునః ప్రణమ్య ప్రశాంతోద్దేశదర్శనకుతూ
 హలేనపరిభ్రమన్ముచ్చైరారటస్తమాక్రోశస్తజ్జుకుపితం ద్రవిడధార్మిక

ఓ మేకదేశేదగర్భ | దృష్ట్యా కాదన్పురీవిరహేమాతృశ్చౌ ద్వేగదూయ
మానోఽపిసువిరంజహాస న్యవారియచ్చ తేనసార్థం సంరభకలహా నుప
హాసేషహాసత స్పృహనై నికాః | ఉపసా న్త్వ నైశ్చ కథమపి ప్రియా
లాపశతానువయైః ప్రశమముపనీయత్ర మేణజన్మ భూమిరిజాణివిద్వా
జ్చకశత త్ర మపత్యానివిభవంవయః ప్రమాణం ప్ర వ్రజ్యాయాశ్చకార
ణంస్వయమేవప ప్ర చ్చపృష్టశ్చాసావవర్తయ దాశ్చాన, మతస్వశౌ
ర్యయాపవిభవవర్ణనవాచాలేన తేనసుతరానురజ్యతరాజపుత్రః | విర
హాతురహృదయస్యవినోదనతామివాగాత్ | ఉపజాతపరిచయశ్చా
న్తైతామూర్చులనుదాపయత్ | అస్తము పగతేచ భగవతిన ప్తస ప్తా ఆ
వాసి తేషుయథాసన్పున్న పాదశతలేషు రాజమానుషుశాఖానసక్తాపనీ
తపర్యాశేషు క్షీతితలలుణ్ణనపాంశేల సహావధూనవానుమితోత్సాహే
షుగృహీతకతిపయశష్టకబలేషుపేతోదకేషు స్నానార్చ్యపృష్టతయావిగ
తత్ర మేషుపురోనిమాతకు న్తయష్టిష్ఠునంయ తేషువాజిషువాజిసమీపపిర
చితపర్ణ స్రుష్టరేచదివనగమరఖర్న పరికల్పితయామికేసుషుప్సతి నైనిక
జనేకృతబహుపావక ప్ర ఖాపీతతమసి దివస ఇవ విరాజమానే సేనా
నివేశే చంద్రాపిడః పరిజనేనైకదేశ సంయత స్యేంద్రాయుధస్యపురః
పరికల్పితం ప్రతీహారనివేదితం శయనీయమగాత్ | నిషణ్ణస్య చాస్య
తత్త్వణమేవ పస్పగ్మ దుఃఖాసికా హృదయ మరతిగృహీతశ్చ విసర్జయా
న్పుభూవ రాజలోక మతి వల్లభానపి నాలలాపపార్శ్వస్థాః నిమిలిత
లోచనోముహుర్ముహుర్తనసాజ గామకింపురుషవిషయమనన్యచేతాస్స
స్ఫూరహేమాఖూటస్యరమ్యతానిష్కారణబాధనవతామచి న్తయన్తహాశ్వే
తాపాదానాజీవితఫలమభిలలాషపునఃపురః కాదన్పురీదర్శన మపగతా
భిమానపేశలాయనిత రాసుస్ప్రహయన్త దలేఖా పరిచయాయతమాలి
కాన్ద్రష్టమాచ కాజ్ఞకేయూర కాగమనముల్లేక్షత హిమగృహకమ

పశ్యమ్యమస్తుమాయతంపురయ క్తం'నిశశ్వాసబబ్ధ చాధికాం ప్రీతింశే
షహారేపశ్చాత్ స్థితాంపుణ్యభాగినీనుమన్యత పత్రలేఖామ్ । పవళ్ళా
నుపజాతనిద్రపవతామనయన్నిశామువసిచోత్థాయతస్యజరన్తగ్విడధా
ర్మికస్యేచ్ఛయానిస్పృహనవిసరైఃపూరయిత్వామనోరథమభిమతేష్య
తిరమణీయేషు ప్రదేశేషు నివసన్మలైః రేవాహూభిరుజ్జయినీ
మాజగామ ॥

అకస్మి కాగమన ప్రసృష్టసుబ్రాహ్మణానాం పారాణా మర్హకమ
లాసీవరమస్తారాజ్జలినహస్రాణి ప్రతీచ్యన్నతర్హితవవివేకనగరిమ్ ।
అహమహమికయాచ ప్రధావితా దతిహర్షరసవిహ్వలాత్పరిజనాద్దేవ
ద్వారిచ నాప్రేషోవర్తతభిత్వపలభ్యపితాస్యనిర్భరానస్తమన్దగమనోమ
న్దరభవక్షీరోదజలము త్తరియాంశుకమమలమాగళిత మాకర్షకప్రహర్ష
నేత్రజలవినువర్షీ ముక్తాఫలాసారభవకల్పపాదపః ప్రత్యాసన్న వరిభి
ర్జరాపాణ్డుర్కైర్భిశ్చన్తనవిలేపవై రనుపహతయోమ ధారిభిః కేయారిభి
రుష్మిష్టిభిఃకరిటిభిశ్శేఖరిభిర్బహుకైలాసామివబహుక్షీరోదామివ క్షీతిం
దర్శయద్భిః ప్రతిపన్నాసివేత్రచ్ఛత్రకేతు చామరైరనుగమ్యమానో
రాజసహస్రైశ్చరణాభ్యా మేవ ప్రత్యుజ్జగామ । చంద్రాప్రేషోపిద్య
ప్తౌచపితరందూరాదేవావతీర్య వాజిన శ్చుడామణి మరీచిమాలినా
మాలినామహీమగచ్ఛత్ । అథ ప్రసారిత భుజేపపహ్యహీత్యాహూ
యపి త్రాగ్రాఢముపగూఢస్సువిరంశ్చరిష్యజ్య తత్రాలసన్నిహితానాంచ
మాననీయానాంకృతనమస్తారః కరేగృహీత్వావిలాసవతీభవనమనీయత
రాజ్ఞా । తయాపితశ్చైవసర్వాన్తఃపురపరివారయా ప్రత్యుద్గమాభి నన్ది
తాగమనఃకృతాగమనమజ్ఞతాచారోదిగ్విజయసమ్బుద్ధాభి రేవకధాభిఃక
ఞ్చిత్రాలంధిత్యాశుకనాసం గ్రహ్మణూయయా । తత్రాప్యమునైవ
త్ర మేణసుదిరంసిత్వానివేద్యవైశమ్పాయన్తన్తంధావార వ రినంకుశ

లికమాలోక్యద మనోరమామాగత్య విలాసవతీ భవనపవన ర్వాస్సౌ
నాది కాఃపరవశభవ క్రియానివ రయ దపరాఘ్నా నిజమేవకుమారభవ
నమయాసీత్ । తత్రచరణరణకళిన్యమారమారనఃకాదమ్బు ర్వావినార
కేవల మాత్మానం స్వభవనమవ స్తీరంవా సకలమేవ మహీ మణ్డలం
శూన్య మమన్యత । తతో గర్భర్షరాజపు త్రీవార్తాశ్రవణోత్సుకశ్చమ
హేమాత్మవమివ ఈప్సిశవరప్రాప్తికాలమివ ఆమ్మతొత్ప త్తిసమయ
మివప త్రలేఖాగమనం ప్రత్యపాలయత్ ॥

తతఃకతిపయదివసాపగమే మేఘనాదకీ పత్రలేఖామాదాయా
గచ్ఛ కుపానయచ్ఛేదనాం । కృత నమస్కారాశ్చదూరాదేవ స్తి తే
న ప్రకాశిత ప్రీతిశ్చన్త్రాప్తీడః ప్రకృతివల్లభా మసి కాదమ్బురీ సకాశా
త్ప్రసాదలబ్ధాపరసౌభాగ్యామివవల్లభతరతాముపాగతా ముద్ధాయా
తిశయదర్శితాదర మాలిలిజ పత్రలేఖా మేఘనాదశ్చప్రగుతం పృ
ష్ఠే కరకినలయేన పస్పర్శ । సముపవిష్టాశ్చ తామబ్రవీత్పత్రలేఖేకథ
య తత్రభవత్యా నుహశ్వేతాయాస్సమదలేఖాయాదేవ్యాఃకాదమ్బు
ర్యాశ్చకుశలంకుశలీవాబాహ్యస్సకల సమావి కాకేయూరకాది పరిజన
ఇతి । సా బ్రవీద్దేవ యథాజ్ఞాపయసి భద్రం త్వామర్చయతి శేఖరికృ
తాశ్చలినా ససఖీజనా సపరిజనాదేవీకాదమ్బురితి । ఏవము క్రవణీం ప
త్రలేఖామాదాయ మన్దిరాభ్యస్తరం విసర్జిత రాజలోకో వివేశ । తత్ర
చోత్తాన్యతామనసాథారయితుమపారయః కుటూహల మతిప్రీత్యా
దూరముత్సరితపరిజనఃప్రవిశ్యలగారప్రసూధాయాస్థస్సలకమలిన్యాః
పృథుభిరున్నాల్లైఃపలాశై రుపరవితాతపత్రకృత్యస్యాధ్యాస్యమధ్య
భాగమన్యతరిన్యనురకతపతాకాయమానస్య పత్రమణ్డపస్య తలేవర
ణారవిన్దేసముత్సార్యసుఖ ప్రసుప్తహంస మిధుర ముపవిశ్యాప్రా
క్షీత్ । పత్రలేఖే కథయ తగతేమయి కిథమసస్థితా కియ చిచాచినాని

కీర్తనోవాదేవీ ప్రసాదః కావాగోష్ఠ్యస్సమభవన్ కీర్తనోవాకథాస్స
మజాయ న్నకౌవాతశయేనాస్మాక్ స్మరతికస్యవాగరియసీప్రీతిరితి । ఏ
వంపృష్టాచవృజిష్ఠపద్దేవదత్తావధానేన శ్రూయతాం యథాస్మితా
స్మియావన్తివాదినానియాకృతోవాదేవీప్రసాదః యథావాగోష్ఠ్యస్స
మభవన్యాద్యశ్యశ్చకథాస్సమజాయన్తయోవాతశయేన తవస్మరతి
యస్యవాత్సయిగరియసీప్రీతిరస్మితి ।

తతఃఖిల్వాగతే దేవే కేయూరకేణసహప్రణివృత్త్యాహంతధై
వసుసుశయనీయస్థమీపే సముపావిశమతివృత్తాసుఖం నవనవానసుభ
వస్తీదేవీ ప్రసాదాన్ । కింబహునాప్రాప్యేణమనుచతుషపచతుర్వ
పుషివపుకరేకరపల్లవోనామాక్షరేషు వాణీప్రీతాహృదయందేవ్యా
స్థకలమేవతందివసమభవత్ । అపరాహ్నేచమామేవాఫలమృత్యువిక్ర
మ్యహిమగృహకాత్సన్చరన్తీయదృచ్ఛయావిఫిథ్థభరిజనావల్లభజాలా
ద్యానంజగామ । తత్రనుధాధవత్థాం కాళిన్దీజలతరజ్జనుయ్యేవమరకత
సోపానమాలయాప్రనుగవనవేదికామధ్యారోహత్ । తస్యాశ్చమాణి
స్తమ్భావజ్జమ్భస్థితాస్థితాచముహూర్తమివహృదయేన సహద్వికాల
మవధార్య కిమపివ్యాహర్తుమిచ్ఛన్తీనిశ్చలధృతతారకేణ నిష్పన్దపత్న్య
తాచతుషాముఖం మేనుచిరంవ్యలోకయ ద్విలోకయ ద్యేవ చ కృత స
జుల్పామదనాగ్నిం ప్రవేష్టుమిచ్ఛన్తీసస్నావివస్వేదామ్భసస్సోత
సిస్రోత సేవతరళీకృతాసమకమ్పతకమ్పితాన్దీచపతనభియోవాగృహ్య
తవిషాదేన ॥

అథమయావిదితాభిప్రాప్తయయా తస్య ఖవినివేశిత నిష్కమ్పన
యరదత్తావధారయాజ్ఞాపయేతివిజ్ఞాపితే నిజావయవై రపి వేపభుమద్భి
ర్నివార్యమాశేవరహస్యశ్రవణలజ్జయాత్మప్రతిమామవిభితమణికుటి
మేనచక్షణాన్లుష్టేనాపక్రమాయవామృతస్తీభవన కలహంసాన్ కుటి

మోక్షముఖరసూపురేణచరసారజ్ఞే విసరయ క్షీరోత్పలవధుకరా
 నపిస్విద్యద్వదనవ్యజనక్షిప్తేనాంశుపల్లవే నోత్కారియస్తీతావృష్టబీ
 టికానకలముతోచమివగస్తక్షిణితంశిఖిజ్ఞేనేగజలీ వనఃవతాశ్రవణశ
 జ్ఞితేవ మిహున్దు హు రిత సతోవిలోకయి నీవ క్తుకామాపిశక్తోతి
 స్త్రీకిశ్చిగపిలజ్ఞాతితగద్గదాగదితుంప్రయత్నతోపిచాస్యానిశ్శేషంజ్వల
 నానదనానలేవదగ్ధప్రవహతానయనోదకేసేవోధాప్రవిశచ్ఛిరుః
 ఘైరివాక్రాంతాపతచ్ఛిః కుసుమచాపశరైరివశక్తిలీప్తతానిష్పతద్భిర్మ
 శ్పసేతైరివనిర్వాసితాహృదయవరిభిశ్చైవైరివవిధృతానిశ్వాసపా
 తిభిర్భుకరకులైరివసీపీతానప్రావరతవాణీ । కేవలం దుఃఖసహస్ర
 గణనాయముక్తామాలికామిషకల్పయస్త్రీశద్భిరస్పృష్టకపోబద్ధలైశ్చ
 చిభి ధోసుఖీయంజలబిన్దుభిదుర్దిన మదర్శయత్ । తదాచతస్యాస్యకా
 శాదోక్ష తేవలజ్జాపి లజ్జాలీలావినయోఽపిచిరయాలేశయం ముగ్ధతాపి
 ముగ్ధతాంవైదగ్ధవృక్షఫలైదగ్ధ్యంభయమపిభిరుతాంవిభ్రమోపివిభ్ర
 మితాం విషాదోపివిషాదితాం విలాసోపివిలాసమ్ । శధాభూతాచదేవి
 కేమికమితివిజ్ఞాపితామయా ప్రస్థాల్లోహితాయమానోదరే లాచనే
 దుఃఖప్రకర్షేణాత్మనస్సమగ్న్యనాయేవనృణాశకోమలయా బాహులి
 తయావేసికాకుసుమపాలికాగ్రథితకుసుమమాలామవలవృష్టసమున్న
 తైకభ్రూలతామృత్యుపాశమివావ లోకయస్తీర్ణముస్థిశ్చచ్ఛిశ్చపి
 తవతీ । తద్దుఃఖముత్ప్రేక్షమాణయాచకధనాయ పురఃపురనిబధ్యమా
 నామయావ్రీడయానమముఖలిఖిత కేతకీదితౌ లిఖిత్వేవక్తవ్యమర్ప
 యస్తీవిత్తైస్ఫురితాధరానిశ్వాసమధుకరా నివోపాంశునద్విశస్త్రీక్షితి
 తలనిహితనిశ్చలనయనానుచిత మతిష్ఠత్ ॥

క్రమేణచభూయోమన్తుభేనిధాయస్పష్టిం పునఃపునరప్యేపూ
 ర్యమాణలోచనమ్యతైర్నదనానలధామ ధూసరాంవాచమివప్రత్య

శయస్త్రీబాష్పజలబిన్దుభిః బాష్పజలబిన్దువ్యాజేనచవిలక్షస్త్రితస్ఫురితై
 ద్విశనాంశుభి స్సౌఖ్యసవిన్దుతానౌపూర్వాభిధేయవర్ణానివ గ్రధన్త్రీ
 కధనపివ్యాహారాభిముఖమాత్మానమకరో ద బ్రవీచ్ఛమామ్ । పత్ర
 లేఖేవల్లభతయా తస్మిన్కాస్థానసతాతో నామ్నాన మహాశ్వేతానమద
 లేఖానజివితంయ త్ర మేభవతీదర్శనాత్ప్రభృతి ప్రియాసినజానేకేనాపి
 కారణేనలప హ స్తితనకలసఖజరంత్యయిషిశ్వసితిమేహ్యగయమ్ । కమ
 పరముపాలభే కన్యవాన్యస్యకధయామి పరిభవంకేనవాన్యేనసహసా
 ధారణీకరోమి ధుఃఖం దుఃఖభారమిచ మనహ్యసద్యనివేద్యభవత్త్వా
 స్త్యుత్సౌమిజీవితంజీవితేనైవ శపామి తే స్వహృదియేనాపి విదితవృ
 త్తానై నామునాజి శ్రో మికిముతాపరహృదయేకధమివమాన్యశీరజని
 కరకిరణావదాతం కాలీనేన కలజ్జయిష్యతి కులంకుల క్రమాగతాఞ్చ
 లజ్జాంపరిత్యజ్యతి అన్యకన్యకోవితేవాచాపలే చేతఃప్రవర్తయిష్యతి
 సాహంనసంకల్పితాపిత్రానదత్తామా త్రామానుమోదితాగురుభిః నకి
 ఞ్చిత్సన్దిశామిచకిఞ్చిత్ప్రేషయామినాకారం దర్శయామికాతరేవతనా
 భేవ నీచేవబలాదవలి ప్తేవగురుగర్హణీయతాం నీతా కుమారేణ చన్యా
 పీడేన । కధయమహతాంకిమయమాచారః కిం పరిచయ స్వీదం ఫలం
 యదేవమభివచినకిసలయత స్త సుకుమారంమేచనః పరిభూయతే ప
 రిభవనీయోహికుమారి కాజనో యూనాంప్రాయేణ । ప్ర ధనం మద
 నానలోలజ్జాం దహతి తతోహ్యగయమాదౌ వినయాదికం కుసుమేషు
 శరాఃఖిణ్ణయన్తిపశ్చాన్తర్హణి । తదామన్త్రయేభవతీంపురన్జన్తాన్త
 రసమాగమాయ నహి మే త్వతోఽన్యాప్రియతర్కప్రాణ పరిత్యా
 గప్రాయశ్చిత్రాచరణేన ప్రత్యుశయామ్యాత్మనఃకలజ్జ మిత్యభిధా
 యతూష్ణీనభూత్ ॥

అహ స్తుయత్సత్య మవిదితవృత్తాన్తతయాహ్రీతేవ భీతేనవిల

తేవవిసంక్షేప సవిషయం విజ్ఞాపితవతి । దేవి శ్రోతృ మిచ్ఛామ్యజ్ఞా
 పయ్యుక్తితం దేవేన చన్త్రాపీచేన కోవాపరాధ స్పృశం కేవలవా
 ల్పవిసయేన పేదినాపరాధం దేవ్యాః సమదహోనలంకారః శ్రుత్వా
 ప్రసహముత్సృష్ట జీవితాయాం మయి సత్కారముత్సృష్ట్యుచి దేవీభి
 ర్మమితి । పవనభిహితాచ లురవరదావేన యామితే అవహితాశ్చ
 య । స్వప్నేషు ప్రతేదితమాగత్యాగత్య మేరహస్య సప్తేశేషు నిపుణా
 భూర్దాశజ్ఞానుక సాధికాయాతికరోతి, సుప్తాయాః శ్రవణం దృశ్యం
 రేమవ్యర్థసంసృజ్యమోహితమానసస్సజ్జేతస్తానాని లిఖతి, స్నేహప్రతా
 లితాక్షరానపిపతిత సాజ్ఞానాశ్రువిస్తృప్త్యైకధితాత్మానస్సాహారా
 న్సమోహాశానువర్తినో ముదర లేఖాప్రేషయతి, నిజానురాగేశేవ
 బలా శ్రద్ధాయత్యల క్షరసేవ చరణౌ, అవియ నిశ్చేతనోపక ప్రతి
 మ్పితమాత్మానంబహుచన్యతే, ఉపవసంస్వేకాకిన్యా గ్రహణభయప
 లాయమానాయాః పల్లవలగ్నాంశుకదశా ప్రతిహత గమనా యాగ్య
 హీ తేవ లతాసఖిభి రర్పితాయానిధ్యా శ్రగల్భః పరాజ్ఞుఖ పరిష్వ
 జమాచరతి, స్తవస్తలేమేలికాపత్రలతాంకుటిలతామివాచ్ఛజప్రసృః
 ప్రకృతిముగ్ధంమనశ్శేతయతి, హృదయోచ్ఛలికాతరణ్ణవాభైరివగతలై
 ర్ముఖమర్చిశ్శ్రుజలశీకరతారకితౌ లళితాబుకారఃకసోహవీజయి,
 స్వేగసలిలశిథిలిత గ్రహణగతితోశ్చలశూన్య నాపిక రేణయవాక్తురాని
 వరవికరణాను ధాన్తిర్విదగ్ధః కర్ణపూరికరోతి, వల్లభతర బాలవశశ సే
 కతాలకవల్కలతాను రాగణ్ణూషా సః చగ్రహమసస్యతోధృష్టేమాం
 పాయయలి, భవనాశోకతరు తాడనోద్యరాణా పాకప్రహారా మ
 హ్మద్భివిడమ్భితశ్శరసా ప్రతీచ్ఛతి, మన్తధ మూడమానసశ్చ కథయహేవ
 త్ర, ఘోకేన ప్రకారేణనిశ్చేతనోనిషధ్యతే । ప్రత్యాఖ్యానమపీక్షాంస
 మ్భావయతి ఆశ్రోశమపిపరిహాస మాకలయతి అసమ్భావణ మపిరూ

నం హ్యేదోషసర్వైర్తన వ పిష్టరణోపాయమవగచ్ఛతి అవ జ్ఞాను
నిర్యస్త్రీణ ప్రణయ ముత్సేషతే లోకాప వానమపి యశోగ ని
య చిన్ ||

గామేపంనాదినీమాకర్ణ్యప్రహర్షరసనిర్భరా మనస్య కరవను
హూనానన్యగ్రీడముద్దిశ్యసుగూరహాకృష్టాఖియంమకరకేతు నాయ
దివసశ్య మేవకాకహృద్యాజేసాతూత్సనోభవదిత్తవృత్తిఃప్రసన్నా
దేవస్యచనాగ్రసిడస్య శతః సహజైఃసాదరంసంవర్ధితైః ప్రత్యుపకృతమ
స్యగ్గుణైః యశసాధవర్తిగాః కకుభఃకావ నేనరశరససాగరతర్జ్యైఃపా
తాగర్షవఃక్షిః యాగ నాలాగ్లిఖితంనామశశిని సాభాగ్నేనప్ర
కాశేతానిజశ్రీలావణ్యేనఐన్ద్రవీభిరివన్పప్తమన్యతంకలాదిః శధా చచి
రాల్లబ్ధః కాలోమలయానితన సమాసాంతోఽవసర శ్చన్యో నయేవ
ప్రా ప్రేమనురూపంఫలంమధునూసకుసుమనవృద్ధ్యాగతో మదిరామ
దదోషోగుణతాం దర్శితం ముఖంమన్మథయుగావగారేకేతి । అథాహం
ప్రకాశం విహస్యాబ్రువం దేవియద్యేవముశ్శృజకోపంప్రసీద నా
ర్హసి కామాపరాదైర్దేవం దూషయితుంపతానిఖలుఖలస్యకుసుమ శాప
స్యచాపలాని శరస్య నదేవ స్వేత్యేవ ముక్తవశీం మాం పునఃసహతూ
హలాసాప్రత్యభాషతయోఽయంకామోవాకోఽపవాకధయ కానికా
న్యస్యరూపాణీతి । తామహంవ్యజిజ్ఞాపం దేవికుతోఽస్యరూపమతనురే
షపమతాశనః తథాహిప్రకాశయన్ జ్వాలావలీః సంతాపం జనయతి
అప్రకటయన్ ధూనుపటలమశ్రుపాతయతి అదర్శయన్ భస్మరజో
నికరం పాణ్డుతామావిర్భావయతి నచ తమ్భూతమేతావతిత్రిభువనైల
స్యశరవ్యత్రాయన్నయాతం యాతి యాస్యతి వాకోవాస్యభ్రశ్యతి
గృహీతకుసుమ కాన్తుకోబాణైర్బలవన్తమపివిధ్యతి । అపి చలనే నాభి
ష్టుతానాం కామినీనాంపశ్యన్తీనాం చిన్తయాప్రియముఖ చంద్ర సహ

సాణి న జగట ము చ్చర లలం , లిఖిస్తీనాం దయితా కారాన్
అవి స్థిరం వహీవద్దం , గణయస్తీనాం వల్లభగుణాన్ అర్చియ సీసం
ఖ్యాత్యోగ్యస్తీనాం ప్రియతమాకథా న ఓహాభాషాశీసరస్వతీ ధ్యాయ స్తీ
వాంప్రాణపమసమాగమసుఖానిప్రాసీయాన్లాలోహ్యగయస్యాపతః ||

ఏతదాకర్తవ్యచక్షణం చిన్మన్యచావాదిత్ పత్రలేఖయథాభయ
సితదాజనోఽయం కారితఃకుమారే పత్రపాతం పఞ్చేషుణాయాన్య
స్యైతానిరూపాణీసనుదికాని వాతానినయివర్తినే హృదయావృతి
రితాసిదానిం చవహీమేవపుచ్చామి ఉపదిశయకత్ర మేసాన్స్పృశ మేవం
విధానాన్వత్తాన్తానామనభిజ్ఞాన్మగురుజనవక్తవ్యతాం నీరాయా నిత
రాంజ్జితాయాజీవిలాన్తరణమేవశ్రేయః పశ్యతి మేహ్యరయ మితి |
ఏవంవాదినిం భూయస్తానుహమేవమవోదన లన లకుదాం దెహిక మ
నేనా కారణమరచానుబంధేఅనారాచ్యం చిన్మన్యచావాదిత్ పత్రలేఖయ
త్థాతేవరోదత్తం కాచాన్మగురుజనవక్తవ్యతాయదాఖిలుః స్య కాం గు
రురివపఞ్చశరస్వజ్గుల్బయతిమా లేవానుమోరతే భ్రాతేవదదాతి సత
వోత్కృష్టాంజయతిధాన్త్రీవ తరుణతారత్యుపకారం శిక్షయతి కలివా
కధయాని లేనూః స్వయం వ్రతవ్యోపదేయిచ దైవకుచర్ధకవేవ
తద్విధర్థశాస్త్రోపదిష్టః స్వయన్మగురుః తత్త్వోపదేహిలంసరితానుబ
ధ్దేశ పామి తేపాదచక్రజప్తయే నస్సశ మాంయామితరయామితందే
వంచన్యాపిడం తేహృదయాయ మిత్తేవముక్తనయా ప్రీతిగ్రవార్త
యాదృష్ట్యపిబనీవమాంనిగుప్యమానైరిపిమూరకతుశరతజ్జరణిశాం భి
తేవలజ్జాంలభ్యాన్తరైః నిపతిద్భిగురాంవిభ్రమైరాకలీక్రియమాణా
ప్రియవచనశ్రవణ ప్రీత్యాచ స్వేగ్జ్జిమ్మస్త్రిస్యరొమాఞ్చజాల కేసగధ
లీవ ఉత్తరీయారంకుకం ప్రేక్షతుర్జ్జలమాశీఽపత్రమకరకోటి లగ్న
ఞ్చశరశరణమయంమరణపాశమివమకరతేను వానిహేదం కష్టేహర ము

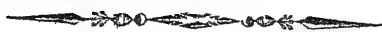
నైచయనీప్రహర్షవిహ్వలా నః కరణాపికన్యకాజనసహజాం లజ్జా
మివాంస్యశశనైరవగల్గె॥

జానామి తేగరియసీం ప్రీతింకేవలమకరం శిరీషపుష్పమృదుప్ర
కృతేఃపతఃప్రాగల్భ్యమేతావన్నారీజనస్యవిశేషతోబాలభావభాజః
కుమారి లోకస్యసాహసకారిణ్యస్తాయాః స్వయం సన్నిశన్తిసమూహస
ర్పన్తివా । స్వయంసాహసందిశన్తిబాలాజిహ్వామికింవాసన్తిశామి । అ
తిప్రియోఽసితిపానరుక్తం తవాహంప్రయాత్కేతిజడప్రశ్నః త్వయి
గరియాననురాగభిప్రేక్ష్యాలాపః త్వయావినానజీవామీత్యనుభవవిరో
ధఃపరిభవతిమామనజిత్యర్థాత్తదోషోపాలమ్భఃమనోభవేనాహం భవ
తేఽప్రేక్ష్యపసర్పశోపాయఃబలాద్భ్రతోసిమయేతిబద్ధకిద్ధార్జ్యమవశ్య
మాగతవ్యమితిసాభాగ్యగర్వః స్వయమాగచ్ఛామీతిస్త్రీచాపలఘనస్య
రక్త్రయంపరిజనభితి స్వభక్తినివేషనలాఘవంప్రత్యాఖ్యానశబ్ద
యానసన్నిశామీత్యప్రబుద్ధబోధనమనపేక్షితానుజీవిదుఃఖదారుణాస్వా
మిశ్యతి ప్రణయితాజ్ఞాస్యసిమరణేనప్రితిమిత్యసమ్భావ్యమేవ॥

ఇతి శ్రీపాణభట్టవిరచితః కాదమ్మరీప్రార్పభాగః సమాప్తః *

శ్రీహయగ్రీవాయనమః.

కాగవద్భరి

ఉత్తరభాగః,

దేహ ద్వయార్థసుటనారచితంశరీరమేకంయయోరసుప
లక్షితసన్నిభేనమ్|వస్త్రేసుమర్లుటకధాపరిశేషసిద్ధ్యైస్సప్తే
రురూగిరిసుతాపరమేశ్వరౌతౌ||

వ్యాధూతకేసరపటావికరాలవక్త్రహస్తాగ్రాసుభరిత
శబ్దగదాసంచక్రమ్|ఆవిష్కృతంసపదియేచృసింహయా
పంనారాయణంతమసివిశ్వస్సజంనమామి||

ఆర్యంయమర్చతిగృహేగృహపవలంకః పుణ్యైశ్చతశ్చ
యతపవమయాత్మలాభః|సృష్టేవయేనచకధేయమనన్య
శక్యావాగీశ్వరంపితరమేవతమాచతోఽస్మి||

కవేస్వాహజ్ఞారపరిహరణమ్,

యాతేదివంపితరితగ్వచనైవసార్థంవిచ్ఛేదమాపగవియ
స్తుకధాప్రబంధః|మఃఖంసతాతదసమాప్తికృతం|లంక్య
ప్రౌరబ్ధపషచమయారకవిత్వదర్పాత్||

గద్యేశ్వతేపిగురుణాతుతధాక్షరాణియన్నిర్ఘటానిపితు
ర్దేవసమేనభావః|ఏకశిష్టవామృతరసాస్పదచంద్రపా
దైఃసమృక్కపవహిన్యగాజ్కమాణేర్ద్రవాయ||

గజ్ఞాంప్రవిశ్య దునితత్తయతామసేత్యస్థితాఃసముద్ర

మిశ్రాలపియోనినన్యఃకాసిన్ధుగామినిపితుర్వచనప్రవా
హేషిష్టాకథానుఘటనాయమయాపివాణీ||

కాదమ్మరీసభరేణసనుస్తపేవమక్తోసకశ్చిరపిచేశయ
తేచనౌ౭యమ్ | భీతో౭స్త్రియర్చురసవగ్గవివర్దితేనతచ్చే
షమాశ్చవచసాప్యనుసన్ధావః||

బీజానిగర్భితపలానివికాశభాశ్చివప్తైః సయాన్యచితకర్త
బలాత్కృతాని|ఉత్కృతప్రభూమితతనిగతానిపోషం
తాన్యేవతస్యతనయేరతుసంహృతాని||

అపిచఇదానీమానీతస్యాపే కుమారస్యనగదాలితరళతాలజితాల
జైవనర్యనంబునొభవవికారివేగనావిలక్షం బైలక్ష్మ్యమేవవపురస్తిప్రతిఅ
ప్రతిప్రతిసాధ్యసంజడాజడతైవనోపసర్వణిస్వయముపసర్వణిలము
లాఘవమేవతత్ప్రశ్నితైః ప్రధైర్యం నావలక్ష్మ్యతేజః శ్రావణయనాప
రాధభీలాభీతరేవనసమ్మఖోభవతి|అధికధక్ష్మిన్దురుజరప్రపయావారా
జకార్యానురోధేనవాచిరాపలోకతసహసంవర్ధితబంధుజనదర్శనసుప్తే
వాసుహమ్మఖకవలావలోకనోత్కృతయావాపునరాగమనభేగపరిజి
హీర్షయావానిజగ్రహవస్థాపరుచ్యావాజన్మభూమిన్నేహేనవాఅని
చ్చయావాఅస్యస్వజనస్యోపరిపాదపతనేనాపవానునెతుమేవపారితో
యదానుయిన్నేహోక్తృతప్రయత్నయాప్రియసఖ్యాతదాసుతగ్రా
మేవనకిశ్చిత్ | క్షాణ్ణాథునాభ్యధికముపయాతంనైవాహం కాదమ్మరీ
యానేనకుమారేణమధుమదముఖరమభుకరకులకోలాహలాకులతకార
కామినీకరుణకూజితేజనితవిరిహిజరమనోదుఃఖేవికచన్తౌరవిస్మయస్థని
వ్యనాననితమర్ధగర్భవహసుగంధదళదిశిదిశితవివిధకుసుమామౌరము
ళితమానినీమానగ్రహణాన్మోచనదక్షకుసుమాయుధేకర్పూర్ణోదిమి
శ్రుతవజ్రవజ్రపిణికేకుపితకామిణీవినోధదక్షగేయముఖరపరిజనేనసంభ్రుత్

సగ్గునాభ్యుత్థానప్రీతిగతః క్షుక్తిః, నేప్రదీపసమయే జరర శరకాణ్డవిపా
 ణ్ణావిడుమణ్డలోక్కున్దలడహయవఁగల్గెల్లావ్యబణ్ణనణ్ణ లేనుణ్ణయిగగ
 నళ్ళుఅవరతవిస్ఫురద్విశకరనికరనిర్భరావరితజ్యోత్స్నా ౨ జలాసారవ
 ద్విజదక్షిణసికూరవిక్షిప్తశశనివహకుముదకానామోగవాసితదిగన్తా
 యాఃసుముదిన్యాస్తతేచక్రగ్రరప్పకృప్రవృత్తశశనాణిఁజరనిన్సరథూ
 ణ్డారిణి క్రిడాసర్వతకనిత మ్మేఘావ్యహరిచంద్రసగణికాజాలకచ్చలేవ
 తతః, రప్పకృసుః సంభవస్వేగజగివహమివవహనిశ్చక్రాహరిణిముక్తా
 శింగాపల్లవ సునేసుసు మామోగసుగభిశకరదిగెసు సారకణినికరనీహరిణ్య
 విబిహిలేవదేహగాహమాత్ర కాసహరిణిసర్వరహణీయానాంసర్వోహ
 భూకేహినుకృహేసుసుమస్త్రస్తరావలంబివీవీక్షితానుమాపిచాపురథు
 క్తతగర్వనస్స్రహేతేపవైతేలోచనేయమోరాలాకన పథమచాయా
 తఃశదేవచేకనుప్రసవత్రిశూన్యంహతహృదయంయేనాన్తఃప్రవిష్టోపిర
 పారితోధారయితుంతదేవజ్ఞైతచ్ఛరీరంయోచిరంతత్సమీపేఽప్యదా
 సీనేనద్దితంసపవచాయంపాణిర్యోఽలీకగురుజనాపేక్షీనాశ్వానం పరి
 గ్రాహితవారనపేక్షితపరపీడశ్చాప్రేషిణోపిసపవయోఽశ్రవారద్వయ
 మాగత్యగతఃసుయ్యేవోపదేణమాగ్ధణతయాచాకిజ్ఞిత్వరోఽన్యశ్రవ
 జ్ఞశరోపిసపవయస్త్వయావేదితోమే! ప్రతిజ్ఞాతజ్ఞానుయాగహాశ్వే
 తాయాఃత్వయిమఃఖితాయాంనాహమాత్మనఃపాణిం గ్రాహయిష్యా
 మీతితానుహంపునరప్యవకంజేవిమై వంస్త్వమనసికరోఃకుహారియ మతి
 దారుణోఽయంపాపకారీమకరకేతుకదావిత్ అవృశ్యమాసెస్త్రియజ
 నేహ్యగయానురాగాజ్జీవితమప్యపహరతితి సాత్వబ్రవీత్ తనపినా
 ద్వేష్టవమేదైవేనవావిరహేణవాయావనేనవాలనురాగేణవామదేవ
 వాహ్మదయేనవాలస్యేనవాకేనాపిరత్తఃసజ్జ్ఞమయఃకుమారోజనస
 న్నిధావపికేరచిరవిభావ్యమానఃస్థిగ్ధవసర్వదామేదదాతిదర్శనమ్! ఆపి

చాసావివనాయకుకౌణ్దపరి త్యాగనిష్ఠురహృదయః అయమేవాస్తద్విక
 హకాతరఃనాయున కస్తివంలక్ష్మీసమామలానశ్చధివ్యాఃపతిర్నన రస్వతీ
 మపేత తేకక్షీర్తిశబ్దవర్ధయతి పశ్యామిచాహంసమాసినా ఉచ్చిత్రా
 భ్రాన్యుస్తీశయనాజాగ్రతీనిమీలితలో చనావల స్తీస్వప్నాయ మా
 నాశయనోన్మిశ్రాపేగృహకమలినిఘ్న ఉద్యానేషులీలాద్విర్నికాసుక్తీ
 చాపర్వతకే చాలగిరిపదికామచయధాతమన్జజువిడన్బనైకహేతుం
 విప్రలమ్భంఽపమారం తేతథాకిధితమేవనుయాతదలనునయా తదాన
 యకదయాత్త్యభిరధానాతతి తాగతమూర్ఛేవనిమీలితా క్షీపత్వా
 గ్రసన్నిశితనయరజలవర్షిణీవిలీయనూనేవోత్పీడ్యమానెవచాన్తర్లా
 తనున్యవేగేనతద్ధైవవేదికావితాననాభిదామాంశుకావలమ్బిన్యాంబా
 హులతికాయానుచ్చసలిలస్రోతసిప్రసూతాయాన్యణాభికానుమి
 వజలాహతి శ్యామారుణ తామరసమివాననమ వాల్మీకేశ్య తూష్ణీము
 త్కీర్ణేవతస్థా॥

అహస్తభక్త శ్రుత్వాపసుచి నయంసత్య మేవగ రీయఃఖలుజీవి
 తాలన్యురమిరంవిదొగినినాంయదుతసజ్జల్పసురుఃప్రియోనిత రారి
 కులాన్దనానాంవిశేషతఃకుమారి కాణాంతథాహ్య నెనసార్ధనుకృతగూతి
 కాపాదపతనైన్యానిప్రభిక్షణం సమాగమశతాని అకాలరషణీయా
 ని స్వేచ్ఛాభిసరణసౌఖ్యాని ఆదూషితకన్యాభావాని సురతాని అకృత
 స్రవన్యవధానదుఃఖాని ఆలిజనాని అజనిత వ్రణరర్మరవ్రీచాని నఖదస్త
 పదాని అనామలితకేశపాశాఃకచగ్రహానుషేలాత్సవాఃశబ్దవిహీనా
 ని చుమ్మనాని అనుత్పాదితగురుజరవిభావితక్షతవైలయ్యైర్భాధరబిడ్డన
 విలసి తానినైరహన్ధకారరాశిరన్తరయతినజలధరధారాపాతః స్థగయతి
 ననీహరినకరసిరాగధాతీత్యేవం చిన్తయన్త్యాపవమేలనురాగధారస
 జ్జవేసేవరక్తతామగాద్దివసంతక్షణప్రకటితరాగం హృదయమివ కావ

మృత్యుశ్రుతపయాపలాయనానమగ్యశ్యజరవిమణ్ణలమ్ । వేల్లవశయర
మివసన్ధ్యా రాగమరచయద్ యామినీ । పరిచారకభవచన్ద్రహణి శిలాత
లనుకల్పయత్ ప్రదోషః । అత్రాన్తరేచాత్మస్వనియోగమహాచ్యుం
కుర్వాణాదూరతోదీపికా ధారిణ్యో గన్ధతైలావసీక్త సురభిగన్ధా ద్ధారి
ణీభిర్దీపకాభిర్విరచితచక్ర వాళికాబాలికాః పర్యవారయన్ । అధనిర్మల
లావణ్యలక్ష్మీశాని దీపికాప్రతిబిమ్బాని జ్వలితానిన దసాయ, శల్యా
నీవాజ్జలగ్నాని సముద్వహంతీం నవనిరస్తరకలి కావితాం చమ్పకత
లామివ చస్తితాంతాంపురస్వ్యజ్జపం దేవిప్రసేదనార్హస్యభే దార్హా
హృదయభేదకారిణంసంతాపనశ్శీర్షం సంహరమన్యు వేం ప మాహ
మాదాయచన్ద్రాపిడమాగతైవేతి । అథానేదేవనామగ్రహణగర్భేణ
మగ్యచసావిషాపహరణమస్తే గ్రీణవిషమూర్చితేవ యుటిత్కున్దీల్పకయ
నేసస్ప్రహంమానవలోక్యకః ప్రదేశేన్ద్రిన్ద్రితి పరిజంమపుచ్చత్ ॥

అధధవళవసనో ల్లాసితగాత్రయష్టయోద్వారప్రదేశప్రవేశ
సమ్మిణ్ణితాన్త్యః పరశురామశరవిహరినిర్గతాభివకలహంసపంక్తయః క
లహంసకలాలాపమధురం వైప్రళివాచమివ ప్రయచ్చద్దిర్నూపురైః
పతతగర్భస్థూరప్లవోల్లాసితైశ్చాశ్రవణాయథావది రవశ్రవణై
ర్క్వాక్తిరకుండలాంశుజాలకానిస్తన్ధదేశనిక్షిప్తానిచాసురాణీవవహన్త్యః
సమాహతకపోలస్థలైఃకుండలైర్బలాదివవాహ్యమానా వాచాలైః కన్యో
త్పలమధుకరైః సమాజ్ఞాపయేతి వ్యాఘరన్త్యః కన్యకాః సమధావ
న్ । ఆజ్ఞాప్రతీక్షాసుచ ముఖకమలావలోకనీషుశాసుక్రమేణ దృష్టిం
పాతయన్తీమరకతశిలాతలేఽపీనత్ అబ్రవీచ్ఛ । పశ్యలేవనఖలుప్రి
యమితిబ్రవీమిత్వామేవ పశ్యన్తీసన్ధారయామ్యేవజీవితమహం తథాపి
యశ్యయంతేగ్రహస్తత్సాగయసమీహితమిత్యభిధాయఅజస్ప్రప్తనివ
సనాభరణతామ్బూలప్రదానప్రదర్శితప్రసాదాతిశయాంమాం వ్యస

ర్జయత్ । ఇత్యా వేద్యచకిచ్చిదివనమితముఖీశనైపునర్వ్యజిజ్ఞాపత్ । దే
వప్రత్యగ్రదేవీప్రసాదాశిశయాహితప్రాగల్భ్యామఃఖితాచవిజ్ఞా
పయామిదేవేనాప్యేతదవస్తాందేవీందూరికుర్వతాకిమినమాపన్నవత్స
లాయాః స్వప్రకృతేరనురూపకృతమితి । చన్ద్రాపీడసు శధోపాల
మ్బుగర్భం విజ్ఞప్తపత్రలేఖయా తత్ప్రకాదమ్మర్యాః స్నేహబాక్తి
పురఃసరం గమ్భిరఞ్చసతాపఞ్చసపరిహాసఞ్చసాభ్యర్థనఞ్చ సాభిమాన
ఞ్చసావహేలఞ్చసప్రసాదఞ్చసనిర్దేగఞ్చసానురాగఞ్చసనిర్విశేషఞ్చ
సావప్తఞ్చసకొపఞ్చసాత్కార్యఞ్చససద్భావఞ్చసోత్సాహఞ్చసో
పాలఞ్చసానుక్రొశఞ్చసస్పృహఞ్చసావధారణఞ్చాపిచ ధురన్దప
దుఃశ్రవం సరససుపి శోషహేతుం కొమలమపిశిరారం నన్రుమపు
న్నతం పేశలమప్యహఙ్కృతం లలితమపిప్రాధమేతలాపమాకర్ణ్యా
కర్ణ్యకృత్ప్రేక్ష్యేత్ప్రేక్ష్యచస్తిమిత పత్కృతయా దుర్విషహదాఃఖిబా
ష్యేపప్లుతాయతాక్షం తన్మృఖం స్వభావదీరప్రకృతి రపి నితరాం ప
ర్యాకులోఽభవత్ ॥

అథ కాదమ్మరీశరీరాదివాలాపపదైరేవసహాగత్యయుగపద్మహీ
తోహృగయేమన్యనాకణ్ఠేజీవి తేన అధరపల్లవే వేపధునాముఖేశ్వసి తే
న నాసాగ్రైస్ఫురితేనచక్షుషిబాష్పేణ తుల్యవృత్తిర్యుత్పాదమ్మ
ర్యాః క్షురద్వాష్పవిక్షేపపర్యాకులాక్షరముచ్చైః ప్రత్యువాచపత్ర
లేఖకింకరోమిలనేనమరాత్మనాదుః శిక్షితేనజ్ఞానాభిమానినాశణ్డితమ్మ
స్యేన దుర్విదగ్ధేనదుర్బుద్ధినా అలీకధీరేణస్వయంకృతమిథ్యావికల్ప శ
తసహస్రభరితేన అశ్రద్ధధానేన మూఢహృదయేన యద్యదేవా నేక
ప్రకారం శ్రద్ధారసృత్యాచార్యేణ భగవతా మనోభవేన అన్తర్గత వి
కారావేదనాయమాముద్దిశ్యబాలాబలాత్కార్యతేతత్తదేవాద్వప్తసూ
ర్యుత్పాద్ధిదివ్యకన్యకానాం యాపానురూపలీలాసమ్భావనయాచ తావ

లోనునోరధన్య ఆత్మనడపర్యసగ్భావనయావసరంసహజవేదవ పత
 దస్యోఽథావికల్పసంశయదోలాధిరూఢం మాం గ్రాహయైవసీత్యశస్య
 దేవ్యాదుః బస్యతవదోపాలన్యస్యహేతుతాం నీతోఽస్తి మన్యే చ
 మమాపి మనోవ్యామోహకారీకోఽపిశాపపవాయచుర్యధాఅస్రబు
 ధబుధ్ధేరిపియేషున సస్తేహాడపపద్యతే తేషుస్థిస్థుఃపేషుమదనవిస్తేషు క
 థం మేధీర్వాన్యముహ్యేత । టిప్త నైష్టవతావదతిమాక్షుతయా చర్వి
 భావవృత్తీనితానిస్థితాని స్థితావలోకితకథితవిహృతలీలా లజ్జాయితా
 నియాన్యన్యధాపిసమ్భవన్తి చిరాసుఖూతాత్మకణ్ఠసంసర్గసుఖగంహారమి
 మహకృతపుణ్యస్యమేతత్త్వణమేవకశ్యేకారయన్త్యాకిమివనావేదితమ్ । అ
 పిచహిమగృహకవృత్తాన్తస్తృతవాపి ప్రత్యక్షపవతత్త్విమత్రప్రణయ
 కోపాక్షిప్తయాప్యన్యధా వ్యాహృతందెవ్యాసర్వ ఏవాయం విపర్య
 యార్హదోషః తదథునాప్రాణైరిపుష్పయుజ్యమానస్తథా కరోమి
 యధా నేదృశమేకాన్తవిష్ఫురహృదయం జానాతి మాందేవీ । ఇత్యేవంవ
 దత్యేవచన్ద్రాపీడే శ్రావితైవప్రవిశ్యవేత్రహస్తాప్రతీ హారీకృతప్ర
 ణామావ్యాజ్ఞాపయత్ । యువరాజపవంసమాదితతిదేవీవిలాసవత్కిత
 జల్పత్ పరిజనతః శ్రుతంనుయా యధాకిలపుస్తతః స్థితాద్యపత్రలే
 ఖాత్రపునః పరాగ తేతినచ మేత్వయ్యస్యాశ్చక్తిశ్చేదపి స్నేహస్యవిశేషో
 విలసతీతి మమైవేయం సంవర్తితా అపిచ కాపితవాపిమహతీవేలావర్తతే
 అదృష్టస్యతదనయాసహైవాగచ్ఛనునోరధశ తల్లభమతిదుర్లభం త్వన్ము
 ఖితమలావలాకినమితి॥

చన్ద్రాపీడస్తుతదాకర్ణ్యచేతస్యకరోదహేమాసన్దేహదోలారూఢం
 మే జీవిత మేవమమ్భానిమేషమపిమామపశ్యన్తీమఃఖిమాస్తేపత్రలేఖా
 ము ఖేన చైవమాజ్ఞాపిత మాగమనాయ మే నిష్కారణవత్సలేన దేవీ
 ప్రసాదేన ఆజన్మక్రమాహితో బలవాన్ జననీస్నేహఃవాఙ్భానుకూ

లం హృదయ నుమోచ్యం తావతైత చరణ శుశ్రూషాసుఖం ప్రమా
ధీనున్తథహతకః హరిణీ గురుజనలాలనా దుస్సహస్యత్కణితాన్యనుబ
ద్ధినీ బాన్ధవ ప్రీతిఃకుతూహలీవ్యభివప్రార్థనా మఖావలోకినఃకులక్ర
మాగతా రాజానోజీవితఫలంప్రియతమాముఖావలోకన మనురక్తాః
ప్రజాగిరియాన్ గన్ధర్వరాజసుతానురాగః దుస్త్వజాజన్మభూమిః పరి
గ్రాహ్యేదేవీ కాదమ్మరీ కాలాతిసాతాసహం మనోవిప్రకృష్టగుప్తరం
హేమకూటవిద్యాచలయోరిలిపవంచిన్తయన్నవప్రతీహార్యోపదిశ్యమా
నవర్త్యాపత్రలేఖాక రావలమ్భజవనీ సమి ప మగాత్ । తత్రైవచతహ
నేకప్రకారజనీ లాలససుఖాచేతితందుర్విషహహృదయో తకశ్శోది
వసనునయత్ ॥

ఉపనతాయా ఇచ్చత్త చిన్తాయామివఅన్ధకారితదశదిశిశర్వర్యాఽలని
వార్యవిరహ వేదనోన్మథ్యమానమానసాకులేషుకలకరుణముచ్చైరస్వ
హరత్సుచక్రవాకయుగ లేషుడతే జితస్మరశరసముత్సర్పమాణేషుచన్త్ర
మసోఽఙ్గోల్లధూళి ధూసరాలోకేష్వగ్రవయుఖేషువిజృమ్భమాణ
కుముదినీ శ్వాస పరిమళ గ్రాహిణిమన్తమన్త మావాతు మారభేప్రదో
షావిలె చతయన వర్తినిమీలితలోచనోఽప్యప్రాప్తనిద్రావినోదః
హేమకూటాగమన పేదాన్నిపత్యవిశ్రాంతేనేవ పాద శ్లవచ్ఛాయా
యాంజన్యానుసారాధిరోహణాలగ్నైవ సుఖంహతయోదూర్వోలి
ఖితేనేవ విస్తారిణినితన్బుఫలకేనుగ్నేనేవనాభిముద్రాయాముల్లసితే
సేవ రోమరాజ్యామరూఢేనేవ త్రివలినోపానహారిణిమధ్యభాగేకృత
పదేనేవఉన్నతివిస్తారశాలినిస్తవతే ముక్తాన్త నేవబాహువాక్యతా
వలమ్బునేనేవహస్తయోః ఆల్లిష్టేనేవకశ్లేప్రవిష్టేనేవకపోలయోః ఉ
త్క్లిరేనేవాధరపుటేగ్రధితేనేవనాసికాసూత్రేసమున్మీలితేనేవలోచన
యోఃస్థితేనేవలలాటశాలాయామన్నితేనేవచికురభారాన్ధకారేష్లవమా

స నేవసర్వతోదిక్పథస్థావినిలావణ్యపయః పూరిష్టవేమనసా సస్సారస్య
రాయ తనభూతస్య కాదన్వరీరూపస్య॥

సముత్పన్నా త్తీయబుద్ధిశ్చనిర్భరస్నేహోద్ధృతేతాస్తత ఏవ వా
పరాదారభ్య తాం ప్రతి గృహీతరక్షాపరికర ఇవయతోయత ఏవనుణ్ణ
లితకుసుమకాన్తుకం మకరధన్వమస్యాం ప్రహరన్త మాలాకితవాణ్
తతస్తత ఏవాత్మానమన్తరే చర్చితవాణ్ । ఏవ ముగ్ధాన మాలతీకుసు
మకోమలతనా నిర్మల ప్రహరన్తలజ్జనే ఇత్యుపాలభ మాన ఇవ దివ
సం ఉత్తరశతారయా స్త్రుతబాష్పార్ద్రయా గృష్ట్యా కుసుమ గాపం
పునః స్మరశర ప్రహామూర్చితాం సంజ్ఞామివ లమ్బయితుం తా మవ
యవైరువాహ స్వేగజలలవ ముశ్మగ్జచదీర్ఘదీర్ఘాన్నిశ్వాసమారుణా
తచ్ఛేతనాలమ్బముదిత ఇవచ సర్వాన్దీణంతుణమపిచముమోచ రోమా
ఞ్చింసహ్యతే హృగయవేగనా నవతి తద్వారాం ప్రప్టుమివనియుక్తే
నమనసాశూన్యతామధార్మీ త తత్ప్రతివార్తా కర్లనాయేవచ గృహీత
హారస్సర్పదై వాతిష్ఠత్ తదాననా లోకనా న్తరితమివ సర్వమేవనా
ద్రాక్షీత్ చన్ద్రిమ్బేపిచాస్యశృష్టిర్నారమత తదాలాపపరిపూరిత
శ్రోత్రే న్ద్రియఇవ న కిఞ్చిగపరనున్తఃక ర్ణేకృతవాణ్విణాధ్వనయో
శ్శస్యబహిరేవాసకా సుభాషి తాన్యపినప్రవేశమలభన్త సుహృద్వా
చోపిపరుషాఇవాభవన్ బాన్ధవజనజల్పితాన్యపినాసుఖాయన్త భావా
వగమభీత్యేవ యథాస్వార్వంసకస్యచిద్దర్శనమదా దవవరత ముక్తజ్వా
లేన మదన హుతభుజాన్తర్దహ్యామానోపి గురుజనత్రపయా న సద్య
స్సముద్భృతార్ద్రావిన్తశయనమభజత న సరసబిసలతాజాలానిగా త్రే
ష్వకరోత్ న జలలవమాక్షికక్షోదతారకితాని అజరతపద్మినీపత్రాణి
పార్శ్వేష్వకారయతో న కుసుమపల్లవస్రస్తరరచనామాదిదేశ నాన
వరతధారా నిపాతోల్లసితశిశిరశీకరాబ్ధదుద్దినం దదర్శాపి ధారాగ్న

హం న మకరన్దన న్తతసమ్పాతశీతలాభ్యన్తరాణి హర్షోద్వేద్యానలతా
భవనాఽప్యప్య సేవత న మలయజజలలులిత పృష్ఠేషు వణికుట్టిమేష్వ
ప్యలురదిచ్చయా న తుహినకరనికరసంక్రాన్తిహృద్యేషులనాకరక
లితవస్త్రికాన్తిమణిదప్పశేష్వప్యసంక్రాన్తయదాత్మ సన్తాపమ్ । కింబ
హునానాశ్యానహరిబన్దనరసచర్చామప్యచరణానదాపయత్ ॥

ఏవమేవ కేవలం రాత్రౌ దివాచాకృత నిర్వృత్తి నాన్యలతాపి అన
హనాత్మ చేన గహతాపి అక్షత స్నేహేన్ధ సేనదఃఖాను భావనానైవభ
వ్తసాదమర్పణాన దనదహనేన్తార్పహిశ్చక్వా ధృమానదేహఃశోషమ
గాత్ । ఆర్ద్రతాంపు నఃప్రక్షణాధీయమాన వృద్ధిం నాత్మాక్షీత్ । ఏవ
జ్ఞానిప్రతిక్రియతయాదున్యజాయాచాతివిసంఘటే నాయాన్యమా
వోషమదనే నాకారమేవలోకలోదనేహ్యోరక్షత్ నకుసునుశరపాయకే
భ్యోజీవితం । తనోరేవతానవ్షను క్షీచకార నలజ్జాయాః శరీరస్థితా వే
వానాదరంకృతవాణానకులక్రమస్తతౌ । ప్రజాపవాన్పరుభ్యన్తన మన్త
ధోత్కలికాః । సుఖమేవావధీరయామాసర్థేర్భవమ్ । ఏవాజ్ఞాన్యపురః
కాదమ్మరీనూపగుణావప్తమ్భుహితత్రాణేనబలవతానురాగేణాకృప్య
మాణస్యపశ్చాదురుజనప్రతిబన్ధదృఢత రేణమహీయసాస్నేహేనచవా
ర్యమాణస్యగభీరప్రకృతేః సరిత్వ తేరివచన్ద్రుమసా సుదూర ముల్లాన్య
మానస్యపిమర్యాదావశాదాత్మానం స్తమ్భయతః కథంకథమపికతిప
యేష్వపిసహస్రసంఖ్యాయమానెష్వత్రిక్రాన్తైషువాసరేషుఏకశారణ
రణకసకాశాదివాన్తరాలభ్యావస్థానోవిరత్యబహిర్నుగర్యాన్తరజనజ్ఞ శీత
శీకరాసారమయైకలక్ష్మణితకలహంసచక్రవాకచక్రబాలాక్రాన్తస
రససుకుమారనైకతానిశిప్రాతటాన్యనుసరన్ వాతి దూరమివ చరణా
భ్యామేవబభ్రాను । భ్రామ్యంశ్చుగ్రుసుతాయత సరయేణాగచ్ఛతః ।
సోవప్తమ్భయాగత్యాత్వరితఖురసజ్ఞారాన్ యుజ్యమానాం శ్చవిరభీ

భవశ్చక్షుఃజటమానాంశ్చవిశ్లేష్యకశోభ్యహమానాంశ్చలన్బ మానాం
శ్చపరాపతతశ్చవిచ్ఛిన్నపక్షిన్యవస్థానాన్ప్రభతోపిపతతోఽప్యవసీద
తోపిచయథాశక్తిసాధిభిర్వృడతాన్నిః సహశయాకూరూరాగమర ఘోర
మతీర్ష్యయా చా గున న్యాయకౌరవమావేదయతో దూరా దేవాతిబ
హూవివతురజమాగద్రాక్షీత్॥

దృష్ట్వాచోత్పన్నతుహలస్తేషాంపరిజ్ఞానాయాశ్శయమం పురు
షం ప్రాహిహోత్ । ఆత్మనాస్యూరురఘ్నేన పయసోత్తిర్యశి ప్రాం
తస్మిన్నేవభగవతఃకార్తికేయస్యాయతనేతత్ప్రాతివార్తం ప్రతిసాల
యన్నతిష్యత్ । తత్రస్థశ్చకుతూహలా తస్మిన్నేవవాజిబద్ధేనిక్షిప్తకృ
ష్టిఃపార్శ్వస్థితాం హస్తేనాకృష్యపత్రలేఖామవాదీత్ । పత్రలేఖే
పశ్యయ పషపురుషః పుష్పవార్క కిరణనివారణోల్లాసితయా ప్రేక్ష
దాలలోలగృభిబయా మయూరపిఞ్చనయ్యా చక్రికయాచగ్నిభావ్య
వననోఽశ్వవారోజ్ఞాయతే కేయూరకోఽయమితి । యావత్తయాస
హ్నివాంనిరూపయత్యేవ తావత్తస్మాత్ ప్రహితపుగుసామపలభ్యాత్తావ
స్థాగంకృష్టిపథపవాతర్యతు రజమాదాపతంతూరాత్ప్రతాగమ
నధూళిఘాసరశ్యామీశృతశరీరం పరివర్తితమితేతరాకారేణ ఉజ్జితా
జ్జరాగసంస్కారమలినేన వపుసా విషాదశూన్యే నముఖేనాన్తగుఃఖన
మ్భాగపిశునయాచగ్మప్త్యూరారతపవా పృష్టామపికప్తౌ కాదన్యురీస
మవధ్ధా వసత్తురమావేరయంత కేయూరకమద్రాక్షీత్ । దృష్ట్వాచ
దర్శితప్రీతిరేష్యేహీత్యాహవాయ ససమ్మృగమప్రణయ ప్రణతోప
సృతమతిహారప్రసారితాభ్యాం దౌర్భ్యాం పర్యష్వజత తమ్ । అప
సృత్యపురఃకృతనమస్కారే తస్మిన్నామయ ప్రశ్నవచసా సంవర్ధ్యస
ర్వావేతత్సహాయాఃపురఃస్థితం పునఃపునస్సస్పృహమాలోక్యకేయా
రకమవాదీత్ కేయూరకత్పదర్శనేనైవ భద్రం దేవ్యాస్ప పరివారా

యాః కాదమ్మర్యాః ఇత్యేతదా వేదితమ్ । ఆగమన కారణ మపి శ్రా
న్తస్సఖితః కథయిష్యసిమ్యక్తాస్వ మమ్మనాగతారోహః ఖాతితాంతరి
ణీమారుహ్యకుతోఽస్యజనస్యమఖి తేశ్యభిదధానమేవ కేయూరకం పృ
స్తతఃకృత్వాపత్రలేఖాఞ్చారోహ్యస్వభవననయాసత్ । తత్రచని మి
థ్థాశేష రాజలోక ప్రవేశః ప్రవిశ్యవల్లభోద్వాన సపరివారేణకేయా
రకేణసహవాత్తామ్య తాచేతిసా అచేతితమేవదివసకరణీయంనిర్వర్త
యామాస । నిర్వర్త్యచపత్రలేఖాద్వితీయఃసుదూరోత్సరితపరిజఃకే
యూరకమాహవాయాబ్రవీత్ కేయూరకకథయదేవ్యాః కాదమ్మర్యాః
సమదలేఖాయాః మహాశ్వేతాయాశ్చసన్దేశమిత్యభిహిత ఎతిచన్ద్రాపీ
డేపురఃసప్రశ్రయము పవిశ్య కేయూరకం పృగదీత్ ॥

దేవకింవిజ్ఞాపయామినా స్తిమయి సన్దేశలవోపదేవ్యాః కాదమ్మ
ర్యాః సమదలేఖాయాః మహాశ్వేతాయావాయదైవపత్రలేఖాంమేఘ
నాదాయ సమర్ప్యప్రణివర్త్యనయాయం దేవస్యోజ్జ్వలమనవృత్తాం
తోనివేదితః తదైవోర్ధ్వంవిలోక్యద్వీర్ణముపంచనిశ్చస్య సని ర్వేదమేవమే
తదిత్యుక్తోవృత్తాయ మహాశ్వేతా పునస్త సఖేస్తమేవాశ్రమ పద మాజ
గామ । దేవ్యపి కాదమ్మరీ యుజితహృదయో ఆయోఘ సేవేవాభిహతా
హ్యతర్కి- తాపతితశుమా- శనినేవ మూర్ఛితాడితా అంతఃపీడా కూ
ణనిమీలితేనచక్షుషామూర్ఛితేనముషితేవ పరిభూతేవవఞ్చ తేవచోన్ము
క్తేవచాన్తఃకరణే నావిదితమహాశ్వేతాగమనవృత్తాం తాఃరమివస్థితోవ
స్త్రిల్యనయ నేవిలక్షేవలక్షితేవవిస్తృతేవవిస్తృతయన్తబ్ధృష్టిర్మహాశ్వేతా
యాఃకథయేతి సాసూయమివ మామాదిశ్యసుద లేఖాయాం పునర్చలిత
ముఖి సవిలక్షస్తి తరి మదలేఖేఅస్తికేనవిరచరేణైతత్ కృతం కరిష్యతే
వాయత్కుమారేణచంద్రాపీడేనేతియేవమభినధతీ ఉద్ధాయని వారి
తాశేషపరిజనప్రవేశాశయనీయోనిపత్యోత్తర వాస సోత్తమాజ్ఞమపఘ

ణ్యనిర్విశేషహృదయవేగనామ్ మదలేఖానుప్యనాలపస్తీసకల మేవ
తం దివసమస్థాత్ । అప రేద్యుశ్చప్రా తరేవోపస్మత మామేవంభృ
భతర శ రీరేషు శ్రియసూతేష్వేవభవత్సుఅహమీద్యశీ మపస్థాను
భవామీక్యపాలభమానేవమేభ వన్యిః పాగ్ సవ ర్తిభిః కార్య మి
నిర్భర్త్యయ నీవకింమే పుర సచ్యసీత్యన్తర్మన్యవేగేన తర్జయ నీవచ జా
ష్మపూరో ద్రేకోత్క- మ్మపర్యాకులయాదృష్ట్యాచిరమాలాకతవః । త
ధాదృష్ట శ్చ తయామఃఖితయా దేవ్యాఆదిష్టమేవగమనా యాత్మా
నం మన్యమానోఽహమనివేద్యైవదేవ్యేదేవ పాగ మూలము పాగ
తోఽస్మి । తచ్యదేవైక శరణజనజీవితపరిత్రాణాదులను లేః కేయూర
కన్యవిజ్ఞాపనాకర్ణనావధారదానేనప్రసాదం కర్తుమర్హతిదేవః॥

దేవ శ్రూయరామ్ మదైవతే ప్రధమాగమనేనామోది నాను
లయానిలేనైవ చలితంసను సమేవ తతన్య కాలతావనం తదైవ సక
లభవనమనోభిరామంభవన్తమాలోక్యవసన్తమివరక్తాకోకతరుల తామి
వారూఢవాః మకరకేతనస్తామ్ । ఇదానీస్తు మహాన్తమాయా సమను
భవలిత్పదధ్నే కాదమ్మరీ । తస్యాహిదిసగరోగయాదారభ్య దివసకర కా
న్తోపలూలస్యేవనిశ్శబ్దస్యా పవనేరితస్యాధూమస్యాభస్మనఃప్రజ్వల
తోమకరధ్వజహుతభుజోనపరి జనకరకమలకలితకోమలపల్లవలాస్యలీ
లయాప్రసరభజ్జః । నానుత్తలతాశవృన్తవాన్తజలజడకణికాసారసేకే
ననివృత్తిః । ననసహరిచన్తనపజ్గ-చ్చ టాచ్చురణేనఘేనః నవిదళితము
క్తాఫలవాలు కా పటలోద్ధూవనేవప్యపరమః । నోఽతీ కలితదన్తమయకల
హంసపంక్తిముక్తామ్ముధారేణధారాగృహేణప్ర శమః । యథాయథా
చలితజలయన్త్రవిగళితాభిరతిశిరశీకరనికరతారకితా భిరమ్ముధా రా
భిరాహన్యతే తథా తదావైమ్యతావలసహాయదరభివ స్ఫురతి మదన
పావకఃసుతరాంచలిరీరః పద్మకళికాకలాపమజ్జగిమివవి కాశయతి స్నే

దజలలవజాలక సంతతిముచుచారః । చిత్రంచేరంమకరకేతుహతు భుజా
దహ్యమానమప్యగ్నిశౌచమంశుకమివనితరాంనిర్మలభవతిలావణ్యమ్ ।
మనస్యేచమృదుస్పృశావమపిజలమివముక్తాఫలతాముపగతం కరినీ భవతి
ఉత్కణ్ఠితంహృదయమబలాజనస్యయత్తాన్యశేనానీసంతాపేనాపి నవీ
యతే । బలవతీబలువల్లభజనసజమాశాయత్తధావిధమప్యనుభవవేద
నావిహ్వలితప్రాణమతికష్టమ్ప్రాణ్యతే । కింకరోమికథయ కథంక
థ్యతేకగూప్తాన్యవృత్త్యతేకృశేనోపాయేరప్రకర్మ్యతేకేనప్రకా
రేణావేద్యతేఽయాం క్త్యాప్రకాశ్యతేతమయావేదనయోపమీయ
తేబలవతీచుత్కణ్ఠా । స్వస్నేమవిభితచేతనాః స్ఫుటంప్రాణి నః
స్రుతిదినం దృశ్యమానోపియన్నపశ్యంతాన్యశేమవస్థామ్ । ప్రచణ్డదిన
కరకిరణసహస్రాతపసహానికమలానిశయనీకృతాని మ్లానిముపనయ
న్త్యాదివసకరమూర్తిరపినిర్జితాయానిజోష్ణణా । నిష్కరుణేరచాకా
రణవామేరకామేనవధ్యమానాతాస్తాశ్చేష్టాః కరోతి । తథాహిసానో
ధగుదనవేరసత్త్వనులికరినేనునసీవససీ లిమ్బదునికుసుమశయ
మపసఖిజనేరపాత్యతే । కుసుమశయరగతాచసంతాపగళితచరణతలాల
క్తకలవపాటలితైశ్చశయ్యాకుసుమైః కుసుమశరేణశరతాముచనీ
తైః సగుధిరైరివహృదయాత్పత్తితైర్భయముపజనయతినఖినాం సర్వాజ్ఞీ
ణమనజశరనివారణాయకవచమివభవదనుస్మరణరోమాఞ్చముద్వ
హతిరోమాఞ్చీనికుచయగళేశ్వసగళితమంశుకంనిదధానాత్వత్పాశీ
గ్రహణత్యవయాకణ్ఠకశయరవ్రణలీలామివదక్షిణంకరకమలవనుభా
వయతి । వామస్తువామకపోలభరజడాబుళిముల్లసల్లాలపర్మరాగవలయ
ప్రభాంశురజ్యమానంజ్వలితమదరహుతాశనవిప్లుష్యమాణమివహస్తక
మలంవిధునాతిరళినదశవ్యజవచవరవిక్షిప్యమాణకర్ణకువలయదళంవదన
మఃస్రస్రవదశ్రుభయపలాయమానలోలలోచనమివవిభర్తి । ప్రతిక్ష

ణఃతామతాం ప్రజస్త్రీకేవలంనుజశవలయంపతన భయేఽహో లాయ
 మానరిహృదయనుపిముహుర్దుహుఃపాణిపల్ల వేరుణద్ధి । శిశిర వారి
 త్తోఽత్యైరిణ్యాగీలాకమలమాలికయేవవపుషినిహితయాసఖీజన హస్త
 షరస్పరయాపరిక్లాన్యతి । తథాచరణయుగ లెసరసనాకలాపనితస్సు
 విస్తారేఽనుధృభాగంసజమాశయాహృదయంహృదయేఽభవన్త ముర
 సాబిసనీపూశప్రావరణంకశ్రేణీజీవితం కరకమలేఽక పోలపాళీంత్వ
 దాలాపేనా శ్రుపాతం లాటఫల కేనచన్దనలేఖకానుం శేనవేణీన ధునా
 ధారయతి । త్వదిన్ద్రక్షయాఽనుబమాంహృదయ మభివాచ్ఛతి । గో
 త్రస్థితేనేవజీవితేఽలజ్జతే । ప్రియసప్తేవమూర్ఛయామ సి ము హు
 ర్దుహుఃస్పృశ్యతే । పరిజనెనేవచరణరణకేఽపరివశాకుసుమ శయనా
 దుక్త్యాప్యతే పరిచారికయేవార్తాస్రస్థాశ్చిహ్నార్పతే । ముహుఃపవన
 ప్రేక్షోలితముత్కణ్ఠావ్యజనపల్లవభాభయఃస్మితమివలతాచన్ద్రప మ
 ధివనతి । ముహుర్దుత్తోశకల్లికం భిసవలయసంగత్యణరచితాజ్జలిపుటమివస్థ
 లచలిసీవనమధిశేతే । ముహుర్దుద్బన్ధనభయాదివనిర్తనరకిసల యాచ్ఛాది
 తలతాపాశముద్యానమానేవ తే । ముహుర్నిష్పతనవిరతరోదనాతామ్ర
 నయన ప్రతిబింబుంస్తస్తరానరణత్రాసనిమగ్నతగ్గణమిహో పవనస
 రోజలమవగాహతే । తస్మాదుత్థాయతమాలవీధీముపైతి । తస్మాంశాఖా
 వలమ్బుర్భర్హిభుజలతానిహితనిమిలితలోచనవదనాచస్పృక్తశ మాలి
 కొష్టద్ధ దేహాశజ్జా ముత్పాదయన్తీముహూర్తం విశ్రమ్య సజ్జితకగ్ర
 హమావిశతి । తతోమధురమురజరవలయలితలాస్యలీలయోద్దేజ్యమా
 నామయారివ ముక్తవారిధారంధాతాగృహమభిపతతి । తతోపిఘనజల
 ధారాశీకరపులకితకాయాకదస్పృకలికేవకస్పృమానాశుద్ధాంతక మలిసి
 తీరముషసర్పతి । తస్మాచ్ఛభవనకలహాతిసరవన సహమానాప్రస్థితా త
 త్కాలావతారితనూపురయుగళానిపుణప్రేతామివతామతామభివన్ద

లివలయరచనాన్లుయితప్పుణాశకుపితైరివభవనవాపీచక్రవాకమిధునైః
 కూజితేన భేర్యతే । శయ్యావిలాసవృద్ధితకుసుమసంజ్ఞయానర్జితై రివ
 ప్రసుదవన మధుకరకులై ర్విరుతేనోద్వేజ్యతే । నిర్భరౌత్కంక్షాశ్చర్యతర
 వనోపైతైరివాజ్ఞనసహకారపికబ్బనైః కలకలేనాకులీక్రియతే । మనసా
 ణ్ణుగణ్ణుపరిభూతగర్భపత్రకాన్తిభిర్విడేవోద్భాసితే తక్సూచిభిరుగ్భూత
 వేగ నాభవతి । ఏవం ప్రాయశ్చనుదనదుశ్చేష్టితాయానైః పరిణామ
 ముపైరిదివసః॥

చన్ద్రోదయేచాస్యాసిమిరమయీవాపై కిధృలికమలమయమి
 వనూయతేహ్యాయంకుముదమయభవవిశృమ్భతేమకురకేతనఃచన్ద్రికా
 నైమణిమయమివప్రక్షరతి నయనయుగళముదధిజలపాయానీవవర్ధనై
 శ్వసితానిచక్రవాకమయాభవవిఘటనైమనోగధాశీతజ్వరాతురేవ
 మణికుట్టిమోదరసంక్రాంతస్యతుషారకిరణవణ్ణులసోపరివేపధువిలులి
 తతరిళాంబుళినికరంకిరయుగళంప్రసాదయన్తీశశిఃసన్తాపమనక్షరం
 కదయతి । సన్తారేమదశనాంశువ్యాజేనమన్తధశరనిర్జితహృదయప్రవి
 ప్రానిస్తుకరణానివాధిరతి । వేపధుషువ్యజనీకృతకదిభీదళకమోపదేశమి
 వగృహ్నతి । విజృమ్భికాసుకణ్ణనాళాగతజీవితనిర్గమమార్గమివాపదిశతి
 గోత్రస్థలితవిలక్షన్తి తేషుహృదయనిపతితమదనశరకుసుమరజభవవమ
 తిబాష్పమోక్షేషుష్ఠాలాశ్రుసంతానవేణికావాహినీవిలీయతభవశశి
 మాదర్పణేషువిస్ఫురితానేకప్రతిచిన్మనిభేనశతధేవవిదళతి । కుసుమశ
 యనేషుపరినళలాలసాగతాళిమాలాకులితాధూమాయతభవకవలస్ర
 సరేషుకిళ్ళిర్జరజోపుష్పజర్జరితాజ్వలలీవ । స్వేదప్రతీకారేషువిశదకర్పూ
 రక్షోదధూళిధవళితాభస్మీభవతీవ । నవిజ్ఞాయతేకింముగ్ధయాకింబిలా
 సేనకిమున్నాదేనసజీతకమ్పదజధ్వనితేషుకేకాశజ్గయాధారాగృహ
 మర్కతమణిమయూరముఖానిస్థగయతి । దివసావసానేషువిశ్లేషభీతా

మృణాళసూత్రైస్త్రితలిఃపిఠానిచక్రవాకమిఘనానిసజ్జుటయ
 లిఽచింతాతారస్పృశుఃకణిప్రుదీపానవతఃసోత్పలైస్తాడయతి | ఉత్తరం
 రాలేభేమసంకల్పసమాగమాభిజ్ఞానానిలిఖతి | దూతీసమ్ప్రేక్షశేషుస్వ
 శ్చాపరాధోపాలమ్యూనస్త్రిశతిఃపితస్యాశ్చన్తనఃపరివళితవనక్షితా
 నిలేనసహసమాగచ్ఛ మోహః | చక్రాహ్వశాపితవనిశయాసహాప
 తతిప్రజాగరక్రాసః | ప్రతిరుతానివవలభీకపోతకూజితైఃసహవిర్భవ
 త్త్విషఃఖాః | నాథుకరభివృద్ధిపవనకుసుమామోదేనసహచరాపసర్పతివర
 తాభిలాషః | తథాచజలకణిశేవపద్మినీపలాశస్థితాకమ్పితే | ప్రచిచ్ఛాయే
 వస్థటికోపలసలిలవణిదర్పణకుట్టినతలేషుశ్చ్యతే | నర్థినివశశికంస్ప
 ర్శ్యేనమ్లాయతి | హంసీవసరసన్యతాళి కాహరవృక్షరేణజనతి | శరదివకు
 ముదకువలయములసంస్పర్శమనోహగర్భవహసరుసునుబాణాచవి
 జృంభ్యతే | చంద్రమూరిరివకమలప్రకరస్థితపాపప్లవాసజ్వరస్తీని
 శాంసయతి | కుముదివీవరజనీకరకిరణకృతప్రజాగరాదివసమర్థకనిత్ర
 యాతివాహయతి | మురరిపుజలశయనలీలేవనన్దోచ్ఛ్వసితశేషానిమీలిత
 లోచనాకిమపిచింతయతి | మలయనిమ్నగేవసరసహరిచందనకేసలయలా
 భ్నితేషుశిలాతలేష్వభిపతతి | కున్దకళికేవతుమౌసిక్తప్లవవర్తినీవనా
 నిలేనామూన్యతే | భజన్తివాసహ్యసంతాపాలిన్గితచందనశాఖాశిఖిశకున్త
 కులకోలాహలేనతావ్యతి | హరిణీవకేసరికాననంపరిహరతి | కుసుమఘటి
 తశీలిముఖమనోహరాన్తదనచాపాదివప్రమదవనాత్రస్యతి | జానశీ
 వపీతరక్తేభ్యోరజనిదరేభ్యుత్తవచమ్పకాకోకేభ్యోవిభేతి | ఉపేవస్వప్న
 సమాగమేనాసకృతార్థతామేతి | క్రిష్ణనిశాలక్షీరివానుదినవతిత్రామా
 భవతి | సర్వధాతస్యాఃస్వర్పవేదనయా ఆక్షానివిదైర్జితసద్ధారణవ
 స్తూనివలయరచనయాగృహకమలినీమృణాళానిఉపదేశైఃసఖివచనాని
 శయ్యాపరికల్పనేనోపవనకుసుమానిలనవరతమోక్షేణమదనాయుధా

ని శేషరక్షణానికింబహునాసమ్మతితన్వాస్తన్నామాసర్వతఃసఖిజ
 నఃత్వశ్చమ్మద్ధానిర్వహస్యానిత్వత్వమాగ మోపా యాన్వేషిణః స
 ర్వేసమవాయాఃత్వద్వారోపాలమ్మతత్పరాసర్వప్రశ్నాఃత్వద్వ
 త్తాన్తముఖరంపరిజఃత్వదాలాపనిర్మితాసర్వక్షిన్దాఃత్వదాకారమ
 యశ్చైత్రకలాభ్యాసఃశ్చదుపాలమ్మగర్భాఃమాగధీవజ్జతగీతియఃత్వద్
 ర్శనపురుత్వాంస్పష్టాఃత్వద్వరిహంసప్రాయాగుణసజ్జరదాహవిప్ర
 లాపాఃశ్చన్నామగ్రహణైకోపాయగన్యప్రబోధామోహనహావే
 గాఃకల్పావేదయస్తజ్చకేయూరకంభవతుసంప్రతినశకోగ్యతఃపరం
 శ్రాతుమిత్యామీలనదత్తసజ్జేవకాదమ్మరీవ్యధాశ్రవణవేదనాసమ్మ
 వానుకమ్మయేవచన్ద్రావీడమాక్రమస్తీమూర్ఛాన్యవారయత్ నతుపున
 తవస్థానివేదనచరిసమాప్తిః*

తథామూర్ఛానిమీలితశ్చతామేవానుభూయన్నివససంభ్రమ
 ప్రతిపన్నశరీరేణకేయూరకేణసమ్భావితతాలవృత్తయాచరత్రలేఖ
 యాలినుభావ్యార్థసజ్జయాచనియత్యాసంజ్ఞాలమ్భితశ్చద్ద్రాసిడః స్వ
 కృతపీడాపరాధేఃభీతమివలజ్జితమివవిలక్షమివనిభృతస్థితంకేయూరక
 మన్తర్భాషోచరుధ్యమానకంఠకిమపిస్థుితాక్షరంప్రశ్నవాచ । కే
 యూరకయేనప్రకారేణైవమేకాంతనిష్ఠుఃప్రదయమాత్మన్యనత్ప
 న్నానురాగమేవమాంసమ్భావ్యదేవ్యాకావస్పర్యాపునర్హాదకృతమ
 దాగమనసమ్భావనయానత్వమాగమనాయాదిప్రోసంధిప్తంవాకిశ్చిన్త
 హాశ్వేతయాసముపాహృతానుబన్ధయామదశేఖయావాత్సన్యజేననో
 పాలభ్యోఽస్తితథామయిపత్రలేఖయాసర్వమాఖ్యాతంతదభిజాతత
 యామహానుభావత్వాదుదారతయాసమానశీలతయాదక్షిణతయాచై
 కాన్తపేళలతయాచస్వభావస్యాత్మానమాత్మనాచనకలయతిదేవీకాద
 మ్మరీచన్ద్రముర్రేరాటాకేనాపినిశ్చేతనస్యచన్ద్రకాన్తాఖ్యస్యపామ

అఖండస్వార్థ భావోపగమనమేవాయ త్తనపున సక్త రా కర్షణం నిత
 రా పక్షపాదోఽని చక్షుధుకరస్యభిగమనమేవాధిరంతుకర్షణలాభేతు
 కలిగా శ్రయింశ్చరభి కౌ స ప్రభవతివసనాప క్లానేరచడన్తు విశాకు
 ముదాకరేణ కరిణీయావి కాశ్చయతినపున సంజ్యో త్సా భిగామారజ
 న్యైవనిర్వరీను న్నఃసరిసతా హంసస్యాహపిమ ధుమా సలక్ష్మీపరిగ్రహ
 ద్వి నాపల్లవాపరాగదర్శనస్య తేఽకి రోతుపాదపఃత త్ర దేవ్యాః కా
 దస్య ర్యాపవాజ్ఞాతపరాధినీయయాఅధరస్పంశితమా శ్రుప్రసీత్యైపు
 రఃస్థాయీహాసజనేషు గుణతయాగా ననువ్యాపారయన్త్యాసుప
 రిపద్ధినీమఃఖదా నైశనిపుణాపరమృగయపీ డార పేక్షిణీలజ్జాపేక్షితానజీ
 వితసనేహదాయుదే వ్యాసహమవస్థాఅధవా దేవ్యాఃపరిజనస్యాపిహో
 ఽయ మేవం విధోవ్యామోహార్యదనిచ్ఛత్త్యపిలాదసానవ్యాపారిలాక్షి
 ద్ద్రవీచరణకలప్రవిబద్ధస్య దాసజనస్యోపరిలజ్జాకీదృశంవాగౌరవంకావా
 నురోధోఽవిశ్వసమిత్తతావాకేయమీదృశీయదేవమాత్మనః శిరిషపుష్పకో
 మలస్యేయమాతిదారుణానీహాస్యేతానకృతార్థితోమే మనోరథఃఅధవా
 క్రమాగతమంతర్గతంవామలోదనానాంవిశేషతోఽపరిత్యక్తనిత్యే
 షబాలభావానామంతప్రబుద్ధముగ్ధసుసంశయావాంఛన్యకానాంలజ్జాన
 పారితానామాస్త్విన్దనేపరిత్యగ్నుదేవ్యామదలేఖాతుద్వితీయంహృదయ
 మస్యాఃకయాకిమేవమహార్య సంయమద నైర్మునిభిరప్య సంరక్షితహృద
 యాపహరేణానిగ్రాహ్యచారేణశుచిభిరప్యపరిహర్యస్పర్శచాణ్డాలే
 నభస్తికృతాపర్యవసానప్రాణిసహస్రేణానిర్వాప్యశ్శానాగ్నినాస
 ర్షదోహాశ్రయేణాశరీరవ్యాధినారూపాఃపరిణాతకాణ్డవ్యాధేనమర్త
 భేదినాలోకమర్తరేణసర్వఃప్రాణాపహరక్షమేణాకాలమృత్యునాలని
 రూపితస్థానాస్థానప్రవర్తినాపరోపకామతార్థేన హృదయ వాసినా
 పరప్రత్యయేనస్వయోనినా కామేచదురాత్మనా ఆయాస్యమానం దే

వీశరము పెషితంకిమిత త్రస్తవైవమేకర్మేనావేదితమధునాశృత్వా
 పదివసక్రమగమ్యేభ్యనికిక్తిరోమిమలయానిలాహతలతా కుసుమపా
 తస్యాశృసహం దేవిశరీరంవస్త్రసారకతినహృదయమైర స్త్వన్నిదైరపిదు
 ర్విషహస్త్వ చేషవః నజ్ఞాయతేనిమేషేశ్చైవకింవాభవతీతి । ప్రాయే య
 చ దేవ్యాశ్చనుభవనీయపవాయమర్తః । యథాచాస్యమఃఖై దానవ్యస
 నినొద్గుర్లుతుట నాపణ్డిశస్యయత్కించ్చనకారిణోనిష్ఠారణ కుపితస్య హా
 తవిధే, స్వతోవిసంస్థులరి సమారంభంపశ్యామి తథాజానామినయి
 తావతా స్థాస్యతీతి । అన్యథాక్వనిష్ప్రయోజనాశ్చ యశ్చిమిధునాను సర
 ణేనా మానుషభూమిగమనంక్వచ తత్రత్రుషితస్యా చ్ఛేదదర్శనంక్వ
 తత్రీరేవి శ్రాంతశ్చామానుషగీతధ్వనేరాదర్శనంక్వతజ్జిజ్ఞాసాగతస్యను
 హశ్చేతావలోకనం క్వత్రత్రతరళికయాసహతవాభిగమనేనమగ్నమన
 ప్రస్తావః క్వమహశ్చేతయాసహహేమకూటగమనంక్వతత్రదేవీవద
 నదర్శనంక్వానురాగాత్పత్తిరశ్చిక్ జనదేవ్యాః క్వవాఅపరిపూర్ణమ
 నోంధస్య సేషతురలజ్ఞనీయగమనాజ్ఞాతత్సు ~~మహామహోభ్య~~ పాతితా వ
 యంబల్వ నెనాకార్య కారిణాస్తత్కర్మబలనియోగదత్తేణదగ్ధ వేధసా త
 థాపిదేవీంసమ్భవయితుంప్రయతామహే ॥

ఇత్యభిగద త్యేవచన్ద్రాపీడే నితరామయమనెనైవకాదమ్బు రీప్య
 త్తారి తెనసన్తాపతస్తస్త్రిమపరమహమేనమాత్మతేజసాసన్తాపయామీత్యు
 త్పన్ననయభవభగవాం స్తిగ్మదీధితిరుత్తప్రకనక గ్రవస్ఫులిగ్గపిజ్జల ద్యుతి
 దిగ్వికీర్ణధూర్జటిజటామణ్డలాను కారిసజ్జహారకరసహస్రమ్ । అస్తాను సాతే
 ణచరవేర్వాసహోపియథోచ్చితతరుశిఖరావలమ్బినోరకాతప్త ఛేదా
 నాకర్షన్న పససారక్రమేశ్చైవసజ్జాతకరుణానుబంధయేవసన్ధ్యయాఘృష
 రిజలార్చ్రపటభవప్రసార్యమాశేస్య రాగపటలేనిశాగమేనాప్యేవమస్య
 శూన్యతావిక్లవస్యమాభూద్దర్శనమిత్యాప్తే నేవసర్వ తోనీలీపరిలమ్బమా

నాయామివ భ్రాన్యమాతాయాంతిమిరలేఖాయాంకమలేష్వపిః స
హత్వాచ్ఛేదకారిణఃసంతాపస్యతల్పకల్పనాభీలేష్వవసంకుచత్స కు
ము దేష్వపిఃశుచిస్వభావతయార్ద్రారేషుశయన సమ్పాదనా యేవా
హమహమికయోర్దలత్సుచక్రవాకేష్వపిసహచరివిరహఃకథారేషు కాద
మ్భురీసమిపగమనోపదేశదానాయేవకలకరుణముచ్చైగ్గుహుర్వ్య
హరత్సుచన్ద్రమస్యపిభగవతీసమస్తభువనైకాతపశ్రేణుధాంజుకలసే
పూర్వదిగ్విధూవదచన్దనతిలకేగగనతలలక్ష్మీలావణ్యశుభాసాదెసకల
లోకాష్టానకారిణీసధాలిప్తైకరైవస్పృష్టుముచ్చాప్తసహేతునాతం
జ్యోత్సాగ్జలీనచసేక్తుముదయగిరిశిఖరమూఢేప్రాణేప్రదోషస
మయేవన్యాపీడస్తస్మిన్నేవవల్లభోద్వానేవన్ద్రాతపస్సర్గిర్యితవిశదజ
లలవోద్భేదహరిణిచన్ద్రమణిశిలాతలేవిముచ్చాజ్ఞానిచరణసంవాహనో
పస్యతం కేయూరకమవాదీత్ । కేయూరకకింమాంకలయసియావత్వ
యంపరాపతామస్తావత్ప్రాణాన్సన్ధారయిష్యతిదేవీ కాదమ్భురీ
పారయిష్యతివాతాంవిన్నోదయితుంసుదలేఖాగమిష్యతివాతత్సమాశ్వా
సనాయనుహశ్వేతామత్పరీచయోద్వేజితాప్రతిపస్యతేవారీరస్థి
తయేతయోరభ్యర్థనాద్రత్యోమివాపురస్తస్యాః స్తేరస్యకోపాంత
మాలాలతారకముత్రస్తహరిణశాబకాయతేక్షణంముఖమితి॥

సతువ్యజ్ఞపయత్ దేవధైర్యంసమవలమ్బ్యగమనాయయత్నః క్రియ
తాంతివృత్తుతావదాసన్నవర్తీసఖిజనః పరిజనోవాతస్యాహిత్యదాలాక
నేచ్చైవస్వేచ్ఛయానిమేషితుమపినదదాతీసమాగమాశయైవావప్తభం
హృదయంశ్వసితమేవముఖైః పహితంరోమాశ్చపవక్షణమపిశరీరం న
ముష్పతిదివానిశంబాష్పవవలోచనపథస్థాయీప్రజాగరపవరాత్రా
వపిదత్తదృష్టిః అరతిరేవనపకాకిన్యాఃత్రాన్యత్యవస్థానంజీవితమేవక
ర్ణస్థానాన్నాపసరతి ఏవంవదంతమేసమాదిదేశవిశ్రాంతయే కేయూర

కమాత్మనాపిగమనచింతాం ప్రావిశత్ । యదితావద కథయిత్వాఅని ప
త్యచరణయోరనామ్రాతః శిరసిఅగృహీతాశీః సహసాఉచ్ఛృజ్ఞలి త
పవతాతేనాన్బుయావ క్తవ్యమప్యప క్రమ్యగచ్ఛామితతోగతస్యాప మ
మకుతః సుఖంకేంశ్రేయఃకుతోవాఫలావాప్తిఃకీన్యశీవాహృదయనిర్వృ
తిః । అథవాతిష్ఠతు తావదియము త్తరకాలా గామినీచింతాఅప క్రమ్య
గతపవకథమహంయత్రాతేనదుస్తారదుః ఖార్ణవోత్తరణమహాసేతు బద్ధా
త్ అబద్ధవ్యాఖ్యేతఫలదానకల్పదుమదహితవిక్రాంతియశోనిష్ఠా
నిద్వారార్థదణ్డాదశేషభువనోత్తమ్యనస్తమ్భాత్ స్వభుజాద వాహ
ప్యమయ్యేవరాజ్యభారః సమారోపితః తదనాఖ్యాయపదమపి నిర్యా
తేనుయ్యవశ్యమ్ అపరిమితగజతురగరధగమనసంక్షోభిత ధరాతలైరా
లోలక దళికాకాననాకులీకృతభాష్పదగ్ధ స్తిభిహార్ధ వృద్రియమాణ ధవ
ళాతపత్రమణ్డలచ్ఛాయాన్తరితవాసరవృత్తికరైః అతిబహుళ రేణుగ్ధ
మావిచ్ఛేదాపూరితభువనకుహరైఃపురఃప్రసృతజవనవాజిభిరనుసంతాన
లగ్నవేతణ్ణప్రాయసాధవైఃశ్రావైరపిబుభుక్షితైరపిఅపృతగతివిలమ్బి
రాపయోధేతష్టాభ్యోదిగ్భ్యోరాజభిరవశ్యమనుధావితవ్యమ్ । తిష్ఠన్తు
తావత్ సేవాపరారాజానః సుఖపరిభుక్తాఃప్రజాలపితాత సేహ
త్ పరిత్యక్తపుత్రదారాః పృథ్వోలగివ్యస్తీతిమేచేతసి । అపిచతాత
స్యాపికోఽపరోస్తియస్త్రిన్వదీయంస్నేహంసంక్రమయ్యమయ్యపక్రా
న్తేయాతుకిమనెనగతేనవా ఇత్యవినయకోపితోఽవప్తమ్భంకృత్వా స్థా
స్యతి । కస్యవాపరస్యముఖమాలాకయస్తీనుఖాయమానహృదయా మ
త్ప్రత్యానయనాయకృతార్తప్రలాపానతాతమేవాకులీకరోత్యమ్బు ।
తాతేచపృథ్వోలగ్నేఅష్టాదశద్వీపమాలినీమేదిన్యేవలగ్నభవతితదా
మయాగ్ధగతంక్వప్రస్థితరీక్వవిశ్రాంతం క్వయాతంక్వభుక్తంక్వాపస్స
తంక్వాత్మామయాగోపయితవ్యః సహసాదితేనవాత్రకథమయావ

గనంద్యుయితవ్యం పృష్టేన వాకిము త్తరం దాతవ్యమ్ | అథాపి కథశ్చిద్దై
 వనియోగాన్నిః సృతోస్త్రితధాప్య నాయాసనీయంతాత మేవం న హీయ
 స్యాయా సేతాత ప్రసాదానదృష్టదుః ఖామమ్నాం వాని జూపక్రమణ
 శో కాన్తవేపాతయామికం కృతం భవత్యపుణ్యవతా | అపిచ సబహు దివస
 ప్రవాసోపతప్తస్తన్ధావారోప మేఅద్యాపి న పరాపతతి తేనా పరసంవిధా
 నాదర్థపథా దేవనివృత్య పునర్థా వితవ్యమ్ | అథా వేద్య తాత స్యామ్నాయా
 శ్చ తాభ్యాశ్చ విసరితః సంవిధా నేన గచ్ఛామిత త్రా పికింకధయామినుమ
 స్తేహ దుఃఖ తాగన్ధర్వ రాజపుత్రీ కాదన్బురీమాము ద్విశ్వమరకేతు నా
 ఆయాస్యమానా దుఃఖంతిష్ఠతీతికిమ్నాబల వా న్నేత స్యామను రాగో నత
 యావి నాహం ప్రాణాన్ సన్ధారయామీతి కింత స్యామనుచద్వయో రపి
 జీవితనిబన్ధన హేతుభూతయా మహా శ్వేతయాతస్పరిణయ నాయ మే సన్ది
 ప్తమిహికిం వాతద్దుఃఖమపారయన్ సోడమయం కేయూరక ప్రస్థత్వై
 మాం నేతుమాగతశ్చ త్వపరోపి వాకశ్చిత్వై పదేశో నశక్యతపవ పురర్థమ
 నాయకర్తుం స మ్న త్యేవ సమధికాద్వర్షత్రయాత్ | ప్రసాధ్యవ సుధాం
 ప్రత్యాగతోఽస్మి అద్యాపి సాధన మేవ న పరాపతతి | అకథయిత్వా చ గమ
 నకారణంకథమాత్మానం మోచయామి కిం మాం ముష్ఠ్చతు తాతోఽమ్నా
 వాతత్సుహృత్సాద్యేఽస్మిన్నధేఽనర్థః పలితః కింకరోష్యే కాకీవైశమ్నా
 యనోఽప్యసన్నిహితః పార్శ్వే మేకింకరోమికింపుచ్ఛామి కేన సహని
 రూపయామికోమే సముపనిశతు కోవాపరోమే నిశ్చయాధానం కరో
 తుకస్యాపరస్య వావివేకినీ ప్రజ్ఞాకస్య వాస్యస్య శ్రుతం శ్రోతవ్యం వా
 కోవాపరోవేత్తావత్తుంకస్య వాపరస్య మయ్యసాధారణః స్నేహః కేన
 వాపరేణ సహసమానదుఃఖోభవామికో వాపరోమయిదుఃఖతేదుఃఖ
 సుఖతేసుఖవాకోవాపరోరహస్యావేదనస్థానంకస్యాపరస్యో పరికర్త
 వ్యభారమవక్షిప్య నిర్వృతాత్మానిస్తామికస్య వాపరస్యమతాగచ్ఛే ప

ర్యాకులతాకోవాపరోమయాకోపితంతాతమంబాంచపరిబోధ్యమాం
నేతుం సమర్థతి||

ఏవంచి న్నయతపవాస్యసానిశా దుఃఖిద్భిన్నా పిక్షయ మగమత్ ।
ప్రాతరేవచకంవదనీంశుశ్రావయధాకిలదశపురింయావత్ । పరాగ
తఃస్క-న్ధావారిభిః । తాఞ్చ శ్రుత్వాసముచ్చాప్సితచేతాశ్చకార చేత
స్య హేమాధన్యోఽస్తి అహూర్విధేర్భగవతోఽనుగ్రాహ్యోఽస్తి
యస్య మేఽనుధ్యానానంతరమేవపరాగతోద్విషీయంహృదయంవైశమ్ప
యనభిః । ప్రహర్షిపరివశశ్చప్రవిశ న్తమాలాక్యదూరతపవకృతప్రణా
మం కేయూరః మవాదిత్ । కేయూరకకరతలవర్తినీంసిద్ధిమధునావధా
రయప్రాప్తోహివైశమ్పయనభిః||

సతుతదాఃర్శ్యగగనపరిలమ్బకృతయాచిన్తయాన్తఃశూన్యపవభ
ద్రకమాపతితం మహతీహృదయనిర్వృతిరేవస్య జాతేత్యభిదధదేవో
పస్మత్ప్రేపవిత్యపార్యేవైశమ్పయ నాగమనాలాపమేవానుబధ్య
ముహూర్తమివసంజ్ఞోత్సరితసమస్తపరిజనంచప్రాప్తీశంవ్యజ్ఞ పయత్
దేవసర్వతోవిస్ఫురన్తీతడిదివ బలాహకోన్నాదమ్ ఉపారూఢశ్యామికా
మేఘలేఖేవసరీలాగమనముపదర్శితపాణ్డుచ్చవిఃప్రాచీవచన్ద్రోదయరి
పరిమళగ్రాహిణీమలయానిలాగతిరివవసన్తమాసావతారమభ్యుచ్చిత
మకరధ్వజామధుమాసలక్ష్మీరివపల్లవోద్భేదముల్లసితరాగాపల్లవోద్గతిరి
వకుసుమనిర్దమంవికసితకాశకుసుమమజ్జరీవశరదారమ్భమవస్తైవేయ
మావేదయతినిః సంశయం దేవస్యగమనం । అవశ్యేఞ్చ దేవస్యదేవీప్రా
ప్త్యాభవితవ్యం కేనకదావావలోకితోజ్యోత్స్నారహితశ్చన్ద్రమాఃకమ
లాకరోవాన్ముణాళికయాచినాఉద్యానభాగోవాలతాశూన్యః । అపిచ
నరాజతపవసహకారకుసుమానజ్జరీపరిగ్రహమన్తరేణసర్వజనసుభగో
ప్రీకుసుమమానః । అసమ్భావితదానలేఖాలక్ష్మీకం వావదనం యూధాధి

పతేః । కిన్తయావదైవశమ్పయః పరాపతతియావచ్చతేన సహగ
మనసంవిధానంనిరూపయతిదేవస్తావత్ । అవశ్యంకాలక్షేపేణ భావ్య
మ్ । యాశ్చ శీవా కాలత మాదే వ్యాహారీరావస్థాతాశ్చ శీనివేదితైవమ
యాసోస్పి ప్రత్యాశయాధ్యాతేదే వ్యాస్తుపునర్దేవదర్శనోఽవ్యయా
షత్ నిష్ప్రత్యాశమేవ హృదయం కేనాశ్వసనేన వర్తతాంమద్వారో
పాలమ్భదేతమత్పత్య తేచేతసియాథాలస్తికార్యంమేజీవి తేనదుః ఖా
గ్యపిసహస్తిధారయామ్యేతదితి । అతోవిజ్ఞాప యామి చేత సాత్పగ్ర
తోగతపవదేవః శరీరేణాప్యనుపదముచ్చలితపవకినుపరంమయాత్రస్థి
తేనసాధనీయంతద్దేవాగమనోత్సవావేదనాయగమనానుజ్ఞయాప్రసా
దం క్రియమాణమిచ్చతిమే ప్రణయప్రసాదదర్శలితం హృదయమిదా
నీమేవ॥

ఇతివిజ్ఞాపితేకేయూరకేణ అన్తఃపరితోషవికసితయావికచనీలో
త్పలపుష్పమాలికయేవదృష్ట్యా రర్కితచన్ద్రప్రసాదశ్చంద్రాపీడుః ప్రత్యు
వాచ కిముచ్యతేకస్యాపరస్యేదృశీదేశకాలజ్ఞతా కోవా పరోఽస్మా
న్స్వేషనిర్వాప్యజభక్తిః కస్యాపరస్యేదృశీఅన్తద్గుఃఖాసహిష్ణుతా అనపే
క్షితస్పశరీరశక్తిరుత్సాహశ్చతత్సాధువినితంగమ్యతాం దేవ్యాః ప్రా
ణసన్ధారణాయమ దాగమనప్రత్యార్థాచ్చత్రలేఖాప్యగ్రతస్తస్య మై
వసహప్రా యాతుదేవీపాదమూలంఇయమపిప్రసాదభూమి రేవదే
వ్యాః ఇమామప్యాలోక్యకియత్యపిధృతిరవశ్యముత్పత్య తేఇతిమే చే
తస్యపిచాశ్యాఅపిదేవ్యా మస్తేవసేనాపాభక్తిశ్చేత్యభిధాయపు
ష్టతః సముపవిష్టా మేవతాంపత్రలేఖామద్రాక్షీత్ । సాతుకిశ్చిదవ
నతముఖీనిజాజ్ఞాక్షరాణిప్రయచ్చతుదేవఇతివ్యజ్ఞ పయిత్ । కృతప్ర
స్థితినిశ్చయాయాశ్చతస్యాంమేఘనాదాహ్వానాయప్రతీహరిమాదిదే
శ । ఆదేశానన్తరమేవచాగతంమారతఃప్రణతమాజ్ఞాప్రతీక్షం స్వయం

మేవాహూయ నోప గ్రహమాదిదేశ । మేఘనాదయస్యాం భూమా
 పత్ర లేఖానయనాయ మయా త్వం ప్రస్తాపితః తాం భూమి మేవ ప
 త్ర లేఖామాదాయ కేయూరకేణ సహ అగ్రతోగచ్ఛ ఆహమపి వై
 శమ్పాయనమూలోక్య అనుపదమేవ తెతురజ్జమైః పరాగత ఇత్యాదిశ్య
 యథాజ్ఞాపయతి దేవ ఇతి కృతనమస్కృతౌ త్వరితగమన సంవిధానా
 య నిష్క్రాంతే మేఘనాదే దేవ కిమతఃపరం విలప్తే నేత్యభిధాయ
 మేఘనాదనిర్గమనాన న్తరం గమనప్రణామోద్ధితం కేయూరకం సన్నే
 హ మాహవాయ సబాష్పయా దృస్త్యా పునః పునరాలోక్య పరివృజ్య
 చ సపులకాభ్యాం దోర్భ్యాం ఆత్మకర్ణాదపనీయానేక వర్ణరుచిరం సన్నే
 శమివ కర్ణాభరణమస్య కర్ణే కృత్వా కణ్ఠాగతబాష్పగర్గదికాక్షరమవా
 దీత్ । కేయూరక త్వయా తు మే దేవీ సన్నేహోనానీతపవ తత్కిం తవ
 హస్తే తదనురూపం ప్రతిసన్నిశా మ్యసూర్యం । విజ్ఞాపయితవ్యా దేవీ
 తత్రాపి కిమలీకలజ్జా జాలభారోద్వహ నేన త్వామాయాసయామి
 యాత్యేవ పత్ర లేఖా దేవీపాదమూల మియం విజ్ఞాపయిష్యతీ త్యభి
 దధదేవాతర్కితోపనతాత్మవిరహపీడా మమజ్ఞ శక్యాయా కృతయ
 త్నానుపి బాష్ప వేగమపారయ స్తీంసన్ధారయితుముత్ఫుల్లాబద్ధలక్షణా
 న్యదృష్టిసంజ్ఞారణాం చరణపాతాభిముఖం పత్ర లేఖాం ప్రణయేణా
 భిముఖోభూత్వా బద్ధాజ్జలీరభావత । పత్ర లేఖే సాజ్జలిబద్ధేన శిరసా
 ప్రణమ్య మదీయేన విజ్ఞాప్యా దేవీ కాదమ్మరీ యేన సర్వాభిలషణీ
 యేనతథా ప్రధమదర్శననాపి వత్సలత్వా త్వస్వభావస్య దర్శితప్రసా
 దాతిశయాం దేవీం ప్రణామే నాప్యసమ్భావ్యాగచ్ఛతాం సర్వలీ
 నాం ధురిలిఖితేన ప్రజ్ఞాజడతయా జ్ఞానం మాఢ్యేన ధీరతా తారలే
 న సేహలతా కౌత్యేణ గౌరవం లఘుతయా ప్రియంవదతా పారు
 ష్యేణ మృదుహృదయతా వైష్ణుర్యేణైర్దైర్యం సజ్జలతయా ధైర్యం

బీరుణయా దయాళుతా ని స్త్రిశ త్వేన అర్జవం మాయాజాలేన సత్య
 వాదితా అళిక కాకుసమ్పాదనేన దృఢభక్తితా అవజ్ఞానేన పేళలతాకా
 టిల్యేన లజ్జా ధాన్వేన బౌదార్యం యుగ్రతయా దాక్షిణ్య మమహాను
 భావతయా ప్ర శ్రయోభిమానేన కృతజ్ఞతా కృతఘ్నతయా శీలం
 పారోభాగ్యేణ సర్వగుణా ఏవం దోషైః పరివర్తితా స్సకథమివాపరం
 గుణగుణలక్ష్మ్య పునఃపరిగ్రహాయ విజ్ఞాపయతు కేన వాణీకరోతుజే
 వీకిము సదర్శితాళికాల్పార్పణేన న ప్రతారితం దేవ్యాహృదయ మితి
 కిం ప్రకృతిపేళలం హృదయ మపహృత్య నాపక్రాంతోస్తీతి కిమి
 యంప్రాణసన్దేశాకారిణీ నిష్కరుణేన శరీరా వస్థా నోపేక్షితేతి కి
 మహమస్యాస్పన్దితామిచకారణమి త్యేతత్సర్వదోషా శ్రయేణా ప్యనువృ
 త్త్యాచరణావారాధితావితివా । తదేవాత్మనాసర్వగుణ విహీనస్యాపి
 మే దేవీగుణా ఏవావలక్ష్మన మియమేవ తే స్వభావసరసా దూరస్థమ
 పిమాం మద హుతభుజా దహ్య మానం రక్షణ్యేవ సరళతా ముహు
 ర్ముహురాహూయ త్యేవ స్నేహాలతా ఆనయత్యేవ ధీర ప్రజ్ఞతా తౌ
 కయ త్యేవదక్షిణతా అభ్యుపపద్యత ఏవవత్సలతాచరణపతితం న నిర్భ
 త్తయత్యేవ మృదుహృదయతాఉత్థాప్య సమ్భావయత్యేవ మహాను
 భావతా ఆప త్యేవ ప్రియవాదితా దదాత్యేవ హృదయేవ కాశమ
 త్యుదారతా । యచ్ఛతధాపిగత్వానిర్లజ్జహృదయః పునర్వదనదర్శనదా
 నసాక్షాన హణీకరోమి అత్రాపిసత్ప్రకృతయో దేవీప్రసాదా ఏవకా
 రణమ్ ఏతేహి విశదత్వాదుదారభావా త్సజ్జతత్వాచ్చ త్సణపరిచితా
 అపి సకూరోపిత జీవిత ప్రత్యాశాః నకిచ్ఛిన్న కారయన్తిస్తారయన్తి
 సేవ్యతాందేవ్యాశ్చ రణ పరిచత్యాయై సముత్సాహయన్తి శిక్షయన్తి
 సేవాచాతుర్యం ఉపదిశన్తి ఆరాధనోపాయాః చాటుకారోభవేతి అ
 సకృదాజ్ఞానయన్తి ఏవం స్థీయతామితి స్వయమేవో పదర్శయన్తి ము

ఖావలోకితమకాలోపసర్పణకోపమనునయన్తి పరి తోమావసరేనుగ్మ
 హ్లాన్తి గుణానువాదేన లజ్జాపసృతం హరాదాకృష్యోపసర్పయన్తినా
 స్యత్ర తుణమపిదదత్యవస్థాతుమ్ | అపిచై తేన గ్రాహకత్వాదేవా
 పరిత్యాజ్యఃగురుత్వాదేవకృతావప్తంభాః ఋస్తీర్ణత్వాదేవఅలఙ్ఘనీయాః
 ప్రభూతత్వాదేవాపరిహార్యాఃతదేభిరహం వినాప్యగమ నాజ్ఞయా
 సుదూరమపక్రాన్తోపి బలాదేవాకృష్య దేవీపాదమూలమానీమేకైతి |
 యయాచానపేక్షితగమనాజ్ఞయానిర్య న్త్రణత్వాద్గతోహమితివిజ్ఞప్తః
 సైవవాణీవిజ్ఞాపయతి యథాచమేన నిష్ఫలమాగమనం భవతిజగద్వా
 శూన్యం తథాదేవ్యాత్మసన్ధారణాయాత్మనై వ యత్నఃకార్య ఇహ సన్ని
 శ్యపునరాహ | పత్రలేఖే శ్వయాపియాన్త్యాధ్వనీ నమద్విరహపీడా
 భావనీయా న శరీరసంస్కారేనాదరః కరణీయో నాహారవేలాని
 క్రమణీయా న యేన కేనచిదజ్ఞాతేన పథాయాతవ్యం న యత్ర త
 త్రైవానిరూప్యావస్థాతవ్యముపితవ్యం వాన యస్యకస్య చిదపరిజ్ఞా
 యమానస్యాంతరం దాతవ్యం సర్వదా శరీరే ప్రమాదిన్యా భావ్యం
 కింకర్యోమి త్వత్తోపి మే వల్లభతరా దేవీ ప్రాణాఃయేనై వమేకాకినీ
 తేషాంసన్ధారణాయ విసర్జితాసి | అపి చ మమ జీవితమపి తవై వ హ
 సైవ ర్తతే తదాత్మాయత్నేన పరిరక్షణీయ ఇత్యుక్త్వా స స్నేహం పరి
 వ్యజ్య కేయూరకళ్ళు పునస్తదవధానదానాయ సంవిధాయ మహాశ్వే
 తాశ్రమం యావత్ పున స్త్వయానయైవ సహ మన్నయనా యాగ
 న్తవ్యమిత్యాదిశ్య వ్యసర్జయత్ |

నిర్గతాయాత్మ కేయూరకేణసహపత్రలేఖాయాంకిం శ్రీఘ్రమే
 తే యాస్యన్తినేత్యన్తరావాగచ్ఛతాం విలమృడత్యత్సన్తేనవేతికియ
 ద్భిర్వాదివ సైః పరాపతివ్యన్తిత్యనయైవచిన్తయాశూన్యహృదయః తు
 జమివ స్థిత్యాసున్ధావారవార్తాఘృతీకరణాయ వార్తాహరం విసర్జ్య

బహువివసాంతరితదర్శనస్య వైశమ్పాయనస్య ప్రత్యుద్గనునాయాత్మానం
మోచయితుంపితుఃపాదములను గాతౌతత్రచోభయతఃససన్ధిమా
పస్యతప్రతీహారమాణ్ణల వితీర్ణవిస్తీర్ణాలోకనమార్గో యారాదేవాపరవ్య
జానుకరతలావలంబిత విమలనుణిపట్టిమోచరసంక్రాంతప్రతిమోద్వి
గుణాయమానాయత కుంతలకలాపః పితుః ప్రణామముకరోత్ ||

అథతారాపీడస్తథాకూరతపవకృతప్రణామ చన్ద్రాపీడ మా
లోక్యనిర్భరస్నేహ గర్భేణ సలిలభరమన్తరేణ నవజలధరధ్వనిగమ్భిరే
ణ స్పరేణవీరం పహి పహీత్యుక్తాన్వసనస్సన్ధిమప్రధావితమపినమ్నా
వితశుక నాసప్రణామముపస్యత్యపార్శ్వ భూమావేవ సముప విశ
స్తమాకృష్యహరాత్ పాశపీరేసముపవేశ్యాపరిసమాప్తావలోకనస్సృ
హేణ చక్షుషా సుచిరమాలాక్యాసోపారూఢ యావనభరాభిరామ
తరాణ్యజప్రత్యక్షాని పాణినా స్పృష్టా ర్శయన్ శుకనాసనువా
దీత్ | శుకనాసపశ్యేయమాయుత్తత శృష్టాప్రీడసోపి త్సర్పిణీసహానీ
లనుణిప్రభేవ కనకశిఖరిసోగర్జుణ్ణలోద్భాసనీమదలేఖేవగన్ధద్విపస్య
ఉపహితకాన్తిపరభాగా లక్ష్మచ్ఛాయేవ చన్ద్రసోవికాస శోభా పే
క్షిణీ మధుకరావలీవకమలాకరస్య యాపాలేఖ్యో స్తీలచకాలాఞ్జనవర్తి
కా తారుణ్యభరజలదరో ద్దానుశ్యామికొజ్జ్వలతన్తర్పప్రదీపక జ్వ
లతిఖా స్ఫురత్ప్రతాపాల భూమరాజీ మకరధ్వజోపవనత మా అవ
స్థీ మనోభవవికారదోషారమ్న బాలతిమిరోన్మతి రుద్వాహమజ్ఞశ్శ్రూ
సంజ్ఞాస్తశ్రురాజితేఖాసమన్తాత్సముద్భిన్నా వివాహమజ్ఞశ్శ్రూ
దశామారూఢోఽయం తద్దేవ్యావిలాసవత్త్యాసహసంమన్త్యాభి జన
రూపానిరూప్యతాం కావిజ్ఞగతీపతికన్యకా | దృప్తంహిమర్గభదర్శనం వ
త్సస్య వదనం సమ్మృతివధూముఖకమలరగ్న నేనానన్దయ మేకత్వానమి
త్యున్వతి తారాపీడే శుకనాసఃప్రత్యువాచ ||

సాధుద్వితం దేవేన అనేనతుసహృదయేన హృదయే సమాహో
 పితా ఏవ సర్వవిద్యాః సమ్భావితాపవ సర్వాంకలాంసృకృతాపవ స
 రాంః ప్రజాఃగృహీతాపవ సర్వదిగ్విధానాం కరాఃస్థాపితైవ నిశ్చలా
 కుటుంబిన్సపదే రాజలక్ష్మీః డ్విధైవ చతుగుదదిమేఖలా కలాపభూష
 ణా భూఃకిమపర మవశిష్యతే యగనైన న పగిణీయతఇన్యభిహితవతి
 శుకనాసే లజ్జావనమ్రవగన శృణాప్రీడశృ కాంచేతసి అహలూ సం
 వాదోయేనమే కాదమ్మరిసమాగమోపాయ చింతాసమకాలమేవ ఈన్య
 శీ తాతస్యబుద్ధిగుర్పన్నాతద్యదుచ్యతే అన్ధకారేప్రవిష్టాస్యాలోకో
 వగహరప్రవిష్ట స్యాదేశకగర్భనం మహర్షివపతితస్యయావపాత్రా
 భ్యాగమోమియమాణస్యోపరి అమృతవృష్టి రితి తదేవాపతితం మ
 యి సర్వధావైతమ్పూయనదర్శనమాత్ర కాంతరితావర్తితేమే కాదమ్మరీ
 ప్రాప్తి రిత్తేవం చింతయత్తేవ చంద్రాప్రీడేక్షితిపతి గుత్తస్థా డ్విత్తా
 యచ తమేవ వినయావనమ్రసూర్పకాయం సమవలమ్పూయం సదేశే
 సకలమేదినిభారో ద్వహనగురుణా దోర్లక్ష్మేననైశ్చనైస్సశ్చరణ శుక
 నాసేనానుగమ్యమానో విలాసవతీభవన మగమత్ గత్యాచససమ్భ్ర
 మ కృతాభ్యుత్థానా మిన్దుదయావ లోకనవి లోలామివ సముద్ర వే
 లాం విలాసవతీమూర్ధ్వ స్థితపవావాదీత్ దేవి పశ్యైషా త్వమ పి
 చ వధూము ఖావలోకన సుఖస్య కృతేనోత్తామ్య సీత్యుపాలభమా నే
 వ దేవీ వత్సస్య యావవభా రారమ్భమాత్రపాతరేఖాకవయోస్తా
 రుణ్యమర్చిలసితే చాచినివర్తినాజ్ఞా విజృంభమాణాశ్చశ్రురాజిగోభా
 వివాహాన్దళశసమ్పదనా యాదిశతి త్వమపరం కిమాదిశసీతి ప్రప్త
 వ్యా తదాదిశతు దేవీ కథ్యమానేపి కిమపర మద్యాపహరసి వదన
 మ్యతోప్రీడయా పృష్టావా కర్తవ్యం నాజ్ఞాపయసి వరమాతాసినం
 మృతాజానామి చంద్రాప్రీడస్యోపర్యప్రీతిరేషాయదేవమే తత్కా ర్యే

ష్వనాదరోఽవిదీరణాచ క్షేపంబిధే ర్న ర్నప్రాప్యై రాలాపైః సు
ఖాయమాన చేతాశ్చిమివ స్థితాశ్చరీరస్థితసమ్పాదనాయనిరగాత్ ||

చన్ద్రాపీఠోప శుక నాసముఖేనైవ వైశమ్పాయన ప్ర త్యుద్గమ నా
యాత్మానం మోచయిత్వా జననీభవనపవ నిర్వర్తిత శరీరస్థితైర్వైశ
మ్పాయనప్రత్యుదమనసంవిధాన వినోదేనైవతం దివస మనయితే ఆవ
తీర్ణాయాశ్చ తస్యాంయామిన్యాం సుహృద్గర్భ నాత్సుక్యేన శయన గ
తోపి జాగ్రదేవ సమధికమివ యాచుస్వయం స్థిత్యా పరివర్తయద్భిరి
వ స్వకాంతా వ్యలిమూనవమ్బురతలస్య అపహరిద్భిరివ హరిత తాంతరు
గహనానామ్ అధస్తాదపి చిరయిత్యేవ ప్రవిశద్భి ర్నిర్వాసయద్భిరి వ
తసుతలచ్ఛాయాం దరిగహనకుఞ్జాద రేష్వపసీనం తిమిర మత్యస్తై
వప్రవిశ్యోత్పటయద్భి ర్వివరప్రవేశ వ్యాజేనచ రసాతలమివ ప్రవే
ష్టుమార్థై రన్యథా పునర్థవళయద్భిరివ ధవళతాం సౌధానామ్ ఉర్ధ్వా
లయద్భిరివ కర్పూరరేఖనా దిబ్బుఖానిలిమ్బద్భిరివసాన్త్రాచన్దనగ్ర వేణ
యామినీ మున్నానుయద్భిరివ మేదినిముపనయద్భిరివద్యాంసంక్షిపద్భి
రివ తారకాగ్రహనక్షత్రమణ్డలాని విస్తారయద్భిరివ సరిత్పులినానిపు
ధక్ష్వప్రధక్ష్మలవనాన్యత్ప్రకృత్యైవధారయద్భిరివ ఉద్దళితదళవికాసా
నేకీకుర్వద్భిరివ కుము డాకరానపిచపర్యస్తైరివశిఖరిశేఖరేష్వావర్జితై
రివ ప్రా సాదమూర్ధసుపిణ్డీభూయ వహద్భిరివ రథ్యాముపేషుతర ద్భిరి
వ జలతరణ్డేసుప్రసారితైరివ సైకతస్థలేషుహంససాన్దైః సహైకీభూతైరి
వ సంవిభక్తైరివ చన్ద్రాశ్రయప్రసుప్తకామినీకపోల లావణ్యేన తూలి
తైరివ చన్ద్రకాన్తచ్యుతజలధారాసహస్రైస్తథాచ గర్భ గృహేష్వప్య
విహత ప్రవేశైర్దన్తవలభీభ్యోపి లబ్ధపరభాగైః పద్మినీప ప్రపణ్డేష్వపిఅ
ఖణ్డతథవళిమభిరారామేష్వపి దివసబుద్ధిము త్పాదయద్భిః పరస్పరో
ద్భిన్న క్రమేణోద్ధిరద్భిరివ అవర్జయద్భిరివనిక్షిపద్భిరివ విస్తారయద్భి

రివప్రవర్తయద్భిరివ వర్షద్భిరివసర్వతోజోత్సాన్ని ప్రనాహం కాదమ్మ
రీ సమాగమ త్వరాదానాయ స్తరసర్వాస్త్రమోక్షమివ కుర్వద్భిశ్చ
స్త్రాపాదైర్విగుణీకృత గమనోత్సాహం గమనసంజ్ఞాశంఖ నాదా
యాదిదేశ||

అధగగనతలబిబిస్తారో విజృంభమాణభవ దిక్కుజ్ఞో ష్వావర్త
మార ఇవాభ్రం లిహనగరీ ప్రాకారమణ్డలాభ్యంతరేషు సమారోహ
న్నివోత్తుక్త గొపురాట్టాలక శిఖరాణివలన్నివ హర్ష్యాస్తరాళిషువి
కసన్నివ చతుష్కచత్వరేషుప్రసరన్నివ రాజమాగ్రేషుపరిభ్రమన్ని
వ భవసజ్జటేచుప్రవిశన్నివ ఉద్యానసగహ్వరేషుసంమూర్ఛన్ని
వ ప్రాసాదకుక్షిషు తక్ష్ణణప్రతిబోధితానాం గృహసరోజినీ సారసా
నా మనువర్త్యమాణభవ తారతర్హ్నిణ గణితేన విచ్చిద్యమానభవ
ముహుర్ముహుస్త్వభావగద్గదేనభవనకలహంసానాం కలరవేణనిర్ధార్య
మార భవచక్రోత్రప్రవేశినా గమనవేలాప్రణామసమ్భాంతస్యవా
రాజనాజనస్యచలచపలనూపురరసనాగుణకలక లేనతారద్రితరశభ్యవ
నిరుపతిస్థితః | అవర్తంత్రాఢ్యమానైశ్చోత్తితైశ్చాకృష్యమాణైశ్చాకృ
ష్టైశ్చారోప్యమాణపర్యాణైశ్చపత్యాణితైశ్చనీయమానైశ్చనీయమా
నైశ్చ విలభ్యమానై శ్చచ్చిద్యమానై శ్చగచ్ఛద్భిశ్చగతైశ్చ పూజ్య
మానైశ్చ పూజితైశ్చ పక్షిస్థితైశ్చ వాహ్యమానైశ్చతిష్ఠద్భిశ్చప్ర
తిశాలయద్భిశ్చ నిష్పతద్భిశ్చపర్యాప్తరాజద్వారాజ్జనైరప్రభూత
చత్వరైర్విస్త్రుచ్ఛితనకలరధ్యాంతతయాన్తర్పహిశ్చ సజ్జటాయ మా
న నగరీవిస్తానైస్తరజ్జమసహస్రైస్తక్షణం కున్తవనమయమివాన్తరీక్షం
ఖురరవమయీవ మేదినీహేమరవమయీనీవ శోత్రవివరాణిఫేన పిణ్డ
స్తబక మయమివ యువరాజభవనద్వారాజ్జనం శలీనవరమయ్యభవద
శదిశోఽశ్వాలంకార రత్నప్రభామయా భవ భవన శశాంకరత్న

యః॥ అచిరాచ్ఛ స్మహీతసమామోగోఽగ్రనగత మిన్ద్రాయుధ మారు
హ్య పురస్తాచ్ఛలితే నాలోకి హేతోద్ధిష్ఠీయచ్ఛ్రమణలేనేవ హం స
ధామ్నాహ్యతాత పత్రేణావేద్యమాన నిగమో యథాదిర్మనమితస్తత
స్సమాశ్రయేనేవ ప్రణమ్య మానో రాజపుత్రసహస్రైః ప్రపుస్తపురజన
తయా సమృద్ధేనాపి రాజవర్తనాబహుత్వాత్తురజః బలస్యకృచ్ఛ్రి
లభ్యసంభారకథంకథనాపి నిర్జగమునగర్యాః । నిగత్యచానూరతపవ నిర్భ
రత్వాత్ జ్యేష్ఠాన్ సూరస్యాచ్ఛతయా దుర్విభావ్యపానీయామపుష్
పరి కలకూజితానుమియ మానో త్రస్తహంససార్థోశ్చలవ్యతికరాంపులి
నాయమానామివ సర్వతోజడతరితరిజ్ఞానిలస్పర్శమాత్రోఽపృత్య సలి
లసన్నిధి ముత్తీర్య శిప్రా మతిప్రభూత త్వాదిసంకటత్వాచ్ఛ్చవర్ధయ
తేవ గమనోత్సాహమతివిస్తిల్లేనాపిపురగ్నిస్తారి తేనేవచస్రపాదైర్దశపు
రగామినా మాధేణ ప్రావర్తతగన్తుమ్॥

అథోహ్యమానైరివ రయ వాహినా సకలదిబ్బుజప్రస్థ తేన
జ్యోత్సాన్ జలస్రోతసావైశమ్బయవాలాకినతస్పరితస్యచన్ద్రాపీడమా
నస్సస్యేవ తుల్యంవహతోజ్ఞానిలేనేన్ద్రాయుధస్యకృష్టమాశైరివ
వాజిభిస్తావత్యేవాపరరాత్రవేలయామోజనత్రతయ మేవా లఙ్ఘయ
త్ । ఆధాద్వశ్రమాపహరణాయేవప్రవృత్తే వాతుమాహ్లాగ కారిణిని
ర్భరజ్యోత్సాన్ జలంవగాహం దార్ద్రస్పర్శేఽవశ్యాయశేక రాకర్షిణిర
యలులితవివిధ వశపల్లవానిల వీజితే వినిగ్రకుము దినీ పరిమిశనలగ్న
పరిమళాహితజడిమ్ని రజనీవిరామపిశునేమాతరిశ్వనిక్రమేణ చాపర
దిగ్వధూవదనచుమ్బిని తదాకల్పకేనేవ దుర్విషహశర్వతీ విరహ చిన్త
యేవా సన్నదినకరోదయ విషాదేనేవాప్రదోషాఘత్యానితముఖైశ్శుము
దశశిభిరాపీయమానస్య ధామ్నఃపరిక్షయేనేవ సర్వాస్పృహసరః పయః
పాయిపయోదవిభ్రమాశ్వరజఃసంజ్ఞాతేనేవపాన్లుతాముషగతవతిచన్ద్రే॥

విష్ణుప్రత్యగ్రగనలక్ష్యీవియోగసంతాప్తోజ్ఞితే ధవళోత్తరియాం శుక
 ఇవ శశాంజులగ్నే గళతి చన్ద్రికాలోకే అపరజలధిపాతినాజోత్సాన్ని
 జలప్రవాహేణేవ సహసా ఘోరబుద్ధుదావలీప్సవ నస్పృశి నేషుతా
 రకాపక్షి-షు గళదవశ్యాయసలిల తౌళనాదివ శనైశ్చనైశ్శీలిత ము
 క్తాగౌరం జోత్సాన్నినుభావ ముత్సృజన్తిష్యాశాసు పురర్పిభావ్యమాన
 సహజ శ్యానుకానిషు సలిలాదివోన్మజ్జన్తు తరులతాదిలపేషు సము
 ల్లసతి పూర్వదిగ్విధూత్తర్ణపూరరక్తాశౌకపల్లవే అన్భురసంస్తామరసే దివ
 సముఖకరికున్భుసిన్యూరచేనౌ తరణిరధరక్తద్వజాంశుకే సన్ధ్యారాగేన
 న్ధ్యాతపపరి గతేష్వలగ్నదావానలేష్వివ వయస్సజ్జాతైర్దనితారావ
 ముత్సృజ్యమానేషు నివాసపాదపేషు సశేషనిద్రాలనైశ్చిరప్రసా
 రణావిశదజ్జాస్త్రిభిర్హరాదాకృష్టద్విర్లచదసఖ్పారిభిర్మృగకదమ్బకై
 రున్నచ్యమానాసు ఊషరశయ్యాసు ఇచ్చావఖణితోజ్జాతపల్వలా పా
 నైప్రమాథ ముత్పాగ్రన్ధిష్వరణ్యగహ్వరాభిమువేషు వరాహ యూధే
 షు నిశావసానప్రచార నిర్గతైర్గోధనైరి తన్తతోధవళాయ మానాసు
 గ్రామసీమాంతారణ్యస్థలీషు ఆలోక్యమానజవపదవి నిర్గమేషుప్రసూ
 యమానేష్వివ గ్రామేషు యధార్కకిరణావలోకొద్గమంచోన్నామ్య
 మానఇవ పూర్వదిగ్భాగేసము త్సార్యమాణా స్వివాశానుతప సార్య
 మాణేష్వివారణ్యేషు విస్తార్యమాణాష్వివ గ్రామసీమాను ఉత్తానీ భ
 వత్ప్రివసలిలా శయేషు అవచ్ఛిద్యమానేష్వివశేఖరిషుఉద్ధిగ్రియమాణా
 యామివ మేదిన్యా మద్యశ్యతామివోపయాన్తిషుకుముదిసీషుతిరోధా
 నకారీణీం నీలతిరస్కరణీమివ కరైరుత్సార్యణిమిరమాలాం విరహ విధు
 రాంకమలినీమివా లోకయితు ముదయగిరిశిఖర మారూఢేభగవతి సప్త
 లోకచతుషి సప్తవాహేవిహాయ స్తలముద్భాస్య దిగన్తరాఃఖ్య ద్భి
 సయన్తిషుసకలజగద్విపికాసు దివసకరిదీధితిషు దృష్టిప్రసరక్షమాయాం

వేలాయాం సహస్రైవాగ్రతోఽర్థగ్రహ్యమాత్రశ్చవరాత్రిప్రయా
 నకాయాతమ్ అన్యఃకోభభి తేరసాతలేనే వాన్ద్యమాణ న నోఢ స
 జ్ఞాత భరయా మేదిస్యేవ ఓషిప్యమాణం పర్యాప్త ప్రమాణాభిర్ని
 రివసమ్మియమాణనుపరిమాణ రజోనిరోధాశక్తి తేనీర్వాణవర్తి నే
 వావక్యమాణ మరగి-కిరణాలకే నెవ సహవిస్తిర్ణమాణాసితాయత
 తరవృష్టిభిరపి అవృష్టపర్య నన నుజీవి భూభృచ్ఛతసహస్ర కౌతా వస్త
 మ్భంసజ్ఞానిం ద్వితీయమివ మేదినీసన్నివేశం జలవాహినీప్రవేశగ
 మ్మీరంప్రాణిగుయనపర మసారమృతమివ మహాసముద్రముద్రి
 కర్తజః సన్తశిసూరతయాచా పరిచ్ఛటపి భావ్యసర్వవృత్తావమపిత స్రతో
 వలితదవశ కదళికోద్భాసితానెక కరిఘటాసహస్రసమగ్రలవ పిరళబ
 లబలాకావలీవిభ్రాజితామోద్ధవసజ్ఞాతం మూర్తిను న్తమివ మేఘసను
 యారస్థుమావాసఘాని గ్రహణసమ్మిమాభిధావితాసంఖ్యకరితురగ
 నరపర స్పరోర్తిసమ్మదశయా అనుద్దమద్దరాస్థుర లులితకల్లాల
 జాలాకుంస్యనుహజలదేర్గిలయాలివిశమానంస్తథావారమద్రాక్షితమ్ ||

దృష్ట్వాచాకరోచ్చేతస్యహిమా భక్తికం భవతియన్యచి నితాగ
 మనవప్రవిశ్యవైశమ్పాయనం పశ్యామీ త్యేవం చిన్తయిత్యాశ్రతచా
 మరాదిభిః స్వచిహ్నైఃసహనివారితాశేషరాజపుత్రలోకో జవవిశేష
 గ్రాహిభిస్త్రిచతురైఃపురజమైరనుగవ్యమానో మూర్ధానమావృతోఽ
 త్తరియేణ రయవిశేషగ్రాహిణేన్ద్రాయుధేన నానావ్యాపారవ్యగ్ర
 సకలలోకమచిత్తపవ స్కంధావారమాససాదప్రవిశంత్యప్రత్యావా
 సకం వహన్నేవ కన్తికప్రదేశేశైశమ్పాయనావాసితపప్రచ్ఛత
 తస్తత్సన్నిహితాభిః స్త్రీభిరితర త్పానప్రత్యభిజ్ఞాయ యధారభకర్త
 వ్యగ్రాభిరేవోద్భాష్పశూన్యవదనాభిర్భద్రకిం పృచ్ఛసి కుతోఽత్త
 వైశమ్పాయన ఇత్యావేద్యమానే ఆః పాపాః కిమేవమసమ్మర్థంప్ర

లప ధేని శూన్యహృదయపవతాఃప్రతారయన్నదర్శిన్నహృదయత్వా
 న్నాపరాః పృచ్ఛన్నైవోత్తస్తథవ హరిణశాబకో యూధ పరిభ్రంశ
 విలోలభవ కరిశలభతో ధేనువిరహాయత్రరథవ తర్లకోనకిజ్జిత్సశృక్
 నకిజ్జిద్వగ్ నకజ్జిదాలపక్ నకిజ్జిదా కర్లయక్ నకిజ్జిన్ని గూప
 యక్ నక్వచిత్తైక్ నకజ్జిదాహ్వయక్ కావగతాస్తికవర్ధ మాగతో
 స్తిక్వచలితోస్తిక్వగచ్ఛామి కింపశ్యామికమారబ్ధం కాదిగ న్తవ్యామయా
 కింవాకరొమిన్సన్వమేవాచిన్తయమానోఽర్థభవ బధిరభవమూకభవజడ
 బ్రవాన్విష్టభవకటకమధ్య దేశంయావత్తాన్యశేన్ద్రవేగేనావహత్ ॥

అధేన్రాయుధ ప్రత్యభిజ్ఞానా ద్వా ర్థయైవానుప్రధావిత రాజ
పుత్రలోకదర్శనాచ్చ దేవశ్చ నాప్రీడ్యతి సమంతాత్స సమ్మృష్ట ప్రధా
వితానామచేతి త్త్రియస్థునానాం ఉద్భాష్టబూన్యదృష్టీనాం దరా
దేవ లజ్జయాప్రణామక్రియయాచ సమమేవావనమతాం రాజన్యస
హస్రాణాం ముఖాన్యవలోక్య క్వ వైశమ్నయన ఇత్యపృచ్ఛత్ । త త
స్మర్యై సమమేవ విచార్య అస్మిన్ స్రుతతలె అవతరతు తావ ద్దేవః తతో
యథావధితం విజ్ఞాపయామ ఇతి న్యవేదయన్ । చన్ద్రాప్రీడన్య తేన తే
షాం సుభటాఖ్యానాదపి కష్టత రేణ వ చ సా న్తశ్శల్యగర్భం సుభటిత
మివ హృదయమాసీ త్కేవలం తత్కాలప్రణయినీమూర్ఛాసా ధార
ణమకరోత్ । తురగాదవతారితశ్చ కుఢోపవిష్టశ్చ పితుస్సనువయో భిర
నతిక్రవణీమైః మూర్ధాభిషిక్తపార్థివైర్భృతమాత్మానంతదానీం చేతి
తవాన్ ఉపలబ్ధ సంజ్ఞోఽపచవైశమ్నయనస్యాదర్శనాదాత్మనశ్చదర్శ
నాత్కిమేతత్కా వహంవద్రేకింవామయైతచ్ఛరిణమిహ్రమాహుథఇతి
ముహ్యద్భిరివేన్ద్రియైస్సర్వమేవాను త్ప్రేక్ష్యమాణః కేవలస్కన్ధావా
రాగనునైనైవ తస్యాభావాదన్య దసమ్నావయన్ దుర్విషహా పీడాభి
హతేన చేతసాకిమారటామి కింహృదయమపప్తభ్యతూష్ణీమా సేకిమా

త్వానమాహత్యహారాత్ ప్రాప్తైర్వియోజయామి కిమేకాకకాభ్యద్విశం
 గృహీత్వాప్రవ్రజామిఇతికర్తవ్యతామేవనాథ్యగచ్ఛత్ । అన్తర్గ్రాసన్ని
 వదహ్యమానభవస్ఫుటన్నివసహస్రధామఃపేరచకారచేతస్య హి
 మేరమ్యోఽప్యరహణీయః సంవృత్తోజీవలోకవసత్యపి శూన్యీభూతా
 పృథివీ సచతుషోఽప్యన్ధాఃకకుభోజాతాః సునిష్ప్వన్నపి హతంజన్త
 సురక్షితమపి ముషితంజీవితఫలం కం శశ్యామికమాలపామిక సైవిశ్ర
 వ్భంకదయామి కేవలసహ సుఖమాసేకిమద్యాపిమేజీవితేన కాదన్యు
 ర్యాపి వావైశమ్పాయసస్యకృతేష్వగచ్ఛామి కంపుచ్ఛామి కమభ్యర్థ
 యేకోమేద దాతుపురస్తాశృశంమిత్రరత్నంకథంమయాతాతస్యశుకనా
 సస్యవాత్సవైశమ్పాయనేరవినాదర్శయితవ్యః కిమభిధాయచ తన
 యశోకవిహ్వలా మనోరమావాసంస్థాపయితవ్యా । కింభూమిఃకాచిద
 సేద్ధా తాంసాధయితుం శశ్చాత్స్థితఃఉతనరపతిఃశ్చిదసజ్జః టితస్త
 త్సజ్జటనాయపశ్చాత్పరిలమ్బితః క్వచిదగృహీతాంతాంగ్రహీతుం మ
 యోత్సజ్కలిత ఇత్యేతాని చాన్యానిచాన్తరాత్తనాచిగమధోముఖపవ
 వికల్ప్యహృదయా స్ఫుటనాద్విలక్ష మివాపరాధిరమివ మహాపాతకి
 నమివ ఆత్మానంమన్యమానో వదనమదగ్గయన్ శలైఃకృచ్ఛాగ్రిడివతా
 నప్రాక్షీత్ ॥

మయ్యాగతే కిం కశ్చిదేవం విధో నైరే సం గ్రామ ఉత్పన్నఃకు
 హావ్యాధిగా వ కశ్చిదాశుకారీ అసాధ్యరూపః సముపజాతో యేనేత
 దతర్కితమేవమహావజ్రపతనముపనతమితి । తే త్వేవంపుష్టా సురేష్
 సమమేవకరద్వయపహిత శ్రుతయోవ్యభిషయాన్ । దేవశాన్తంపాప
 దేవశరీరమివ సాగ్రం వర్షశతంధ్రుయతే వైశమ్పాయర ఇత్యేత దా
 కర్ణ్య తూజ్జీవిత ఇవానన్దబాష్పనిర్భరః సమ్భావ్య తాన్స ర్వానేవ కణ్ఠ
 గ్రహేణావాదీత్ । జీవతోవైశమ్పాయస్యాన్య త్రక్షణమ ప్యవస్థాన

మసమ్భవయతా మయైవం పుస్తాభవన్త స్తజ్జీవతీత్యేతానితుతావతో
 కర్ణేక్రలాన్యక్షరాణి అథునా కింవత్తనుస్యయేనాసా నాగతః క్వవా
 స్థితః కేనవాప్రసజ్ఞేకథంవా తమే కాకిముత్పజ్యాయాతా భవన్తి
 కథంవా భవద్భిర్బలాదపి నానీతోఽసావిత్యే తదవగన్తు ముత్తామ్యతి
 మే హృదయమితి । తేనైవం పుస్తా వ్యజ్ఞపయన్ దేవశ్రూయతాం
 యథావృత్తమ్ । పుస్తతః సన్ధావార మను పాలయద్భి శ్శనైశ్శనై
 రైశ్శమామనేన సహ భవద్భి రాగన్తవ్యమిత్యాదిశ్యాగతవతి దేవేత
 స్త్రింస్తు దివసే యగృహీతత్వాద్వా సేన్ధనాదిక స్సోపకరణజాతస్యనద
 త్తమేవప్రయాణం సన్ధావారేణ । అన్యస్త్రిన్నహని అహతాయాం
 ప్రయాణభేర్యాంసజ్జక్రీయమాణే సాధనే ప్రాతరేవాన్తాన్ వైశ
 మ్పాయనోఽభ్యధాత్ । అతిపుణ్యం తదచ్ఛేదనరఃపురాణే శ్రూయ
 తేతదస్త్రిన్సాత్వా ప్రణమ్య ఘోనైవతీరభాజిని ద్రూయతనై భగవ
 న్తంభవా భవప్రభుం మహేశ్వరంశశాఙ్కశక్తిల శేఖరం వ్రజామో
 దివ్యజనసేవితా కేనకదాపునః స్వప్నేఽపిభూమిరియమాలాకి తేతి అభి
 ధాయ చరణాభ్యామేవాచ్ఛేదనర స్తిరమయాసీత్ । తత్ర చాతిరమ్య
 తయైవసర్వతోదత్తదృష్టిఃసచ్చరన్మమరకామినీశ్రోత్రశిఖరా రోహ
 ణప్రణయోచితై సరణ్ణానిలాహతివిలోల వృత్తిభికిసలయై రవిరళకు
 సుమమకరద్వలోభపుష్పతానాఞ్చ మత్తమధులిహం మజ్జునా శిశ్లేతత
 వేణ దూరాదాహ్వయన్తమివ మరకతమణిస్సౌమయా ప్రభయాను
 లిన్పున్తమివసమం దశదిగ్భాగా అగ్రతదివసకరకిరణప్రవేశతయా
 దివాగ్యన్తర్నిశేధమివ బిభ్రాణంచిరపరిచితై రపి మేఘాద్దమాశఙ్క
 యాముహుర్ముహుగున్తు క్తమధురకేకారవై ర్వనశిఖిణిభి రుత్కన్ధరైర
 వలోక్యమానం పదమివ జలదకాలస్య ప్రతిపక్షమివ సర్వసంతాపా
 నాం నిజావాసమివ జడిమోనిర్దమమార్దమివసురభిమాసస్య ఆశ్రయ

మివ మకరధ్వజస్య ఉత్కణ్ఠావినోదస్థానమివ ౭ తే రాస్పదమివసత్పర
మణీయానా మనివరతచలితసురభిశేతలాచ్ఛోగ సర సైరజమారుతాభి
షీజి తాభ్యస్తరశీలాతల మన్యతనుం తటలతామణ్ణపమద్రాక్షీత్॥

దృష్ట్వాచ తమతిచిరా న్తరితదగ్ధసంభ్రా తరిమివ తనయమివను
హృ దమివ చానస్య దృష్టిర్విస్మృతనిమేషేణ చక్షుషా చిలోకయన్
స్తమ్భితభివ లిఖితభివ సుచిరమూర్ధ్వపవస్థిత్వా అపారయన్నివాక్యాని
ధారయతుమా క్రమ్యమాణభివ మూర్చయోన్మచ్చ్యమాంభవేన్ద్రైర్మైర్ఘ
టిత్తున్మృతాజ్ఞ సుముపక్ష్యభూమా కనుష్యన్తరాత్ నాన్తరిస్నివాను
ధ్యాయన్నివ నిర్వికారహృదియో గళితలోచనచయోధారాసన్తాసన్తా
క్ష్మీనుభోముఖ స్తస్థా | తథా వస్థితం తమవలోక్యాన్తాకముగపాదిచేత
సిచిన్తా యేవకేనచిరపహ్రియన్త ఏవరసికహృదయాంపరిణానుధీరను
తయోపి కింపునః కుతూహలాస్పదే ప్రథమే వయసి వర్తమానాః | త
స్మాన్నియతమినుమ స్వేమామతిమనోహరాం భూమినులోక్య భావ
యతో హృదయవికృతిరీశ్వరీజాతేతి | నచిరాచ్ఛ తమేవ మవదామవ
యన్యస్తా దర్శనీయానామవధిరేషాతదు త్తిప్తసప్తప్రినిర్వర్తయామః
స్నానవిధినుతిమహతీవేలా జాతాసజ్జీభూతంసాధనంప్రయాణాభిము
ఖస్సకల స్కున్ధావారస్తావం ప్రతిపాలయన్నాస్తే కిమద్యాపి విలమ్బి
తేనతి | సత్వేవముక్తోఽప్యస్మాభి రశ్రుతాస్త దాలాపభివ జడభివ
మూకభివ అశీతభివ వక్తుం నకిశ్చిసిపిప్రత్యుత్తరమదాత్ | తమేవ
కేవలమనిమేషపక్ష్యణా నిశ్చలస్తబ్ధతారకేణ సన్తరాశ్రుప్రోతసా
లిఖితేనైవ చక్షుషా లతామణ్ణప మాలాకితవాన్ |

పురఃపునశ్చ అస్మాభిరాగమనాయఅనుబుధ్యమానస్తద్గ్రీతదృ
ష్టిరేవాస్మాన్ పరిచ్ఛేదఃపుర మాహస్త | మయాతు న యాతవ్యమ
స్మాత్ ప్రదేశాత్గచ్ఛన్తు భవన్తస్కున్ధావారమాదాయ న యుక్తం

భవతాం చంద్రాప్రదభుజబలపరిరక్షితం గతే తస్మిన్ మహాసాధనం గృ
హీత్వా అస్యాంభూమకా తుణుమప్యవస్థానంక ర్తుమ్ । ఇత్యుక్తవ న్తత్యు
తనుకస్మాన్నాను కిజ్జిగస్య దై వాదేవవై రాగ్యకారణ ముత్పన్నమితి
అశక్యసానునయమాగనాయ పునఃపునః ప్రబోధ్య తావ్యశా సంబ
ద్ధానుష్ఠానేన జాతపీడాః నిష్కరమప్యభిహితవన్తవయమేవం న యుక్త
వస్తాకం స్థాతుం భవతఃపురదేవస్య తారాప్రదస్యానన్తరాదాగ్య శుక
నాసాల్ల బజర్చనోదేవ్యా విలాసవత్యా అఙ్కులాలితస్య దేవేన చన్ద్రా
ప్రదేన సహృద్య త్రసంవృద్ధస్య తథా విద్యాగృహే మహతాయతేన నైవం
శిక్షితస్యయుక్తమిదం యజ్ఞేష్టే భ్రాతరి సుహృది వత్సలే భర్తరి జగ
న్నాథే చ గుణవతి చ భవతి సర్వమర్పయిత్వా గతే తత్పరి త్యాగే నా
త్రా వస్థానమ్ కస్యాపరస్యేదృశో యుక్తాయు కపరిచ్ఛేదః తిష్ఠతుతా
వదస్తాకం తవోపరి స్నేహయా భక్తిర్వా అస్తింస్తు శూన్యారణ్యే భవ
న్తమే కాకినముత్సృజ్యగతాస్సన్తోదేవేన చన్ద్రశీతల ప్రకృతినాచన్ద్రా
ప్రదేనైవ కింవక్తవ్యావయం కిమన్యోదేవశ్చన్ద్రాప్రదోన్యోవాభవా
న్తదున్ముచ్యతావ యంసమ్మోహయాగమనాయ ధీరాధీయతామిత్యభి
హితోస్తాభిరీషదివవిలక్షణసేన వదనేనాస్తానవాదీత్ । కిమహ మే
తావశం న వేద్మి యద్దమనాయమారంభవన్తః ప్రబోధ యన్తి అపిచ చ
న్ద్రాప్రదేన వినా తుణుమప్యహమన్యత్ర న పారయామి స్థాతుమ్ ఏషై
వ మే గరియసీ పరిబోధనా తథాపి కిం కరో మ్యనేనైవ క్షణేన సర్వ
త్రవిగళితం మే ప్రభుత్వమ్ । తథాహి స్మరదివ కిమపి మనో నాన్యత్ర
ప్రవర్తతే శత్యస్త్రీవ కిమపి న దృష్టిరన్య తోవలతి అసక్తమివ క్వాపి
హృదయం కిమపి న జానాతి నిగడితావివ అన్య త్ర పదమపి న దాతుం
చరణావృణ్మహేతే కీలీ తేవ చాన్తి నేవ స్థానే తనుస్తదాత్మనాత్వ
మహాసముద్ధో యాతుమ్ । అథ బలాద్భవన్తోమాం నిషవన్తత్రా ప

చలీతస్యాస్తాత్ ప్రదేశాదాత్మనోజీవితధారణం న సమ్భవయామి
త్ర పున స్తిష్ఠతో యదే తన నైర్మల్యే కనుశ్యవసీయమానం పరివర్త
తేమేయేనై వవిధృతోఽస్మితేనై వావశ్యంధార్య నై ప్రాణా ఇలిచేతసి
తదలంనిర్భయైరగచ్ఛన్తభవనోఽనుభవస్తుయావజ్జీవమాతృప్రేక్ష్యన్ద్రాపీ
డముఖదర్శనసుఖమ్ | అల్పపుణ్యస్య తత స్తే ప్రాప్తవపి కరతలాదేవమా
చ్ఛిర్వదై వేననీళమ్ ఇత్యనిగధానశ్చ కాతు కాత్మి-మేతద్యేనై వం భాష
నే నాయాసి దేవస్య చన్ద్రాప్రీడస్య సమీపమిత్యస్తాభిః పునఃపునఃపుష్టో
ఽభ్యుధాత్ | ౧౦ జ్ఞోఽహమే వం వక్తుం తథాపి శపామి వయస్య చన్ద్రా
ప్రీడనైవ జీవితేన యదికిञ్చిదపిజానామియత్యేన కారణేన న శక్నో
మి గుప్తమితి | అపిచ భవతామపి ప్రత్యక్ష పవాయం వృత్తాన్తనద్య
జన్తు భవన్త ఇత్సుక్త్వా తూష్ణీనుభవత్ |

ముహూర్తాదివిచోత్థాయ తేషు తేషు రన్యతరేషు తరుతలే
షు లతాగృహేషు పరస్త్రిరేషు తస్మింశ్చ దేవాయతనే కిమపి నష్టమి
వాన్విష్యన్నసంస్కర్మప్తుర్భ్రామి | భ్రాన్తాచ చిరమివ ఖిన్నా శ్చ
రాత్మా సనిర్వేదమూర్ఖాన్ భ్రాన్తాన్విష్యన్యతరస్త్వై గ్రహాగహనే పునరు
పవిశ్యతస్థా | వయమపిప్రీతపీరుత్సన్నిధానా సత్ప్రతిబోధనా ప్రత్యా
శయాస్కృతాపవగతవతినమధిక ఇవయామద్వయే శరీరస్థితికరణాయాస్తా
భిరభ్యుర్ధితః ప్రత్యువాచ | వయస్య చన్ద్రాప్రీడస్య ఖల్వపి స్వజీవితాదపి
వల్లభతరాః ప్రాణాః తద్యదిబలాదపి పరిత్యజ్యమాం గచ్ఛన్తి తథా
ప్రేమాం సన్ధారణే మయా శ్రయత్నః కార్యః కింపునరగచ్ఛతామేవచ
న్ద్రాప్రీడదర్శననైవ చాహమర్ధిన మృత్యునాతదభ్యుర్ధవైవాత్ర నిష్ఫలే
త్యభిధాయో జ్ఞాయ స్వాత్వా కన్దమూలఫలైర్వనవాసోచితాం శరీరస్థి
తినుకరోత్ నిర్వర్తితశరీరస్థితా తస్మిన్వయమపి కృతవన్తః అనేనచైవ
క్రమేణ విన్శితాన్తరాత్మనో తాత్రాచ దినాచకిమేతదితి తంవృత్తా

స్తమేవాను భావయంతో దివత్రయంస్థితానిష్ప్రత్యాశాస్తదాగమనా
 నయనయో స్సుకృతబలసంవిధానరితత్పరికరంతి త్రస్థాపయిత్వా చాగ
 తావయమ్ । యచ్ఛా గ్రతీనప్రేషతః సంవాదస్తదేకంతావదన్త రా
 గచ్ఛతోదేవస్యాసౌ నపరాపణ త్యేవ అపరిమపి చిరాత్ ప్రపిష్ట కా
 యమాన్తస్యైవ దేవస్య మాపునరాగమనశ్శోభూదితి॥

చన్యాసీడస్యతుతం స్వప్నే ౭శ్చనుత్ప్రేక్షణీయం వైశమ్పాయ
 నవృత్తాస్తమా కర్ణ యుగపదుద్వేగ స్తయాభ్యా మాక్రాంతవగయ
 స్సోదనాది ఛేతసికింపురీ దృశస్య సర్వపరిత్యాగ కారిణో వనవానై
 కశరణస్య వైరాగ్యస్య కారణంభ వేత్సీ వ్యయశ్చనపశ్యామి కిశ్చిత్ స్థలి
 తం తాతప్రసాదాత్తుమామివ తమపి చరణతలబురిత చూడా మణ
 యోఽర్చయన్తేవ రాజానో మమేవతస్యాపి వాఙ్మనోకేషు సర్వో
 పభోగేషు నకిశ్చిదపి హీయ తే మమేవతస్యాప్యాజ్ఞాన విహన్యతపవ
 అహమపి గోఽపిప్రసాదాన్ కరోత్యేవమత్రైవ తస్మాదపివిభేత్యేవా
 పరాధిజనో మయీవతస్మిన్నపిసర్వాస్సమృగఃతమప్యాలోక్య మామి
 వోత్పన్య తే స్పృహలోకస్య । అథాగచ్ఛంతా తేనాన్యాయా చార్యశుక
 నాసేన మనోరమయాన తనయస్నేహాచితేన సౌహార్దేన నన
 మ్భువితః వినయాధిక్యేచ్ఛునాతాతేన శుక నా సేన వాకిశ్చిత్ పీడాక
 రమభిహితం తాడితోవాతత్రాపినైవాసావేవవశ్చనపిశునస్స భావో
 వాగురుజనాభిక్తో వా గుణోపాదానవి ముఖోవా తరళచిత్తోవా య
 త్కిశ్చి న కారీయః కశ్చిదివ తు ద్రుప్రకృతి రాద్య పుత్ర
 తాగర్వితో దుశ్శిక్షితోదుర్వినీతోవా పుత్రైరతాదుర్లలితోవా యోజ
 న్తనః ప్రభృతి సర్వప్రకారోపకారిణో గురుజనస్యోపరిభేదమేవంకు
 ర్యాదనుబన్ధాత్ విరమేద్వా । ప్రశమస్యాపీదృశస్యనైష కాలః ఆద్యా
 శ్మసౌ విద్వజ్జనోచితేగార్హస్థ్యపవననివేళితోదేవపితృమనుష్యాణామౌ

సృణ్వమేవ నోపగతోఽతాన్వానృణ్యన్మృతయేణబద్ధః క్షయః । న
 తేన పుత్రపౌత్రసంతత్యావంశః ప్రప్రాంతోనానృదక్షిణైర్మహాశ్ర
 తుభిర్విద్రంసశ్రుకూపప్రపాప్రాసాదతటాకారామానిభిః । ఆస్మాదే
 కీరనైరలజ్జకృతామేనినీనాకల్పస్థాయినీకోయాయాయగోవిప్రకీర్ణం
 గురవోఽనుచ్యత్యానుఖంస్థాపితాః సన్నిగ్ధబన్ధూనాముపకృతం ప్ర
 ణయిం విశేషవిభవశాం నీతాః సనాధవః పరివర్ధితాః నానుజీవినః సంవి
 భక్తాః నాభ్యాగతాః పృతానిస్తృషకపదృష్టాః శ్రుతావాఅజ్ఞనాః సజాతే
 నజీవలోకసుఖార్యనుభూతాని నతేన పురుషార్థసాధనానాం ధర్మార్థకా
 మమోక్షాణామేవోపేహిప్రాప్తః । కిమేత త్రేనకృతమిత్యాక్షిప్తచేతా
 శ్చింతయంస్తస్మిన్నేవతరుతలేస్థితాహూయ్యహృదయోపి యధాక్రియ
 మాణప్రసారసమ్మానసమ్భావనాసమ్భావితం విసర్గ్య సకలమేవ రాజక
 ముద్రాయతక్షణక్రమంత్రుకమగ్నరతోరణాబద్ధచన్దనమాలముభ
 యపార్శ్వస్థాపితోఽష్టల్పముఖిః పూర్వహేమకలశః ద్వారాప్రభృతీని
 త్తసమ్మృష్టచూరిభాగసుత్తర్యహితృప్రకీర్ణసురభిసుమప్రకరమితస్త
 తః సశ్చిత్తరణాకర్మానికలోకేఽగృహీతవివిధభృక్షారం వాణిచాసురతా
 లవస్తరత్నపాదుకాద్యుపకరణపాణిభిర్వాసవనితాబిశ్చక్రీర్ణవితాన
 తలవర్తినానుదామోదాధివాసిశదిజ్జ్యోలేనరాజహస్తినిగన్ధమాదనే
 నసనాధీశ్వరైకపార్శ్వముపరపార్శ్వేఽపికల్పితేన్ద్రాయుధావస్థానము
 పవాహ్యకరేణ కాక్రాంతబాహ్యగ్గమశేషద్వారావస్థితబహువేత్రి
 లోకం సమతాన్వద్గమిరతయానేకసత్వశరణతయాచమహాజలనిధిసుమ
 కుర్వాణంతథాహింసవేలావనమివయామికస్థితానేకకరిషుటాపరికరే
 ణాస్తః ప్రవిష్టమహాశైలమివగన్ధమాదనేనసకల్లోలమివసశ్చరత్స
 మ్భ్రాంతకర్మానికలోకోర్తిపరమ్పరాభిసాసవర్తమివప్రాహరికజ
 నమణ్ణలావస్థానైస్సలక్ష్మీకమివవరాజనాభిస్సరత్నమివమహాపురుషైస్స

హంసమాలమివస్థిశపతాకాభిస్సఫేచపటలమివ కుసుమప్రకరైః హరి
మివానన్తభౌగపరికిరంకాయమానమవిశత్ ॥

ప్రవిశ్యచాగృహీత ప్రతికర్తృతయా మలిరవేషాభిగుడ్విగ్నదీన
ముఖీభిరిత స్తతో వారాజ్ఞనాభిర్యామికలోకేచకర్తా నికైశ్చప్రణమ్య
మానస్తూష్ణీమివాలోకకారకేణేవమదామోదేనావేదితే నిస్సప్తశూన్య
దృష్టిర్నమాదనేశనైశ్శనైర్వాసభవనమయాసేత్ । తత్రచాపనిత స
మాయోగోవిము ష్యాజ్ఞానిశయనీయేతనుతాలవృన్దానిలన వీజ్యమానో
ఽజ్ఞసమ్వాహకారిభి శ్శనై శ్శనై రఘనీయమానాగననభేద స్సకలరజసి
ప్రజాగరభిన్నోపిచాస్రాప్తని ద్రాసుభో దుఃఖా శికయా పురపి
దఃఖానరహేతుందిన్తామేవావిశత్ । యదితావగప్రణిముక్తస్తాతేనా
మ్యయావావహతిగోకార్ణవేనిఃక్షిప్యతాతనయవిరహోకవిక్లబంతాతం
శుకనాసమమ్బుజ్చ్ఛవనోరమామనోశ్వాస్యాస్త్వాదేవ ప్రదేశాధచ్ఛా
మిత దామయాపివైశమ్పాయనశ్యానుకృతంభవతి నివృత్య పునర్దమ సే
చాముక్తిపక్షమాశజ్కతేమేహ్యనయంతత్కింకరోమిల ధవా అస్థాన
ప్రతిముక్తిశఙ్కామేప్రియసుహృదాఽన్తానంమాజ్ఞపరిత్యజతా
ప్యపరేణప్రకారేణగమనమప్యత్పాదయతాకాదమ్పరీసమీపగమనో
పాయచిన్తాపర్యాకులమతేరుపకృతమేవ । తదథునా వైశమ్పాయన
ప్రత్యానయనాయయాన్తనతాతోనామ్బుపినార్యశుకనాసోపి నివా
రయతుం శక్నోతిమాన్ । గతజ్చవైశమ్పాయన సహితః తేనైవ
పార్శ్వేనాగ్రతోగమిష్యామి ॥

ఇతినిశ్చితృతత్కాలకృత వైశమ్పాయనవియోగదుఃఖంపరిణామ
సుఖమాషధమివబహుమన్యమానోముహూర్తమివస్థిత్యా విశ్రాంతసు
ఖతైరజ్ఞైరాపూరితే తృణితార్థయామశంఖ శరీర్భృతకథణాయోదతి
శ్లో । ఉత్థాయచయతైవకాదమ్పరీతతైవవైశమ్పాయనఇతిస్వధై

ర్వావప్త మ్మేనై వసం ప్రవృత్త్యహృదయంచూన్యాన్తరాత్మాపునరేవ సం
 వర్జితరాజలోకఃశరీరస్థితి మకరోత్ । కృతాహరశ్చలన్తర్లవలతోమద
 నావలస్య వై శమ్పాయనవిరహానోకాగ్నేశ్చబహిరసి సన్తాపదా నాయ
 సాహాయకమివకర్తుముపరిస్థితశ్చాతికష్టమష్టార్పపిదితము యుపతప్త
 సారితకరఃకరోమ్యయ త్మేనై వసన్తాపమిత్యాకలయ్యేవ గగనతలమధ్య
 మూరూఢేసఖితరి ఆతపప్యాజేవ రజత ద్రవమివా త్తప్రముద్గిరవీరశ్శైజా
 లేనిర్నిద్యవిశ నీషిష్టవ శరీరమాతపకణి కాసు పుష్కమాన ప్రాణిసజ్జాతా
 సుతల ప్రవేశాశ్శుక్ల-టాయమా నాసుపాదపచ్ఛాయాసు బహిరాలా
 కయితృశ్చాప్యపారయ నీషుశ్చప్తిషుఆలొకేషు జలస్నిష్టవ దిక్కు బేషు
 మఃస్పర్శాసుభూమిషుచిస్సశ్చారేషుపధిషునస్కట ప్రపాకుటీరోదరో
 దపీతిపుశ్చే తేష్వధ్వ సౌమనాడ్యమశ్వాసాతు రేషుస్వనీడావస్థాయీషు ప
 త్రరథేషుపల్పలాన్తర్లల ప్రవేశే తేషు సుహిషబ్ర నేషుఅరవిన్దశశకల
 కిళ్లల్క-విచ్ఛురితమిచ్ఛావిలోడితో త్రుటితచినకాణ్డచ్చేనదన్తరం నిపాన
 సరఃపజ్క-మారోహత్సు కరియూధేషు రక్తతామరసకాన్తిషు లలనాక
 పోలోపా నేషుకళితము క్తాయోదానుకారిణీషువిరాజమానాసుఘర్తజ
 లకణికావలీషున్తర్యమాణాయాశ్చజ్యోత్స్నాయాం గృహ్యమాశేషు
 తుమారగుణేష్వావాఞ్ఛమా నేపయోద కాలాభ్యాగమేలిభ్యర్థ్యమానే
 దివసపరిణామే ప్రదోషదర్శనాకాక్షి ణుహృగయేషువత్థాయసర సీరక
 ల్పితమనవరతాపతజ్జలాసార సేకని వారిత్సేషకరకరణసన్తాప మేకసన్తా
 నావలీధారావేగవాహిన్యా నిర్గురిశ్యేవకుల్యయా పరిక్షిప్తమన్తరాల
 మ్బితజలజమ్బూ ప్రవాళోహతాన్ధకార మాముక్తకుసుమ పల్లవలతా
 వృతాఖిల ప్రవృత్తసశ్చయనుతను హరిచందనచరాచర్త్రంమరకతశ్యామ
 పద్మినీపలాశాస్తీర్ణసను ప్రభూతల మామోగమానస రసస్ఫుటితారవిద్ధ
 రాశిదత్త ప్రకరమాకీర్ణసరసచినకాణ్డమకాణ్డకల్పిత ప్రావృట్కాలమి
 త సతోవర్షన్తీభిశ్చైవల ప్రవాళమజ్జరిభిర్బలదేవతాభిరివ సద్యస్సాన్తి

నార్ద ౨మకుర హసాభిరుపగృహీతసురభికోమలజలార్చి కాభిరనాశ్యాస
చన్దనాజ రాగ హరిణిభిర్హారవలయమా త్రాభరణాభిరవతంసితబాల్మశే
వలప్రవాళాభిన్యూతాళతాలవృన్తకర్పూరపటవాసహరిచన్దనచన్దనచన్ద
కాన్తనణిగర్వణామృపకరణపాణిభిరబహీష్వాభిర్వా రాజనాభిగుపేతంప
రిభవసా మివనిదాఘసను యస్యనిదామివశీత కాలస్యనివేశనమివవా
రివాహానాంతరస్కారమివరవికిరిణానాంహృదయమివసరిసస్య హి
దరమివహినుగిరేఃప్రకృతమివ తుషారస్యస్వరూపమివజడిన్ముః ఆవాస
మివవిభావరీణాంప్రత్యాఘాతమివదివసస్యజలమణ్డపమయాసితమ్ ||

తత్రశాతీరవ్యతయా క్షుభితమకరధ్వజోత్కళికా సహస్రవి
షమంజలాసారశిశితయా సప్తక్షిత సుహృద్వియోగౌర్వానలంఘహా
సముద్రమివగమ్భీరంతందివసమేకాకేకధమపస్వధైర్యయానపాత్రేణా
లఙ్ఘయత్ । లోహితాయమానాతపేచ సాయాహ్నిర్గత్యబహుళగో
మయోపలేపహరితే సున్దనున్దమారుతాహతోత్తరళాయమానధవళ కు
సుమప్రకరగోభినివాసభవనాశనై క్షణమివాస్థానే సమాసన్నపార్థివై
స్సహవైశమ్పాయనాలాపేనైవ స్థిత్యాద్వితీయపవయామేచలితవ్యం స
జ్జీకురుత సాధవమితి ఆశిశ్యబలాధ్యక్షం ఋతూదయ ఏవ విసర్జితా
శేషరాజలోక్ వాసభవనమధ్యవసత్ । అధాతిచిరాన్తరితోజ్జయినీద
ర్శనోత్సుకోవి నాపిప్రయాణనాన్ద్యాసకలపవ కటకలోకస్సజ్జీ భూయ
ప్రావర్తతగన్తుమ్ । సద్యోఽవతరన్నైవ తృతీయేయామే తురగ కరిణీ
ప్రాయవాహనే నానతిబహునారాజలోకేనసహ విరళకటకసమ్మదే
న వర్తనాఅవహత్ । అధాధ్వనైవసహ క్షీణాయాంయామవత్యాం
సాశలాదివోత్తజ్జనుస్సర్వభావేషు ఉన్మీలన్మీప్సిత దృష్టుషు పునరివా
న్యధాస్మజ్యమానేజీవలోకేవిభజ్యమానేషునిమోన్నతేషు విరళాయ
మానేష్వివ ఎనగహనేషు సజ్కుచత్స్వివ తరులతాగుల్లేషు గగనత

ఓమహోమాన్త్యాఃపదేభిః లాఘోరసాలోహితే దివసశ్రియోఽవశ్యా
య సే కాన్నవపల్లవభివృద్ధిస్యమానేపూర్వాశాలతాయాః కమలినీరా
గదాయినీదివస కరబిమ్బేవిస్ఫష్టేప్రభాతసమయే కటకలోకేనైవసహ
పరాపతిత వాసుజ్జయినీమ్||

అధకూరతపవ ప్రభృతిద్వన్దస్థితైచ్చపృజ్జితైచ్చపృజ్జయి మానై
శాచిబద్ధమణులైచ్చర్థైచ్చోచ్చపవైష్ట్యలితైచ్చవలితైచ్చదత్తకతిపయశూ
న్య పదైచ్చనివరమానైశ్చాగచ్ఛద్భిశ్చోచ్చుఖైచ్చాఘోముఖైచ్చోచ్చద్భిష్టు
దృష్టిభిశ్చవివర్జితవదనైశ్చ వహకప్తశబ్దము ఖరైశ్చదుఃఖాధి కాహిత
మానైశ్చమునిభిరపి ముముక్షుభిరపి వీతరాగైరపి నిస్సజై రపి నిస్పృ
హైరపిఉదాసీనైరపి దుర్దనైరపి స్నేహపరవలైఃపిశృభిరవసుహృద్భిరపి
స్నిగ్ధబద్ధుభిరపిచ నగరినిరతైరార్యాపుచ్ఛయమానం కథ్యమానంఞ్చ ఆ
కర్ణ్యమానంఞ్చ విచార్యమాణంఞ్చానుభావ్యమానంఞ్చానువర్త్యమా నంఞ్చ
వైశమ్పాయనపృత్యానమేవసమన్తాచ్ఛ్రావ శృణ్వంశ్చ చ కారచేత
సి బాహ్యస్యశావజసస్యేయమీస్మిన్ సమవస్థాకిం పునర్యేనాసావత్కే
న లాలితస్సంవర్ధితోవా బాలచాటవోఽస్యానుభూతాః తదతికప్తంమే
వైశమ్పాయనేన వినాతాతస్యశుకనాసస్య అమ్బాయామనోరమాయా
వాదర్యనమిత్యేవంచిత్రయన్నాసాగ్రనిహితోద్భాష్టదృష్టిరదృష్ట సర్వ
వృత్తాన్రపవవివే శోజ్జయినీమ్ | అవతీర్యచ సరాజకులద్వారివిశన్నే వా
ర్యశుకనాసభవనంసహదేవ్యావిలాసవత్సాగతోరాజేతిశుశ్రావశ్రు
త్వాచనివృత్తతత్రైవజగామ | గచ్ఛంశ్చసమీపవర్తిహవత్సవైశమ్ప
యన అద్యాపిమదజ్గలాటినో చితోబాలపవాసి కథంత్యమేకాకేవ్యా
శశతసహ స్రభీషణేనిర్మానుషేతస్మిన్ సూన్యారణ్యేస్థితః | కేన తేతత్రా
పి సర్వసత్త్వవ్యామత కాకిణీశరీరరత్నాకృతా | కేన వాచైషమ్యప్రతీప
స్థిశరీరస్థితీస్సమ్పాదితా | కేన నిద్రాసుఖదాయిత యనీయుముపకల్పితమక

స్త్రీ స్వయిబుభుక్షి తేత్యపి తేసుషుపుతి వాదుః ఖతః । మమోత్సాహజ్ఞ ము
త్సృజ్యసమానసుఖదుః ఖావధూరపి నపు త్రకత్వయోపాత్తాతగతమా
త్రస్యైవ తేపితరమభ్యర్థ్యవధూ ముఖవ వ లోకయిష్యోమీతి యన్త
యాచిన్తితం న కేవలం తన్తే మస్తపుణ్యా యాః నసన్పున్నమలపరంతవా
ప వదనదర్శనం దుర్లభీభూతమ్ । వత్సయ త్ర తేవస్థారుమభిరుచితం న
యస్వమావ పిత్రత్రైవ పితరంబిజ్ఞాప్య త్వామపశ్యన్తీజీవామితాత త్వ
యాహం శైశవేపి నావమానితాకు త స్తవేయమేకపదపవేద్యశీ నిష్ఠు ర
తాజాతాజన్తనః ప్రభృతినగృప్తమేవ యస్యకుపితమా ననంతస్య తేకు
తోఽయమేవంపిథోమయ్యకస్మాదేవకోపః యదేవంపరిత్యజ్యస్థితోసిగ
తోప్యాగచ్ఛసీరసాప్రసాదయామిత్యాంకోఽపరోఽస్తిమేదే శాస్తర
పరిచయాన్ముక్తోనామాస్మానున్నేహఃక్షణమప్యన్తరితదర్శనస్యచన్ద్రా
పీడనోపరికథంతవేద్యశీనిః సేహతాజాతాతాతనభ ద్రకంతేనమాప
తితంసర్వపవసుఖంస్థాపనీయోగురుజనోదుఃఖంస్థాపితోనజానా మ్యేవం
కృత్వాకిం త్వయా ప్రాప్తవ్యమ్ । ఏతానిచాన్మానిచాన్తర్భవన గతాం
ప్రత్యగ్రతనయవిరహశోకవిహ్వలాం స్వయందేవ్యా విలాస వత్సా
సంస్థాప్యమానామపి మనోరమాంవిప్రలపన్తీమశ్రౌషీత్ ॥

తేనచాతికరుణేన తత్ప్రలాపవిషేణవిహ్వలభవ నిప్రాగమేనే
వఘూర్ణమానోణిశ్చేతనతామనీయత । కథంకథమప సహజస్త్వా వప్త
మ్యేనైవసంస్తమితాత్మాప్రవిశ్యపితురపిలజ్జమానోవదన ముపదర్శయి
తుమథోముఖపవ నిష్పన్నసర్వాజ్ఞేణమన్దరాద్రిణేవ శుకనాసేనసహ మ
థనావపాన సిమితమివ మహార్ణవంప్రణమ్య పితరంక్షారతపక్షోపావి శ
త్ । ఉపవిప్తశ్చుతంక్షణమివదృష్ట్వా రాజాన్తర్భాష్పభరగర్దరధ్వని నా
భ్యర్థ్యవర్షభవజలదరోఽభ్యధాత్ । వత్సచన్ద్రాపీడజానామి తేస్వజీవితా
దపిసమభ్యుదికాభ్రాగురుపరిశ్రీణః । పిదాచిస్తుభైః హేతోర్వల్లభజనా

దేవాసమ్భవ్యానాసమ్భవతితయైవహినకిచ్చిన్నక్రియతేత జ్ఞప్తసః
 స్నేహస్యవయసశీలస్య శ్రుతస్యగురుజనానుశాసనస్య వినయాధానస్య
 చసర్వస్యైవానుచితమిచుం భ్రాతృస్యహృత్తేవృత్తాన మాకిర్ల్య
 త్వద్దోషమాశక్యతేమేహృదయమ్ | ఇత్యేవంవాదినానితి పతేర్యగపరా
 షీత్యవచనంశోకామర్షభ్యానున్ధకారితాననః ప్రాప్య ధారమృగవతడ
 ల్లతాదుష్ప్రేక్ష్యోవిస్ఫుర్జితేనేవస్ఫురితాథరేణశుకనాసోఽబ్రవీత్ ||

దేవయదిచ్చనమస్యప్యాదహనేవా శీతలత్వ మంశుగాలినివా
 తమస్తమస్విన్యాంవాదివసోమహూదన్వతి వానోషఃక్షీతేధారణం
 వాశేషే పరాధానన్యమోవా సాధోరప్రియవచననిర్గమోవాసజ్జన
 ముఖాత్సమ్భవ్య తేతతోయువరాజేఽపిదోషః । తత్కిమేవ మేవానిరూ
 ప్యతస్యానాత్మజ్ఞస్యమూఢ ప్రకృతేర్దుర్జాతస్య రాజాపథ్య కారిణోమా
 తృపితృమాతినోమిత్ర ద్రు హాకృతఘ్నస్యకిర్తిచాణ్డాలస్య మహాపాత
 కినఃకృతేకృతయుగావతారయోగ్యమాత్మనోపిగుణవ న్ననుత్యుదారచరి
 తంచన్యాపీడమేవతినమ్భావయతి దేవః సహ్యాతః పరమపరం కష్టిత
 రంకిచ్చినపిపీడాకారణంయద్గుణేషువర్తమానోదోషేషుసమ్భావ్యత ఇ
 తరజనేనాపికింపునర్గురుజనేనయోగుణీగుణై రేవావబోధనీయఃకస్యాప
 రస్యాత్మాగుణవాసనేన జ్ఞాపనీయః । అపిచ జన్మనప్రభృతిదేవస్యవి
 లాసవత్ప్యాదేవ్యాశ్చైష్ఠ్యజ్ఞలాలసయా యోనగృహీత స్తస్యమరుతభివదు
 ర్గ్రహ ప్రకృతేశ్చన్యాపీడోఽపికింకరోతు । స్వయమేవాత్పద్య న్నప
 వంవిధాఃశరీరసమ్భవానుహాకృతయః సర్వదోషాశ్రయా మహావ్యాధ
 యోఽన్తర్విషామహావ్యాధాఃవినాశహేతవో మహూత్పాతాభిజ
 జన్మత్తయోమహావాతికావక్రిచారిణోమహాగ్రహాః తమోమయాః
 ప్రదోషాఃమలినాత్మకాః కులపాంశవోనిఃస్నేహాఃకిలానిర్లజ్జాఃకుశణ
 కానిస్సంజ్ఞాఃపశనః | అపిచఅకాష్ఠాదహనానిర్గుణాజాలినోఽతీర్థాబలా
 శయానిర్దోరవాఃకిర ప్రకృతయోఽశివమూర్తయో మహావిషాయకా

ధిష్ణితాః । యేషకలజ్కాకృపాణాశ్చ నే హే నైవపారుష్యంభజనై
 మలిరస్వభావాచరికసోలాశ్చ దానైవమలితరతా మాపస్య నైని
 ర్వర్తయోన ప్రదీపాశ్చ ప్రసాదేనైవజ్వలన్తి అజ్జలగ్నాభుజాశ్చ
 దాక్షిణ్యచరిగ్రహేతైవేతరేవామాస్యజ్ఞాయ నేగుణముక్తాస్సయికా
 శ్చ సపత్యాశ్రయేణభలేనైవ దూరంవిక్షిప్యై సరాగాఃపల్లవాశ్చవివిధ
 సారాశ్చైవ అపరజ్వలనేభూతిపరామృదాదర్పణాశ్చ ఆభిముఖ్యేనస
 ర్వం ప్రతీషంగ్మన్తాన్తి అన్తరస్పచ్ఛవృత్తయస్సకలాశయాశ్చ గాఢా
 వగాహనేనైవ కాలుష్యముపయాన్తి । యేచస్మిన్ధేష్వపిరూఢాః ఋ
 జుష్వపివక్రాస్సాధుష్వప్యసాధవో గుణవత్స్వపి దుష్టప్రకృతయఃభ
 త్తర్యప్యమృతాన్తానోరాగష్వపి క్రుద్ధాఃనిరీహాదప్యాదిత్సవోమి త్రే
 వ్యపిద్రోహిణోవిశ్వస్తానామపిహతకాఃభీతేష్వపి ప్రహరిణః ప్రీతిప
 రేష్వపిద్వేషిణోఽనీతేష్వప్యర్థతాఃదయాపరేష్వపినిర్దయాఃస్త్రీష్వపి
 శూరాభ్యుత్తేష్వపిక్రూరాఃదీనేష్వపి దారుణాః । యేషాశ్చవిపరీ
 తానాంగురవపవలఘవోనీచాపవోచ్చైః అగమ్యాపవ గమ్యాఃకుదృష్టి
 రేవసద్దర్శనమకార్యమేవకార్య మన్యాయపవన్యాయోఽస్థితిరేవ స్థితిః
 అనాచారపవాచారోఽయుక్తమేవ యుక్త మవిద్యైవవిద్యా అవినయ
 పవవినయఃదౌర్బల్యమేవసుశీలతాలభర్కపవధర్క్కిఽన్యతమేవ సత్యమ్ ।
 యేషాశ్చక్షుద్రాణాంప్రజ్ఞాపరాభిసద్దానాయ న జ్ఞానాయశ్రుత
 మాలజాలాయనోపశమాయపరాక్రమఃప్రాణినాముపహుతాయ
 నోపకారాయ ఉత్సాహేనాధనార్జనాయ న యశస్తేగ్యంవ్యసనా
 సక్తాయ న చిరసజ్జతాయధనపరిత్యాగఃకామాయ న ధర్మాయ కింబహు
 నాసర్వమేవయేషాందోషాయనగుణాయ । తదసావపి శుద్ధత పవకోప్య
 పుణ్య పవానుత్పన్నాయనైవం కుర్వతోమిత్రమహం చన్ద్రావీడస్వ
 కథంతస్యద్రోహమాచరామీనినోత్పన్నంచేతసి । ఏవంకృతేచలితవృ
 త్తానాం శాపితావశ్యంతారాఫీడోదేవ వీడితాన్తరాత్మామయికోపంత

రిష్యతీత్యేవన పినాశజ్జీ-తంమనసా । మాతురహమేవై కో జీతనిబద్ధ
 నంకథం ను మాపినావ ద్విష్యత ఇత్యేతస్య నృశంసస్య హ్యుగయేనాపతి
 తమ్ । పి ౨ ప్రవోవశసంతా నార్దనుహముత్పాదితఃపిత్రా కథమహనున
 నుజ్ఞాశస్థేర సర్వపరిత్యాగంకరోమి త్యేతనపి యథా జాతస్య నబుకౌస
 జ్జాతమ్ । తదేవమసశ్వకప్రవృత్తేనప్రాప్తానాసుకూరముగ్ధా ౧ నైన
 దుర్దర్శనుకృష్టంతావన్నానుకన్యప్రినాగృప్తందృష్టవపి యేనగదృష్టంత
 స్యాజ్ఞానమిని గాఢస్యకింక్రియతానుపరమ్ అపానిగృజ్యహతాయ త్నేన
 శుకథవపారిశఃపుష్పశ్చ దేవేన అభవావినోదగానా తిరశ్చాచ్యపి సఫలపి
 వశిత తాయాసోభవతి తేపిహపి లాఃసోషతరి స్నేహమాబద్ధస్తి తేపికృ
 తంజానన్తి తేపిపరిచయనునువర్తన్తే తేషామపిసహజన్తస్నేహేనామా
 తాపిత్రోరుపరిదృశ్యతపవనపునరస్యఃప్రోభయలోకస్య పాపకారిణో
 దుర్జాతస్యయస్యసర్వమేవాధస్తాద్దతమ్ । అపిచేకృశాచరి తేనతేనాశ్య
 వశ్యమేవకస్యాశ్చిత్తిర్యగ్యనాపతితవ్యంయేనతావద్దురాత్మజాతేనకే
 వలండుఃఖం నస్థాపితాస్సర్వవీరవయవపి త్వేవంవిధే దుఃఖార్థేవ నిపా
 తితాః । సర్వ ఏవహ్యనాక్షిప్తచేతాఃప్రవర్తమానః స్వహితాయ పర
 హితాయవాప్రవర్తతేతస్య తు పునరస్మానేవండుఃఖేస్థాపయతోనస్వ
 హితం న పరహితమపి । కిను నేనైవమాత్మద్రుహాకృతమితిమతీరేవ
 తావన్నబోధపదవీనువతరతిసర్వథా దుఃఖామైవాస్మాకంతస్య పాపక
 ర్త్యో గ్రహేనాపసృష్టస్యజన్త ఇత్యుక్త్వా హేమన్త కాలోత్పలినిమి
 వోద్భాష్యాంధృష్టిముదవహత్ । ఉద్వేపితాధరశ్చబహి రలబ్ధనిర్ధమేణ
 స్ఫుటన్నివాన్తర్మమృపూరేణనిశ్చసన్నేవావతస్థే ॥

తవవస్థాచుతంతారాపీడఃప్రత్యువాచ । ఏకస్థలుప్రదీపే నా
 గ్నేఃప్రకాశనంవాసరాలోకేనభాస్వతఃసముద్భాసనమవశ్యాయలోకై
 రాహ్లాదనమమృతాంకోర్మేమామ్బుభిన్దుభిరాపూరణంపయోధేః వ్యజ

నానిలైరభివర్ధనం ప్రభుజ్ఞానస్వయదన్వద్విధైః పరిబోధనమార్యస్య । తథా
 పి ప్రాజ్ఞస్యాపిబహు శ్రుతస్యాపివివేకనోపిధీరస్యాపిసత్త్వ వతోపి అవ
 శ్యంయఃఖాపా తేజవిశుద్ధమపివద్దసరితేన సరథివ మానసం కలుషీక్రి
 య తేనర్వస్య । కలుషీకృతేచమాన సేకిమిదమితిసర్వమేవ దర్శనంనశ్య
 చినచి త్తమాలోచయతి నబుద్ధిర్బుద్ధ్య తేనవివేకోపివిచిన్ క్రియేనబ్రవీ న్యు
 న్యదాతులోకవృత్తమార్యపవ సుతరాంవేత్రి । కిమస్తికశ్చిదసావి యతి
 జీవలోకేయస్య నిర్వి కారంయశావనమత్రిక్రాంతంయశావనావతారేహిజై
 శవేనైవసహగళతి గురుజనస్నేహలూపయ నైవసహరోహత్యభిన వా
 ప్రీతిః వక్ష నైవసహవిస్తీర్య తేవాఙ్భాబలేనైవ సహఉపవీయ తే వదో
 దోర్ధ్వయేనైవ సహస్థూలతామాపద్య తేధిఃసుధ్యేనైవసహకార్యముప
 యాతిశ్రుత మూరుయుగళేనైవ సహోపవీయ తేచినయః శ్చశ్రుభి రే
 వసహ ఉజ్జ్వలన్చ తేమలిన తాహేతుర్మోహః ఆ కారే నైవ సహ
 విర్భవ నిహృదయాద్వి కారాః । తద్యథాధవళమపి సరాగంసర్వధాదీ
 ర్ఘ్నిభవదపిచిద్ధ్వంపశ్యతి చక్షుః అనుహ తేపి న ప్రవిశతి గురూపదేశః
 శ్రోత్రేస్త్రీరాగిణ్యపి న విద్యాన్తరంవిన్దతిహృదయే ధైర్యమస్థిరప్ర
 కృతాతరళతాయాంపరిత్యాజ్యేషువ్యస నేషాన్తః వికారాణాంకా
 రణానాం ప్రాయస్కరసతాసాచసర్వమేవజల ప్రాయం కుర్వాణావ
 ర్షతివృద్ధే వ్యోపజాయతే । అపిచదివనోదోషాగమాయ దోషాగమోఽ
 నాలోకాయ అనాలోకోఽసద్దర్శనార్థ మసద్దర్శనమవివేకాయ అవివేకో
 ఽసన్మార్గప్రవృత్తయేఽసన్మార్గప్రవృత్తాశ్చ మోహాన్ధం చేతోభ్రా
 మ్యదవశ్యమేవస్థలతిస్థలి తేచ చేతసేతల్లగ్నా పత త్యేవ లజ్జా శ్రపావర
 ణశూన్యేచహృదిప్రవిశ్యపనంకుర్వకేనవా నిపారితోమ ర్నివారస్స
 ర్వావినయహేతుర్నకరకేతుఃవిలసతిచకుసుమమార్గశ్చేకేనకార్యేణభిద్ర
 సహస్రాణి న భవన్తియోస్సత్త్వమేవాథ స్తాద్వృజితిస్వత్ప్రేచాధోగతేకి

మాశ్రిత్య న గళతిశీలం గళితేచ శీలే కిమవలన్పులవీనయస్య కింకరోత్స
 వాధారంధైర్యం క్వ పనమాధత్తాంధీః క్వ సమాధానమాపహ్నుత్సవప్త
 మ్భూకేనావప్తభ్య బలాన్నిశ్చలీకృతం మనోవిప్రతిపద్యమానాని కేననియ
 న్నితానీన్ద్రియాణి జగన్నిన్ద్రియాని కేనని వారితాని దుశ్చరితాని కేనవాలో
 కభూ తేనత మోభివృద్ధి హేతురుత్సాతితోదోషాభివృద్ధౌశ్చ స్త్రీరుపహంతా
 కిం వాదృశ్యతామన తిబహుదర్శిత్యే బహుదర్శిత్యశ్చ తావతఃకాలస్యై
 వాసన్పువాత్కుతోభవతు ప్రథమే వయసి యేనాన్వయ వృతిరేకా
 భ్యాంనిశ్చిత్య వర్తతాం మలిచతా । అపిచపరిణామేఽతిపుణ్యవతాంకే
 షాశ్చిదేవహి కేశైస్స హధవళిమానమాపద్య నై చరితాని తన్మోహవి
 షనువిషయవిషమహాహా మదవికారగన్ధమాతృజ్ఞ దుర్విలసితైక రాజ్యే
 రరినిద్రావిలాసవేత్సనినవరాగపల్లవో ధృమలీలా నైరవిశేషదుశ్చరితచ
 క్రవర్తినితారుణ్యావతారేనర్వస్యైవవిషమతరవిషయ మార్కఙ్గితస్య
 స్థలితమాపతతికిమేవమార్యేణలాలనీయస్యశిశుజన సోపర్యావేశోగతి
 యాగృహీతోయకనునితనుపత్య స్నేహస్యోక్రాశగర్భమేవముక్తం
 స్వప్నాయమానానానుపీయద్ధురూణాం ముఖేభ్యోనిష్కృమతిశుభ
 మశుభం వాతదవశ్యం ఫలతిగురవోహిదైవతం బాలానాం యదై వాశి
 షోగురుజనవిత్తర్ణా వరతామాపద్యనై తదై వాక్రోశాఃశాపతామ్ । త
 దైవశమ్పాయసముద్దిశ్యకోపావేశాదేవసుతిపరుషనుభిదధత్యా ర్యేమ
 హతీమేచేతసఃపీడాసముత్పన్నా స్వయంరూపితేషు తరుషు తావదుత్ప
 ద్యతే స్నేహాకింపునరజ్ఞసమ్భవేష్వపత్యేషు । తదుత్సృజ్య తామయ
 మమన్దావేగోవైశమ్పాయససోపరి విరూపక న్తుతేన న కిశ్చిదప్యాచ
 రితంసర్వపరిత్యాగంకృత్వాస్థిత ఇత్యేతదపి కారణమవిజ్ఞాయకిమేవందో
 షపత్యేనిషీప్తః । కదాచిద్గుణోభవత్యేవ మయమవినయనిష్ఠునోదో
 షపవ । ఆనీయతాం తావదసాబుధ్యామహే కిమర్థ మయమేవం విధిత

జీర

కాగన్పురీ

స్వ వయసోఽను చితోఽపి సంవేగ ఉత్పన్నస్తతో యథా యుక్తం
విధాన్యః ॥

ఇత్యుక్తవతితారాపీ డేపుః శుకనాసోఽభ్యుధాత్ । అత్యుదా
రశయావత్సలత్వాచ్చపవమాదిశతిదేవోఽన్యదితఃపరంశ్చిమివాస్యవిరూ
పకంభవేద్యధ్యయవరాజము త్పజ్యక్షణమపిఅన్యత్రావసానమా
తేచ్చయాచేష్టిత మిత్యుక్తవతిశుకనా సేకశయేవాస్తసాడితోదోష స
మ్భావనయా నయా పితురుద్వాష్పవృష్టిరుపవిష్టపవోపస్పృశ్యచన్యా
వీడశ్శనైశ్శనైశ్శుకనాసమవాదీత్ । ఆర్యయన్యపినీగుక్తతోవేద్మిన నదీ
యేఁదోషేణనాగతోవైశమ్పాయచక్రితధాపితాతేనసమ్భావితమేవ క
స్యవాపరిస్యసమ్భావనానోత్పన్నా । మిథ్యాపితతథాయథాగ్రహీతం
లోకేనవిశేషతోగురుణా । ప్రసిద్ధిరత్రాయశ సేయశ సేవాదోషగుణా
శ్రయాఘటపరత్రఫలదాయా కుత్రోపయుజ్యతేపరమార్థః । తద
స్యాదోషసమ్భావనాయాఃప్రాయశ్చిత్తమార్యోదావయతు మే వైశ
మ్పాయనాచయనాయ గమనాభ్యసుజ్ఞాంతా తేననాన్యధామే దోషశు
ద్ధిర్భవతికింకారణమనాగ తేవైశమ్పాయనేతాతస్యాన యా సమ్భావన
యానాపగ నవ్యరిఅగ తేచమయివైశమ్పాయనేననాగ నవ్యరి యద్యసా
వన్యేనానేతు మేవపార్యేతతదాతాతస్యాప్యన్లుజ్ఞనీయవచనైరే భిర
పనిపతిసహస్రైరాసీతపవస్యాత్ । తదాచర్యఃకారయతు మేగమనాభ్య
సుజ్ఞయాప్రసాదించతురజ్ఞమైర్దచ్చతోమేకస్తాయాంభూమాశ్వపేక్ష
పిగమనపరిక్షేగోవైశమ్పాయనమాదాయాగతమేవమామవధారయత్వా
ర్యః । అపచబాహ్యభేదాదసజ్జన్యాఽన్తఃభేదఃపవమేతద్విశీ యోఽజ్ఞ
జన్మానినుపదమేవస్కంధావారమాదాయగచ్ఛతీత్యమునాహేతు నావి
నా తేనాగతోఽ హమన్యధాజన్మనఃప్రభృతికథామయాగతం స్థితంక్రీ
డితంహాసితంపీతమశితంసు హృప్రబుద్ధంఉచ్చస్థితంవాచినావైశమ్ప

య సేవయశ్చ శ్రుత్యా తస్మాదేవప్రదేశాన్నగతోఽస్మితస్మాతేనై వ
తుల్యోఽఘావమితి తప్రతిగమచదోషా గ్రక్షతుమామార్యః॥

ఇత్యభిహితవతి చ న్ద్రాపీడేపి రాగ్రితేరక్తతావరనానుకారిణిము
ఖేన పక్షపాతాముద్దావలీమివ దృష్టిని వేశై ర్యవగమనాయ విజ్ఞాపయ
తి యవరాజః కి నూజ్ఞాపయతి దేవ ఇత్యత నైశ్శుక నాసోరాజానమ ప్రాక్షీ
త్ । తథా పృష్టశ్చ శుక నా సేవకజ్జీ దివధ్యాత్వా తారాపీడః ప్రత్య వా
దీత్ । ఆర్య మయాజ్ఞాతమే తేషే వదివ సేషు సముద్భవ్యమైల సేవ్యైః
జ్యోత్సాన్మివ కరావలమ్బినీం వత్సస్య వహూం ద్ర య్యోమీతి యావదయ
మపరోఽస్తర్నితాశాపథోజలదకాల ఇవ ప్రత్యూహకారీవై శమ్పయ
నవృత్తాంతో మేదుష్ప్రసృతీనా విధాత్రాలంతరాపాణితో యథా చాయు
ష్మతాలభిహితమేవైతత్ నతమన్యః శక్నోత్యా నేతుం చ తేరవి నాయ
మత్రస్థాతు రితదవశ్యమేవ తావన్ని సరిశివో వ్యసనార్జవోఽమునా సో
తేన । వైశమ్పయచ ప్రత్యానయ నాయచావశ్యం దేవ్యపిషలాసవతీపిన్ద
యిష్య త్యేవై నమితి నిశ్చయోమే । తద్భాతకిన్ద్ర తిదురం వత్సేనగర్భ్యాం
తన్ద్రాక్షైః సహా దరాదారోభే దివనంబగ్నుశ్చ గమనాయాస్య నిరూపయతు
సమిద్ధానశ్చ కారియత్వి త్యేతదభిధాయ శుక నాసముద్భాష్పలోచనం
చిరిమివ చన్ద్రాపీడమాలోక్యాహమాయచచినయా వచస్రమం సదేశే
శిరసి బాహుర్వాశ్చ పాణినా స్పృశన్నాదిశత్ । వత్సగచ్ఛత్స మేవప్ర
విశ్యాభ్య న్దరం మనోరమాసహితాయామాతుగావేదయాత్మగమనవృ
త్తాంతమిత్యాదిశ్య చన్ద్రాపీడమాత్మనాశుక నాసమాదాయస్వ భవనమ
యాసీత్ । చన్ద్రాపీడస్తుతానుక్లిష్టవర్ణం కాదమ్బురీవరణస్రజమివ గ
మనాభ్యనుజ్ఞాంహృదయేనోద్వహన్ ప్రహృష్టాంతరాత్కృతపహర్షదృ
ష్టిః ప్రవిశ్య కృతనవస్కారోమాతుస్సమీపే సముపవిశ్యాత్కర్మ నద్వి
గుణీ భూతవై శమ్పయన విరహశోక విహ్వలాం మనోరమా
మాశ్వాస్యావాదీత్॥

అమ్మ సమాశ్పసిహివైశమ్పాయనానయనాయతాతేన మే గమన
మాదిష్టంతత్ర-తిపయదివసా న్తరితంవైశమ్పాయనాననదర్శ నోత్సుకం
మామవికల్పంవిసర్జయత్వమ్ । సా త్వేవమభిహితా ప్రత్యువాచ । తాత
కిమాత్మగమనవచసామాంసమాశ్వాసయసికఃఖలు మేత్వయితస్త్రిశ్చ వి
శేష స్తదేకధాత మేకంనపశ్యామికరినహృదయంత్యయిపునర్గతేయ దపి
తస్యాదిర్మ నేజీవిత ప్రతిబద్ధహేతుభూతంత్యగ్దర్శనంతదపిసూరీ భవతిత
న్నగ న్తవ్యంవత్సేనపకేనాపిహిపుత్రేణావాం పుత్రవత్యౌఽపినా గతో
నామాసానిహురాత్మేత్యుక్తవత్యాంమనోరమాయాంవిలాసవతీ ధీర ము
వాచ । ప్రయసఖితవమమచైవ మేతద్యధాత్వయోక్తమయం పునర్నైవ
శమ్పాయ నేనవినాకంపశ్యతుతదాస్తాం కిమేనంవారయసివారి తేనా
ప్యనేననైవస్థాతవ్యమ్ । మ న్యేచఽత్రాప్వయమేతదేవాకలయ్యగమనా
యానుమోదిత స్తద్యాతువరమావాభ్యాంకతిపయదివసానన యోరప్య
దద సత్కతాః క్లేశాః । అనుభూతాఃచపురస్కృతైశమ్పాయనా నవలోకన
దుఃఖిదిరంది నేది సెముఁమీక్షితంతదుత్త్యగచ్ఛావోగమన సమ్మిహా నా
యవత్సస్యచన్ద్రాప్రీడస్య॥

ఇత్యేవమభిదధ త్యేవమనోరమాంహస్తేగృహీతోద్ధతాయ చన్ద్రా
పీ డే నాను గమ్య మా నా నిజా వా స మయా సీ త । చన్ద్రా
పీడోపిమాతుస్సమీపేగమనాలాపేనైవతుణమివస్థితాస్వగృహమగాత్
తత్రాపనీతసమాయోగోగమనాయోత్తామ్యతాహృదయేనగణకానా
హూయరహస్యాజ్ఞాపితవాన్యధావినావిలమ్పేనమేగమనంభవతి త
ధాభవద్భిరార్యశుకనాసాయపుచ్చతే తాతాయవా దినమావే దనీ
యమి త్యేవమాదిష్టాస్తేవ్యజ్ఞపయన్ । దేవయధాసర్వపవగ్రహః స్థితాః
తథాస్తన్న తేనదేవస్యగమనమేవవర్తమానేన శస్యతే అపరమపి కర్మా
నురోధాద్రాజేచ్ఛైవకాలస్తత్రనకార్యమేవాహర్నిరూపణయా రా

జాకాలస్యకారణంయస్యామేవ వేలాయాంచి త్తనిగృహిణీనైవ వేలా స
 ర్వకార్యేష్విదిబిజ్ఞాపితేమాహూర్తికైఃపునస్తానబ్రవీత్ । తాతేనైవమా
 దిష్టమితిబ్రవీమిఅవ్యదాత్యయి కేషుకార్యేషుకార్యపరాణాం ప్రతీక్ష
 ణోత్పాదిషుచ దివసనిరూపణైవకీర్మశీ తత్తథాకథయిష్యథయథాశ్వ
 ఏవగమనంభవేదితిదేవః ప్రమాణమిత్యభిధాయ గతేషుచ తేషు శరీర
 స్థితకరణాయోదతివ్యత్ । నిర్వర్తితశరీరస్థిశ్చి మాహూర్తికాస్తేప్రపి
 శ్యశనైర్మవేనయః కృతోఽస్మాభిర్దేవాదేశశస్థితనయవిరహా వి
 క్లబతయాయ్యశుకనాసస్యతదతిక్రాంతైశ్వస్తనైఃహనిరాశ్రావితఃప్ర
 స్థాతవ్యందేవేనేత్యావేదితేతైస్సాధుకృతమితితాచభిష్టుశ్యద్వస్తి ఏవయ
 వర్తినీంకాదన్బురీశ్చవైకమ్పాయనశ్చమన్యమానోఽప్రవిష్టాయామేవ
 పత్రలేఖాయాంపరాపతామీత్యగ్రతఃప్రధావితేనావధారయః తే
 తనాచతుస్సరుగ్రసారభూతానిన్ద్రాయుధరయానుగామిచస్తరజ్ఞమాన
 గణేయోనవగణితతురగగమనభేదానుతాహినోరాజపుత్రాంశ్చనిరూ
 పయన్ననన్యకర్మాతందీవసమ్పాకాశ్చయామినీంకథంకథమప్యస్థాత్ ॥

అథానురక్తకనులినీనమాగమాప్రాప్తినన్దాహదివసనుందివ సే
 నాస్తము పగతవతితేజసాంపత్యైతేజః పతిపతనాచ్చితానలమివ స
 ధ్యారాగనుపరాశయాసహ విశతిపశ్చిమేదిగ్గనభాగేసన్ధ్యానలస్ఫు
 లిజ్జనికరభివస్పరతితారాగణేదివసనిరామాన్తుర్చ్ఛగమేనేవతమసాని
 మీల్యమానేషుదిజ్ఞుభేషునివాసాభిముఖముఖరేషు వియద్వియోగదుః
 ఖాదివార్తప్రలాపేషువయస్సమూహేషుజనితప్రకాశజన్మైవసమ్మా
 లోక్యదోషాగమంనిరాలోకంగర్భమివతమఃప్రవిష్టేపునర్దీవలోకే నిజా
 లోకాద్వికాశితపూర్వదిగ్విధూవదనేజన్మాన్తరాగతభవ ఉదయగిరివర్తి
 నినక్షత్రసమాగమసుఖమనుభవతిభగవతి భూయోభూయస్స వ్యకానిని
 ర్భరాన్నిషకలజ్జుభివనక్షత్రనాధేవిస్పష్టాయాంనిశీథిన్ద్రాంప్రస్థాన

నుజ్జలే ప్రణామాయోపగతంచ నాస్రీడంపీడయా నర్విలీయమానేప బా
 ష్టేపీడమపారయ నీవారయితుమత్యాయతాభ్యానుపి సేత్రాభ్యాం
 కృతప్రయత్నాప్యనుజ్జశశజ్జయావిలాసవతీతమన్యూనమావేగగర్జ
 దికోపరుభ్యమానాక్షరమవాదీత్ । తాతయ్యజ్య తేహ్యజ్జలాలితస్యగ
 ర్భగూఢస్యప్రథమగమనేగరియసీహ్యనయపీడాయస్మి కమవ పునర్నే
 ప్యశీప్రథమగమనేపి తేపీడాసముత్పన్నాయాద్యశతవగమనే వాధునా
 యతోదీర్యతభవ మే హృదయంసముత్పాట్వస్తభవమర్తాణి ఉత్ కష్టభ్య
 త భవశరీరముచ్చయవతి భవచేతోవిఘటస్త భవస్థిబద్ధనాని ఉన్నతభ్యతభవ
 మనఃనిర్వాణీవ ప్రాణాన కిజ్జిగ్గనమాదధాతి ధీస్సర్వమేవశూన్యంప
 శ్యామినపారయామ్యాత్మా నమివహృగయంధారయి తుంధ్రలోపి బలా
 దాగచ్ఛతిమేవాష్టేపీడము హుస్సమాహితాపి వజ్రశనమ్బదనాయ
 చలంమతిర్నజానామ్యేవకిముత్పశ్యామీతికిం నిమిత్తం చేయమీశ్వరీహృ
 ఢయపీడే త్యేతదపినవేద్దికింబహుభ్యోదివసేభ్యః కథమప్యగతోమేవ
 తోస్సర్పః త్యేవపునరచ్చరీతివై శమ్పాయనయోగా దుద్విగ్నస్యగమన
 మేకాకిన సేస ముత్ప్రేక్ష్యేతి ఉతవై శమ్పాయనవృత్తా న్నాదాత్మన ఏవ
 దుఃఖితయేతినవై వంవిధయాపీడయావై శమ్పాయనానయ నాయగచ్ఛత
 స్తేగమనంనివారయితుంపారయతివాణీహృదయం పునర్నేచ్ఛత్యేవత్వ
 దీయంగమనంతదీదృశీంమేపీడాంవిజ్ఞాయయథాపురార్ధసీతం నతదాక్వచి
 దాసజ్జమాబధ్యద్ధిర్లుకాల మాయుష్కతాస్థాతవ్యమ్ అస్యచార్ధస్య కృతే
 సాజ్జలిబద్ధనేనశిరసాభ్యర్థయేవత్సమిత్యాదిశత్రీమ్ స్వమాతరం సుదూరం
 ప్రసారితావనమ్రమూర్తిశ్చన్ద్రాపీడా వ్యజ్ఞఫయత్ । మాతస్తదాది
 గ్విజయప్రసక్తోన్ధితోఽస్మి అధునాపునరియానేవమేకాలక్షేపోయా
 వత్తముద్దేశంపరాపతామితత్పునశ్చిరాగమనకృతా మనాగపి నహృద
 మేభావనీయాత్వయాపీడా ఇత్యేవంవిజ్ఞప్తాచన్ద్రాపీడేనసన్నిరుభ్యపా

ష్పవేగాకథంకథమపీసంస్తభ్యాన్మానానివత్తితగమనమజ్ఞశ్రుస్తవే
నసిత్తునీతెరసిచోపాస్మయగాఢగాఢసుచిరమాలిజ్యగచ్ఛద్భిరవ
ప్రాంతైశ్చచ్చాన్త్రుమోచతంమాతా॥

ముక్తశ్చమాత్రాపితుఃప్రణతయేవాసభవనమగమత్ । తత్ర
చదేవగమనాయనమస్కరోత్యువరాజిత్యావేదితేద్వారరక్షితాప్ర
విశ్వతోణీతలనివేతెతశిరాశ్శయవత్తిన్దోననామగూరస్థిత ఏవపితుఃపా
దౌ । అథతథాప్రాశమాలోక్యకీర్షిదున్నామితపూర్వకాయఃశయ్య
నగతఏవాహూయతంపితాచతుషాపిబద్ధివప్రేక్ష్యాపరిష్వజ్యగాఢ
మప్రాధితవసహసోద్భూతావిశబాష్పపర్యాకులాత్మేంద్ర్యతోభ
విషిప్తాతురమవాదీత్వతస్సిత్రాఅర్హదోషేషుసమ్భావితత్తేషా
మనాగపిమనసివత్సేనదుఃఖాసికానకార్యావినయాధానాత్ప్రభృతిన
మృక్పరిక్షితోన్యస్తాభిఃపరీక్ష్యచగుణాన్తైరేవాధిగమ్యోరాజ్యభార
స్త్యయ్యారోపితోనతనయస్నేహదేవ । రాజ్యంహి నామైతత్ప్రధి
వీభారేణైవాతిదురుత్వహంహాభృత్యమ్భాధతయైవాతిసజ్జటంకు
టిలనీతిప్రచారేణైవాతిదుస్సౌచ్యరంచతుస్సముద్రపర్యంతభవనవ్యా
ప్తైవాతిమహాత్మహాసాధనప్రసాధ్యతయైవాతిదుస్సా
ధనమపర్యవసానకార్యతస్త్రజాలేనైవాతిగహనము
త్తుజ్వలంశప్రతిష్ఠితతయైవాతిదురారోహమహిత
సహగ్రోధగ్రణేనైవాతిదుర్గమవిచసమవృత్తితయైవాతివిషమమనేక
తీరకల్పనయైవదురవతారంకటకశోధనేనైవదుర్గహమఖిలప్రజాపాల
నవ్యాపారేణైవదుష్పల్యంసర్వాశాప్రాప్త్యైవచదుష్ప్రిపమ్ । నా
మహాసత్వేనాస్థిరప్రకృతానాదాతరినాస్థూలలక్ష్మేనాశుచానావి
క్రాంతేనామహూతాహేనాప్రియవాదినినాసత్యసద్ధేనాప్రజ్ఞే
నావివేకినినాకృతజ్ఞేనాపురుషస్తరజ్ఞేనానుదాగవ్యహృతానాసంవిభా

గళేచనాన్యాయవ రిని నాధర్మరుచౌ నాశాస్త్ర వ్యవహారిణి నాశరణ్యే
నాబ్రహ్మణ్యే నాకృపాలౌనామిత్రవత్సలేనావశ్యాత్మని నానియత్యే
యేనా సేవకేనాపరమేవాదధాతి । యఃఖలుసమగ్రైర్దృశై రా కృష్య
బలాత్ప్రతిబింశసృచచ్ఛలప్రకృతేజ్జరుంసవర్ధః తత్తాప్రేగురవో
ష్యపగతస్థలిశభీతయస్తతై గ్రవసమారోపయ ద్యై తదాలోచిత పరావ
రాః । తదనై నైవబోధ్యమిరుంవ తేననా స్తిమయిదోష ఇతి । అపిచ స
హృతికస్త్రికాబారమవతీప్యాఃబమవిదోషమాచరసిత్వయైవసకలలోకా
నురభృ నేయతితవ్యంగతఃఖలుకాలోఽస్మాకం మయాఅస్థలి తేనై వచిరం
పదేస్థితం చ పీడితాఃప్రజాఃలోభేననాద్యేజితాగురవోఽవమానేన నవి
ముఖితాస్సన్తోనుదేవనోత్తాస్తితాఃప్రాణివఃక్రోధేనహాసితతత్తా
హృదైణ న హతఃపరలోకఃకామేనరాజధర్మోఽను రుద్ధో న స్వరుచిఃప్ర
ధ్ధాస్సమాసేవితాః న వ్యసనాని సతాం చరితాన్యనువర్తితానినేన్ద్రియా
ణిధనురున్నామితం న మనఃవృత్తధర్మితం న శరీరం వాచ్యాద్భీతం నమ
రణాదుపభుక్తానిచసురలోకేఽపిచుర్లభాని సర్వవిషయోపభోగ సుఖాని
యకావనేన ఇచ్చయాపర్యాప్త మకార్య పరిహారా త్కార్యానుష్ఠానా
చోచ్చపార్జితఃపారమ్యరోపిలోకఇతిచేతసి మేత్వజన్తనాచతావత్కృతా
ర్థపవాస్త్రితదయమేవ మే మనోరథః దార పరిగ్రహాత్ ప్రతిష్ఠితేత్వ
యిసకలమేవేమరిరాజ్యభారమారోప్యజన్తనిర్వాహలఘునాహృదయే
నపూర్వరాజర్షిగతంపథానమనుయాస్యామిత్యస్యచమేఽతర్కిత పవా
యమగ్రతఃప్రతిగోధకోవై శమ్పాయన వృత్తాంతః స్థితః మన్యేచ న స
మృతవ్యమేవానేనతన్యధా క్వ వై శమ్పాయనః క్వచై వంవిధమస్య స్వ
ప్రేమ్యసన్భవనీయంసమాచేష్ఠితం తద్గతేనాపి తథాకరవ్యం వత్సేనయ
ధానచిరకాలమేష మేమనోరథోఽన్తర్హృదయ ఏవ విపరి వర్తతఇత్యభి
ధాయకిజ్ఞిమన్నామి తేముఖేనై వసమ్పిణ్డితం హృదయమివ తామ్బూలి
మర్మయిత్యావ్యసర్దయత్ ॥

చ నాస్మిద సుతయాపితుస్సహ్యావనయాసుదూతమున్నమితోష్య
వనమ్రశరమూర్తిరపసృత్యపునః ప్రణామేనో త్తసితా త్తానిర్యయా
నిరత్యచశుకనాసభవననుయాసీత్ । తత్రచతనయచింతాపరిత మున్న
క్షమివేన్ద్రియైశ్శూన్యశరీరంశుకనాసమవిరతాశ్రుపాతోప హతముఖి
ఞ్చమనోరమాంప్రణమ్యతాదృశాభ్యామేవతాభ్యాంసహ్యావ్యాశేషా
సమారోపయద్భ్యామివచస్పదుఃఖభారమనుగతోనివర్తనాయ ఆయో
ర్నివర్తితాననోము హురాద్వారనిర్గతేర్గత్వాగ్రతో టౌకితవపిక్వతా
శసర్పణమకృతహేషారవమనుత్కర్ణకోశమనుఖముఖస్వరమమనస్క
మనావిష్కృతగమనోత్సాహం దీవమింద్రాయుధ మాలోక్యాపి పునర్ని
వారభారశఙ్కయావై శమ్పాయనావలోకనత్వరయా కాదస్పరీసమా
గ మాత్సుక్యేన చాకృత పరి లమ్బో మనాగ ప్యారుహ్య రయే శైవ
నిరగా న్నగర్భాః ॥

నిర్గత్యశిప్రాతఃపీతత్ప్రస్థానమజ్ఞశావస్థానాయోపకల్పితంకా
యమానమప్రవిశ్యబహిరేవగతోయవరాజ ఇతి జీనితలోకకలకలేనా
తర్కితతతా-లగమనసమ్భ్రాంతేనపరిజనేన రాజపుత్రలోకేనచేతస్త
తోధావతానుగమ్యమానోగవ్యాతిత్రితయమివగత్వాసుభ పయో
యవసేప్రదేశేనివాసమకల్పయత్ । ఉత్తామ్యతాహృదయేనాప్రభా
తాయామేవయామిన్యాముత్థాయపురవహత్ । వహంశ్చ తస్మాదవ
వాసరాదారభ్యైవ మచేతిత ఏవ పరాపత్యకృతాపక్రానైస్త్రుప
యాపుస్తతోనుగమ్యబలాద్దత్తగర్భాహః క్వ పరం సూర్యత ఇతి
వై శమ్పాయనస్యవై లక్ష్మ్యమపనయామి ఏవం తత్సమాగమ సుఖ మను
భూయ నిష్కారణప్రసన్నామనమామతర్కితోపనతమదవలోక నోప
జాతహర్షవిశేషం పురస్తాద్యనుసంధయేపునర్నహోశ్వేతాంపశ్యామిఏవం
మహాశ్వేతాశ్రమసమీపేపునఃస్థాపితాశేషతురగసైన్య సయా సహౌవ
హేమకూటంగచ్ఛామిఏవంతత్రమత్ప్రత్యభిజ్ఞాన సమ్భ్రమధావిలేపతి

త సతః కామమ్మరీ పరిజనేన ప్రణమ్యమానః ప్రవిశ్య సుదాగమన వేదనో
 త్ఫుల్లనయన సఖీజనేనాపహ్రియమాణపూర్ణపాత్రాంక్వాసౌకేన కథి
 తంకియద్దూరేవ రత ఇతి తత్ప్రకౌంస్తుఖింతత్త నోత్పన్నయా తాపోప
 శాన్త్యాశ్రమయాద యుగపదురసి నిహితపద్మినీపత్రమపనీయోత్తరీ
 యాంసు కాఞ్చలంకుచావరణతాముపనీయస్త్రీ మాభరణతాముపనీతా
 నికమలినీమృణాలౌఢ్యపాస్యభూషణేభ్యోఽధికాంస్వశరీరశోభామేవన
 ర్వాభరణస్తానేషు ధారయంతీం తాపోపశమాయాన్నితహారమాత్రా
 భరణానుత్పల్బణహరిచన్దనచర్చాన్తరితలావణ్య శోభాన్మణ్ణాని కరప
 రామర్మప్రయత్నేన దర్శనీయతరతానయస్త్రీమజలగ్నానిశయనీకృతక
 మలకుము దికఞ్చుక్కువలయదళశకలానిపులకొద్దమేనైవాపాస్యస్త్రీంక
 పోలనగ్నినీఞ్చుమాణిరర్పణేనాలోక్యాయథాస్థితాంకరేణకబరిశుంసదేశే
 వినివేశయస్త్రీమానన్దజన్మనానేత్రపుటావర్జితేన బాష్పసలిల్తేనైవనుకర
 ధ్వజానలసన్తాపాయజలాఞ్చలిమివప్రయచ్ఛస్త్రీమ్ । ఉత్పత్త శేషే
 శాశ్యానమలయజరసేనైవాజలగ్నేనభన్తనెవమదన హుతభుజ నివృ
 త్తిమావేదయస్త్రీమభ్యుత్థానప్రసజేనైవకుసుమశయ్యాంధూరీకుర్వస్త్రీం
 కాదమ్మరీమాలోకయకదర్శనీయావలోకనఫలేనచతుషీ కృతార్థతాం
 నయామి ఏవం మదలేఖా సాఞ్చలిప్రణామేకకణ్డగ్రహేణచసమ్భావ
 యామిచరణపతితాంపత్రలేఖాంసమ్భావ్యకేయూరకఞ్చ పునఃపరిష్వ
 జ్యనిర్భరమేవమృహశ్వేతోపపాదితోద్వాహ మాజశస్త్రస్వరితసఖీబృన్దని
 ర్పర్తితవైవాహికస్నానమజ్జళవిధేర్భువ ఇవ వర్షాభిషిక్తాయాః కరగ్ర
 హణంనిర్వర్తయామి ఏవనుతిబహుళకుంజుకసుకుసుమధూపభూషాను
 లేపనామోద్దీప్తితహృదయజన్మనివాసభవనే శయనవర్తిమత్సమీపే
 సముపవిశ్య తుణమివ కృతనర్తాలాపాయాం నిర్లతాయాం మదలేఖా
 యాం శ్రపావనప్రముఖీమనిచ్ఛస్త్రీంకిలబలాద్దోర్భ్యామాదాయశయ
 నీయాం శయనీయాదజ్గమ్ అజ్గాచ్ఛహృదయం దేవీం కాదమ్మరీమా

రోపయామి ఏవముక్తాథనీవీ గ్రున్ధిదృఢత రార్పితపాణిద్వయాంత్ర పాని
 మీలితలోచనేషున్నవజ్ఞితాత్మాచిరాద్భవామి ఏవంసురైరపిదుర్ల
 భంతగధరాన్ముతమాతృప్తేర్నిపీయ సుజీవితమాత్మానం కరోమి ఏవను
 వికోనులతయా నైర్విలీయవిశన్వాత్రివాణ్ణనుజ్ఞంగాఢాలిజ్జనసుఖరసభరే
 ణమకరధ్వజానలగర్వశేషంనిర్వాపయామిశరీరమేవంపరవత్వాపిస్వే
 చ్ఛాప్సుతయేవసిన్ధ్రియత్సన్యాపృథి యుజ్ఞానయేవాపసస్పత్యా
 పిక్వతోపశర్పణయేవసన్జ్ఞాపికసర్వాజ్ఞాపున్యద్గృత భావయేవ దేవ్యా
 కాగన్నర్యాసహతతిగ్రహపిసర్వజచులభమపియోనైకగన్యంస్పర్శవి
 షమపిహృదయగ్రాహిమోహనమపి ప్రసాదనమిన్ద్రియాణామున్దీప
 నమపినుదనహుతభుజోనిర్వృతికరముపాహితసర్వాజభేగవపి ఆహ్లా
 దకముపాజనితవిషమోచ్ఛ్వాసశ్రమస్వేదవపిస సిన్హారఫలకజన
 నమనుభూయమాచమప్యత్పాదితానుభవసస్పృహంసహస్రవారాను
 భూతమపి అపురమక్తమతిస్పష్టమప్యనిర్దేశ్యస్వరూపమచిన్తనయసమా
 గమనుతులస్పర్శమనుపనురసమన్నాభ్యయప్రీతికరంపరమథ్యానసహ
 స్రానిగతంనిర్వాణముఖమివాపరప్రకారంసురతాఖ్యంసుఖాంతరమనుభూ
 యనిమేషమప్యకృతవిరహస్తయైవసహ తేషుతేషురమ్యేషుదేశేషురమ
 మాణిస్వమేవరమ్యుగపిగమణీయతరతాం యావత్సమపనయామి ఏవ
 మ్మున్నసహస్రవిశ్రమ్భాదేవీమేవాభ్యర్థ్యవైశమ్యాయనస్యాపినుద
 లేఖయాసహఘటనాంకారయామీత్యేతానిచాన్యానిచచిన్తయన్నచేతి
 తత్కుత్సిపాసాతపశ్రమజాగరవ్యథోదివారాత్రాచావహత్ ॥

ఏవశ్చవహతోప్యస్యగవీయస్తయాధ్వనోఽర్థపథవకాలసరో
 వర్తనఃప్రబలకమ్పాగ్రీష్మస్యనిశాగమోగభస్తిమతఃస్వర్భానురమ్భత
 దీధితేః ధూమోన్తమోవజ్రానలస్ఫురితానాంమదాగమో ముకరధ్వజ
 కుజ్జరస్యమరణాన్ధతమసప్రవేశోవిరహోతురాణాన్ ఆమోఘకాలపాశ
 ఖాగురోతగ్రణితహారిణానా మభేద్యలోహోద్గళదన్ధోదిగ్వారణానామ

చేద్యహిజ్జీరశృజ్జలావాహనామనన్త్యోచ్యవిగడబన్ధోఽధ్వగానా మల
జ్ఞ్యోకాన్తారలేఖాప్రోషితానాంకాలాయసపక్షురొపరోషోబి లోకస్య
ఉద్గర్జ్జలగవలమలిరఘనఘటాభోగభీషణోఽస్ఫురితధ్వనిర్వ్యుగళరత
డిచ్చణాకర్షీనుణ్ణలితవికటశక్రకార్ముకోఽనవరతధారాసారవ్యప్రహారీ
పురోహర్దముపరున్ధ విరుద్ధత్రవాన్ధకారితము భోనిస్త్రింశతసహస్ర
సమాప్తమప్స్యోక్యోఽక్షిణీప్రతిఘ్నన్నివాసుగమనవిఘ్నకారి బహూ
వజలదకాలః||

తత్రచప్రథమమస్యచేతనాహారిభిర్న్యూర్చావేగైరన్ధకారమనీయ
న్దనశదిశస్తతోజలధరైః అగ్రతస్సముత్క్లప్త తేనచేతసాక్వాప్యగమ్యతపు
ష్టతోహంసైః పురస్తాత్పరిచలినోఽస్యనిశ్వాసమరుతః ప్రావర్తస్తప
శ్చాత్కదన్నువాశాః పూర్వంతులితనీలోత్పలవనకాన్తీయన యుగళ
మస్య సలిలంసముత్ససర్జచరమమమోభము చాంబృన్దమ్ ఆదావపూర్వ
మాపూర్వమాణముజ్వేగోత్కళితాసహస్రపర్యాకులంహనోఽస్యాభ
వతో అవసానేస్త్రోతస్వినీనామ్పత్రమపిచదుస్తరైర్నదీఘారైరేవ స
హోవర్ధన్యనృథోన్మాధాః వర్షజలలులితైఃకమలాకరైరేవసహను మజ్జ
కావస్పరీసమాగమప్రత్యాశాధారాయాసహైఃకన్దలైరేవసహ తా
మ్రుతామధతనయచయుగ మమోద్ధదవాతాహతైః కదమ్బకుట్టలైరేవ
సహవాదకమ్పతోత్కణ్టికితాతనుః ఉత్కూలసలిలాఙ్గాన్యమానమూలై
స్సరితైరేవసహపతకప్రాణాఃపరిగళమయైర్నాలతీకుసుమైరేవస
హోపృమ్భుతరణరణకః తధాగురుభిర్నైరేవాభజ్యన్తనునోరథాస్త్రైః
న్దరకోటిభిః కేతకీసూచిభిరేవాతుద్యన్తనుర్నాణిఉచ్చిష్టాఃశిఖిభిరే వాద
హ్యన్తగాత్రాణితన్ధకారితడిశాతమనైవావర్ధత మోహన్ధ కారః తిర
స్కృతధ్వాన్తేనతడితాతపేనైవాతన్యతనన్తాపకమ్పిరగర్జితైకసన్తా
నోత్కమ్పితథరాపీరబధ్నైర్నభసినవఘనైర్ననజలధరధారానిపాత రభా
వహాచాతిత్వభిర్నైర్నాభేచాతకైరుద్దామమహావారరావిభి రవ

మూలేదద్దురై రనవరశర్మజ్జూరరవజర్మితథారామ్బుభిరాశా సుజల
దానిలైః ఉన్ముక్తమదకలకేకాకాలాహవైః కాననేముకలాపభి రసమ శి
ఖరోపలస్థునకలకలము బైరైరిసునియ్యరైః ఉల్లోలకల్లోలాస్ఫలవిస్ఫు
రితవిషమనియ్యోపరూంతూరిభిః సరిష్సుసూరైస్సర్వతశ్చవిత తేనస్సలీషు
సమ్భృతేనకన్తరేషూచ్చక్షేగభిరిషుకలేనఅమ్బుషుపటు నాపర్వతతటే
షుమ్బుదు నాశాద్వలేషుచారుణాపల్వలేషుసాన్ద్రైణశాఖిషుతను నాత్య
ణోలపేషుఉల్బణేవతాలీవ నేషుయథాధారాసమ్మతనమాకర్ణ్యమా నే
న సర్వప్రకారమథురేణహృదయప్రవేశినాధారారివేణోత్కళికాక
లితో న రాత్రా న దివా న గ్రామే నా రశ్మే నా స్తర్మబహిర్ము
వవేనోపవనే న వర్త్యని నావాసే నవహాక నతీప్రకానైతమ్పాయన
స్తరణేనకాదమ్బురీసమాగమాసుధ్యా నేకకథశ్చిదపిసక్వచిరపినిర్వృతిమే
వాధ్యగచ్ఛతే॥

అనధిగతనిర్వృతిశ్చాతికష్టతయావజ్రానలస్యేవ జలదసమయే
స్థనస్యమదనహుతభుజోభక్తసాత్కర్తుమిహోద్యతస్యశీఘ్రేష్టభావోపిప్ర
కృతిమేవోత్సనర్జాప్లావితసకలధరాతలైర్ధారాజలైరప్యశోష్య తద్యో
తితదశదిశాశత హ్రదాలోకేనాపిమూర్ఛాన్ధకారైఃకీప్యతలక్ష్ణో దిత
జీవలోకైర్జలదానిలైరప్యదహ్యతపయోభారమేదురైర్లవైరపితనుతామ
నీయతపాటలితశాద్వలైశ్చక్రగోపకైరపిపాణ్డుతాంప్రత్యపద్యత కుసు
మధవలైఃకుటజైరపి రాగపరవశోఽక్రియతతథాపిసకలజగజ్జీవనహేతు
నాపిజీవితపన్యేహదోలామారోపితోజలదకాలేనఉత్కూలగామిషు విధి
విలసి తేషుసరిత్సూరేషుచోత్స్లవమానోఽనవరతవర్ష జల బజి తేషుమూ
ర్ఛాగమేషుపజ్గు-పటలేషుచనిమజ్జకజలభరస్థగి తేవర్త్య నిలోచనేచ స్థ
లకావికాసీనిషుకాదమ్బురీప్రాప్తివిస్తాసుధారాకదమ్బురజో వృష్టిషు
చామీలక అనుబంధిషుగమనవిఘ్నేషుజలధరధ్వని తేషుచముహ్యక సుమా
క్షణ్యవేగాన్యతగ్రాణ్ణితానిసహస్రశక్తిప్రతారసిచోల్లజ్జయక ఘనో

పాహితవృద్ధినాకాదమ్మరీసమాగమాత్తు క్యేనపయః స్థవర యేణ చో
హ్యమానోజీవితప్రత్యాశానునిర్వహత స్తురజ్జమాంశ్చపరిత్యజాతర్జ్య
మా-ఇగణడిద్భిగవప్తభ్యమా ఇనజలధరైఃనిర్వర్తన్యమానఇవ చిన్మగ్ని
తైశ్శ్రీచక్రయమాణఇవశతశోనిస్త్రింశవృత్తిభిర్ధారాసారైఃనిర్మలాస్పటి
జలగకాలేనైవఆశుగమనవిఘ్నహేతుభూతాసుఆశాసు కాదమ్మరీ సమా
గమాశాసుతరాంనారుధ్యతాస్యయయాతాశ్చకోపియధాస్థానిగడితన
మస్తప్రాణినిప్రావృట్టాలేకలానుష్యకృతవిలమ్బోఽనారణ్యధారాహతి
వికూణితాక్షేణచ ముహుర్ముహుర్వివలితానమితానైశ్చోత దా
సక్తిపిణ్డితకేసరాగ్రైఃసన్తానకర్మమనుగోన్మగ్నఖురేణాదృశ్యనిమ్నో
న్నతస్థలగ్ధతినావీర్యమాణపర్యాణసమాయోగేనఉపర్యుఽరి వాహినీ
పూరోత్తారసన్తానావానపుష్పేనలపవీయమానబలజవోత్సాహేన వా
జినైస్యేనవిర్యతానుగవ్యమానోజీవితసన్ధారణాయయధాతధానిర్వర్తి
తాశనమాత్రకోఽభ్యర్చితరాజలాకవచసాప్యప్రతిపన్న శరీర సఖ
స్కారోదివసమవహదేవకేవలమ్॥

వహంశ్చక్రిభాగమాత్రావసిష్టేఽధ్వనివర్తమానంమేఘ నా
దనుద్రాక్షీత్ । దృష్టావచదురతపవకృతనమస్కారంతమప్రాక్షీత్
తిష్ఠతుతావత్పరస్తాత్పత్రలేఖాగమశవృత్తాప్రశ్నోవైశమ్పాయన వృ
త్తానమేవతావత్పృచ్ఛామి అపిసృష్టస్తస్త్వయాచోదనరసివైశమ్పాయ
నః పృష్టశ్చావధానకారణంపుష్టేనకింశిత్కథితంనవాపశ్చాత్తాపీవా
స్తత్పరిత్యాగేనస్తరతివాస్తాకంపుష్టోఽసివానెనకింశిన్త దీయ ము త్ప
న్నోవాలాపోయువయోరుపలభ్యోవాభిప్రామోమాతా పిత్రోర్వా
సద్విష్టంకింశిత్పరిబోధితోవాత్పయాగమనాయకవేదితంవాస్తదీయమా
గమనముపలక్షితోవాభిప్రామోత్పయానాపయాస్యతివాతస్తాత్ప
దేశాత్ దాస్యతివాదర్శనంగ్రహీష్యతివాస్తదనునయమాగ మిష్యతి
వాపునర్తయాసహకింకుర్పన్ దివసమాప్తేహోవావిసోదోఽస్యతిష్ఠతీతి ।

స త్వేవమాదిష్టోవ్యజ్ఞపత్ । దేవదేవేనతు వైశమ్పాయన మాలోక్య
 నుపగమేవతురజమైరాగతపవాహమిత్యాదిశ్యవిసర్జిత¹ హవ ధాన్చ
 దనరసః ప్రసంపైశమ్పాయనోగతఇత్యేషాస్తరావాస్తవనోపజాతాచి
 రయతి చదేవేశలగననుయారన్యమూలోక్యకదాచిదేషుదివ కేషుదేవే
 నతారాపీ డేచదేవ్యావిలాసవత్సార్యశుకనాసేనచక్రతప్రయతోపిన
 ము చ్యతపవాగస్తందేవశస్త్రాసీడస్తద్వియాచైకాకినానస్తావ్య మే
 వాస్యాంభూమాపరాగతప్రా యాశ్చవయం తన్నివర్తస్వా స్వాదేవ
 ప్రదేవాదిత్యభిసాయపత్రతేజయాకేయూరకేణచత్రి చతు రైఃప్ర
 యాంకైరప్రాప్తపవాహ్చగంయావన్మలాన్నివర్తితోఽస్మి జ్యేవమావే
 ద్యవిరరామ విరతవచశ్చ తంపురపుచ్ఛమాకలయస్యగ్యతేన
 యావత్పరాపతితాపత్రి లేఖానేతి । సతువ్యజ్ఞపద్యేవయదిశ్చిదస్త రా
 స్తరాయోఽభవిష్యతిమిమ్మ కారితదావినానద్దేహిచపరాపత త్యేనమ
 పగచ్ఛతిమేహృదయమ్॥

ఇత్యుక్తవతిమేఘునాదేఘునసమయవర్జితాభోగమకరధ్వ జాల్లవ
 మధ్యపాతినీస్వానుమానాతాదన్పురీము త్వేత్రిత్యే త్వే త్వేక్షవీ భ
 వతః పరివర్త్యస్తఇవా స్యజలధరాః కాలపుగుష్టేనడితోవదనానల
 శిఖాభిరవస్ఫురితం ప్రేతపతిపటహస్వనేన ఆసారిధారాఃస్తరేషుభిః
 ఆగు స్ద్రోగరితంమకరధ్వజధనుర్జాగుళ్ళితాభోగేనకలాపికేకాః కాల
 మాతాలాపైఃకేతకామోదో విషపరిమ లేనక్షిద్యోతాఃప్రళయానల
 స్ఫులిజ్జరశ్శిభిః అభివలయానికాలపాతైఃబలాకాశ్రేణయః ప్రేత పతి
 పతాకాభిః ఆపగాఃసర్వత్రయమహాపూరశ్లవైర్దునినికాలరాత్రాన్య
 కుటజతరవః కృతాస్తహాస్తైఃఅపిచశరీరేపితస్వంకాతరతయాబలంఘౌ
 మతయాకాన్తిరైవవర్ణ్యేనమతిర్హేహుధైర్యంఽమదేనహనితంశుచా
 నయనమశ్రుణాఆలపనంమానేనఅజ్ఞాన్యసహనతయా కరణాన్యపాట

వేనసర్వశ్చ అరత్యా ఉల్లిఖ్యమానమివానవరతరయ వాహిణా శ్రుధా
రాప్రవాహేణాపభజ్యమానమివసంతతైర్నిశ్వాసప్రభజ్జ నైరుజ్జన్య
మానమివనుదనదుఃఖోత్కలికాశహ సైరజస్ర పాతిభిరితస్తతో జర్జరి
క్రియమాణమివనుకరధ్వజశరాసానైర్వపుప్రేవసహక్షీయ మాణమివ
స్పల్పవశేషసజ్జల్పలిఖితేననిర్విశేషవృత్తినాకాదమ్మరీశరీరే జేవస
హకణ్డలగ్నంకదంకధనుపిజీవితంధారయన్ ధారాధరజలగ్నిన్నతరు తల
మాష్లావితోపాంతంహరితశాద్వలమ్ ఆసేవ్యతటలతావనమ్ అనవరత
రోధోజలప్రవేశంకలుషితప్రాంత మవశీర్యమాణోద్దణ్డకుముదదళగ
హనమామగ్నకమలషణ్డమ్ । ఉత్పవమానాశ్యానకిజ్జల్గ దళశకలమ్ ఆ
జర్జరితకల్హారకుపలయముద్భాన్తాళిపలయముద్దేనహంసమాలమ్ అనవ
స్థానసారసారసితకరుణనువశిష్టదళదళనిలీయమానోచ్ఛకితచక్ర వాక
యుగళముతకమిృతకాదమ్మకకదమ్మకాశ్రీయమాణోపకూలనద్వలమ్
ఉత్కలవిజ్జకలాపివకబలాకాధ్యాసితోపాంతపాదపమ్ అన్యని వా
దృష్టపూర్వమివాదతృప్తిసుఖమ్ అనుత్పాదితహృదయాహ్లాదమ్ అను
పజనిత మానసప్రీతితదేవాచ్ఛేదముపాహితద్విగుణదుఃఖమానసాద॥

ఆసాద్యచోపసర్పన్నేవసర్వానశ్వవారానాదిదేశ కదాచిదసా
వైలత్యోదస్తానాలోక్యాపస్పత్యేవ తచ్చతుర్వవిపార్యేషు అవ
హితాభవస్తభవస్త ఇతి ఆత్మనాపి తురగగత ఏవ ఖిన్నోప్య ఖిన్నభవ
విచిన్వకలతాగహనానితరుమూలాని శిలాతలాని లతామణ్డపాంశ్చ స
మన్తాద్భ్రామభ్రామ్యంశ్చయదాన క్వచిత్కజ్జి దవస్థానచిహ్నా
మద్రాక్షీత్ తదాచకారచేతసి నియతమసౌపత్రలేఖానకాశాత్మ
దాగమనముపలభ్యప్రథమమేవాపక్రాంతోయేనావస్థాన చిహ్నమా
త్రకమపినోపలక్యతేనిరుద్దేశంగతశ్చ క్వాపి ఆస్తాభిరేవ మన్నిష్టోప
దృష్టేతత్కష్టతమమాపతితంవై శమ్పాయనమదృష్టోస్తాత్ప్రదేశాత్ప

దమపి గస్తంపాదావేవనోత్సహేతే మేమన్తథశరవిషిస్తాశ్చకాదన్పురి
 దర్శనమాత్రకావలన్పునాః క్షణమపివిలన్పును న్తతీకర్తుమక్షమాః త్వా
 మతయామీప్రాణాస్సత్వధావినష్టస్త్రిన దృష్టాదేవీ కాదన్పురినాపివై
 శమ్పయచ ఇత్యేవముత్పన్ననిశ్చయోశ్యపరిచ్ఛేద్య స్వభావత్వాత్ప్ర
 త్యాశాయాఃకదాచిదస్యవృత్తాన్తస్యాబిజ్ఞానుహాశ్వేతాపి భవత్యేవత
 త్తాన్తతావత్సృశ్యామితతోయథాయు కంప్రతిపత్స్య ఇత్యారోప్యహృ
 దయోదాశ్రమస్యైవనాతిమారె నివేశితతురగ సైన్య స్సమామోగమ
 శనీయనిర్దోకపరిఘుసీఘుకోఙ్కితజ్యోత్సానిభిరామే పరిథాయవాచ
 సీతధాన్ధితపర్యాణమేవేన్ద్రాయుధమారుహ్యానుహాశ్వేతాశ్రమ ముప
 జగామ । తత్రాప్రవిశన్నవావతీర్యనుహాశ్వేకావలాకన కుతూహ
 లాత్పశ్యాదాకృష్టేన ఇన్ద్రాయుధేనపరిజనేనరాజపుత్రైశ్చానుగమ్య
 మానోవివేశ । ప్రవిశ్యచనుహాద్వార ఏవ శిలారతే సముపవీష్టానుధో
 ముఖీమసహ్యమన్యువేగోత్కమ్పితసర్వా వయవానునవరతనయచజల
 వర్షిణీమన్దణ్వవర్ష వాతాహతలతామినోద్భుష్పదినదృష్ట్యైకథం కథమపి
 తరళికయాఽదృతశరీరాంమహాశ్వేతామపశ్యత్ । దృష్ట్వాచ తాం న
 తాక్షీమసోదసాది హృదయేమానామదేవ్యాఃకాదన్పుర్యాపవకిమప్య
 నిష్టముత్పన్నం భవేద్యేనెయమీశ్వరేసనువస్థాహర్ష హేతావపి మదాగ
 మనేననుభూయతేమహాశ్వేతయా ఇత్యాశశజ్గాభిన్నహృదయః ఉడ్డడి
 నైరేవప్రాణైఃపదేష్టలన్నివపతన్నివముహ్యన్నివ ఉపసృతోఽపవిశ్య
 చత్తస్యైవశిలారతలస్యైకదేశేప్రోద్భాష్పవివణ్ణవరనఃకిమేతదితి తరళి
 కామపుచ్చత్ । సాతు తదవస్థాయా అపి మహాశ్వేతాయా ముఖ
 మవలొకితవతీ ॥

అథానుపసంహృతమన్యువేగాపిగర్భనకావగృహ్యమాణకణ్ఠా మ
 హాశ్వేతైవప్రత్యవాదీత్ । మహాభాగిమితి నావేదయతేవ రాకీయ

యాదుః బాభిసూత్రైకకరిరహృదయయాపురరహృదుఃఖశ్రవణార్హోఽ
 హ్యాత్మీయదుఃఖం శ్రావితఃనైవాహంమన్దభాగ్యామహాభాగజీవితవ్యస
 నీనీనిన్దజ్ఞానిర్నృణానిషగ్రుణావదుఃఖమిదం శ్రూయతామస్త్యహం
 కేయాగకాన్భురదాగమన మాకర్ష్య విదీర్ఘమానసానమయాచిత్రరథ
 స్యసనోరదఃపూరితో నమదిరాఃప్రార్థనా కృతార్థితానాత్మనః
 సమీహితంసమాపిదితంనగృహత్ప్రత్యాగతస్యనన్యావీడస్యప్రియమను
 ష్ఠితం న చాపి హృదయవల్లభసమాగమ నిర్వృతాప్రియసఖీకాదమ్బు
 రీవీక్షితేత్యున్నానేకగుణవైరాగ్యాగాఢబద్ధా కాదమ్బురీ స్నేహ
 పాశానపిభిత్వాపురఃకష్టతరతపశ్చరణాయాత్రైవాయాతాయా వద
 త్రనుహాబాగనైవవతుల్యవయసమాకృతిమస్తమున్నుక్తమివాస్తఃకర
 ణేరశూన్యశరీరముత్తరళము ఖముక్లేపతాబలత్వశూన్యయాన్యప్తాన్య
 ప్రసప్తమివకిమపేతస్తతోఽిలోకయస్తంబ్రాహ్మణయువానమపశ్యమ్
 సతుమాము శస్త్రత్యానన్యదృష్టేరదృష్టపూర్వోపిప్రత్యభిజానన్నివా
 సంస్తతోపిపరిచితఇవానమ్భావితోఽపుష్పపారుఢప్రౌఢప్రణయ ఇ
 వాన్నిగ్ధోపిపరవానివప్రేష్టాశూన్యోపికిమపిస్తరన్నివదుఃఖితాకారో
 పిసుఖాయమానఇవతూష్ణిన్ధితోపిప్రార్థయమానఇవ అపృష్టోప్యావే
 దయన్నీవాత్మీయామవస్థామభినిన్దన్నివ అనుశోచన్నివహృన్యన్నివవిషీ
 దన్నివ బిభ్యదివ అభిభవన్నివ భితఇవ ఆకాక్షన్నివానుస్తరన్నివకిమ
 పివిస్తృతమిమేషేణనిశ్చలస్తభ్యషమ్మణాక్షరద్వాష్పసూరాస్త్రేణక
 ఠ్థాన్తచుమ్బినావికసితేనేవాముకుళితతారకేణచతుషామత్రఇవావిష
 ఇవనియుక్తఇవాపిబన్నివార్పయన్నివాన్తర్విశన్నివఆకర్షన్నివసుఖిర
 మాలోక్యాబ్రవీత్ । సుతసుసర్పవవహజగతిజన్మనోవయసఆకృతేర్వాస
 దృశమాచరన్నవచనీయతామేతితవపురేకాన్తవామప్రకృతేర్విధోరి
 వభిషదృశానుష్ఠానైకోఽయంప్రయత్నః యదియమగ్నిష్టమాలతీ కుసు

మనుషుమారామాలేవకణ్డప్రణయైకయోగ్యా తనురనుచితేనా మునాక
 వైతమేనతపశ్చరణపరిక్లేశేనవ్లానిముచనీయతే కిన్నరూపవయసోరను
 రూపేణసుమనోహారిణీ తేవరసాస్రయితాఫలేవసంయోజ్యతే | జాత
 సృహిగూపగుణవిహీనస్యాపజన్తోపనతానిజీవలోకసుఖానిలనుభూయ
 శోభతేపరత్రఫలసన్బుద్ధితపశ్చరణపరిక్లేశకింపురరాకృతిమతోజనస్య
 తద్దుఃఖయతి మానుష్యాఃస్వభావసరసాయాస్తనోర్మయితాలిన్యా ఇవ
 తుహించపాతః పరిక్లేశోయదివాత్వాద్భుజీవలోకసుఖేభ్యః పరాఙ్ము
 ణీతపసాక్లేశయత్యాత్మానంతదావృధావహతిధనురధిజ్యంకుసుమకార్ము
 కఃనిష్కరణముదేతిచన్ద్రమాఃవ్యర్థోవసన్తమాసస్యాగమోనిష్పలానికు
 ముదకువలయ కల్పారకమలూకరవికసితానినిష్ప్రయోజనోజల దినమ
 యారమ్భడమ్భరోనిర్భకాన్యపవనానికింవాజ్యోత్సన్నయాకంవాలీలా
 సరిత్పులి నైర్మలయానిలేవవేతి ||

అహస్త్వదేవస్యపుణ్డ్రస్యైవవృత్తాన్తాదపేతకాతుకాసర్వంతథా
 వదన్తమపకన్తన్వంకుత వాసమాయాతఃకిమర్థంవామామేవచభిదధాసి ఇ
 త్యపృష్టైవవార్యతోఽగచ్ఛమ్గత్వాచదేవశార్చనకుసుమాన్యవ్విన్వ
 న్నీతరళికామాహూయాబ్రువంతరళికేకోఽయంయవాబ్రాహ్మణాకృ
 తిఃకోఽప్యస్యవిలోకయతావదతశ్చాన్యాదృశపవాభిప్రాయోమయో
 పలక్షితఃతన్నివాత్యతామయంయథానపునరత్రాగచ్ఛతిఅధనివారితో
 యద్యాగమిష్యతితదావశ్యమన్యైవాభద్రకంభవిష్యతీతిసతునివార్య
 మూహిపిదుర్నివార్యవృత్తేర్నడనహతకస్యదోమైర్భవితవ్యతయాచానర్థ
 స్యనాత్యాక్షీదేవానుబంధమతీతేషుకేషువిద్దివసేష్యేకదాగాఢాయాం
 రజన్యాముద్గిరత్స్వవభరేహోద్దిపితంస్తరానలంజ్యోత్సన్నపూరమిన్దుమ
 యూభేషుబిభ్రాద్రాయాంతరిళికాయామనవాప్తనిద్రాసుఖాసంతా
 పాన్నిర్గత్యాస్తిన్నేవశిలాతలేవిముక్తాజీకల్పారసుగంధినామద్దహదేనాచోభ

దానిలేనావీజ్యమానావర్ణసుధా కూర్చుకైరివకైర్ధివళితదశాశాము పైచ
 న్ద్రునుసినిహితదృష్టిరపినామాయమేభిరమృతవర్తిభిరఖిలజగదాహ్లాద కా
 రికలైశ్చన్ద్రమాన్రవపిహృదయవల్లభం మేవర్షేదిత్యాశంసాప్రసజ్జేదేవ
 స్యసుగృహితనామ్మః పుణ్డరికస్యస్కరస్థికధమభాన్దైవ్యైశ్చమన్భాగ్యా
 యఃతాన్యశన్యాపిదివ్యాకృతేర్మహాపురుషస్యనభసోఽవతీర్ణస్యభాషి
 తమళికముపజాతంజాతానుకమ్పినవాయధాకధజ్జీవతు జీవితప్రి
 యాతపస్వినీ త్యేవమేవసమాశ్వాసితాస్తియేవపురర్ధరసమేవాననమేన
 దక్షంకితరోతుదేవస్సుగృహీతనామాపుణ్డరికోయః పరాసురేవోత్తిష్ట
 నీతః కపిఖిలస్తుజీవన్మృతః కధమియతాకాలేనగతేనాపి నిష్కరుణేన
 వార్తాపిమేనసమ్పాదితే త్యేతానిచాన్యాని ఆజాలానియద్దుర్జీవిత గృహీ
 తాజాగ్రత్యేవాతిష్ఠమ్॥

అధనిభృతపదసంఖ్యరణమాచరణాదుతగ్రంథాంత మనవరతపతీత
 మదనశరశల్మనికరనిజితమివ శరీరముద్వహన్తముద్వికాశేకేతకీరజఃపట
 లధనశంప్రధమతరమేవభన్తసాతగ్రతమివమదనహుతభుజాగ్రేణ
 కుణ్డలీకృతంమృతాళికావలయ మపర్యుషితంశాసనవలయమివావశ్యం
 మరణాయసకలజగదప్రతిహతశాసనేనకుసుమధన్వనావిసర్జిత మద్భు
 తసాధ్వసోత్కమ్పితరళితయాకేతకీగర్భసూచ్యాక్వాపరంగమ్య తేరే
 హతోఽసిమయేతిమన్తధప్రధమసహాయస్యచన్ద్రమసంకరశాఖయేవక
 ర్ణాన్తలగ్నయాతర్జ్యమానముద్దేగావర్జితేనయనసలిలస్రోత సాత్త్వపే
 జలాంజలిమివప్రయచ్ఛన్తమాత్మేచ్ఛయైవమకరగ్రహణాయ నిర్వర్జిత
 సోనమివ స్వేదామ్బుసా నయక్తమేవతేవరహృదయమవిజ్ఞాయోపగ
 న్తమితిపదేపదేనివార్యమాణమివగురుణోరుస్తమ్భేనాదూరతపవ ము
 దాలిజ్ఞనాళీకాశయాప్రసారితభుజయుగళ ముత్కలికా సహస్రవిమ
 ముంతాగసాగతమివప్రతరన్తమనవరతప్రవృత్తేరాకృత్యమాణమివ పు

ర సాద్విద్యైశ్చాసమరుద్ధిరుహ్యమానమివదిష్టు ఖస్థావితజ్ఞోత్సా ౨సూ
రేణరణకశూన్యముచ్చుచూ-రసం ప్రోముక్తస త్వేనప్రొవ-౨ంకృప
ణతయా అవదీక్షం దైర్యేణసంగృహీతంతరశశయాచిసర్గితంలబయాధి
క్క-౨శంధాద్వైగ్ననదూరీకృతంపరలోకభీషయాఅర్జీకృతంస్వగు చ్చావి
ముక్తం యుక్తాయుక్తవివేకేనసజ్కల్పజన్మనపవకేవలస్యవశేస్థిత మావి
ప్రమివసు త్తమివఉన్మాదాదాపత శ్చందూరతోపిదివసనిర్విశేషేణచన్ద్రా
తపేన విభావ్యమారంతమేవయువారిసమ్మదా తున్||

చృష్టా వ్రతంతాత్సరంనిష్ప్రహోప్యాత్మనిపరంధయముప గతవ
త్తీచేతస్యకరమహాపాపాకష్టశరమాపరితంయశ్యయమేవమున్న దాదా
గత్యపాణినాపి స్పృశతిమాంతదామయేదమపూహతకంశరీరముత్సృ
ప్తసంతప్తిరాద్వేవస్యపుణ్డరీకస్యపునర్దర్శనప్రత్యాశయాదుఃఖోత్తరసు
పృజీకృత్యవ్యర్థతామేవయాతంప్రాణసన్ధారణమితి । సత్త్వేవం చింతయ
స్త్రీమేవ మాముపస్మత్యాబ్రవీత్ । చంద్రముఖహస్తముశ్యతో మా మ
యంకుసుమశరనహయశ్చన్ద్రామాః తచ్చశరణమాగతోఽస్మితమమాశ
రణమనాధమార్తసుప్రతీకారాక్షునుమాత్మనాత్వదాయత్తంమేజీవితమ్ ।
శరణాగతపరిశ్రాణంహితపస్వినామపిధర్మపవత ద్యదినమా మాత్మ
ప్రదానేనసమ్భావయంతిదాహతోఽహమాభ్యాంకుసుమశరశిశిర కిర
ణాభ్యామితి । అహస్తతదాతదాకర్ణ్యరూపిత్పుత్తమాజ్ఞనిర్గతజ్వాలేవ
రోషాచలేననిర్దహస్తీవతమున్తిష ద్బుష్పస్ఫులింగయాద్యప్రాయతదా తర్జ
నాయైవాపాదతలాదుత్కమితగాత్రయష్టిరావిష్టేవాత్మాన మప్య
చేతయమానాక్రోధావేగరూక్షాక్షరమవదమ్ । ఆపాపకథమేవం గగ
తోమాముత్తమాజ్ఞేనతేనిపతితంవజ్రంఅవశీర్ణావాసహస్రధానజిహ్వో
విహ్వలతాంగతావాచవాణీనష్టానివానాక్షరాణిమస్యేచననస్తేన్ద్రవతే
ఽస్మిన్మరీరేనకలలోకశుభాశుభసాక్షిభూతానిపశ్యనుహోభూతానియేనై

పంపదన్నాగ్ని నాభస్తీకృతోసిన వాయు నాపహృతోసిన పయ సాష్టావితో
 సిన ధాత్రా యర సాతలే ప్రవేళితోసినా పిత త్త్రణమేవ ఆకాశేనాశ్మని ర్వి
 శేష తాఁదీతోసినవ్యవస్థితేఁ స్తీకలోక త్రయేకుత స్తవముత్పన్నపవంఁ ధో
 య సీర్యద్దాలిరివ కామ చారీచకిళ్ళిదపి వేల్చియే నైవఖలుహాతివిధినా సము
 పదర్శితవదనరాగఃస్వపక్షపాతమాత్రప్రవృత్తిరనిరూపితస్థానా స్థాన
 వాదిశుక ఇవవ క్షమేవంశిక్షిత సేనైవకిమితితస్యా మేవజాతౌ నక్షిప్తోసి
 యేనైకాన్తహంహేతువదక్రొధమపినోత్పాదిత వానసింహ ద్దురుక్తే
 స్తేహమేస విభాగమిమంకరోమియేనాశ్మవచనానురూపాం జాతిమా
 పన్నోనైవాస్త్యద్విధాంకామయ సేఇత్యుక్తావచన్ద్రాభిముఖీ భూత్వాకృ
 తాజ్జలిఃపునరవదమ్భగర్హణపరమేశ్వరసకలభువనచూడామణేలోక పా
 లయదిమయా దేవస్యపుణ్డరికస్యదర్శనాత్ప్రభృతిమ నసాప్య పరః పు
 మాన్వచిత్తిత స్తదానెనసత్యవచనేనాయ మలీక కామీనుడుదీరి తాయా
 మేవజాతౌపతత్వితీ । సతుమద్వయ వాన స్తదమేవన వేద్దిక్షిమనహ్యవృత్తే
 ర్మదసజ్వరస్యవేగాదుతసద్యోవిపాః స్యాత్తనోచుష్కృతస్యగౌరవాత్
 ఆహ్లాసిష్టద్వచసపవసామర్థ్యాదాద్భిన్నమూల సరురివాచే తనః
 క్షితావపతత్ । అతిక్రాంతజీవితేచతస్త్వికృతాత్రన్ద్రా తత్పురి జనతః
 శ్రుతంయథాసామహాభాగస్యైవమిత్రమిత్యుక్తావృత్తపావనమ్రము
 ఖీమహీమహహీయసాశ్రుష్టావితేనతూష్ణీమేవాష్టావితవతీ॥

చంద్రాపీడస్యతుత త్తదాకర్ణ్యకర్ణానాయత లోచనద్వయామీ
 లనభగ్గుదృష్టిర్భ్రష్టవచనసౌధవస్య భగవతీకృతప్రయత్నాయామపి
 భగవత్యామపుణ్యభాజాస్త్విజన్మనినమయాప్రాప్తం దేవ్యాః కాడ
 మ్భుర్యాశ్చరణపరిచర్యాసుఖం తజ్జన్మాన్తరేపిభగవతీ సమ్పదయిత్రీ
 భూయాదితిగదతపవకాదమ్మరీసమాగమాప్రాప్తిదుఃఖేనైవ భేదోన్ము
 ఖిరిముకుళమినశిలీముఖాఘాతాత్స్వభావసరసంహృదయమస్ఫుటత్ । ఆ

భమహో శ్వేతాయాశ్చరీరముత్సృజ్యససమ్మృగముప్రతిపన్నచన్ద్రాగ్రీవీడ శ
 రీరాయాంభర్తృదారికేకింజయూపశ్యతావరన్యధై ఏ కథమప్యాస్తే
 దేవశన్ద్రాగ్రీవోఽయంభగై వాస్యగ్రీవానమూర్ధాచంధారయతి విచా
 లితోపివకిశ్చిగపి చేతయతేనాన్యఃప్రవిష్టతారకేలోచనే సమున్మీలయతి
 నాయంయథాస్థితానాంగాత్రాణామిష్టేనమనాగప్యుచ్ఛస్వి త్యేవ ।
 హోదేవచన్ద్రాగ్రీవతేకాదమ్మరీప్రియ క్షేదానీం త్వయా తయా వినాగ
 వ్యతతిక్కున్తు క్తారవచసితరళికాయాంఛిర్యగాభుగ్నచన్ద్రాగ్రీవ ముఖ
 నిహితనిశ్చల స్రభ్యృష్టినిశ్చేస్త్రాయామేవమహో శ్వేతాయాం ఆః పాపే
 దుష్టతాపసికమిరంత్యయాకృతమపాకృతాఖిలజగత్ప్రీడస్య దేవస్య తా
 రాగ్రీవస్యకులముత్సాదితమనాధీకృతాః ప్రజాస్పహాస్తాభిః భగ్నాః ప
 ధ్ధానాగుణానామర్థతాఃకకుభోఽర్హిలోకస్యధిదానీంకస్యవదన ముద్వీక్ష
 తారిలక్ష్యీకోఽవలమ్మనంభవతుభూమేకం సేవన్తాం సేవకాః । త్వయా
 వినాసమ్మృగివ్యసనమేవ సేవావృత్తావృత్తంసమానశీలత్వ మస్తమితా
 శ్రాన్తపరిజరన్దాహులఘాత్యాత్భృత్యాద్రో మారణ్దతానిప్రియాలపి
 తానిసమాప్తాపరిత్యాగకథాకథరికథావశేషీభూతోసి భూతపూర్వాః
 కము పయాస్తుసామ్ప్రతంప్రజాకిం సమ్ప్రణిసమాధానం సాధూనా
 ముఖనాధుర్ధరేత్వయివిపన్నేకస్సముద్వహతుదేవేనతారాగ్రీవే నోధాం
 ధురంధీరస్యాపితేకథం కాతరస్యేవ శుచాభిన్నంశరిరందయాలోంపికే
 యమద్యేదృశీనిర్దయతాజాతాస్తాసుతేదవప్రసీద సకృదప్యాజ్ఞాపయ
 అవధేహిభక్తజనాభ్యర్థనాంప్రతిపద్యస్వప్రాణానత్వయా వినో
 ముఖమపిప్రాణితిపుత్రవత్సలోదేవస్తారాగ్రీవో నదేవీవిలాసవతీనార్థ
 శుకనాసో న మనోరమా న రాజానో నాపిప్రజాఃపరిత్యజ్య చసర్వా
 నేకాకీర్త్యప్రధీతోసికుతస్తవేయమేకపద ఏవేదృశీనిష్ఠురతాజాతాక్వ
 సాగురుజనస్యోపరిభక్తిర్యదేవమనవేక్ష్యప్రయాసీత్సుక్తవ త్యవనితల

విముక్తాత్మన్యారబతి పరిజనే తదాక్రర్ణ్యో త్కర్ణ్యో హాహాకిమేతదిత్యు
 ద్ద్యాస్త్రేరాజపుత్రలోకేసముల్లలితోత్పన్ననయనదిర్నిచి చన్ద్రాపీడవద
 ననివేళితన్యశిదీవతరహేమారవకృతా క్రద్ధేశుచేవపర్యాయోక్తిస్తఖుర
 చత మోహతత్త్వతలేముహుర్ముహురాత్మోన్మోచనా యేవాచోచి
 తభిరశీలీనకనకశృంఖలయోగేతురజ్జతాంముముక్షుతేవేన్ద్రాయుధే పత్ర
 లేఖానివేదితచన్ద్రాపీడాగమనా చన్ద్రోదయోల్లాసనీవేలేవ మహిమా
 చంద్రేనుకరధ్వజావాజీకృత్యకాదమ్మరీదర్శనం మాతాపిత్రోః పురః
 ప్రతిపన్నశృణారవశాఘరణారణన్నాపురేణ ముఖరమేలలాదామ్నా
 రమ్యోజ్జ్వలవాససాకల్పితానజ్జవలవిభ్రమేణ గృహీతసురభిమాల్యా
 నులేపనపటవాసాద్యుపకరణేన నాలిబహునాపరిజనే నానుగమ్య మా
 నాపురఃకేయూరకేణాపదిశ్యమానమార్గాపత్రలేఖాహస్తావలమ్బి నీ
 మదలేఖయాసహకృతాలాపామనలేఖేపత్రలేఖాకదయత్యన్యదహరి
 పునస్సన్యేకాన్తనిఘ్నరహృదయస్యశరమతేర్నిస్త్రింశస్యాగమనమేవ
 నశ్రద్ధధేకిం నస్తరనితత్తస్య మదవస్థామశ్రద్ధధానస్య హిమగృహకే
 మద్విమర్శాయదుర్విదగ్ధబుద్ధేర్వక్రభాషితం యత్రసస్తిత మాలోకిత
 యోశ్చయైవాస్మై సుతరామేవసంశయకారిప్రత్యుత్తరందత్తరతదసా
 మరణేపి సేనశ్రద్ధధాత్యేవేమామవస్థామ్ । అన్యచ్ఛయదిమదధే దుఃఖ
 మేవమియమనుభవతి త్యేతదస్యచేతస్యభవిష్యత్తదా తథా గమనమేవ
 నాకరిష్యత్ । తత్రగతోఽప్యసాయతిగమపివక్తవ్య స్త్వయైవ మయా
 పునర్దృష్టోనాలపితవ్యోనోపాలబ్ధవ్యో న చరణపతితస్యా శ్యనునయో
 గ్రాహణ్యా నాహంప్రియసఖ్యాప్రసాదనీయేత్యభిదధానై వాచే
 తితాగమనభేదాచన్ద్రాపీడదర్శనాయోత్తామ్యతీతత్రైవాజగామ ॥

అగత్యచోద్ధృతామృతమివరత్నాకరమిన్దువిరహితమివనిశాశ్ర
 బద్ధమస్తమితతారాగణమివగగనమవచితఫల కుసుమ శోభమివోపవన

మూ ఘోషకర్ణికమివకమలముఖ్యణితామృతమివమృతాశమవలుపు తరళ
 మణిమివహారమున్న కజ్జీవితంచ నాగ్రహిడమద్రాక్షిత్ . దృష్టాప్తచ తం
 సహసాకిమిగమిత్యధోము ఖి ధ రాతలముపయాస్తీకధంకధమపి ముక్తా
 క్రస్తయామద లేఖయాధార్యత కాదివృత్తిపత్ర లేఖాపునరున్నచ్య కాద
 వృత్తికరతలమచేత నాక్షితిము పాగమత్ . చిరాచ్ఛ లభసంజ్ఞాకాదవృ
 తిత ధేవమూఢేవనిశ్చలస్తభ్యుప్తరావిష్టేవ నమిప్తేవనిష్ప్రయత్నాని
 శ్వసితుమవిపిన్నతావిన్ది తేవాన్తర్మన్యభరనిస్సన్యేవచన్ద్రాపిడవదన స
 ద్దానితాక్షిశ్యామారుణాన నాగ్రహలూపరక్షేస్తువిష్టేవపార్శ్వమాసీనిశా
 నిశితపరశుపాతోత్కమ్పిల తేవవేపితాధగకిసలయానిఖి తేవస్త్రీస్వ
 భావవిరుద్ధేనచేతసాతస్థా . తథాస్థితాన్తతామున్నక్తార్తనాదా సపాద
 పతనంమదలేఖాబ్రవీత్ . ప్రియసఖిప్రసీదోత్సృజయినంశున్యసమ్భా
 రమనారట నీబాష్పమోక్షేణాముచ్యమానేఽస్మన్నియతమపిఅతి జలభ
 రభారోష్ఠీడితంతడాకమివమ్మదుసరసంసహస్రధాస్ఫుటితేహృదయ
 మిదమితిఅపేక్షస్వదేవీమదిరాం దేవంచిత్రరథాన్తస్వయావేనాకులవ్వ
 యమపినాస్తీమ్యక్తవతీంమదలేఖాంకాగన్భురీవిహస్యప్రత్య వాదీత్॥

అపున్యన్తత్తికేకుతోఽన్యమేవ ప్రసారకరీర్యహృదయస్యస్ఫుట
 నమ్ ఆలోక్యైవయన్నసహస్రధాస్ఫుటితమ్ . అసచయాజీవతతస్యాస్స
 ర్వమిదంమాతాపితాబన్ధురాత్మాసఖ్యఃపరిజనశ్శతినయూ పునర్నియ
 మాణయాజీవితభూతంకధమపిసమాసాదితమిదంప్రియతనుశరీరం య
 జ్జీవదజీవద్వాసమ్భోగేనానుమరణేనవాద్విధాపిసర్వదుఃఖానామేవోప
 శాంతయేతత్కిమితిదేవేనాగచ్ఛతానుదర్ధంప్రాణాంశ్చోత్సృజతాసు
 దూరమారోపితంగురుతాన్భువీతమాత్మానమశ్రుపాత మాత్రకేణల
 మూకృత్యపాతయామికధాన్యస్వగమనోన్ముఖస్యదేవస్యరుదితేనానుజ్ఞ
 శంకరోమికధంవాపాదధూళిరివపాదావ నుగన్తమున్యతాహర్షస్థానేరో

దివికిం మేదుఃఖమధునారు మేసర్వమఃఖాన్యేవదూరీభూతానికి మద్భాషి
 రుగ్య తేయదర్ధంకులక్రమోరగణితోగురవోనాపేక్షితాఃధర్మోనాను రు
 ద్ధోజనాపవాదాన్నభీతంలజ్జాపరిత్యక్తామదనోపచారైఃసఖీజనః ఘేది
 తోదుఃఖతామేప్రయసఖీమహాశ్వేతాతస్యాఃకృతేప్రణిజ్ఞాతమప్యన్య
 థాజాతంమమేత్యేతదపిచేతసినకృతంతస్త్రికామదర్ధమేవోజ్ఞితప్రాణే
 ప్రాణేశ్వరేప్రాణాప్రతిపాలయస్తీత్యయైవం కిముక్తాహమ్ అ
 స్తిరిస్తుసమయేచురణమేవశ్రేయోన జీవితంమేసర్వప్రకారలజ్జా కర
 న్తజీవితంనపుసర్వరణమ్ । తస్యదినుమోపరిస్నేహాఃకరోషవాసుత్ప్రియ
 హితంతన్నదీయమప్యాత్మని స్నేహమారోప్యతథాకర్తవ్యంయథాన తా
 తోనామ్నావామగోచ్రకాదాత్మానంపరిత్యజతః । యథాచమయివాఞ్ఞి
 తంమనోరధంత్యయిపూరయతఃయేవపరలోకగతాయా అపిమేజలాఞ్జ
 లీదాయీపుత్రకోభవిష్యతి । యథావాపిసఖీజనఃపరిజనోవాసస్తరతి
 శూన్యం వానున్యవనమూలాఃకృతదీశోగృహోతితథాకరిష్యసి । పుత్రకన్య
 మేభవనాజనేనహకారిపోతకన్యత్వయామచ్చితయేవమాధవీ లతయా
 సహవాద్వాహమజ్జశంస్వయమేవనిర్వరనీయంమచ్చరణతల లాలిత
 స్యబాలాశోకవిటపస్యకర్కశూరార్ధమపినపల్లవలవః ఖణ్డినీయోమత్సమన్వి
 ర్భితాయామాలత్యాః కుసుమానిదేవార్చనాయైవాశ్చేయాని । వాసభ
 వనేమేళిఢోభాగనిహితః కామదేవపటఃపాటనీయః । స్వయంరోపితా
 శూచితవృక్షకామేయథాఫలంగృహ్లాన్తితథాసంవర్ధనీయాః । పఞ్జరబద్ధ
 దుఃఖాద్వరాకీకాళిన్దీసారికాశుకశ్చపరిహాసోద్వాపవిమోక్తవ్యామదజ్ఞ
 శాయినీనకులికాస్వాక్షైవపశాయయితవ్యాపుత్రకోమేబాలహరిణస్తర
 శకఃకృచిత్రపోవనేనమర్పణీయః । పాణితలసంవర్ధితంజీవజ్జీవక మిధునం
 యథాక్రీడపర్వతకేసవిపద్యతేతథాకార్యమ్ । పాదసహచారీహంసకో
 యథానహన్యతేకేనచిత్రధావిధేయమ్ । అపరిచితగృహవసతిస్తపస్విని

బలాధ్యైతావసమానుషికావసపవోత్సృజ్యవ్యా | క్రీడాపర్వతకంస్యై
 చిమపశాంతాయతస్మినై ప్రతిపాదయితవ్యః | శరీరోపకరణాని మేన
 రావణ్యైవ బ్రాహ్మణసాత్కర్తవ్యానివీణాపపునరాత్మనప వాఙ్మత్ర
 ణయినీక రవ్యాఅపరమపీయ తేరోచ తేతత్త్విక్వర్తవ్యమ్ | అహంపుర తి
 మనుస్మృతకరణరత్నభిరనాశ్యానచర్దనచ ర్పాభిరనవరతథా రాగృహం సా
 రసేకైరనేకసన్తానతానతుహినకరకరణనికర తారకిత తార హారార్పణై
 ర్మణిరర్పణ ప్రణయ నెనమలయజజలా ర్ద్ర పద్మినీపత్రాస్తరణేనసురసవి
 సకసల మున్నదైరికి రొరమృతాళినితల్పకిల్పనయోద్వి కాశకమల కుముద
 కువలయశయనైశ్చదగ్ధశోషము జ్వలితచితా నలజ్వాలామాలిని దేవ
 శృచ ద్రావీడస్యకణ్డలగ్ననిర్వాపయామ్యాత్మానమ్ | ఇత్యభిదధా నా
 కృతమరణానుబద్ధాకృతవిధారణానుబద్ధామరలేఖామవచ్ఛిద్యా పస్ప
 త్యచమహాశ్వేతాఽశ్వేగృహీత్వానిర్వికారవదనైవపునరవాదీత్ ||

ప్రియసఖితవాప్తికిన్దృశ్యపి ప్రత్యాశాయయానురాగ పరవశా
 పునః సమాగమా కాక్షిణీతు శేషశేమరణాదధికానిదుఃఖాని అనుభవన్తి
 జీవితమలజ్జాకరమచనుశోచ్యమనుపహసనీయమవాచ్యంధార యసి మ
 మపునః సర్వతోహతాశాయాః సాపినాస్తితదామస్త్రయే ప్రియసఖిం
 పునర్జన్తాస్తరేసమాగమాయేత్యభిధాయ ఉత్పృష్ట్యామానపులక కేసరో
 ద్భాసేన్యసమసాధ్వసానిలాహతోత్క-మోత్తరజ్జమాణానన్దబాష్ప వే
 గోర్మితరళసజ్జళ త్వేదమకరస్థవిస్తృతస్యద్దినీము కుళాయమాననయన కు
 ము దాకుము దినీవచ ద్రావీడచ ద్రాస్తమయవిధురాతదవస్థేపిహృద
 యవల్లభేసమాగమసుఖినువాసుభవన్తిసరభసముపరిపర్యస్తతి కుర హ
 స్తోద్వాస్తకుసుమనివహేనమూర్ధ్నా అర్చయిత్వావ ద్రావీడచరణౌ ప్ర
 వత్సేన్దామృతార్ద్రా భ్యాంహస్తాభ్యాముత్క్లిష్ట్యాజ్ఞేనధృతవతీ అధ
 తత్కరస్ప ర్శేనసముచ్చవ్వసతఇవచ ద్రావీడదేహీత్ ర్ముటితి తుహిన

మయమివతం సకలమేవప్రదేశంకుర్వదవ్య క్తరూపరికిమపిచ స్తథ వ
 శంజ్యోతిరివోజ్జగామ । అనంతరణ్చ సరితేతుర స్తివాన్మృతమ శరీరి నీ
 వాగ శ్రు యత వ త్వేనుహోశ్వే తేపురపితవ్యంమయైవసమాశ్వాసితావ
 ర్తసేపుణ్ణరీకశరీరంమల్లోకేమ త్రేజసాప్యాయ్యమానహవి నాశి భూయ
 స్త్వత్సమాగమాయతిస్య త్వేవ ఇదనుపరంమ త్రేజోమయంస్వతప వావి
 నాశివి శేషతోఽమునా కానన్ము రీకరస్ప ర్శే నాప్యాయ్యమానంచ ద్రావీ
 డస్యశరీరంశాపదోహద్విము క్తమపఽత్తనాన్మృతశరీరస క్తా ప్రేర్యోగి
 నఇవశరీమ త్రైవభవతోస్యస్సప్రణ్యయార్థమాశాపక్షయాదాస్తాంనై
 తదపిసంస్కార్యముక కేవాత్మేష్టవ్యము త్ప్రజ్ఞవ్యంవాప్ర యత్నతఃపరి
 పాలనీయమానమాగమ పాప్తేరితి॥

తాస్త శ్రుత్వాకిమేతదితివిన్త యాక్షిప్తహృదయాస్సర్వాపవగ గ
 నతలని వేగేతనిర్నిమేషదృష్టయోలిఖి తాఇవప త్ర లేఖావర్జమతిష్ఠా । ప
 త్ర లేఖాతు తేనతస్యజ్యోతిషస్తమారశీత లేనాహ్లాదహేతునాస్సర్శే నల్భి
 సంజ్యోత్థాయావిష్టేవవేగాధావిత్వాపరివర్ధకహస్తాదాచ్ఛిద్యేద్రా యు
 ధమస్తద్విధాతుయధాత్వంపురైవమేకాకీచినావాహనం దూరంప్రస్థి
 తేదేవేక్షణమపినతిష్ఠా శోభ సేత్సత్యభిదధానా తేనైవేద్రా యుధే నస
 హాత్కానమచ్ఛేదనరస్యక్షిపత్ । అధతయోర్నిమజ్జనసమయానంతర మే
 వతస్మా త్సరస్సలిలాచ్ఛేవలోత్కరమివ శిరసిలగ్నం గళజ్జల బిందు సంద్వి
 హమయధాతథాలమ్బిక్షిర్వశిఖింముఖోపరిపగస్పరాసక్తేరసంస్కార మ
 లినతయాచోపసూచితచిరార్థబంధంజటాకలాపముద్వహాజలార్ద్ర దే
 హాపక్షేనభినతస్తునుయేనేవ బ్రహ్మసూ త్రేణసముద్భావమానోఽ మ్నా
 వారవిద్ధివీపలాశపృష్ఠపాణ్డునాజీర్ణమన్దారవల్కలేనాబద్ధ పరికరః కరే
 తాననావరోధినీర్జటాఃసముత్సారయన్తాత్ర శ్రుజలచ్ఛలేవాచ్ఛేదన రస్స
 లిలమివాన్త్యేప్రవిష్టమాతామ్రాయతాభ్యాంలోచనా భ్యాము ద్వ

మః ఉద్విగ్నాకృతిస్తాపసకుమారస్సహ సై వోదప్యత్ । ఉద్దాయచ
మారతవవోద్ధానుబాష్పజలనిరోధపర్యాకులయాప్యబగలక్షయాన్య
ప్రాయవిలోకయన్దీమహశ్చేతాము పస్పశ్యోకోకగద్గదనువాదీత్ । గన్ధ
ర్వరాజపుత్రిజన్మాన్తరగతః ప్రత్యభిజ్ఞాయతేఽయంజనోనవేతి॥

సాత్రైస్వవంపుష్టాకోకానన్దమధ్యవర్తినీ ససన్న్భుక్రిమాకులముద్ధా
యకృత ప్రణామాప్రత్యవాదీత్ । భగవన్కౌపిజ్జలపవంవిధాహవపు
ణ్యవతీయాత్వయాశ్చ్యత్తనః కారణాదేవం సమ్భువితా అధవా యు
క్తైవేద్యశీనుయ్య నాత్మజ్ఞాయాంసమ్భావనా యాహమేకాన్తపవన్యా
మోహమాతాస్వరంగతేపిదేవేపుణ్ణిరీకేజీవామి తత్కథయ కేనాసాపు
న్మిష్యనీతః కినుర్ధం వానీతకమాస్యవృత్తయవావర్తతేకింవాతవోప
జాతంయేనైతావతాకాలేనవార్తామపి న దత్తవానసి కుతోవాత్వమే
కాశీదేవేనవిదై వాగతోనతి । సత్రైస్వంపుష్టామహశ్చేతయావిన్దయో
స్తుభేనకాదమ్బురీపరిజనేనచవ్రాపిదానుగామినీచ రాజపుత్రలోకేస
ఉపర్యుపరిపాతినావీక్యమాణఃప్రత్యవాదీత్ ॥

శ్రూయతాం గన్ధర్వరాజపుత్రి తథా కృతార్తప్రభాపాహుః
త్వానుహమేకాకినీ ముత్స్రజ్య వయస్య స్నేహదాబద్ధపరికరఃక్వమే
ప్రియసుహృదమపహృత్యగచ్ఛసీత్యభిధాయపురుషం తపసుబద్ధక్షజ
వేనఉదపతమ్ । సతుమేప్రతివచనమదత్తైస్వోర్వాణవర్తనివిన్దయో
త్ఫలనయనై రాలోక్యమానో వైమానికై రవగుణతమ విశిరుస్తుచ్య
మానగగనమార్గోదివ్యాజ్ఞనాభిరభిసారికాభిరాలోల తారకేణాభిరితస్త
తః ప్రణమ్యమానః తారకాభిరమ్బురసరఃకుముదాకరంతారకాగణమితే
క్రమ్య చన్ద్రాభిరానుసకలలోకం చన్ద్రలోకమాగమత్ । తత్రచమ
శూణాదయాభ్యాయాంసభాయామిన్దుకాన్తమయే మహతిపర్యక్లేత
త్పుణ్ణిరీకశదీరం స్థాపయిత్వామామవాదీత్ । కపిజ్జల జానీహి మాంచ
న్భినుస మహంబటూదయగతోజగదనుగ్రహాయన్వవ్యాపార మనతిషి

న్న నేకతేప్రియవయస్యేన కామాపరాధాజీవితం సముత్సృజతానిరవ
రాగస్సంశయః కురాత్తన్నిస్తుహతకయధాహం త్వయాః నైస్సంతాపి
తః ఉత్పన్నానురాగోఽప్రాప్తహృదయవల్లభాసమాగమసుఖః ప్రా
ప్తైర్విమోజితస్తథాత్వగుపికర్తృభూమిభూతేఽస్మిన్ భారతే వద్దేజన్మని
జన్మస్యేవమేవ ప్రాప్తానురాగోఽప్రాప్తసమాగమసుఖః తీవ్రతమాం
హృగయవేగనా మనుభూయ జీవితముత్సృక్త్యసీతి । అహస్తుతేనాన్య
శాపసమతభుజాధగితు్యద్వీపిత భవనిరాగాః కిమనేచాన్మదోమానుబంధేన
నిర్వివేకబుద్ధినాశస్తోఽస్మిత్పుత్పన్నకోపస్త్వమపినుత్తుల్యసుఖదుఃఖపవ
భవిష్యసీతి ప్రతిశాపమస్మై ప్రాయశ్చమ్ । అపగతామర్షశ్చవివేక
మాగతయాబుద్ధ్యావీమృశన్తమహేశ్వతావ్యతికరమస్యాధిగతవాసస్మి । వ
త్సాతు మహేశ్వతా మన్తయూఖ సన్భవాదప్సరసకులాల్లభజన్మనిగౌ
ర్యాముత్పన్నాతయాచాయంభర్తాన్వయంవృతోఽనేనఞ సమ్ప్రసృష్ట
యంకృతాదేవశాపదోషాన్మయాసహమేర్త్యలోకేవారన్వయవచశ్య
ముత్పత్తవ్యమ్ । అన్యథాజన్మనిజన్మనీత్యేషావీప్రైవ నచరితాగ్ధా భవ
తి । తద్భావదయంశాపదోషోవ్యపైతితావదస్యాన్మనా విరహితస్యశరీ
రస్యమావినాశోభూదితి మయేదముత్త్రిప్యానీతమ్ । వత్సాచ మహేశ్వ
తాసమాశ్వాసితా । తదిరమత్ర మత్తేజసాప్యాయిత మాశాపక్షయా
త్థినితమధునాత్వంగత్వావృత్తాన్తమిమంశ్వేత కేతవే నివేదియ మాహ
ప్రభావోఽసౌకదావిదత్రప్రతిక్రియామపకాశ్చిత్కరోతిత్పుత్వా
మాం వ్యసర్జయత్ ॥

అహస్తువినాకృతోవయస్యేన శోకావేగాన్తోగీర్వాణవర్తనా
ధావన్నన్యతమమతిక్రొధనంవైమానికమల్లజ్జయంతుమాం దహన్ని
వరోషహృతభుజాభ్రుకుటీ వికరాశేనచతుషానిరీత్యాబ్రవీత్ । దు
గాత్త్వామిధ్యాతపోబలగర్భితయదేవమతివిస్తీర్ణేగగనమార్హేత్వయామా

ముద్దామప్రచారిణాతురజమేణేవొల్లజ్జితస్తస్మాత్తురజ్జను ఏవ భూత్వా
మర్త్యలోకేఽవతర । అహస్తతముద్భాష్పపత్నైకృతాఙ్గాలి రవదమ్ ।
భగవన్వయస్యకోక్తానేన త్వంమయోల్లజ్జితోనావజ్ఞానాత్తత్ ప్రసీక
ఇసుంశాపమపసంహరేతి । సతుమాంపునరవాదీత్ । న త్రపవశాపః
సన్మృతినయూనాన్యధాభవితుమర్హతితదేతలేకరోమికియ న్తమపికా
లంయన్వైవవాహ్యతాము పయాస్యసితసై వావసానే సాత్వావిగ
తశాపోభవిష్యసి । ఏవముక్తస్తుపునరహమవదంభగవన్వయద్యేవంతతో
విజ్ఞాపయామి తేనాపిమేప్రియవయస్యేనచ ద్రమసాసహశాపదోషా
న్మర్త్యలోకఏవోత్పత్తవ్యంతదేతావన్తనుపిభగవాన్ ప్రసాదంకరోతు
మేదివ్యేనచక్షుషావలోక్యయథాతురజ్జగు లేపిమేలేనైవ సఖావియో
గేనకాలోయాయాదితి । స త్వేవముక్తో ముహూర్త మివధ్యాశ్వా పుర
ర్త్వా మవాదీత్ । అనయాస్నేహలతయా తేమచూర్ద్రితం హృదయం
తదాలోకితంమయోజ్జయిన్వాగుపత్వస్యహేతోస్తపస్యతః తారాసీద
నామోర్జ్జాస్సనిదర్శనంచ ద్రమసాత నయత్వ ము పగ నవ్యంవయ
స్యేనాపి తే పుణ్డరికేణతన్నన్త్రిణవశకునాస నామ్నస్తనుపితవ్యై
వపరమోపకారిణశ్చన్త్రాత్మనోరాజపుత్రస్య వాహనతా ముపయా
స్యసి । అహస్తతద్వచనానన్తరమేవాధస్థితేమహాకథాన్యపతమ్ ।
తస్మాద్దత్తురజ్జీభూయోకతిఫమ్ । సంజ్ఞాతుమేతురజ్జనులేపి నైవాప
యాతాయేనాయంమయాన్వైవార్ధస్యకృతేకిన్నరమిధునానుసారీభూమి
మేతామానీతస్తదేషచ ద్రమనోఽవతరశ్చన్ద్రాపీడఃయోష్యసాప్రా
క్తనాదేవానురాగసంస్కారాదభిలషంస్తవ్యాఅజానన్త్యాశాపాగ్ని
నానిర్దధసోపిమేవయస్యస్యపుణ్డరికస్యావతారఇతి ॥

తత్ శ్రుత్వానుహంశ్వేతా హం దేవపుణ్డరికజన్మాన్తరేష్యవిన్మృ
తమదనురాగమత్ ప్రతిబద్ధ జీవితమచ్ఛరణమన్తుఖావలోకిమన్నయస

కలజవలంకకథలలోకా న్తరగతస్యాపి తేహమేవ రాక్షసీ వినాశాయో
 పజాతాదగ్ధప్రజాపతేరియదేవమన్నిర్వాణేదీర్ఘజీవితప్రదానేచప్ర
 యోజనంనిష్పన్నంయశ్చుహేషునస్తేవ్యాపాదనం స్వయం హత్వా పాప
 కారణీకము పాలభేకం బ్రవీమిక్వన్తై కథయామిక్వమాత్రస్తామికముప
 యామిశరణంకోవాకరోతుమయిగయాంయాచేహ మాత్మనై వాప
 రాగ్ధాధునాదేవప్రసీగకురుదయాందేహిమేప్రతివచన మిత్యేతాన్య
 జ్జురాణి ఉచ్ఛ్వరయన్యపిలజ్జేసున్యేచతవాపుశ్చన్నమేవ నయి మన్ద
 భాగ్యాయాం రాగ్యయేనైవ మపివిలపన్యా నప్రతివచనం మేగ
 దాసి హ హతాసి అనేనైవాత్మనో జీవితస్యో పర్యనిర్వేదనా ఇత్సు
 స్తుక్తార్తసాదాసోరస్తాడనమవనావాత్మానమపాతయత్ ||

కక్షిల్లలస్తుతధాకృతార్తప్రలాపాంతాంసానుకమ్పను వాచీత్
 గన్ధర్వరాజపుత్రిక స్తవాత్రహోమేనైవమనిర్వసీయమపితాత్మానంనిన్దా
 పదై ర్యోజయసికోవాధునాసుఖమాత్రకేనభవనీయే దుఃఖస్యావస
 రణ్యదేవంశుచాత్మానంవ్యాపాదయసియగసహ్య తరంత త్తుత్వయాని
 ద్వాన్యధందృడీకృతంహృదయమ్ । యథావయసస్యా నైన్యసమాగమ
 ప్రత్యాశయాంధావాశాపదోషా దిదముపనతంభవత్యోర్ధ్వయో
 రపిదుఃఖంనుయోతథాకథితమ్ । అపిచచన్ద్రమసోపభారతీభవతీభ్యాం
 శ్రుతైవతస్తుచ్యతామయమాత్మనోవయస్యస్యవా శ్రేయస్కరశ్శో
 కానుబన్ధావేగోద్వయోరపి శ్రేయసేయదేవభవత్యాజ్ఞీకృతంతదేవా
 నుబధ్యతాంప్రతపరిగ్రహయాచితంతపః । తపసోహిసమ్యక్కృత
 స్యనాన్త్యసాధ్యంనామకించితమ్ । దేవ్యాహి గౌర్యా తపసఃప్రభా
 వాదతిమరాసదంస్త్రారేరపి యావదా సాదితం దేహార్థపదమ్ । ఏ
 వంత్యమపి అచిరాత్తేదేవమేపయస్యస్యాజ్ఞేనిజతపఃప్రభావాత్పద
 మువాప్సున్యసీతిమహాశ్వేతాంపర్యబోధయత్ ।

ఉపశాస్త్రమస్యవేగాయాశ్చమహాశ్వేతాయాం విషణ్ణదీనము
 ఖికాదమ్బురికపిళ్లలమప్రాక్షీత్ । భగవన్ కపిళ్లలపత్రలేఖయాత్వ
 యాచాన్తికసరసిజలప్రవేశఃకృతస్త్రీతస్యాఃప్రత్యమిత్యావేశనేన
 ప్రసాదంకరోతుభగవానితి । సతుప్రత్యవాదీత్ । భగవతీసలిలపా
 తానస్తరంసకశ్చిదపివృత్తానోమయాజ్ఞాతఃతథునాత్వచస్త్రాత్మక
 స్యచన్ద్రాపీడస్యాన్త్యాలంబికాత్మకస్యవైశమ్పాయనస్యజన్మకీంవా
 స్యాఃపత్రలేఖాయావృణ్మమితీసర్యనైవవాస్యవృతాంతస్యావగమా
 యగతోఽహంప్రత్యక్షలోకశ్రయస్యతాతస్యశ్వేతకేతోఃపాదమూల
 మిత్యభిదధానవగగనముదపతత్ ॥

అధగతేత్స్యవిస్తయాస్తరితశోకవృత్తానైచన్ద్రాపీడమాలా
 క్యాలోక్యగళితనయనపయసియధాస్థానమపస్త్రత్యాపస్త్రత్యస్థితవతిస
 పరిజనేరాజపుత్రలోకేకాదమ్బురిమహాశ్వేతాశువాదీత్ । ప్రియసఖి
 తుల్యదుఃఖతాంకుర్వతాతేనవిరాఙ్మల్యస్యసంస్థాపితాన్తిభగవతావి
 ధాత్రాఅద్యమేశీరస్సముద్భూతిమద్యవదనంలేదర్యమస్త్రీప్రియసఖితి
 నాభాషమాణాసలజ్జ్వలవాప్యహమద్యైవప్రియసఖీజాతాసమ్ప్రతిమ
 రణంజీవితంవానదుఃఖాయమేతతో-౭పరఃప్రస్తవ్యోనుయాకేరవాప
 రేణోపదేష్టవ్యమ్ । తదేవంగతేయత్యరణీయంతదుపదిశతుమేప్రియ
 సఖినామామాత్మనాకిశ్చిదపివేద్మికింకృత్వాశ్రేయః । ఇత్యుక్తవత్సంకార
 మ్బురింమహాశ్వేతాప్రత్యవాదీత్ । ప్రియసఖిసుత్రపశ్చేనోపదేశే
 నవాయదేవేయమనతిక్రమణీయాప్రియతమసమాగమప్రత్యాశాకా
 రయతితదేవకరణీయంపుష్కరికవృత్తాంతస్తద్వద్యకపిళ్లలహస్తాత్సుభ్రా
 ణాతఃతదాతువాజ్ఞాత్రకేశైవసమాశ్వాసితయామయానపారితమ
 స్యత్కిశ్చిదపికర్తుంతత్సమన్యత్కరికరోషియస్యాఃప్రత్యయస్థానమి
 దంచన్ద్రాపీడశరీరమజ్ఞాతవాస్తేతదన్యథాత్మేన్యకరణీయాచిన్తా
 యావత్పురీకమవినాశితావదస్యానువృత్తింముక్తాన్వకిమన్యత్కరణీ

యనుచు త్యక్తాంశాహిదేవతానాంభృదత్కాశ్యమ యాఃప్రతి మాః
శ్రేయ సేసూజానమసాగ్రేణోపచర్య నైకింపునః ప్రత్యక్ష దేవస్యచ
ద్విస్య చ నాస్రీడ నామాంతరితస్య చన్ద్రమసో మూర్తిరనా రాధిత
ప్రప న్నా ॥

ఇత్యుక్తవత్సాంసుహాశ్వేతాయాంతూప్యీనేవోశ్ఠాయ తరళి క
యాచ దలేఖయాచన మూర్త్యాప్యతామపేదార్హాంచ న్నాస్రీడతను మ
స్యతరస్మిణాశితవాశాతపవద్దాదిక్వన్ వదోషరహితేశిలాతలేశనైశ్చ నై
వప్రేగయ నీస్థాపయిత్వా అపనీతశ్చక్తారవేగ్రహణానుభవమాత్ర కా
వస్థాపితైకకరభూషణాస్నాతాశుచిర్భూత్వాపరిధాయధౌత శుచి నీమ
కూలే ప్రక్షాళ్యపునఃపునర్ధాధలగ్ననుధరకేసలయేతాముష్ణి లరాగముప
ర్యపరినిమీలితాగత బాష్పవేగోత్తరశలోచనాలన్యదేవకింజీ చ్చదప్యచిన్ది
తమను త్రేక్రితమశీతమభ్యస్తనునుచితమపూర్వంబలాద్విలో భప్ర
కృతినాకార్యపణ్డి లేనదగ్ధవేధసాకార్యమాణాయాన్యేవసుతిభి కుసు మ
ధూపానులేపనాదీనిసురతోపభోగాయానీతానితైరైవదేవతో చితామ
పచింతింసమ్పాద్యచ న్నాస్రీడమూర్తౌమూర్తిమతీవశోకవృత్తిరారూపా
రూపాంతరమివతత్త్వేనైవోపగతాగతజీవి లేవశూన్యముఖీ ముఖావలోకి
నీచ న్నాస్రీడస్యపీఠోత్పీడితహృదయాపిరక్ష నీబాష్పమోక్షముద్దామవృ
త్తైశోకాదపివరణాదపిచకష్టతమామవస్థాష నుభవస్తీతధై వాజేగ్ర స
మారోపితచ న్నాస్రీడచరణద్వయాదూరాగమనజినేనాపి బు భుక్షితే
నాప్యప్రతిపన్నస్నానపానభోజనేనముక్తాశ్చ నారాజపుత్ర లోకేనస్వ
పరిజనేనచసహనిరాహారాతందివసమక్షపయత్ ॥

యశ్చైవచదివసమశేషంతశ్చైవతాంగమ్భిరమేఘా పరోధ భీమా
మనవరతగర్జితధ్వానకమ్పితహృదయబన్ధామాబద్ధకలకలాపికేకా కోలా
హలాకులితచేతోవృత్తిమద్దామదర్శరారటితబధిరిత శ్రోత్రేన్ద్రియాం
క్షుర్ధర్మతడిత్యమృతపీఠిదృశమశనిన్ద్వాదతర్జనాపాదిత భువనవజ్రరాధ

జ్వాలాన్వద్యోతనివహజరరితతరుగహనతలతమఃప్రసరభీషణతమాంతమ
స్పిందీనపిహారీకృత్యావలాసహభువంభీతిమపరిత్యక్తచన్ద్రాప్రీడచరణాల
చేతితశరీరప్రదాజాగ్రతీసముపవిష్టేవక్షపాంతుణమివక్షపితవరీ। ప్రా
తశ్చతమనీలితంచిత్రమివచన్ద్రాప్రీడశరీరమాలాకృశశైశ్శనైఃపాణినా
స్పృశనీపార్శ్వస్థితాంమగలేఖామాభాష్యభదనుబ్రవీత్ । వదలేఖేర
వేత్తికింరుచేర్పశాచుతనిర్వికారతయైవేతిలహన్తుతాదృశేమేవభిమాంత
నుమాలాకయామి తత్త్వపవిత్రావదాదరతోనిరూపయేతి । ఏవముక్తా
మదలేఖాతాప్రత్యవాదీత్ ప్రియసఖిచిన్త్రనిరూపణీయమన్తరాత్మ
నోవిరహోద్వేషపారమాత్రమసోఽపరతమన్యతాదృశమేవేకంసకో
శతతపశ్చాకారంమనాగప్యనన్ముక్తం శ్రియావదనంతతైవాఘంసంవే
ల్లితాగ్రభాగఃస్నిగ్ధకున్తలకలాపస్తదైవేయమిన్ద్రశకలానుకారిణః కాన్తి
ర్గలాటస్యతాదృశమేవేకమాముకుళితనీలోత్పున్దుర్లిహరి క్లృతానాయ
తంలోచనయుశంతధైవచేమావహసలోపవిహసితావివాద్భాసితకపో
లమూలౌస్మకోపాన్తౌతాదృశవీవచాయామష్టానకీనలయచ్ఛవిరథరస్త
ధైవచేద్రవిద్రుమాలాహితనభాఙ్గుళీతలంపాణిపాదంతదేవేదనువిగళి
తసహజలావణ్యసౌకుమార్యాణాంసోప్రవమక్ష్ణానాం లావణ్యమ్ తత్స
త్యాసౌభారతీకపిఙ్జలావేదితశ్చశావప్యతాన్తభిసమ్భావయామీత్యుక్త
వత్సాంమదలేఖాయామానందనిర్భరామహాశ్వతామైదర్మయిత్వాచ
న్ద్రాప్రీడచరణతలనిబద్ధజీవితాయరాజపుత్రలోకాయాపీదర్శితవరీ॥

సతువిస్తయోత్కుల్లలోచనః సర్వపవావనితలనివేశితశిరాఃప్రణ
మృచన్ద్రాప్రీడచరణౌరచితాఙ్గులిర్జానుర్వయేనావనాస్థిత్యా కాదన్వరీం
వ్యజ్జిజ్ఞపత్ । దేవిత్యత్ప్రభావోఽయంయదేవమస్మానపుణ్యవతఃపరిత్య
జ్యదూరంగతస్యాపిదేవస్యతదైవేగంప్రసన్నప్రభమిన్దుమణ్ణలద్యుతి
హోవీక్ష్యతేవదనమ్ । తదైవచేద్రచరణమవికారిపురేవప్రోత్కుల్లతామ
రసచ్ఛాయమ్ । తదైవచపురఃప్రసాదానుభవప్రత్యాశాలాలసంహృద

యమ్ । అన్యజై చ తన్ననుష్యేషు కేరకదాగృష్టం శ్రుతమ్ అనుభూతం వా
 యదస్మాభిరిత్యభిహితవతి రాజలోకే ససఖీజనాసపరివారా చోడ్ధాయ
 స్వయమోచ్చితదేవతార్చనముమాస్మాత్వానిర్వర్తితచన్ద్రాపీడ శరీర
 పూజాసంసారాశరీరస్థితీకరణాయానిదేశ రాజలోకమ్ । నిర్వర్తిత
 స్మానాశనేచతస్మిన్ రాజలోకే అన్యనాపిమహాశ్వేణయోపనీతానితయై
 వసహసపరివారా ఫలాన్యుచయిక్తవత్ । కృతాహారాచతశ్చైవ చన్ద్రా
 పీడచరణావక్షేకృత్తోద్వహనీతమపిదివసముచయత్ । అన్యేష్యశ్చోష
 జాతదృఢతరప్రత్యయాచన్ద్రాపీడశరీరావినాశం ప్రతిపద్యమదలేఖా
 మవాదీత్ । ప్రియసఖిదేవస్య శరీరమనుపచరన్తిభిరవశ్యమాశాపక్ష
 యాదస్మాభిరత్రస్థాతవ్యంతదిమమద్భుతరూపం వృత్తాంతం రాతస్యా
 మ్భూయిశ్చగత్వానివేదయయేరనాన్యధామాంసమ్భూతయతః దుఃశ
 వామదీయేననతిష్ఠతః । యథాచమామేవంవిధాందుఃఖభాగినిమాగత్యన
 పశ్యతస్తథాకరిష్యసి । నశకోన్మన్యహంతాత మమ్భుజ్జ్వలేష్టావ్మః
 ఖివేగంధారయితుమ్ । యయాచోపరతమపిదేవమాలోక్య నరుదితం
 సాక మపరమధునానిస్సంశయిత జీవితేదేవేరోది మీత్యభిధాయ తాం
 వ్యసర్జయత్ ॥

గతాగతయాచతయాప్రియసఖిస్థితే భివాజ్జితమ్ ఏవం
 సన్దిష్టంతేతాతేనచిత్రరథేనామ్భుయాచమదిరయాగాఢతరమాలిక్యశి
 రస్సుపాఘ్రాయచవక్తవ్యావయోర్వచనాద్వత్సకాలమేతావంతంనై
 తదావయోరాసీత్ యథాజామాతృసహితావత్సాద్రష్టవ్యేతి తదయ
 మావయోః పరమానందోద్వత్సయైవస్వయంజామాతావృతః తత్రా
 ప్యపరంభగవతోలోకపాలస్యచన్ద్రమసోఽవతారః । తతః తిపయేనైవ
 కాలేనకల్యాణైః శాపావసానేజామాత్రాసహైవానన్దబాష్పనిర్భర
 మాననారవిన్దంతేద్రక్ష్యావక్రితిలవేదితేనిర్వృతేనాన్తరాత్తనాదైవత
 ముపచరన్తితచ్చన్ద్రాపీడశరీరమతిష్ఠత్ ॥

గతవశాత్ సమయేనునిరోధాచ్చన్తాదివోస్తుజేజీవలో
 వాశానుకూళిశభరావసృజలవనాపిజ్జరానుగ్రా
 మసింహునుగుధవళాస్పరిణ్యస్తలీషుసేవ్యతాముపాతేషుపా
 దపతలేషు కల్పారహారిషు పల్పలేషుకుసుమామోసశీతలానుయామవతే
 షుశేఫాలికాపరిమళగ్రాహిషు నిశావసాన మాతరిశ్వనుచంద్రప్రభా
 భిరామేషు ప్రదోషేషు ఉద్దామపుల్లెన్దీవర రిజోవాసురిభిషుసలిలాశ
 యేషుసలిలాపసరణక్రమతరజ్జమాణపాణ్డుసుకుమారతీరనైకతరేఖాను
 సుఖోత్తారతామాపన్నాను ఆపగాను పజ్జ-పరిహరణ శుష్కేషు ఆ
 ప్రహతరూఢోలపచ్చన్నేషునున్యాశ్యానకర్దమోర్సిర్భమానాభివపద
 వీకేషుపురపిపాథనలోకేనప్రవర్తితేషుప్రాక్షాలవర్తసుజమ్బులవిగ
 మాత్సర్వతస్తురగ్భురసహాసుసజ్జాతాను సూనిషు ఏకదా చన్తాగ్రిడద
 రణమూలోపవిష్టాంకాదమ్బురీముపసృత్య మేషునాదోవ్యజ్ఞపయత్ । దే
 విదేవోయువరాజశ్చైరయతీత్యుజ్జామ్యతాదేవేతారాపీడేవదేవ్యావి
 లాసవత్యా ఆర్యశుకానానీనజావారాహరాః ప్రహితాః తేదేవ్యావీ
 వకోకశల్యఘటానాంపరిహరద్భిరస్తాభిర్యథావృత్తం సమాఖ్యాయభవ
 తాస్తుహస్తేదేవేచన్తాగ్రిడేనకిచ్చిత్ప్రకనన్దేస్తవ్యనాపిదేవ్యాకా
 దమ్బుర్యాతదకృతవిలమ్బా గృత్యైవంవృత్తానమఖిల లోకార్తిహరా
 యావనితలహరయేదేవాయ తారాపీడాయ ఆవేగయతే త్యభిహితా
 శ్చతేస్తాన్తన్మన్యనిగ్నరాః ప్రత్యవోచన్ । యథాభవద్ధింకధితతత్త
 థాతిష్ఠతుతావత్ క్రమాగతస్నేహబాభ కిరనువృత్తిర్వా కార్యగౌర
 వకృతంకాతూహలమేవదేవావలోకనంప్రతిబలాత్కారయత్యస్తాన్
 యదిభవతాంవాగ్రామాత్రకోపలభ్యపవాయమర్కతతోయుజ్యతపవా
 స్తాకంభవద్భ్యస్సముపలభ్యప్రతిగమనమ్ । అపిచ వయమపిసేద్యశా
 పవకేఽప్యగుణా అపుణ్యకర్తాణోయేవపశ్యన్తిదేవమస్తాభిరపి చిరత
 రందేవచరణపరిచర్యయాపవిత్రితపవాత్సాహ్యస్తాకమపి సర్వదా

ర్మఃగోచరావస్థానెనప్రసాదీకృతవానెవదేవః । కిమర్యజాతం యేన
 దేవస్యపాదారవిన్దవన్దనాప్రసాదేననసంవిభజ్యహిన్ర్యామహేతపవవ
 యంపాదలగ్నాశ్చరణరేణవఃత ద్విజ్ఞాప్యదేవీం దేవస్యయువరాజస్య
 పాదప్రణామేనాస్మాకం సఫలయతు భవానాగమవశ్రమ మన్యథా
 భూమిమేతావతీమాగత్యసమ్భవేసత్యప్యప్రత్యక్షీకృత శరీరాగతాస్స
 న్తఃకిందేవేనతారాపీడేవవక్తవ్యావయంకిమాప్సస్తాభిర్దేవో విజ్ఞాప
 న్నీయతితివేన తేదేవీప్రమాణమితివిజ్ఞాప్యతూష్ణీస్థితివతిమేఘునాదేత
 త్కాలసముత్ప్రేక్షితానాశ్వాస్యశ్వశురకులవైక్లవ్యాద్విలీయ మానేవ
 శుచాన్తస్సశ్శీతంబాష్పమాకులితతరళతారకాభ్యామాపిబ స్తీలోచనా
 భ్యాముగ్ధదదికయావగృహ్యమాణకణీకధంకధమపి చిరాత్కాదమ్మరి
 ప్రత్యువాచ । స్థానపవహితైరగమన మణ్డీకృత మదాలోక్తైవదేవ
 మేవమేవయాతాస్సన్తఃకిముచ్యంతాంతపవలసిచాయమేవంవిధోలోకాతీ
 తోవృత్తాంతోయత్రావలోకవేవాసినసమ్మిత్యయఃసముత్పద్యతేకింపు
 వరనాలోకనేనాపి । కైతవమాత్రోపదర్శితప్రేమఫలావల్లభతమ
 జీవితావయవపియావత్పశ్యామస్తంతావదనపేక్షితప్రాణవృత్తయః
 న్నేహసద్భావనీయాస్సద్భృత్యానపశ్యన్తీతిలఘుటమానమిదం తదపి
 మ్భితంప్రవేశ్యతాంపశ్యన్తదేవంసఫలయన్త్యాగమన ఫరిశ్రమేణ సా
 ర్థంలోచనేతతోయాస్య నీత్యాజ్ఞానన్తరచ్ఛమేఘునాద నప్రవేశితాన
 దూరతపవసమం బాష్పపాతేనపఞ్చాఙ్గాబిజ్ఞిత మహీతలాంశ్చన్ద్రావీడ
 చరణారవిన్దవన్దనసద్భావసిహితోత్పత్తునిభృతదృష్టిం స్థానసన్యదృష్టిశ్చి
 రమవలోక్య కాదమ్మరిస్వయమేవాలపత్ ॥

భద్రముఖాఃపరిత్యజ్యతామయంకులక్రమాగతస్నేహసద్భావ
 మలభశ్శోకావేగోయథ్థల్పనాలోచితావధిదుఃఖావసానమేవదుఃఖంతన్య
 దణభీరోర్భవతునామశోకావేగాయయత్సునస్సుఖోదర్శంతత్పురస్సిత
 యాసుఖప్రత్యాశయైవాన్తరితంనాపతతిహృదయే । తదేషవృత్తాన్త

వీవంబిధోయేరసకేవలమశ్రునిరవకాశతాశోకస్యప్రత్యుత సుదూరవృ
 త్తేర్నిస్తయ స్యాప్యవసరకిమశ్రుపరిబోధనేరతన్యత్రాన్యప్రపూర్వో
 మనుష్యేషుప్రత్యుతతపవాయంవృత్రాన్తోభవద్భిరపిగృప్తోదృష్టౌపు
 రేవాఽక్రతహోర్ధ్వస్యవదసంసమ్భావనాపియాజీవాద్విదానసమ్భవ
 తిసాపిసమ్భావితైవతద్దమ్యతామధునావార్తోత్సుక మతేర్దేషస్య పాద
 మూలమ్ । సచానుప్రత్యక్షసృష్టోఽపుష్పపరతశరీరావిదానశవృత్తాంతః
 ప్రకాశనీయోఽసృష్టోఽస్మాభిరచోద్దసరసీతివృత్తేతదేవావేదనీయమ్ ।
 కింకారణము పురతిఃఖల్వవశ్యమ్భావినీప్రాణివాంసకధక్షిత్ప్రశ్నయ
 ము త్పాదయతిశరీరావిదానశఃపురఃప్రాణైర్విదానకృతానాం దృశ్యమా
 నోఽప్యశ్రద్ధేయపవ । తస్యావేరసేనసుదూరస్థితమపిగురుజనంమగణ
 సంశయేనీషీపువర్తమానేప్రయోజనమేవనాస్తి । ప్రత్యాగతజీవితే
 జీవితేశ్వరేస్వయమేవాయమద్భుతభూతోఽర్థోగురుజనే జనేవాప్రక
 టీభవిష్యతిత్యేవమాదిష్టాస్తుతేవ్యజ్ఞపయన్ దేవికిం విజ్ఞాపయామో
 ద్వాభ్యామేవాపరిజ్ఞానమన్యవస్తౌరస్సమ్భవేదగమసేనాన్తాదియేనా
 కథనేనవాతదస్మాకస్తుహస్తాద్ద్యయమప్యేతన్నాస్తియువరాజవైశ
 మ్పాయనయోర్వార్తయా వినాదుఃఖం లిప్యతాదేవేతారాపీదేనదే
 వ్యావిలాసవత్పార్యశుకనాసేనచసమ్భాష్యప్రేషితానామప్రోషి
 తజీవితానామగమనందూరతపవగత్వాపదయితతయ వార్తాశ్రవణ
 లాలసస్యరాజ్ఞోదేవ్యాపర్యశుకనాసస్యచదుఃఖుల్లతాక్షీణిముఖాన్యద్య
 త్యునిర్వికారపదనానామస్తాకమవస్థానమనువితమశక్యమేవేతివిజ్ఞాపి
 తాతైః పవమేతదిత్యుక్త్వాకాదమ్బరీమేఘనాదమవాదీత్ । మేఘనా
 దవేద్దిసంస్తుతజనస్యైకదనుచితమితథాపిగురుణాంచేతఃపీడామపే
 తుమాణయామయాపవవభిహితమితరదపిదుఃఖమతఃకీర్త్యశంభవతికిం
 పురదిదంమహావజ్రపతనసదృశంతదపిభవత్పేభిస్సహాపరఃకశ్చిచ్ఛ్రద్ధే
 యవాక్యఃప్రత్యక్షితసకలవృత్తాన్తోప్రజతు సమ్ప్రత్యయాయ ఇత్యేవ

మాదిష్ట స్తుమేదనాదోవ్యభిప్రాయత్ । దేవిరాజలంకేతుకాతధాభృత్య
 వరేపినకల ఏవాయం న్తమూలఫలాశీనిశ్చయకృత్యాస్థితో యథాస్థా
 కంసుధ్యాదే కేనాః దేవపాదాకావినానప్రతీపంగ న్తవ్యంభృత్య అపి
 తపవయేనగ్నతేర్విపత్రాసవిశేషం సేవ నైసమున్నమ్యమానా స్సుతరా
 మవంమన్త్రి ఆంప్యమానానసమానాలాపాజాయ నేస్తూయమానా నో
 భిచ్చ నైక్షిప్య మాణానాపరాధంగృహ్లానిఉచ్యమానానప్రతీపంభాష
 నైపుష్టాప్రయహితంవిజ్ఞాపయన్తి అనానిష్టాఃకుర్వన్తికృత్వాన జల్ప
 న్తిపరాక్రమ్యనవికత్తన్తైః ధ్యమానా అపిలజ్జాముద్వహాని మహాహవే
 వ్యగ్రశోభ్యజభూతాలక్య నేదానకాలే పలాయమానాఃపుస్తతో నిలీ
 య నైనాపి స్నేహంబహుమన్య నైజీవిలాశ్యరో మరణమభివాఞ్చ నిగృ
 హాపిస్వామిపాదమూలేఘంభిస్త నిమేషాఞ్చ శృషాదిరణపరిచర్యా
 యామసంతోషోహృగయారాధనేవ్యసన మాననావలోకి నే వాచాలతా
 గుణాగ్రహణేకార్పణ్యనుపరిత్యాగేభర్త్యయేదః ధ్యమానేస్యాన్మనిన
 స్వాధీనకలేంద్రియవృత్తయఃపశ్యంతోప్యన్తా ఇవశృణ్వంతోపిబధిరాభవ
 వాగ్మినోపిమూకాభవజానంతోపిజడాభవఅనుపహతకరచరణాలపి కుణ
 యభవపభవభవక్షీబాభవఅకిఞ్చిత్తరాఃస్వాత్మనాస్వామిచిత్రాదగ్నేప్రతివి
 వ్భవద్వర్తనైతత్సర్వపరం యమేవంస్థితోభృత్యజనఃదేవస్యచస్థానోదేవీ
 వర్తతేతదాజ్ఞాపితంకృతమవధారయతు దేవీత్యుక్త్వా మేఘనాదస్తస్మి
 తకనామానంకుమారసేవకమాహవాయ తైస్సహవ్యసర్జయత్ ॥

అథసుబహుదివసాపగమేచ వార్తయావినోత్తామ్యతీ చన్ద్రాగ్రీడ
 నైవైవాగమనాయోపయాచితంకర్తుమవన్తినగరీదేవతానామవన్తిమా
 త్మాణామాయతనంనిర్గతా విలాసవతీదేవిష్ట్యవర్ధసేప్రసన్నాస్తే
 వన్తిమాతరఃపరాగతాయువరాజవారేతీసహనైవససమ్ప్రమప్రతిధా
 వితాత్ పరిజనామపశ్రుత్యానన్తబాష్పజలలులితయాజలాశ్రేణీసరద
 శీత్రజేవవిత్తేపథీర్థయాదృష్ట్యార్చయన్తీవదిరందృష్టాన్దకకుభోమ్మగా

క్షనేనపరిభ్రష్టబాలసోతకాపూత్కృత్యప్రాకృతేవారాకేనేన మ
 మృతంమేవాఛగ్న్వృష్టంకస్యానుకమ్పస్త్రిజనెజాతాకేన వాన్మ
 త్తంకియగ్నారేవ ర్తతకిమ్వానేనకధితంకుశలంమేవత్సస్యేతిపృచ్ఛస్త్యే
 వాద్రాక్షీత్ ఇతస్తతోయధాదర్శనంసజ్జశఃప్రధావితేననరపతిప్రతిబద్ధే
 నాప్రతిబద్ధేనచోజ్జయినీనివాసినాజనేనాయాతోయువరాజఃకియద్ధూ
 రేభవద్భిః పరిత్యక్తోదివసేషేషేతేషువాక్ష్వవర్తతేక్ష్వవాభవద్భిర్గతా
 దృష్టఃక్ష్వవాతికష్టస్తేనాతివాహితోవాహనమాత్రసాధనేన ధారాధ
 రాగమనురగపృక్షగతస్యనున్యేవహతపవాపక్రాంతః త్పరితకపతద్యే
 క్రికినునేనవిదితేనాపితత్కదయయదర్థమయంకృతః క్లేశోయువరాజే
 ననదప్రోవేశమ్నయఃప్రత్యానీతోవామిళితోవాతస్య పత్రలేఖా స
 హితోమేషునాకఃపదత్రయశ్చిదపిసప్తకోవాదేవవర్ధనేనమేమిత్రమేవా
 సౌలద్యౌరభ్యరాభసకతయైవాత్మనాబలాస్తతస్యబాలధర్మణోవత్సస్య
 విభేష్యేవవారాంప్రప్టురుపిజీవత్యసౌలస్యవాజీవాయువరాజేనప్ర
 సాదీకృతః ప్రసీదతసాదనాతప్రధమస్యపృథువర్తనామాయుస్యమేక
 ధయతవారామ్ ఉత్ప్రేతౌమహేమహాశ్వవారైరపి అనుభూతక్షేళః
 కుశలం మహాశ్వపతేశ్వసేనస్యశ్వశురోసావస్తాకంవిస్తయఃకృతో
 స్మత్ప్రిత్రాయద్విహ్నికమపభవతాంహస్తేనకిశ్చిదసిప్రహితమ్ | ఆహి
 తభరసవాసాయువరాజభవనేనప్రోభవద్భిర్వైభ్రాతాభరత సేనస్య
 పరిజనస్యసేనాపతేర్భద్రంభద్ర సేనస్యసేవావ్యసనీమానుర్వేకపాల
 వర్తాతత్రావలగతిబలాధిక్యతస్తస్యకావారావన్దిసేనస్యరోషితస్తే
 నాసీన్నాసీరార్థంయువరాజోరాజకులేకఃప్రసాదవిత్రోవర్తమానేమా
 న్యతేవాకేనవాకింబభిమేతావద్భిర్దివసైరాజీవనికాబహవఃఖల్వభివసే
 వకాఃజాతాయుతాతావత్సర్వమేవాన్యత్ యేనదృష్టస్యకథయతుసర్వ
 సేనసూనోర్ద్విరసేనస్యవారాంపితుర్యపరతేప్రధమమేవాసౌప్రవిష్టో
 యాత్రాంమాత్రాన్యఃకుఃఖాన్తరితప్రత్యగ్రపతిమరణో కాచశన

క్రిమైవపరిత్యక్తానవిద్యపవకథంసాజీవతీత్యేతానిచాన్యా నిచప్రతి ప
దంసృచ్ఛమానానాప్యదత్తప్రతివచసానాసాగ్రస్థితమన్యగర్భ దృష్టి
నావిష్టానివాధ్వశ్రమనిస్సహానపిపదాకృష్టిసమ్భవితోద్యమాయా సిత
యాగత్యాగచ్ఛతశ్చాతిమలినతరపటచ్ఛరాచ్ఛాదితానసంసారవలిన
కాయాననేకధైవోద్భుద్ధాధ్వధూళిపరుషమూర్ధజాక్షధ్వజానివాధ్వక్షేత
స్యాశ్రమానివశ్రమస్యావాసానివప్రవాసస్యపదన్యాసానివ దౌర్జన
స్యస్యసద్గర్భానివసర్వదుఃఖానా మదూరతస్తస్వరితకసమేతాంస్తాక్షలేఖ
హారకాప్రాలోక్యచతస్త్రిస్తే వమాత్యగృహోజ్జణేస్థిత్యాతేషా మా
హ్వనాయాదిదేశ||

అనస్తరభృచ్చతర్కతాపతితత్పర్శనోత్పాదితద్వి గుణదుః ఖాపే
గాఢ ము పితానివోస్తుక్తానివేన్ద్రియైర్దారుమయానివశూన్యశరీరాన్ని
జ్జీవితానివోపసర్పతఃపురస్తాత్పత నీబాష్పిన్ధాసాధ్వసస్థలితచరణానికతి
చిద్గత్వాపదానిసగద్గదస్వరముచ్చైరకృతప్రణామానే వావాదీత్ । భ
ద్రాఃకథయతాశువత్సస్యమేవారామిగత్త వస్యశైవకథమపకరోతి మ
హృదయమ్ శ్రియతేమేవతోన్మృష్టోవాభవద్భిరిత్యేవంపృష్టాస్తతే స
హసాగతబాష్పవేగమవనితలనివేశితోత్తమాజ్ఞాః ప్రణామాపదేశేనో
త్సృజ్యకృచ్ఛాగ్రిదివాభిము ఖమున్నమితవదనావ్యజ్ఞపయన్ దేవిదృష్టో
స్తాభిరచ్ఛేదసరస్తీరేయువరాజఃశేషమేషశ్వరితకొనివేదయిష్యతి । ఇ
త్యేవమభిదధతపవతాసుద్బాష్పము ఖిలినవతీప్రత్యువాచకింపరత
రమయంతపస్వీనివేదయిష్యతిదూరతఃప్రభృత్యనుద్గతప్రహర్షేణైవోప
సర్పణేనప్రతిలేఖమాలికాశూన్యైః శిరోభిరావిషణ్ణదూనైరాననైఃప్ర
యత్నసంరక్షితాశ్రుమోక్షదుఃస్థితాభ్యాంలోచనాభ్యాం మన్యుభేద
సమ వధారణేనచ దృష్టేర్యదావేదితవ్యంతద్భవద్భిరేవావేదితంహావ
త్సజగదేకచంద్రచంద్రాపీడచంద్రాననచంద్ర శీతలప్రకృతేచంద్రాభి
రామగుణలోచనానందభూతకీర్ముఖతంభేయేన నాయాతో సితాత చ

ద్రౌపదీడితాబ్రవీమిరకోపా దుపాలభమాననయక్తమేతత్తవఅన్యు
నవిలన్బుంమనాగపికరోమితిథామేపురఃప్రతిజ్ఞాయక్షణమప్యన్యత్ర
క్వాప్యవస్థాతుంవత్సగచ్ఛతపవతేమయాన్యహతహృదయస్యశక్తియేవ
జ్ఞాతందుర్లభంమేవత్సన్యపునర్దుఖావలోకనమితిబలాద్గతోసికింకరోమికో
వాత్రదోషోవత్సన్యమన్దభాగ్యామామమైవైతాన్యపుణ్యానాం విలసి
తానిభవన్త్యపుష్పావత్యోపిలోకేనపునర్తయానదృశీపాపకారిణీయస్యా
న్తస్త్వమేకపవమకాణ్డపవావచ్ఛిన్యక్వాపినీతోసి విప్రలభాన్తిదగ్ధ వేధ
సావత్సదూరంగతస్యాపి తేప్రపతామిపాదయోర్నివర్తనైర్వికవారమ
మేబ్బత్యా లపతస్తేవదనమాలోకయితుముత్కణ్ఠితంమేహృదయం జాత
దుర్లభకనజానామ్యేవకిమాజన్మనఃశైశవంతేన్ద్రత్యాశోచా మికి మా
త్మానమనుశోచామిడతయావనాభోగహరిణీంవర్తమానాం రూప శో
భామాపెచాన్విదవప్తమ్భధీరాముత్ప్రేక్ష్యోత్ప్రేక్ష్యాగామినీంప్ర
భుతామి త్యేవంవిలపన్తింమామవలోక్యహృదయస్థతోపమైవంకృధాశ్చే
తసిపుత్రయధావి నావీమయాజీవ త్యేవవిలాసవతీజాతత్వయావి నాజా
వన్త్యాపితు రేవ తేకథంమయావదనం దర్శితంనవేడ్దికిమితిప్రియతయా
తేకిమాకృతేః ప్రత్యయాదుత స్త్రీజనసహభువోమూఢభావా దేవేత్య
ద్యాపిత్రదృధాతిమేహృదయమనిష్ఠం తేయేనసహస్రధాస్ఫుటతిస్ఫుటి
కర్తుంబావార్తాంతేత్వరిత కాడ్చి తేవనేచ్ఛామివరమనాకర్త్యైవాశ్ర వ
ణీయముపరతాన్తితితాతకింబ్రవీమితథాపికిమనేన సేహ్నువితేన ల
జ్జాకరేణవైక్లవ్యేనేత్యేషాస్థితాన్తి తేవత్సవచనాత్మాప్రీన్ద్రోనరోదిమీత్యభి
దధానైవాసన్నసఖీజనావలమ్బితశరీరామోహమగాత్ ।

అక్షైకదాత్వనేకసహస్రసంఖ్యేనప్రధావతావిలాసవతీపరిజనే
నావేదితేతస్త్విన్ద్రాన్తేమన్దరాస్థాలనేనేవోచ్ఛలితోమహామ్భాధిరు
ఘ్రాన్తచేతాఃసనమ్భు మముత్థాయార్ధశకనాసద్వితీయోయామావస్థి
తాంప్రజనింకరేణుకామారుహ్యరయాదాపిబన్దివపురోరాజమార్గత

కిమేతదియ్యున్న కనాదకలక లేనసర్వతః ప్రధావతాజనపహాఘనా కర్ష
 నివావర్జయన్నివడద్వాసయన్నివవిపర్యాసయన్నివపుష్పతః సగో పు
 రాట్టాలక ప్రాకారభవనతోరణాము జ్వయినీరిర్జగామనరపతిః । ఉపే
 త్యచలవన్తిమాతృకాగృహమవతీర్యతిర్యగ్విషణ్ణోద్భిష్పవదనేన మల
 యజజలైశ్చసింహితాకవలీనలైశ్చదీజయతాజలా నైశ్చపాణిపల్లవైస్స
 మ్వాహనంతుర్వతాకధంకధమపిచేతనాం ప్రతిపద్యమానాం పరిజనేనో
 ధోన్తీలితలోచనయుగళాముష్ణకాలకమలినీమివ విలాసవతీను పశ్యత్ ।
 దృష్ట్వా చ సహసా ప్రవృత్తేన నేత్రావృణ్ణసామూర్భావశేషాపనయనా
 ర్మేవాసింశ్చైవ సముపవిశ్య పార్శ్వేష్వస్పర్శామృతవర్షిణాకరేణలలాటే
 చతుషికి పోలయోగురసి బాహుద్వైష్వప్నృతశశనైశ్చనైర్భాష్యగద్గ
 దమవాదీత్ । దేవియదినత్యమేవాన్యాదృశః కిమపివత్సస్య చన్ద్రాపీ డ
 స్యతతో సజీవ్యతపవకిమర్థమయమాత్మావత్సస్యకృతేనకలలోక సాధార
 ణేనాము నావైక్షవ్యోపగమనేతుచ్చతాంసీయతేత్రియన్తిశుభా న్యుపా
 త్తానికర్మాణికిమపరంక్రియతేనాతోధికస్యసుఖస్యభాజనంవయముపా
 త్తంహిహృదయస్య తాడన మపికుర్వన్చిర్నలభ్యతపవాత్రాత్తే చ్చ
 యావిధిర్నామాపరః కోఽప్యత్రాస్తేయత్తస్మైరోచతేతత్కరోతి నా
 సౌకస్యచిదప్యాయత్తః ఏవం చ పరాధీనవృత్తాసర్వస్త్రిన్నకింవాన్మాభిన్ద
 భింవత్సస్యాతిదుర్లభోజన్తోత్సవఃసమ్భవితోఽభ్యుగతస్యముఖమవలో
 కితముత్తానశయస్యోచ్చమ్భయేచరణావృత్తమాజ్ఞేకృతోజాను సజ్జ్చారి
 ణోరేఽబధూనరశరీరకస్యాజ్జేలగతఃస్పర్శసుమనుభూతమవ్యక్తమనో
 హరాణిప్రథమజల్పితానిక్రొత్తేకృతానివిచేష్టమానస్య బాలచాటవో
 దృష్టాఃగృహీతవిద్యస్యగుణవత్తయానన్దితంహృదయము పారూఢ యా
 వనస్యామానుషీయాపశోభాశక్తిశ్చప్రత్యక్షీకృతాఅభిషిక్తస్యచ యావ
 దాజ్యేశిరస్సమామ్రాతందిగ్విజయాగతస్యప్రణమతఃపరిష్వక్తాన్యజ్ఞా

నివితావదేనహనోరధగతవాఙ్మితస్యవస్తునానసమ్మున్నంయన్వధూసమే
తస్యనిజపదేప్రతిస్తాంకృత్యావసోవనైగస్తవ్యంసర్వాభివాఙ్మితప్రా
ప్తిస్తుచుహతః పూర్వారాశేఃఫలమ్ । అపరమపికింవృత్తంవత్సస్యేత్యేత
దద్యాపిపరిస్ఫుటం కేనచివత్రకథితమేతావత్తుచుయావ్యాక్తమేవత
త్పరిజనాత్కథయతః శ్రుతంయథాన్వత్ప్రహితైర్లేఖహారకైస్సహఅ
పరోవత్సస్యమేబాలసేవకః త్వరితకటయాతస్సతువేత్తిసర్వంవృత్తాంతం
సోఽపిత్యయారప్యష్టపవేతితస్తతావత్ప్రచ్ఛాసుస్తతోజీవితమరణయో
రన్యతరదశీకరిష్యానుభవత్యభివదత్యేవరాజనిపరిజనాన్తరితంత్వరితం త్వ
రితకమాహూయప్రతీహారస్తవ్విరితకమారాన్తహీతలనివేళితోత్తమా
జ్ఞమాలాకయతుదేవభృతిదర్శితవా ॥

రాజాతుతథాతమాలాక్యచన్యాప్రీడసేహాదేహ్యేహీత్యా
హూయహస్తేనోత్తమాజేన్ప్రప్తాద్విష్టవాభగ్రకథయకింవృత్తంవ
త్సస్యవేగేనాగమనాయనుయాతన్మాత్రాచామాత్యేనచలిఖితేసిననా
యాతః అనాగమరకారణంవానకిచ్చిల్లిఖితవాభృతి । సత్త్వేవమాదిష్టో
రాజ్ఞాగమనతఃప్రభృతియథావృత్తంకథయతుమారేభేరాజాతుచన్యా
ప్రీడహృదయస్ఫుటనవృత్తాంతంయావదాకర్ణ్యాయుభితశోకార్థవాక్రా
న్తివిహ్వలఃప్రసార్యకరమార్తస్వరస్తవ్విరితకమవాదీత్ । భగ్రవిరమత్వ
యాకథితంసమ్ముతికథనీయంతన్వయాపిశ్రుతంచోగ్రీతవ్యంపూర్ణో
మేప్రశ్నదోహదఃనివృత్తంశ్రవణకాతుకంకృతార్థిభూతాశ్రుతిరానన్ది
తంహృదయంసముత్పన్నాప్రీతిఃసుఖంస్థితోస్తి । హావత్సత్వయై కాకి
నాస్ఫుటతోహృదయస్యానుభూతావేదనా నిర్భూయథాత్వయావైశ
మ్పాయనసోపరిప్రీతిఃవయంఋభిభాగినోనిస్త్రింశాః కర్తృచాణ్డా లాః
యేషాంతవాపిహృదయస్ఫుటనేనిర్వికారమేవేదందేవివజ్రసారతోపి క
రితతమావయోర్మృదయంయచ్ఛ్రిత్యాప్తేవంనస్వయం స్ఫుటతి స
హస్రధానచాపిమరణఋభిభీరవోఽమీవత్సమనుగచ్ఛన్తిస్వయంప్రా

ణాఃతదుత్తిష్ఠయావదేవానిమూరంవప్రయాత్యేకాకీవత్సస్తావదేవాను
గమనాయప్రయతావహే । ఆశుకనాసకిమద్భాపితిప్రసీయంసకాలః
స్నేహస్యనుహాకాలాయతనసమీపేసమాదిశసుపరిచారకాచితార
చనాయోపనయతర్ముఃపితికాస్తానికాప్తికాఃకింతిష్ఠతపవసఙ్కుచితాః క
ఞ్చుకినోగత్వానిమ్గ్రసుయతహుతాశనప్రవేగోపకరణానిమ్గ్ర
ణరుదితేసకిమధునాపురోధః పరిలమ్బద్విన్వాప్రవిశ్యదాపయాశేషం
ద్విజేభ్యఃకోశంశస్యస్మతేద్యాపిపాల్యతేపాలనాశికం కరణీయమేవా
ధునాక్షీణంక్షీణపుణ్యస్యమేయాతయధాభూమింభూమిపతయోద్భవైః
స్థయధాచనాదైవవానాధతామః ఖంజానన్తిప్రజానధాకరిష్యథక
థావశేషీభూతోమేవత్సః కమపరంసమ్విధాపయామ్యేవమార్తంప్రల
భన్తఞ్చతారాసీడమచేతితాత్త్వపీడయాచవిలాసవత్సావిధృతశరీరమా
ర్తస్తస్వరితకోవ్యజ్ఞపయత్ । దేవయధాత్వరిహృదయేసమ్భావయసినత
ధాస్ఫుటితేపహృదయేద్రియతేశరీరేణయువరాజశ్శాపవోషాద్వైశ
మ్పయసస్యచయధాజన్మతధానిరవశేషంశ్రుణోతుతావద్దేవత్సః***

తారాపీడస్తుతదమ్భుతమాకర్ణ్యకాతుకాన్తరితశోకావేగోవిగ
తనిమేషేణచతుషావిష్టభివదత్రావధానస్తేన కథ్యమానం యధాదృష్టం
యథాశ్రుతం యథానుభూతఞ్చనిరవశేషం తత్సర్వమశ్రౌషీత్ ।
శ్రుత్వాచతమనేకవిహితాద్విదితప్రత్యయమశ్రద్ధేయఞ్చనిరతి
శయశోకకారకఞ్చవిస్తయాస్పదభూతఞ్చదుశ్శ్రవణకాతుకకరఞ్చ
యువరాజవైశమ్పాయనయోర్వృత్తాన్తమీషదివ నివర్తితాననోఽనుర్ల
ప్తిమితతారకాందృశంనిర్విశేషావస్థేశుకనాసముఖేన్యపాతయత్ । సు
హృదస్తుస్సయందుఃఖితాఅపివిస్తృత్యాత్మదుఃఖం సుహృద్దుఃఖాపనో
దాయైవవర్తనేయతశ్శుకనాసస్తదవస్థోపిస్వస్థతదవనిపతిమువాచ । దే
వవిచిత్రేఽస్తికాసంసారే చరత్సుసుఖదుఃఖమోహమయేషుదేవతిర్య
గ్భ్యోభిమానుషేషుత్రిగుణాత్తనఃప్రధానస్యపరిణామాత్పరమాణ్యాదే

ర్మహాక్షణపర్యంతస్యోత్పత్తిస్థితిప్రశయ కారణ స్యేత్పర స్యేచ్ఛయా
 వాధర్మాధర్మసాధనానామిష్టానిష్టకర్తృ ఫల సమ్బంధకారణాం కర్తృ
 తాంవాశుభాశుభానాగవిపాకాత్స్వభావాద్వాశ్రయ మేవానేకప్ర
 కారము తద్దయమానస్యతిష్ఠతోవినశ్యతోవానియతప్రత్యేస్తావర జగ్గమ
 స్యనకదావిదవస్థా సాయా నశసమ్భవతితత్కింకృత్యతోఽయం దేవస్యా త్ర
 వస్తునివిమర్శో యదిముక్తేర్విచారాత్కియన్త్యత్రయన్తీరహితాని ఆగ
 మప్రామాణ్యాదేవాభ్యుపగతానిఅవిసంవాదీనిదృశ్యస్తేముద్రాబద్ధా
 ధ్యోనాద్వావిషప్రసూపస్యోత్థాపనేకీర్మశీయన్తీరయస్కాన్తస్యచా
 యసస్సమాకర్షణేవామన్త్రాణాంవావైదికానామవైదికానాంవానేక
 ప్రకారేషుకర్మసుసిద్ధివానానావిధసంయోగద్రవ్యాణాం వాపిరణ
 మదమాన్వోత్పాదనాపహరణవశేకరణాదిషు శక్తేస్సముత్పాదాదనే
 షాఞ్చబహుతరాణామేవంవిధానాఞ్చతత్రతత్రసర్వస్మిన్నేవాగమాః
 ప్రమాణమాగమేషుచసర్వేషేషువపురాణేషు రామాయణమహాభార
 తాదిషుసన్త్యనేకప్రకారాశ్శాపవార్తాఃతద్యధామహేన్ద్రవనవర్తి
 నోనహుషస్య రాజర్షేరగస్యశాపదోషాదజగరతాసాదాసస్య చహ
 శిషసుతశాపాన్తానుషాతస్యసురగురుశాపాఞ్చయయాతేస్తారుణ్య
 ఏవజరసాభజ్ఞఃత్రిశజ్కోశ్చసితృశాపాచ్ఛణాలభావః । శ్రూయతే
 చస్వర్గవాసీమహాభిషోనామరాజాన్స్థిలలోకే శాననుపత్నీత ముపగ
 తాయాంగక్తాయాంశాపదోషాదష్టేనామపి వసూనామత్పత్తిః తిష్ఠతు
 తావదన్యత్ అయమాదిదేవో భగవానజన్తై వజరుదగ్నే రాత్నజతా
 ముపగతః శ్రూయతేచపునశ్చతుర్థాత్మానంవిభజ్యరాజర్షేర్గరధస్య త
 త్తే వచపునర్మథురాయాం వసుదేవస్య । తన్ననుష్యేషు దేవతానాము
 త్పత్తిరైవాసమ్భవితా నచ పూర్వమునుష్యేభ్యో గుణైః పరిహీయ
 తేదేవోనచైవం భగవతః కమలనాభాదతిరిచ్యతే చంద్రమాః కిమత్రస
 మ్భావనీయమ్ । అపిచగర్భారమ్భసమ్భవేదేవేనదేవ్యావదనేవిశంశు

ద్రిమా పవదృష్టః తథావ మాపిన్స్ షేషుణ్ణరీకన్యైవదర్శన ముపజాతం
తమత్పత్తిం ప్రతితయోర్నాన్యైవసన్దోషాః వినష్టయోశ్చ రీరశ్యావి
నాశః కథంకథంనా పునర్దీవిత ప్రలమ్భ ఇత్యత్రాఖిల లోక ప్రఖ్యాత
ప్రభావమమృత మేవ కారిణమా వేదితం తచ్చన్ద్రసుసి వర్తతే ఇత్యేషా
భ్యస్త్యైవ వార్తాతత్సత్యమిత్యమేవా వగచ్ఛతు దేవః । అన్యచ్ఛేదృశా
కారకాన్తేరఖిలలోకాఘోరకారణోఽన్యత్ర సమ్భవ పవ తస్య నాస్తిత
త్కల్యాణై రవిరాచ్ఛాపావసానే నిర్వర్తితగర్భస్సతోద్వాహ మజ్జ
స్యగళన్నయరపయసోబధ్వాసహపాదయోః పతతః పుత్రత్వ ముపగత
స్యచన్ద్రాపీడనామాన్తరితస్యలోకపాలన్యైవ చన్ద్రసునోదర్శనేనజన్త
కృత మేవసన్తాపంపరిత్యక్త్యతిదేవః । తత్త యోరయంశాపః అస్మాకం
పునర్వర పవతదస్మిన్ వస్తునిమనాగపివ దేవేనదేవ్యావాశోకః కార్యో
మజ్జశాన్యభిధ్యాయన్తామభిమత దేవతారాధనేన ధనాతిసర్జనేనచాన్య
జన్తోఽఛార్దితంకుశలమభి బధ్యతామ్ । అకుశలమమృషార్జిత మతికష్టత
మేవ ఉపవాసాదియమనియ మేనతపఃపరిక్షేణేన క్షయముపనియతామ్
అపరమపియద్యదవగతం శ్రేయస్కరం శ్రూయతేజ్ఞాయతేవాతత్తద
ద్యైవారభ్యక్రియతాంకార్యతాఞ్చకర్మణాంఽపి వైదికానామ్ ఆజై
దికానాం వాలసాధ్యంనామకింఞ్చిదపి నాస్తి ఉత్పత్తిరపితయోః కృచ్ఛ
లభ్యయోరీదృశేనైవ ప్రకారేణోపజాతా ॥

ఇత్యుక్తవతిశుక నాసేనశోకపవరాజా ప్రత్యవాదీత్ సర్వ మే
వమేతద్యధార్యేణాభిహింతకోఽన్యోబుధ్యతేకేనవాపరేణవయం పరి
బోధనీయాః కస్య వాపరస్య అస్మాభిర్వచనం కరణీయంకిన్తత ద్వత్సస్య
మేవైశమ్పాయనదుఃఖాత్ స్ఫుటనంహృదయస్య అగ్రతోదృష్టిలగ్నంసర్వ
మేవాన్యదన్తరపతితంతదేవపశ్యామితదేవశృణోమితదేవా త్రేయ్యై
తదేవమప్రత్యక్షితేవత్సస్యవదనేనంతంభమేవాత్మనోనశక్నోమికర్తుం,
యత్రచమమాప్యయమీదృశః ప్రకారస్తత్రదేవ్యాః పరిబోధనం దూ

రాపేతమేవతగ్గనునాద్యతేనృకపాయయేవనాసిజీవితసన్ధారణాయ
 ఇత్యేవమవధారయత్పార్యభిషిక్తవతితారాపిజీవిగాత్తనయపీడయా
 పశ్యుః పురఃపరిత్యజ్యలజ్జాంః లాసవతీకృతాశిలిశుద్ధైర్దగాదలర్చి పు
 త్రయద్యేవంతథాపికినపరంవిలన్నితేనర్గతాపవవయం దీయతాం
 ప్రయాణముత్తామృతిమేహృదయంవత్సస్యగర్భనాయయకపరుః బాప
 నోకనార్థంస్ఫుటితనుస్యాశంసితహృదయస్యాసిత తగపనస్పృతిదర్శ
 నాకాక్షయారోచతపవజానామివరందీర్ఘకాలవపిమఃబాస్యనుభవస్తీ
 సేకృదపివత్సస్యదర్శనాయజీవితాస్మిన్పురరసహృదుః భోషశానైవోన
 మృత్యేవమృతాస్మితితదస్యకురాశానిబంధనస్యసర్వాత్యయనివారణో
 పాయస్యవత్సరనావలాకినోన్ముఖస్యగమనమపిహృదయస్యతావద్వి
 నోదతాంవ్రజతు । ఇతివదస్తీమేవవిలాసవతీమాగత్యాస్యతమః శుకనా
 సస్యాప్రతమఃపరిణతవయాః పటార్కవారాసముపసృత్యస్వస్తీత్యు
 త్తావ్యజ్ఞపయత్ దేవినర్వత్త్రైవాపరిస్ఫుటేనామునావారాకలకతే
 నామలీక్రియమాణహృదయానునోరమాస్వయమేవాగతారాజ్ఞో లజ్జ
 మానానోపగతాస్థానమిదంతదేమామాతృగృహస్యపుస్తతస్తిప్తిపుచ్చ
 తిచదేవింకమేభిః కథితం జీవతిమేవతోనైవైశమ్పాయినఃస్వస్థశరీరోవా
 టౌకతేవాపునర్యవరాజస్యకావారావవావర్తతేతావాగమిష్యతో
 వాకయద్భిర్వివసరితి । రాజాతుతదుపరణివారాయా అపికష్టతమమ్మాక
 ర్ణ్యదీర్ఘభవశుచాశతగుణీభూతనోకోత్ ఫ్లుతాక్షీంవిలాసవతీనువాదీత్
 దేవినశ్రుతంవత్సయోఽపతేశ్చిగపిప్రియఃఖ్యాతేతస్యతత్ప్రత్యా
 కదాచిజ్జీవితేనైవవియుజ్యతేతదున్దిష్టస్వయమేవధైర్యమాలంబ్య సర్వ
 వృత్తాంతానుకథనేకసంప్రమ్మయప్రియసఖింతయాప్యార్యశుకనాసేర
 సహయాతవ్యమేవేత్యుత్థాప్యసపరిజనాంః లాసవతీంవ్యసర్దయతో ఆత్మ
 నాపిశుకనాసేరసహగమనసంవిధానమకరోత్ ॥

అథతథాప్రస్థితేరాజనిరాజానురాగాచ్చన్త్రాక్షీంహేనచా

శ్చైర్యదర్శనకుతూహలాచ్చప్రధనుగతపితృపుత్రభ్రాతృమిత్రస్సజ
నసర్వనాయచగృహరక్షకవర్ణముజయన్యఃసర్వపవలాకోగస్తమదచల
త్ । గాజాతుశేఘ్రగమనవిమాతహేతుకాసర్వా నేవనివర్త్యశ్రులఘుప
రికరఃపిబన్నివపన్నానమేకదినసేనైవపరాపతితుమిహమాచఃసోకలపవా
భ్యసఃప్రభృత్యత్రామృతాహృదయేనకయత్యధ్వశృద్ధాపిపిర్తామహే
కలిపయైరివ సైః పరాపతామథిలీచముహుర్ముహుర్పురః మారోపితం
త్పరితకమాహూయపుచ్చన్ అవిచ్ఛిన్నేశ్చప్రయాణకైర్వహాన్నాతి
బహుభిరేవనివ సైరాససాదాగ్చ్ఛదమ్ । ఆసాద్యచపికల్పశతదోలాధి
రోవాణమః స్థితేనాస్తరాత్కనాచూరస్థితపవప్రధనుమాప్రతమా నశ్వ
వారాకావార్థాన్సేషణాయత్వరితకేనహప్రహితవాః॥

అధ్యక్షైఃసహోచ్చస్తముగ్ధితాత్కనంస్కారమలినీకృతశరీరమవనీ
తలమివప్రవేస్తుమిహమానమహాహమికయాపరస్పరావళేనైవా
త్తవననదర్శనమభిరక్షన్తమతమపిహ తమివసపరిచ్ఛకాపిమపిత
మివజీవన్తమపిన్యతమివససమ్భ్రమకృతాగమనమఃప్రతీమాకృప్య
మాణచరణమివ అజ్ఞైరేవసహగతితోల్నాహంబాష్పేశేవసహ ముక్తా
త్కానంవైక్లవ్యేనైవసహూపసర్వస్తరిమేఘనాదపురస్సగంసకలమేవ
చన్యాప్రీడచరణతలనిబద్ధజీవితంరాజపుత్రలోకమాల్యోడల్లసిత ఇన
యశోకోర్తివేగాక్రాంతోపడుచ్చ్వసితభవదృఢీభూతచన్యాప్రీడదేహవి
నాశప్రత్యయేనాస్తరాత్కనానివృత్యసావరణపర్యాణవర్తినీంలీలాసవ
తీనువాదీత్ । దేవిదిష్ట్యావర్ధసేన్ద్రియతేనశ్యమేవశరీరేణవత్సయే
నసకలయేనాయంతచ్ఛరణకమలానుజీవీరాజపుత్రలోకస్తత్పాదమూ
లాదాగతఇతిసాతుతదాకర్ణ్యకిశ్చిదాత్మపాణినైవోత్సారితావరణసి
చయాఞ్చలూనిశ్చలయాదృష్ట్యాచిరమివవిలోకృతవయనిర్విశేషంరాజ
పుత్రలోకమవిచ్ఛిన్నాశ్రధారాపితైర్యముత్సృజ్యోచ్చైరారటితవతీ
జూపత్నకధంసహపాంశుక్రీడితస్యైతావతోరాజపుత్రలోకస్యమధ్యే

త్వమేవైకోనరృశ్యసేతితి । తథారట నీ నుతాంధూగతపవ సమా శ్వాస
స్య రాజాసనుంసర్వలోక నావనితలని వేళితో త్రమాజంషేఘనాగమి తో
భోక స్యేత్యానిశ్వాప్రాక్షీత్ । మేఘనాగకథయకోవృత్తాన్తోవర్తతేమేవ
త్సస్యేతి । సకవ్యజుషయత్ దేవచేతనానిరిహతోచేష్టామూక్రకమేవా
జగతంశరీరేహుగ్నానుతేనివసేభ్యధికాకాన్తిస్సముపజాయతఇతి ।
రాజాతుతచ్చుగ్రహజీవితప్రతిలమ్బేసముజాతప్రత్యాశఃశుతం
దేవ్యామేఘనాస్యవచంతదేహిచిరాత్పునశ్చతార్థయామోర్కనే
నాత్మానశ్చత్యామోవత్సస్యవగనమిత్యభిదధానపవాభివర్ధితగతివిశేష
యాకరేణ్వాహశ్యేనాశ్రమమగమత్ ॥

అథసహనైవచనాగ్రసిడగురుజనాగమరమాకర్ణ్యపురఃప్రకీర్ణ
తారముక్తానుకారిరయజలవిన్దుసన్దోహంహాహతాస్తిమన్దపుణ్యాదుః
క్షౌకభాగినీనజానామ్యేవవిన్దుతమగణాకియద్యావదహమనేనానేక
ప్రకారబింకారదానైకపక్షితేనదగ్ధవేధసాపరం దగ్ధవ్యేత్యభిదధానా
పవధావిత్వాహ్రీగూఢమహాశ్వేతాగృహభ్యస్తరమవితస్త్రితరథత
నయాపినత్సరోసస్యసఖికదమ్బకావలమ్బితశరీరాతూష్ణీమేవమో
హాన్ధకారమ్ । తగవిస్థమోశ్చతయోశ్చురనాసావలమ్బితశరీరోరాజా
వివేకఆశ్రమపగంతదనుచననోరమానులమ్బితశరీరాపురఃప్రధావి
తోఽశ్చుతాయశతరదృష్టిః క్వవశ్యశివదస్త్రీవిలాసవతీ । ప్రవిశ్యచ స
హజయాకాన్త్యైవఅవిరహితముపరతసర్వప్రయత్నంప్రస్తరమయ
మివతంపుష్పవత్సలఃపుష్పమాలాక్యయావన్నపరాపతత్యేవ తారాపీ
ఘస్తావద్విలాపవణివిధారయస్త్రీం మనోరమా మహ్యాక్షీశ్చ దూరతపవ
ప్రసారితబాహుతాద్వయాధయోఽమృతజర్జరాభిర్నయనజలధారా
భిఃప్రసప్తవేసశిశ్చస్త్రీనుహీతలమ్ పహిజాతదుర్లభకచిరాద్భవ్యోసిదేహి
మేప్రతివచనమాలాకయసకృగపిమామనుచితం తాతతవైతదవస్థాన
ముత్థాయాజోహగమనేనమేసమ్పాదయతనయోవితంస్నేహమ్ అవ

వకర్ణిభూర్వంబాల్యేపిత్యయామగ్వచనమద్య కిమవంప్రలపన్త్యా అ
 పినశృణోషిజాతకేనరోషితోఽసి ఏమాతోషయామివత్స పాదయోర్ని
 పత్యపుత్రచద్వారిషేషప్రణమతావత్సృక్తుగ్ధమ్యత్వత్సేన్నహదేవ అతి
 దూరమాగతస్యాపిపతుఃపాదోద్వసాగతా తేగురుజనభక్తిః క్వ తేగుణాః
 క్వ సన్నేహాః క్వ సాధర్మజ్ఞతా క్వ తస్మిత్తృపక్షపాతిత్వం క్వ సా బద్ధ
 ప్రీతిః క్వ సాపరిజనవత్సృణాంథమభాగైర్వైరేనర్పమేకపద ఏవోత్సృ
 జ్యేనమాదాసీన్యనవలమ్బ్యనస్థితోఽసి । అధవా యథాతసుఖంత
 థాశ్చ వసుచునుదాసనహృదయా స్వయీతి కృతార్తప్రలాపా స
 ముపసృతృపుర్రాధగాఢమావిజ్ఞాన్జ్ఞానిశిరస్సమామ్రాయ కపోలోమ
 మ్బుయిశ్వాచిద్వాప్రీడస్యచరణాపుత్రమాజ్ఞేకృత్వామకకణ్డనురాదీత్ ।
 తతస్తథాదుదనీనుతానునరితనిజపీడస్తారాపీడశ్చన్ద్రాపీడవపి అప
 రిష్వజ్యేవసర్వప్రజాపీడా పహరణక్షమాభ్యాం దౌర్భాగ్యమవల
 మ్బ్యబ్రవీత్ దేవియన్యస్యావయోస్సకృతై రపత్యతా ముపగతస్త
 థాసిదేవతామూర్తిరయనుగోచనీయఃతమన్తుచ్యతామయ మిదానీంమ
 నువ్యలోకోచితఃపరిగోచితవ్యవృత్తాన్తః అన్తిశోకేకృణేకిష్విదపి న భ
 వతి కేవలంగళ ఏవస్ఫటతి రటతోనహృదయంనిరర్ధకం ప్రలపిత మేవని
 ర్యాతిపరంవదవాన్నజీవితం నిరాసజ్ఞంనయనజలమేవపతనశరీరమ్ ।
 అపిచవత్సస్యాదర్శనమాత్రమేవావయోఃపీడాకరంతదైచ్చవ మూల్యక్య
 మానేముఖేఽస్యదూరాపేత మపర మస్యా మవస్థాయా మావాభ్యాం
 ద్వాభ్యామపితావస్పరమవ్షమమ్భంకృత్వానునోరమాశుకనాసశ్చసన్ధా
 రణీయాయయోగ్లోకాన్తరితోవై శమ్పాయఃఃఖిప్తేతాంతావ దే తావపి
 యస్యాఃప్రభావాక్పరనుభవనీయోఽస్యోచితప్రతిలమ్బభ్యుదయ
 మహిమాత్సర సేన్యంగద్గర్వరాజతనయా వఘుస్తేఽస్తదాగమన శి
 కిత్తి సంక్రాంతిమూఢా సనామగ్రహణమున్ముక్తాక్రందాభిఃప్రియస
 ఖిభిర్గ్రహ్యమాణాప్యద్యాపిసంజ్ఞానలభతేతదేవాం తావ దజ్ఞేకృ
 త్వా ఉత్థాప్యచేతనాలలంబయతతోయధేచ్ఛంరోదిష్యసీతి॥

విలాసవతీతుతచ్ఛ్చ్రీవాససన్న్యూమోయ్యక్తవస్త్రాసీడ చరణా
తత్కన్వసామేజీవితప్రణిలమ్భహేతుర్వశ్యస్యవగూరితిభావమానా చో
పస్యశ్యతనవస్థాన్త్రాముత్థాప్యాజ్జేకృత్వా మూర్ఛానిమిలనాహిత
ద్విగుణతరనయనోభంవనరమాలాక్యారవతయనసలిలస్నానాద్వ
మిన్దశకలశేతలంస్యకపోంకనోబయోగ్లలాటేలోచనయోశ్చనివేశయన్తీ
చంద్రాపీఠస్పర్శశేతలేచపాణినాహృదయంస్పృశన్తీసమాశ్వాసిహిమే
మాతస్త్వయాచినాదైన్యవప్రభృతీకేసనఛారితవత్సస్యమే చంద్రాపీ
ఠస్పృశరీరంమాతస్త్వనుమృతవయూజాతాసియేవవత్సస్యపు నర్వకర
మాలాకితమిశ్యవాదీత్ । కాశన్సృగీతులేచచంద్రాపీఠనామగ్రహణేన
లేనచనిర్విశేషవృత్తినావిలాసవతీశరీరస్పర్శైరలబ్ధసుజ్ఞా లజ్ఞా వనస్మృ
మఖిప్రొప్తీ మూఢాగురేఖయాజ్ఞాదవతార్యపరవత్యేన యథా
క్రమమకార్యతివన్నాంగుజూతామ్ । ఆయుష్కటిద్వికాలవషడివ భ
వేతికృతాశేగ్వాదాశనైరుత్థాప్యమూనానీనికటేవిలాసవత్యాః పృథ్వుతః
సముపవేశ్యాధార్మక । అధప్రత్యాఫన్నచేతనాయాంచిత్రరథ తన
యాయాంచంద్రాపీఠమేవోజ్జీవితంమన్యమానోరాజాచిరమివాస్యగా
భగుణ్ణమాలింగంశ్చున్ముంచ్చపశ్యంచ్చస్పృశంచ్చస్థిత్యా మనలె ఖామా
హూయూని దేశదర్శనసుఖమాత్రకమస్మాకంపీఠీయమానం తచ్ఛాస్తా
భిరాసాదితంతద్వాన్యశేనైవోపచారేనైతావతోదివసానుప చరితవతీ
వధూర్వత్సస్యశరీరంసపవోపచారోనాన్యదుపరోధాల్లజ్జయావా మనా
గపిపరిహాపణీయః వయంనిప్రయోజనాద్రస్తారపపకేవలంకినుస్మాభి
రత్రస్థితైర్గతైర్వాయస్యాఃకరస్యసజ్జేనాప్యాయితమేతదవినాశిశరీరం
నైవవధూఃపార్శ్వైస్సృతివృత్తిత్యాదిశ్యనిర్భగామ । నిర్గత్యచోపకల్పి
తంజిజావాసనుగతైస్త్వతవస్వినాసోచితేన్యతమస్మిన్నా నన్న ఏవా
శ్రోమస్యశుచిశిలాశలసనారేతరులతామణ్డపేనముపవిశ్యనిర్విశేష దుః
ఖింసకలమేవధాజచక్రమాహూయసంబహు మానమవాదీత్ । నభవ

ద్భిరవగ నవ్యం యథాద్యకో కావేశాదేతదహన్తీకరోమిహార్యవి నిత
 ఏవాయ మర్కోయథావధూసమేతస్యచ న్త్రాపీడస్యవదనమాలాక్య సం
 క్రామితనిజభరేణమయాక్వాపిగత్వాశ్రమపదేపశ్చినుంవయః తపి
 తవ్యమితి । సచాయంమేభగవతాశ్చతాస్తేపురాకృతైః కర్మభి ర్వావి
 తూనైరేవంసము పవనమిశః కిమపరంక్రియతేనతిక్రమణీయానియ
 తిరప్రాపణీయూచానుభూతమాత్మచేష్టాకృతంవత్సర్యముఃప్రజాప
 రిపాలఃఫలంబలంపుర్యవమ్భుజేష్మవవత్తేష్మహతమస్తేష్మవా న్య
 థాపిహిచేష్టమానేష్వస్తాసుసర్వమేవావస్థితంతనిచ్చామిదిర కాష్టితం
 మనోరధంపూరయితుంధన్యాశ్చజరాపీతసాలతనవస్త నయేథాశది
 వాత్సభరమాసజ్వలఘుశరీరాఃపరలోకగమనంసాధయ నితచ్ఛ బలాద్ద
 లేపామాధాయయాదాతదానిచ్ఛతోప్యాచ్ఛిర్యతపవక్య తాస్తేసతద్య
 దిపాత్రేక్వాపిస్థాపయిత్వానిజపదంజరాపరిభుక్తశేషేణ నిష్ప్రయో
 జనస్థితి నానర్వసుఖబాహ్యేనమాంసపిణ్డేనశరీరకేణ పరలోక సుఖాన్య
 పార్జ్యనేలాభవీవాచుతస్యవస్తుఃకృతభవన్తోమయాప్రాధనీయా
 త్త్యక్త్వాసన్నిహితాశ్చపిపరిత్యజ్యేదితాన్యపభోగసుఖాన్యనుచి తా
 న్యజ్ఞీకృత్యచవన్యానితపోవనదుఃఖానిచతథాహిహర్మ్యబుద్ధింవృక్షమూ
 లేషు అస్తఃపురస్త్రీప్రీతిలతాసుసంస్తుతజరస్నేహహరిణకేషు నివస
 నరుదింపీరవల్కలేషుకున్తలరచనాభియోగంజటాసుతహాగ హర్దంకన్త
 మూలభలేషుశస్త్రధారణచ్యసనమక్షసూత్రేప్రజాప్రతిపాలన శక్తిం
 సమితుశకుసుమేషుచర్కాలాపంధర్మసజ్కధాసుసమరరసమప శమే
 జయేచ్ఛాంపరత్రకోశస్పృహంతపసిజ్ఞాంమానేసర్వోపభోగరాగ
 భావైరాగ్యేతరుషుతనయస్నేహంసంక్రమయ్యతథా తపస్వి జనోచి
 తాఃక్రియాఃకుర్వక గర్ధర్వలోకోవిభావహరహరుపచా రాకా కాద
 మ్భుర్యాకథమపినముత్సృజ్యలజ్జయానుహాశ్వేతయాచక్రియ మాణా
 నదిచ్ఛన్నవిచ్ఛేదా త్సాయన్మాతశ్చనుభూత చన్త్రాపీడ దర్శన

సుఖో దుఃఖాన్యవిగణయః నరపతిస్సపరివారస్స మందేవ్యాశుకనా
సేవచత్రై వాచిస్త్వత్ ॥

ఏవశ్చ కథయిత్వా జాబాలిర్నరాభిభవవిచ్ఛాయంస్థితం కృత్వా
హరిత ప్రముఖా సర్వానేవతా శ్రావకానవాదీత్ దృష్ట మాయా
క్షుద్ధిరీశమంతఃకరణాపహరిణః ధారసస్యాత్మేపసాన్మగ్నంయశ్శుభ
యికుంప్రవృత్తైః స్థితత్పరిత్యజై ర్యవకధారసాన్మగ్నం యశ్శుభ
క్రాంతోస్థితదయంసకామోపహతచేతాస్త్వయంకృతా దేవా విన
యాద్ధివ్యలోకతః పరిభ్రశ్యనుర్త్యలోకేక్షైర్మాయ నామాశుకనా
సతనయః ఉత్పన్నః సప్తపురః స్వయం స్థితేనావినయేన కొపితస్య
పితురాక్రొశాత్సహశేష్తాకృతాచ్చ సత్యాభిధ్యానాద స్యాం శుక
యోనౌ పతితః ॥

ఇత్యేవంవద త్యేవభగవతి జాబాలౌ బాల్యేపి మే సుప్రప్రబుధ
స్యేవ శూర్పజన్మాన్తరో పాత్రాస్సమస్తా ఏవవిద్యాజిహ్వక్రైభ
వన్ । సకలాసుచకలాసు ఉపదేశకాశల ముపజాతంమనుజ స్యేవవిష్ణు
ష్టవర్గాభిధానా భారతీసంవృత్తా విజ్ఞానశ్చ సర్వవస్తు విషయం స్మరణ
శ్చక్రింబహునామనుష్యశరీరాగృతేతత్సర్వమన్యత్రక్షణవసంవృత్తరి
సపవ చంద్రావ్రీడన్యోపరిస్నేహనైస్సవకామపరతాసపవహశేష్తా
యానునురాగైస్సవతదవాప్తింప్రత్యుత్సుకతాకేవలమసజ్జాతపక్షత
యామేతస్త్విన్యమయేపూర్వజన్తోపాత్రాచేష్టానాసీతథాపిచావిర్భూత
సకలాన్యజ్మవృత్తాన్తస్సముత్సుకాన్తరాత్మాకింమాతాపిత్రోకింతాత
స్యతారావ్రీడస్యకిమమ్పయావిలాసపత్యాఃకింవయస్యస్యచంద్రావ్రీడస్య
ఉతప్రథమసుహృదః కపిశ్శలస్యతాపయాస్త్విన్యహశేష్తాయాశ్చితి నా
జ్ఞాసిష మేవకస్యకస్యకధంక థంచాస్త్మతవా నస్తితి । తథాచోత్సుకా
న్తరాత్మామహీతలన్యస్తశిరాచ్చిరమివ స్థితాభగవంతం జాబాలినిజావి

నయశ్రవణలజ్జయాఽలీయమాన ఇవవిశన్నినచపాతాళం కథనపికనై
శ్వనైర్మృజ్జవయమ్ । భగవంస్తవత్ప్రసాదాదాదిర్ముతజ్జానోస్మిసం
ప్రసన్నతానయాసర్వ ఏవపూర్వబాధవాః మూఢతాయాశ్చమే
యదైవమేవేషాస్త్యరణంనాస్తీతధైవవిరహపీడాభిః అథునాపునస్తా
ప్త్యైర్వాప్త్యైర్వాస్పృతీవమేహ్యాయం నచతథాన్యాయధాచన్యాపీ
డంయస్యమపరతిశ్రవణమాత్రకాత్సుప్తితం హృదయం దయాంక
తోతుభగవాంస్తస్యాపి జన్మాఖ్యానప్రసాదప్రదానేయోనాయంతి
ర్మగ్యోనివానోపి మే తేనసహైవవసతోఽపీడాకరస్సభామితేతి ॥

ఏవశ్చవిజ్ఞాపితోనుయాసాసూయ మివమామలోక్యభగవాన్
జాబాలిస్సన్నేహకోపగర్భంప్రత్యవాదీత్ । మరాత్తక్యయైతావే
తీహృదయతరళదశాముషగతోఽసి కథంతామేవతరళహృదయతామ
మబధ్ధాస్యద్యాపిపతూవేవనోద్భిద్యేతేతత్సర్వరణక్షమస్త్రతావద్భవ
తతోమాంప్రక్ష్యసీసి । ఏవముక్తేభగవతా సమత్పన్నకుతూహలాః
హరితః పప్రచ్ఛ । తాతవ హరయంవిస్తయోవేకథయ కథనస్యము
జాలౌవర్తమానస్యతాద్యసీకామపరతాజాతానుయాజీవితవీపినసన్ధా
రయితుంసారితయధశ్చనివ్యలోకసమ్మాతస్యతథాత్వమాయుస్సం
ప్రతమ్ । ఏవశ్చపృష్టస్సానునాభగవాన్జాబాలిరన్వలాభిఃపాపమ
లమివప్రతూళయన్దేగళనదీధిససిలధారాభిఃప్రత్యవాదీత్ । వత్సవి
స్పష్టమేవాత్రకారణమయంహికామరాగమోహమయాదల్పసా
రాత్ స్త్రీవీర్యాదేవకేవలామత్పన్నః శ్రుతాచపర్యతేయాదృశాద్వై
జాయతేతాద్యగేవభవతీతి । లోకేపిచప్రాయః కారణగుణభాక్ష్య
వకార్యాణీశ్వర్యదే । తథాచైతదాయుర్వేదపిశ్రూయతేయః కిలా
ల్పసారాత్ స్త్రీవీర్యాదేవకేవలాజన్మరుత్పర్యతేనఖిల్వభావాత్
సారభూతస్యస్థైర్యహేతోః పురుషవీర్యస్యగర్భేవావిలయమాపద్యతే

వృత్తోవాజాయతేజాహోవాద్ధిర్ని కాలంనజీవతీతి । తదయ ముత్పన్న ఏ
 వేద్యకోయేనాస్యతాదృశీ కానుపరితాజాతానురణిష్టుమదరజ్వరవేగసం
 జ్వరాసహాయోస్తథోపతనుధునాపి తాదృశ ఏవాయ మల్పాయుశా
 పావసానోత్తరకాలసుస్యాక్షయేణాయమాయోగోభవిష్యతి॥

ఇత్యేతన్ముత్యాపురరవ్యవనితల నివేదితశిరాఃప్రామ్యభగవ
 న్నవ్యజ్ఞపయం భగవన్నహ మప్యూవా నస్యాం తిర్యగ్యనౌవర్తమాన
 స్వయంసర్వస్యాక్షమఃవాగపిమేభగవత్ప్రసాదాత్సన్ముత్యేవా ననే
 సమ్భూతాభూతసూర్యజ్ఞజ్ఞానమన్తరాత్సనిశఠిరంపున రాయస్సన్వర్థ
 కకర్తయోగ్యం భగవతఃప్రసాదాకన్మిజన్మనిబవేక్షేనప్రకారేణాక్ష
 యంతస్తే నహం కర్తృసాధ్యమాయుర్నవిష్యతీతేతదాజ్ఞాపయతు భగ
 వాః ఇత్యేవంవిజ్ఞాపితప్రతుయాదిక్షువిషీప్యచక్షుర్భగవానాజ్ఞాపిత
 వాః । ఏతదపియథాతథాజ్ఞాస్యస్యేవతిస్తాంతావదియంకధారసాక్షే
 పాదచేతితైవాస్తాభిఃప్రభాతప్రాచారజనీప్రభావరహంతున్తప్తర
 జతకర్పణాభమికనుపరామ్యరాస్తావలమ్మివర్తతేరజశీకరబిమ్బమేషా
 యథోద్గమనంసాగరిజరత్రామరసపత్రారుశాపాఃప్రచ్ఛవిరుల్ల సతిసి
 మన్తయన్తిశమఃకేశసంక్లాతమివప్రూర్వస్యాశీకుభోఽరుణాగ్రకరాలో
 కవర్తిః ఇమాస్సశేషతిమిరితయాగ్భరైకకాణ్డపటరలుపం భాస్వత్ప్ర
 భాలోకమారభ్యఃప్రమేణయథాసూక్ష్మంతారికాఃప్రవేష్టు మేష ప
 మ్పాసరశ్శాయినాంప్రబోధాశంసినము చ్చరణికోలాహలః శ్రోత్రహః
 రివిహజ్జమానామేతేదనిశేధినిపరిమళశీతలాశ్చలితవనకుసుమ పరిసుళ
 గ్రాహిణోవాకుంప్రవృత్తాఃప్రభాశపిశునావాయవః ప్రత్యాస
 న్నాచాగ్నివిహరణవేలాఇత్యభివధానపవగోష్ఠీభంక్తోన్వరతిష్ఠత్ ॥

అధార్థితేభగవతిజాబాలావీతరాగాపినిష్కాము కాపి మోక్ష
 మార్గావస్థానాపిసనుస్తైవసాతపస్విపరిషత్కధారసాద్విస్త్రైతగురూచి
 తప్రకృపః శృణ్వోవోత్కణ్ఠితకాయావిస్తయోమృల్లముఖీయుగప

దాగళితశో కానన్దజన్మనయరసలిలాహాకష్ట శబ్దానుబంధనీపరాధీ నేవస్థ
 మ్మితేవచిరమివస్థిత్యా యథాస్థానంజగామ । హారీతస్తుసన్నిహితేపిము ।
 నిమనూరకజనేమాంబిక రేణైవోత్తిష్టాత్పర్ణశాలాయాం నీత్వాశనై
 ర్చేదీదేశేస్థాపయిత్యాప్రాభాతిక్రియాకరణాయనిర్యయా । నిర్గతే
 చతస్తిం ప్రేరసర్వకార్యాక్షమేణిర్వగ్జాతిపతిలేనదేహానపీడితాన్త రా
 త్త్వాచిన్తాం ప్రావిశమ్ అత్రతావదనేకభవసుకృతశత సహస్రాధిగ
 మ్యంమానుష్యమేవదుర్లభంతత్రాపిపరంసకలజాతి విశిష్టంబ్రాహ్మ
 ã్యంతత్రాపివిశిష్టతరమాసన్నాన్మృతపదంమునిత్వంతస్యాపివిశేషాన్త
 రంకిమపదివ్యలోనివాసిత్వంతద్యేనైతావతఃస్థానాత్సద్వదోషేణై వా
 త్త్వాపాతితః తేనకథనుభునా సర్వక్రియావిహీనానాస్యాస్తిర్యగ్జాతేః
 సముద్భృతః స్యాత్కథంవాసూర్యజన్మాహితస్నేహైః సహసమాగ
 మసుఖమనుభూతమననుభవతశ్చతన్నిష్ప్రియోజనానామ నాజీవనే
 నైవకింమేపరిరక్షితేనపతయత్రతత్రాపరత్రక్వాపియాతు శరీరం
 సుఖస్తనానుభవితవ్యమేవామనాచుః ఖైకభాజనేనతత్పరిత్యజా మ్యే
 నాంతనుంసూర్యతామస్తద్యస్సనదానైకచిన్తాచుఃస్థితస్య విధేర్మనోర
 థత్తి । ఏవశ్చజీవితపరిత్యాగచిన్తామీలితంసముచ్చాస్వనయన్నివవికాస
 హాసినా ముఖేరసహసాప్రవిశ్యహరీతోఽభ్యధాత్ । బ్రాతర్వైశ
 మ్పాయనదిష్ట్యావర్ధనేపితుస్తేజగవతః శ్వేతకేతోః షాదమూలాత్కృష
 జ్జలకస్తాన్వమేవాన్విష్యన్నాగతత్తి॥

అహస్తుతచ్ఛ్రుత్వాతత్త్వణోత్పన్నపక్ష్యవోత్పత్యసమీపంవిహా
 యనైవప్రాప్తమభివాఞ్ఞన్నుద్గ్రీవావలోకిక్వాసా వితితమాప్రాక్షం
 సత్స్వకథయదేషతాతపాదమూలేవర్తతత్తి । ఎవంవాచినర తమ హతి
 పునరవదంయద్యేవంతతః ప్రాపయతుమాంతత్రైవభగవాన్తామ్య
 తిమేహృదయంతద్దర్శనాయత్త్యేవంవదన్నేవాగ్రతోగగనాగమనవే
 గాడయథాస్థితజటాకలాపమ్ అనిలపథసఞ్చరణవేగచలితై కాశ్చల

యో త్తరీయతరుత్వచాగృధాబద్ధపరికరమర్థత్రుటితయజ్ఞోపవీత సనా
 ధాన్తి శేషోరస్కంని శేషసురపథావతరణశ్రమాయాసితశరీరం సమీర
 ణాపహృతమపిమరుత్పథోత్పతనభేగసమ్మృతమునకప్రవేశాన్నిష్ఠ
 వ్యమానం స్వేదమాననేపమదవలోకనమఃఖాగతచ్ఛబాష్పజలలవవిసరమీ
 ష్మణాభ్యాంయుగపదుత్సృజంతంముముత్తుమపిమతేన్నహేనాముక్తం
 వీతరాగమపిచుత్ప్రియహితరతంనిస్సజ్జనుపిమత్సమాగమోక్తుకఽనిస్సృ
 హమపచుదర్ధసమ్పాదనపర్యాకులంనిర్మనుమపుష్పపారుఢస్నేహం నిర
 హజ్జారమపి అహమేనాయమితిమాంమన్యమానంసముజ్జ్వలశ్లేశమపి
 మదర్థేక్షశ్యమానంసమలోష్టాశ్చ కాఞ్చనసుఖపిదుఃఖితంకృతజ్ఞమకృ
 తజ్ఞః స్నేహాలప్రకృతిం రూక్షచేతాసుకృతినమపుణ్యవాకలనుగతం
 వాహస్వభావః భావార్ద్రహృదయమేకాననిఘరఃమిత్రంవైరివచనక
 రమనాశ్రమోమహాత్మానందురాత్మాహంకపిఞ్జలమద్రాక్షమ్ । దృష్టా
 చనిర్భరగళితనయిరపయాస్తాదృశోపిస్తాభ్యున్నమనప్రయత్నః పూ
 త్కృత్యతమవదంసభేకపిఞ్జలపవంజన్తద్వయాన్తరితదర్శనమ్ పితౄన్
 దృష్టాప్రకింసరభసముత్థాయదూరతపవప్రసారితభుజస్వయోగాధాలిఙ్గ
 నసుఖమనుభవిష్యామికింకరేణావలమ్బ్యసనపరిగ్రహంకారయిష్యా
 మికింసుఖాసీరస్యగాత్రసంవాహనంకుర్వీత్రమనుపనెష్యామితి తే
 వమాత్మానమనుశోచంతమేవమాంకపిఞ్జలః కరద్వయేనోత్క్లిష్యనుద్విర
 హదుః ఖదుర్బలేవక్షసినివేశ్యచిరమివాన్తః ప్రవేశయన్నిచాలిఙ్గనసు
 ఖంకిలతథామేనసుభూయభూయసామన్యవేగేనోత్తమాజ్ఞేకృత్వాను
 చ్చరణావితరవదరోదీత్ ॥

తథారుదంతంవాజ్ఞాత్రప్రతీకారఃపునరవదంసభేకపిఞ్జలసక
 లశ్లేశపరిభూతస్యమన్తాత్మనోమమేదంయుజ్యతేయత్తవ్యయాప్రా ర్థం
 త్వంపునర్బాలోపినస్పృష్టిపవామీభిః రాగాదిభిఃసంసారబన్ధాత్మకై
 ర్నిర్పాణమార్గపరిపథిభిర్దోషైస్తత్కిమమునామూఢజనగతేన వర్త

నా ! సముపవిశ్య కదయలపిశులరితాతస్య స్తరితివామాండుఃఖితో వా
 మదీయేనదుః ఖేమస్వత్తానైమాకర్ణ్యకిముక్తవాణాపితోనవేణి । స
 త్వేవముక్తోమయాహరీతశిష్యోపనీతేపల్లవాసనేసముపవిశ్యాజ్జేమాం
 కృత్వాహరీతోపనీతేనామ్భసాప్రత్యుశ్యముఃకమాఖ్యాతవాణాసఖేకుశ
 లంతాతస్యలయంచాస్తద్వత్తాన్తఃప్రథమతరమేవతాతేన దివ్యేన చ
 యుషాదృష్టోదృష్టాప్తవప్రతిక్రియామైకర్మప్రారబ్ధంసమారబ్ధపవకర్మ
 నితురగభావాద్విముక్తస్కాంతోస్తీతాతస్యపాగమూలం గతచ్ఛమాం
 దూరతపవోద్భాష్యదక్షిర్విషణ్ణదీనవదనంభయాదనుపసర్పస్తమాలా
 క్యాహూయాజ్ఞాపితవాణావత్సకపిళ్ళలపరిత్యజ్యతాంస్వదోషశఙ్కా
 మమైవాయంఖలుశరమతేస్సర్వపవదోషఃయేనజానతాపున్యైత్తిగమ
 యపవశస్సస్యకృతేనేదమాయుష్కరంకర్మనిర్వర్తితమఘనాసద్ధప్రా
 యమేవేదంసదుఃఖాసకాభావనీయామత్పదమూలేతావత్సీయతామి
 త్వేవమాజ్ఞాపితస్తుతాతేనవిగతభిర్వ్యజ్ఞపదంతాతయదిప్రసాదోఽసి
 తతోయత్రైవాసావుత్పన్నస్తత్రైవిగమనాయాజ్ఞాపయతుమాంతా
 తథిత్యేవవిజ్ఞాపితోమయాతాతఃపురరాజ్ఞాపితవాణావత్సశుకజాతా
 వసాపతితఃతద్గత్వాపితమద్యనైవవేత్సినాప్యసౌత్వాంపేక్షీతితత్త్విష
 వదితి । అద్యచప్రాతరేవాహూయమామాజ్ఞాపితవాణావత్సకపిళ్ళల
 మహామునేర్జాబాలేరాశ్రమపదంసుహృత్ప్రాప్తోజన్మాన్తరస్సరణి
 చాసోపజాతంతద్గచ్ఛన్స్పృతితంబ్రహ్మంమదీయయాచాశిషాసుగృ
 హ్యవక్తవ్యః వత్సయావదిదంకర్మపరిసమాప్యతేతావత్త్వయాస్తిన్నే
 వజాబాలేరాశ్రమేస్థాతవ్యమితి । అపిచత్వద్దుఃఖదుఃఖితామ్పాళ్ళశ్రీర
 ప్యస్తిన్నేవకర్మణిపరిచారికావర్తతేతయాపశిరిస్యపాప్రాయైతదేవ
 పురః పురస్సమాదిప్తమ్ । ఇత్యేవముక్తాల్పకరోంశిరీషకుసుమశిఖాసూ
 క్తోద్భేదపక్షులానిగాత్రాణిమేపురఃపురఃపాణినాపరామృశ్యాస్త
 ర్హృదయేనాదూయతతథాదూయమానిహృదయచ్ఛితమవదం సఖేశ

పిళ్ళలకిం హయ సే తద్వియాపినుద్దేపున్యహవ కృతేతురగతామాపన్నై
 నపరాధీనవృత్తినాబహుతరాశ్యేవమః బావ్యనుభూతానికధంసోమపా
 నోవితేనామునా సేనసముత్పాదితసఫేణరక్తప్రవాః ఖరఖిలీ నక్షత
 డై నిసోధాఃకధమయమకరొరకిసలయశయనైకసుఖసేవాసుగు మార
 సదాపర్యాణితస్యనశీర్ణ్యపుష్పవంశఃకధమేషుకుసుమోచ్చయపతీతబా
 లవచలతాస్పర్శమాత్రక్షమేషుగాత్రేమకశాభిఘాతానిపలితాః కధ
 జ్జుబ్రహ్మసూత్రోద్వాహినిదేహేస్థివద్ధో త్పీడనకృతాః పీడాన్య
 ముపజాతాశ్చత్యేభిరనైశ్యశ్చపూర్వవృత్తాంతాలాపైస్తతాకలవిస్మృతతే
 ర్యగ్జాతిదుఃఖస్సుఖమతిష్ఠమ్॥

ఉపారోహతిచమధ్యనుహ్నస్సవితరిహరీతస్సహకపిజ్జలైనమాం
 యధోచితమాహారమకారయత్ । కృతాహరిశ్చపిళ్ళలః క్షణమివ స్థి
 త్వామామబ్రవీనహంహితాతేరత్వాంసమాశ్వాసమురుంజాబాలిపాద
 మూలాదాకర్తృపరిసమాప్తేర్నత్వయాచలితవ్యమిద్యేతచ్ఛాదేష్టుంవినశి
 తః అహనుపితత్రైవకర్తృణివ్యగ్రతరపవతర్వజామినః ప్రతాపా
 నుతచ్ఛ్రుత్వావిషణ్ణవనసప్రత్యవదంసపేక్షలపవంగతేకింబ్రవీమి
 కిళ్ళతాతస్యామ్బుయావాసనిశామిసర్వంత్వమవవేత్సీతి । సత్వేవము
 క్తామయాపునః పునస్తత్రావస్థానాయమాంసమ్విధాయ హరితళ్ళా
 నుభూతాన్మదాలిజ్జనసుఖావిస్తయోన్ముఖేనమునికుమారకజనేనేత్యమా
 నోఽన్తరీక్షచుతిక్రమ్యకావ్యదర్శనమగాత్ । గతేచతస్మిన్ హరిత
 స్సకూశ్వాస్యమారిశరీరస్థితికరణాయోదతిష్ఠత్ ఉద్ధాయ చాన్యతమం
 మునికుమారకమత్పార్యేష్టాపయిత్యావిరగాన్నిర్గత్యచనిర్వర్తితస్సా
 నాదిక్రియాకలాపశ్చాత్కనైవ సహసాయాహ్నుసమయే పునర్త్తామా
 హారమకారయత్ ॥

ఏళ్ళావహితచేతసాహరితేనసంవర్ధ్యమానః కతిపయైగేవ ధివ
 పైస్సళ్ళాతపక్షోఽభవత్ । ఉత్పన్నోత్పతనసావర్ధ్యశ్చచేతస్యకరవం

ఓమనమోః స్తుతం వృత్తిః సత్తనామతావచ్చద్రావీడోత్పత్తిపరిజ్ఞానం
 వహశ్చైతాపునస్సైవాదైతత్తి-ము త్పన్నజ్ఞానోపితద్దర్శనేఽవివాత్మా
 నంనిమేషవ పిమఃపేష్ఠాపయామిభవతుతత్రైవగత్వాఽప్యమీతి నిశ్చిత్వ
 ఏకదా ప్రాతిర్విహారనిర్దతవోత్తరాంకకుభంగ్యహీత్వాఅవహమ్ । అబ
 హుదివసాభ్యస్తగమనతయాస్తోక మేవగత్వాఅవశీర్య నభివమే ౭ ఙ్గా ని
 శ్రమేణఅశుష్యతచళ్ళుపుటం పిపాసయానాడన్ధమేనాధ్వాయతకణ్ఠః
 శ్వాసేనతదవస్థశ్చశిధిలాయమానపక్షతిః । అత్రపతామ్యశ్రపతామీతి
 పతన్నేవాహితగమనప్రయత్నో౭న్యతమస్యతమస్వినీతిమిర స్థాత
 స్యేనదృష్టహరిణాహరితఘన నిబిడపల్లవభరావనమ్రస్యాసన్నతరస్య
 సరస్తీరజముద్బునికుళ్ళిన్యోపరితత్త్వచమముచ్చమ్ । చిరాది వోన్ముక్తాధ్వ
 శ్రమక్లమో౭వతీర్యశీతలతరుతలచ్ఛాయాద్ధితోదళగహనసంరోధశి శి
 రమరవిన్దకిళ్ళులగ్నజోవాససురభినిబిడుసక హాయమధురమాపీయ మాన
 మేవోత్పదితాపునరుత్తపానస్వృహమాతృప్తేఃపయోని సేయ యథా
 ప్రాప్తైరకరోకమలకర్ణికాబీజైస్తీరతరుపర్ణాఙ్కురైః ఫలైశ్చకృత్వా
 త్సుధఃప్రతీకారమపరాఘ్నసమయేపునః కియస్తమపృథ్వానంయాస్యా
 మీతిమనసికృత్వాధ్వశ్రమనిస్సహాయజ్ఞానివిశ్రమయితుమన్యతమామవి
 చ్ఛిన్నచ్ఛాయాంశాఖామారుహ్యచతరోర్ములభాగపవా వతిష్ఠమ్ । త
 థాస్థితశ్చాధ్వశ్రమసులభానిద్రామగచ్ఛమ్ । చిరాది వలబ్ధప్రజో
 ధోవక్షమాత్మానమనున్తోచనీయైస్తస్తుపాశైరపశ్యమ్ । అగ్రతశ్చపా
 శవిరహితమివకాలపురుషమతికిరినతయాకాలిన్నాచవపుషః కాలాయ
 సపరమాఃఖిరివనిర్మితం ప్రేతపతిమివాపరంప్రతిపక్షమివ పుణ్య రా
 శేః । ఆశ్రయమివపాశ్చనోవి నాపిక్రోధకారణాద్బద్ధభీషణభ్రుకుటి శౌ
 న్రతరేణానవేనరక్తతరకనీనికేచమమౌచసకలజనభయజురస్యభగ
 వతః కృతాస్తస్యాపిభయమివోపజనయస్తమాశయేకే శేషు చాన్నిధ
 మానవేజ్ఞావేచాన్ధకారితంవట్టేచరితేచకృష్ణంనివసనేకర్మణిచమలినం త

పుష్పివచసేచపరుషమదృష్టశ్రుతానుభూతమస్యాకారప్రత్యయా దే
 వానుమీయమానక్రౌర్యదోషంపురుషమద్రాక్షమ్ । ఆలోక్యచతంతా
 దృశమాత్మనఃపరినిశ్చుత్యాశపవాపుచ్చం భద్రకస్తవంకిమర్థఞ్చ
 త్వయాబద్ధోఽస్మియద్యామిషతృప్తయాతత్కిమినుప్తపవనవ్యాసాది
 తోస్తికింనుయానిరాగసాబన్ధుఃఖనునుభావితేన అభకాతుకాత్మతః కృ
 తరికాతుకంమూఞ్చతుమామిదానీంభద్రముఖోమయాఖలువల్లభ జన
 దర్శనోత్కణ్ఠితేనదూరంగస్తవ్యమకాలక్షేపక్షమఞ్చవర్తతమే హృద
 యం భవాపిప్రాణిభర్తేషువర్తతపవేతి । సత్వేవముక్తోమారప్రత్య
 వాదీత్ మహాత్మాఅహంబలుశ్రూరకర్మాజాత్యాచాణ్డౌలోనచమ
 యాత్వమామిషలుభేనశుతూహలి నావాబద్ధోమమఖలు స్వామీ పక్వ
 ణాధిపతిరితోనాతిసూరేమాతజ్జప్రతిబద్ధాయాంభూమాకృతా వస్థాన
 స్తస్యదుహితాకాతుకమయేప్రథమేవయసివర్తతేతస్యాస్తవంకేనాపి
 దురాత్మనాకధితోయథాకిలజాబాలేరాశ్రమేపవంగుణవిశిష్ట శుకస్తి
 ప్తతీతి । తయాచ శ్రుత్వాత్వన్నకౌతుకయాత్వద్ద్రమాణామబహ్వప
 వాప రోపిమాన్యశాస్సమాదిష్టాఃతదద్యపుశ్చైర్వయాసాదితోసిత్వాం
 తత్త్వాదమూలం నయామ్యద్యాహం బద్ధేమోక్షేచాధు నాసా తే
 ప్రభవ తీతి॥

అహస్తుత శ్చుత్వాశుష్కశనినేవతాడితశ్శిరసి సంవిగ్నాస్త
 రాత్వాచేతస్యకరవమహూమధ్భాగ్యస్యదారుణతరః కర్తృణాంవిపా
 కోయేనమయానురాసురశిరశ్శేఖరాభ్యర్చితచరణ సరసి జాయాశ్రి
 యోజాతేనజగత్త్రయనమస్యస్యనుహంతునః శ్వేతకేతో స్వహస్త
 సంవర్ధితేనదివ్యహాశ్రమనివాసినాభూత్వాష్టేచ్చజాతిభిరపిహారతః
 పరిహృతప్రవేశమధునాపక్వణంద్రష్టవ్యం చణ్డాలైస్సహౌత్రస్థాత
 వ్యంజనజ్ఞమాజ్ఞనయోపనీతైః కబలైః ఆత్మాపోషణీయఃచణ్డాలబాలకజ
 నస్యక్రీడనీయేవభవితవ్యందురాత్మకపుష్కరికహతకధిక్ జన్మలాభం తే

యస్య కర్తృణోఽయమీకృతః పరిణామః కమర్ధం ప్రదమగర్భపవ నస హ
 ప్రధావిశోర్లోసి । మాతః శ్రీరశరణజనశరణచరణపజ్జ-జేఽతిహానభీ
 మణా గ్రతుమానుస్తాన్తహానరకపాతాత్ తాశ భువనత్రయత్రాణ
 డమత్రాయస్వకులతన్తమేకంతవమైవనహ్వరితోఽస్త్రివయస్యకపి జ్వల
 యదిపరాపత్యత్వయా అస్తాత్పాత్ నమోవితోస్త్రితదా జన్నాన్త
 రోపిపురర్కాకృధాసుత్సమాగమప్రత్యాకామిత్యేతానిచేశ సావిలప్య
 తంపునరభ్యర్చనానీనమవదంభద్రముఖజాతిన్నరోమునిరస్త్రిజాత్యాతత్త
 వాపిమాహస్తాన్తహతః పాపసక్తటాదుద్వృత్త్యధర్మోభవేదేవా దృష్ట
 సుఖహేతుః దృష్టేపిచ తేకేనచిదపరేశానృష్టస్యనున్తుక్తికృతః ప్రత్య
 వాయోనాస్తేవతన్తుః పుత్రుభవాన్తామిన్యభిదధానఘ్న పురః పురః
 పానమోరపతమ్ । సతుమాంవిహస్యాబ్రవీత్ అరేమోహాన్య యస్యశు
 బాశుభకన్తిసాక్షిభూతాః పజ్జులక పాలాః తవైవాత్మశరీరేస్థితాః నప
 త్యన్తిసోఽస్యస్యకస్యభయాగక్కాంనాచరతితస్మిలోసి మయా సాన్త
 మ్యాజ్ఞయే త్యేవనాభిః ధావవనూమాదాయపక్వణాభిము ఖమగమత్ ।

అహస్త తేవతస్వచ సాభిహతభివముద్ది మూకతామా పన్నః
 కేహంపురః కన్తణామేఫలవిగమిశ్యన్తరాన్తనాభి ధ్యాయన్ ప్రాణ
 పరిత్యాగం ప్రత్యేకృశనిశ్చయోఽభవన్ । నీయమానశ్చకథా తేనాత్మ
 నోమోచనప్రత్యాశయోవాగ్రతోదత్తదృష్టిరావిష్టేరివవీభశ్శవి న్యా
 మైర్వాన్యవృత్తైశ్చవర్తకానాము పరిభ్రుగుణభృత్తైశ్చన్యగావపాటి
 తజ్జీర్ణవాగురాసంగ్రధరవ్యగైర్చిత్రుటితకూటపాశాగ్రధనాయ సై
 శ్చహస్తస్థితనకాణ్డకోదజైశ్చపాశప్రచణ్డనణ్డపాణిభిశ్చ భల్లగ్రాహి
 భిశ్చలగుడమిశ్చలాసకగ్రాహిశ్చనానావిధగ్రాహక విహజ్ఞ వా
 చాలనాకుశలైశ్చకాలేయకముక్తినఘ్నాచ్చరణచతురైశ్చచణ్డాలశిశుభిర్భృ
 న్దకోదిశిదిశిమృగయయా క్రీడద్భిర్హారితవవావేద్యమాన మితస్తతో వి
 స్రగ్ధి ఘామోద్ధమాను మీయ మాన సాన్తగ్రంథ వనాన్తరిత వేత్త

సన్నివేశంసర్వతఃకరఃప్రాయవృత్తివారమస్థిప్రాయరథ్యావ కర
 కృముత్కృతమాంసమేదోవసాకర్దనుప్రాయకుటీరాజిర మాఖేట
 కప్రాయాబీవంపిశితప్రాయాశనంవసాప్రాయస్నేహంరాశేయ
 ప్రాయపరిధానంచర్మప్రాయాస్తరణంసారమేయప్రాయపరి వా
 రంధవళీప్రాయవాహనంస్త్రీమన్యప్రాయపుడుషాన్ధమన్యక్ప్రాయ
 దేవలాబలిపూజనంపశూపహకప్రాయభక్తిక్రియన్ ఆకరణివసర్వ
 సరకాణాంకారణివసర్వాకుశలానాంసన్నివేశమివసర్వత్కానానాం
 పత్తనమివసర్వపాపానామ్ ఆయతనమివసర్వయాశనానాంస్త్యగ్యమా
 ణమపిభయజకరంప్రాయమూమపుష్పదేవకరంవృశ్యమాపమపి పా
 పజననంజన్మకర్మతోన్మలినతరజవంజవతోనిస్సర్గభరలోక హృదయం
 లోకహృదయేభ్యోనిర్మలాతరసర్వచలవ్యవహారంసమస్తపురుషావి శే
 షాచారబాలయువస్థివిరమ్ అవ్యవస్థితగమ్యాగమ్యాజ్ఞనోపభోగమ్ అపు
 ణ్యకర్తైకాపూంపకర్షణమపశ్యమ్||

దృష్టావచంతాదృశరసరకానినామ పుష్కల్యగతతద మముత్స
 న్నఘృణోఽన్తరాత్మన్యకరవమ్ అపినామసాచణ్డాలదారి కాకూరతపవ
 మామూలోక్యోత్పన్నకుణామోచమేర్షజాలినదృశమాచరిష్యతి భవి
 ష్యన్తేవ్రవంవిధానమేపుణ్యానినిమేషమపృత్రపదంనకుర్యామి త్యేవంకృ
 తాశంసమేధమాంసీత్వాసవణ్డాలస్తథానుగతశరవేశాయైరూరతపవావ
 స్థితఃప్రణమైవసమయాప్రాప్తశ్చితినైవచణ్డాలదారికాయైదర్శిత
 వాన్ సాతుప్రహృష్టవదనాశోభనంకృతమితితమభిధాయత త్కరా
 త్ స్వకరయుగలేనాదాయమామ్ఆపుత్రకప్రాప్తోసిసామృతంకావ
 శరంగమ్యతేవ్యపనయా మితేసర్వమిదంకామచారితవ్యమిత్యభిదధానై
 వధావమూరచణ్డాలబాలకాపనీతేర్ధాశ్యానలోమ శచుర్లగ్నిగోచర్తవ
 ద్రికావనధ్ధేఽన్తర్దృఢాబద్ధదారుమయభోజనశారప్రాత్రేసు నా
 గుడ్డాటితద్వా రేదారుపజ్జరేసమంమహాశ్వేతావలంకృత మనోరధైరా

క్షిప్యార్థితద్వారపిధానాసమావేదయ్యధాత్రనిర్వృతస్సమ్మతి తి
 ప్పేత్యభిధాయతూషీనుస్థాత్ । అహంతుతధాపజ్జరేసంరుద్ధశ్చైతస్య క
 రవమ్ అహహాసజ్జటేపతితోస్త్రియగితావదావేది తాత్త్వావస్థ శ్శిర
 సాప్రణిపత్యము క్తయేవిజ్ఞాపయామ్యేనాంతదాయపవమేగుణోదోష
 తామాపద్యబద్ధనాయోపజాతస్సపవసంవద్ధితోభవతిసాధుజల్పతీ త్యేవా
 హం మరయా గ్రాహితః । కస్యాశ్చనుదీయయాబద్ధసపీడయాపీడానా
 హమస్యాస్తవయోనభ్రాతారచబన్ధుః అభమానమాలమ్భ్యతిష్ఠామిత
 త్రాపిశార్య ప్రకోపితాకదాచిదతోప్యధికకష్టత రామవస్థాం ప్రాప
 యతినూం నృశంసతమాహిజాతిరియమధవావరమితోప్యధికముప క్తం
 నపునశ్చాణాలైస్సహవాగపిమి శ్రీతా । అపిచగృహీతమాంకదా చిన్ని
 ర్నేదాన్ముత్తత్యేవవదంస్తుపునర్నమోక్తవ్యపవాహమనయా । అపిచ
 యద్దివ్యలోకతో భ్రంశోయత్సర్వలోకేజన్మయత్తిర్యగ్యో నాప తనం
 యచ్చాణ్డాలహస్తోషగమనంయచ్చైవంవిధం పజ్జరబద్ధముః ఖంఠ్యోపవా
 యచ నియతేన్ద్రియశ్చనైవదోషః । తత్కింఠమైకయావాచా సర్వే
 ద్వియా శ్యేవనియమయామీతినిశ్చిత్యమారగ్రహణగుకరవమ్ । అలప్య
 మానోప్యోతర్జ్యమానోప్యోహన్యమానోపిచతుర్యమానోపిచబలాన్న
 కిజ్ఞిచదప్యవదంకేవలముచైచ్చశ్చేత్కరమేవాముఞ్చమ్ ఉపనీతేపి పా
 నాశనేతందివసమనశనేనైవాత్యవాహయమ్ । అపరేద్యుశ్చాతిక్రమ
 త్యశనకాలేమేదూయమానహృదయేవసాస్వపాణినోప నీయనా నావి
 ధాచ్యపక్వానిపక్వానిచఫలానిసురభిశేతలఞ్చ పానీయమప్రతి పన్నత
 దుపయోగంమామారోధితలోచనాన్నిహ్యస్త్రీవావోచత్ తుమ్మిపా
 సోచితానాంహిషశుపక్షిణాంనిర్వికారచిత్తవృత్తీనాముపనతేష్వాహారే
 వ్యనుపయోగోనసమ్యవత్యేవ తద్యద్యేవంవిధస్తస్వంకోపి భోజ్యాభో
 జ్యవివేకకారీస్సూర్యజాతిస్తరోఽస్త్యదీయమాహారంపరిహసితధాపితావ
 ద్భూత్యాభిక్ష్యవిశేషరహితాయాంతిర్యగ్జాతావర్తమానస్యతేకింవాఅభ

స్వాయన్నభక్షయసియేనచోత్కృష్టతమాంజాతిం ప్రాప్యోత్తనై వే
 శృశంకర్తృత్వతయేనతిర్యగ్యోనాపణితస్సత్వంకిమపరంవిచారయసి ప్రథ
 మమేవాత్మావివేకేనస్థాపితః అథునాస్వకర్మేపాత్రజాతినదృశ మాచ
 రతస్తేనాస్త్యేవదోషః । అపిచయేషామపిభక్ష్యోభక్ష్యనియ మోఽస్తి
 తేషామపి అపత్కాలే ప్రాణానాంసన్ధారణమభోక్త్యోపయోగేనాపి
 తావద్విహితంకింపునస్తాన్వదృశస్య । నచేదృశంకిజ్ఞోదవ్యాహారాయతే
 మయోపనీతంయాదృశేనచణ్డాలాశనాశక్త్యాసముత్పన్న్యతేఘలాశతుత
 తాపిప్రతిగృహ్యంతవపానీయమపిచణ్డాలభాణ్డాదపి భువిపతితం పవి
 త్రమేవే త్యేవంజనాః కథయంతితిమర్ధమాత్మానంతుధాపిపాసయా
 చాయాసయసియన్నభక్షయసిఅమూనిమునిజనోచితానివనఫలానినపి బ
 సపాసయన్ । అహస్తుతేనతస్యాశ్చణ్డాలజాత్యనుచితేనవచసావివేకేన
 చరన్తి రాత్తరాత్మాతధేతిప్రతిపద్యశాపనిఘ్నాఘ్నాంపరిత్యజ్యజీవి
 శ్శృష్టయాతుష్టిపానోపశమాయాశనక్రయాగ్రణీర్థతవానస్తిమాన
 స్తుపురర్నాత్మాతే మే॥

ఏవమతిశ్రామతిచకాలేక్రమేణచతరుణతామాపన్నేనుయ్యో
 కదాప్రభాతాయాఞ్చయామిన్యాముస్తీలితలోచనోఽద్రాక్షమ్ అ
 స్మికనకపఞ్చరేస్థితిమాపన్నమాత్మానంచాణ్డాలదారికామీశ్వరీమ్ । సా
 పిచాణ్డాలకన్యకాయాదృశీతాదృశీదేవేనదృష్టైవసకలమేవతత్పక్ష్యణమ
 మరపురసదృశమాలోక్యపగతచాణ్డాలసంవసతిసంవేగోవిస్త్రితాన్తరా
 త్మాకిమేతదితికుతూహలాత్ప్రేక్షుకామోయావన్నపరిత్యజామ్యేవమా
 నంతావదేషామామాదాయదేవపాదమూలమాయాతా । తత్కేయరికి
 మర్ధమనయాచాణ్డాలతాత్పనః ఖ్యాపితాకిమర్ధంవాహంబద్ధోబద్ధావాకి
 మర్ధమిహానీ తత్పితృత్రవస్తున్యహమపి దేవభివానపగతకౌతుక
 ఏవేతి॥

రాజాశుతస్సుగ్రీవాసముపజాతాభ్యధికకుతూహలస్తదాహ్వా

నాయపురస్థితాంప్రచీహరీనూదిశత్ । అచిరాదేవతయోపదిశ్యమాన
 మార్గాప్రవిశ్యసాపురస్తానూర్ధ్వస్థితైవరాజానమభిభవస్తీవస్వధామ్నా
 ప్రాగల్భ్యేనచావభాషేభువనభూషణరహితేతారారణ్యకాద
 మ్బురీలోచనానందచంద్రసర్వస్త్వయాప్యదుర్త్తతేరాశ్చనశ్చపూర్వజన్మ
 వృత్తాంతఃశ్రుతపవ । అత్రాపిజన్మనియథాయంనిషిద్ధోపిపిత్రాకామ
 రాగాన్ధఃపితౄరాజ్ఞామల్లజ్ఞువధూసమీపంప్రస్థితదృశ్యనేనస్వయ
 మేవకథితమేతదహనుస్యమరాత్మనోజవనీశ్రీతధాప్రస్థితమేనందివ్యే
 నచతుషాన్మస్త్యైస్యపిత్రాహంసమాదిష్టాస్త్విసర్వపవహ్యవినయప్రవృ
 త్తోఽనుతాపాద్విదాననివర్తతేతదయంతేతనయఃకదాచిదస్యాలపిలిర్య
 గ్నాతేనదసాశ్చతతితద్యావదిదంకన్తనపరిసమాప్యతేరావదేనంమర్త్య
 లోలిపనబద్ధ్యాధారయయథాచానుతాపోఽస్యభవతితధాప్రతివిధేయ
 మితితదస్యవినయామేదంమయాసర్వంకృతమధునాతుతతలర్కసమా
 ప్తంశాపావసాససమయావర్తతేశాపావసానేదయవయోన్మమమేవ
 సువేనభవితవ్యమితిత్వశ్చమీపమానీతోనయాయమత్రాపియచ్చాణౌ
 లజాతిఃఖ్యాపితాశల్లోకసన్నర్కపరీహారాయతదనుభవతాంసమ్మృతి
 ద్యావసినమమేవజన్మజరావ్యాదిగుణాదిదుఃఖబహుళేతనూపరిత్య
 జ్యయధేష్టజనసమాగమసుఖమిత్యభిగధానైవసామ్యుజితరణద్భు
 షణారవరోధితాస్తరిక్షముత్ఫుల్లలోకలోచనోద్వీక్షితాక్షితేర్దగనము
 దపతత్ ॥

అథరాజ్ఞస్తన్వచనమాకర్ణయతస్తదైవాకృష్టకార్ముకోమకరకేతు
 రగ్రతఃపరమాస్త్రంకాదమ్బురింకృత్వాజీవితాపహరణాయప్రచీరోధ
 కథివనిరుద్ధసర్వాశోఽన్తఃపదంచకారతత్పదాక్రాంతినిర్వాసితమివచ
 కాదమ్బురింశరణముపజగామకరణంతన్మర్త్యాభిహతిభీతాశ్చవదేహము
 త్స్పృజ్యనిర్వత్సరజడాశ్వాసమరుతఃతద్దాణపక్షవాతాహతమివాక
 మ్భుతతరళంశరీరంతచ్ఛరళ్యనికరకీలిలేవోత్కణ్ణకినీతనురజాయతత

ద్విశేషజ్ఞోనాపీఠమివనయనయుగళహస్త్రజలముత్సంగ ఆపాక్షు తా
 జ్ఞుసద్యోవదలూవ్యాకాయాసీత్ తద్ధనుర్గుణధ్వానాకర్తవోద్వేజిత మి
 వహృకయవననాః కూణిత త్రిభాగంనయనయుగళమభవత్ అన్తర్జ్వలి
 వ్యతోమగుడహసస్యధూమో పహతమివవే పమానమధరకసలయం శో
 షమగాత్ తత్తాపవిరసమాననాన్నిష్పేడతంసరాగం హృదయ మివతా
 మ్బులమపతత్ ఆర్ద్రస్యదారుణోద్రవశ్చవదహ్యమానస్యాఙ్గేభ్యోనిరగహ
 త్ స్పేదఃషడనశశల్యనికరకీలితానీవతావ తైవక్షణేనాక్లానిపరివశాన్య
 జాయంతే । తథాచకాదన్బురీంపురస్కృత్యకుసుమధన్వనాయాస్యమా
 నస్యతదవయవరూపశోభావినిర్జితానితాపాపహరణక్షమాన్యప్యస్యాకి
 జ్ఞోతగ్రాణ్యభవత్ । తథాహికమలకసలయానిపాణిపాదేనకువలయ
 స్రజోద్వప్త్యామణిర్మణాః స్రవకపోశేనమృణాళానిబాహులతకయా
 శశాంక రత్నయోనబమయాభైర్నససారధూళిఃస్థితప్రభయా ముక్తా
 దామానిదశసర్వరై రన్యతకరనిస్సంముఖేజ్యోత్సాలావశ్యేవ మణి
 కుట్టిమవేదికానితమేన్ । ఏవజ్ఞావిహతసర్వబాహ్యప్రకరణాన్యత్కద
 యేష్యుపఖాయమానసకలాన్యవినోదస్యతామేవాభిధ్యాయతస్తామేవో
 త్ప్రేక్షమాణస్యతామేవలిఖితఃతామేవపశ్యతఃతామాలపతః తామాలి
 జ్ఞతః తయాసహతిస్తతఃతాంప్రకోపయతఃతావనునయతఃతస్యాఃపా
 దయోఃపతతఃతయాసహకేళింకుర్వతఃతాంరమమాణస్యముక్తసర్వా
 న్యక్రియస్యదివాప్యనన్తీరితలోచనస్యనిశ్యప్యనుపజాత నిద్రస్యను
 హృజ్జ్వరమప్యసమ్భాషయతఃగుహానప్యనమసన్యతోధర్మక్రియామప్య
 కుర్వాణస్యనుఖాదప్యనర్ధినోమఃఖాదప్యనుద్విజమానస్యమరణాదప్యవి
 భ్యతోగురుభ్యోప్యపేతలజ్జస్యఆత్మన్యప్యస్నేహస్యకింబహునా కాద
 మ్పూరితమాగమేష్యనున్యమన్యకేవలమేవమహుర్ముహుమూర్ఛోపగమ
 నచ్చలేనజీవితో తస్మిన్యోగ్యామివతనుంకుర్వతో విహస్తేనాపిప్రతిప
 స్నవివిధోపకరణేనగళితనయనపలిలేనాపుష్పపూనసనముషిత వచ

నావకాశేనాపవైశమ్పాయనాక్రౌశపరేణ అనవరతమాచరణాద్విగ్రహ
చన్దనచర్చణచరణతలనివేశితార్పారక్షిణిదళైనకరాన్నితకద్భురతో
దగన్తురతుషారఖడ్గేనహృదయవినిహితార్ద్రహారదణ్డేనకపోలతలస్థా పిత
స్ఫోటికమణినర్పణేలలాటతటఘటితచన్ద్రగణినాలసదేశా వస్థా పిత
మృణాళేనకదళీగళవ్యజనవాహినాటనర్తితాళవృన్దెనజలార్పణిలన
జ్ఞాపిరిణానకుసుమతల్పకల్పనాకులేనధారాగృహజలయన్త్రప్రవర్తనా
కృతార్తినామణికుట్టిమత్యోశనాయస్సేనసజలపజ్జ-జక్తిజలకల్పారప్ర
కరప్రచారణసమ్భ్రాన్తేనఅన్తకారశశిరభూగృహభ్యన్తరప్రత్యవేషణ
దక్షిణాక్షిద్యానద్వికాతటలతాగహనమణ్డపనేక సన్తానకారిణా మల
యజజలాద్భ్రచన్ద్రాశ్రయావధానదానోద్యతేన చాపపరిజనెనోపచ
ర్యమాణస్యాపికాప్తిభతదేహస్యదాహహేతుర్న్యటిత్యే వారు రోహ
ణరాంకోటింకామానలోవై శమ్పయనస్యచమహాశ్వేతోత్కణ్డయా ||

తస్మిన్నేవచాన్తరాశ్చేతస్సన్ధుక్షణాయేవప్రవర్తయేస్సిరసకిసలయ
బితాలాన్యోపదేశదక్షుండక్షిణానిలమాలాలరక్తపల్లవప్రలమ్బంస్త్రుజ
యన్ అశోకశాఖినోవికసితముకుళమజ్జరీభరేణానమయన్ బాలసహ
కార్ణా ఉత్తోరకయన్ కురవకైస్సహవకుళతిలకచమ్పక నీపా ఆ
పీతయన్ కింకరాన్తైకకుభోవికరన్తతిముక్తకామోగండద్దామయన్ కిం
శుకవనానినిరఙ్గుళయన్ కామిజనమనాంసినిర్మలయన్ మానమప
మార్జయన్ లజ్జామపాకుర్వన్ కోపముపనయన్ నన్యవ్య వస్థాము ప
స్థాపయన్ దృఢచుష్పనాలిజ్జనరతస్థితిముల్లాసయన్ మకరధ్వజరక్తాం
శుకానిసకలమేవమహారజనమయమివరాగమయమివరతిమయమివఉత్స
వనమయమివదానమయమివరతిమయమివప్రేమమయమివకలినుయమివ
దౌతుక్యమయమివజనయన్ జీవలోకింకినలయితసకలకాన్తారకాననోప
వనతరురుత్ఫుల్లచూతద్రుమకుసుమామోదవాసితదశాశాన్తరోమధుమ
దమధురకోకిలాలాపదుః ఖితాధ్వగజవశ్రుతిః అనవరతమకరన్త శీకరా

సారవర్ధినోన్మాదితనకలజీవలోక హృదయః మదాకుల భ్రమస్త్రిను
రయుజ్జ్వలచకితవిరహాతురజనమనోవృత్తిః ఆత్మసమ్భవైకోల్లాసకారీ
భరాత్ప్రావర్తతసురభిమానః॥

తేచకుసుమధన్యనఃపరమాస్త్రేణనుధునా పర్యేకులితహృద
యాకాదమ్బరీసమ్ప్రాప్తేభగవతఃకామగమేవస్యమహిమాత్మవేమహా
తాప్రయత్నేనకథంకథమపిఅతివాహితదివసాశ్యామాయమానదశదిశి
సాయాహేసాత్వానిర్వృతికామదేవపూజాతస్యపుష్పన్యాసేడను
తిసురభీతలైస్సామయంత్యామోక్షభిః ఆదరణాద్విలిప్యన్ముగమదా
మోదినాహరిచననేనసురభికుసుసుప్రస్థిగుర్ధ్రధృతింకున్తలకలాపం కృ
త్వైవకర్ణావోపితసకినలయాకోకస్తబకర్ణసూరంకర్పూరకుసుసుప్రా
యైః ప్రసాధ్యాభరణవిశేషైర్విస్తృతనిసేషాపిబన్దీన భావార్ద్రయా
దృష్ట్యాసుచిరమాలోక్యోత్కణ్డానిర్భరాపురఃపురర్నిశ్వస్యోత్కమ్పమా
నాసాధ్వసేనస్పిన్నసర్వాశ్చిరముత్కణ్డితతనరుచ్ఛుప్యదధర వదనా
మహాశ్వేతావలోకనభయాయ హుర్మహుర్దితువిక్షిప్తాశ్చకతిదృష్టిరతి
చిరమివాపస్మత్యపురఃపునస్సిత్యాఆవిష్టేవపరవతీవపరిత్యాజితాబలాల్ల
జ్జయాసహావలాజనసహజాంఖేతింభగవతాభువనత్రయోన్మాదకారితా
మన్తధేనఆత్మానమప్యపారయన్తీసన్ధారయితుమేకాన్తేనిస్సహాసహసాభి
పత్యముకుళితలోచనపజ్జజాజీవస్తమివనిర్భరంకశ్రేజిగ్రాహ॥

చన్ద్రాపిడస్యతుతేనామృతసేకాష్లాదినాకాదమ్బరీకణ్డిగ్రహే
ణసద్యస్సదూరగతమపికణ్డిస్థానంపునర్జీవితంప్రత్యపద్యతదివస్థమామీ
లితం కుముదమివశరణ్యోత్సాహిపాతాదుచ్ఛ్వాసితమాబఖ్ధ హృద
యముః పరామృష్టేన్దీవరముకుళలీలయాఉదమీలత్కణ్డోన్మాయతం
చతుః అమోఘగుహవిభ్రమేణచాజృహ్యతవదనమేవఞ్చసుప్తప్రతిబు
ద్ధివప్రత్యాపన్నసర్వాజ్ఞచేష్టశ్చన్ద్రాపిడస్తథాకణ్డిలగ్నారికాదమ్బరీ

చిరచిరహురులూభ్యాంలూచనాభ్యాంసిబిన్నినశ్శ్రేష్ఠీహిర్వా వాతా
 హతాంబాలకదలీమివభయోహోతకమ్పూనానాజయష్టేముధాథతర మా
 మీలితాక్షీంవక్ష స్వేవప్రవేష్టుమిహమానాం నమోక్తుంచగ్రహీతు మా
 త్తనాపారయస్తీంశ్రోత్రహృదయగ్రాహితానుభూతసూరే - శ్శరే
 తానన్దయన్నవాదీత్ భీరుత్యజ్యతాంభయంచ్రతుః ॥ ౧౦ ॥
 మునాకర్తగ్రహేణత్వంబిల్వమృశసమ్మవాదపురః ॥ ౧౧ ॥
 కింసర్గరసితన్తద్వచనమిదంతతేజోమయింవపుః స్ఫోట
 తోఽమునా కాదమ్మరీకరస్సరేనాప్యాయితమితిదేతావస్తే ॥
 నిపాణినాతేస్పృశ్యమానోనయశ్చశ్చిత్తుజ్జీవితోస్తితచ్ఛాపదో సాత్ ॥
 ద్యుతసమేవ్యపగతశ్శాపః పరిత్యక్తాసామయాత్వద్విహమః ॥ ౧౨ ॥
 మానుషీశూద్రకాఖ్యాతనుః ఏసాపచతవాస్యాయుచిత్వన్నైలిత్వస్త్రి
 త్యాప్రతిపాలితాచతదయం ॥ ౧౩ ॥ శ్చన్ద్రలోకశ్చ తేద్వావప్యధునాచర
 ణతలప్రతిబద్ధా ॥ అపిచన్ద్రాయనఖ్యాతపితేమహాశ్వేతాయాఃప్రియత
 మోమయైవసహవిగతశాపః సజ్జాతఇత్యభిదధత్యేవచన్ద్రావీడశరీరాన్త
 రితవపుషిచన్ద్రసిచన్ద్రలోకావస్థానలగ్నమృతపరిమళమేవ కేవల
 ముద్వహన్నజైరన్యతమస్తాన్ద్రశేనైవవేశేనయాద్య శేనమహాశ్వేతోత్త
 ణయోపరతస్తద్ధవకశ్చేనైకావలీధారయంతదై వాకల్పనిస్సహై రక్షే
 స్తద్దై వాపాః ॥ ట్టామకపోలవాహినాముపేనాన్మృరతలాదవతరన్నదృ
 శ్యతకపంజలకరావలమ్బిసముత్సృష్టశుకశరీరఃపుణ్డరికః ॥

దృష్ట్యాచతందూరతపవడన్తుక్తచన్ద్రావీడవక్షః స్థలాకాదమ్మ
 రీస్వయమేవధావిత్యాదత్తకర్తగ్రహేమహాశ్వేతాంతేనపుణ్డరీకా గమన
 మహూత్సవేనయావన్నవర్ధయత్యేవతావత్పుణ్డరికోఽవతీర్యపరమో
 పకారిశేచన్ద్రావీడవపుషేశశాఙ్గాయాథాకతచన్ద్రావీడస్తతం కశ్చే
 గృహీత్వాబ్రవీత్ సపేపుణ్డరికయన్మపిప్రాగ్గన్తస్మద్ధాజ్ఞామాలాసి

తథాప్యనరజన్యాహితసుహృత్సేషాసద్భావేనైవమయాసహవర్తి
తస్యంభవతాఇత్యేవంవకత్యేవచన్యాపీడేచిత్రగధహం సౌదిష్ట్యవర్గ
యిశంకేయూరకోహేమహుఃమగమత్ । నుదలేఖాపిధావమానానిర్ల
త్యన్యత్కృజ్జనుజపవ్యగ్రస్యతారావీడస్యవిలాసవత్యాశ్చపాదయోః
పతిత్వాదేవదేవ్యాసహదిష్ట్యవర్గసేప్రత్యుజ్జీవితోయువరాజః సమం
వైశమ్పాయనేకత్యానన్దనిర్భరముచ్చైర్జగాద । రాజాతుతచ్ఛ్రిత్యాశ
రీరసంసాగరవిరహాన్దతావిరళదీర్ఘపరుషపలితలోమశప్రకౌష్ఠా
భ్యాందోర్భాగ్యాంగాఢంగాఢంపరిష్వజ్యతాంతదనుహర్షపరవశోవిలాస
వతీరికణేఽవలన్వృజరాభజ్జవలీశిధిలితమూలేనబాహునోత్తిస్తోత్తరి
యాశ్చలః స్వయమేవాశేషీకలయవిసంస్థలైఃపదైర్నృత్యన్నివోత్ఫు
ల్లరయనరపతినసాస్రపరివృతోఽమోఘజాకరభవవాలయమరుత్ప్రే
క్షోలనావివర్తితోమదలేఖాంపురఃపురః క్వాసౌక్వాసౌభితృపుచ్ఛపురః
పురరిర్విశేషచృత్తిశువాసుకశ్లేపచ్ఛురమాస్తత్త్రైవాగచ్ఛత్ । ర్న
ష్టాచతథాపుష్కరికశ్లేపంచన్యాగ్రహయాననిర్భరస్యకనానమహా
దీర్ఘదిష్ట్యనైకాకిరామయాతనయప్రత్యుజ్జీవనోత్సవసుఖమనుభూత
మితి । చన్యాపీడస్తథాహర్షపరవశంపితరమాలోక్యససమ్ప్రమోన్ము
క్తపుణ్డరీకః పురేవపుధీర్వతలనివేశితశిరాఃచరణమో
రపతత్ । అధసత్వరౌపస్పతస్తంతథాప్రణతమున్న
మయ్యతారావీడోఽభ్యధాత్ పుత్రయద్యపిపతాహంతవశాపదోషా
త్సప్రత్యైర్యాసజ్జాతః తథాపిజగద్వన్దనీయోలోకపాలస్తస్వనుపిచ
మయ్యపియోననుసోఽంశసోపిమయాత్వయ్యేవసంక్రామితఃకదుభ
యధాపిత్వమేవనమసాగర్యభిశ్యభిగధదేవసమంరాజపుత్రలోకసహ
స్రైఃప్రతీపమస్యపాదయోరపతత్ । విలాసవతీతుతంపురఃపురశ్శిరసి
పునర్లలాటేపునశ్చకపోలయోశ్చుమ్పిత్వాగాఢగాఢంసుఖరమాలివిజ్ఞా
న్ముక్తశ్చమాత్రాడపస్పత్యశుకనాసంప్రణనామ । ఆశేస్సహస్రాభి

వర్ధితశ్చ తేనాశ్చ నాపస్యత్యయథాక్రమంపి త్రోశ్శుకనాసస్యమనోర
మాయాశ్చైవవోవైశమ్పాయనత్తిపుణ్డరీకంవిలయోవనమ్రవదన మద
ర్శయత్ । అస్మిన్నేవ ప్రస్తావేసముచస్యత్యపిఞ్జలశుకనాసమ వాదీత్
ఏవంసన్నిష్ఠమార్యస్య భగవతాశ్చైత కేతునాలయంఖలుపుణ్డరీకస్సం వర్ధిత
ఏవకేవలమయా ఆశ్చజఃపునస్తవలస్యాపిభవ త్స్నేహలగ్న సేహః త
దైవశమ్పదయనపవాయమిత్యవగత్యావినయేభ్యానివారణీయః పరో
యమిత్యత్యానోపేక్షణీయః యచ్చాపగతశాపోప్యాశ్చ సమీపం నానీ
తఃత త్రవై వాయమితి । అన్యచ్చఆత్మానమస్మిన్నాచన్ద్రసమకాలీనాయు
షిస్థాపయిత్యాకృతార్ధస్సమ్ప్రతిఅన్నద్వివ్యలోకాదప్య చరిష్టా నస్తుము
ద్యతంమేసత్త్వాఖ్యంజ్యోతిరితి । శుకనాసస్తుదినయావనమ్రంపుణ్డ రీకం
పాణినాం సేవలన్బుధ్యకపిఞ్జలంప్రత్య వాదీత్ కపిఞ్జలసకలజగ దాశ
యజ్ఞేనసతాభగవతాకిమి త్యేవమాదిక్షంసర్వధాస్నేహస్యాయమ సంతో
షశ్చత్యేవంవిభైరన్వై శ్శుపూర్వజన్త సంస్తరణాలాఘైశ్చ పరస్పరాలో
కనసుఖోత్ఫుల్లలోచనానాంసర్వేషామేవ తేషామచేతితై ససాక్షణ దా
ప్రభాతాప్రాతరేవచసకలగన్ధర్వ లోకానుగతౌసమం మదిరా గౌరీ
భ్యాంచిత్రరథహంసౌగన్ధర్వరాజావపిత త్రై వాజగ్మతుః ఆగతయోశ్చ
తయోః లజ్జితాత్మజౌపగమనము దిత హృదయయోర్దామాత్మదర్శన స
ము త్ఫుల్లనయనయోస్తాథాపీడశుకనాసాభ్యాంసహానుభూతసమ్మన్దకో
చితసంవాదకథయోస్సహస్రగుణక్రమమ హూత్యవా మోదః ప్రా
వర్తత॥

అథవర్తమానపవతస్మింశ్చిత్రరథస్తారాపీడమవాదీత్ విద్యమా
నస్వభవనేకిమర్థమరశ్యేను హూత్యవః క్రియతేఆపిచయ ద్యస్తాక మే
వంపరస్పరాభిరుచినిష్ప్సౌధర్శో వివాహఃతథాఫిలోకసరివ్యథ హా
రోనువర్తనీయపవతద్గమ్యతాంతావదస్త్యదీయమవస్థానంత తస్య వ్యభూ
మింపస్త్రలోకంవాగమిష్యథ । తారాపీడస్తుతంప్రత్య వాజగన్ధర్వరా

జయత్రైవనిరతిశయంసమ్మత్సుఖంతదేవభవనంతదీగృశంక్వాపరశ్రస
 మ్మత్సుఖంహయాప్రాప్తమన్యచ్చసర్వగృహసుఖాన్యేవమయాజామా
 తరితేసంక్రామితానితద్వయస్యవధూసమేతంతమేవాదాయగమ్యతాం
 గృహసుఖానుభవాద్యేతి । చిత్రరథస్తథాభిహితోరాజ్ఞుః శాయధాతే
 'కోచతత్కత్తుక్వాచస్త్రాప్రీడమాదాయహేమకూటమగాత్ గత్వాచ
 చిత్రరథః కాకశ్చర్యాసహసమగ్రమేవస్వరాజ్యంచస్త్రాప్రీతాయ
 న్యవేదయత్ పుష్కరీకాయాపిసమంసుహాశ్వేతయోనిజపదంహంసఃపిఠౌ
 తుహ్యదయరుచితవధూలమ్భమాత్రకేణైవకృతార్థోనకిశ్చిదప్యపరంధ్ర
 త్యపద్యేతామన్యదాజన్మాభివాశ్చితపృథయవల్లభలాభముదితాసర్వ
 స్వజగమధ్యోచయమననిర్వృతాపిచకాదప్పగీబాష్పేత్తరళలోచనాచి
 వణ్ణముఖీవాసభవనగతం చస్త్రాప్రీడమూరించస్త్రసమప్రాప్రీతి
 ర్యపుశ్రసరేఖలువయంమృతాస్సన్తః ప్రత్యుజ్జీవితాఃపరిస్పరం సజ్జతి
 తాశ్చసామనర్యతాకీపత్రలెఖాస్తాకంమధ్యేనద్వశ్యతేన విద్యుకింత
 స్యాః కేవలాయాః పృతమితి । చస్త్రాప్రీడమూర్తిశ్చస్త్రమాతశ్చ
 త్వాల్దితాస్తరాత్మాప్రత్యవాదీత్ప్రియేకుతోఽత్రసాఖలుమ
 ద్దుఃఖదుఃఖతారోహిణీశస్త్రంమాముపశ్రుత్యకథరిత్వమేవైకాకీమర్త్య
 లోకనివాసదుఃఖమనుభవసిద్ధిత్యభిధాయనివార్యమాణాపిసుయాశ్ర
 థమమేవమశ్చరణపరిచర్యామైమర్త్యలోకేజన్మాగ్రహీత్ । ఇతశ్చ
 జన్మాంతరంగచ్చతామయానుమపరమసమన్ముక్తశరీరామనరపినుర్త్య
 లోకమవతరస్తీబలాదాతత్త్వామరలోకంవిసర్జితాతత్రపునస్తాంధ్రత్వ
 సేతి । కాదప్పగీతుతచ్చుగ్రిత్యారోహిణ్యాస్తయోదారతయావహాసు
 ఖావతయాస్నేహలతయాపతిప్రతతయాపేళలతయాచపిస్తితహృద
 యాపరంబజ్జితానకిశ్చిదపివక్తుంశక్తాక॥

అత్రాంతరేజస్తద్వయాకాక్షిత్రకాలప్రభోజ్చస్త్రమసఃకాజ

మ్మరీసమ్మోగసుఖమివోపపాదయితుమపససారవాసరఃఅనురాగకవో
 శ్శతయాపరసన్ధ్యావధూత్రపావరణాయేవవితరస్తారతమోవాసోవా
 సవీ । చన్ద్రోగయాభిరామశ్చసమగ్రమేవజగదభవత్ । ఏవశ్చభారే
 శావతీర్థాయాంరజన్యాంచన్ద్రాప్రీడశ్చైరాభిలషితమున్నీలితనయనకువ
 లయముత్సస్త్రిస్తనీవీప్రస్ఫుళకరనివారణానుబంధననుభూతప్రత్యాలింగన
 సుఖమప్రార్థితసురతపరిసమాప్తిత్రసానుభగంకాదమ్మప్రధమసుర
 తసుఖమనుభూయైకదివసమివనశరాత్రంధితాపరితుష్టహృదయా
 భ్యాంశ్వశురాభ్యాంవిసర్జితఃపితుఃపాదమూలమాజగామ॥

ఆగత్యచసమకాలమేవానభూతక్షేతంరాజలోకమాత్మసమంకృ
 త్వాసమారోపితరాజ్యభారఃపుణ్డరీకేపిత్రోపాదావనుచరణకదాచి
 వత్సద్భుతోత్ఫుల్లనయననైగమజనావలోకితాజన్మభూమిన్నేహదుర్జ
 యన్యాంకదాచిన్దనర్వరాజగౌరవేశానుపమరహణీయతరమహిమ్నిహే
 మకూటేకదావిదమృతపరిమళాధివాసనురభిశిరసర్వప్రదేశహరిణి
 రోహిణీబహుమానేనచన్ద్రలోకేకదాచిహరిణీరొత్ఫుల్లసహస్రపత్ర
 నివహంఘవాహినిపుణ్డరీకప్రీత్యాలక్ష్మీనివాససరసకాదమ్మరీరుచ్యాచన
 ర్వత్రైవాపరేష్వపిరమ్యవనేషుతేషుతేషురమ్యతరేషుస్థానేషుత
 యాసహజన్మద్వయాకాక్షయైవాపరిసమాప్తాన్యపునరుక్తానిచతాని
 తానినకేవలంచన్ద్రమాఃకాదమ్మర్యాసహకాదమ్మరీనుహశ్వేతాతుపు
 ణ్డరీకేణసహపుణ్డరీకాపిచన్ద్రమసాసహపరస్పరావియోగేనసర్వపవన
 ర్వకాలంసర్వసుఖాన్యనుభవంతఃపరాంకోటిమానస్తస్యోధ్యగచ్ఛక॥

ఇతినకలకశిఖామభూతబాణభట్టతనయవిరచితః

కాదమ్మర్యాః సమాప్తోఽయముద్వాహరూపఃఉత్తరభాగః

సమ్పూర్ణమ్.

